A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT VII. KONGRESSZUSÁNAK JEGYZŐKÖNYVE

1959. NOVEMBER 30—DECEMBER 5

KOSSUTH KÖNYVKIADÓ
1960

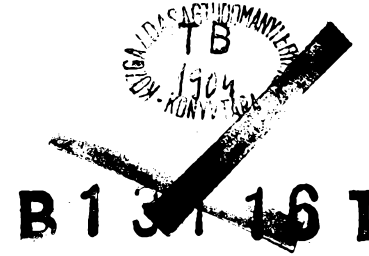

Felelős kiadó a Kossuth Könyvkiadó igazgatója

A Magyar Szocialista Munkáspárt 1959. november 30-tól december 5-ig tartotta VII. kongresszusát. A kongresszuson 669 szavazati jogú és 63 tanácskozási jogú küldött vett részt.

Pártunk VII. kongresszusa magára vonta a nemzetközi munkásmozgalom és az egész nemzetközi közvélemény figyelmét. Barátaink és ellenségeink egyaránt nagy figyelemmel kísérték pártunk e nagyszabású seregszemléjét. Kongresszusunk jelentőségét emelte 46 testvérpártunk küldöttsége és Hruscsov elvtárs személyes jelenléte. Testvérpártjaink küldöttei elmondták, hogy egyetértenek pártunk politikájával, helyeslik elvi és gyakorlati tevékenységét, és nagyra becsülik elért eredményeinket.

Azok a testvérpártok, amelyek nem képviseltethették magukat személyesen a kongresszuson, táviratokban küldték el üdvözleteiket és jókívánságaikat.

A magyar közvélemény figyelmét már hónapokkal előbb a kongresszusi előkészületek kötötték le. Ennek impozáns megnyilvánulása volt a kongresszus tiszteletére kibontakozó munkaverseny, melynek során kiemelkedő termelési eredmények születtek. Kommunisták és pártonkívüliek az ország minden részéről meleg hangú táviratokkal üdvözölték pártunk küldötteinek tanácskozását, valamint külföldi vendégeinket. Az 1336 távirat hű kifejezője annak, hogy népünk egy emberként áll pártunk mögött, s a szocializmus gyorsabb ütemű felépítéséért kész vállalni a reá háruló feladatokat.

A kongresszus 1., 2. és 3. napirendi pontjához több mint 170 küldött kért szót, és 52 küldött szólalt fel. A pártegység jegyében a legfontosabb problémákkal foglalkoztak. A konkrét példák és javaslatok kiegészítették a Központi Bizottság beszámolóját. A beszámolókat és hozzászólásokat az internacionalizmus szelleme hatotta át, hitet téve amellett, hogy a szocialista országok szövetségét mindenkor erősíteni, szilárdítani fogjuk. A küldöttek hozzászólásaiból kicsendült népünk nagy felelősségérzete jelenünk és jövőnk feladatainak maradéktalan végrehajtásáért, a párt és a tömegek kapcsolatának állandó erősítéséért.

A kongresszus küldöttei egyhangúlag elfogadták a beszámolót, a határozatokat és a szervezeti szabályzat módosítását, majd nagy szótöbbséggel megválasztották a párt vezető szerveit. A pártvezetés iránti bizalom nyilvánult meg abban, hogy a korábbi Központi Bizottság és a Revíziós Bizottság valamennyi tagját újraválasztották funkcióikba.

*

A jegyzőkönyv a következőket tartalmazza: teljes terjedelemben a Központi Bizottság beszámolóját, a gazdasági feladatokról és a második ötéves terv elkészítésének irányelveiről, valamint a szervezeti szabályzat módosításáról szóló referátumokat, a Mandátumvizsgáló Bizottság, a Revíziós Bizottság és a Fellebbviteli Bizottság jelentéseit, a Politikai Bizottság tagjainak beszédeit, a testvérpártok küldötteinek felszólalásait; a vitazáró válaszokat és a többi hozzászólást rövidített terjedelemben; a kongresszust befejező zárszót. A jegyzőkönyvi rész után közöljük a kongresszus határozatait, a módosított szervezeti szabályzatot, valamint azoknak a testvérpártoknak a névsorát, amelyek nem vehettek részt kongresszusunkon, és üdvözlő táviratokat küldtek.

1959. november 30

A KONGRESSZUS MEGNYITÁSA

A kongresszust dr. Münnich Ferenc, a Politikai Bizottság tagja, a Minisztertanács elnöke nyitotta meg, majd Horváth András, a Pest megyei Pártbizottság első titkára javaslatot tett az elnökség tagjaira.

A KONGRESSZUS ELNÖKSÉGÉNEK MEGVÁLASZTÁSA

A küldöttek egyhangúlag választották meg az elnökséget, melyben helyet foglalt: Kádár János, a Központi Bizottság első titkára, Apró Antal, a Minisztertanács első elnökhelyettese, Biszku Béla belügyminiszter, Fehér Lajos, a Központi Bizottság titkára, Fock Jenő, a Központi Bizottság titkára, Kállai Gyula államminiszter, a Központi Bizottság titkára, Kiss Károly, a Központi Bizottság titkára, Marosán György államminiszter, a Központi Bizottság titkára, dr. Münnich Ferenc, a Minisztertanács elnöke, Rónai Sándor, az országgyűlés elnöke, Somogyi Miklós, a SZOT elnöke — az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai; Komócsin Zoltán, a KISZ Központi Bizottságának első titkára, Nemes Dezső, a Népszabadság szerkesztőbizottságának vezetője — a Politikai Bizottság póttagjai; Benke Valéria művelődésügyi miniszter, Brutyó János, a SZOT főtitkára, Gáspár Sándor, a Budapesti Pártbizottság első titkára, Major Tamás, a Nemzeti Színház igazgatója, Nógrádi Sándor, Magyarország pekingi nagykövete, Prieszol József, a Borsod megyei Pártbizottság első titkára, Révész Géza honvédelmi miniszter — a Központi Bizottság tagjai; Barta Elekné, a Kender- és Jutagyár Pártbizottságának titkára, Blaha Béla, a

bányászszakszervezet főtitkára, Czinege Lajos, a Szolnok megyei Pártbizottság első titkára, Dobi István, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, Erdei Lászlóné, a Magyar Nők Országos Tanácsának elnöke, Földes Andrásné, a Baranya megyei Pártbizottság tagja, Hevesi Gyula akadémikus, Krizsanyik Jánosné, a pásztói Szabadság Termelőszövetkezet elnöke, Lombos Ferenc, a Győr megyei Pártbizottság első titkára, Molnár Ernő, a Csepel Vas- és Fémművek Pártbizottságának titkára, Nemeskéri János, a Lenin Kohászati Művek Pártbizottságának titkára, Pajzer György, a székesfehérvári Városi Pártbizottság titkára, Papp Sándor, a Csongrád megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának elnöke, dr. Sík Endre külügyminiszter, Szakasits Árpád, a Magyar Újságírók Országos Szövetségének elnöke, Tálos László, a pécsi járási Pártbizottság titkára, Tóth Tiborné, a XX. kerületi Pártbizottság titkára, Zala József, a Csepel Vas- és Fémművek dolgozója.

Az elnökségbe beválasztották N. Sz. Hruscsov elvtársat, a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának első titkárát, valamint a többi testvérpárt küldöttségeinek vezetőit.

MEGNYITÓ BESZÉD

MÜNNICH FERENC

a Politikai Bizottság tagja, a Minisztertanács elnöke:

Kedves kongresszusi küldött elvtársak, kedves vendégeink!

Engedjék meg, hogy mindenekelőtt szeretettel üdvözöljem pártszervezeteink valamennyi választott küldöttét, a kongresszus összes részvevőit és meghívottait. Üdvözlöm pártunk Politikai Bizottságának tagjait, a Központi Bizottság tagjait, és külön meleg szeretettel köszöntöm Dobi István elvtársat, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnökét. *(Nagy taps.)*

Nagy tisztesség számunkra, hogy a kongresszuson számos testvéri kommunista és munkáspárt képviselteti magát. En-

gedjék meg, hogy mindnyájunk nevében szeretettel üdvözöljem a Szovjetunió Kommunista Pártjának küldöttségét, élén Nyikita Szergejevics Hruscsov elvtárssal, az SZKP Központi Bizottságának első titkárával, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnökével *(hoszszan tartó nagy taps)*, a Kínai Kommunista Párt küldöttségét, élén Tan Csen-lin elvtárssal, a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságának titkárával *(lelkes, nagy taps)*, a Francia Kommunista Párt küldöttségét, élén Jacques Duclos elvtárssal, a Központi Bizottság titkárával *(nagy taps)*, az Olasz Kommunista Párt küldöttségét, élén Giancarlo Pajetta elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával, a Központi Bizottság titkárával *(nagy taps)*, a Német Szocialista Egységpárt küldöttségét, élén Walter Ulbricht elvtárssal, a Központi Bizottság első titkárával *(nagy taps)*, a Csehszlovák Kommunista Párt küldöttségét, élén Karol Bacilek elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával *(taps)*, Ausztria Kommunista Pártja küldöttségét, élén Friedl Fürnberg elvtárssal, a politikai bizottság tagjával, a Központi Bizottság titkárával *(taps)*, a Lengyel Egyesült Munkáspárt küldöttségét, élén Ignacy Sowiński-Loga elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával *(taps)*, a Román Munkáspárt küldöttségét, élén *Emil Bodnaraș* elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával *(taps)*, az Indonéz Kommunista Párt küldöttségét, élén D. N. Aidit elvtárssal, a párt főtitkárával *(taps)*, a Bolgár Kommunista Párt küldöttségét, élén Encso Sztajkov elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával *(taps)*, a Németországi Kommunista Párt küldöttségét, élén Max Reimann elvtárssal, a párt főtitkárával *(nagy taps)*, az Albán Munkapárt küldöttségét, élén Hysni Kapo elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával, a Központi Bizottság titkárával *(taps)*, a Koreai Munkapárt küldöttségét, élén Pak Den Aj elvtársnővel, a Politikai Bizottság tagjával, a párt alelnökével *(taps)*, az Angol Kommunista Párt küldöttét, John Mahon elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, a Mongol Népi Forradalmi Párt küldöttségét, élén L. Cend elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával, a Központi Bizottság másodtitkárával *(taps)*, az Iraki Kommunista

Párt küldöttségét, élén Mohammed Husszein Abu al-Eisz elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával *(taps)*, a Vietnami Dolgozók Pártjának küldöttségét, élén Hoang Van Hoan elvtárssal, a Politikai Bizottság tagjával *(taps)*, a Kubai Népi Szocialista Párt küldöttségét, élén Eladio Ladislao Carbajal elvtárssal, a Központi Bizottság tagjával *(taps)*, a Belga Kommunista Párt küldöttét, Jean Terfve elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, a Finn Kommunista Párt küldöttét, Yrjö Murto elvtársat, a párt alelnökét, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, a Spanyol Kommunista Párt küldöttét, Antonio Mije elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, a Dán Kommunista Párt küldöttét, Jörgen Jensen elvtársat, a Központi Bizottság tagját *(taps)*, Algéria Kommunista Pártjának küldöttét, Rasid Dani Bej elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, a Görög Kommunista Párt küldöttét, Petrosz Ruszosz elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, a Norvég Kommunista Párt küldöttét, Larsen Reidar Thoralf elvtársat, a párt titkárát *(taps)*, a Svéd Kommunista Párt küldöttét, Fritiof Lager elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, a Tunéziai Kommunista Párt küldöttét, Abdallah Madzseri elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, a Svájci Munkapárt küldöttét, Armand Magnin elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, a Marokkói Kommunista Párt küldöttét, Ali Jata elvtársat, a párt főtitkárát *(taps)*, a Holland Kommunista Párt küldöttét, Van Turhaut Lambertus elvtársat, a Központi Bizottság tagját *(taps)*, a Kanadai Kommunista Párt küldöttét, Bruce Magnusson elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, a Szíriai Kommunista Párt küldöttét, Haled Bagdas elvtársat, a párt főtitkárát *(taps)*, a Libanoni Kommunista Párt küldöttét, Artine Madojan elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, az Argentin Kommunista Párt küldöttét, Paolino González Alberdi elvtársat, a Központi Bizottság tagját *(taps)*, az Iráni Tudeh Párt küldöttét, Ahmed Kacemi elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, az Izraeli Kommunista Párt küldöttét, dr. Mose Szneh elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, a Szudáni Kommunista Párt, valamint a Török Kommunista

Párt küldöttét *(taps)*, Bolívia Kommunista Pártjának küldöttét, Jesus Lara elvtársat, a Központi Bizottság tagját *(taps)*, a Salvadori Kommunista Párt küldöttét *(taps)*, a Martinique-i Kommunista Párt küldöttét, Philibert Duféal elvtársat, a párt titkárságának tagját *(taps)*, az Izlandi Szocialista Egységpárt küldöttét, Steinper Gudmundsson elvtársat, a Politikai Bizottság tagját *(taps)*, Jordánia Kommunista Pártjának küldöttét, Fuad Nasszar elvtársat, a párt főtitkárát *(taps)*, Paraguay Kommunista Pártjának küldöttét *(taps)*, és azokat is, akik kongresszusunkra még úton vannak. *(Taps.)*

Engedjék meg, elvtársak, hogy azt javasoljam, emlékezzünk meg azokról az elvtársakról, akiket az utóbbi időben veszített el a nemzetközi és a hazai munkásmozgalom. Elveszítettük Marcel Cachin elvtársat, Bolesław Bierut elvtársat, Antonin Zápotocký elvtársat, Giuseppe di Vittorio, Georgi Damjanov és Frédéric Joliot-Curie elvtársat. Elhunyt pártunk Központi Bizottságának három tagja, Fogarasi Béla, Horváth Imre és Révai József elvtárs. Emlékezzünk meg szeretettel az ellenforradalom elleni harcban elesett szovjet hősökről, akik életüket adták szocialista rendünkért. Emlékezzünk a magyar hősökre és mártírokra, Mező Imrére, Kalamár Józsefre, Asztalos Jánosra, Kállai Évára, Sziklai Sándorra, Biksza Miklósra és a többiekre. *(A kongresszus részvevői egyperces néma felállással adóznak az elhunytak emlékének.)*

Kedves elvtársak! Pártunk VII. kongresszusa megkülönböztetett jelentőségű a magyar munkásmozgalomban, és egyúttal nagy a nemzetközi jelentősége is. Három évvel ezelőtt súlyos helyzettel kellett szembenéznie pártunknak és népünknek.

Az ellenforradalom óriási károkat okozott, ugyanakkor az események marxista—leninista elemzése az osztályharc gazdag tapasztalatait tárta fel előttünk. A rendkívül kiélezett osztályharc körülményei nehéz kérdések megoldását követelték pártunktól. Ez a helyzet pártunkban előtérbe állította az első valóban marxista forradalmi párt, a bolsevik párt nagy alapítójának, Leninnek útmutatásait, amelyeket a hatalomra jutott

munkásosztály vezető pártjának szervezeti felépítésére, vezető tevékenységére, tömegkapcsolataira s az ellenséggel szemben soha meg nem szűnő éberségre, a párt acélos egységére vonatkozóan dolgozott ki. E tanítások figyelembevétele, barátaink segítsége s a szerzett tapasztalatok mozdították elő, hogy harcok tüzében újjászületett pártunk nemcsak nehézségekről, hanem nagy eredményekről is beszámolhat VII. kongresszusán.

Három esztendő áldozatokban és küzdelmekben bővelkedő, de sikerekben sem szűkölködő munkája van mögöttünk. Ma, amikor harcaink területét áttekintjük, elmondhatjuk, hogy *van erős, harcedzett marxista—leninista pártunk, amelyet megbecsül és bizalommal követ a dolgozó magyar nép.* Szocialista építőmunkánk eredményes, dolgozóink élete hónapról hónapra, évről évre szépül, javul. Szilárd a proletárdiktatúra, amely itthon a munkásosztályra, a dolgozó parasztságra és a velünk tartó értelmiségre támaszkodik, nemzetközileg pedig élvezi a hatalmas szocialista tábor és a nemzetközi kommunista mozgalom támogatását.

Még biztatóbb a kép, ha a jövőbe nézünk. Előttünk a szocializmus építésének, az alapok lerakásának, a gyorsabb haladásnak sokat ígérő távlata. *Népünk a párt vezetésével növekvő egységben és szorgalommal dolgozik, mert helyesli pártunk politikáját, és világosan látja a nagy célt: a szocializmus teljes felépítését.*

A nagy feladatok megvalósításához jó munkát kívánok a kongresszus küldötteinek. Kívánom, hogy a kongresszus tanácskozásai és határozatai adjanak harcos útmutatást pártunk további munkájához, adjanak újabb lendületet a szocializmus építéséhez. A kongresszust megnyitom. *(Nagy taps.)*

A KONGRESSZUS TITKÁRSÁGÁNAK ÉS BIZOTTSÁGAINAK MEGVÁLASZTÁSA

Kiss Dezső, a Budapesti Pártbizottság titkára javaslatot tesz a kongresszus titkárságának és bizottságainak megválasztására.

A kongresszus Titkárságának elnöke Marosán György, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság

titkára. A kongresszus titkárságának tagjai: Kelen Béla, a Budapesti Pártbizottság titkára, Orbán László, a Központi Bizottság tagja, Sándor József, a Központi Bizottság tagja, Szilágyi Dezső, a Központi Bizottság külügyi osztályának vezetője, Szirmai István, a Központi Bizottság tagja, Szurdi István, a Központi Bizottság tagja.

A kongresszusi szerkesztő bizottság elnöke Kállai Gyula, a Politikai Bizottság tagja, a Központi Bizottság titkára. Tagjai: Aczél György, a művelődésügyi miniszter első helyettese, a Központi Bizottság tagja, Friss István, a Központi Bizottság tagja, Gódor Ferenc, a Hajdú megyei Pártbizottság első titkára, Kiss Árpád, az Országos Tervhivatal elnöke, a Központi Bizottság tagja, Kiss Dezső, a Központi Bizottság tagja, Nemes Dezső, a Népszabadság szerkesztőbizottságának vezetője, a Politikai Bizottság póttagja, Szirmai István, a Központi Bizottság tagja.

A Jelölő Bizottság elnöke Nógrádi Sándor nagykövet, a Központi Bizottság tagja. A bizottság tagjai: Brutyó János, a SZOT főtitkára, a Központi Bizottság tagja, Czinege Lajos, a Szolnok megyei Pártbizottság első titkára, Gyenge Károly, a Fejér megyei Pártbizottság titkára, Horváth János, a IX. kerületi Pártbizottság első titkára, Jakab Sándor, a Nógrád megyei Pártbizottság első titkára, Juhász János, a Sztálinvárosi Pártbizottság első titkára, Prantner József, a Tolna megyei Pártbizottság első titkára, Nemeslaki Tivadar, a Komárom megyei Pártbizottság első titkára, Sándor József, a Központi Bizottság tagja és Szabó Piroska, a Budapesti Pártbizottság osztályvezetője.

A Fellebbviteli Bizottság elnöke Harmati Sándor, a Hazafias Népfront titkára, a Központi Bizottság tagja. A bizottság tagjai: Bakó Ágnes, a VIII. kerületi Pártbizottság első titkára, a Központi Bizottság tagja, Cservenka Ferencné, a Budapesti Pártbizottság titkára, a Központi Bizottság tagja, Kiss János, a XIII. kerületi Pártbizottság első titkára, Oláh György, a Szolnok megyei Tanács végrehajtó bizottságának elnöke, Olt Károly, az Állami Egyházügyi Hivatal vezetője.

A Mandátumvizsgáló Bizottság elnöke Ilku Pál, művelődésügyi miniszterhelyettes, a Központi Bizottság tagja. A bizottság tagjai: Anda János, az I. kerületi Pártbizottság első titkára, Csikesz Józsefné, a Budapesti Pártbizottság titkára, Dapsi Károly, a Honvédelmi Minisztérium politikai csoportfőnöke és Fajkos Aladár, a XII. kerületi Pártbizottság első titkára.

A Szavazatszedő Bizottság elnöke Török István, a vasas szakszervezet főtitkára, a Központi Bizottság tagja. A bizottság tagjai: Borka Attila, a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság elnökhelyettese, a Központi Bizottság tagja, Kelemen Lajos, a X. kerületi Pártbizottság első titkára, Martin Ferenc, a SZOT titkára és Méhes Lajos, a Budapesti Pártbizottság osztályvezetője.

A kongresszus küldöttei a javaslatot egyhangúlag elfogadták.

A KONGRESSZUS NAPIRENDJÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSA

Dr. Münnich Ferenc, a Politikai Bizottság tagja javaslatot tesz a kongresszus napirendjére.

1. A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának beszámolója és a párt feladatai. Előadó: Kádár János.

2. Irányelvek a gazdasági feladatok megoldásához és a második ötéves népgazdasági terv elkészítéséhez. Előadó: Fock Jenő.

3. A párt szervezeti szabályzatának módosítása. Előadó: Marosán György.

4. A Központi Revíziós Bizottság beszámolója. Előadó: Fodor Gyula.

5. A Fellebbviteli Bizottság jelentése. Előadó: Harmati Sándor.

6. A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának és Revíziós Bizottságának megválasztása.

A kongresszus a javaslatot egyhangúlag elfogadta, ezután megkezdte az első napirendi pont tárgyalását.

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK BESZÁMOLÓJA ÉS A PÁRT FELADATAI

ELŐADÓ:

KÁDÁR JÁNOS ELVTÁRS

Tisztelt kongresszus!

Kedves elvtársak, elvtársnők!

Pártunk valamennyi szervezetében lefolytak a kongresszusi vezetőségválasztó taggyűlések, a pártértekezletek. A kongresszus küldötteit a szervezeti szabályzat előírásainak megfelelően megválasztották. Kedvező, hogy a taggyűlések, a pártértekezletek az erősödő öntudat és felelősségérzés s a nagy aktivitás jegyeit mutatták. Ezt bizonyítja a párttagság 90—95 százalékos részvétele és az, hogy a részvevők mintegy 30 százaléka, kereken 120 000 elvtárs felszólalt a vitákban.

Az irányelvek egyértelmű helyesléssel találkoztak. Párttagságunk egységesen kifejezésre juttatta: helyesli a három éve folytatott politikát, és azt kívánja, hogy ezt a politikát folytassuk a jövőben is. Elmondható tehát, hogy ma a Központi Bizottság és a párttagság összeforrott, az egység pártunkban erős, megbonthatatlan.

Nagy politikai jelentősége van annak, hogy a kongresszus tiszteletére indított szocialista munkaversenybe a kezdeményező kommunisták mellett a pártonkívüliek, munkások, parasztok, értelmiségiek százezrei kapcsolódtak be, és a munka, az alkotás tetteivel járultak hozzá, hogy pártunk kongresszusi céljai megvalósuljanak. Ez önmagában is fényesen bizonyítja: hazánkban ma a párt és a tömegek kapcsolata erős, a párt és a nép egységes, a szocializmus zászlaja alatt tömörült hatalmas erő.

Elérkezett kongresszusunk nagy napja. Történelmi nap ez, mert pártunk a magyar munkásosztály forradalmi élcsapata, utóda a Magyar Kommunista Pártnak, a Magyar Dolgozók Pártjának, és kongresszusunk a hetedik a magyar kommunista mozgalom négy évtizedes történetében. Ezért határozott úgy Központi Bizottságunk, hogy kongresszusunk viselje az őt méltán megillető VII. kongresszus elnevezést.

Pártunk felelős a magyar népnek egész tevékenységéért, az ország kormányzásáért, a szocializmus sorsáért hazánkban. Ugyanakkor a többi testvérpárttal együtt felelős a szocialista tábor és a nemzetközi kommunista mozgalom sorsáért is. E nagy felelősség tudatában Központi Bizottságunk úgy véli, hogy kötelességünk a párt harci tapasztalatait személyekre és mellékkörülményekre való tekintet nélkül számba venni. Kötelességünk a helyzetet a valóság tényei alapján elemezni, erőinket és gyengeségeinket, valamint jövendő feladatainkat gondosan felmérni.

A Központi Bizottság — a munka minden meglevő hiányossága ellenére — nyugodt lelkiismerettel ad számot a kongresszusnak, mert a követett politika helyesnek bizonyult. Ha bárki összeveti a Magyar Népköztársaság három évvel ezelőtti súlyos, és mai szilárd helyzetét, akkor az eredmények összességét bátran nevezhetjük a párt, a munkásosztály, a magyar nép, a szocialista forradalom történelmi győzelmének. *(Taps.)*

A Központi Bizottság az elért nagy eredményeket azoknak tulajdonítja, akiknek támogatását a három év alatt élvezte. Az eredményekre gondolva, köszönetet mondunk pártunk egész tagságának azért a bizalomért, amellyel követtek, és azért a támogatásért, amelyben részesítettek bennünket. Köszönetet mondunk pártonkívüli barátainknak, akik az Elnöki Tanácsban, a kormányban, az országgyűlésben, a tanácsokban, a Hazafias Népfrontban és a szakszervezetekben, valamennyi tömegszervezetben és tömegmozgalomban együtt dolgoztak a kommunistákkal, és támogattak bennünket. Hálás köszönetet mondunk munkásosztályunknak, dolgozó népünknek azért a hónapról hónapra mélyülő bizalomért és fokozódó támogatásért,

amelyben a Központi Bizottságot, egész pártunkat az elmúlt három év alatt részesítették.

Forró köszönetet mond Központi Bizottságunk pártunk és népünk nevében a szolidaritásért, a segítségért az összes kommunista és munkáspártoknak, a szocialista országok népeinek, a világ öntudatos munkásainak, haladó embereinek. *(Nagy taps.)* Tudjuk, hogy sok gondot okoztunk határainkon túl élő barátainknak. Tudjuk, hogy népünk csak az ő szolidaritásukkal és segítségükkel tudta megvédeni hatalmát, szocialista vívmányait, a szebb holnap reményét a reá támadó könyörtelen ellenséggel szemben. Szent kötelességünknek tartottuk és tartjuk, hogy munkánkkal bizonyítsuk be: a magyar népnek nyújtott internacionalista segítséget nem hiába és nem arra méltatlannak adták.

I

A PROLETÁR INTERNACIONALIZMUS, A MAGYAR—SZOVJET BARÁTSÁG, A KÉT VILÁGRENDSZER BÉKÉS EGYMÁS MELLETT ÉLÉSE — KÜLPOLITIKÁNK ALAPELVEI

Elvtársak!

Most pedig rátérek a Központi Bizottság beszámolójának egyes kérdéseire.

Először külpolitikánkról és a nemzetközi helyzetről kívánok szólni.

A magyar nép 1945 tavaszán visszanyerte nemzeti függetlenségét, állami szuverénitását. Azóta kivívta saját hatalmát, és a szocialista építésben is nagy utat tett meg. Külpolitikánk célja népünk e nagy vívmányainak megőrzése, és a szocializmus békés építésének biztosítása. Külpolitikánk alapelvei: a magyar—szovjet barátság, hűség a szocialista táborhoz, az imperialistaellenesség, a békés egymás mellett élés minden országgal és néppel, tekintet nélkül a társadalmi rendszer különbözőségére.

A magyar nép büszke arra, hogy a Szovjetuniót, a hétéves terv, a kommunizmus építésének országát — az emberi haladás

és a világbéke leghatalmasabb erejét — barátjának nevezheti. A Szovjetunió célul tűzte ki, hogy az egy főre eső termelésben és fogyasztásban 1970-ig utoléri és túlhaladja a legfejlettebb kapitalista országot, az Amerikai Egyesült Államokat. Nincs ma a világon komoly politikai tényező, amely kételkedne e célok realitásában. *Mi, magyar dolgozók, szívből kívánjuk a szovjet embereknek: arassanak mielőbb teljes győzelmet e békés versengésben.* (Nagy taps.)

Ugyanakkor jólesik hallanunk, hogy van már új amerikai jelszó is, amely azt hangoztatja, hogy az Egyesült Államok érje utol a Szovjetuniót a legújabb technikában, a világűrkutatásban, a tudományos képzésben. E versengésben a Szovjetunió rendelkezik nagyobb győzelmi esélyekkel. 1950-ben a Szovjetunióban 36 000, az Egyesült Államokban 53 000 mérnök végzett ugyan, de 1958-ban az Egyesült Államokban már csak 35 000, a Szovjetunióban pedig 94 000 mérnököt képeztek ki. A Szovjetunió az utóbbi években olyan eredményeket mutathat fel, mint a bratszki vízerőmű, az atom-erőművek, az atommeghajtású „Lenin" jégtörő, a két éven belül felbocsátott három szputnyik, három világűr-rakéta, amelyek közül az egyik a Szovjetunió felségjelvényét vitte a Holdra, a másik pedig a Hold ember nem látta oldalát lefényképezte. *(Taps.)* A békés versenyben a Szovjetunió döntő fölénye a kapitalizmusnál magasabbrendű szocialista társadalmából fakad, amely a határtalan fejlődés lehetőségeit biztosítja.

Büszkeségünk, a magyar—szovjet barátság, nem újkeletű. Ez a barátság akkor született, amikor 1917-ben a cári Oroszországba hadifogolyként került magyar munkások, parasztok, értelmiségiek nagy tömegei megértették Lenin szavát és a szocialista forradalom lényegét. Tízezrével léptek a Vörös Hadsereg és a vörös partizánalakulatok kötelékeibe, becsülettel harcoltak szovjet testvéreink oldalán a fehérgárdisták és az intervenciósok ellen, a kommunizmus győzelméért. Tovább erősödött ez a barátság a Magyar Tanácsköztársaság kikiáltása és fennállása idején. A proletárdiktatúra kikiáltásának előestéjén — 1919.

március 20-án — írták a kommunista és szociáldemokrata párt egyesülési jegyzőkönyvébe a következőket:

„A proletárság uralmának biztosítására és az antant imperializmusa ellen a legteljesebb és legbensőbb fegyveres és szellemi szövetség kötendő az orosz szovjet kormánnyal."

A Magyar Tanácsköztársaságot annak idején idegen fegyveres erők beavatkozásával leverték, és ellenforradalmi rendszert létesítettek. De a szovjet kormány 1941-ben, még a vele szemben ellenségesen viselkedő horthysta kormányhoz intézett figyelmeztető üzenetében is arra törekedett, hogy a magyar népet és országát megóvja a háborús szenvedésektől és katasztrófától. Horthy fasiszta kormánya azonban, amely nem a magyar nép érdekeit képviselte, képtelen volt a józan ész szavára hallgatni, és csatlakozott Hitler szovjetellenes háborújához.

A Szovjetunió kiverte Magyarország területéről a náci-fasiszta hadakat, és fiai élete árán felszabadította a magyar népet a hódítók igája alól. Ezért nevezi népünk a Szovjetuniót felszabadítójának, és ünnepli legnagyobb nemzeti ünnepként április 4-ét, azt a napot, amelyen a szovjet hadsereg az utolsó hitlerista megszállót is kiverte az ország területéről.

Amíg öntudatos és becsületes ember él ezen a földön, hálásan emlékezik meg arról a segítségről is, amelyet a Szovjetunió, a forradalmi munkás-paraszt kormány kérésére, az ellenforradalom és az imperialisták által fenyegetett magyar népnek 1956-ban nyújtott. E segítséggel lehetett megakadályozni, hogy a magyar nép nyakára ismét visszahozzák a kapitalizmust, a fasizmust és azt, hogy hazánkat az imperialisták katonai felvonulási területté tegyék, hadszíntérré változtassák.

A Szovjetunió az elmúlt 15 év alatt két ízben is fiai vére hullatásával adta bizonyságát a magyar nép iránti mély barátságának, internacionalizmusának. De segített a 15 év alatt a magyar népnek ezerféle módon a háborús károk okozta nehézségek leküzdésében és a szocializmus építésében is. A magyar és a szovjet nép ellenségei még néhány évvel ezelőtt is azzal rágalmazták a Szovjetuniót, hogy „kizsákmányolja" országunkat.

KÖNYVTÁR

E rágalom ostobasága annyira nyilvánvaló, hogy ma már az ellenség is elismeri: a magyar—szovjet gazdasági kapcsolatokban a nagyobb előnyt a magyar fél élvezi.

A Szovjetunió a Magyarországgal s a többi szocialista országgal kiépített gazdasági kapcsolataiban nem a kereskedelmi haszon elvéből indul ki, hanem önzetlenül és áldozatkészen, mint idősebb és erősebb szocialista ország, testvéri segítséget nyújt. A kereskedelmi forgalom keretében 1958-ban a Szovjetunióból Magyarországra hozott áruknak több mint 82 százaléka nyersanyag, félkész áru volt. A szovjet szállítások biztosítják nyersanyagban, nevezetesen vasércben, olajban, fában a magyar népgazdaság behozatal útján fedezendő szükségleteinek legnagyobb részét. Ugyanakkor 1958-ban a Szovjetuniónak szállított magyar áruk több mint 58 százaléka gépipari és finommechanikai termék volt. Így kereskedik egy szocialista nagyhatalom, a Szovjetunió, egy kisebb szocialista országgal, a Magyar Népköztársasággal.

Nincs, és soha nem is volt olyan kapitalista nagyhatalom a világon, amelyik kereskedelmi forgalmát úgy fejlesztette volna egy kis országgal, hogy kedvező módon, túlnyomóan nyersanyagot szállítana annak, és nagyobbrészt kész ipari terméket vásárolna tőle. De ez ellenkezne is a kapitalizmus lényegével: a kapitalizmus saját népének kizsákmányolásán kívül más népeket is kizsákmányol. Az előbbit a „kezdeményezés és vállalkozás szabadságának", az utóbbit a „kereskedelem szabadságának", az egészet pedig „szabad világnak" nevezi.

A magyar—szovjet barátság ma erős. Ez a barátság a magyar nép erőforrása, nagy támasza és boldogulásának záloga. A magyar—szovjet barátságot szüntelenül erősíteni, örök és megbonthatatlan barátságként megtartani — ez pártunk és kormányunk legfőbb külpolitikai feladata. (Hosszan tartó, nagy taps.)

Elvtársak!

Szoros egységben haladunk, jó barátságban élünk a szocialista tábor valamennyi országával, a Szovjetunióval, a Kínai Népköztársasággal, az Albán Népköztársasággal, a Bolgár Népköz-

társasággal, a Csehszlovák Köztársasággal, a Koreai Népi Demokratikus Köztársasággal, a Lengyel Népköztársasággal, a Mongol Népköztársasággal, a Német Demokratikus Köztársasággal, a Román Népköztársasággal, a Vietnami Demokratikus Köztársasággal.

Örömmel tölt el bennünket, hogy a szocialista tábor valamennyi országa nagy lendülettel halad előre a szocializmus útján, s új és új nagyszerű eredményeket ér el. A világ politikai arculatát jelentősen megváltoztatta az a tény, hogy tíz évvel ezelőtt Kínában győzedelmeskedett az imperialistaellenes, népfelszabadító háború, majd azt követően a szocialista forradalom. A 650 millió lakosságú ország a nemzetközi imperializmus kizsákmányolási területéből, feudális és félgyarmati országból szocialista világhatalom lett. Példája, hallatlanul gyors fejlődése megragadó és lelkesítő. Kína példája is bizonyítja a szocialista rend fölényét, az elnyomóitól megszabadult nép határtalan alkotó erejét. Hallatlan nehézségekkel küzdve és azokat legyőzve Kína a múlt évben már két és félszer annyi gabonát, kilencszer annyi szenet, tizenkilencszer annyi kőolajat, negyvenszer annyi nyersvasat termelt, mint 1949-ben.

A szocialista tábor egységének szilárd és megbonthatatlan alapja a közös társadalmi-politikai rendszer, a szocializmus építésének közös útja, a közös világnézet, a béke megőrzésére irányuló együttes erőfeszítés. Együttműködésünket a táboron belül nemcsak az egyenjogúság, a területi integritás, az állami függetlenség és a szuverenitás tiszteletben tartása, a belügyekbe való be nem avatkozás — hanem ezeken túlmenően a kölcsönös segítségnyújtás elve szabályozza. Szépen fejezte ezt ki Hruscsov elvtárs, amikor Berlinben azt mondotta: táborunkban az „egy mindenkiért — mindenki egyért" elv uralkodik.

A szocialista tábor, amelynek magva és vezető ereje a Szovjetunió, napjainkban a haladás és a béke fő ereje a világon. A Magyar Népköztársaság a szocialista tábor egyenjogú és megbecsült tagja. *Népünk életbevágó érdekeinek hű szolgálata megköveteli, hogy külpolitikánk egyik fő feladata a jövőben is az legyen:*

növeljük tovább a szocialista tábor erejét, őrizzük egységét, és határozottan verjünk vissza minden kísérletet, amely ez ellen irányul.

Elvtársak!

Népünk óhajának felel meg, hogy valamennyi szomszédos országgal és néppel a jó viszony kiépítésére törekszünk. A Szovjetunión kívül, amelyhez fűződő jó, baráti viszonyunkról már részletesen beszéltem, közvetlen szomszédunk a testvéri Csehszlovák Köztársaság és a Román Népköztársaság. Örvendünk a szocializmus építésében elért nagyszerű sikereiknek s annak, hogy e két népi állammal állandóan fejlődő barátságunk a legbensőbb egyetértés és a proletár internacionalizmus szilárd alapjain nyugszik.

Szomszédunk továbbá Jugoszlávia is. Jugoszláviával az államközi kapcsolatok 1953 augusztusa óta fokozatosan normalizálódtak. A viszony 1956—1958-ban erősen romlott, majd lassú javulás eredményeként a diplomáciai, az állami, a gazdasági s néhány társadalmi kapcsolat — mint például a sport — területén ez idő szerint normálisnak nevezhető. Véleményünk szerint megvan a lehetősége annak — az ismert ideológiai ellentétek ellenére, amelyekre még visszatérek —, hogy a két állam között normális, jószomszédi viszony álljon fenn. Mi erre törekszünk, mert meggyőződésünk szerint ez Jugoszlávia és Magyarország népeinek közös érdeke. A jószomszédi viszony kedvező alakulásában szerepet játszik, hogy a jugoszláv kormány néhány fontos nemzetközi kérdésben pozitív fellépésével segíti a békéért folyó harcot, az viszont nehezíti a viszony alakulását, hogy támadja barátainkat — mint a legutóbbi időszakban —, a Kínai Népköztársaságot és az Albán Népköztársaságot.

Másik szomszédunkkal, Ausztriával való viszonyunk ez idő szerint nem megfelelő, amit sajnálatosnak tartunk. Szerintünk nincs elvi akadálya annak, hogy a két szomszédállam között, az eltérő belső társadalmi rendszer ellenére, jó viszony alakuljon ki. Nehezíti a viszony javítását, hogy az osztrák kormány poli-

tikáját a két állam viszonyát illetően a Magyar Népköztársasággal szemben ellenséges nyugati körök mesterkedéseitől engedi befolyásoltatni. A viszonyunkat komolyan zavaró másik tényező az, hogy az osztrák kormány még mindig tűri, hogy területén a Magyar Népköztársaság ellen aknamunkát folytató kémügynökségek és magyar fasiszta szervezetek szervezkedjenek és garázdálkodjanak. Attól a meggyőződéstől vezetve, hogy a Magyar Népköztársaság és az Osztrák Köztársaság népeinek ez a közös érdeke, a kölcsönös előnyökkel járó tényleges jó viszony kialakítására törekszünk.

Semmiféle tényleges érdekellentét nincs a Magyar Népköztársaság és az európai semleges államok, nevezetesen Ausztria, Svédország, Svájc között. Ellenben közös érdek a béke fenntartása, a békés egymás mellett élés, az országok közötti kapcsolatok bővülése. Ezért arra törekszünk, hogy viszonyunkat javítsuk velük. Véleményünk szerint a semleges országok bizonyos pozitív szerepet ma is betöltenek, és a jövőben még inkább betölthetnek az országok és népek békés egymás mellett élésének előmozdításában.

Kedves elvtársak!

Korunk legfontosabb eseményei között tartja számon az emberiség, hogy az utóbbi 10—15 esztendő alatt a népek egész sora, közöttük India, Indonézia, Irak, az Egyesült Arab Köztársaság népei lerázták magukról az imperialisták igáját, és az önálló nemzeti fejlődés útjára léptek. Viszonyunk velük jó, s annak további javítására törekszünk. Egy fronton vagyunk velük az imperializmussal szemben; szélesíteni kívánjuk velük gazdasági és kulturális kapcsolatainkat. Bizonyos mértékig a Magyar Népköztársaság is hozzájárulhat a gyarmati sorból felszabadult országok önálló iparának fejlesztéséhez.

Teljesen szolidárisak vagyunk a gyarmati sorból felszabadulásukért most küzdő népekkel. Elítéljük az algériai nép ellen folytatott terrorháborút, és teljesen jogos követelésként támogatjuk az önrendelkezésért folytatott küzdelmüket. A magyar nép felháborodva ítéli el a Tajvanon, a Kínai Népköztársaság

integráns részén, valamint a Dél-Koreában, a Dél-Vietnamban, a dél-afrikai és más népekkel szemben alkalmazott imperialista gyarmati elnyomást és terrort. *Meggyőződésünk, hogy az imperializmus nem tudja többé megállítani a felszabadulásért és függetlenségért vívott harc folyamatát, s a felszabadulásukért küzdő gyarmati népek igazságos harca győzedelmeskedik.* (Lelkes taps.)

Elvtársak!

Népköztársaságunk viszonya a NATO-hatalmak vezető országaihoz, illetve kormányaihoz nem kielégítő. Közülük is leginkább az Egyesült Államok kormányával vannak komoly ellentétei. Az Egyesült Államok kormánya a nem normális viszonyért bennünket tesz felelőssé, mondván, hogy most néhány hónapja is korlátoztuk budapesti diplomatáinak mozgási szabadságát. Ez igaz annyiban, hogy vidéki utazásaik előzetes bejelentésére kötelezte Külügyminisztériumunk a budapesti amerikai diplomatákat.

A diplomáciai missziók évszázadok óta természetessé vált feladata a küldő és a fogadó állam közötti kapcsolat ápolása és javítása. A Budapesten működő amerikai diplomaták — feltehetően kormányuk szándékai szerint — két éven keresztül minden módon kifejezésre juttatták, hogy nem a viszony javítását, hanem inkább annak lehetetlenné tételét tekintik feladatuknak. Ezek után senkivel se akarják elhitetni, hogy katonai repülő- és gyakorlóterek, valamint a szovjet—magyar határ közelében tett kalandos kirándulásaik színhelyén akarták az amerikai—magyar viszonyt normalizálni. *(Élénkség.)*

Nekünk komoly kifogásaink vannak. Az amerikai szenátus évi 125 millió dolláros alapjából jelentős összegeket folyósítanak a Magyar Népköztársaság elleni aknamunkára. Mintegy 5000 magyar disszidenst felvettek az Egyesült Államok hadseregébe az utolsó két év alatt. Fenntartják a Magyar Népköztársaság ellen uszító hadjáratot folytató, úgynevezett „Szabad Európa" rádióállomást. Azt a példátlan gyakorlatot folytatják, hogy miközben diplomáciai kapcsolat áll fenn országaink között, az amerikai kormány hivatalos küldöttei támadják a Magyar Nép-

köztársaság hivatalos küldötteinek mandátumait az Egyesült Nemzetek Szervezetében és más nemzetközi szervezetekben.

Mindezek ellenére őszintén óhajtjuk a normális viszony kialakítását az Egyesült Államok és a Magyar Népköztársaság között, mert ez, meggyőződésünk szerint, megfelel a két ország népe érdekeinek. Mi tiszteljük a tehetséges amerikai népet, amely a civilizáció magas fokát érte el. Üdvözöljük azoknak az amerikai közéleti tényezőknek lépéseit, akik az utóbbi időben valamelyest hozzájárultak a vitás kérdések tárgyalások útján való rendezéséhez, a nemzetközi helyzet bizonyos enyhítéséhez. A két ország közötti viszony normalizálása megkívánja, hogy az Egyesült Államok felelős körei vizsgálják felül és korrigálják a hamis presztízsokokból mindmáig fenntartott, idejétmúlt, barátságtalan és célra nem vezető politikájukat a Magyar Népköztársasággal szemben.

Lényegében arra van szükség, hogy az Egyesült Államok kormánya tartsa tiszteletben az egyenjogúság elvét, és mondjon le hiábavaló kísérleteiről, amelyekkel be akar avatkozni a Magyar Népköztársaság belügyeibe. Véleményünk szerint ezen az alapon nem nehéz a magyar—amerikai viszony normalizálásának útját és módozatait megtalálni. Kormányunk ennek érdekében kész minden célszerűnek látszó lépés megvizsgálására.

Elítéljük a Német Szövetségi Köztársaság kormányának külpolitikáját. Adenauer kancellár színleg a békéről beszél, ugyanakkor — mint az egész világon — itt Magyarországon is mindenki tudja, hogy a békéről hangoztatott szólamok mögött Nyugat-Németországban erőltetett fegyverkezés folyik, és mindenáron a hidegháború fenntartására törekszenek.

Közismert a Német Szövetségi Köztársaság kormányának ellenséges magatartása a Német Demokratikus Köztársasággal szemben. Mindennapos a berlini kérdés rendezésével, az Odera—Neisse-határral, a Szudéta-vidékkel és más kérdésekkel kapcsolatos agresszív és revansista uszítás. Egyre-másra rendezik a régi nácik „bajtársi" összejöveteleit, a „szudéta-németek", a „dunai svábok" revansista gyűléseit. Ismeretes előttünk, hogy

Nyugat-Németországban működési teret és anyagi támogatást élveznek magyar háborús bűnösök, különböző magyar fasiszta csoportok és sajtójuk.

Mindenkinek, így a Német Szövetségi Köztársaság kormányának is tudnia kell, hogy Európa népei — közöttük a magyar nép — torkig vannak már azokkal a szenvedésekkel, amelyeket a történelem során a német militarizmus és annak hódító törekvései reájuk zúdítottak. *A magyar nép a nyugatnémet agresszív szellemmel szemben teljes mértékben szolidáris a Német Demokratikus Köztársaság békepolitikájával.* (Taps.) *A Magyar Népköztársaság és az első német munkás-paraszt állam, a Német Demokratikus Köztársaság törekvései teljes mértékben azonosak. Üdvözöljük a szocializmus építésében elért nagy sikereiket.* Örülünk, amikor látjuk, hogy gyorsan haladnak előre, rövidesen elérik és túlszárnyalják a Német Szövetségi Köztársaságot az egy főre eső termelés és fogyasztás tekintetében. *Kívánjuk, a Német Demokratikus Köztársaság dolgozói érjenek el új sikereket a szocializmus építésében, államuk erősítésében, a béke megőrzésére és a két német állam közeledésére irányuló politikájukban.* (Taps.)

Kedves elvtársak és elvtársnők!

Három évvel ezelőtt, az átmeneti súlyos nehézségek idején népköztársaságunk nemzetközi helyzete is bonyolulttá, nehézzé vált.

Rágalmazó hadjáratot indítottak ellenünk az Egyesült Nemzetek Szervezetében és más nemzetközi szervezetekben. Az ENSZ ellenünk hozott határozataival a reakciós amerikai körök a belügyeinkbe való beavatkozást akarták kicsikarni. A határozat körül évenként felmelegített hecckampány mindenkor szovjetellenes és hidegháborús célt szolgált. Mi ezt az ENSZ alapokmányával is ellentétben álló törvénytelen határozatot nem ismertük el, és nem fogjuk elismerni a jövőben sem. *(Hosszan tartó, nagy taps.)*

A budapesti NATO-diplomaták két éven át bojkottálták kormányrendezvényeinket. A nyugati kapitalista sajtó sok pénzzel támogatott megújuló uszító kampányt indított ellenünk.

Mi ezzel akkoriban nem sokat törődtünk, hanem megerősítettük államunkat és rendszerünket. Népköztársaságunk belső megerősödésével párhuzamosan megerősödött nemzetközi helyzete is. A kapitalisták bojkottja és rágalomhadjárata részben már a múlté. Ami a legfontosabb, népünk tömegei előtt lelepleződtek, és a magyar közvélemény előtt hitelüket vesztették. Még ellenségeink is kénytelenek tudomásul venni, hogy népköztársaságunk konszolidálódott és megerősödött. A Magyar Népköztársaság barátai pedig, akik a legsúlyosabb helyzetben is szolidárisak voltak velünk, ma értékelik eredményeinket és becsülik népünket.

Nemzetközi helyzetünk megszilárdulását annak köszönhetjük, hogy következetesen szembeszálltunk minden imperialista beavatkozási kísérlettel, és hogy népünk helyesli, támogatja külpolitikánkat. Ez arra kötelez bennünket, hogy nemzetközi helyzetünket a jövőben is az eddigi politika alapján erősítsük tovább.

Elvtársak!

A nemzetközi helyzetben az elmúlt két-három esztendő alatt bizonyos enyhülés következett be. Ez a változás döntően a Szovjetunió, a szocialista tábor, a nemzetközi munkásmozgalom, a világbéke-mozgalom erői növekedésének, a békepolitikának köszönhető. A kapitalista országokban, a nemzetközi életben azonban nem jelentéktelenek a békeellenes erők, amelyek működnek és hatnak. Ezért a népeknek — így a magyar népnek is — továbbra is állhatatos harcot kell folytatniuk a békeellenes erőkkel szemben, és azokat még hátrább kell szorítaniuk.

A hidegháborús helyzet felszámolásának irányába ható esemény volt a külügyminiszterek genfi tanácskozása, Macmillan moszkvai látogatása, Hruscsov és Eisenhower kölcsönös meghívása. Kiemelkedő és jelentős esemény volt Hruscsov elvtárs amerikai útja, amelyet a világon mindenütt üdvözöltek a békeszerető emberek. *Hruscsov elvtársat az egész világon, még a kommunizmustól távol álló emberek is úgy tekintik, mint akinek a legnagyobb a személyes érdeme abban, hogy a hidegháború jege töredezőben van.* (Nagy taps.) *Örülünk, hogy ezen, a számunkra*

nagy napon közöttünk van, és szívből gratulálunk amerikai útja sikeréhez. (Lelkes, nagy taps.)

Kiemelkedő esemény volt a Szovjetunió teljes leszerelésre vonatkozó javaslatának benyújtása az Egyesült Nemzetek Szervezetében. Örvendetes, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete közgyűlésének nagy többsége ezt a javaslatot helyesléssel fogadta, és közös amerikai—szovjet indítványra egyhangú szavazattal a tízes leszerelési bizottság hatáskörébe utalta. Nagy horderejű az a megegyezés, amely Hruscsov elvtárs és Eisenhower elnök között létrejött, hogy a vitás nemzetközi kérdéseket tárgyalások útján kell rendezni.

Tennivalónkat abban látjuk, hogy a Magyar Népköztársaság, egyetértésben a Szovjetunióval, a szocialista tábor valamennyi országával, hatékonyan segítse elő békés céljaink megvalósítását. Támogatjuk az országok és népek egymás közötti viszonyában a békés egymás mellett élés elvének teljes érvényesítését. Támogatjuk az atomfegyver-kísérletek megszüntetését, az atomfegyvermentes zónák létrehozását, az atomfegyverek használatának megtiltását, megsemmisítését. Támogatjuk a berlini kérdés rendezésére, a német békeszerződés megkötésére vonatkozó javaslatokat. Támogatjuk a teljes leszerelésre vonatkozó szovjet javaslatot, valamint azt is, hogy mindaddig, amíg ez megvalósítható lesz, közbeeső intézkedések történjenek. Ilyenek: a hadseregek létszámának csökkentése, a külföldi támaszpontok megszüntetése, a külföldön állomásozó csapatok kölcsönös visszavonása.

Ma, amikor rettenetes tömegpusztító fegyverek vannak felhalmozva és gyártásuk még folyik, az emberiség legfőbb kérdésévé a béke megőrzése vált. Minden ország közvéleménye a tárgyalásokat és a megegyezést sürgeti. A népek a tömegpusztító fegyverek megsemmisítését és a teljes leszerelést óhajtják, mert békében akarnak élni. *A magyar nép sem kíván semmi mást, mint hogy erőit a békés építőmunka nagyszerű céljaira fordíthassa.*

Mi a békés egymás mellett élést az egyre szélesedő nemzetközi kapcsolatok formájában képzeljük el. Jelenleg már 48 országgal államközi szerződések keretében fejlesztjük gazdasági

kapcsolatainkat. Mi e rendszer kiterjesztésére törekszünk további országokkal is. Közismert, hogy mi a nemzetközi gazdasági munkamegosztás, a specializálódás és kooperáció elvét valósítjuk meg a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsában a szocialista államokkal. Ugyanakkor az a véleményünk, hogy a nemzetközi kooperáció elképzelhető és megvalósítható szocialista és kapitalista országok közötti gazdasági kapcsolatokban is. Nekünk vannak olyan ipari és mezőgazdasági termékeink, amelyeket a kapitalista országok vásárolnak, és még jelentősebb mértékben vásárolhatnak a jövőben. Ugyanakkor értelmetlennek tartanánk, hogy idehaza gyártsunk kis sorozatban, nagy költséggel olyan termékeket, amelyeket a kapitalista országok állítanak elő olcsóbban, megfelelő minőségben. Az ilyen gazdasági kapcsolat kibontakozásának természetesen feltétele, hogy a szocialista és a kapitalista országok gazdasági kapcsolataiból eltűnjenek a hidegháborús korlátozó és zavaró tényezők.

Véleményünk szerint a népeknek békében kell egymás mellett élniük, és ezen túlmenően fejleszteni kell a gazdasági kapcsolatokat, a kereskedelmet, a kulturális cserét, a tudományos körök kölcsönös tapasztalatcseréjét, a sportérintkezést és minden olyan kapcsolatot, amely az országok és a népek békés egymás mellett élését előmozdíthatja. *Meggyőződésünk, hogy a békés egymás mellett élés, amely máris az emberiség nagy többsége által elfogadott elv, előbb vagy utóbb legyőz minden akadályt és győzedelmeskedik.* (Nagy taps.)

II

AZ ELLENFORRADALOM LEVERÉSÉNEK TANULSÁGAI, A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG TÖRVÉNYES RENDJÉNEK MEGSZILÁRDÍTÁSA

Elvtársak!

Áttérek a Magyar Népköztársaság belpolitikai helyzetének tárgyalására.

A belpolitikai helyzet fejlődése az elmúlt három évben egészséges irányú volt, s a fejlődés rendszerünk komoly megszilár-

dulásához vezetett. Az ellenforradalommal vívott harc a szocializmus erőit megedzette és tömörítette. A tömegek politikailag sokat fejlődtek, nagy tapasztalatokra tettek szert az osztályharcban. E harc menetében tovább erősödött népünk nemzeti egysége a szocializmus eszméi alapján — ez a történelmi haladás jegyében született és fejlődő új nemzeti egység ma erősebb, mint korábban bármikor volt.

A belpolitikai fejlődés helyes megítélése megkívánja államunk, a hatalom osztályjellegének és keletkezésének rövid vázolását.

A magyar munkásosztály, szövetségben a parasztsággal és a társadalom más haladó rétegeivel, 1945 és 1948 között politikai harcban legyőzte a burzsoáziát, kiépítette hatalmát, államát, a Magyar Népköztársaságot, amelynek fő jellemzője, hogy benne minden hatalom a dolgozó népé. A felszabadulás óta eltelt 15 esztendő a demokratikus forradalom végigvitelének, a proletárdiktatúra kivívásának, a szocialista forradalom győzelmének története. Népünk minden vívmányát a munkásosztály vezetésével, forradalmi pártja irányításával érte el. A munkásosztály vezetésével számolta fel népünk a feudális maradványokat, sajátította ki a földesúri nagybirtokot a dolgozó parasztság javára, és vette tulajdonába a nagyipart, a közlekedést, a bankokat, a nagykereskedelmet. A proletárdiktatúra céljának megfelelően megkezdődött és nagy eredményeket ért el hazánkban a szocializmus építése. A proletárdiktatúra, mint tudvalevő, nem önmagáért való cél, hanem Lenin szavai szerint:

„A proletárdiktatúra célja, hogy megteremtse a szocializmust, megszüntesse a társadalom osztályokra tagozódását, dolgozóvá tegye a társadalom valamennyi tagját, és az embernek ember által való mindenféle kizsákmányolását megfossza talajától."[1]

Hazánkban munkáshatalom, proletárdiktatúra volt, és a szocializmus épült, amikor 1956 októberében bekövetkeztek az

[1] *Lenin* Művei. 29. köt. Szikra 1953. 394. old.

ismert események. Pártunk az események minden lényeges mozzanatára kiterjedő alapos vizsgálatot folytatott az ellenforradalom okainak, a közrejátszott tényezőknek, az eseményekben működő erőknek feltárására. Központi Bizottságunk megállapította:

Az 1956. október 23-án Budapesten kirobbantott fegyveres felkelés és mindazon cselekmények, amelyek a Magyar Népköztársaság állami és társadalmi rendjét megbontották, a munkásosztály hatalma, a népi állam, a magyar nép szocialista vívmányai ellen irányultak, ezért burzsoá-ellenforradalmi jellegűek voltak.

Ezen nem változtat semmit az az egyébként sajnálatos körülmény sem, hogy az ellenforradalmi megmozdulások és az azokat elősegítő cselekmények részesei között a Magyar Népköztársaság megátalkodott ellenségei és tudatos árulói mellett jelentős számban voltak olyan emberek is, akik a politikai ítélőképesség hiányában, megzavarodottságuk következtében vagy mert félrevezették őket, nem voltak tudatában tetteik ellenforradalmi jellegének.

Az eseményeket felidéző okokra, az azokban részt vevő és ható tényezőkre vonatkozóan pedig megállapítást nyert:

Lényeges tényezőként szerepet játszottak Rákosi és csoportjának hibái. Ezek különösen kifejezésre jutottak a hazai adottságok és nemzeti sajátosságok figyelmen kívül hagyásában, amelyek következtében képtelennek bizonyultak bizonyos idő múltán arra, hogy a szocializmus építésének nemzetközi fő törvényszerűségeit helyesen alkalmazzák hazánkban. Kifejezésre jutottak továbbá a pártdemokrácia megsértésében, a szocialista törvényesség megsértésében és a gazdaságpolitika torzulásaiban. E hibák súlyossága, tartóssága, valamint a már feltárt és felismert hibák kiküszöbölésére való képtelenség gyengítette a proletárdiktatúrát; mély válságot idézett elő a pártéletben, és súlyos krízist az ország kormányzásában. *Mindez kedvező talajt teremtett az osztályellenségnek az ellenforradalom kirobbantásához.*

Súlyos szerepet játszott Nagy Imre és csoportja példátlan árulása. Ezek végigjárták az utat a párton belüli frakciózástól a burzso-

áziával és az imperialistákkal kötött titkos és nyílt szövetségig, a munkáshatalom osztályáruló feladásáig, az imperialisták beavatkozásának hazaáruló sürgetéséig. Ezek a párt egyes szervezeteiből, valamint a Petőfi Körből s az akkori Írószövetségből legális szervezetet teremtettek az ellenforradalom számára. Segítettek az ellenforradalomnak erői álcázott gyülekeztetésében és felvonultatásában. *A szocialista forradalom és a népi állam erőit bomlasztották és megbénították, megnyitották az ellenforradalom számára a hatalomhoz vezető utat.*

Az ellenforradalom honi fő ereje a politikai hatalmától, kiváltságaitól és gazdasági alapjától korábban megfosztott kapitalista és fasiszta restaurációra törő egykori nagybirtokos és tőkésosztály, valamint reakciós uszályhordozóinak serege volt. Ezek a volt kizsákmányoló osztályhoz tartozó emberek, akik ideológiai és politikai befolyásuk egy részét hatalmuk elvesztése után is megőrizték, akik restaurációs terveikben szövetségesei és hazai támogatói voltak a nemzetközi imperializmusnak, gyorsan újjászervezték és mozgósították erőiket.

Rövid néhány nap alatt 40, országos igénnyel fellépő pártot szerveztek. Ezek sorában ott volt az ellenforradalmi alapon újjászervezett egykori három koalíciós párt éppen úgy, mint a két megyében nyíltan zászlót bontó nyilaskeresztes, leplezetlenül fasiszta párt. A volt uralkodó osztályok pártjaik mellett az ellenforradalmi platformon álló úgynevezett „munkástanácsokat" és „forradalmi" bizottságokat használták fel politikai céljaikra.

A Magyarországon kirobbantott ellenforradalmi felkelésnek legerősebb tényezője a nemzetközi imperializmus volt, az Egyesült Államok reakciós köreivel az élen, akik a magyar nép minden rendű és rangú ellenségét támogatták a felszabadulás napjától kezdve, minden rendelkezésükre álló eszközzel. Az imperialisták éveken át sugalmazták, szították és szervezték, végül ügynökeik és politikai szövetségeseik, Nagy Imre és csoportja, valamint a hazai burzsoá-ellenforradalmi erők útján kirobbantották az ellenforradalmi felkelést. *Ily módon a Magyar Népköztársasággal*

szemben valójában két egymással szövetkezett, a belső ellenforradalmi és a nemzetközi imperialista erő lépett fel.

Pártunk Központi Bizottsága az 1956 októberi ellenforradalomról adott marxista elemzését és állásfoglalását először az 1956 decemberi határozatában foglalta átfogóan rendszerbe. Most, a kongresszus színe előtt ezzel kapcsolatban három fontos tényre mutathatunk rá.

Először: az 1956 novemberének első napjaiban és azt követően az események ellenforradalmi jellegéről tett minden megállapításunk helyesnek bizonyult, s a későbbiekben kiderült tények mindazt megerősítették és igazolták.

Másodszor: pártunk értékelését az ellenforradalom okairól és mozgató erőiről elfogadta és osztja az egész dolgozó magyar nép.

Harmadszor: értékelésünket elfogadta és helyesli az egész nemzetközi kommunista mozgalom s a haladó emberek az egész világon.

Elvtársak!

Az ellenforradalmi felkelésben a párt és a népköztársaság minden hazai ellensége egyesült, amit jelképeztek vezetőik: Mindszenty, P. Ábrahám Dezső, a horthysták 1919-es ellenforradalmi miniszterelnöke, Knob Sándor, a Gyáriparosok Országos Szövetségének volt igazgatója, Bornemissza volt horthysta miniszter, báró Khuen-Héderváry volt horthysta államtitkár, Kéthly Anna, Király Béla, Maléter és Nagy Imre. Szorosan együtt dolgozott velük az Egyesült Államok kormánya által pénzelt, és ez alkalomra Bécsbe vezényelt emigrációs csoport, Nagy Ferenc és társai.

Ezek, a többségükben ismert tőkések, hírhedt reakciósok és hazaárulók előtérbe tolták az akkor még le nem lepleződött Nagy Imrét, és sokáig hallgattak igazi céljaikról. Csak a szocialista eszme erkölcsi nagyságát és a tömegeknek a szocializmus iránti megmásíthatatlan vonzódását bizonyítja, hogy korunkban a szocializmus és a szocialista forradalom legvadabb ellenségei sem állhatnak többé nyíltan a tömegek elé céljaikkal,

hanem kénytelenek azokat „szocialista", „demokrata", „forradalmi" frázisok mögé rejteni. Az ellenforradalmi erők, miközben szocializmusról, demokráciáról, szabadságról, forradalomról beszéltek, fegyverrel támadták a Magyar Népköztársaság intézményeit, és százszámra gyilkolták a népköztársasághoz hű kommunistákat, haladó embereket.

Pártunk, a Magyar Szocialista Munkáspárt a súlyos helyzetben kötelessége szerint járt el. A nép sorsáért érzett felelősségtől áthatva a magyar kommunisták létrehozták az új forradalmi központot, megszervezték a harc vezető erejét, az új Központi Bizottságot, létrehozták a forradalmi munkás-paraszt kormányt, amely leghűségesebb és legjobb barátunk, szövetségesünk, a Szovjetunió segítségét kérte. (Nagy taps.)

Új Központi Bizottságunk és a forradalmi munkás-paraszt kormány a cselekvés vezérfonalát Lenintől kapta. Lenin a munkásosztály forradalmi pártjának politikájáról szólva mondotta: „*a legjobb politika az elvi politika*". Lenin azt mondotta a proletárdiktatúráról:

„*Ez a diktatúra feltételezi a kíméletlenül szigorú, gyors és határozott erőszak alkalmazását a kizsákmányolók, a kapitalisták, a földbirtokosok és lakájaik ellenállásának elnyomása céljából. Aki ezt nem értette meg, az nem forradalmár, azt el kell távolítani a proletariátus vezéreinek vagy tanácsadóinak soráról.*"[2]

A kérdések, amelyeket akkor a történelem számunkra napirendre tűzött, súlyosak és bonyolultak voltak. Az ellenünk támadók halálos ellenségeink és a megtévesztettek, félrevezetettek voltak. Abban a helyzetben csak szilárd elvi politikával és határozottsággal lehetett boldogulni.

Az egyik kérdés az volt: szabad-e tovább hallgatni arról, hogy árulás történt, hogy Nagy Imréék átmentek az ellenség táborába? A válasz csak egy lehetett: *teljes és gyökeres szakítás az árulókkal, a helyzet nyílt feltárása a tömegek előtt, az árulók leleplezése és megsemmisítése.* (Taps.)

[2] Ugyanott.

A kérdés az volt: szabad-e alkudozni a fegyverrel támadókkal és azt vizsgálni, közülük ki milyen szociális származású, és milyen szándék vezeti? A válasz csak az lehetett, hogy *fegyvert kell szegezni annak, aki fegyverrel támad a népköztársaságra, vagy annak bármely intézménye ellen.* (Taps.)

A kérdés az volt: kit kell elnyomni és üldözni, kinek kell szabadságot és demokráciát adni? A válasz csak az lehetett, hogy *szabadságot és demokráciát kell adni a szocialista forradalom harcosainak és a dolgozó népnek, el kell nyomni és üldözni kell az ellenforradalmárokat, a restaurációra törő burzsoákat és minden rendű és rangú szekértolóikat.* (Taps.)

Világos, hogy a nacionalizmus és a nemzeti gyűlölködés szításával szemben félreérthetetlenül és nyíltan a népköztársaság iránti hűség, az igaz hazafiság, a munkás-nemzetköziség eszméjével lehetett harcolni.

Az ellenforradalmárok „semlegességével" szemben, amely hazánk elszigetelését és az imperialisták kezére játszását célozta, félreérthetetlenül meg kellett mondani, hogy mi mindaddig, amíg a Varsói Szerződés szervezetére szükség lesz, ahhoz hűek maradunk, *és mindenkor együtt haladunk a szocialista táborral.* (Nagy taps.)

Arra a kérdésre, hogy mire alapozzuk országunk politikai rendszerét, világosan kellett válaszolnunk. A válaszunk az volt, hogy egy szocialista ország politikai rendszerét nem lehet ellenforradalmi vezetésű „munkástanácsokra" és „forradalmi" bizottságokra alapozni. Politikai rendszerünket a munkásparaszt szövetséget vezető marxista—leninista pártra, a szakszervezetekre, a Hazafias Népfrontra és a többi tömegszervezetre építjük, elvetve a munkástanácsok rendszerét. A helyi államhatalmat pedig a néphatalom jól bevált helyi szervezeteire, a tanácsokra építettük a mindenfele ellenforradalmi bizottságok helyett.

Fel volt téve a kérdés, hogy egypárt- vagy többpártrendszer legyen az országban? A népi demokratikus rendszer — mint a proletárdiktatúra egyik típusa — számára elvi kérdés, álta-

lános törvényszerűség a munkásosztály pártjának vezető szerepe. Az egypártrendszer, illetve a többpártrendszer nem az általános törvényszerűségből adódó elv, hanem az adott ország politikai és társadalmi viszonyai alapján eldöntendő gyakorlati politikai kérdés. Nálunk az ellenforradalmi felkelés időszakában bebizonyosodott, hogy viszonyaink között a többpártrendszer az ellenforradalom malmára hajtotta a vizet — ezért elvetettük azt.

Mi a többpártrendszer helyett a párt által vezetett Hazafias Népfrontot fejlesztettük. A Hazafias Népfront alkalmas és képes arra, hogy politikai egységbe tömörítse a kommunistákat és mindazokat a pártonkívülieket, akik az alapvető célok tekintetében: a szocializmus felépítése, az ország szuverenitásának és függetlenségének védelme, a népköztársaság erősítése, a béke védelme, egyetértenek. Három év újabb pozitív tapasztalata bizonyítja, hogy *a párt által vezetett Hazafias Népfront alkotó munkára képes politikai mozgalom, amely a kommunisták mellett a pártonkívüli közéleti tényezőket tömöríti, tekintet nélkül arra, hogy korábban milyen pártoknak voltak tagjai vagy esetleg pártonkívüliek voltak.*

Hosszú időn át vitatott volt az ellenforradalomban vétkesek megbüntetésének, illetve a megbocsátásnak kérdése. Pártunk álláspontja az volt és ma is az, hogy a nép életbevágó érdekeinek biztosítása megkövetelte az ellenforradalmi felkelés kezdeményezőinek, vezetőinek, szervezőinek és a gyilkosságokat elkövetőknek a megbüntetését. Meg kellett viszont bocsátani azoknak, akik főbenjáró bűnt nem követtek el, akiket megtévesztettek és félrevezettek. A Magyar Népköztársaság igazságszolgáltató szervei ennek megfelelően jártak el, és elmondhatjuk, hogy a nép igazságérzetének ez megfelelt, a nép helyeselte és támogatta ezt a büntetőpolitikát.

A gazdasági helyzet sem kevésbé súlyos kérdéseket tűzött napirendre. Pártunk válasza ezekre a kérdésekre az volt: szembe kell szállni a demagógiával, meg kell akadályozni azt, hogy munka nélkül pénzeket osztogassanak, meg kell szervezni a termelést, meg kell erősíteni a munka- és a bérfegyelmet.

Ezeknek a súlyos kérdéseknek az elvileg helyes megválaszolása, még inkább a kérdések megfelelő megoldása megkövetelte a párttól, hogy határozottan szakítson egyrészről az ellenséggel, a megalkuvókkal és árulókkal, másrészről a tömegekben nem bízó, azokra támaszkodni nem merő szektás nézetek hordozóival.

Nehéz helyzetben és egyidőben kellett a pártnak két nagyon fontos feladatot megoldania: szakítani a korábbi hibákkal és leszámolni az ellenforradalommal. Pártunk képes volt erre, és egyidőben megoldotta mind a két feladatot. A bátor, nyílt és következetes marxista—leninista állásfoglalás és politika meghozta a maga gyümölcsét. Az ellenforradalmi felkelés valamennyi tanulságát és tapasztalatát még sokáig számon kell tartania a pártnak, de magáról az ellenforradalomról elmondható, hogy minden területen teljes vereséget szenvedett, és ma már a múlté. *(Taps.)*

Az 1956-os ellenforradalmi felkelés mindig fekete lap marad népünk történelmében. De az a tény, hogy most, alig három év után elmondhatjuk, hogy az ellenforradalom már a történelemé, arról is bizonyságot tesz, hogy népünk nagy politikai tapasztalatokra tett szert, nagy határozottságot és egységet tanúsított az ellenforradalom által felidézett bajok és nehézségek leküzdésében — el tudta temetni az ellenforradalmat.

Annak, hogy az ellenforradalom erői felett a szocialista forradalom erői győzelmet arattak, nagyszerű demonstrációi voltak az 1957 márciusában megszervezett budapesti gyűlések, a felejthetetlen 1957. május 1-i budapesti nagygyűlés, az 1957. augusztus 20-i, kisújszállási nagy munkás-paraszt találkozó. A Hruscsov elvtárs által vezetett szovjet párt- és kormányküldöttség látogatása 1958 tavaszán Magyarországon a szovjet—magyar barátság, a proletár internacionalizmus hatalmas győzelme volt a nacionalizmus és a sovinizmus fölött. *(Nagy taps.)*

Az ellenforradalmi felkelés alkotmányos és törvényes elítélése, Központi Bizottságunk és kormányunk politikájának helyeslése és támogatása volt a magyar országgyűlés 1957. május 9-i ülése, amely egyhangúlag bizalmat szavazott a forradalmi

munkás-paraszt kormánynak. A szocializmust építő magyar nép nagyszerű politikai győzelme volt az 1958. november 16-i országgyűlési és tanácsválasztás, amelyen a magyar nép megválasztotta 338 képviselőjét az országgyűlésbe, és 106 000 tanácstagot a helyi államhatalmi szervekbe. Ezen a választáson a jogosultak 98,4 százaléka szavazott, és a leszavazottak 99,6 százalékának támogatását megkapták a pártunk által vezetett Hazafias Népfront jelöltjei.

A Magyar Népköztársaság belpolitikai helyzetét ma a nyugalom, a szilárdság, a gyors fejlődés jellemzi. A népi hatalom erősebb, mint az ellenforradalmi felkelés előtt volt, a szocializmus alapjai jelentősen szélesedtek azóta, és a szocialista építés rendben, lendületesen folyik. Ez a helyzet nem jöhetett volna létre a tömegek politikai támogatása és odaadó, szorgalmas munkája nélkül.

Ez a tény bizonyos mértékig tükröződik még a Magyarországgal szemben erősen elfogult nyugati sajtóban is. Ott még vannak természetesen olyan tudósítások is, mint a „Der Bund" című svájci lap 1959. szeptember 13-i számában megjelent riport. Ebben a lap bécsi tudósítója arról ír, hogy Magyarországon az utóbbi időben leggyakrabban a kenyérhiányra panaszkodtak, hogy Salgótarjánban a lakosság tavasszal a kenyérhiány miatt tüntetett. Az „Express" című lap október 8-i számában az újságíró még így ír: „A magyarok mindig annak a vágyuknak adnak kifejezést, hogy a Nyugathoz tartozzanak . . . Látni kell annak a nőnek a bűnbánatot és alázatot mutató arckifejezését, aki ezt mondja: képzelje, uram, csak most kezdünk látni keményített szoknyákat." *(Nagy derültség.)*

Nálunk az ennyi hitelt érdemlő és ilyen színvonalú külföldi tudósításokat már csak a vicclapok szerkesztői veszik komolyan. *(Derültség.)* Az ilyen kőkorszakbeli hírverések mellett az utóbbi időben még a Nyugat kapitalista sajtójában is teret nyernek a reálisabban látó és a valóságnak jobban megfelelő tudósítások is. Így a „Le Monde" augusztus 13-i számában a következő olvasható: „A magyarországi vezetők optimisták. A gazdasági

helyzet két és fél év alatt érezhetően javult, az üzemek teljes kapacitással termelnek, a földek több mint 40 százalékán már állami gazdaságok vagy termelőszövetkezetek vannak, az aktív ellenzéket tehetetlenségre kényszerítették."

Vagy a „Reynold's News" című lap szeptember 7-i számában ez áll: „Budapesten csak nagyon kevés nyoma maradt az 1956-os eseményeknek. Egyes falakon még golyó ütötte himlőhelyek láthatók, de maga a nép nem mutatja a boldogtalanság vagy az elnyomás legcsekélyebb nyomát sem. Budapest vidám főváros, a lakosság ruházkodási színvonala nagyon magas. Az alkotmány tizedik évfordulóját nyilvános ünneppel ülték meg."

A reális szemlélet csak javára válhat azoknak is, akik nem túlságosan szeretik a Magyar Népköztársaságot.

Mostanában az ilyen emberek, miközben szemük előtt erősödik a Magyar Népköztársaság, különböző képzelgésekkel áltatják magukat. Azt mondják, „ellentétek vannak a pártban". Pártunkban egység van, és ha ellenségeink arra várnak, hogy komoly ellentétek lesznek, akkor várjanak türelemmel, mert még jó sokáig kell várniuk. Más reakciósok eszelősségükben odáig mennek, reményeiket ahhoz fűzik, hogy háború lesz. A háborúban „reménykedő" emberek valóban közel járnak az ön- és közveszélyes őrültekhez. Az ilyen embereknek, ha egyáltalán képesek értelmes szót megérteni, csak azt mondhatjuk, okkal bízunk abban, hogy még a hidegháborút is sikerül felszámolni, de akárhogyan is lesz, kapitalizmus és fasizmus Magyarországon még egyszer nem lesz. *(Hosszan tartó, nagy taps.)* Ezt verjék ki a fejükből, az nekik is jobb lesz. Megint más reakciósok azt mondják: „Hruscsov és Eisenhower megegyeztek." *(Élénkség.)* Mi tudjuk, hogy Hruscsov elvtárs és Eisenhower elnök úr néhány dologban megegyeztek, és reméljük, kívánjuk is, hogy a jövőben még sok dologban egyezzenek meg. De mi azt gondoljuk, hogy az a reakciós, aki valamely torz logikával azt gondolja, hogy bármelyik Hruscsov—Eisenhower találkozóból és tárgyalásból, nem tudni, milyen alapon, kapitalista, fasiszta Magyarország születik, legalábbis erősen téved. *(Derültség.)*

A közmondás az ilyenre azt mondja: „Éhes disznó makkal álmodik." *(Derültség.)*

Megint mások reakciós reményeiket ahhoz fűzik, hogy „kivonulnak Magyarországról a szovjet csapatok". Erről a kérdésről érdemes néhány komolyabb szót váltani. A szovjet csapatok Magyarországon ma nem belpolitikai okokból, hanem kizárólag a még rendezetlen nemzetközi kérdések miatt tartózkodnak. Mi a szovjet kormánnyal és a varsói szerződés szervezetében egyesült többi kormánnyal, valamennyi szocialista országgal egyetértésben amellett vagyunk, hogy a külföldön állomásozó csapatok egyidejű és kölcsönös visszavonásáról tárgyaljunk. Jelenleg azonban még mindig nyílt fenyegetések hangzanak el a népi demokratikus országok ellen.

Világosan megmondtuk, nemegyszer: *a szovjet csapatok addig maradnak Magyarországon, ameddig a nemzetközi helyzet azt szükségessé teszi.* Ami pedig azokat a képzelgéseket illeti, hogy mi lesz, ha a szovjet csapatok kivonulnak Magyarországról, megmondhatjuk, a reakción az sem fog segíteni. A szocialista forradalom magyarországi erői és hívei drágán tanulták meg azt, amit kell, és meg tudják védelmezni rendszerüket a belső ellenséggel szemben. *Ha a reakciósok újból verekedni akarnak, nem leszünk ellene, mert a magyar népnek van ereje, és még van elegendő törleszteni valója is az ellenforradalmárokkal szemben.* (Lelkes, nagy taps.)

Elvtársak!

A tapasztalatokat számontartjuk, nem ismételjük meg a hibákat, nem felejtjük az árulást, sem az osztályellenséget, sem az imperialistákat.

A tapasztalatok alapján tovább erősítjük népi államunkat, rendszerünket.

Tovább erősítjük államunk legfőbb politikai alapját, a munkás-paraszt szövetséget. Erősítjük a munkásosztály szövetségét a többi dolgozó réteggel is. A Hazafias Népfront mozgalmi erejére támaszkodva folytatjuk a nemzet valamennyi alkotásra képes erőinek tömörítését.

Tovább fejlesztjük rendszerünk demokratizmusát. Érvényesítjük a demokratikus centralizmus elvét az államéletben is. A törvényt tiszteletben tartó állampolgárok jogai a jövőben tovább bővülnek. Ugyanígy tovább bővülnek a helyi államhatalmi szervek önkormányzati jogai is, fenntartva és erősítve alapvető kérdésekben az állam központi irányítását.

Népköztársaságunk alkotmányban rögzített szervezete: az országgyűlés és a helyi tanácsok rendszere bevált. *Az 1956-os ellenforradalmi támadás az országgyűlés és a helyi tanácsok történelmi próbája volt — és ezt a történelmi próbát fényesen kiállták.* A néphatalom méltó megtestesítőinek és megvalósítóinak bizonyultak.

Az elmúlt három év alatt tovább fejlesztettük az országgyűlés és a helyi tanácsok munkáját. Megnövekedett politikai, gazdasági és kulturális szerepük, bővült hatáskörük. Az a törekvésünk, hogy ez a jövőben még inkább bővüljön.

A helyi tanácsok hatáskörének ésszerű bővítése annál is fontosabb, mert egyúttal hatásos harc a burzsoáziától örökölt — és sajnos rendszerünkben még nagyon is megtalálható — bürokrácia ellen.

Nincs szándékunkban az ország fegyveres erőit — ideértve a hadsereget, a belső karhatalmat és a határőrséget — növelni. Ugyanakkor mindaddig, ameddig ezt a helyzet megköveteli, korszerűsítés tekintetében minőségileg fejleszteni kell azt. *A néphadsereg, a határőrség, a rendőrség, a belső karhatalom, a belügyi és igazságügyi szervek az ellenforradalommal vívott harcban szerveződtek és születtek újjá. Jelentős érdemeket szereztek e harcban, és népünk abban a tudatban tekint rájuk, hogy feladataikat mindenkor megfelelően meg tudják oldani.*

Belügyi és igazságügyi szerveink külön érdeme, hogy igen nehéz körülmények között dolgozva, az elmúlt három év alatt a szocialista törvényességet teljesen helyreállították hazánkban. Részben azzal, hogy bűntett megtorlatlanul nem marad, másrészt azzal, hogy vétlen embert büntetés nem sújt ma hazánkban. Büntetőpolitikánk lényege: az ebben az értelemben fel-

fogott törvényesség védelme, és biztosítása minden körülmények között.

Az ellenforradalmárok megbüntetése kérdésében nincs egyetértés közöttünk és sok nyugati kritikusunk között. De jellemző, hogy az elmúlt három év alatt egyetlen olyan büntetés nem volt, ahol a büntetés alapját képező cselekményt bárki is vitathatta volna. Az természetesen más kérdés, és továbbra is vita tárgyát képezheti, hogy a szóban forgó cselekmény hazánk törvényei szerint bűncselekmény, nyugati kritikusaink szerint pedig valamiféle „hőstett". Mi eddig is a Magyar Népköztársaság Alkotmányának rendelkezése és törvényeink előírásai szerint jártunk el, és azt fogjuk tenni a jövőben is, ha bárkinek eszébe jut államellenes bűncselekményt elkövetni, a rendszer ellen felemelni kezét.

Adminisztratív és fegyveres erőinkről szólva meg kell emlékeznünk a munkásőrségről. *A munkásőrséget az ellenforradalom elleni harcban szerveztük. Azok a munkások, parasztok és értelmiségiek, akik rendes napi munkájuk végzése mellett minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül fegyverrel őrködnek a nép szocialista vívmányai felett, megérdemlik a párt és a nép legteljesebb megbecsülését.* (Taps.)

Kedves elvtársak, elvtársnők!

Elmondhatjuk, hogy a három esztendő alatt teljes mértékben sikerült helyreállítani a Magyar Népköztársaság törvényes belső rendjét, a belpolitikai helyzet jó, és kielégítően fejlődik. A közrend és a közállapotok olyanok nálunk, hogy bármely nyugati kapitalista ország megirigyelhetné. Ez a párt egységének, helyes politikájának, a párt és a nép összeforrottságának, a munkásosztály vezette nemzeti tömörülésnek köszönhető. *Rendszerünk s társadalmunk belső ereje abban van, hogy a párt mint vezető erő, képes betölteni feladatát, és a nép támogatja pártunkat.*

III

NÉPGAZDASÁGUNK FEJLŐDÉSE ÉS TOVÁBBI FELADATAINK

Elvtársak!

Országunk gazdasági helyzete jónak nevezhető. A felszabadult magyar népnek az elmúlt 15 esztendő gazdasági munkájában le kellett győznie mindazt a nehézséget és elmaradottságot, amelyet a kapitalizmus maga után örökül hagyott. Az ország gazdaságának szerkezete a korábbi félfeudális és félgyarmati helyzetből következően rossz, az ipar korszerűtlen, a mezőgazdaság rendkívül elmaradott volt. A második világháború Magyarország gazdaságában 300 milliárd forint értékű kárt okozott, azaz, az akkori színvonalon számítva, öt év nemzeti jövedelmét, az egész nép ötévi munkájának minden eredményét megsemmisítette. A demokratikus és szocialista fejlődés útjára lépve népünk viszonylag rövid idő alatt leküzdötte a háborús károkat, helyreállította a népgazdaságot, és 1949-re utólérte, sőt, némileg túlhaladta az 1938-as, az utolsó békeév színvonalát a termelés és az életszínvonal tekintetében is.

A felszabadulás óta hatalmas sikereket értünk el a gazdasági építés területén. Az ipari termelés az 1938-asnak mintegy három és félszeresére növekedett. 1949 óta száz nagy új iparvállalatot épített népünk, és ez alatt az idő alatt születtek az új magyar szocialista iparvárosok. Közöttük: Sztálinváros, amelynek ma 34 000 lakosa van, a 21 000 lakosú Komló, a 13 000 lakosú Kazincbarcika.

A mezőgazdasági termelés csupán 15 százalékkal növekedett, aminek döntő oka a szétforgácsolt kisparcellákon folyó korszerűtlen termelés. Mégis, a mezőgazdaság bizonyos fokú fejlődését mutatja, hogy a traktorállomány, amely 1935-ben mindössze 7000 darab volt az egész országban, 1959-re 31 000-re növekedett. A műtrágyafelhasználás, amely egy holdon 1938-ban mindössze 13,5 kg volt, 1959-re holdankénti 77 kg-ra emelkedett.

Az életszínvonal — az 1951—1953-as megtorpanás és bizonyos dolgozó-kategóriáknál a visszaesés ellenére — tíz esztendő alatt jelentősen növekedett.

Az életszínvonal fejlődésében az 1951—1953-as zökkenés elkerülhető lett volna, a népgazdaság fejlődése arányosabb és nagyobb lehetett volna, ha a tervezés reálisabb, ha az akkori vezetés belső adottságainkat és gazdasági erőinket, valamint a szocialista országok gazdasági együttműködésében rejlő lehetőségeket jobban figyelembe vette, jobban kihasználta volna. Mégis, a gazdasági élet területén 1949—1956 között született sikerek történelmi jelentőségűek, ilyen fejlődésre csak a szocialista tervgazdálkodás képes. *A gazdasági életben a felszabadulás óta elért hatalmas eredmények tényei bizonyítják a szocialista rendszer hatalmas fölényét a kapitalizmus felett.*

A tények hazug tagadása, népi rendszerünk és a magyar dolgozó nép hősies erőfeszítéseinek rágalmazása volt az imperialista hírverők, a volt kizsákmányolók, a revizionisták 1956-os gazdasági és szociális demagógiája. Ellenben igazság az, hogy az ellenforradalom és visszamaradt bomlási terméke a gazdasági életben is rendkívül súlyos károkat okozott, és a szocializmus építésében törést idézett elő. Az ellenforradalom „adománya" a magyar népnek gazdasági vonatkozásban az a 22 milliárd forint értékű kár, amelyet okozott.

A gazdasági élet három évvel ezelőtt bénult volt. Termelés nem folyt, az úgynevezett „munkástanácsok", „forradalmi bizottságok" gátolták a termelés beindítását, fosztogatták a népgazdaságot, a gazdasági vezetés szerveit felbomlasztották — a pénz romlása, gazdasági csőd fenyegette az országot, a dolgozó népet.

A Központi Bizottság, a kormány már az ellenforradalmi banditákkal folytatott fegyveres harc közben erélyes intézkedéseket hozott a népgazdaság helyreállítására. A bányászokhoz, a munkásokhoz, a parasztokhoz fordult, és a testvéri szocialista országok vezetőitől, népeitől gazdasági segítséget kért. A magyar dolgozó nép felismerte a helyzetet. Követve a Központi Bizott-

ság és a kormány felhívását, szenet, villanyáramot, ipari termékeket, élelmet adott, helyreállította a közlekedést.

Mindenekelőtt a Szovjetunió, de vele együtt Kína és valamennyi népi demokratikus ország segítségünkre sietett. A térítés nélküli gyorssegélyen kívül a Szovjetunió és a többi népi demokratikus ország 1 milliárd 200 millió rubelnyi árut és szabad devizát adott segítségül népünknek hosszúlejáratú hitelezéssel. *Ezért a segítségért is hálás köszönetet mondunk a testvéri országok vezetőinek és népeinek.* (Nagy taps.)

1957 végére már helyreállt a népgazdaság. Helyreállt és termelt a szocialista ipar, termelt a mezőgazdaság. A begyűjtési rendszer helyett bevezettük a felvásárlás rendszerét megfelelő árakkal, emeltük a dolgozók életszínvonalát a városban és a falun egyaránt. 1957 végén a termelés színvonala és a dolgozók életszínvonala elérte és meghaladta az ellenforradalom előtti utolsó normális év, 1955 színvonalát. Egy év alatt erre csak a szocialista rendszer és a szocializmus nemzetközi szolidaritása képes.

A népgazdaság alapjainak, a normális gazdasági munka feltételeinek helyreállítása után kidolgoztuk a gazdasági munkában követendő irányt, és annak alapján a hároméves népgazdasági tervet. Célunk volt:

1. A népgazdaság szerkezetének javítása, hazai adottságaink legjobb kihasználása, a szocialista országok gazdasági együttműködési lehetőségeinek legjobb kihasználása.

2. A termelékenység emelése az önköltség csökkentése, a munka jobb megszervezése és a műszaki színvonal fejlesztése útján.

3. A rendelkezésre álló beruházási összegek koncentrálása a legfontosabb célokra.

4. A külkereskedelmi és a fizetési egyensúly biztosítása.

5. A tervezés realitása, tartalékok képzése.

6. A dolgozók életszínvonalának reális emelése a gazdasági lehetőségekhez mérten.

Ezen elveket követve 1958 végéig a következő eredményeket sikerült elérni:

Az állami ipar termelése 14 százalékkal haladta meg az 1955. évit. A termelékenység 1955-höz képest 8 százalékkal növekedett. 1958-ban a beruházás összege 2,3 milliárddal haladta meg az 1955. évit. A külkereskedelmi forgalom egyenlege 1957-ben még több mint 2 milliárd devizaforintos passzív mérleggel, 1958-ban már 580 millió forintos aktív mérleggel zárult. A kiskereskedelmi forgalom 26 százalékkal volt magasabb, mint 1955-ben. Ugyanakkor a kereskedelem árukészletének értéke 3,5 milliárddal volt nagyobb, mint az 1955. évi. A lakosság takarékbetét-állománya az 1955. év végi 700 millió forintról háromszorosára, 2 milliárd 100 millió forintra növekedett.

Az 1958-as év jó eredményeinek köszönhetjük, hogy jobb feltételekkel indulhattunk az 1959-es évnek. A dolgozók bizakodását és munkakedvét növelte, a lelkesedést felszította a gazdasági életben elért jó eredményeken kívül a hatalmas választási győzelem, a mezőgazdaság szocialista átszervezésében elért igen nagy előrelépés, a Szovjetunió Kommunista Pártjának lelkesítő XXI. kongresszusa. Mindez alapot adott arra, hogy a Központi Bizottság ez év márciusában határozatában felhívja dolgozó népünket a nagyszámú új és jelentősen megnövekedett termelőszövetkezet megszilárdítására, továbbá arra, hogy vigyen nagyobb lendületet a szocializmus építésébe.

A Központi Bizottság márciusi határozata hatalmas és kedvező visszhangot keltett a dolgozók tömegeiben. A Budapesti Pártbizottság, a Szakszervezetek Országos Tanácsa, a Csepel Vasmű és több más nagy gyár kollektívájának javaslatára széleskörű munkaverseny bontakozott ki a pártkongresszus tiszteletére. A dolgozók ezernyi elhangzott felajánlásának végösszege — olyan körülmények között, amikor a gyárak és a trösztök vezetőinek egy része rendkívüli óvatosságot tanúsított — a szocialista iparban 3,2 milliárd forintnyi értéket tett ki. Ami azonban még a felajánlásnál is több és szebb, az, hogy dolgozóink november elejéig az évi felajánlás 97 százalékát, összesen 3,1 milliárd forintnyi terven felüli termelést már teljesítettek.

(Taps.) A mezőgazdaság szocialista részében is nagyszerű felajánlások történtek. Az állami gazdaságok, a gépállomások, a termelőszövetkezetek együtt 305 millió forintnyi, túlnyomóan az önköltséget csökkentő felajánlást tettek.

A felajánlások és ezek teljesítése a szocialista öntudat és lelkes munka meghatóan szép példáit mutatják munkások, parasztok, értelmiségi dolgozók körében Budapesten és vidéken. Lehetetlenség igazságosan bármelyiket is közülük kiemelni. A munkásbrigádok, a mezőgazdasági dolgozók brigádjai, az úgynevezett komplexbrigádok, amelyek egy adott feladat megoldására alakultak — rendszerint fizikai és szellemi dolgozók összefogásával —, nagyon szépen dolgoztak. Különösen örvendetes a fiatal dolgozók legöntudatosabbjainak helytállása. Közülük kiemelhető az ifjúsági exportbrigádok jó munkája, amelyekből csak Budapesten több mint 2000 dolgozik, mintegy 13 000 fiatallal.

Még napjainkban is születnek újabb és újabb felajánlások. A budapesti pártértekezleten hallottuk egy telefongyári elvtárs felszólalását. Azt mondotta, ha a kongresszus legalább három napig tart, akkor ők még a kongresszus ideje alatt befejezik évi tervüket. Nem akartuk elárulni nekik, hogy a teljesítésnek ez a feltétele biztosítottnak látszik. *(Derültség.)* Az újságban olvastam, hogy ők — ami biztos, biztos — már teljesítették évi tervüket. *(Taps.)*

A szocialista munkaverseny fejlődésében a tavasszal nagyszerű dolognak voltunk tanúi. Újságaink hírt adtak arról, hogy a Szovjetunióban kommunista brigádok, Csehszlovákiában szocialista brigádok alakítását kezdeményezték a dolgozók. Ezeket az újsághíreket követően mintegy két-három héten belül — minden központi kezdeményezés nélkül — egyidejűleg az ország különböző részein, százszámra alakítottak brigádokat, amelyek a „szocialista brigád" címének elnyeréséért versenyeznek. Ezek a brigádok, igen helyesen, a termelési célokon és a munka fejlesztésén kívül a szocialista magatartás és erkölcs elmélyítésén munkálkodnak. Az ilyen brigádok száma az országban ma hozzávetőleg mintegy 3500—4000.

Az évi terv első három negyedévének teljesítése a következő képet mutatja:

A mezőgazdaságban a termelőszövetkezetek megszilárdítása érdekében a meghatározott tennivalókat elvégeztük. Az ipari termelés 12 százalékkal, a termelékenység négy százalékkal növekedett a múlt év azonos időszakához képest. Ugyanezen háromnegyed év alatt a kiskereskedelmi forgalom 10 százalékkal, a lakosság összes pénzbevétele nyolc százalékkal, a lakosság takarékbetétállománya 69 százalékkal magasabb, mint egy évvel ezelőtt volt.

Az első három negyedév összes eredményei azt mutatják, hogy az ipari termelés, az önköltség és valószínűleg a termelékenység tekintetében is megvalósítjuk a márciusi határozat céljait, azaz egy évvel hamarabb elérjük néhány fő mutató tekintetében a hároméves tervben 1960 végére tervezett szintet. (Taps.)

Kedves elvtársak!

Pártunk álláspontja, amely az elmúlt három év alatt töretlenül érvényesült, az, hogy *a szocializmus építésének együtt kell járnia a dolgozók életszínvonalának rendszeres emelkedésével.*

Nézzük, hogyan alakult a dolgozók életszínvonala hazánkban:

Mint már említettem, az életszínvonal 1949-re érte el az 1938-as év színvonalát. Azt követően a legnagyobb horderejű eredmény, hogy amíg a Horthy-rendszer idején évi átlagban 200 000—300 000, az 1929—1933-as válság idején pedig 700 000 —800 000 volt a munkanélküliek száma, addig rendszerünkben a munkanélküliség — mely a dolgozó osztályok életének átka — gyakorlatilag megszűnt. Az 1949-et követő 10 esztendő alatt a keresők száma 650 000-rel növekedett.

1945 után, három-négy éven keresztül, a munkások és alkalmazottak életszínvonala a parasztságéhoz képest elmaradt. 1958 végéig a munkások és alkalmazottak reáljövedelme 56 százalékkal, a parasztság reáljövedelme 26 százalékkal növekedett, behozva a munkások és alkalmazottak életszínvonalában az átmeneti lemaradást is.

Az életszínvonal emelkedését jellemzően mutatja néhány alapvető élelmiszer fogyasztásának alakulása. Az évenkénti egy főre eső átlagos húsfogyasztás nálunk 1938-ban 33 kg volt, 1958-ban 42. Egy ember átlagos évi fogyasztása zsiradékból 17 kg-ról 21-re, cukorból 10,5 kg-ról 24,8-re, tojásból 93 darabról 147 darabra növekedett. A borfogyasztás — lehet, hogy akkor is magas volt — azonos az 1938-as színvonallal. A sörfogyasztás az 1938-as évi átlagos fogyasztásról 1958-ra pontosan tízszeresére növekedett. *(Derültség.)*

Ugyancsak szemléltető, milyen képet mutat az egy főre eső átlagos kalóriafogyasztás hazánkban és néhány más európai országban. Tudvalevő, hogy a Horthy-rendszer idején Magyarországon az egyszerű emberek Spanyolország és Törökország dolgozóival együtt a leggyengébben és legrosszabbul táplálkoztak Európa népei közül. Ma a helyzet a következő: Olaszországban az egy főre eső napi kalóriafogyasztás 2560, Jugoszláviában 2710, Franciaországban 2830, Ausztriában 2950, a Német Szövetségi Köztársaságban 2970, Angliában 3210 és Magyarországon ennél is több, 3240 kalória. Ebben már a világszínvonalat elértük. *(Derültség.)*

Nálunk 1958-ban a munkások és alkalmazottak összes béralapjára 41,9 milliárd forintot fizettek ki, a béren kívüli juttatások összege 11,6 milliárd forint volt.

A munkásokon és alkalmazottakon kívül a parasztok, a szövetkezeti kisiparosok, majdnem minden dolgozó ember életszínvonalát javítják az állam által úgyszólván térítés nélkül nyújtott egyéb szolgáltatások is. A társadalombiztosításba 1938-ban még csak a lakosság 31 százaléka volt bevonva, ma pedig már 71 százaléka. Az orvosok száma hazánkban a felszabadulás óta mintegy 40 százalékkal növekedett. Ma az a helyzet, hogy a Szovjetunióban, amely e tekintetben a legjobban áll az egész világon, 10 000 lakosra több mint 17 orvos jut, de hazánk is kiállja e tekintetben az összehasonlítást bármely országgal. Ma 10 000 lakosra Franciaországban kereken 10, Dániában 12, Belgiumban 12, Magyarországon pedig 15 orvos jut.

Hogy a Központi Bizottság és a kormány milyen következetesen érvényesíti álláspontját az életszínvonal növelésében, arról az elmúlt három évben a tömegek saját tapasztalataik alapján győződtek meg. Abban az időben, amikor az ellenforradalmi kártevéseket még nem küzdöttük le, a termelés és a termelés fejlesztése — amely az életszínvonal egyedüli szilárd alapja — alig volt biztosítva, már eltöröltük a begyűjtést, és jobb felvásárlási árakat állapítottunk meg, bevezettük a nyereségrészesedés rendszerét.

Már emeltük 1957-ben a munkások és alkalmazottak reálbérét 14—16 százalékkal, a parasztság reáljövedelmét 8—10 százalékkal. 1958 elején, a kormány országgyűlési beszámolójában nyíltan megmondottuk, hogy 1958-ban az életszínvonalat nem lehet emelni, hanem az esztendőt arra kell felhasználni, hogy az 1957 végéig elért színvonalat a termelés fejlesztésével megszilárdítsuk, reálisan alátámasszuk. A tömegek megértették, elfogadták, helyeselték és támogatták ezt az állásfoglalást. Ez tette lehetővé, hogy az 1958-as tervet a vártnál jobban teljesíthessük, és a reáljövedelmet mégis több mint két százalékkal emelni lehetett.

Az 1958-as év jó eredményei tették lehetővé, hogy a Központi Bizottság napirendre tűzhette az életszínvonallal kapcsolatos néhány sürgető probléma megoldását. A Politikai Bizottság a közelmúltban megvizsgálta, hogy a Központi Bizottságnak a munkásosztály helyzetéről szóló határozatát hogyan hajtottuk végre. Most a Központi Bizottság nevében jelenthetem a kongresszusnak, hogy e határozat valamennyi, az életszínvonalat érintő pontját teljesítettük.

A határozat e feladatok végrehajtási határidejét 1959 első félévében jelölte meg. A végrehajtás: 1959. január 1-jével 25 000 alacsony keresetű munkás 8—15 százalékos fizetésemelést kapott. A munkaidő-csökkentés az egészségre különösen ártalmas munkánál ebben az évben kereken 50 000 dolgozónál történt meg. 82 000 pedagógus fizetését emeltük jelentősen, ugyancsak január 1-jével. Az 55 000 egészségügyi dolgozó fizetésrendezése

február 1-i hatállyal lépett életbe. Január 1-i határidővel 408 000 ember nyugdíját emeltük. A családi pótlék részbeni felemelése, mely az egyedülálló dolgozó, gyermeket nevelő nőkre és a három vagy annál több gyermekes dolgozókra terjed ki, április 1-i határidővel megtörtént. A bér-, a fizetés-, a fizetéspótlék- és a nyugdíj-emelések összege évi 1 milliárd 487 millió forintot tesz ki.

Az életviszonyok nálunk most jók. A munkának mindenki számára van értelme, mert mindenki tudja, hogy a munka teremtette értéket részben a termelés fejlesztésére, azaz a jövendő magasabb életszínvonalának biztosítására, részben pedig közvetlenül fogyasztásra, a ma jobbátételére, a dolgozók életszínvonalának rendszeres emelésére fordítjuk.

Valójában ma csak egyetlen olyan, az életkörülményeket komolyan befolyásoló kérdés van, amelynek gyökeres megoldása még sok erőfeszítést és jelentős időt kíván — ez a megnövekedett és folyton növekvő igényeket kielégítő lakásépítés. Bár ez rendkívül nehéz feladat, de olyan feladat, amelyet meg lehet, meg is kell, és meg is fogunk oldani.

Elvtársak!

A gazdasági építés terén előttünk álló feladatokról kívánok szólni.

A néphatalom megszilárdításával párhuzamosan a párt tevékenységében mindinkább előtérbe kerültek, és a jövőben még inkább előtérbe kerülnek a gazdasági és kulturális építés kérdései. Ez vonatkozik a párt egész tevékenységére is, és külön-külön minden egyes pártszervezetünk munkájára. A gazdasági és kulturális építés kérdéseinek olyan nagy politikai jelentőségük van, hogy a békés fejlődés viszonyai között a párt befolyásának növekedése a tömegekre, államunk és rendszerünk további politikai erősödése döntően a gazdasági és kulturális építés feladatainak helyes megoldásán múlik.

A Központi Bizottság a gazdasági feladatok nagy fontosságára való tekintettel javasolta a kongresszusnak, hogy ismertetésükre külön napirendi pontot iktasson be. Ily módon e beszámolóban csak vázlatosan érintem a gazdasági feladatokat.

A gazdasági építő-, termelőmunka társadalmi céljainkat is szolgálja. *Népünknek a legközelebbi években be kell fejeznie a szocialista társadalom alapjainak lerakását, és meg kell gyorsítania a szocialista társadalom felépítését.*

Közvetlen gazdasági, termelési feladatunk: az ez évi és jövő évi terv végrehajtásával túlteljesíteni a hároméves tervet, s ezzel magasabb szinten biztos kiindulási alapot teremteni az új ötéves tervhez. Feladatunk egy jó, új ötéves terv kidolgozása, és a tömegek mozgósítása annak végrehajtására.

A Központi Bizottság közrebocsátott okmánya a készítendő új ötéves terv fő irányelveit tartalmazza. Ezek — ha a kongresszus megerősíti — utasításként szolgálnak a terv készítésén dolgozó kommunistáknak, ugyanakkor eligazítás az egész párttagságnak gazdasági munkájához.

A tervnek biztosítania kell, hogy az 1958-as színvonalhoz képest 1965 végére az ipari termelés legalább 65—70 százalékkal, a mezőgazdasági termelés 30—32 százalékkal növekedjék. El kell érni, hogy a nemzeti jövedelem legalább másfélszeresére növekedjék. A termelés növelését az iparban elsősorban a termelékenység 37—40 százalékos emelésével érjük el.

Tovább kell fejlesztenünk iparunkat. Biztosítani kell, hogy gyorsabban növekedjék a nehézipar, ugyanakkor jelentősen növekedjék a könnyűipar is. Biztosítani kell az egész népgazdaságban, főként a műszaki színvonal emelésével a termelékenység növelését, javítani kell a gazdaságosságot, csökkenteni kell az önköltséget. Népgazdaságunknak a következő években meg kell közelítenie a legfejlettebb országok gazdasági színvonalát. A fejlődés szempontjából ma döntő kérdés, hogy leküzdjük a mezőgazdasági termelésnek az egész népgazdaságon belüli viszonylagos elmaradottságát.

Vannak kérdések, amelyekkel szembe kell néznünk, amelyeket meg kell oldanunk, hogy biztosítani lehessen a népgazdaság gyorsabb fejlődését. A termelékenység növelése tekintetében az utóbbi hat esztendő megrázkódtatásai és törései következtében elmaradtunk valamennyi szocialista ország fejlődési üte-

métől. A termelékenység növelésében meglevő viszonylagos elmaradottságunk leküzdésének döntő feltétele a műszaki színvonal jelentős emelése.

Iparunknak már vannak a nemzetközi piacon versenyképes, kiváló termékei. Ilyenek: a csepeli programvezérlésű marógép, a Fémáru- és Szerszámgépgyár új edzőberendezése, zománcozott vegyipari gépeink, rádió adó-vevőcsöveink. Jelentős sikert aratott, és nagydíjat nyert Brüsszelben az E—400-as esztergapad, a VF—221-es marógép, a GH—400-as gyalugép, az EROSIMAT szikraforgácsoló, a transzformátor lemezvizsgáló, a Rajkai-féle gabonaszeletelő gép, az Orion-rádió.

Ugyanakkor azonban tudnunk kell, hogy termékeink többsége még a világszínvonal alatt van. Bár tettünk lépést ilyen irányban, még mindig nem tudtuk elérni, hogy népgazdaságunk egyes termékei, amelyek legkorszerűbb előállításához minden adottságunk megvan — nevezetesen műszerek, gyengeáramú berendezések, néhány erősáramú cikk és mezőgazdasági termék, melyeket az egész világon ismernek —, a világpiacon keresettek legyenek. Beruházásainkat összehasonlítva a fejlettebb szocialista országokéval, de még néhány fejlett kapitalista ország beruházásait tekintve is, kiderül, hogy *nálunk a beruházásra fordított összegeknek még mindig a kívánatosnál nagyobb részét fordítják épületek építésére, mint gépek beszerzésére.*

Hogy a jelzett kérdéseket megoldhassuk, le kell küzdenünk munkánk néhány gyengeségét, mindenekelőtt az állami, a gazdasági vezetésben még mindig meglevő nehézkességet, bürokratikus vonásokat.

Feltétlenül növelni kell a népgazdaságon belül a tervszerűséget, a terv- és állami fegyelmet. Ezen a területen jelentős akadály a legalsóbb szervektől a minisztériumokig terjedő, még mindig fennálló szakmai korlátoltság, és az a helytelen szemlélet, amelynek következtében még mindig gyakori, hogy a helyi, a területi érdeket fölébe helyezik az országos érdeknek. Ennek jellemző példája az iparvezetésben, a trösztöknél és a minisztériumoknál is, hogy a tervezőmunka során az esetek többsé-

gében a szükségesnél alacsonyabbra terveznek minden olyan tételt, ami a nemzeti jövedelem növelését érinti, és magasabbra terveznek minden olyat, amely a beruházásokra vonatkozik.

Amikor minden dolgozótól elvárjuk, hogy igényei felvetésénél gondoljon az eszközök előteremtésére is, fokozottabban meg kell követelni a népgazdaság vezető posztjain dolgozó emberektől is. Meg kell követelni a reális, a népgazdaság lehetőségeit és érdekeit figyelembe vevő tervezést.

Bér-, fizetés- és prémiumrendszerünkben további fejlődést kell elérnünk, hogy az anyagi ösztönzés a szocialista népgazdaság fejlődésének irányába, és ne az ellenkező irányba hasson. Két példát említek meg. A gazdasági ügyekkel foglalkozók előtt ismert dolog, hogy jelenleg a tervezőirodákban dolgozók jutalmazási rendszere olyan, hogy nem az olcsóbb kivitelű és a rövidebb idő alatt készített tervek, hanem a drágább és hosszabb ideig készülők növelik keresetüket. A kormány már másfél évvel ezelőtt utasította az illetékeseket, különösen az építőipar irányítóit, hogy dolgozzanak ki egy jobb ösztönző rendszert, olyat, amely megfelel a tervezőirodákban dolgozók egyéni érdekeinek is, és a népgazdaság érdekeinek is. A rendezés mind ez ideig még nem történt meg.

Egy másik kérdés. Nem természeti törvények idézték azt elő, hogy ez évben, szeptember 23-án, 29-én és 30-án felvásárló szerveink napi 14, 16, illetve 17 000 sertést vásároltak fel, október 1-én és az azt követő napokban pedig csak 2000, 2800 darabot. Ez a hullámzás a népgazdaságra káros, mert a tárolási nehézségek és a feldolgozás elhúzódása miatt a felhalmozott húsmennyiség egy része használhatatlanná válik. Ennek a titokzatos jelenségnek, a felvásárlás egyenetlenségének az oka nyilvánvalóan az, hogy a negyedév szeptember 30-ával zárult, és a felvásárlók prémiumbesorolása a negyedév végéig elért eredmények alapján történik. Ilyen hátrafelé „ösztönző" erő a gazdasági élet terén még sok van. Feltétlenül meg kell őket szüntetni.

A gazdasági élet vezetőinek feltétlenül meg kell tanulniuk, hogy munkájukban az eddiginél nagyobb mértékben és bátrabban támaszkodjanak fejlődésünk legnagyobb lendítőerejére, a tömegek öntudatára, véleményére és lelkesedésére. Vegyék figyelembe és hasznosítsák a szocialista munkaverseny, a „szocialista brigád" címéért küzdők mozgalmának ez évi nagyszerű tapasztalatait. A dolgozók az elmúlt két évben minden tervet túlteljesítettek; látni kell, hogy a fejlődés nagy lendítőereje mindinkább a dolgozók növekvő szocialista társadalmi tudata.

Gazdasági vezetőinknek meg kell tanulniuk nagyobb mértékben hasznosítani népgazdaságunk javára a szocialista országok gazdasági együttműködésében rejlő lehetőségeket. Törekednünk kell az eddiginél nagyobb mértékű gazdasági specializálódásra és kooperációra a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsának szervezetén belül. Bár a fejlődés e tekintetben évről évre nagy, még mindig nem kevés az olyan ipari termék, amelyet nálunk is, más szocialista országban is kis sorozatban és drágán termelünk. Itt természetesen olyan cikkekre gondolunk elsősorban, amelyekben a jobb nemzetközi munkamegosztás akadálya a magyar gazdasági vezetők, specialisták nehézkessége és maradisága.

A Központi Bizottság úgy véli, hogy a gazdasági fejlődést illetően kedvezőek a feltételek számunkra. A gazdaság fejlesztése terén előttünk álló feladatok megoldása egyben feltétele dolgozó népünk életszínvonala további reális emelésének is.

A kongresszusi irányelvek kimondják, hogy az új ötéves tervben a termelőeszközök megfelelő mennyiségi gyarapítása és minőségi fejlesztése mellett el kell érnünk, hogy az egy főre eső reáljövedelem legalább 26—29 százalékkal, a lakosság fogyasztási alapja pedig a jelenlegihez képest 1965 végéig legalább 40—45 százalékkal növekedjen.

A lakosság életkörülményeinek hatékony megjavítását szolgálja az ötéves terv lakásépítésre vonatkozó előirányzata. Központi Bizottságunk kezdeményezte, hogy minden más kérdés előtt elsőként a lakásépítés 15 éves fejlesztési tervét kell kidolgozni. A kormányszervek ezt a tervet kidolgozták, és azt a

Minisztertanács is jóváhagyta. A 15 éves lakásfejlesztési terv során állami és magánerőből építeni kell: a most következő ötéves tervben 250 000 lakást, az utána következőben 350 000, majd az azt követőben 400 000 lakást. A három ötéves tervben összesen egymillió modern, az egészségügyi követelményeknek megfelelő új lakást kell építeni, ami azt jelenti, hogy e 15 év alatt a lakosság mintegy 40 százaléka újonnan épült lakásba költözhet. Ezt másképpen úgy fogalmaztuk meg, hogy *a 15 éves lakásépítési terv megvalósításával minden önálló lakásra igényt tartó család ahhoz hozzájusson.*

Az életszínvonal emelését szolgálja, hogy az ötéves tervben jelentősen növekszik a tartós fogyasztási cikkek termelése is. Az 1961—1965-ös években részben a saját termelésből, részben behozatal útján az igénylő lakosság rendelkezésére kell bocsátani 460 000 darab mosógépet, 150 000 darab villamos hűtőszekrényt, 300 000 darab motorkerékpárt, továbbá 39 000 darab személygépkocsit.

Ez a néhány, jövő terveinket illusztráló adat is tanúsítja, hogy *pártunk pontosan ismeri a dolgozó emberek jogos igényeit, és igyekszik úgy irányítani a termelőmunkát, hogy azokat mielőbb kielégíthesse. Ennek feltétele, hogy a nép a gazdasági építőmunka itt felsorolt feladatait magáévá tegye, és teljes odaadással lásson hozzá megvalósításukhoz.*

IV

KULTURÁLIS FEJLŐDÉSÜNK KÉRDÉSEI

Tisztelt Kongresszus!

Társadalmi fejlődésünk lényeges kérdése, és a dolgozók életének szebbé tételéhez is hozzátartozik, hogy pártunk kellő figyelmet szenteljen a kulturális fejlődés időszerű és megoldást váró feladatainak.

A magyar dolgozó nép műveltségében, kulturális fejlődésében a felszabadulás óta bekövetkezett hatalmas mennyiségi fejlődés

minőségi változást is jelent: közeledés a jövendő társadalom szocialista gondolkodású, sokoldalúan képzett, kulturált emberéhez — a szocialista forradalom győzelméhez a kultúrában.

A felszabadulás időszakában kereken 600 000 írni-olvasni nem tudó felnőtt ember volt hazánkban. Az írástudatlanság Magyarországon lényegében megszűnt. A népi demokrácia bevezette a nyolcosztályos általános iskolát. A közép- és felsőfokú oktatás hazánkban nagymértékben fejlődött. A középiskolai hallgatók száma 1938-ban 52 000 volt, ma 177 000. Az egyetemi és főiskolai hallgatók száma 1938-ban 11 700 volt, ma 31 100. A főiskolai hallgatók között munkás- és parasztszülők gyermeke 1938-ban mindössze 3,5 százalék volt, most 52 százalék. A nőhallgatók száma a főiskolákon akkor 14 százalék volt, most 32 százalék.

A tudomány, a tudományos képzés és a tudományos kutatás terén is jelentős az előrehaladás. Három új nagy egyetemet hozott létre a népi demokrácia. A Magyar Tudományos Akadémiának ma 35 önálló intézménye van, amelyből hetet az ellenforradalom óta hoztunk létre. A tudományos kutatómunka jelentős eredményei már ma is közvetlenül segítik iparunk, mezőgazdaságunk és a népgazdaság általános fejlődését.

Felépült a kísérleti atomreaktor, izotópelőállítás is folyik, és a rövid felezési idejű izotópokban a hazai szükségletet már magunk állítjuk elő. Nagydíjat nyert Brüsszelben a magyar gyártmányú ionoszférakutató műszer. A kibernetika terén is van eredmény. A tudományos kutatás eredményeinek hasznosításával készültek fontos magyar gyártmányok, így a nemzetközileg is nagy elismeréssel fogadott magyar geodéziai műszerek, a modern kivitelű Eötvös-inga, szeizmikusasztal és olyan találmányok, mint a Kummer-féle bányabiztosító rendszer, a Heller—Forgó légkondenzációs berendezés erőművek részére.

Az agrártudományok terén működő tudósok, kutatók is jelentős eredményeket értek el: a homok-, a láp- és a szikes talajok hasznosításában, kiváló hibridkukorica-fajtákat, jó minőségű nemesített répamagvakat állítottak elő. Igen jónak

igérkezik a tudósaink közreműködésével nemrégiben konstruált, univerzáltraktorra szerelhető kukoricabetakarító gép.

A közoktatás, a tudományos képzés és a kutatás sikerei mellett biztatóak az eredmények az irodalomban, a művészetben is. Az új szocialista-realista alkotások egész sora született, különösen értékesek az eredmények a dráma- és filmművészetben.

A legújabb termésből megemlítjük a „Kormos ég", a „Harminckilences dandár", a „Tegnap", a „Szélvihar", a „Pesti emberek" című műveket. Örvendetes egy új, pártos, fiatal nemzedék jelentkezése a társadalomtudományokban, a művészetben, az irodalomban.

Kulturális fejlődésünket, egyben a nép kulturális felemelkedését jelzik könyvkiadásunk adatai is. Míg 1938-ban 2400 könyv jelent meg 9 200 000 példányszámban, addig 1958-ban már 2700 könyv jelent meg 27 300 000 példányban. Az ország majdnem valamennyi községében van könyvtár, még az 1000 lakosnál kisebb községek 94 százalékában is.

A színházi látogatók száma az utóbbi tíz esztendőben két és félszeresére emelkedett, és 1958-ban elérte a 6 800 000-et. A mozik száma ma hétszer annyi, mint a Horthy-rendszer idején volt, s a mozilátogatók száma az utóbbi tíz évben a háromszorosára növekedett. A nemzetközi összehasonlítást e tekintetben is álljuk: egy lakosra egy évben Hollandiában kereken 6, Svédországban 10, Franciaországban 10, Magyarországon 13 mozilátogatás jut.

Elvtársak!

A szocialista forradalom előretörése és győzelme a kulturális fronton — a nagyszerű eredmények ellenére — a politikai és gazdasági téren elért eredményekhez képest viszonylag elmaradt. Ez egyrészt törvényszerű. A kapitalizmust nem könnyű legyőzni a politikai és a gazdasági élet területén sem, a legnehezebb és a leghosszantartóbb azonban legyőzése a kultúrában, az emberek tudatában.

Jelenleg még mindig érezteti hatását az a rombolás, amelyet az ellenforradalom, a revizionista zavarkeltés az ideológia terü-

letén okozott. Ugyanakkor előny az, hogy az ellenforradalommal e téren vívott harcban erősödött értelmiségünk marxista törzse, tudományos, művészeti életünk, és ugyanez nagy nevelőiskolája volt a tömegeknek is. Új, jó harci fegyvereink: a párt művelődéspolitikai irányelvei, az irodalom kérdéseivel, a népi írókkal, a nacionalizmus kérdéseivel foglalkozó pártokmányok.

A tudományok szerepe felbecsülhetetlen jelentőségű szocialista építésünk feladatainak megalapozásában. Az ideológia és a kultúra feladata, hogy a szocializmus építésére neveljen, mozgósítson. Elengedhetetlen követelmény, hogy tudományos és művészeti életünk még jobban a munkásosztály, a dolgozó tömegek igényeit, szocialista építésünk szükségleteit szolgálja. Segítse magasabb fokra fejleszteni a munkához, a társadalmi kötelezettségek teljesítéséhez való új, szocialista viszonyt, a szocialista hazafiság és nemzetköziség erősítését, a tudományos világnézet terjesztését.

Le kell küzdeni a burzsoá rendszer szellemi örökségét, a nacionalizmus, a sovinizmus, az antiszemitizmus maradványait. Következetesen kell harcolni a szocializmus győzelmét gátló kispolgári nézetek, az önző kistulajdonosi szemlélet ellen.

E célok eléréséhez nélkülözhetetlen, hogy a marxizmus—leninizmus eszméi az ideológiai életben, a tudomány és a kultúra valamennyi területén uralkodó világnézeti alappá váljanak.

Közoktatásunkat meg kell reformálnunk. Iskoláinkat, az oktatás világnézeti tartalmát illetően, következetesen szocialistává kell tennünk. Közelebb kell hoznunk az iskolát az élethez, aminek lényege a korszerű műveltség biztosítása mellett — és azzal együtt — a politechnikai képzés bevezetése az általános iskolákban, a középiskolákban pedig annak lehetővé tétele, hogy a tanulók az iskolai tananyag mellett egy szakmát is elsajátítsanak. Felsőoktatási intézményeink szakmailag jól képzett, ugyanakkor kommunista fiatal szakembereket adjanak az országnak.

Iskolarendszerünk megreformálása igen gondos előkészítést kíván, és megköveteli saját közoktatásunk tapasztalatainak,

valamint a nemzetközi tapasztalatoknak a leggondosabb figyelembevételét. Ezért kezdeményezte a párt és határozta el a Minisztertanács egy szélesebb körű reformbizottság létrehozását, amely kellő időt kapott a reform alapelveinek kidolgozására.

Szélesítsük azokat az oktatási formákat: a levelező oktatást, az esti iskolák rendszerét, amelyek a termelésben dolgozó fiatalok és felnőttek továbbtanulásának lehetőségeit biztosítják.

A műszaki színvonal fejlődése magasabb műszaki ismereteket kíván meg a gép mellett dolgozó munkásoktól is. Teremtsük meg a célszerű formákat ahhoz, hogy a műszaki továbbképzés lehetőségei a termelésben dolgozó munkások számára is meglegyenek.

Új ötéves tervünkben biztosítjuk a tudományok fejlesztéséhez szükséges feltételeket. A tudományokkal, a tudósokkal, a kutatókkal szemben növekszik az ország igénye olyan értelemben, hogy az alaptudományok, az alkalmazott tudományok kutatási programját a lehetséges mértékben társadalmi szükségleteinkhez, gazdaságunk és kultúránk fejlődésének megoldandó kérdéseihez igazítsák. A műszaki és az agrártudományokra nagy szerep vár népgazdaságunk műszaki fejlesztésében, a korszerű mezőgazdasági nagyüzemi termelés fejlesztésében.

Különösen fontos, hogy a társadalomtudományok művelői elemezzék legújabb fejlődésünk, szocialista építésünk alakulását, és nyújtsanak segítséget a gyakorlati szakembereknek. Komoly feladatuk a vallásos és más idealista nézetekkel szemben a megfelelő tudományos propaganda kifejlesztése.

A művészetnek, az irodalomnak számottevő szerepe van népünk tudatának, érzelmeinek, ízlésének formálásában. Irodalmi és művészeti életünk egészséges fejlődésének kulcskérdése: szilárdan marxista—leninista eszmei egység fogja össze a kommunista írók és művészek sorait, hogy megfelelő befolyást és vonzást gyakoroljanak a kultúra nem kommunista művelőire. *Pártunk természetesen elsősorban a kommunista írókra és művészekre támaszkodik, ugyanakkor számít minden becsületes szándékú író és művész alkotásaira, és támogat mindenkit, aki műveivel népünk fejlődésének fő, szocialista irányzatát mozdítja elő.*

Az öntudatos munkások, dolgozók rokonszenvvel fogadták a nép forradalmi harcai mellett hitet tevő alkotásokat; a Tanácsköztársaság 40. évfordulójának jegyében született, és az ellenforradalommal szembeni harcot ábrázoló új irodalmi és képzőművészeti alkotásokat. Ezek az alkotások irodalmi és művészeti életünk magáratalálását, szocialista továbbfejlődését jelzik. Irodalmunk és művészetünk ugyanakkor még igen sokkal adós a népnek: keveset érzékeltet még mindig azokból az új folyamatokból, amelyek az elmúlt két-három esztendőben városaink, üzemeink, falvaink életében végbementek.

A párt politikájának, az élet tényeinek hatása fejlesztette az írók és művészek gondolkozását is. Jelentősen hatottak még olyan írói körökben is, amelyek az ellenforradalom idején a párt ellen fordultak. De még mindig vannak, akik elmaradtak a haladástól. Ezek nézzenek szembe a legnagyobb kérdéssel, vessenek számot önmagukkal, vajon a szocializmust építő néppel tartanak-e, vagy elszakadnak tőle? A nép ügyét, a szocializmust nem lehet félig vállalni, arra csak egyértelmű igennel vagy nemmel lehet válaszolni. Senki se higgye, hogy megtisztelheti a szocializmust építő népet azzal, hogy melléje áll. Ellenkezőleg, a legnagyobb alkotó számára is megtisztelő, ha a nép ügyét, a szocializmust szolgálhatja. A nép világos színvallást vár — elsősorban műveikben — minden írótól és minden művésztől arra a kérdésre, hogy az osztályharcban ki mellett áll, kivel tart.

A párt és a nép a kulturális élet kérdéseinek megoldásában, a kultúra továbbfejlesztésében számít az újjászervezett Írószövetség, valamennyi művészeti szövetség hatékony támogatására.

A szocialista nevelés követelményeit kell érvényesíteni a tömegek műveltségi színvonalának további emelésében is. E területen megvan a sajátos feladata a sajtónak, a rádiónak, a televíziónak, a filmnek, színházainknak, a művelődési otthonoknak és az öntevékeny kulturális mozgalom együtteseinek. Az e területen dolgozó művészeknek, íróknak, újságíróknak, kultúrmunkásoknak az eddiginél sokkal céltudatosabban kell

szolgálniuk a szocialista eszme, a haladó kultúra térnyerését. Az eddiginél hatékonyabban kell küzdenünk a reakciós burzsoá eszmék maradványai, a kispolgári selejt, az igénytelenség, a tudatlanság, a tudománytalan világnézet gátló hatásaival szemben.

V

A MEZŐGAZDASÁG SZOCIALISTA ÁTSZERVEZÉSE ÉS TÁRSADALMUNK OSZTÁLYÖSSZETÉTELE

Elvtársak!

A felszabadulást követő csaknem 15 esztendő alatt népünk a párt, a munkásosztály vezetésével hatalmas lépést tett előre a társadalmi fejlődés útján. A burzsoázia osztályuralmának megdöntése után a nép a hatalom birtokában nagyobbrészt lerakta a szocialista társadalmi rend alapjait, és jelentősen előrehaladt a szocialista társadalom építésében. Szocialista társadalmi rendünk továbbfejlesztése szempontjából a legközelebbi évek döntő feladata, hogy a mezőgazdaság szocialista átszervezésével befejezzük a szocialista társadalom alapjainak lerakását hazánkban.

Végső céljaink: a kizsákmányolás teljes megszüntetése, a szocializmus teljes győzelme hazánkban, a szocializmus anyagi és technikai alapjának megteremtése, a kulturális forradalom végigvitele, az emberek tudatának átformálása, a népjólét magas fokának megteremtése — egyaránt megkívánják a mezőgazdaság szocialista átépítésének befejezését a legközelebbi években.

Célunk, hogy hazánkban elérjük és túlhaladjuk a legmagasabb termelési és fogyasztási szintet, amit a kapitalizmus elért. Azt a színvonalat, amelyet a kapitalizmus Magyarországon elért, már túlhaladtuk — de a Magyar Népköztársaságnak el kell érnie a termelés és a fogyasztás terén egyaránt azt a színvonalat is, amelyet a legfejlettebb, a leghatalmasabb nyugati kapitalista országok elértek.

A mezőgazdaság szocialista átszervezésének befejezése politikailag óriási jelentőségű, mert az új, szocialista parasztság kialakulása feloldja a jelenleg meglevő ellentmondásokat, és örökre megbonthatatlanná teszi államunk legfőbb politikai alapját, a munkás-paraszt szövetséget: legyőzhetetlenné munkás-paraszt államunkat, a Magyar Népköztársaságot.

A mezőgazdaság szocialista átszervezése a népgazdaság szempontjából is szükséges. A kisparcellán az elmaradott termelési viszonyok a fő akadályai annak, hogy a mezőgazdasági termelés számottevően emelkedjen. Ugyanez fékezi egész népgazdaságunk gyorsabb fejlődését, és gátja a népjólét további jelentős emelésének is.

A több gépi munkával, jobb öntözéssel, több trágya és műtrágya használatával, jobb, nemesebb vetőmagvak használatával dolgozó korszerű mezőgazdaság csak a szocialista nagyüzem keretében valósítható meg. A nagyüzem és a kisüzem egyenlőtlenségét e tekintetben ez évi növénytermesztési eredményeink is mutatják: az őszi búza átlagtermése ebben az évben az állami gazdaságokban holdanként 13,4, a termelőszövetkezetekben 11, a kisparcellás egyéni gazdaságokban 8,6 métermázsa volt. Az őszi árpa átlagtermése az állami gazdaságokban holdanként 15, a termelőszövetkezetekben 13,5, az egyéni gazdaságokban 11,8 métermázsa. A kukorica átlagtermése az állami gazdaságokban holdanként 17,5, a termelőszövetkezetekben 16, az egyéni gazdaságokban 14,4 métermázsa volt. Egyénileg dolgozó parasztságunk még ezt a termelési szintet is csak megfeszített, embertelen munkával érte el.

Parasztságunk tudja azt is, hogy mi megy végbe a világon. A Szovjetunió már régen, több mint 27 esztendővel ezelőtt befejezte a mezőgazdaság szocialista átszervezését, és a közelmúltban ugyanezt elérte már a parasztság, valamint az egész nép javára és hasznára Kína, Bulgária és Korea is; közel jár e cél eléréséhez Csehszlovákia, Albánia és más szocialista országok.

Egészen más történik a kapitalista világban. Ott is fölényben van a nagyüzem a kisüzemmel szemben. Náluk a parasztság

útja nem az, hogy erőit egyesítve a szocialista termelőszövetkezetekben ura és gazdája marad a földnek, és így jut a nagyüzem előnyeihez. A kapitalizmusban a tőkés nagyüzem elsöpri és földönfutóvá teszi a kisparasztokat. A mi parasztságunk is emlékszik az 1929-es évre, amikor itt, Magyarországon is, de mindenütt a kapitalista világban a nagy krízis hónapjai és évei alatt a parasztok milliói mentek tönkre, és nemcsak földjeikről, hanem gyakran még házaikból is, ahol születtek, kiűzte őket a végrehajtó dobpergése. Az Egyesült Államokban például az 1920—1950 közötti 30 év alatt a 72 hektárnál kisebb földtulajdonnal rendelkező farmerek száma 1 220 000-rel csökkent.

A pártnak és a munkásosztálynak a felvilágosítás erejével, az önkéntesség biztosításával, a szervezésben és az anyagi megszilárdításban nyújtott segítséggel kell átvezetnie a ma még egyénileg gazdálkodó parasztokat a szocialista mezőgazdaság útjára.

A mezőgazdaság szocialista átszervezése az egész társadalom kérdése, és mindenkinek segítséget kell nyújtania ebben, akinek a parasztsággal, a mezőgazdasággal bármilyen vonatkozásban dolga van. Rendkívül fontos, hogy a felvilágosítást végző emberek a parasztokkal mint dolgozó testvérükkel beszéljenek; kellő tapintattal, türelemmel és emberséggel szóljanak hozzájuk. Meg kell értenie mindenkinek, hogy ez a lépés minden parasztember számára komoly elhatározás kérdése.

A parasztság jelentős részében még igen erősen él a régi szemlélet két maradványa. Az egyik maradvány, ami ott van sok parasztember esze sarkában, a kapitalista maradvány. Vannak a parasztemberek között is olyanok, akik kapitalista módon gondolkozva, szeretnének megtollasodni más emberek megkopasztása révén. Az ilyenek nem gondolnak arra, hogyha a kapitalizmusnak szabad útja van, akkor hiába küszködik száz parasztember, közülük csak öt vagy tíz válhatna jómódúvá, kilencven pedig mindenképpen más szolgájává. A munkáspárt állam, amely minden dolgozó ember érdekeit köteles megvédeni, nem engedheti meg azt, hogy kilencven paraszt tönkremenjen azért, hogy tíz meggazdagodjék.

A kapitalista világból itt maradt másik maradvány a jövőtől való félelem. Vannak parasztemberek, akik a kapitalista világ farkastörvénye szerint kínlódták végig életük nagy részét, és mindig azt látták, hogy abban a rendszerben a falun embernek csak az számított, akinek akármilyen kicsiny, de saját tulajdonát képező földdarabka volt a kezén. Az akkori vad élet komiszsága okozta, hogy sokszor tulajdon szülőjét, vér szerinti testvérét emésztette el nem egy ember — a földért. De ez a világ — a parasztemberek szerencséjére is — örökre elmúlt. *Társadalmunkban nem a magántulajdon, hanem a dolgozó ember uralkodik. Aki a munkát nem kerüli, és embertársaival összefog, az az élet urává, boldog, jómódú emberré válik a termelőszövetkezetekben.*

Türelmes és meggyőző szóval kell megmagyarázni a még egyénileg dolgozó parasztnak, hogy milyen szép, új, emberi életet nyit számára a szocializmus, amikor megszabadul a bilincsbeverő régi paraszti életmódtól, és nem lesz többé se más jómódú ember, se a jószág rabszolgája. Ezt egyébként jól tudják azok a termelőszövetkezeti parasztok, akik már bent vannak a termelőszövetkezetben, és akik maguk is gyötrődtek belépésük előtt. A szövetkezeti parasztok egy-két esztendő múlva már szégyellik, vagy ha jó kedélyű emberek, akkor maguk nevetnek a legjobban azon, hogy belépésük előtt milyen aggodalmaik voltak.

Elvtársak!

A munkásosztály társadalmunk vezető osztálya, az államhatalmat kezében tartó uralkodó osztály. Pártja vezetésével kézbe vette a szabadságjogok és a nemzeti függetlenség zászlaját, amelyet a kapitalista-földesúri osztályok már régen elárultak és földre dobtak. A munkásosztály vállalta a felelősséget és az áldozatokat, amelyek vezető szerepéből reá hárultak. Vért áldozott, és sokat dolgozott a szocialista forradalomért. Nélkülözött, éhezett 1945 és 1946-ban a pénzromlás idején. Napi érdekeit sokszor feláldozva segítette és segíti a testvéri osztályt, a parasztságot, és felépítette hazánk hatalmasan megnövekedett szocialista iparát. Az emberek tízezreit adta az államigazgatás

legkülönbözőbb posztjaira, a hadsereg, a rendőrség, a belső karhatalom, a határőrség soraiba, a gyárak és üzemek vezető helyeire, a gépállomásokra, új vidéki nagyüzemek, a szocialista városok felépítésére. A munkásosztály meg nem mérhető mennyiségű önkéntes társadalmi munkát végez ma is a köz javára.

A munkásosztály, szövetségesei élén, ma is vezeti a harcot az új, szocialista társadalom megteremtéséért. *A párt feladata, hogy továbbra is elősegítse a munkástömegek öntudatának, politikai képzettségének, szakismereteinek, kulturális színvonalának emelését.*

A parasztság az őt vezető munkásosztály szövetségeseként a maga módján kivette részét a hitleristák, a hazai fasiszták, a burzsoázia és a földbirtokosok elleni harcból, amely a nép hatalmának megteremtéséért folyt.

A parasztság 1956-ban, a burzsoá és fasiszta erők ellenforradalmi támadása időszakában a munkásosztály hű szövetségesének bizonyult, és részt vett a szocialista vívmányok védelmezésében, a konszolidálásért folytatott harcban. Legöntudatosabb fiai pártunk tagjaiként a társadalmi haladásért folytatott harc első vonalaiban vannak. Ott vannak az országgyűlésben, a tanácsokban, a Hazafias Népfront bizottságaiban, a fegyveres erők tisztikarában, a munkásőrségben, munkás-paraszt államunk és fejlődő szocialista társadalmunk felelős posztjain.

Ma a munkás-paraszt összefogás alapvető tartalma: a népi hatalom közös védelme és erősítése, a szocialista társadalom felépítésére kötött szövetség. *A feladat most az, hogy parasztságunk legöntudatosabbjai, akik az állami gazdaságokban, a termelőszövetkezetekben, a gépállomásokon, a falvakban dolgoznak, segítsenek leküzdeni az elmaradottakban az egyéni önzés maradványait, megteremteni a szocialista magyar falut. Segítsenek magasabb színvonalra emelni a mezőgazdaságot, s ezzel az egész népgazdaságot, a dolgozók életszínvonalát.*

Elvtársak!

Jelentős, és szerepénél fogva fontos rétege társadalmunknak az értelmiség. Az utóbbi időben a párt helyes, a hamis általánc-

sítást és szektás elzárkózást mellőző politikája következtében, a munkásosztály és a parasztság fő tömegei politikai állásfoglalásának hatására a párton kívüli értelmiség nagy része lojális magatartást tanúsít, és munkájával segíti a szocializmus építését.

A szocialista építés előrehaladása napról napra növeli az értelmiség társadalmi szerepét, alkotási lehetőségeit. Megindult, és biztató az a folyamat, amelynek végigvitelére törekszünk, hogy a „régi" és „új" értelmiség a szocializmus eszméi alapján teljesen összeforrjon. Szembetűnő eredményeket mutat ez a folyamat a pedagógusoknál. A párt és a kormányzat bizalommal és megbecsüléssel tekint az értelmiségre, és anyagi ellátottságuk további javítására is törekszik.

A pártszervezeteknek le kell küzdeniük az értelmiséggel szemben helyenként még mindig tapasztalható elzárkózást és bizalmatlanságot. Ugyanakkor arra is szükség van, hogy ne csak a kommunista értelmiség, hanem az értelmiség párton kívüli része is teljes feloldódással, nagyobb öntudattal, felelősséggel és fokozottabb mértékben vegye ki részét társadalmi kérdéseink megoldásából, szocializmust építő népünk erőfeszítéseiből.

Hazánkban ma még jelentős számú kispolgár, kisiparos és kiskereskedő dolgozik. 114 000 önálló kisiparos van, ennek a fele falun él. A kisiparosok és kiskereskedők tevékenyen kivették részüket 1957-ben és 1958-ban a gazdasági viszonyok konszolidálásából. Túlnyomó többségük ma is társadalmilag hasznos tevékenységet folytat.

A párt és a kormány szembeszáll és küzd a spekuláció és a jogtalan jövedelemszerzés ellen. Azt várja, hogy a kisiparosok és kiskereskedők tartsák be törvényeinket, segítsék népünk munkáját. Ugyanakkor támogatja és támogatni fogja a városi és falusi kisiparosok, kiskereskedők társadalmunkban szükséges és hasznos tevékenységét a lakosság szükségleteinek jobb kielégítéséért. A párt arra törekszik, hogy a kispolgárságot meggyőző szóval ideológiailag és politikailag átnevelje, és számára is elfogadható módon, egyéni boldogulását és gyermekei jövőjét biztosítva, a szocializmus útjára vezesse.

Elvtársak!

Foglalkoznunk kell a volt kizsákmányoló osztályok tagjaival folytatandó politikával is. Az elmúlt évtized alatt a tőkés és földesúri osztályokat felszámoltuk. A volt kizsákmányolók és támogatóik egy része be is illeszkedett társadalmunkba, más része 1956-ban harcba szállt a népi hatalommal, és ma is ellenséges magatartást tanúsít. Akivel közülük a harcban mint ellenséggel találkoztunk, azzal rendszerünk ennek megfelelően bánt el.

Továbbra is éberen védelmezni fogjuk rendszerünk, népünk érdekeit a volt kizsákmányolókkal szemben. Aki közülük fellép ellene, annak számolnia kell a proletárdiktatúra keménységével. Ugyanakkor az ellenforradalom leverése, a proletárdiktatúra erősödése, a szocialista építés sikerei növelik a lehetőséget a volt kizsákmányolók átnevelésére.

Az ellenforradalom leverésével az osztályharc nem szűnt meg hazánkban. Társadalmi törvény, hogy az osztálynélküli társadalom osztályharcban születik. Ugyanez érvényes a nemzetközi élet területén is. Az államok és népek békés egymás mellett élése, amelynek tartóssá tételéért küzdünk, nem hoz békét az eszmék harca terén.

Számba kell vennünk, hogy céljaink, a szocializmus alapozásának befejezése, a szocializmus felépítése — osztálycélok, a munkásosztály céljai, és megvalósításuk osztályharcban fog végbemenni. A szocializmus érdekei, népünk érdekei nem kívánják az osztályharc élesedését, ellenkezőleg, az a jó, ha hevessége csökken, formái kevésbé élesek. A párt és a népi állam sohasem fog az osztályharc élezésére törekedni. Ez azonban elsősorban nem tőlünk, hanem osztályellenségeinktől és a nemzetközi imperializmustól függ.

Az osztályharc tehát folyik tovább. Az osztályok harcát azonban csak az ennek lényegét nem értő emberek foghatják fel úgy — és a szocializmus esküdt ellenségei terjesztik azt —, mintha az osztályharc a volt kapitalista osztály egyes tagjai ellen folytatott különháborúval volna egyenlő. Népi államunk törvényei a volt kizsákmányoló osztályok tagjait is egyenjogú állampolgárokként kezelik, amennyiben ők maguk e törvényeket

nem sértik meg, hanem tiszteletben tartják, és lojális magatartással beilleszkednek társadalmi rendünkbe. Ezt megmutattuk a kulákokkal szemben folytatott politikánkkal is. Mint ismeretes, magukra a dolgozó parasztokra bíztuk, hogy felveszik-e őket a termelőszövetkezetekbe vagy sem. Rendeletben módot adtunk arra is, hogy az egykori kulák eltemethesse saját múltját, és kétévi becsületes munka után teljes jogú, a különböző tisztségekre is megválasztható tagja legyen a termelőszövetkezetnek. A volt kizsákmányolók gyermekeivel kapcsolatban pedig pártunk arra törekszik, hogy a múlt terhétől mentesen találják majd meg helyüket az új, szocialista világban, amelyben élni fognak.

Elvtársak!

Érintenem kell az úgynevezett disszidáltak kérdését is. A disszidáltakat két csoportra osztjuk: kis részük megrögzött fasiszták és bűnözők csapatából áll. Ezekért nem ejtünk könnyet. Nagy többségüket azonban olyanoknak tekintjük, mint akik a reakció, az imperializmus propagandájának hatása alatt megtévedtek, és ezért disszidáltak. Sorsuk a hamis illúziókból keserű kiábrándulás, létbizonytalanság, kiszolgáltatottság. Hányt-vetett életük, hazátlanságuk sajnálatra méltó. Segíteni akarunk nekik abban, hogy visszatérhessenek szülőföldjükre, és újra beilleszkedhessenek társadalmunkba.

A disszidáltak közül jó néhány már idehaza az imperialisták ügynöke volt, vagy ott kint vált az imperialisták által pénzelt és kitartott politikai szolgává. Ezeknek is azt ajánljuk, hogy gondoljanak a törvényszerű, elkerülhetetlen fejlődésre, a jövőre. Számukra sem marad más lehetőség, minthogy valamikor visszatérjenek az országba, ahol a dolgozó nép fog mindig uralkodni. Jól gondolják meg tehát, mekkorát vétenek a Magyar Népköztársaság ellen, hogyha majd egyszer a dolgozó magyar nép elé kell állniuk, ne terheljék őket olyan bűnök, amelyek megbocsáthatatlanok lesznek.

VI

A PÁRTMUNKA KÉRDÉSEI, PÁRTUNK NEMZETKÖZI KAPCSOLATAI

Elvtársak!

Végezetül a pártról, annak vezető szerepéről, a párt és a tömegek kapcsolatának néhány kérdéséről kívánok szólni.

A marxizmus—leninizmus alapvető tanítása, hogy *párt nélkül, a párt vezetése nélkül a munkásosztály nem vívhatja ki, nem tarthatja meg a politikai hatalmat; a párt vezetése nélkül nem lehet felépíteni a szocialista társadalmat.*

A revizionisták megpróbálják csökkenteni a párt vezető szerepének jelentőségét a szocializmust építő országok mindennapi életében. A magyarországi tapasztalatok szembetűnően és meggyőzően bizonyítják, hogy a párt vezető szerepe a hatalom kivívása után nem csökken, ellenkezőleg — növekszik. Ez teljesen nyilvánvaló, különösen, ha számba vesszük, hogy a hatalom kivívása után a pártra hárul az osztályharc vezetése, az ország kormányzásának gondja, a nép jólétéről való gondoskodás felelőssége, a szocialista építés egész bonyolult folyamatának irányítása. A szocializmus építésének bonyolultságára, a munkásosztály sokrétű feladatára utal Lenin, amikor arra tanít:

„*Acélos és harcedzett párt nélkül, az osztály valamennyi becsületes elemének bizalmát élvező párt nélkül, olyan párt nélkül, amely figyelemmel tudja kísérni és befolyásolni tudja a tömegek hangulatát — ilyen harcot sikeresen vívni lehetetlen.*"[3]

Nem titok, hogy az ellenforradalmi felkelés előretörésének napjaiban a kisebbséget képviselő ellenforradalmi erőkkel, a számbelileg sokkal nagyobb, a szocializmushoz hű erők egy ideig nem tudtak hatásosan szembeszállni. Ennek döntően az volt az oka, hogy a különböző, korábban keletkezett hibák és az ellenforradalom napjaiban nyilvánvalóvá vált belső árulás

[3] *Lenin* Művei. 31. köt. Szikra 1951. 30—31. old.

miatt a párt nem tudta betölteni megfelelően vezető szerepét.

A forradalmi erők hatásos ellentámadásának első és nélkülözhetetlen feltétele a párt, a munkásosztály vezető erejének újjászervezése volt. A pártot az ellenforradalommal vívott harc menetében szerveztük újjá, és azt alapjában 1957. május 1-ig eredményesen befejeztük.

A Magyar Szocialista Munkáspártot marxista—leninista tudományos világnézet vezérli; elméleti alapja, kommunista politikája nem új. Új a helyzetben az, hogy a Központi Bizottság tévelygések és hibák sorozata után visszavezette a pártot a helyes lenini útra; módszereibe is, a párt munkastílusába is olyan új elemeket vitt be, amelyek ma összeforrasztják a legszélesebb dolgozó tömegekkel.

A múlt a párt számára erőforrás. A párt ma is merít a 40 év nagyszerű forradalmi tapasztalataiból. Ugyanakkor a párt újjászervezésének időszakában, a jó forradalmi hagyományok megőrzése mellett meg kellett szabadítanunk a pártot mindattól, ami a legutóbbi években foltot ejtett a párt tiszta zászlaján, mégpedig a személyi kultusztól és a revizionista árulás szégyenétől.

Elvtársak!

A magunk kárán ugyan, de megtanultuk, hogy az osztályellenség a nép hatalmát csak akkor tudja komolyan veszélyeztetni: ha a párt vezetése sorozatosan és hosszabb időn keresztül olyan hibákat követ el, amelyek megrontják tömegkapcsolatait, zavart okoznak a párttagság és a tömegek soraiban, és az osztályellenségnek — ha átmenetileg is — sikerül a becsületes dolgozók egy részét a maga oldalára vonni; ha az osztályellenség fellépésének kezdetén álcázni tudja magát; ha az osztályellenség magában a munkásosztály forradalmi pártjában tudja megvetni lábát és azt használja fel támadási bázisként; ha az osztályellenségnek sikerül a párt akcióképességét megbénítania és a pártot képtelenné tennie a vezetésre.

Pártunk ma a tapasztalatokon okulva, harcokban megedződve erős, egységes, betölti az élcsapat szerepét, a nép bizalmával övezve

sikerrel vezeti a szocializmus építésének lendületes munkáját. (Nagy taps.)

A párt élcsapat jellegét és a vezetésre való felkészültséget az biztosítja, ha olyan jól szervezett erőként működik, amelynek egész tagságát az akarat és a cselekvés egysége hatja át. A pártegység alapja mindenekelőtt a párttagság eszmei és politikai egysége. Pártunk eszmei alapja a marxizmus—leninizmus, amely legyőzhetetlen eszme, élő, fejlődő tudomány, több mint száz éve a munkásosztály fegyvere. A marxizmus—leninizmus eszméi a Szovjetunióban valóra váltak, és az országok sorában, köztük a mi hazánkban is, győzedelmeskednek.

A párt, hogy megőrizze a pártegység eszmei alapját, az elmúlt három évben két fronton harcolt, mégpedig a revizionizmus ellen és a dogmatizmus ellen, a marxista—leninista ideológia tisztaságáért.

A munkásosztály eszmei fegyverét csorbítják a párton belül jelentkező dogmatikus és revizionista irányzatok. Ezek közül mind Magyarországon, mind nemzetközileg a fő veszély a revizionizmus. A modern revizionizmus feleleveníti a még le nem győzött régi, burzsoá eszméket; a nemzetközi imperializmus és a belső reakció kezére játszik, azokra támaszkodik; különösen veszélyessé teszi, hogy a tömegek előtt marxista mezben jelentkezik.

A revizionizmus társadalmi bázisát a még meglevő burzsoá és kispolgári elemek képezik. *A revizionizmus meghamisítja a marxizmus alapvető tételeit, tagadja a párt vezető szerepét, a proletárdiktatúra államának szerepét, a szocialista tábor jelentőségét. A revizionizmus szorosan összekapcsolódik a burzsoá nacionalizmussal, és a politikában törvényszerűen a munkásosztály érdekeinek elárulásához vezet.*

A revizionizmus nemzetközi jelenség, amely a legkülönbözőbb országokban megkísérli aláásni a kommunista pozíciókat a munkásosztály sorain belül. A revizionizmus valójában nem más, mint a burzsoázia által meghamisított „marxizmus". Legkorszerűbb formájában is éppen úgy kudarcra van kárhoztatva,

mint ahogy a marxizmus ellen immár száz esztendeje indított összes eddigi támadások vereséget szenvedtek. Ezt világosan példázza a hazai revizionista csoport egész dicstelen pályafutása. Ennek a csoportnak jelentős része teljesen végigjárta a revizionizmus törvényszerű útját a marxizmus—leninizmus tanainak meghamisításától a párton belüli frakciózáson keresztül az osztályellenség táborába való átvonulásig, a hazaárulásig.

A Központi Bizottság és a párttagság alapvető tömegei ma mentesek a revizionista nézetektől. Az az árnyék, amelyet a revizionisták vetettek a pártra, nem a párt és nem a pártot támogató tömegek, hanem ezen árulók szégyene.

Kiforgatja lényegéből és meghamisítja a marxizmus—leninizmust a dogmatizmus is. *A dogmatizmus, annak ellenére, hogy nem a burzsoáziától származik, hanem a munkásmozgalom talaján keletkezik, hallatlan károkat tud okozni a párt, a munkásosztály, a proletárdiktatúra ügyének.*

Az utóbbi években súlyos károkat okozott a pártnak a Rákosi Mátyás körül kialakult személyi kultusz, s az ennek révén meghonosított dogmatizmus és szektás politika. A pártnak az ellenforradalommal vívott harc menetében meg kellett szabadulnia a múlt hibáitól is. Felelősséggel jelenthetjük a kongresszusnak, hogy a Központi Bizottság ma mentes, és a párttagság alapvető tömegei is megszabadultak a dogmatizmus és a szektarianizmus káros nézeteitől. A Központi Bizottság helyreállította az egész pártban a pártélet lenini szabályait, a demokratikus centralizmust, a kollektív vezetést, és helyreállította mindazok becsületét, akiket Rákosi és az őt támogató csoport alaptalanul megvádolt.

Van azonban még egy zavaró vonatkozása a kérdésnek, amelyet helyes érinteni és lezárni. Hazánkban sok százezer ember van, akik sok éven át bíztak Rákosiban, éltették és támogatták őt, ma pedig kemény szavakkal és súlyos kritikával szólnak káros tetteiről. Miről van lényegében szó? Rákosi Mátyás 1919-ben harcolt a Tanácsköztársaságért, kiemelkedő szerepet töltött be a Horthy-fasizmus elleni küzdelemben, és vezető

szerepe volt a felszabadulást követő politikai harcokban. A proletárdiktatúra győzelmét követő időkben azonban eleinte eltűrte, majd maga is ösztönözte a személyi kultuszt, és súlyos károkat okozott a szocializmus ügyének.

A lényeget tekintve az emberek helyesen tették, amikor a régebbi években támogatták Rákosit hasznos tetteiben, és helyesen cselekedtek akkor is, amikor — látva súlyos hibáit, az azokban való makacsságát — megvonták tőle, mint vezetőtől, bizalmukat, és elítélték őt. A személyi kultuszért, az abból származó súlyos károkért, az árnyékért, amelyet ezek a pártra vetettek, nem a magyar kommunistáknak, nem a pártnak, nem a Rákosit korábban követő tömegeknek, hanem azoknak kell szégyenkezniük, akik ezeket felidézték, magának Rákosi Mátyásnak, s annak a csoportnak, amely hibáiban támogatta őt.

A revizionizmusnak is, a dogmatizmusnak is közös vonása a marxista ismeretelmélet elvetése, a szubjektív szemlélet. A szubjektivizmus az a szemléleti mód, amely az objektív valóság tényeit és törvényeit figyelmen kívül hagyja. A marxista ismeretelmélet pedig a valóság objektív tényeinek szakadatlan tanulmányozását követeli. A párt a valóság tényeit ismerve és elemezve vonja le azokat a következtetéseket, amelyek a párt helyes politikájának kidolgozásához szükségesek.

A jelenlegi helyzet a marxista—leninista propaganda erősítését kívánja. *A párt feladata, hogy a párt tagjainak marxista—leninista tudását mélyítse, továbbá az is, hogy segítséget nyújtson a marxizmus—leninizmus elsajátításához azoknak a jelentős számú pártonkívülieknek, akik ezt igénylik.*

A pártoktatás terén is vannak eredményeink. Jelenleg kétéves, egyéves és négy öthónapos pártiskolánk van. Ezeken kívül a pártoktatás iskolán kívüli formáinak szélesebb rendszerét építettük ki. A múlt oktatási évben iskolán kívül szervezett pártoktatásban kereken 267 000 fő vett részt — s ami szintén jó dolog —, közöttük több mint 77 000 pártonkívüli. Az „Időszerű kérdések" tanfolyamának népszerűségét mutatja, hogy

ezen körülbelül 180 000 ember foglalkozott elméleti, gyakorlati kérdésekkel, a párt egyes határozatainak tanulmányozásával.

Sokat javult a propagandisták marxista felkészültsége és műveltségi színvonala. Eredményeket értünk el a formalizmus, a sablonok, a betűrágás kiküszöbölésében. A pártpropaganda közelebb került az élethez, s az elméleti képzés mellett, azzal együtt közvetlenebbül segíti a párt előtt álló gyakorlati feladatok megoldását.

A párt, a párttagság elméleti színvonalának további emelése megköveteli, hogy állhatatosan küzdjünk a továbbiakban is mind a revizionizmus, mind a dogmatizmus, a szubjektivizmus — a marxizmus mindenféle eltorzítása ellen. Erősítsük a pártpropaganda egészséges vonásait, és küzdjük le a meglevő gyengeségeket.

Elvtársak!

Pártunk szervezeti ereje jelenleg a következő:

Pártszervezeteink száma 16 805; a pártnak 402 456 tagja és 35 500 tagjelöltje van. A tagok 60 százaléka, a tagjelöltek 56 százaléka eredeti foglalkozása szerint munkás. A tagok 14 százaléka, a tagjelöltek 19 százaléka dolgozó paraszt.

A párt szervezeti erejét tükrözi bizonyos mértékben a pártsajtó is. Pártunk központi lapjának, a „Népszabadság"-nak példányszáma 622 000; a megyei pártlapok együttes példányszáma 365 000. A párt tudományos folyóiratának, a „Társadalmi Szemle"-nek példányszáma 34 200; a „Pártélet" című mozgalmi folyóiratunk példányszáma 63 000. A pártsajtó példányszáma most két és félszerese a párttagság számának.

Tapasztalataink szerint a párttagság számszerű nagyságának is elvi jelentősége van abban, hogy a párt be tudja-e tölteni élcsapat szerepét. A Központi Bizottság véleménye szerint nálunk a párt szervezeti keretei a korábbi években olyan szélesek voltak, ami már veszélyeztette a párt élcsapat jellegét. A két munkáspárt egyesülése után, 1948 nyarán, a Magyar Dolgozók Pártjának taglétszáma túlságosan magas, 1 100 000 volt, ez hazánk felnőtt dolgozóinak 17,5 százaléka. A később lefolytatott

általános felülvizsgálat után is 900 000 volt a párt taglétszáma, amely lényegében megmaradt az 1956-os ellenforradalom időpontjáig.

A párt újjászervezése során ezt a tapasztalatot figyelembe véve a Központi Bizottság tudatosan arra törekedett, hogy a párt szervezeti kereteit a megfelelő korlátok között tartsa. A párt újjászervezése az osztályellenséggel vívott éles harc közepette ment végbe, és ez sok tekintetben nehézségeket okozott, ugyanakkor kétségtelenül előnyökkel is járt. *Ma a párt soraiban azok a legöntudatosabb és legállhatatosabb elvtársak vannak, akik az ellenforradalom ellen folytatott harc nehéz napjaiban kézbe vették és magasra emelték a párt, a proletárdiktatúra zászlaját.*

Ami a párttagság egyes rétegeit illeti, nagy nyereségnek tekintjük, hogy a korábbi évek hibáit jóvátéve, a párt régi forradalmi törzse, a 19-es kommunisták és azok, akik a Horthy-rendszer éveiben idehaza illegalitásban dolgoztak, a spanyol polgárháborúban részt vett elvtársaink, valamint más, egy időben oktalanul mellőzött elvtársak is méltó helyükre kerültek a pártban.

Nagy nyereségnek tartjuk, hogy harc közben kijavítottuk azokat a hibákat, amelyek a két munkáspárt egyesülésével kapcsolatban történtek. Nagyon jó az, hogy ma aszerint ítélik meg pártunkban az embereket, hogy az ellenforradalommal vívott harc idején hűek maradtak-e a munkásosztály ügyéhez, és nem azon az alapon, hogy korábban a kommunista mozgalomban vagy a szociáldemokrata mozgalomban tevékenykedtek-e. Az elmúlt három évben fejeződött be teljesen az egyesülés olyan értelemben, hogy most már pártunkban csak minden tekintetben egyenjogú és összeforrott párttagság van, ideértve mindazokat, akik — bár korábban két pártban voltak — a nagy történelmi művet, a két munkáspárt egyesülését belső meggyőződéstől indíttatva együtt valósították meg. *(Taps.)*

A régi törzsgárda és a felszabadulás után kommunistává lett ifjúság is összeforrott; ahogy mi ezt más szavakkal kifejezzük,

a negyvenéves magyar kommunista mozgalom három élő nemzedéke együtt van, és jó egyetértésben dolgozik a pártban.

Joggal mondhatjuk, hogy pártunk ma erősebb, mint az ellenforradalom előtt volt, ánnak ellenére, hogy párttagságunk ma mintegy fele a korábbinak, mert most nincs benn a pártban: 1. az a pártellenes kategória, amely oda 1956 előtt befurakodott; 2. nincsenek benn a pártban azok a karrierista elemek, akik a pártba 1956 előtt beléptek. Ezek távoltartásában segített a harcban nagy tapasztalatra szert tett kommunisták ébersége, továbbá, hogy a revizionisták a párt újjászervezését bojkottálták. Akarata ellenére segített az osztályellenség is, amely abban az időben a karrieristák tömegeit vonzotta magához; 3. erősíti a pártot az is, hogy most nincsenek benn a pártban azok a bizonytalan százezrek sem, akik korábban bent voltak. Tisztességes és becsületes dolgozók tömegeiről van szó, akikkel baráti és elvtársi viszonyt sikerült teremtenünk, és ezt fenn kell tartanunk a jövőben is. Ezek a százezrek ugyanis, amíg párttagok voltak, ingadozást és bizonytalanságot vittek a párt soraiba. Most, mint pártonkívüliek, hatásosan támogathatják és támogatják is a párt harcát.

Mindezek alapján joggal állíthatjuk, hogy a párt erős, mert ma a párt valóban az azonos elveket valló emberek önkéntes harci szövetsége. A pártban ma a pártélet lenini szabályai, a demokratikus centralizmus elvei érvényesülnek. Ennek megfelelően van egység, fegyelem, szabad légkör, és biztosított a bírálat szabadsága is. A határozatokat sokoldalú vizsgálat és beható vita előzi meg. Ezért ma pártszervezeteink határozatai általában jobbak, és azok végrehajtásában is nagyobb az egység.

Nagyon jó, hogy a pártban ma az ügyek intézését az alapszervi vezetőségektől a Központi Bizottságig olyan kommunista kollektívák tartják a kezükben, amelyek a párt marxista—leninista vonalának megvédésében, az ellenforradalom ellen vívott harcban forrtak össze. Ez megmutatkozott a kongresszust megelőző vezetőségválasztó taggyűléseken, a helyi, a területi pártértekezleteken is. A pártvezetőségek és pártbizottságok tagjainak 70 százalékát

erősítették meg újból tisztségükben titkos szavazással. Az eddigi vezetőségi tagok mintegy 22 százalékát kora vagy egészségi állapota miatt, nagyobb részben pedig azért cserélték ki, mert időközben más munkaterületre kerültek. Mintegy 8 százalék azoknak a száma, akiket a párttagság — megfelelő bírálat után — leváltott, igen helyesen, mert a követelményeknek mint vezetők nem tudtak eleget tenni.

Örvendetes, hogy a párt munkastílusa az elmúlt három évben sokat fejlődött. Ezt a kommunista munkastílust az elvi politika, a tömegek iránti bizalom és nyíltság, a lendület és gyakorlatiasság jellemzi.

Érdemes megemlíteni, hogy a párt apparátusa most a korábbinál 40 százalékkal kisebb. A kisebb apparátust a párt mozgalmilag egészségesen kiegészítette oly módon, hogy a pártvezetőségek és pártbizottságok körül jelentősen megnövelte a társadalmi munkában segítő állandó aktivisták számát. A pártvezetőségek, a pártbizottságok most az apparátus létszámát négyötszörösen meghaladó állandó pártaktívára támaszkodva végzik munkájukat.

A belső pártélet és a pártmunka további fejlesztése azt kívánja, hogy küzdjünk a még meglevő helytelen nézetek ellen, emeljük az elméleti, a politikai és szakmai képzettséget. A párt valamennyi szervezetének arra kell törekednie, hogy a gazdasági feladatokkal és a kulturális építés kérdéseivel az eddiginél lényegesen többet foglalkozzanak.

Tovább kell javítani a kádermunkát. Jó, hogy az emberek irányítását a mindennapi munkában és a kádermunkát együtt, és nem egymástól elkülönítve végzik. Azok a pártszervek dolgozzák ki a káderjavaslatokat is, amelyek a szóban forgó területen a munkát irányítják, és így a legjobban ismerik az ott dolgozó embereket. Tapasztalataink szerint a kádermunkában az a döntő, hogy mindenekelőtt munkája és magatartása alapján ítéljék meg az embert, és nem különböző nyilvántartások adatai alapján. Az egész embert tekintsék, tegyék mérlegre jó tulajdonságaival és az esetleges fogyatékosságaival együtt. A legfonto-

sabb, hogy a kádermunkából végképp eltüntessük a titokzatosságot és misztifikációt, az egyoldalú megítélést. Feltétlenül kerülni kell, hogy egy embert egyik nap jó tulajdonsága alapján az egekig emeljenek, és a másik nap ugyanazt valamilyen hibája miatt örökre elvessenek.

A pártmunka megjavításának most döntő kérdése, hogy a párthatározatok végrehajtásában az eddiginél is nagyobb következetesség érvényesüljön, és javuljon a határozatok végrehajtásának ellenőrzése. A dolgozók hangoztatják, hogy a párt alapvető határozatait helyeslik, ugyanakkor gyakran tapasztalják, hogy a helyi szervek azt nem mindig megfelelően hajtják végre. *A pártfunkcionáriusoknak, a párttagoknak tudniuk kell, hogy a párthatározatok pontos végrehajtása nagyon fontos politikai kérdés, mert a párt és a tömegek kapcsolatát érinti. Nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy pártunk tömegbefolyásának növekedésében döntő tényező: a párt szavai és tettei sohasem térhetnek el egymástól.*

Elvtársak!

A pártnak a tömegekkel vannak közvetlen és közvetett kapcsolatai. Mindkét jellegű kapcsolatnak megvan a különleges fontossága, helye, és mindkettőnek hatékonyan kell érvényesülnie.

A párt a néppel a tömegszervezetek és a tömegmozgalmak révén közvetett kapcsolatban van. A tömegszervezeteknek és tömegmozgalmaknak megvan a maguk sajátos rendeltetésük. Feladatuk az is, hogy a párt szavát közvetítsék a tömegekhez, és a tömegek véleményét, kérdéseit közvetítsék a párthoz. A párttagság létszámának egészségtelen felduzzasztása a múltban együtt járt a tömegszervezeteknek, mint politikai közvetítőknek bizonyos fokú lebecsülésével. Ez természetesen maga után vonta a tömegszervezetekben végzendő pártmunka lebecsülését, és a tömegszervezetek önállóságának figyelmen kívül hagyását. A pártnak az elmúlt három évben sikerült ezt az alapvetően hibás szemléletet és az ebből adódó helytelen gyakorlatot gyökeresen megváltoztatnia. *Ma a tömegszervezetek és tömegmozgalmak a párt eszmei és politikai irányítása alatt, ugyanakkor*

önállóan dolgozva betöltik sajátos szerepüket is, amely jellegükből adódik, és alapjában véve jól betöltik a párt és a tömegek közötti összekötő szerepet is.

A beszámoló kerete nem engedi meg, hogy valamennyi tömegszervezet és tömegmozgalom kérdésével külön foglalkozzak. Itt a szakszervezetek, a Kommunista Ifjúsági Szövetség és a nőtanács munkájával kapcsolatos egyes kérdésekről kívánok szólni. A tapasztalatok és feladatok azonban értelemszerűen alkalmazva vonatkoznak valamennyi tömegszervezet és tömegmozgalom munkájára.

A párt, a munkásosztály forradalmi élcsapata számára a legnagyobb jelentőségű tömegszervezet a szakszervezet. A szakszervezetek ma nálunk több mint kétmillió dolgozót tömörítenek, mégpedig ipari munkásokat és alkalmazottakat, mezőgazdaságban dolgozókat és értelmiségieket is. A párt és a szakszervezetek közötti kapcsolat egészséges. A pártszervezetek kellően értékelik a szakszervezetek fontosságát, és általában megfelelően támogatják azok munkáját. A szakszervezetek elvégzik a soraikban tömörült dolgozók helyesen felfogott érdekvédelmét, és hatékonyan segítik a szocializmus építését hazánkban.

Rendkívül fontos feladatokat látnak el nálunk a szakszervezetek. Őrködnek a dolgozók egészsége felett és ösztönzik a szocialista munkaszellemet is. Fontos szerepet töltenek be üzemeinkben és intézményeinkben a termelési értekezletek. Ezeken a dolgozók behatóan megvitatják feladataikat és mindazokat a kérdéseket, amelyek alkalmasak a termelés fejlesztésének, ezen keresztül a közjólét emelésének előmozdítására. Kívánatos, hogy a pártszervezetek támogatásával a szakszervezetek fejlesszék az üzemi tanácsok tevékenységét is.

A szakszervezetekben dolgozó kommunisták a párttól azt az utasítást kapták, hogy a szakszervezeteken belül a párt álláspontjának meggyőzéssel és ne a pártra való általános hivatkozással szerezzenek érvényt. Ez általában így van a gyakorlatban is. Ha ezt az elvet a szakszervezetekben dolgozó párttagok a jövőben is követik, akkor még erősebb lesz a párt befolyása

a szakszervezetekben, és munkájuk is újabb lendületet kap. *A szakszervezetekre a kommunistáknak úgy kell tekinteniük, mint olyan szervezetekre, amelyekhez idővel mind több olyan feladat és hatáskör kerül, amelyeket ma még állami szervek látnak el.*

A *Kommunista Ifjúsági Szövetség* egyrészről tömegszervezet, más vonatkozásban pedig a párt saját ifjúsági szervezete. A Kommunista Ifjúsági Szövetségnek 11 658 helyi szervezete van, kereken 380 000 taggal. Közülük valamivel több mint nyolc százalék tagja vagy tagjelöltje a pártnak. A gyakorlatban rájuk hárul a párt politikájának érvényesítése az ifjúsági szövetségben. A Kommunista Ifjúsági Szövetség tagjainak 35 százaléka nő.

A tapasztalat azt bizonyítja, hogy helyes volt 1957 tavaszán a Kommunista Ifjúsági Szövetség létrehozása. A KISZ-nek tekintélye van az ifjúság körében, és a párt politikájában támaszkodik rá. Az ifjúsági szövetség tevékenysége egészséges. Ez annak köszönhető, hogy a kommunistaellenes nézetekkel és áramlatokkal vívott harcban született és fejlődik.

A Kommunista Ifjúsági Szövetség legfőbb feladata, hogy segítsen a pártnak legyőzni az ellenséges nézetek maradványait, amelyek az ifjúság soraiban helyenként még rombolnak. További feladata, hogy segítsen a pártnak az egész ifjúságot tanulásra ösztönözni, a munka megbecsülésére és szeretetére tanítani, a szocializmus eszméjéhez, a néphez, a hazához való rendíthetetlen hűségre nevelni.

A Központi Bizottság megítélése szerint a nőmozgalom szervei, *a nőtanácsok* hasznos és jó munkát végeznek. Ezért tekintélyük van a pártszervezetek és a tömegek előtt egyaránt.

Az a feladatuk, hogy a szocializmus építésének központi társadalmi kérdéseivel foglalkozzanak, és mozgósítsák a nőket a párt politikájának támogatására, az alkotó munkára. Ugyanakkor foglalkozzanak a nők társadalmi kérdéseivel. A nők a Magyar Népköztársaságban alkotmányunkba és törvényeinkbe iktatott egyenjogúsággal rendelkeznek. A nőtanácsok feladata,

hogy ennek a törvényben biztosított egyenjogúságnak az élet minden területén, az ügyek mindennapi menetében segítsenek maradéktalanul érvényt szerezni.

Nyíltan meg kell mondani, hogy a nők társadalmi kérdéseinek kielégítő megoldása még nagy és hosszan tartó munkát kíván. A nők teljes felszabadítása és a szó igaz értelmében vett egyenjogúsága a szocialista forradalom egyik fő feladata. Ezt még nem oldottuk meg, és ez nem is könnyű, nem is rövid lejáratú feladat. Évezredes múlt maradványait, maradi nézeteit és szokásait kell itt leküzdenünk, mégpedig két vonalon.

A nők teljes egyenjogúságának biztosítása számos vonatkozásban olyan anyagi feltételek megteremtését követeli, amelyek lehetővé teszik, hogy a nők a társadalomban és a családi életben ismert kétirányú kötelezettségeiket könnyebben teljesíthessék. Ezért segítenünk kell a gyermeknevelés és a háztartás gondjainak csökkentését megfelelő intézményekkel, óvodák, napközi otthonok, közétkeztetési intézmények építésével, szervezésével és a modern háztartási eszközök széleskörű alkalmazásával. Ez hatalmas anyagi eszközöket kíván, amelyet a népgazdaság kellő mértékben csak sok esztendő során tud előteremteni.

Ugyanakkor le kell küzdenünk mind a férfiak, mind a nők gondolkodásában még meglevő, a nők egyenjogúságát tagadó maradi, reakciós nézeteket. Ez is még sok-sok évi állhatatos és következetes eszmei harcot, politikai munkát kíván meg.

A párt számít a magyar nők támogatására a szocializmus céljainak megvalósításában, és kötelezettségének tekinti, hogy mindvégig harcoljon a nők teljes politikai, gazdasági és társadalmi egyenjogúsításának tényleges megvalósításáért.

Elvtársak!

A pártnak a tömegekkel közvetlen kapcsolatai is vannak. Ennek formái a legkülönbözőbbek. Ide tartozik: a sajtó, a rádió, a gyűlések, a nyilvános pártnapok, a lakóterületi pártcsoportok mindennapi munkája ugyanúgy, mint a valamennyi kommunistára kötelező állandó felvilágosító munka, és a kommunisták pártonkívüliekkel fennálló személyes kapcsolata.

A párt közvetlen tömegkapcsolatainak kedvező alakulásában rendkívül fontos, hogy a párt elvileg és gyakorlatilag helyes viszonyt alakítson ki a pártonkívüliekkel. A párt, mint tudvalevő, bizalommal és megbecsüléssel viseltetik a pártonkívüliek iránt. Őszintén, közvetlenül és nyíltan szól a pártonkívüliek legszélesebb tömegeihez az eredményekről és a nehézségekről is. Három év alatt a párt és a pártonkívüli tömegek között éppen ez a nyíltság és őszinteség teremtette meg a kölcsönös bizalom nagy erkölcsi tőkéjét. A párt sikerei döntően attól függenek, hogy ezt a kölcsönös bizalmat a jövőben tovább erősítsük.

Gátolja a pártonkívüliekkel kiépített egészséges viszony további erősítését az az elbizakodottság, amely sorainkban helyenként ismét felüti a fejét. Vannak olyan elvtársaink, akik elfeledkeztek arról a lenini tanításról, hogy a pártnak a tömegek bizalmát és támogatását napról napra újból és újból meg kell nyernie. Sajnálatos, hogyha szórványosan is, de mégis találkozunk olyan esetekkel, amikor a párttagok egy része nem érti a Központi Bizottságnak a pártonkívüliekkel kapcsolatos álláspontját, s ezért nem jár el helyesen.

Helyenként értetlenség és idegenkedés van az 1957-es pártértekezletünk állásfoglalásával szemben, amely szerint hazánkban a pártfunkció kivételével pártonkívüli is betölthet bármely közfunkciót. Vannak egyes olyan maradi nézetekkel megvert elvtársaink, akik nem értik, hogy a kommunisták nem végezhetnek mindent maguk. Engedjék meg, hogy a kérdés nagy fontosságára való tekintettel idézzem, mit mondott erről Lenin:

„A kommunistáknak . . . egyik legnagyobb és legveszedelmesebb hibája az az elképzelés, hogy a forradalmat meg lehet valósítani egyedül a forradalmárok munkájával. Ellenkezőleg, ahhoz, hogy bármely komoly forradalmi munka sikerrel járjon, meg kell érteni és át kell vinni az életbe, hogy a forradalmárok csakis mint egy valóban életképes és haladó osztály élcsapata játszhatnak szerepet. Az élcsapat csak akkor teljesíti az élcsapat feladatait, ha nem szakad el az általa vezetett tömegtől, hanem valóban viszi magával előre az egész tömeget. Szó sem lehet semmiféle ered-

ményes kommunista építésről, ha a legkülönbözőbb munkaterületeken szövetségre nem lépünk a nem kommunistákkal."[4]

Elvtársak!

El kell ítélnünk a pártonkívüliekkel szemben helyenként mutatkozó türelmetlenséget. Senki sem várhatja, hogy mindenki egy csapásra kommunistává váljon, hogy mindenki egy csapásra felemelkedjen az élcsapat színvonalára. Viszont a szocialista társadalom felépítése az egész nép ügye, csak az egész nép műveként valósulhat meg. A párt feladata, hogy a nem kommunistákat meggyőzéssel és türelemmel vezesse ebben a nagy munkában, és közülük azokat, akik képességekkel, tudással és tehetséggel rendelkeznek, olyan posztra állítsa, ahol a legtöbbet tudják nyújtani a társadalomnak.

Még ennél is messzebb menő türelemre van szükség az emberek ügyes-bajos dolgaival való foglalkozásban. Nincs semmiféle statisztikai kimutatás arról a megszámlálhatatlan kérdésről, azokról a közérdekű vagy személyes ügyekről, amelyekkel az emberek naponta fordulnak pártszervezeteinkhez. 1958-ban egyenesen a Központi Bizottság címére kevés híján 20 000 levél érkezett; a „Népszabadság"-hoz több mint 30 000. Ezekben a levelekben különböző emberek tanácsért vagy segítségért fordultak hozzánk. A párt és a pártszervezetek természetesen mindennel nem foglalkozhatnak. De mindezeket a kéréseket és kívánságokat, amelyeket szóban vagy írásban túlnyomórészt pártonkívüliek juttatnak el hozzánk, mindenekelőtt úgy kell felfogni, mint a párt iránti bizalom jelét.

A bürokratizmus és lélektelenség ellen kíméletlenül lépjünk fel, a legnagyobb figyelmességgel foglalkozzunk az emberek ügyeivel, kérdéseivel, panaszaival, kéréseivel. Ezeket az ügyeket a pártszervezeteknek komolyan kell venni, és el kell igazítani az embereket. Ügyeiket továbbítsák az illetékes szervekhez, és kísérjék figyelemmel azok elintézését.

A tömegszervezeteken, tömegmozgalmakon és a tömegekkel fennálló közvetlen kapcsolatokon keresztül szövődik és erősödik az a

[4] *Lenin* Művei. 33. köt. Szikra 1953. 219. old.

millió és millió szál, amely a pártot és népünket összeköti. A párt és a nép közötti kölcsönös bizalom és eleven kapcsolat az a tényező, amely nélkül a párt nem élhet és nem dolgozhat.

Tisztelt Kongresszus! Elvtársak!

Pártunk hazafias és internacionalista párt. Szocialista forradalmunk csak a nemzetközi kommunista mozgalommal együtt és azzal összeforrva fejlődhet. Örömmel számol be a Központi Bizottság a kongresszusnak arról, hogy kapcsolatunk valamennyi testvérpártunkkal, a világ kommunista és munkáspártjaival szívélyes, baráti, a proletár nemzetköziség alapján fejlődik.

Feladatunknak tekintjük, hogy tanuljunk népünktől és tanuljunk a nemzetközi kommunista mozgalom tapasztalataiból. Ha szüntelenül tanulunk saját tapasztalatainkból és népünktől, akkor sohasem hagyjuk figyelmen kívül hazai adottságainkat, nemzeti sajátosságainkat, amelyek történelmileg alakultak ki. Ezekről megfeledkezve lehetetlenség volna hazánkban felépíteni a szocialista társadalmat. A nemzetközi kommunista mozgalom tapasztalatait figyelmen kívül hagyva, a szocializmus építésének nemzetközi fő törvényszerűségeiről megfeledkezve, bezárkóznánk a nemzeti korlátoltság falai mögé, és ebben az esetben szintén lehetetlenség volna hazánkban felépíteni a szocialista társadalmat, megvédeni népünk szocialista vívmányait.

Központi Bizottságunk úgy véli, hogy az elmúlt három év harcaiban helyesen értelmeztük és alkalmaztuk az osztályharc nemzetközi tapasztalatait, a szocializmus építésének nemzetközi fő törvényszerűségeit — hazai adottságaink és nemzeti sajátosságaink figyelembevételével.

Pártunk nemzetközi kapcsolatairól szólva be kell számolnom arról, hogy a Jugoszláv Kommunisták Szövetségével viszonyunk megromlott, és pártjaink között hivatalos kapcsolat ez idő szerint nincs. Ennek alapvető oka, hogy a Jugoszláv Kommunisták Szövetségének vezetősége revízió alá vette a marxizmust. Olyan elméleti tételeket állítottak fel, és olyan gyakorlati lépéseket tettek, amelyek ártottak az egész nemzetközi kommunista mozgalomnak és pártunknak.

Viták keletkeztek közöttünk. 1956 decemberében nyilvánosan azt tanácsolták nekünk, hogy ne tegyünk „hiábavaló kísérleteket" a párt újjászervezésére, a párt helyett politikai rendszerünket építsük az úgynevezett munkástanácsokra. Vitába szálltunk a programjukban kifejtett antimarxista tételekkel, a többi között államelméletükkel, a szocialista táborról adott negatív értékelésükkel, mert véleményünk szerint tételeik elfogadása lefegyverezné a munkásosztályt a burzsoáziával, a nemzetközi imperializmussal vívott harcban.

Ismeretes, hogy az 1949 őszét követő időben magyar oldalról is sok hiba történt, amelyek rontották a két párt, sőt, a két ország viszonyát is. Ugyanakkor tény, hogy 1953 nyara óta magyar oldalról szüntelenül a viszony javítására törekszünk. Azóta nincs eset arra, hogy magyar részről akár kísérlet is történt volna beavatkozásra a jugoszláv párt belügyeibe. Ugyanez fordítva nem így áll, mert 1956—1957-ben sorozatos beavatkozás és beavatkozási kísérlet történt részükről pártunk és országunk belügyeibe.

Kívánjuk, hogy a jugoszláv elvtársak jussanak jobb belátásra azokban a kérdésekben, amelyekben szembekerültek az egész világ kommunista mozgalmával.

A magunk részéről szükségesnek tartjuk ismételten leszögezni: *A Magyar Szocialista Munkáspárt tevékenységének eszmei-politikai alapját a marxizmus—leninizmus klasszikusainak tanításai, saját tapasztalatainkat tartalmazó párthatározataink, a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. és XXI. kongresszusának határozatai és a nemzetközi kommunista mozgalom legfontosabb tapasztalatait legutóbb összefoglaló 1957 novemberi moszkvai Nyilatkozat megállapításai képezik. Mi a szocializmus építésének nemzetközi érvényességű fő törvényszerűségeit vesszük alapul, és figyelembe véve nemzeti sajátosságainkat, hazai adottságainkat, törekszünk azokat az életben megvalósítani. Pártunkat marxista—leninista pártnak tartjuk. A marxista—leninista párt egyik fő elvi alapja a proletár internacionalizmus, ezért pártunk internacionalista volt, az ma is, és az lesz a jövőben is.* (Nagy taps.)

Elvtársak!

A beszámoló végéhez értem. A párt előtt álló feladatokat összefoglalva: a legközelebbi években be kell fejeznünk a szocialista társadalom alapjainak lerakását. A gazdasági és kulturális építés feladatainak jobb és lendületesebb megoldásával hozzuk közelebb azt a napot, amikor a szocialista forradalom teljes és végleges győzelmet arat hazánkban.

Ennek feltétele, hogy megőrizzük eszmei alapunk, a marxizmus—leninizmus tisztaságát pártunkban, hogy tudományos elméletünket alkotó módon alkalmazva egyértelmű és következetes kommunista politikát folytassunk.

Politikánkban a következetességre és annak oszthatatlanságára törekszünk. Az eszmei harcban a fő tüzet továbbra is az ellenséges burzsoá és revizionista nézetek maradványaira irányítjuk. Ugyanakkor továbbra sem engedünk teret a dogmatizmusnak, a szektás gyakorlatnak.

Kongresszusunk nyilvánvalóan pontot tesz a múlt számtalan kérdésére. A tapasztalatokról nem feledkezünk meg, de azokat a kérdéseket, amelyek már a múlté, átadjuk a történelemnek. Tekintetünket előre vetjük a holnap feladataira, és erőinket azok megoldására összpontosítjuk.

A Magyar Szocialista Munkáspárt, a Magyar Népköztársaság most erős, a nemzetközi feltételek jók. Arra van szükség, hogy pártunk, annak minden szervezete és tagja dolgozzon még nagyobb lelkesedéssel, mint eddig.

Arra van szükség, hogy a párt támaszkodjon még jobban a tömegekre, a nép tömörüljön még jobban a párt köré. Arra van szükség, hogy a magyar nép fűzze még szorosabbra barátságát a Szovjetunió és a szocialista tábor népeivel, és zárkózzon fel még szorosabban a szocializmus és a béke egyre hatalmasabb nemzetközi erőihez. Bizton hisszük, hogy ez így lesz, a szocializmus belátható időn belül teljesen győzedelmeskedik hazánkban is, felépül a magyar nép több nemzedékének legszebb és legigazabb álma, a szocialista Magyarország. (Hosszan tartó, viharos taps. A küldöttek helyükről felállva éltetik Kádár elvtársat.)

IRÁNYELVEK A GAZDASÁGI FELADATOK MEGOLDÁSÁHOZ ÉS A MÁSODIK ÖTÉVES NÉPGAZDASÁGI TERV ELKÉSZÍTÉSÉHEZ

ELŐADÓ:

FOCK JENŐ ELVTÁRS

Tisztelt Kongresszus! Kedves Elvtársak!

A Központi Bizottság beszámolójában Kádár elvtárs ismertette pártunk gazdaságpolitikájának fő vonásait. Részletesen elemezte azt az eredményekben gazdag utat, amelyet az elmúlt három évben, az ellenforradalmi kártevéstől kongresszusunkig, *a dolgozó magyar nép pártunk vezetésével* megtett. Gazdasági helyzetünk szilárd. Dolgozó népünk a párt vezetésével az eddiginél is nagyobb feladatok elvégzésére is *képes* és *kész*. Kádár elvtárs felvázolta azt a ragyogó távlatot, melyet a szocializmus alapjai lerakásának befejezése, a szocializmus építésének gyorsítása a következő években édes hazánk, a Magyar Népköztársaság fejlődése, dolgozó népünk életkörülményeinek rendszeres javulása szempontjából jelent.

Beszámolómban — alapul véve az elhangzott referátumot — azokkal a változásokkal kívánok foglalkozni, amelyeket népgazdaságunk *szerkezetében* és *arányaiban* a következő hat évben kell végrehajtanunk.

KÉSZÜLŐ ÖTÉVES TERVÜNKET MEGVITATJUK A DOLGOZÓK SZÉLES KÖRÉVEL

Két hónappal a kongresszus előtt nyilvánosságra hoztuk a Központi Bizottság irányelveit „gazdasági feladatainkról és a második ötéves terv elkészítéséről".

Nagy jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy második ötéves

tervidőszakunk előtt ötnegyed évvel már nyilvánosságra tudtuk hozni a terv elkészítésének irányelveit. Így kapkodás nélkül, körültekintően tudjuk tervünket elkészíteni, s gondosan felkészülhetünk végrehajtására.

Központi Bizottságunk a hároméves terv megvitatása és jóváhagyása során gondot fordított arra, hogy képet nyerjen a hároméves terv utáni fejlődés néhány fő vonásáról is. Ugyanezt a gyakorlatot kell érvényesíteni az ötéves tervvel kapcsolatban is. Mielőtt — hozzávetőleg egy év múlva — a Központi Bizottság, majd a kormány és végül a parlament végleges formájában elfogadná az ötéves tervet, meg kell vizsgálni, legalábbis a legfőbb kérdésekben, a következő 5—10 esztendő távlatát.

A tervidőszak kezdetéig a hátralevő időt fel kell használnunk az előirányzatok finomítására, a feszültségek, a „szűk keresztmetszetek" megszüntetésére, a még számunkra „rejtett" tartalékok feltárására.

Javasoljuk a kongresszusnak: adjon utasítást az újonnan megválasztandó Központi Bizottságnak, hogy az ötéves terv készítésének egy későbbi időszakában, a dolgozók széles körével vitassa meg az ötéves tervet.

A kongresszus előtt nem szerveztünk országos vitát, de néhány helyen: a Tudományos Akadémián, a SZOT-ban, a népfront elnökségében, a METESZ-ben — az illető szervezetek jellegének megfelelően — már megvitatták a nyilvánosságra került kongresszusi dokumentumokat.

A kongresszus előtt kiadott irányelvek természetesen alapját képezték a pártértekezletek beszámolóinak és vitáinak.

Már az eddigi vitákon elhangzottak tanulmányozása is igen sok gondolatot ébreszthet azokban, akiknek fő feladatuk az ötéves terv további kimunkálása.

A vitákon elhangzott legfontosabb észrevételek lényege:

a fejlesztés irányával egyetértenek;

helyeslik, hogy a termelékenység, a gazdaságosság előtérbe kerül;

felhívják a figyelmet, hogy a népgazdaság gyorsabb fejlesztésére még sok tartalékkal rendelkezünk;

a népgazdaság gyorsabb fejlesztésével nagyobb foglalkoztatottságot, a reáljövedelmeknek a tervezettnél nagyobb növekedését lehetne elérni;

vizsgáljuk meg alaposan az iparilag elmaradt vidékek gyorsabb iparosításának lehetőségeit;

a gazdasági vezetés színvonalának javításával sokoldalúan, szervezettebben és elmélyültebben foglalkozzunk;

felhívják a figyelmünket, hogy a műszaki színvonal gyorsabb emelése megköveteli a mérnök-technikus képzés szélesítését;

igen sokan rámutattak végül arra, hogy a gyártmányok minőségének javítására nagyobb gondot kell fordítani.

Meg kell még említeni, hogy az utóbbi két hónapban is tovább folytatódott a tervezés, a lehetőségek pontosabb számbavétele. Ennek folyamán máris figyelembe vehettük az elhangzott észrevételek egy részét. A további munkában — és a terven még sokat kell dolgozni, hogy az a lehető legjobb legyen — igyekeznünk kell minden helyes bírálatot és ésszerű javaslatot hasznosítani.

BEFEJEZZÜK A SZOCIALIZMUS ALAPJAINAK LERAKÁSÁT, MEGGYORSÍTJUK A SZOCIALISTA ÉPÍTÉST

Második ötéves tervünk időszakában fő feladatunk: a szocializmus alapjai lerakásának befejezése, a szocializmus építésének meggyorsítása.

Fő feladatunknak megfelelően növeljük az iparban és a mezőgazdaságban a termelést a munkatermelékenység és a műszaki színvonal emelése, a népgazdaság szerkezetének átalakítása, a gazdaságosság fokozása, a mezőgazdaságban a tulajdonviszonyok megváltoztatása útján. Mindezek alapján tovább emeljük népünk életszínvonalát.

Szocialista építésünk feladatainak kijelölésénél népgazdaságunk tényleges helyzetéből indulunk ki, és elsősorban belső erő-

forrásainkra támaszkodunk. Népgazdaságunk sajátosságainak megfelelően sokoldalúan felhasználjuk a Szovjetuniónak és a népi demokratikus országoknak a szocializmus építésében szerzett gazdag tapasztalatait. Elkerüljük mind a nemzeti sajátosságok eltúlzását, mind a tapasztalatok gépies átvételét.

Fő céljaink megfelelnek a szocializmus alaptörvénye és a szocialista építés minden országban érvényes gazdasági törvényei követelményeinek.

A Központi Bizottság irányelvei közlik a népgazdaság fejlesztésében kialakítandó főbb arányokat.

Az ipari és a mezőgazdasági termelés, az anyagi termelés e két döntő ágának növekedése meghatározza az ország nemzeti jövedelmének az irányelvekben közölt emelkedését. Eszerint az ipari termelés 65—70 százalékos, a mezőgazdasági termelés 30—32 százalékos növekedését úgy kell elérnünk, hogy a nemzeti jövedelem emelkedése legalább 50 százalékos legyen. A korábbi években nálunk szokatlan volt az ipari és a mezőgazdasági termelés, valamint a nemzeti jövedelem emelkedésének ilyen aránya. Az volt a jellemző, hogy az ipari termelés viszonylag gyorsan emelkedett, és nőtt — bár korántsem kielégítő mértékben — a mezőgazdasági termelés is. Az új érték, a nemzeti jövedelem termelése lassan emelkedett. 1950 és 1957 között az ipari termelés több mint kétszeresére, a mezőgazdasági termelés pedig 20 százalékkal növekedett. A nemzeti jövedelem 7 év alatt csak 49 százalékkal lett magasabb.

Az irányelvekben közölt arányok átfogóan jellemzik gazdaságpolitikánk legsajátosabb vonását. Nem egyszerűen a termékek mennyiségét növeljük, hanem ezzel egy időben fokozzuk a termelés gazdaságosságát, csökkentjük az anyagi ráfordításokat. A munka hatékonyságának fokozásával arra törekszünk, hogy minél magasabb legyen a nemzeti jövedelem. Ennek a gazdaságpolitikai vonalnak a helyességét most már háromévi munkánk tapasztalatai is igazolják.

Ezt a gazdaságpolitikai változást az iparon belüli arányok előirányzata is tükrözi. A bővített szocialista újratermelés, a

szocialista iparosítás követelményeinek megfelelően *az átlagosnál gyorsabban emelkedik a nehézipar termelése.* Nehéziparunk fejlesztésénél messzemenően figyelembe vesszük a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. kongresszusának megállapítását, mely szerint: *„Ma már nincs szükség arra, hogy minden egyes szocialista ország feltétlenül fejlessze a nehézipar valamennyi ágát, mint a Szovjetuniónak kellett tennie, amely hosszú ideig az egyetlen, s kapitalista környezetben levő szocialista ország volt. Most, amikor megvan a szocialista országok hatalmas közössége . . . minden európai népi demokratikus ország azoknak az iparágaknak fejlesztésére, azoknak a termékfajtáknak a termelésére specializálhatja magát, amelyekhez a legkedvezőbbek a természeti és gazdasági feltételei."*[1]

Az ipari termelés összetételének változására jellemző, hogy az ipar minden ágazatában növekszik azoknak a termékeknek a termelése, amelyek a mi körülményeink között a leghatékonyabban járulnak a nemzeti jövedelem emeléséhez. Az ipar egyes ágazatai között tervezett arányok lehetővé teszik a gazdaságosság fokozását, a népgazdaság szerkezetének kedvező változását. Ez tükröződik többek között a fűtőanyagmérleg alakulásában, a kohászat fejlesztési irányában, egyes gépipari ágazatok — mint például a híradástechnika, a műszeripar stb. — termelése növekedésének előirányzataiban. Ebbe az irányba hat a vegyipar gyorsított ütemű növelése is. Az ipari termelés említett arányai, amellett, hogy hatékonyan szolgálják általában is a nemzeti jövedelem gyorsabb ütemű növelését, a lakosság szükségleteinek kielégítését, összhangban vannak fejlődő nagyüzemi mezőgazdaságunk igényeivel.

Az irányelvek szerint a termelés növekedésének nagyobb részét a termelékenység növelésével kell elérni, szemben az előző évek gyakorlatával, amikor az ipari termelés növekedésének közel kétharmadát a dolgozók létszámának növelésével értük el és csak mintegy egyharmadát a termelékenység emelé-

[1] Az SZKP XX. kongresszusa. Szikra 1956. 15. old.

sével. Az irányelvek szerint az iparban a termelékenység 37—40 százalékkal növekszik. Ez azt jelenti, hogy a termelés növekedésének kétharmadát a termelékenység emelésével kell elérnünk. Ezzel összhangban van — egyebek között — a nehézipar, illetve a termelőeszközök termelésének üteme és aránya, mindenekelőtt a villamosenergia-, a gépipar és a vegyipar növekedése.

Az irányelvek szerint a nemzeti jövedelem fogyasztásra fordított része 1965-ben 40—45 százalékkal lesz magasabb, mint 1958-ban volt, miközben a nemzeti jövedelem termelése több mint 50 százalékkal nő. Ebből következik, hogy a nemzeti jövedelemben nő a felhalmozási alap aránya. Miért szükséges ez? Ismeretes, hogy az 1956-ra tervezett éves beruházásból az utolsó negyedév teljesítése — az ellenforradalom egyik következményeként — elmaradt. 1957-ben az alacsony felhalmozási hányadnak csak igen kis része volt beruházásra fordítható, nagy részét az ellenforradalom okozta károk helyreállítására kellett felhasználni. Még 1958-ban is a nemzeti jövedelemnek csak 12,5 százalékát használhattuk fel beruházásokra. Ennek közel egyharmadát lakások és tantermek építésére, szociális, kulturális, egészségügyi stb. létesítményekre fordítottuk. Termelési beruházásokra a nemzeti jövedelemnek mintegy 8 százaléka jutott. E beruházásoknak is mintegy fele épület, ami csak közvetve szolgálja a termelést. Termelőberendezésekre, gépekre, a nemzeti jövedelemnek csak mintegy 4 százalékát fordítottuk. Ennek is egy része a kieső gépek pótlását szolgálta.

E néhány adatból is világossá válik, hogy helyre kell állítani a megfelelő arányokat a nemzeti jövedelemben a fogyasztás és a felhalmozás között. Növelni kell tehát a nemzeti jövedelemből a felhalmozási alap részesedését — amit egyébként a nagy lakásépítési program, tanterem és egyéb építési célkitűzések is megkövetelnek —, a felhalmozási alapon belül pedig növelni kell a termelőberuházások arányát, azon belül is a gépekét. Mindez alapfeltétele a termelés bővítésének és az életszínvonal emelésének.

A felhalmozási alap aránya csak olyan mértékben emelhető,

amely mellett a lakosság életszínvonala évről évre érezhető mértékben növekedhet. Az irányelvekben előírt arány ezt a követelményt elégíti ki a fogyasztási alap 40—45 százalékos emelkedésével.

A fogyasztási alap növekedése teszi lehetővé, hogy 1965-ben a munkások és alkalmazottak reálbére és reáljövedelme, valamint a parasztság egy főre jutó reáljövedelme 26—29 százalékkal magasabb legyen az 1958. évinél.

Az ötéves terv végleges elkészítése során különösen ügyelnünk kell a termelőeszközök és fogyasztási cikkek termelése, a termelés emelkedése és a termelékenység növekedése, az ipar és a mezőgazdaság, a felhalmozás és a fogyasztás közötti, a népgazdaság fejlődése szempontjából rendkívül fontos arányok helyes kialakítására.

NÖVELJÜK A MUNKA TERMELÉKENYSÉGÉT

Elvtársak!

Lenin már 1919-ben arra tanított, hogy

„A munka termelékenysége, ez végeredményben a legfontosabb, a legfőbb az új társadalmi rend győzelme szempontjából. A kapitalizmus a munka olyan termelékenységét hozta létre, amilyet a hűbériség nem ismert. A kapitalizmust azzal lehet véglegesen legyőzni és azzal fogjuk véglegesen legyőzni, hogy a szocializmus a munkának új, sokkal magasabbfokú termelékenységét hozza létre."[2]

Sajnos, a mi népgazdaságunk fejlődése során Leninnek ez a minden szocializmust építő ország számára legfontosabb útmutatása nem mindig és nem következetesen érvényesült. A termelékenység nem alakult megfelelően, sőt 1952—1955 között egyáltalán nem fejlődött. Ha az 1952. évi szintet 100-nak vesszük, akkor az egy munkásra jutó nettó termelési érték az

[2] *Lenin* Művei. 29. köt. 435. old.

elmúlt években a következőképpen alakult: 1953 = 100, 1954 = 96, 1955 = 102, 1956 = 90, 1957 = 103, 1958 = 112.

Miért állt elő ez a helyzet? A gyakorlatban általában az a hibás szemlélet érvényesült, amely a termelés bővítését elsősorban új üzemek és új gyárak létesítésével látta megoldhatónak. Az új üzemekbe és az új gyárakba általában nem a legkorszerűbb gépek kerültek, így a technika, a technológia konzerválódott, a termelékenység nem, vagy nem kielégítően emelkedett. A termelés bővítése nagyobbrészt a dolgozók számának növelésével történt. Emellett a munkaerőgazdálkodás sem volt körültekintő. A foglalkoztatottság — többek között iparunk nem megfelelő szerkezete következtében — nem a népgazdaság számára leghasznosabb területeken növekedett. Ezenkívül, a terv mennyiségi előírásainak minden áron való teljesítésére törekedve, elsikkadtak a termelékenység, a gazdaságosság, az önköltség szempontjai. Nem fordítottunk kellő gondot a termelőberendezések állapotára. A felújítást elhanyagoltuk. Ennek következménye, hogy ma is, nem egy iparágban korszerűtlen, elhasznált gépekkel termelünk. Gépparkunk átlagos életkora túlzottan magas. Ez azt mutatja, hogy gépeink egy része megközelíti az elhasználódás határát. Kevés a nagy termelékenységű automata és félautomata gépünk.

A termelékenység növekedésének ütemében — az elmúlt 10 év átlagát tekintve — még ilyen hibák és hiányosságok mellett is meghaladtuk a fejlett kapitalista országok egész sorát, de jelentősen elmaradtunk a baráti országokban elért évi 8—10 százalék emelkedés mögött. Központi Bizottságunk fontosnak tartotta, hogy a párt kongresszusán teljes nyíltsággal feltárja a termelékenységet fékező okokat és a jelenlegi helyzetet. *Mélységesen meg vagyunk arról győződve, hogy ezen a helyzeten erőink összefogásával gyökeresen változtathatunk.* Ahhoz azonban, hogy ezt megtehessük, látnunk kell a valóságos helyzetet, a megoldásra váró problémákat.

A termelékenység emelésével kapcsolatos elméleti munka sem kielégítő. A közgazdászok csak a legutóbbi időben kezdtek ezzel

a fontos problémával behatóbban foglalkozni. Dicséretre méltó kezdeményezés volt a munka termelékenysége kérdéseiről októberben tartott tudományos konferencia. Ez a konferencia is megmutatta, hogy még jelentős elméleti feladatok várnak megoldásra. Közgazdászaink tartsák fontos megbízatásuknak, hogy több segítséget adjanak a gyakorlatnak a termelékenység problémáinak megoldásához.

Komoly hibákra vezethet, ha csak az élő munka arányának szempontjából vizsgáljuk a termelékenység alakulását. Következésképpen figyelnünk kell nemcsak az élő munka, hanem az anyagban, gépben, energiában tárgyiasult munka felhasználását is. Az anyagtakarékosságot annak tudatában kell széles körben előmozdítanunk, hogy az iparban 1 százalékos anyagmegtakarítás jelenleg körülbelül 900 millió, 1965-ben pedig 1200 millió forint értéket képvisel! Jobban ki kell használnunk a termelőeszközöket. Vizsgálnunk kell a különböző műszaki, gazdasági mutatókat, a termékegységre eső nyers- és egyéb anyagok mennyiségét, a gépek és berendezések kihasználásának fokát.

FOLYTATJUK AZ IPAR SZERKEZETÉNEK ÁTALAKÍTÁSÁT, MŰSZAKI SZÍNVONALÁNAK EMELÉSÉT

A termelékenység emelésének fő útját a továbbiakban is a hároméves terv időszakában megkezdett gazdaságpolitika fejlettebb színvonalú továbbfolytatásában látjuk. Ennek megfelelően kívánunk foglalkozni a műszaki színvonal emelésével, iparunk szerkezetének átalakításával, messzemenően eleget téve a gazdaságosság követelményeinek.

Annak következtében, hogy nem az ötéves tervet, hanem annak csak irányelveit és fő számait terjesztjük a kongresszus elé, nem szükséges beszámolómban részletesen foglalkozni minden iparággal. Ezért a továbbiakban csupán arra szorítkozom, hogy néhány iparág fejlődési irányának, más iparágakkal való összefüggésének elemzésével aláhúzzam ötéves népgazdaság-

fejlesztési irányelveink alapgondolatát, a termelékenység növelésének fontosságát, elsősorban a műszaki fejlesztés útján.

Mint az irányelvekből kitűnik, ötéves tervünk időszakában fűtőanyagmérlegünkben jelentős változást irányozunk elő. A széntermelést 15—20 százalékkal, az olajtermelést kétszeresére, a földgáztermelést mintegy háromszorosára kívánjuk emelni. A tervezett fejlesztés eredményeként a szén aránya fűtőanyagmérlegünkben az 1958. évi 75 százalékról 69 százalékra csökken, miközben a fűtőanyagszükséglet több mint 32 százalékkal nő.

A kőolajat és földgázt természetesen nemcsak mint fűtőanyagot vesszük számításba, hanem elsősorban mint fontos vegyipari alapanyagot. De számításaink és a nemzetközi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a földgáz és a kőolaj tüzelőanyagként való felhasználása útján is gyorsabb mértékben emelhető a munka termelékenysége. Emellett természetesen nem mondhatunk le a szénbányászat fejlesztéséről sem, hiszen tüzelőberendezéseink túlnyomó része szénre épült, továbbá a szénfelhasználás nélkülözhetetlen és előnyös az ipar sok területén.

A fűtőanyagmérlegben tervezett változást, a belföldi kitermelés növekedésén túl, reálissá teszi az a felmérhetetlen jelentőségű segítség, melyet a Szovjetunió nyújt számunkra nagy mennyiségű olaj csővezetéken történő szállításával.

Második ötéves tervünk időszakában nagy figyelmet kell fordítanunk a villamosenergia-termelés fejlesztésére.

A fejlettebb ipari termeléssel rendelkező országokban a villamosenergia termelésének meg kell haladnia az ipari termelés növekedését. A mi népgazdaságunkban az elmúlt években ez fordítva történt. Az ipari termelés növekedése haladta meg az elektromos energia termelését. Ez az aránytalanság nem egy évben súlyos zavarokat okozott mind a termelésben, mind a lakosság ellátásában. Iparunk nem kielégítő műszaki színvonalára utal, hogy hazánkban alacsony az egy ipari munkásra jutó villamosenergia-fogyasztás is. A Szovjetunióban közel háromszor, Csehszlovákiában közel kétszer annyi az egy munkásra jutó villamosenergia-fogyasztás, mint Magyarországon.

Második ötéves tervünk során el kell érni, hogy 1958-hoz képest legalább 72—75 százalékkal növekedjék a rendelkezésre álló villamosenergia-mennyiség, és így biztosított legyen a termelés és a lakosság zavartalan ellátása.

Az erőművekben kiterjedtebben kell alkalmazni az automatizálást. Ezzel jelentősen emelhető az egy főre jutó energiatermelés. Nálunk az 1 MW erőműkapacitásra eső dolgozók száma másfél-kétszer nagyobb, mint a fejlettebb ipari országokban.

Az ötéves terv időszaka rövid idő ahhoz, hogy iparunk egészében gyökeres fordulatot érjünk el a műszaki színvonal emelésében. De azt meg tudjuk — és meg kell tudnunk — tenni, hogy miközben javítjuk, fejlesztjük iparunk szerkezetét, és iparunk egészében növeljük a termelékenységet, néhány kiemelt iparágra koncentrálva erőfeszítéseinket, ezekben döntő változást eszközöljünk. Az iparágak kiválasztásánál figyelembe kell venni lehetőségeinket, adottságainkat, termelési tapasztalatainkat, a nemzetközi együttműködésből fakadó előnyöket és kötelezettségeket, valamint a létrejött aránytalanságokat. Mindezeket mérlegelve tűztük ki célul, hogy *a gépiparon belül elsősorban a műszeripart, a híradástechnikát, az erősáramú berendezések, a vegyipari gépek, az élelmiszeripari gépek gyártását fejlesztjük.*

Az erősáramú gépek és berendezések műszaki színvonalának elmaradása hátráltatja nemcsak a gépipar, hanem más népgazdasági ágak fejlődését is. A második ötéves terv során e hiányosságokat fel kell számolnunk.

A híradástechnika és a műszeripar jellegüknél fogva munkaigényes ágazatok, és így fejlesztésük megfelel hazai adottságainknak. Ezekben az iparágakban viszonylag kevés anyagból viszonylag magas érték hozható létre. Főleg a híradástechnikai cikkek termelésében van nagy gyakorlatunk, és kutató bázisunk is erősödött.

Egyes vegyipari és élelmiszeripari gépek gyártásában ugyancsak rendelkezünk a gazdaságos gyártás előfeltételeivel. A vegy-

ipar nagymértékű fejlesztése az egész szocialista táborban előtérbe került. A szocialista országok egyre fokozottabb mértékben gépesítik és automatizálják élelmiszeriparukat. A vegyipari és élelmiszeripari berendezések iránti gyorsan növekvő igények lehetővé teszik a nagyobb szériában történő gazdaságos gyártást és értékesítést.

A gyártmányszerkezetet nemcsak a kiemelt, hanem a többi ágazatban is (például szerszámgépipar, járműipar, mezőgépipar stb.) a magasabb technikai színvonalat képviselő és gazdaságosabban gyártható termékek javára változtatjuk meg. Mind több bonyolultabb, nagyobb értékű, pontosabb, speciális szerszámgépet kell gyártanunk. Az irányelvek szerint növekszik a Diesel-járművek gyártása is. Meg kell azonban mondani, hogy ennek előfeltételét, a jelenleg e téren fennálló műszaki nehézségek gyors és hatásos kiküszöbölését, mindenekelőtt a Ganz—MÁVAG gyár fizikai és műszaki dolgozóinak összefogott, lelkes és odaadó munkájával meg kell teremteni. Bízunk benne, hogy ezt elérik, és segítséget adunk hozzá.

A vaskohászatban elsősorban a termékek minőségét javítjuk, választékát bővítjük, a jobb minőségű acélok és finomlemezek, hidegen alakított termékek gyártását fejlesztjük.

A Dunai Vasmű meleg- és hideghengerművének üzembehelyezésével jelentős lépést teszünk előre a lemezáruk termelésének növelésében. 1958-ban a lemeztermelés aránya az összes hengereltacélban 25 százalék volt. Ez 1965-re 39,4 százalékra növekszik, ezen belül a finomlemezek részaránya 7,7 százalékról 17,3 százalékra emelkedik. Ez azért is jelentős, mert az utóbbi években 50—60 000 tonna finomlemezt importáltunk, ami lényegében most megszűnik.

A jelenleg ráfizetéssel dolgozó Dunai Vasmű első lépcsőjének befejezése azt is jelenti, hogy leggazdaságosabban dolgozó kohászati üzemünkké válik.

A választékok jobb kielégítését, valamint az értékesebb termékek felé való eltolódást eredményezi a különböző hidegen alakított acélgyártmányok fejlesztése is. Az ezek előállításához

szükséges termelőkapacitást 1958-hoz képest 1965-re 80 százalékkal növeljük.

A kohászati termelés belső szerkezetének ilyen változása kettős célt szolgál: egyrészt gazdaságosabbá teszi a kohászati termelést, másrészt lehetővé válik, hogy a feldolgozó iparágak korszerű berendezésekkel, könnyített súlyú gépekkel és szerkezetekkel, új, értékesebb termékekkel, a népgazdaság egészének gazdaságosságát emeljék. Lehetővé válik például, hogy gépiparunkban az 1 millió forintra eső hengereltacél-felhasználás 19,6 tonnáról 15,5 tonnára csökkenjen.

Hazánk világviszonylatban is jelentős bauxit-készletekkel rendelkezik. Rendkívül fontos, hogy ezt az egyre nagyobb szerepet betöltő nyersanyagot a népgazdaság számára a leggazdaságosabban használjuk fel.

A magyar alumíniumipar fejlesztése eredményeként ma már jelentős bauxitbányászati, timföldgyártási és alumíniumkohászati bázissal rendelkezünk. Az alumíniumipar fejlesztésének következő foka: a félgyártmány-gyártó ipar kapacitásának fejlesztése.

A fejlesztéssel a vertikális alumíniumipar leggazdaságosabb területének eddigi elmaradottságát és a meglevő aránytalanságot kívánjuk felszámolni.

A Szovjetunió által nyújtott hosszúlejáratú hitelek segítségével a fejlesztés már 1958-ban megkezdődött. Ennek eredményeképpen 1962-ben üzembe lép a 6800 tonna kapacitású Székesfehérvári Présmű.

A fejlesztéssel a hazai igények teljes fedezetén túl exportra is nyílik lehetőség.

Az alumínium készáruk termelésének növelésével jelentős ólom-, réz-, horgany-, faimportot, valamint finomacélárut takaríthatunk meg. Az alumíniumipar fejlesztésével jelentősen előbbre haladunk a gazdaságosabb termelésben. Ezt bizonyítja, hogy az alumíniumtömb árának kétszerese a félgyártmányok ára, négyszerese a fólia ára, hétszerestől hússzorosáig is növekszik a késztermékek ára.

Az ipar — ezen belül is a nehézipar — fejlesztésében különös fontosságú a vegyipar fejlesztése, mert ezzel szinte egész népgazdaságunkat előrelendíthetjük.

Vegyiparunk az elmúlt évek során számottevően fejlődött és egyes területeken, mint például a gyógyszeriparban — szép sikereket is értünk el. A vegyipar egészének fejlődése azonban korántsem tekinthető kielégítőnek.

A világ fejlett országaiban az utolsó néhány évtizedben rohamosan fejlődött a vegyipar, ezen belül a műanyag- és műszálipar. A magyar iparnak ez az ága — különösen a műanyag- és műszálgyártás — viszont elmaradt a világ, a baráti országok színvonalától és a szükségletektől is. Az egy főre jutó műanyagfelhasználás nálunk alig éri el az 1 kg-ot, és ennek is csak egy részét állítjuk itthon elő. Fejlettebb ipari országokban az egy főre jutó műanyagtermelés 5—10-szerese a mienknek.

A műanyag- és műszálipar azért fejlődött világszerte olyan rohamosan, mert magas termelékenységgel dolgozik, mert segítségével az ember olyan hasznos tulajdonságú anyagokat tud előállítani, amilyeneket a természet nem nyújt, s így részben olcsóbb vagy jobb tulajdonságú anyagokkal pótol eddig használt anyagokat, részben pedig olyan technikai célokat tud elérni, amilyeneket eddig nem tudott.

A műanyagipar fejlesztésével lehetővé válik, hogy a gépipar korszerű termékeket gyártson, a gépek súlya csökkenjen. A műanyagok lehetővé teszik az építőipar korszerűsítését, a fém- és faszükségletek csökkentését, az építkezések minőségének javítását és a költségek csökkentését. A műanyagipar fejlesztésével bővül az ipar nyersanyagbázisa. Jobb minőségű és több fajta fogyasztási cikkeket kaphat a lakosság. A műanyagipar fejlesztésével csökkenthető az import nyersanyagok köre és mennyisége, és ezzel a deviza-megtakarításon kívül még a közlekedés terheléseit is enyhítjük.

A műanyaggyártás és felhasználás ügyét sokoldalúan kell kezelnünk. Egyidejűleg fejlesztjük a műanyagok gyártását és a műanyag-feldolgozó ipart. A feldolgozó iparágba modern beren-

dezéseket kell beállítani. Jelenleg műanyagfeldolgozó gépparkunk — néhány kivételtől eltekintve — korszerűtlen, és ez is gátja a műanyag sokrétű felhasználásának. A gépek túlnyomó része kézi működésű, rendkívül kevés az automata gép. A gépipar, és más iparágak is készüljenek fel a műanyagok felhasználására, dolgozzanak ki megfelelő konstrukciókat és technológiákat.

A műtrágyagyártás jelentős fejlesztésével a vegyipar nagymértékben elősegíti mezőgazdasági termelésünk fellendítését.

Ötéves tervünk irányelvei szerint vegyipari termelésünket kétszeresére emeljük. E nagyszabású program megvalósításával megkezdjük a vegyipari termelés területén elmaradottságunk felszámolását.

A termelőeszközök műszaki színvonalának emelésével kell növelnünk a könnyűipari munka termelékenységét is. Gyökeresen át kell alakítanunk gépparkunkat, elsősorban a textiliparban, mert a gépek elavultsága már régóta gátolja fejlődésünket. Pamutfonodáink többségében egy fonómunkás — a gépek avultsága miatt — körülbelül feleannyi orsót kezel, mint néhány modern gépekkel felszerelt fonodánkban. A Miskolci Pamutfonodánkban például, mely modernebb gépekkel van ellátva, csaknem kétszer annyi a munkások teljesítménye, mint a Pápai Textilgyárban. Az előbbinél egy végfonó munkás 816 orsót kezel, az utóbbiban 480-at. A pamutszövödékben jelenleg alacsony az automatikus szövőgépek aránya, mindössze 5 százalék. Automatikus szövőgépek beállításával — a mechanikai szövőgépek helyére — lényegesen emelhető a termelékenység. Azonos anyagot szövő automata szövőgépen a Kispesti Textilgyárban például az elért termelékenység csaknem háromszor annyi, mint a Győri Pamutszövödében, ahol mechanikai szövőgéppel dolgoznak. Előirányoztuk, hogy a pamutszövödékben 35—40 százalékra emeljük az automatikus szövőgépek arányát.

Jelentősen növeljük a műszaki színvonalat korszerű automata és félautomata gépek beállításával a bútorgyártás területén is. A gépesítés az egyes munkafolyamatok idejét lényegesen meg-

rövidíti. Jelenleg a ragasztott alkatrészeket 14 napig kell tárolni, és csak azután lehet a megmunkálást folytatni. Új, modern eljárással ez az idő 2 napra rövidíthető. A kézi sellak-politúrozás helyett a lakköntéses eljárással — amely minőségileg is jobb — a bútorfényezés ideje mintegy egyötödére csökken. A műszaki színvonal emelése révén is lehetővé válik, hogy bútorgyártásunk kétszeresére növekedjék, és a bútorok minősége lényegesen javuljon.

Az élelmiszeripari termelés emelését is elsősorban az avult technika helyett modern gépek és gépsorok, félautomata és automata gépek alkalmazásával, a túlhaladott feldolgozási módszerek helyett a technológiai folyamatok korszerűsítésével oldjuk meg. A rekonstrukciók teszik lehetővé, hogy a termelést viszonylag kevés építkezéssel bővíthessük.

A korszerű gépek és technológiai folyamatok alkalmazása mellett bővítjük a raktár és a hűtőházi kapacitást. Ezzel is fokozódik az ipar gazdaságossága.

Nagy fordulatot kell elérnünk az építkezések műszaki színvonalának emelésében is. Építő- és építőanyagiparunk gyors fejlesztését különösen indokolttá teszi a Központi Bizottság és a kormány által már elfogadott 15 éves lakásépítési terv, melynek jelentőségét és fontosabb adatait Kádár elvtárs ismertette a Központi Bizottság beszámolójában. Ennek végrehajtása csak abban az esetben lehetséges, ha új anyagokkal és új építési technológiával dolgozik építőiparunk.

Az építőipar technikai és technológiai színvonalának emeléséhez fokoznunk kell a gépesítést. A jelenlegi gépparkot fel kell újítani, gazdaságosabban kihasználható, modernebb gépeket kell beszerezni. Nagy figyelmet kell fordítani az úgynevezett szakipari munkák gépesítésére, mert ezen a területen különösen nagy az elmaradásunk.

Az építőipar műszaki színvonalának emelése megköveteli, hogy a hagyományos építőanyagok helyett egyre korszerűbbeket használjunk. Ezek lehetővé teszik az épületek súlyának csökkentését, a termelékenyebb építőipari technológia alkal-

mazását, az építési idő lerövidítését. Növelni kell az üreges falazóelemek, az előregyártott vasbeton- és különféle falazóblokkok gyártását.

A közlekedés területén elsősorban a vasúti közlekedésnél kell számottevően előbbrehaladnunk a műszaki színvonal emelésében. Ennek a szükségességét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a háború előtti színvonalhoz viszonyítva az áruszállítás mintegy háromszorosára, a mozdonypark csupán 27 százalékkal növekedett.

A mozdonyok mintegy fele 40 évnél idősebb. Rendkívül kevés a gazdaságosabban működő Diesel- és villamosmozdony. A vasúti pálya állapota sem elégíti ki a korszerű közlekedés követelményeit. A gazdaságosság figyelembevételével az ötéves terv folyamán mintegy 100—110 villamos- és 380—400 Diesel-mozdonyt kell forgalomba állítanunk. Ezzel a vasútnál évenként 1,3 millió tonna szén takarítható meg. Időben gondoskodnunk kell a Diesel- és elektromos mozdonyok karbantartásának megszervezéséről. Korszerűsítenünk kell a vasúti pályát is. A gépkocsiközlekedés gyors fejlesztésével megfelelő gazdaságos arányokat kell kialakítanunk a közlekedés egyes ágai között.

Közlekedésünk fejlesztésével összhangban javítanunk kell úthálózatunkat is. Ezzel is növelhetjük gépkocsiállományunk élettartamát és kihasználását, csökkenthetjük az üzemanyagfogyasztást, az üzemköltségeket. A pormentes burkolatú utak hosszát a jelenlegi 6400 km-ről legalább 13 000 km-re kell növelnünk.

NÖVELJÜK BERUHÁZÁSAINK HATÉKONYSÁGÁT

A népgazdaság fejlődését, a lakosság életszínvonalának emelését a felhalmozással alapozzuk meg.

1954 és 1956 között a nemzeti jövedelemnek a felhalmozásra fordított hányada nemcsak a korábbihoz képest esett nagymértékben vissza, de jóval kisebb volt annál is, ami a szocialista

országokban általános. 1957—1958-ban, az ellenforradalom okozta károk következtében, ez a hányad tovább csökkent, s ráadásul egy részét a károk jóvátételére kellett fordítani. A népgazdasági tervek túlteljesítésével lehetővé vált, hogy menet közben javítsunk ezen, és növeljük a nemzeti jövedelemnek a felhalmozásra fordítható részét. 1959—1960-ra a felhalmozás már megközelíti a szocialista országokban szokásos mértéket. Az ötéves terv időszakában még valamelyest növelnünk kell a felhalmozás részarányát a nemzeti jövedelemben, hogy megfelelően gyorsíthassuk népgazdaságunk fejlődését.

A korábbi gazdaságpolitika egyik hibája a beruházások hatékonyságának rendkívül alacsony voltában mutatkozott meg.

Már a hároméves terv folyamán olyan beruházási irányvonal megvalósítására törekedtünk, mely figyelembe veszi e tapasztalatokat. A beruházási célok kijelölésénél, az ágazatok közötti elosztásnál, a belső arányok kialakításánál sikerült számottevően javítani munkánkat. A beruházások koncentrálásában, a kivitelezések határidejének betartásában azonban még mindig nem értünk el kellő eredményeket.

A Szovjetunióban például egy 200 MW-os hőerőmű építési időnormája 42 hónap. Nálunk az ugyancsak 200 MW-os Tiszapalkonyai Hőerőmű 88 hónapig épült, a Pécsújhelyi Erőmű — amely 92 MW-os — előreláthatóan 62 hónapig, az Ajkai Hőerőmű 100 MW-os bővítése pedig körülbelül 66 hónapig fog tartani. Az elhúzódó építkezés jelentős költségtöbblettel jár.

Ötéves tervünk során a beruházásoknál a korábbinál következetesebben valósítjuk meg alapjában helyesnek bizonyult irányelveinket. Az állami beruházások 74 százalékát közvetlenül a termelés céljainak szolgálatára, a termelő beruházások mintegy 42—43 százalékát gépi beruházásokra kívánjuk fordítani.

Az előirányzott fejlődés jelentős — hiszen 1950—1956-ig a termelőberuházásoknak csupán 27,9 százaléka volt gépi beruházás —, de még mindig nem kielégítő. Az irányelvek szerint a termelés bővítését szolgáló beruházásainkon belül még mindig kevesebb lesz a gépi beruházás hányada, mint a szocialista

országok nagy részében és néhány iparilag fejlett tőkésországban.

Termelőberuházásainkat a műszaki színvonal emelésének szem előtt tartásával kell megvalósítanunk. A termelésbe olyan gépeket és berendezéseket állítsunk, amelyek korszerűek és magas termelékenységet tesznek lehetővé. Új vagy újjáalakított üzemeinkben a munkát a leghaladottabb módszerekkel kell megszervezni. El kell kerülnünk azt a még gyakori jelenséget, hogy korszerű alapberendezéseket — néhány kiegészítő berendezés vagy műszer hiányában — kapacitásukat nem kihasználva vagy szükségtelenül több munkaerő alkalmazásával üzemeltetünk.

Behozatalunk áruösszetételének változásaiban is tükröződik a korszerűbb termelés és a műszaki fejlesztés gyorsított üteme. A gépek és finommechanikai termékek behozatalát 1955-höz képest 1959-re több mint kétszeresére emeltük, 1965-re pedig 1959-hez képest körülbelül 60 százalékkal emeljük. A behozatal növelése is kifejezésre juttatja, hogy régi üzemeink rekonstrukcióját gyorsítjuk, s hogy beruházásainknál növeljük a gépek arányát.

A beruházásokra fordítható összeg korlátozottsága miatt erőinket néhány területre kell összpontosítani. Ha nem így tennénk, akkor ismét túl sok beruházást kezdenénk meg, de ezek befejezésére nem jutna erő, és hosszú időre csak feleslegesen kötnénk le a népgazdaság erőit. Ez a fejlődés ütemének — és végső soron az életszínvonal — rovására menne. Inkább kevesebb feladatot tűzzünk magunk elé, de ezeket minél gyorsabban oldjuk meg.

Részben a beruházásokkal függ össze az ipar területi megoszlása is.

Az irányelvek megjelenését követően a vidéki tanácsi szervek és megyei pártbizottságaink, néhány miniszter és több közgazdász is felhívta figyelmünket arra, hogy célszerű nagyobb erőfeszítéseket tenni a vidéki iparfejlesztés meggyorsítására. A vidéki iparfejlesztés csökkenti a szállítási gondokat, a lakosság

belső vándorlását, Budapest túlnépesedését és mindezeken kívül még számos előnye van.

Annak ellenére, hogy 1949—1956 között vidéken 87 új gyár épült — ezek között olyan hatalmas üzemek, mint a Dunai Vasmű, Kazincbarcika, a Debreceni Csapágygyár stb. —, az ipar túlsúlya mégis Budapesten maradt. A budapesti ipar adja az állami ipar termelésének 51,5 százalékát. Itt dolgozik az ipari munkások 46,3 százaléka. Ennek káros következményei is vannak.

Az irányelvek közzététele óta eltelt idő alatt tovább foglalkoztunk ezzel, és úgy látszik, hogy a vidék iparfejlesztésében valamivel gyorsabb ütemben haladhatunk előre. Mindenekelőtt következetesebben kell végrehajtani azon budapesti ipari üzemek vidékre telepítését, amelyeket nem indokolt itt fejleszteni. Igen sok huzavona van ebben a kérdésben. Miért? Nem nehéz kitalálni. Nagyon sok olyan magát hazafinak vagy éppen kommunistának valló ember van még, akinek első gondolata nem a népgazdaság érdeke, hanem a pillanatnyi személyes kényelme.

Határozottabb intézkedéseket kell tennünk mindenekelőtt ott, ahol a vidéki ipartelepítés gazdaságossága vitán felül áll. Ezek a legtöbb esetben a vidéken található, illetve előállítható anyagokkal kapcsolatosak. Így például a földgáz és a hőforrások hasznosításával, a húsiparral, a tejiparral, általában az élelmiszeriparral, melyek „alapanyagát" tudvalevőleg nem Budapesten „állítják elő".

Ismételten fel kell hívnunk tervező szerveink, minisztériumi vezetőink, szakembereink figyelmét arra, hogy *a párt a vidék iparosítását a népgazdaság további egészséges fejlődése egyik fontos feltételének tartja.* A párt elvárja, hogy az illetékesek ennek megfelelően foglalkozzanak ezzel. *(Taps.)*

SZAKEMBEREINK, ÚJÍTÓINK TÁRJÁK FEL A REJTETT TARTALÉKOKAT

Az iparilag legfejlettebb országokban, így a Szovjetunióban is a műszaki fejlesztés legfontosabb eszköze az automatizálás. *Mi a második ötéves tervünkben még nem tűzhetjük ki fő feladatként az automatizálás széleskörű elterjesztését.* Ez meghaladná erőnket. De nyilvánvaló, hogy a jelenlegi állapothoz képest számottevően és egyre gyorsabban kell előbbre haladnunk. Fel kell készülnünk arra, hogy harmadik ötéves tervünkben, éppen az automatizálás minden területen való felhasználásával érjünk el az eddiginél nagyobb fejlődést a műszaki fejlesztésben.

A műszaki színvonal emelése jelentős mértékben összefügg a tudományos munkával. Műszaki szakembereinktől és tudományos dolgozóinktól azt várjuk, hogy tárják fel iparunk még rejtett tartalékait, és részben ezen az úton, részben új gépek és berendezések alkalmazásával, népgazdaságunk sajátosságainak legmegfelelőbb, fejlődésünket legjobban meggyorsító termelési technológiákat alakítsanak ki. A tervezők olyan gépeket és berendezéseket tervezzenek, melyek gyártásával és termelésbe állításával legalább megközelítjük az iparilag fejlett államok színvonalát. Ebből a szempontból kell vizsgálat alá venni kutatóintézeteink munkáját is.

Államunk jelentős erőfeszítéssel hozta létre és tartja fenn a kutatóintézeteket. Munkájuk sokkal eredményesebb lehetne, ha kutatási témáikat jobban választanák meg — elkerülve a párhuzamos és sokszor meddő munkát —, ha erőiket a gyakorlat által felvetett problémák megoldására összpontosítanák.

Az üzemekben és a tervezőintézetekben dolgozó műszaki szakemberek, különösen az elmúlt három évben számtalanszor tanúbizonyságát adták, hogy élni tudnak azokkal a lehetőségekkel, melyeket alkotó vágyuk kifejtéséhez szocialista rendszerünk nyújt. Éveken keresztül vita folyt arról, hogy Magyarországon „túltermelés" van műszaki és egyéb értelmiségiekből. Ez az ostoba kérdés a múlté. Ma az értelmiségi dolgozók látják,

hogy az elvégzendő nagy feladatokhoz nem sok, hanem inkább kevés a képzett értelmiségiek száma. Látják a népgazdaság fejlődésének távlatait, biztosítottnak látják tehát saját jövőjüket is. *Pártunk megbecsüli a műszaki szakemberek tudását, a szocializmus építésében kifejtett tevékenységüket.* Azt kéri tőlük, hogy az új, korszerű technika megvalósítása közben soha ne feledkezzenek meg azoknak az embereknek a neveléséről, szakmai tudásuk fejlesztéséről, akiknek feladatuk: magasabb termelési eredmények elérése az új technika segítségével. A műszaki dolgozók szorosan eggyé forrva a fizikai dolgozókkal, őket tanítva és tőlük tanulva, az eddigieknél is nagyobb eredmények elérésére lesznek képesek.

A műszaki színvonal emelésének fontos tényezője a dolgozók részvétele az újítómozgalomban. Újítómozgalmunkban — amely a munkaverseny szerves része — a dolgozók alkotó kezdeményezése, az egyéni és a társadalmi érdek egysége nyilvánul meg. Noha az itt elért eredményeket jelző számok viszonylag kedvező képet adnak — 1958-ban mintegy 3 milliárd forint megtakarítást mutatnak ki —, egyáltalában nem mondhatjuk, hogy minden rendben van. Ellenkezőleg, számtalan példát említhetünk a bürokratikus ügyintézésre, az újítások elfektetésére, lassú elbírálására. Korántsem tekinthető kielégítőnek az elfogadott újítások megvalósításának és elterjesztésének üteme. A gazdasági vezetők ismerjék fel az újításokban a dolgozók gazdag tapasztalatait, azt a jelentékeny erőt, mely előbbre viszi fejlődésünket. Becsüljék és tiszteljék a dolgozók önként vállalt többleterőfeszítését, mely az egész nép életének javítására irányul.

HASZNÁLJUK KI JOBBAN A NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS ELŐNYEIT

A műszaki színvonal emelésében jelentős szerepe van a szocialista tábor országai — elsősorban a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsán belüli — mind szélesebbé váló együttműködésének. Az együttműködés egyre gazdagodik, és az eredmények mindinkább

kibontakoznak. Az országok közötti kapcsolatok a népgazdaság újabb és újabb területére terjednek ki és így népgazdaságunk fejlesztésének további tartalékai tárulnak fel. A KGST munkájában jelentős továbbfejlődés indult meg az 1958 májusában tartott moszkvai értekezlet után, ahol a pártok első titkárai vezetésével vitatták meg az együttműködés eredményeit, és fontos határozatokat hoztak, elsősorban a távlati tervek egyeztetése érdekében. Ma már mindjobban kiterjed a gyártási eljárások, a műszaki és tudományos tapasztalatok kicserélése, a kutató- és tudományos intézetek együttműködése. Mindezeken túlmenően — és ez a legfontosabb — egyre fokozódnak a termelőeszközök, berendezések és komplett gyárak kölcsönös szállításai.

A KGST egyre eredményesebb munkája, a szocialista tábor országainak mind kiterjedtebb gazdasági együttműködése nagy biztonságot ad a népgazdaság fejlesztésére irányuló munkánkban, megkönnyíti a nagyobb távlati tervezést, elősegíti a tudományos munkát, a kutatást, lehetővé teszi, hogy megalapozottabban készítsük el terveinket. A termelés szakosítása és ennek révén a fejlett munkaszervezési eljárások bevezetése nemcsak lendítő ereje a műszaki színvonal emelésének, hanem előfeltétele is.

A baráti országok együttműködésének ezen a területén — a termelés szakosításában —, bár vannak jelentékeny eredmények, még távolról sem használjuk ki a kínálkozó lehetőségeket. Még ma is előfordul, hogy olyan gépipari terméket gyártunk kis szériában, elmaradott technikai színvonalon, amilyent más szocialista ország sokkal jobb körülmények között, gazdaságosabban, jobb kivitelben, magasabb termelékenységi színvonalon állít elő.

Szükséges, hogy a KGST ülésszakain, az egyes termelési ágak tárgyalásain, kétoldalú műszaki-gazdasági együttműködési tanácskozásokon jól előkészített javaslatokkal törekedjünk tovább javítani az együttműködést, a gyártás szakosítását, szem előtt tartva a szocialista tábor érdekeit.

A szocialista tábor gazdasági fejlődése egyre gyorsul. Ma már előre látható az az idő, amikor az ipari termelés terén túlhaladjuk a kapitalista világot, s ezzel a szocialista társadalmi rend óriási győzelmet arat. *A szocialista tábor országai gazdaságának mindjobb összehangolása, egymás segítése, támogatása és a minden oldalú együttműködés gazdagítása, még közelebb hozhatja a békés versenyben győzelmünk időpontját.* (Taps.)

FEJLETT NAGYÜZEMI MEZŐGAZDASÁGOT

Népgazdaságunk egészséges továbbfejlődése érdekében jelentősen növelni kell a mezőgazdasági termelést is. A mezőgazdaság termelését az 1954—1958-as évek átlagához viszonyítva az 1961—1965-ös évekre 30—32 százalékkal magasabban irányoztuk elő.

Hazánkban ma az ország szántóterületének mintegy 50 százalékán nagyüzemek gazdálkodnak. Ezeknek a gazdaságoknak egy része még nem folytat fejlett, valóban nagyüzemi termelést. Ebből adódik, hogy mezőgazdaságunkban alacsony a munka termelékenysége és magas az előállított termékek önköltsége.

A mezőgazdaság fejlett nagyüzemi termelésének kialakításában a következő években jelentős lépést teszünk előre. Ennek igen lényeges láncszeme a termelés gépesítésének további fokozása. Az irányelvek szerint 1965-re a traktorok számát az 1958. évinek mintegy két és félszeresére, 62—63 000 darabra növeljük. Hét év alatt a mezőgazdaság közel ötször annyi traktort kap, mint amennyi az állomány-növekedés volt 1949—1956 között. Így 1965-ben már 150 katasztrális holdra jut majd 1 traktor, míg 1958-ban csak 339 holdra jutott egy. A munkagépek számának növelésével 1965-ben a gabonafélék és a fontosabb takarmánynövények betakarítását, a kukorica és burgonya vetését és ápolását már nagymértékben géppel végezzük.

A növénytermelés hozamainak emelésében a gépesítés mellett jelentős szerepe van a műtrágya-felhasználás mértékének is. Ezért tűztük ki célul, hogy 1965-re, 1958-hoz viszonyítva, mint-

egy háromszorosára — katasztrális holdanként 150 kg-ra — növeljük a műtrágya-felhasználást. Ez igen nagy fejlődés. Látni kell azonban, hogy jelenleg Csehszlovákia több mint 4-szer, Ausztria több mint 5-ször, az NDK majdnem 9-szer annyi műtrágyát használ fel holdanként, mint mi. Ez arra mutat, hogy bár a második ötéves tervben nagy erőfeszítést teszünk a műtrágya-felhasználás növelésére, még a harmadik ötéves tervben is lesz feladatunk az elmaradás megszüntetésében.

A nagyüzemi termelés megszervezésében — egyebek mellett — jelentős szerepe van az öntözéses gazdálkodásnak is. Jelenleg mintegy 125 000 katasztrális holdon folytatunk öntözéses gazdálkodást. Az irányelvek megszabják, hogy 5 év alatt az egyszerű és olcsó megoldású öntözési módok elterjesztésével, a jelenlegi öntözőtelepek jobb kihasználásával, további korszerű öntözőtelepek létesítésével az öntözött területet mintegy 360 000 kataszteri holdra kell növelnünk. Ezzel lehetővé válik az öntözés kiterjesztése, elsősorban takarmányfélék és más kapásnövények termelésére.

A következő években a fejlett mezőgazdasági termelési eljárások alkalmazásának elterjesztésében is jelentősen előbbre kell haladnunk. 1958-ban a kukorica vetésterületének 7 százalékán vetettünk hibridkukoricát. Ez az idén 40 százalékra növekedett, és ennek — a kedvező időjárás mellett — jelentős szerepe van abban, hogy az idén minden eddiginél magasabb termést takarítunk be. A hibridüzemek lehetővé teszik, hogy 1961-ben már a vetésterület 75 százalékán, és még az ötéves terv befejezése előtt az egész vetésterületen hibridkukoricát termeljünk.

Ebben az évben már számos nagyüzemben alkalmazták a négyzetes fészkes vetést, főleg a silókukorica termelésénél. Nagyüzemeink jelentős része azonban még nem alkalmazza ezt a módszert, pedig a régi módon vetett kukoricával szemben a művelés így teljesen gépesíthető.

Kukoricából a fejlett nagyüzemi termelési módszerek alkalmazásával holdanként 20—25 mázsa szemtermést is elérhetünk. Néhány megyében már tettek is kezdeti lépéseket a nagyobb,

a holdankénti 30 mázsás termés elérésére. Ez helyes, mert ez az egyedüli útja annak, hogy rövid időn belül több és olcsóbb húst, tejet, vajat, tojást fogyaszthassunk.

Nem lebecsülendő eredményeket értünk el az utóbbi három évben a szarvasmarhatenyésztésben. Meg kell azonban szüntetnünk a helyenként még erősen érezhető idegenkedést az újtól, és akkor minden lehetőségünk meglesz ahhoz, hogy világviszonylatban is kimagasló eredményeket érjünk el. Nagyüzemeink egy részénél érezhető bizonyos tartózkodás a nagyarányú sertéstenyésztéstől. Miből fakad ez? Maradiságból. Abból, hogy a nagyüzemben is kisüzemi módszerekkel akarnak termelni. Nem látják ma még, hogy fejlett módszerek elterjesztésével egy dolgozó több száz sertést gondozhat, és ezzel együtt — kevesebb takarmány felhasználásával — megrövidül a hízlalási idő is. Ily módon a sertéstenyésztést igen gazdaságossá tehetik nagyüzemeink.

Szocialista nagyüzemeink eddig keveset törődtek a baromfitenyésztéssel, annak ellenére, hogy ehhez kedvezőek a feltételeik. Ahol foglalkoztak is baromfival — néhány esettől eltekintve — ott sem nagyüzemre jellemző módon.

Az ötéves terv folyamán több helyen olyan baromfi- és tojás-„gyárat" szervezünk, amelyek nagy mennyiségű hússal és tojással segítik elő a fogyasztás növekedését. Máris van olyan nagyüzemünk, ahol egy ember 8000 rántani való csirkét nevel. Ez követendő példa, és ezen az úton kell haladnunk a jövőben.

A fejlett nagyüzemi termelés megvalósítását segíti elő mindezek mellett a termelés belterjességének további fokozása, a magas hozamokat biztosító növény- és állatfajták elterjesztése, a vegyszeres gyomirtás tízszeresére növelése, valamint az, hogy 5 év alatt mintegy 600 000 holdon végzünk talajjavítást.

Ezekre alapozzuk az ötéves terv előirányzatait, mely szerint búzából több mint 35 százalékkal, kukoricából 25—30 százalékkal, árpából, cukorrépából, burgonyából mintegy 20 százalékkal növeljük a termésátlagot. Ezen az úton járva kívánjuk elérni, hogy a mezőgazdaságban a termelés növekedését teljes egészé-

ben a termelékenység növekedése fedezze, sőt még ezen felül munkaerőt is szabadítsunk fel az ipar számára.

Az ötéves terv elkészítésének irányelvei az állattenyésztésben fő feladatként azt tűzték ki, hogy az állati termékek termelésének jelentős emelését ne a létszám nagyarányú szaporításával, hanem a tenyésztés és a takarmányozás javítása útján, a hozamok erőteljes növelésével érjük el.

A hústermelés növelését úgy irányoztuk elő, hogy az 1961—1965. évek átlagában a 100 hold szántóra 128,5 mázsa vágóállattermelést érjünk el az 1954—1958. évi 97 mázsával szemben. A tejtermelést pedig 100 holdanként 17 000 literről legalább 26 000 literre kívánjuk emelni. Ennek megfelelően 1 tehén évi tejhozamának 1965-re el kell érnie a 2700 litert, az állami gazdaságokban pedig a 3500—4000 litert.

Ahhoz, hogy a termelés növelését célzó feladatainkat sikeresen megoldjuk, politikai és gazdasági téren egyaránt *tovább kell fejlesztenünk és szilárdítanunk termelőszövetkezeteinket.* El kell érni, hogy megalakulásuk után rövid időn belül jelentősen növekedjen termelésük, állandóan szélesítsék árutermelésüket, mind több és olcsóbb terméket adjanak el az államnak, erősítsék, fejlesszék közös gazdaságukat, mert csak így biztosíthatnak tagjaiknak növekvő jövedelmet.

Az állam a termelőszövetkezeteket a továbbiakban is támogatja, elsősorban beruházási hitelek formájában. A sokoldalú állami támogatásnak az az előfeltétele, hogy a szövetkezeti parasztok saját erőforrásaikkal és szorgalmas munkájukkal járuljanak hozzá a fejlett nagyüzemi gazdálkodás megteremtéséhez.

Az irányelvek kimondják, hogy „. . . Meg kell teremteni minden szükséges feltételét annak, hogy a még egyénileg dolgozó parasztokat meggyőzve, velük együttműködve a következő években befejezzük a mezőgazdaság szocialista átszervezését."

Az egyénileg gazdálkodó parasztokkal kapcsolatban az ötéves terv idején is folytatni kívánjuk azt a politikát, amelyet az utóbbi években alakítottunk ki. Gazdaságpolitikánk arra irányul,

hogy amíg az egyénileg gazdálkodókban a nagyüzemi gazdálkodásra való áttérés gondolata megérlelődik — s ezt mi felvilágosító munkával elősegítjük —, a kisüzemek korlátain belül is, jól kihasználják termelési lehetőségeiket. Az állam termelési szerződéseket köt velük, megvásárolja felesleges termékeiket. Azt azonban *látniuk kell, hogy felemelkedésük egyedüli helyes útja: áttérés a fejlett nagyüzemi gazdálkodásra.*

A termelés növelésére tett intézkedéseink hatására 40—45 százalékkal növekedni kell a felvásárlásnak is. E feladat sikeres végrehajtása érdekében szólni kell a mezőgazdasági termékek felvásárlási rendszeréről is.

A kötelező beszolgáltatás rendszere, és még inkább az alacsony átvételi ár, nem ösztönözte a termelőket a termelés és ezen belül az árutermelés növelésére. Az ország szükségleteinek kielégítésére törekedve, számos esetben a munkás-paraszt szövetséget aláásó, a termelési biztonságra károsan ható, adminisztratív intézkedésekkel igyekeztek a hiányokat pótolni. Ezt a káros gyakorlatot — és még néhány hozzá hasonlót — megszüntettük, és helyette a parasztság és a népgazdaság érdekeinek is sokkal inkább megfelelő termeltetési és felvásárlási rendszert dolgoztunk ki, alkalmazunk a gyakorlatban.

Az elmúlt három év bebizonyította felvásárlási rendszerünk helyességét. A kötelező beszolgáltatás utolsó évéhez, 1955-höz viszonyítva — amely közismerten jó esztendő volt a mezőgazdaságban —, 1958-ban lényegében ugyanannyit vásároltunk fel, 1959-ben pedig előreláthatóan mintegy 8 százalékkal többet fogunk felvásárolni. A felvásárlási rendszernek a belterjes fejlődést elősegítő hatását azonban legjobban azon lehet lemérni, hogy 1955-höz képest 1958-ban 25 százalékkal több állatot és állati terméket vásároltunk fel, 1959-ben pedig mintegy 37 százalékkal fogunk többet felvásárolni.

A felvásárlási rendszer továbbfejlesztésével, a szerződéses kötelezettségek betartásával is elő kell segíteni, hogy a mezőgazdaság termelése az igényeknek megfelelően alakuljon. Igen nagy jelentősége van ebből a szempontból is az állandó politikai munkának,

a szükségletek előrelátó felmérésének, valamint a helyes árpolitikának. Ha ezek közül bármelyik hiányzik vagy nem kielégítő, akkor a felvásárlásnál — mint az utóbbi időben néhány mezőgazdasági terméknél tapasztaltuk — zavarok keletkezhetnek.

TOVÁBB JAVÍTJUK AZ ÉLET- ÉS MUNKAKÖRÜLMÉNYEKET

Kádár elvtárs a Központi Bizottság beszámolójában részletesen ismertette a lakosság életszínvonalában, szociális és kulturális igényei kielégítésében tervezett javulás mértékét és módszereit. Úgy gondolom, ez felment az alól, hogy ezzel a döntő fontosságú és mindenkit közelről érintő kérdéssel behatóan foglalkozzak. Ezért csak néhány összefüggésére kívánok rámutatni, mely aláhúzza irányelveink megalapozottságát.

Az irányelvek szerint a fogyasztási alap 1965-ben 1958-hoz viszonyítva 40—45 százalékkal emelkedik. Az egy főre jutó fogyasztás — tekintettel arra, hogy a lakosság száma közben növekszik — ennél kisebb mértékben, 30—35 százalékkal növelhető.

Ötéves tervünk során a béremeléseket tekintjük fő eszköznek a reálbérek 26—29 százalékos emelésében. Az árak csökkentése útján is kívánjuk emelni az életszínvonalat. Az árcsökkentés mértékét és körét a termelésben kialakuló feltételek határozzák meg.

A lakosság reáljövedelmét nyugdíjrendszerünk és családipótlék-rendszerünk továbbfejlesztésével is szükségesnek tartjuk emelni. Ezzel tovább javítjuk a munkából kiöregedett, valamint a nagy családos dolgozók helyzetét.

Ötéves tervünk időszaka alatt javítjuk a munkakörülményeket is. Ezért irányozzuk elő a nehéz fizikai munkák további gépesítését. Az egészségre ártalmas munkakörökben tovább folytatjuk a munkaidő csökkentését. 1958-ban még csak 25—30 000, 1965-ben már 300—350 000 ilyen munkakörben foglalkoztatott dolgozó munkaideje lesz heti 48 óránál rövidebb. Csökkentjük

azoknak a munkaidejét is, akik még különféle okokból, általában heti 48 óránál többet dolgoznak. A munkaidő csökkentését természetesen úgy szervezzük meg, hogy az a munkabért ne csökkentse.

Az irányelvek közlik a fogyasztás területén tervezett változást. A kiskereskedelmi forgalom 7 év alatt 46 százalékkal növekszik. Ezen belül az élelmiszercikkek forgalma 30 százalékkal, a ruházati cikkek forgalma 57 százalékkal, az egyéb iparcikkek forgalma 65 százalékkal.

A fogyasztás összetétele az emelkedő életszínvonalnak megfelelően változik. Ezt a változást állandóan tanulmányozni kell, hogy a termelés időben reagálhasson az újabb és újabb szükségletekre. Csak így kerülhetjük el a kapkodást, az időnként — részben az igények nem kielégítő felméréséből — adódó áruhiányt. Tanulmányoznunk kell az igényeknek azt a változását is, amely a kisparaszti mezőgazdaság szocialista nagyüzemi gazdasággá való átalakulásából következik. A termelőszövetkezeti parasztságnak már más irányúak a szükségletei, mint az egyénileg dolgozó parasztságnak.

Az irányelvek utalnak arra is, hogy az életszínvonal emelésével összefüggésben, szociális és kulturális téren milyen fontosabb fejlesztési feladatokat tűztünk magunk elé. *Lényegesen fejlődik népünk szociális ellátottsága, kulturális színvonala.* Javulnak az ifjúság iskoláztatásának körülményei, emelkedik mind az alsó-, mind a felsőfokú oktatás minősége. Lényegesen előbbre haladunk a politechnikai oktatás bevezetésében is.

A jelenleginél több kórházi ágy, több orvos, ápoló áll majd a betegek rendelkezésére. Az egészségügyi intézményekben javulni fog az élelmezés, hatásosabb lesz a gyógyszerellátás. Fejlesztjük a csecsemővédelmet, több lesz a férőhely a bölcsődékben és az óvodákban. A munkából kiöregedett, egyedül maradt idős emberekről is fokozottabban gondoskodunk. A jelenleginél több otthonban biztosítjuk számukra, hogy békésen, nyugalomban tölthessék el öregkori éveiket.

A tervidőszak alatt jelentős anyagi eszközöket fordítunk az

említett feladatok megoldására. A szociális, kulturális és egészségügyi kiadások összege mintegy 40 százalékkal emelkedik.

Jelentősen előbbre haladunk a lakosság kommunális ellátásának fejlesztésében is. Fokozzuk a közművesítést, bővítjük a vízellátást és ezzel újabb 1,1 millió lakost látunk el jó minőségű ivóvízzel. A gázellátást további 120 000 háztartásra terjesztjük ki.

Javítjuk a közúti és a városi közlekedést is.

Jelentősen előbbre haladunk a televízió fejlesztésével is. Kiépítjük a televíziós láncot, és így az egész ország területére sugározunk műsort. A televízióval közelebb visszük a néphez a kultúrát. Az operák, a színházak, a mozik legjobb előadásai válnak újabb százezrek számára hozzáférhetővé. A televízió lehetővé teszi üzemeink, városaink, falvaink életének, a technika és a kultúra világának sokoldalú, újszerű és széleskörű ismertetését. Közelebb hozza az ország különböző vidékein élőket, szorosabbra fűzi és gazdagítja a népek közötti kapcsolatokat. A televízió tartalmasabbá teszi az életet, szórakoztat és tanít. Jelenleg még csak 30 000 előfizetője van a televíziónak. 1965-ig 450 000 készüléket hozunk forgalomba.

Az ország népe életszínvonalának növelésében szinte felmérhetetlen jelentőségű a falvak villamosítása. A múltban csigalassúsággal haladt a villamosítás. Nem a falvak sötétségének száműzése volt a cél, hanem elsősorban a nagybirtokosok érdekeinek szolgálata. A felszabadulás előtti 57 év alatt mindössze 1318 községet és várost villamosítottak. Népi demokráciánk 15 éve alatt 1450 községbe vezettük be a villanyt, a fényt, és ma már a falvak többsége villamosított. A városok egyre fényesebbek, itt már a fénycsővilágítás bevezetése van napirenden. Az egy lakosra jutó villamosenergia-fogyasztás a háború előttihez képest több mint háromszorosára emelkedett. *Az ötéves terv alatt befejezzük a falu villamosítását, és ezzel minden magyar faluban szinte korlátlan lehetőségeit nyitjuk meg a kulturális színvonal emelésének.*

EMELNI KELL A GAZDASÁGI VEZETÉS SZÍNVONALÁT

A kongresszus előtt nyilvánosságra hozott mindkét dokumentum befejező részében *a vezetés színvonalának további javítását jelöltük meg* a népgazdaság további fejlesztésének, terveink végrehajtásának egyik igen fontos követelményeként.

Második ötéves tervünk elkészítésénél figyelembe kell vennünk az eddigi tapasztalatokat. Csak így lehetséges, hogy azt, ami jó volt, tovább fejlesszük, ami pedig hibás volt, kiküszöböljük.

Milyen főbb általánosítható tapasztalatokat vonhatunk le hároméves tervünk eddigi teljesítéséből?

Gazdasági vezető szerveinknek jobban kell számításba venniük a dolgozók alkotókészségét, a népgazdaság belső tartalékait.

A gazdasági vezetésnek minden területen a népgazdaság egészének érdekeit kell figyelembe venni.

A feladatok megoldását részletekbe menő utasítások nélkül is, bátrabban az alsóbb szervekre, vállalatokra bízhatjuk.

Bízni kell a vezetőkben, a dolgozókban. Ez a bizalom értékes eredményekben mutatkozik meg.

A bizalomnak párosulnia kell eredmények esetén az elismeréssel, hibák esetén a következetes felelősségrevonással.

A népgazdaság fő kérdéseiben a központi szerveknek előrelátóan kell dönteniük, és ezt követően jobban meg kell szervezniük a végrehajtás ellenőrzését.

Az utóbbi három esztendő sikereiben része volt annak is, hogy a gazdasági vezetésben is — sokkal inkább, mint az előző években — érvényre juttattuk a demokratikus centralizmus elvét.

Néhány — a népgazdaság fejlődése szempontjából döntő — területen erősítettük a központi vezetést. Ugyanakkor számtalan ügynek az intézését alsóbb gazdasági szervek hatáskörébe adtuk át. Ezen az úton kell feltétlenül tovább mennünk. Még sok mindent „felülről" tervezünk, amit az „alulról" történő tervezés összesítésével, koordinálásával jobban végezhetnénk.

Irányítási módszereink sok szempontból bürokratikusak. Gazdasági vezetésünk szervezetében sok a felesleges lépcső, mely a vezetést nehézkessé, körülményessé teszi, és hátráltatja az alsóbb szervek alkotó kezdeményezését.

Nem kétséges, hogy a népgazdaság vezetésében, a szocialista országok többségében már végrehajtott átszervezéshez hasonló lépést nekünk is végre kell hajtanunk. Ezt azonban, a már megtett intézkedéseink elemzésével, a baráti országok tapasztalatainak tanulmányozásával jól elő kell készíteni.

Addig is, amíg erre sor kerül, még igen sokat lehet és kell javítani a jelenlegi szervezeti formák között.

Meg kell követelnünk, hogy a gazdasági vezetők minden szinten, a jelenleginél sokkal jobban ismerjék a rájuk bízott területet.

Többet kell törődnünk a vezetők szakmai színvonalának emelésével. Határozottan meg kell követelni, hogy a vezetők maguk is gondot fordítsanak arra, hogy a vezetésük alatt álló területnek valóban egyszemélyi felelős vezetőivé váljanak.

A gazdasági vezetőkkel meg kell értetnünk, hogy az adott szó betartása, a határozottság, az igényesség saját és mások munkájával szemben — elengedhetetlen feltétele a vezetésnek.

Felül kell vizsgálnunk a beruházások megvalósításával kapcsolatos felelősség és anyagi érdekeltség rendszerét. A jelenlegi rendszer túlzottan bonyolult. Sokan felelősek a beruházások megvalósításáért és a sok gazda között nem mindig állapítható meg a valódi felelős. A különböző szervek elgondolásainak egyeztetése gyakran olyan sokáig tart, hogy a beruházás már eleve késve kezdődik és szükségtelenül elhúzódik, miközben a népgazdaságot jelentős károk érik. Az anyagi érdekeltség sem mindig megfelelő irányba ösztönöz.

Egész gazdálkodásunkban a legnagyobb hibák a beruházások megrendelésében, tervezésében és kivitelezésében vannak. A beruházások szétforgácsolódtak a múltban, és sajnos ez a tendencia jelenleg is érezhető.

Sok helyen ismét kezd érezhetővé válni a szakmai és tárca-

sovinizmus, a helyi érdekeknek a népgazdasági érdek fölé helyezése, a lokálpatriotizmus. Ez gátolja a további decentralizálást, a hatáskörök leadását, a helyi szervek hatáskörének növelését.

Nagyobb hatáskört csak annak lehet adni, aki át tudja érezni, meg tudja érteni, hogy ezzel nagyobb felelősség is jár.

Az elmúlt 3 évben gazdaságvezetésünk a még meglevő számos hiányosság ellenére is jelentősen fejlődött. Ezt nagymértékben elősegítette az anyagi érdekeltség elvének az előző évekkel szemben sokkal helyesebb irányú érvényesülése. Szembe kell azonban szállnunk az olyan felfogással, mely az eredmények elérését kizárólag az anyagi ösztönzésre alapozza. Szocialista építésünk során már sokszor beigazolódott, hogy a szocializmus győzelmébe vetett hittel, szocialista öntudattal áthatott emberek a párt szavára, a feladat világos, egyértelmű megjelölése esetén, szinte csodákat művelnek és széles dolgozó tömegekre képesek átvinni lelkesedésüket. Helyrehozhatatlan hibát követ el az a gazdasági vezető, aki erről a hatalmas erőről lemond és mindent prémiummal akar elintézni.

A jó vezetésnek minden területen és minden szinten alapvető feltétele az előrelátás. A szükséges előrelátást viszont a megtett út állandó elemzése, a tapasztalatok rendszerezése, a megtett intézkedések végrehajtásának állandó ellenőrzése adhatja meg.

Hivatkozunk rá, és joggal, hogy gazdaságpolitikánk az elmúlt három esztendőben eredményesnek mutatkozott. Azt is teljes magabiztossággal és joggal mondhatjuk, hogy gyorsan úrrá lettünk az ellenforradalom okozta nehézségeken, népgazdaságunk ma egészséges, külföldi adósságunk nem növekszik, hanem csökken. Ahogy mondani szoktuk: saját lábunkon állunk.

Egyik legfontosabb eredményünk — melynek hatása a gazdasági élet fejlődésében szinte felmérhetetlen —, hogy az elmúlt években gyökeresen megváltozott a párt és a dolgozó tömegek kapcsolata. Ennek egyik következményeként a dolgozók őszintén elmondják véleményüket minden kérdésben. Büszkék az

elért eredményekre, és féltő gonddal vigyáznak rá, hogy ezek necsak maradandók legyenek, hanem növekedjenek is.

Tudják azonban azt is, hogy most az eddigiektől egy minőségileg eltérő időszak következik: hosszabb távlatban kell dolgozni. Most már nem az ellenforradalom kártevését kell helyrehozni, nem is a régi gazdaságpolitikából eredő hibákat kell megszüntetni, hanem a szocializmus alapjainak lerakását kell befejezni és a szocializmus építését kell meggyorsítani. Az ügy, a szocializmus ügyének féltése szól az emberekből, amikor felteszik a kérdést: „Mondjátok, jól felmértétek a lehetőségeket? Megvan a kellő előrelátás? Nem lesz újra kapkodás? Nem követjük el ugyanazokat vagy hasonló hibákat, mint az ellenforradalom előtt?"

Nekünk ezekre a kérdésekre válaszolni kell. Ha kommunista meggyőződésünk szerint akarunk válaszolni, nincs nehéz dolgunk. Őszintén és tiszta szívvel mondhatjuk: nem lesz kapkodás, nem követjük el a régebbi gazdaságpolitikai hibákat. A régi hibák megismétlésétől megóv bennünket, hogy azok okait ismerjük és káros hatásukat nem nehéz felmérni. Vigyázunk, hogy se gazdaságpolitikánkba, se gazdaságvezetési módszereinkbe vissza ne térjenek.

Egy szempontból azonban nem lehetünk teljesen nyugodtak. *Gazdaságvezetésünkben még nem kielégítő a szükséges előrelátás.* Tanulmányozzuk az ellenforradalom előtti, helytelennek bizonyult gazdasági intézkedéseket. Ez helyes. De nem, vagy legalábbis nem kielégítő mértékben tanulmányozzuk a legutóbbi három év alatt hozott alapvetően helyes intézkedések hatását. Ezért mind gyakrabban kerülünk abba a helyzetbe, hogy kapkodó intézkedésekre kényszerülünk.

Néhány példával szeretném az elmondottakat alátámasztani.

Az ellenforradalom előtti években, különféle okok következtében, leromlott a szőlők és a gyümölcsösök állapota. Felismertük ezt, és megfelelő intézkedéseket tettünk. Ennek eredménye megmutatkozott a szőlő- és gyümölcstermésben. Erre azonban nem készültünk fel tervszerűen. Ennek következtében a helyes

határozatok megvalósításánál kapkodó, éppen ezért rossz hatásfokú intézkedésekre kényszerültünk, pl. a szükséges tárolótér megteremtésénél.

Vagy egy másik példa. Nem fejlődött megfelelően az ellenforradalom előtt a szarvasmarhaállomány. A vágósúly és a tejhozam alacsony volt. Helyes intézkedéseket tettünk a helyzet megjavítására. 1958-ban már 63 kg-mal nagyobb volt a vágósúly, mint 1955-ben. A tejhozam egy tehén után 1697 literről 2105 literre nőtt. 1958-ban 32 százalékkal több tejet vásároltunk fel, mint 1955-ben. Az intézkedéseket megtettük, a kellő előrelátás azonban hiányzott. Menet közben, kapkodva, rossz gazdasági hatásfokkal kellett arról gondoskodni, hogy a több tejhez több tejipari berendezés, szállítóeszköz is álljon rendelkezésre.

Érdemes felfigyelni más vonatkozásban is az ilyen kérdésekre. Ez év január 1-jével pl. bevezettük az új termelői árakat. Alapvetően helyes volt ez az árrendezés. Máris vannak látható eredményei, mindenekelőtt az anyagtakarékosságban. De nekünk látni kellett volna előre azt is, hogy üzemeinkben a létszámgazdálkodásra az eddiginél kevesebb gondot fognak fordítani.

Bevezettük a nyereségrészesedés rendszerét. Helyesnek bizonyult. Sokkal kisebb az üzemek közötti munkaerővándorlás, megerősödik az üzemi törzsgárda, az egyszerű dolgozók jóval behatóbban foglalkoznak a gyár legfontosabb kérdéseivel. Csökkent a havi, ennél kisebb mértékben a negyedévi rohammunka. De van ennek a rendszernek néhány negatív vonása is. Az évvégi rohammunkát nem csökkentette, mert csak éves perspektívát ad. Nem ösztönöz arra, hogy üzemi szinten több évre előre gondolkodjanak, olyan műszaki, gazdasági intézkedéseket tegyenek, melyeknek a népgazdaság és az üzem dolgozói közvetlenül is, később látják hasznát. Emellett időnként a nyereségrészesedés hatására is erősödik a lokálpatriotizmus, a helyi érdekeknek a népgazdasági érdekek fölé helyezése.

A gazdasági vezetéssel kapcsolatban meg kell még említeni: nem szabad semmilyen szinten a hibákat, mulasztásokat, az anyagi javakkal való pocsékolást, felelőtlenséget eltűrni és ezt

azzal indokolni, hogy „de azért igen szépek az eredményeink". Az egyedül helyes felfogás e kérdésben, hogy ezek nélkül az eredmények még sokkal nagyobbak lehetnének. Itt az ideje, hogy az elnézést felváltsa a figyelmeztetés és a felelősségrevonás. Ebben a párt megfelelő szerveinek és a kormánynak kell példát mutatni.

GYŐZELEMRE VISSZÜK A SZOCIALIZMUS ÜGYÉT HAZÁNKBAN

A hároméves terv első két évének tervét jelentősen túlteljesítettük. Ez évi tervünk végrehajtásával elérjük a Központi Bizottság márciusi határozatában ajánlott célokat, teljesítjük a hároméves tervben 1960-ra előírt főbb feladatokat. A termelésben elért sikerek népünk életszínvonala emelkedésében is megmutatkoznak.

A terv ilyen túlteljesítése népünk és pártunk nagy győzelme. Megmutatja, hogy dolgozóink megértették a párt ajánlásait, és lelkesen, szorgalmasan, a szocialista munkaversenyt szélesen kibontakoztatva munkálkodnak a kitűzött célok elérésén.

Az 1960. évi terv az ideinél bonyolultabb feladatokat állít népünk elé, de ezek megoldhatók, ehhez a terv biztosítja az anyagi feltételeket. *A legfontosabb feltétel: a dolgozók, elsősorban munkásosztályunk munkakedve és alkotó készsége, továbbá a kedvező politikai légkör adott.* Kongresszusunk összefoglalja az elmúlt évek tapasztalatait, kijelöli tennivalónkat és világos utat mutat a szocializmus további építéséhez.

Hároméves tervünk az ipari termelés 22 százalékos növekedését irányozta elő az 1957-es színvonalhoz képest. Az ipari termelés tényleges növekedése 1958-ban 12 százalék volt, s az idén valószínűleg nem lesz kevesebb. Ha jövőre csak 8 százalék emelkedést érünk el, akkor az ipari termelés 35 százalékkal lesz magasabb az 1957. évinél, vagyis a hároméves tervre előirányzott fejlődési ütemet több mint másfélszeresen múljuk felül.

Az ipari termelés emelkedésének a kongresszusi irányelvekben előírt fejlődési üteme hozzávetőleg 7 százalék évenként. Ez nem-

csak a tavalyi és az idei növekedésnél lényegesen kevesebb, de valamivel kisebb még az 1952—1958-ig terjedő 7 év átlagos emelkedésénél is, pedig ebben a hét évben sok gazdaságpolitikai kapkodás és egy ellenforradalom is volt.

Nem akarunk újra a régi hibába esni, hogy a reális tények helyett vágyainkat, anyagi megalapozás nélküli elképzeléseinket tervesítjük. Ezért a Központi Bizottság nem javasolja a kongresszusnak, hogy további vizsgálat nélkül, számszerűleg meghatározott gyorsabb fejlődést írjon elő. Azt azonban teljes meggyőződéssel javasoljuk, hogy a kongresszus a fejlődés ütemének felülvizsgálására, a tartalékok feltárására, a gyorsabb fejlődés útjában álló akadályok elhárítására nyomatékosan hívja fel az újonnan megválasztandó Központi Bizottság és a tervező szervek figyelmét.

Az irányelvekben közölt előirányzatok megalapozottak. Viszonylag nagymértékben biztosítottak a külkereskedelem oldaláról is. A tervezett behozatal és kivitel döntő részét Tervhivatalunk már egyeztette a baráti országok tervhivatalaival, tehát az megfelel a baráti országok terveinek is. A termelés bővítéséhez a szükséges munkaerő rendelkezésre áll. Biztosított az új, korszerű gépek beállítása is a termelés és a termelékenység növelésére. Számolhatunk gazdasági vezetőink, műszaki értelmiségünk és munkásaink emelkedő szakmai színvonalával, gyarapodó tapasztalatával és tudásával. Figyelembe vették az irányelvek a szükséges tartalékokat is.

Lényegében hasonló alapon készült hároméves tervünk, és így készültek éves terveink is. Éppen ezért vonhatjuk le a tavalyi és az idei terv túlteljesítéséből azt a következtetést, hogy *ötéves tervünknek az irányelvekben közölt előirányzatát a további tervezés során lényegesen megemelhetjük.*

Központi Bizottságunk az irányelvekben csak olyan célokat tűzött ki, melyekről már ma bizonyítani tudjuk, hogy elérhetők. De Központi Bizottságunk nemcsak lehetségesnek, hanem feltétlenül kívánatosnak is tartja e célok túlszárnyalását, már csak azért is, hogy mielőbb felzárkózhassunk a világszínvonalhoz,

hogy a többi szocialista országgal történelmileg egyidejűleg jussunk el a kommunista társadalomba.

A kongresszusi irányelvek, a második ötéves terv elkészítésének szempontjai is tükrözik, hogy a gazdasági munka területén, a párt minden szervezete, valamennyi kommunista előtt milyen sokrétű és nagy feladatok állnak. Most, amikor pártunk kidolgozta az ország gazdasága és a népjólét emelésének elveit, a gyakorlati, szervező munkára kerül sor.

Ahogy a dolgozók szerepe a gazdasági élet szervezésében, a társadalom irányításában szélesedik, úgy kell hogy növekedjen a kommunista párt vezetése a gazdaság szervezésében is. Csak a párt képes arra, hogy az új társadalom felépítését szervezze.

Pártunk gazdaságszervező tevékenységének jelentőségét az a körülmény is növeli, hogy minőségileg új szakaszába lépett a szocialista tábor és a kapitalista országok közötti békés gazdasági verseny. Abban a tudatban kell gazdaságszervező munkánkat végezni és magasabb színvonalra emelni, hároméves tervünket jelentősen túlteljesíteni, lehetőségeinknek megfelelő ötéves tervet kidolgozni és azt becsülettel teljesíteni, hogy eredményeinkkel a szocialista tábort, a békét erősítjük. A kongresszusi irányelvek szavaival élve: „. . . *Ez lesz népünk újabb hozzájárulása a béke védelméhez és a szocialista társadalmi rend győzelméhez a két világrendszer közötti békés versenyben.*"

A párt gazdaságszervező munkájával is növeli a dolgozó tömegek szocialista öntudatát. A szocialista társadalom a tömegek tudatos tevékenysége alapján épül. A dolgozók öntudatának növekedése gyorsítja fejlődésünk ütemét. Ezért van a szocialista versenynek, a szocializmus építése kommunista módszerének óriási értéke.

A szocialista verseny a dolgozó tömegek nevelésének fontos eszköze. A verseny kibontakozása hozza létre a fordulatot a tömegek munkáról alkotott nézeteiben, s teret nyit milliók öntevékenységének. A termelésben elért eredményeink a legfényesebben bizonyítják a szocialista munkaverseny erejét.

Kibontakoznak hazánkban is a munkaverseny magasabbrendű hajtásai. A legöntudatosabb dolgozók nemcsak magasabb termelési célokat vállalnak, hanem kötelességüknek tekintik az elmaradók támogatását. A szocialista brigádok tagjai szakmai tudásuk, kulturáltságuk fejlesztésére is törekszenek. Törekvéseiket, erkölcsi normáikat a szocialista társadalmunkat kovácsoló új típusú emberek magasabbrendű öntudata jellemzi.

Szinte érthetetlen, mennyire képtelen gazdasági vezetőink egy része ezt felismerni, és felhasználni azokat az előnyöket, melyeket a szocializmust építő társadalmi rendszer feladatuk végrehajtásának megkönnyítésére nyújt. Önkéntelenül felvetődik a kérdés: miért van ez? Mivel magyarázható ez? Önelégültséggel? Minden bizonnyal ez is szerepet játszik benne. De még közelebb járunk a helyes válasz megadásához, ha azt mondjuk: gazdasági vezetőink egy része hozzászokott a primitív vezetési módszerekhez, a rutinból éléshez; megszokta, hogy őt rendeletekkel vezették és ő is rendeletekkel vezetett; fél az új gondolatoktól, mert azok felkarolása és megvalósítása felelősséggel és bonyolultabb munkával jár; ragaszkodik a régihez, mert azt már megszokta, fél az újtól, mert még nem ismeri és kockázattal jár. Nagyon jól tudom elvtársak, hogy gazdasági vezetőink zömére nem ez a jellemző. Tanultak az elkövetett hibákból, bíznak az emberekben és felelősséggel dolgoznak. De ahol még ez a maradi felfogás és magatartás tapasztalható, ott ez ellen a kommunistáknak erőteljesen fel kell lépni. Az üzemi pártszervezetek tevékenységének fontossága a jövőben tovább növekszik. A feladatok egyre bonyolultabbak lesznek. Ezért a termelés területén folyó felvilágosító, kezdeményező és szervező munka magasabb színvonalára van szükség.

Pártunk termeléssel kapcsolatos céljait a tömegszervezetek, elsősorban a munkásosztály legnagyobb szervezetei, a szakszervezetek segítik megvalósítani.

Erősítenünk kell a szakszervezetekben dolgozó kommunisták értékes pártmunkáját. A szakszervezetekben dolgozó kommunisták már a kidolgozás közben is nyújtsanak segítséget az

ötéves terv elkészítéséhez. Készítsék fel a dolgozókat a terv teljesítésére. Mutassanak rá az egyéni érdek és a népgazdasági érdek összefüggésére, arra, hogy az egyén jobb élete a társadalom haladásával függ össze, az életszínvonal emelésének feltételeit a termelés, és mindenekelőtt a termelékenység növelése hozza létre. A szakszervezetek szervezzék a dolgozók általános műveltségének és szakmai színvonalának emelését, hogy az új technika és technológia előnyeit maximálisan képesek legyünk kihasználni. Különös gonddal foglalkozzanak az újonnan ipari munkára került dolgozókkal. Foglalkozzanak behatóbban a munka jobb megszervezésével és az újításokkal. A termelési tanácskozások jobb megszervezésével, az üzemi tanácsok munkájának megjavításával gondoskodjanak a dolgozók szélesebbkörű bevonásáról az üzemek vezetésébe. Nyújtsanak több segítséget bér-, nyugdíj- és családi pótlék-rendszerünk továbbfejlesztésében, a munka- és életkörülmények javításában.

Tapasztaltuk, hogy a fiatalok a megfelelő célok kitűzése után a párt irányításával, pártszervezeteink támogatásával nagyszerű termelési eredmények elérésére képesek. A pártszervezetek gazdasági szervező munkájának még nem teljesen kiaknázott tartalékát jelenti KISZ-szervezeteink jelentősebb bevonása a termelési feladatok megoldásába.

A KISZ fejlessze tovább a fiatalság között a népgazdaság fejlődését előbbre vivő munkamozgalmakat. Legyenek a fiatalok élenjáró harcosai az ipari és mezőgazdasági termelés tartalékai feltárásának. Az ifjú kommunisták ne csak a KISZ soraiban, hanem a magyar ifjúság egészében, a fiatal dolgozók minden rétegében szítsák fel a lelkesedést a szocializmus ügye iránt. Végezzék felvilágosító, nevelő-, szervező munkájukat abban a szilárd meggyőződésben, hogy ha az ifjúság minden rétegének szívét és agyát, lelkesedését és alkotó vágyát a szocializmus gyorsabb építésének tudata hatja át, akkor a mi ifjúságunk roppant nagy feladatok elvégzésére képes.

Rendkívül nagy jelentőségű feladatokat kell megoldaniuk pártszervezeteinknek a mezőgazdaság szocialista átszervezésével

kapcsolatban. Pártszervezeteink segítsék elő, hogy a mezőgazdaság szocialista átszervezése egyben a nagyüzemi gazdálkodás megszervezését is jelentse, és ennek eredménye egyidejűleg a terméseredmények növekedésében mutatkozzon meg.

Pártunk gazdaságszervező tevékenységét minden szinten tovább kell tökéletesíteni. A pártszervezetek irányító, ellenőrző tevékenysége már egyre kulturáltabb és szakszerűbb. Passzív ellenőrző szerepük helyébe mindinkább az aktív, kezdeményező tevékenység, a gazdasági kérdések tanulmányozása és a megoldás támogatása lép. Ez azonban még nem általános. Igen fontos feladatunk mindenhol felszámolni azt a helytelen és káros nézetet, mely abban nyilvánul meg, hogy a pártszervezetek feladata csak a „tiszta pártmunka", a gazdasági vezetőké meg csak a gazdasági vezetés. A kommunista gazdasági vezető érezze felelősnek magát a pártszervezet gazdasági munkájáért is. A pártszervezet és annak titkára tartsa legfontosabb feladatának részvételét a gazdasági vezetésben. Nem egymás mellett, hanem együtt kell dolgozniuk a szocializmus megvalósításáért.

Pártszervezeteink gazdaságszervező munkája most a hároméves terv sikeres befejezésére, az ötéves terv legjobb, a tartalékokat messzemenően feltáró kidolgozására irányuljon. Az 1960. évi tervünk feladatainak megvalósítása, sőt túlteljesítése érdekében szükséges, hogy a szakszervezetekkel együtt tovább szervezzék és állandósítsák a kongresszusunkkal kapcsolatban szélesen kibontakozott szocialista munkaversenyt. Hassanak oda, hogy a munkafegyelemben és technológiai fegyelemben még meglevő lazaságokat minél előbb teljesen felszámolhassuk.

Ötéves tervünk kidolgozásához a pártszervezetek a dolgozók bevonásával tárják fel az üzemek tartalékait. Tegyenek javaslatot a gazdaságosabb termelés megvalósítására, a termelékenység emelésére, a műszaki színvonal növelésére. Széles körben szervezzenek alkotó vitákat az irányelvekben megjelölt célok elérésének a népgazdaság számára leghasznosabb módszereiről.

A pártszervezetek kérlelhetetlenül harcoljanak a gazdasági életben tapasztalható hibák kiküszöböléséért. Lépjenek fel a

helyi érdekeknek a népgazdasági érdekek, az önös érdekeknek a társadalmi érdekek fölé helyezése ellen. Biztosítsák, hogy mindenütt érvényesüljön a nyílt, egyenes, az ügyet előbbre vivő bírálat légköre.

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Beszámolómban igyekeztem felvázolni népgazdaságunknak a legközelebbi hat évben várható és kívánatos fejlődését. Arra törekedtem, hogy a küldött elvtársak világos képet kapjanak népgazdaságunk jelenlegi helyzetéről, lássák a még megoldandó feladatok nehézségeit is.

Nem kétséges, hogyha kongresszusunk után ezeket a problémákat a dolgozókkal azzal a nyíltsággal tárgyaljuk meg, amely pártunkra az elmúlt 3 évben jellemző volt, a nehézségeket a dolgozó nép a kommunisták négyszázezres táborának lelkes vezetésével leküzdi.

Ma még nem tudjuk célul kitűzni a legfejlettebb kapitalista országok műszaki, gazdasági színvonalának túlszárnyalását. De nincs messze az az idő, amikor ezt reálisan megtehetjük.

Erőt és önbizalmat ad számunkra az a tudat, hogy megbecsült tagja vagyunk a szocialista tábornak, melynek fölényét a kapitalista világgal szemben napról napra az egyszerű emberek száz- és százmilliói előtt kézzelfoghatóan bizonyítja, elsősorban a tábor élén járó hatalmas Szovjetunió.

Rendíthetetlen hittel és meggyőződéssel valljuk, hogy eggyéforrva dolgozó népünkkel, szilárd egységben a szocialista tábor többi országaival győzelemre visszük hazánkban a szocializmus ügyét. (Nagy taps.)

1959. december 1

N. SZ. HRUSCSOV,

a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának első titkára:

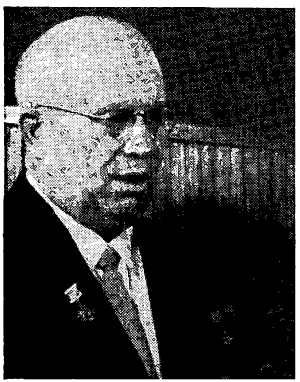

Kedves elvtársak, barátaink!

Engedjék meg, hogy a Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága, a Szovjetunió valamennyi kommunista és párton kívüli dolgozója nevében szívélyes testvéri üdvözletünket tolmácsoljam önöknek, a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusa küldötteinek, s önökön keresztül minden magyar kommunistának, a Magyar Népköztársaság munkásainak, parasztjainak és értelmiségének. *(Nagy taps.)*

Szeretnék szívből jövő köszönetet mondani a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának azért, hogy meghívta az önök kongresszusára a Szovjetunió Kommunista Pártjának küldöttségét, és lehetővé tette számomra, hogy szóljak önökhöz a kongresszus szónoki emelvényéről.

Az önök pártjának kongresszusa, amely a népi Magyarország szocialista építésének döntő fontosságú kérdéseivel hivatott foglalkozni, különleges jelentőségű a Magyar Szocialista Munkáspárt, a nemzetközi kommunista mozgalom életében.

A legutóbbi kongresszus óta eltelt öt év bonyolult időszak volt az önök pártjának és országának fejlődésében. A magyar kommunisták nagy nehézségeken és megpróbáltatásokon mentek át.

De semmi sem tudta megtörni akaraterejüket a szocializmusért folyó harcban. A Magyar Szocialista Munkáspárt, soraiban tömörítve a marxizmus—leninizmushoz hű erőket, folytatta a magyar kommunista mozgalom dicső hagyományait, még jobban megedződött az ellenforradalommal vívott harcban, megvédte és megszilárdította a munkásosztály diktatúráját, a dolgozók hatalmát, s most eredményesen oldja meg a szocializmus építésének feladatait. *A Szovjetunió Kommunista Pártja, minden kommunista örül azoknak a nagyszerű sikereknek, amelyeket az önök pártja, a magyar nép, különösen a legutóbbi három évben, az ellenforradalmi lázadás leverése óta ért el az új élet építésében.*

Kádár János elvtárs nagyszerű kongresszusi beszámolójában behatóan elemezte a megtett utat, és megjelölte azokat a feladatokat, amelyeknek végrehajtása rendkívül fontos szakaszt jelent a népi Magyarország szocialista építésének befejezéséért folytatott küzdelemben. *Az ipar fejlesztésében, a mezőgazdaság fellendítésében és szocialista átalakításában, a dolgozók életszínvonalának emelésében, a munkásosztály, a parasztság, az értelmiség, az egész nép tömörítésében elért sikerek* — amelyeket a Központi Bizottság beszámolója ismertet — a marxizmus—leninizmus nagy életerejéről, továbbá arról tanúskodnak, hogy helyes az önök pártjának, Központi Bizottságának vezetése, élén Kádár János elvtárssal, a magyar nép hű fiával. *(Hosszan tartó, nagy taps.)*

Amikor tegnap Kádár elvtárs beszámolóját hallgattam, különösen nagy hatással volt rám az, amit a magyar mezőgazdaság szocialista fejlesztésében elért eredményeikről mondott. Igen nagy dolog ez, elvtársak. Jól tudjuk saját tapasztalatainkból.

Mi is örülünk azoknak a sikereknek, amelyeket az utóbbi években országunk mezőgazdaságának fejlesztésében elértünk. Szeretnék felsorolni önöknek néhány adatot, amelyek szemléltetően mutatják eredményeinket, hogyan növekedett nálunk — a mezőgazdasági termelés fokozása alapján — az árubőség, milyen rohamosan emelkedett a mezőgazdasági termékek állami begyűjtése és felvásárlása.

Az 1948-tól 1953-ig terjedő időszakban évi átlagban 2 milliárd pud szemesterményt gyűjtöttünk be, az utóbbi négy évben pedig évi átlagban 3 milliárd pud a begyűjtött mennyiség.

Az állami húsfelvásárlás 1953-tól 1958-ig 3 600 000 tonnáról 5 700 000 tonnára emelkedett. Az idén körülbelül 7 500 000 tonna húst vásárolunk fel, vagyis több mint kétszer annyit, mint 1953-ban.

A tejbegyűjtés 1953-tól 1958-ig 10 600 000 tonnáról 22 100 000 tonnára emelkedett. Úgy számítjuk, hogy az idén 25 000 000 tonna tejet vásárolunk fel, vagyis majdnem két és félszer annyit, mint 1953-ban.

Országunkban 1953-ban 497 000 tonna, 1958-ban pedig 779 000 tonna állati zsiradékot termeltek. Az idén az állati zsiradék termelése eléri a 845 000 tonnát, vagyis 75 százalékkal több, mint az 1953. évi termelés.

Rohamosan növekedett a kolhozok pénzbeni jövedelme. Ennek összege 1953-ban 49,6 milliárd rubel volt, 1958-ban viszont már 132 milliárd rubel, vagyis több mint két és félszeresére emelkedett.

Ugyanilyen nagyszerű sikereket mutathatnak fel a mezőgazdaság fejlesztésében az összes szocialista országok, amelyek valóra váltják a marxizmus—leninizmusnak a mezőgazdaság szocialista fejlődéséről, a falu szocialista átalakításáról szóló tanításait.

Mi mindig szívesen osztottuk és osztjuk meg a testvéri országokkal a mezőgazdaságunk fejlesztése során szerzett tapasztalatainkat, elért vívmányainkat, s őszintén örülünk barátaink sikereinek.

Országunk és a többi szocialista ország mezőgazdasági fejlődésének tapasztalatai meggyőzően tanúsítják, hogy a parasztság csak ott marad meg szilárdan földjén, a falu élete csak ott válik kulturáltabbá és a nagy tömegek számára anyagilag biztosítottá, ahol a parasztság a fejlődés szocialista útján halad. *A szocializmus megvalósulása falun meghozza a parasztság tömegeinek anyagi és kulturális felemelkedését.*

Ezért volt rám olyan nagy hatással az, amit Kádár elvtárs tegnapi beszámolójában a mezőgazdaság fejlesztésében elért sikereikről mondott.

Úgy gondolom, kedves elvtársak, hogy helyesen értelmeznek engem, és nem rónak meg, ha kifejtem véleményemet néhány olyan kérdésről, amellyel kongresszusuk foglalkozik. Remélem, hogy megjegyzéseimet nem tekintik belügyeikbe való beavatkozásnak. *(Derültség, taps.)* Jól tudjuk, hogy minden kérdést, amelyet a beszámoló vet fel, a pártkongresszus old meg. Kérem, hogy azokat a megjegyzéseket, amelyeket barátunk, Kádár János elvtárs beszámolójához fűzök, tekintsék egyik vendégük és barátjuk véleményének, amely önöket semmire sem kötelezi. *(Taps.)*

Az önök pártja elvhű, marxista—leninista politikájával kivívta a magyar nép mélységes bizalmát és szeretetét. A magyar nép érdekeinek képviselőjét és védelmezőjét látja a pártban. A Magyar Szocialista Munkáspárt a marxista—leninista elmélet tisztaságáért, a revizionizmus és a dogmatizmus ellen, a proletár internacionalizmusért és a szocialista tábor egységéért folytatott következetes harcával méltán vívott ki nagyrabecsülést a nemzetközi kommunista mozgalomban, amelynek egyik megbízható csapata.

Tisztelt kongresszus!

Kedves elvtársak!

A kommunista és munkáspártok ereje abban rejlik, hogy a lenini elveket szem előtt tartva, józanul és tárgyilagosan értékelik az élet jelenségeit, nyíltan és egyenesen megmondják a népnek az igazságot mind a sikerekről, mind a nehézségekről és hibákról. Azok az események, amelyek 1956-ban játszódtak le Magyarországon, komolyan veszélyeztették a magyar munkásosztály, a parasztság és az egész dolgozó nép vívmányait. Az ellenforradalmi lázadás szervezői csapást akartak mérni a szocializmusra, vérbe akarták fojtani a népi hatalmat. Olyan események voltak ezek, amelyek feltétlenül megörvendeztették a kommunizmus minden ellenségét. Már csurgott a nyáluk,

mert ezekben az eseményekben a kommunizmus csődjének kezdetét látták. *(Élénkség, taps.)*

Így azonban csak olyan emberek gondolkozhattak, akik igen dühösek voltak a kommunizmusra, s ezért elvesztették józan ítélőképességüket, vagy olyanok, akik nincsenek tisztában a kommunista mozgalom erejével, s ezért eltévelyednek. Az ellenforradalom magyar és külföldi sugalmazói lelepleződtek, és megsemmisítő vereséget szenvedtek. Éppen az ellenforradalommal vívott harcban mutatkozott meg a marxizmus—leninizmus eszméinek páratlan ereje, s a magyar munkásosztálynak és dolgozó parasztságnak a marxista—leninista eszmék iránti odaadása.

Felborult az imperialistáknak az a számítása, hogy Magyarországon megbukik a szocializmus. Nem a kommunizmus eszméi vallottak kudarcot, hanem csupán azok a vezetők, akik megfeledkeztek a marxizmus—leninizmus szent tételeiről, nem tartották azokat szem előtt. Ezek a gyászvezetők elszakadtak a tömegektől, basáskodni kezdtek a tömegekkel. Helytelen cselekedeteik során a munkásosztály diktatúráját gyakran nem a dolgozó nép ellenségei ellen használták fel, hanem sajátjaikra mérték a csapásokat. Vezető állásokba emelve nem tudták helyesen felhasználni a hatalmat, nem erősítették a munkásosztály diktatúráját, a dolgozó nép hatalmát, hanem sajátjaikra irányították a tüzet, és a forradalmi erőkre mértek csapásokat. Ez volt az ilyen politikusok bukásának kezdete.

Nekünk, marxistáknak azonban értenünk kell ahhoz, hogy elvi alapon elemezzük az eseményeket, lássuk az okait, és helyes következtetéseket vonjunk le.

Látni kell, hogy ha az ellenforradalomnak, akár rövid időre is, de sikerült rendzavarást előidéznie az országban, ez nem kis mértékben azzal magyarázható, hogy a Magyar Dolgozók Pártjának korábbi vezetősége, mindenekelőtt Rákosi Mátyás, komoly hibákat követett el, amelyek következtében gyengült a párt vezető szerepe, gyengült a proletariátus diktatúrája.

Ha a nép egyszer a pártra bízta az ország vezetését, ez nemcsak hogy nem menti fel vezetőit a tömegkapcsolatok erősítéséről való

gondoskodás alól, hanem éppen ellenkezőleg, arra kötelezi őket, hogy különösen érzékenyek legyenek a tömegek megnyilvánulásai iránt, állandóan a gyakorlatban ellenőrizzék a párt politikájának helyességét.

A Magyar Dolgozók Pártjának volt vezetői az irántuk tanúsított bizalmat sajátos megbízólevélnek tekintették, amely függetleníti őket a párttagoktól és a párton kívüli tömegektől. Azt hitték, hogy tévedhetetlenek, hogy nekik minden meg van engedve, s hogy figyelmen kívül hagyhatják az objektív feltételeket és a dolgozók véleményét. A meggyőzést, mint a tömegek pártvezetésének fő módszerét, kezdte felváltani a parancsolgatás és az adminisztratív módszerek alkalmazása. Az objektív helyzet sajátosságainak figyelmen kívül hagyása komoly hibákhoz vezetett a gazdaságpolitikában, valamint az állam- és pártépítés más területein.

A szocialista építés vezetése olyan bonyolult dolog, amelyben senki sincs biztosítva a hibák ellen. De bátorság kell ahhoz, hogy az emberek ne féljenek nyíltan beismerni és idejében jóvátenni az elkövetett hibákat. Sajnos, a Magyar Dolgozók Pártjának korábbi vezetősége nem tanúsított ilyen bátorságot. Nagy keservesen beismerték ugyan az elkövetett hibákat, de semmit sem tettek azok kijavításáért.

A helytelen, hibás vezetési módszerek következtében megbomlott a normális viszony a párt és a dolgozó tömegek között, megingott a tömegek párt iránti bizalma. Ezt aztán saját szennyes céljaikra kihasználták az ellenforradalom erői és ügynökeik, a revizionisták, kihasználták a munkásosztály és a dolgozó parasztság ellenségei, Magyarország dolgozó népének ellenségei.

A Magyar Szocialista Munkáspártnak és vezetőségének történelmi érdeme mindenekelőtt az, hogy bátran rálépett a korábbi vezetőség által elkövetett hibák határozott kijavításának útjára. *Az ellenforradalmi lázadás nyomán előállott nehéz körülmények között kitartóan és következetesen érvényesítette a vezetés lenini módszereit, visszaszerezte a tömegek párt iránti bizalmát, amelyet*

a korábbi vezetés aláaknázott, megnyerte a néptömegek támogatását.

Ha forradalmi erőnk fő forrásából — a marxizmus—leninizmus tanításából — merítünk, újból és újból meggyőződünk arról, hogy ez annyira erős és hatalmas, olyan jól szolgálja a munkásosztály, a dolgozó nép érdekeit, hogy még ilyen megpróbáltatások közepette sem apad ki. A magyar kommunisták megszabadultak a helytelen fogalmak béklyójától, hidegvérre tettek szert, józanul értékelték a kialakult helyzetet, találtak magukban elégséges erőt ahhoz, hogy leküzdjék a belső nehézségeket, leszámoljanak a munkásosztály ellenségeivel, az ellenforradalommal, és rávezessék a népet a helyes útra. *És a nép, mint mindig, támogatta a magyar kommunistákat, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságát, amelynek vezetését a nehéz időben bátor és állhatatos kommunisták, Kádár János, Münnich Ferenc és más olyan elvtársak vállalták, akik őket követték.* (Nagy taps.)

Elvtársak! Más szocialista országokban is előadódhatnak bonyolult jelenségek a társadalmi életben és a kommunista pártok tevékenységében. A Szovjetunió Kommunista Pártjának XX. kongresszusa után egynéhány párt, közöttük a mi pártunk is, bizonyos nehézségekkel találkozott, lázhoz hasonló tüneteket mutatott. De minden a szervezet erejétől függ, mennyire képes ellenállni a betegségnek. A Szovjetunió Kommunista Pártja elsőnek mutatott példát a személyi kultuszból származó összes hibák bátor és éles elítélésére. Ez helyes is, bár egyesek azt mondták, hogy a szocialista országok társadalmi életében jelentkezett bizonyos bonyodalmak pártunk XX. kongresszusától erednek, nem kellett volna olyan élesen felvetni a kérdést.

Nem, elvtársak, ezt meg kellett tenni. Meg kellett tisztulni, s meg kellett szabadulni minden lerakódástól. Ahogyan a művésznek néha el kell tüntetnie a képről az idő nyomát, hogy az teljes szépségében ragyoghasson, ugyanúgy nekünk is el kellett takarítanunk bizonyos dolgokat, hogy megmutassuk az alkotó marxizmus—leninizmus igazi arculatát.

Ismétlem, különböző mértékben mindegyik párt átélte ezt a lázas állapotot, de a láz után *szervezetünk erősebb lett, és magabiztosabban haladunk a Marx, Engels, Lenin mutatta úton, megyünk előre a kommunista társadalom felépítése felé.* (Hosszan tartó, viharos taps.)

Nem akarok még egyszer visszatérni az 1956-os magyarországi eseményekre, nem akarok a múlton rágódni, de meg kell mondanom, hogy a magyarországi ellenforradalmi lázadás tanulságainak nemcsak helyi, nemcsak magyar jelentősége van. E tanulságokat nem hagyhatja figyelmen kívül a többi kommunista és munkáspárt sem.

A magyarországi ellenforradalmi lázadás tanulságaiból néhány fontos következtetés adódik a szocialista építés időszakának osztályharcára.

Pártunk XX. kongresszusa helyesen bírálta I. V. Sztálinnak azt a hibás tételét, hogy a szocialista építés sikereinek növekedése arányában éleződik az osztályharc. Ennek a tételnek a bírálata azonban egyáltalán nem jelenti azt, hogy tagadjuk az osztályharc elkerülhetetlenségét a szocializmus építésének időszakában.

A Szovjetunió és a népi demokratikus országok szocialista építésének tapasztalatai meggyőzően igazolták azt a széles körben ismert lenini tételt, amely szerint a proletárdiktatúra idején nem szűnik meg az osztályharc, hanem csupán más formákat ölt. Ezen túlmenően egészen nyilvánvaló, hogy a *proletárdiktatúra erősödése és a szocialista építés sikerei nyomán állandóan változnak az osztály-erőviszonyok a szocializmus javára, csökken az ellenséges osztályok maradványainak ellenálló ereje.* Ez az osztályharc fejlődésének általános tendenciája azokban az országokban, amelyek a szocialista fejlődés útjára léptek.

A fejlődés azonban nem halad egyenes vonalban, a szocializmus építésének időszakában az osztályharc a belső és külső körülmények ilyen vagy olyan változásai folytán egyes időszakokban erősödhet, s a fegyveres összeütközésig menő, legélesebb formákat is ölthet, mint 1956-ban Magyarországon történt. Ügyünk szempontjából

hiba lenne megfeledkezni a magyarországi ellenforradalmi lázadásnak erről a fontos tanulságáról.

A szocializmus ellenségei most sem mondanak le a szocialista tábor szétzúzására irányuló terveikről, s természetesen a gyenge láncszemeket keresik. Szeretnének egyenként leszámolni a szocialista országokkal. Figyelnünk kell erre a veszélyre, mert nem alaptalan. Mindent el kell követnünk, hogy ellenségeinket megfosszuk reményeiktől és reményeik meghiúsuljanak. Az említett galád tervekben az imperialista törekvések és remények szövetségese csak a mi ostobaságunk lehet!

Ha elbízzuk magunkat, ha vezetésünkben hibákat követünk el, ha eltorzítjuk a marxizmus—leninizmusnak a szocializmus és a kommunizmus építéséről szóló tanításait, akkor a kommunizmus ellenségei kihasználhatják ezeket a hibákat, amint 1956-ban meg is tették.

Most külön-külön mindegyik szocialista ország és az egész szocialista tábor olyan hatalmas, hogy erőnk leküzdhetetlen. De még egyszer hangsúlyozni kell: ez egyáltalán nem jelenti azt, hogy az ellenség nem fogja az aknamunka módszereit alkalmazni mindegyik országon belül, nem próbálja majd az egyik szocialista országot szembeállítani a másikkal, hogy ezzel gyengítse a szocializmus erejét. Tekintetbe kell vennünk, hogy a szocialista országok szembeállítására, testvéri, baráti kapcsolataink meglazítására irányuló törekvés az osztályharcnak ellenségeink által alkalmazott egyik formája. Ezért jelentik a proletár internacionalizmus megdönthetetlen elvei a nemzetközi kommunista mozgalom legfőbb, megmásíthatatlan törvényét.

A szocialista rendszer nagy előnyeinek ésszerű felhasználásával, a szocialista világtábor minden térre kiterjedő erősítésével következetesen, alkotóan kell megvalósítanunk a szocializmus és a kommunizmus építéséről szóló lenini tanításokat. A leninizmus mestereivé kell válnunk. Nem szabad elmaradnunk és nem szabad előrefutnunk. Hogy egy hasonlattal éljek: *egymáshoz kell igazítanunk óráinkat.* Ha az egyik vagy másik ország vezetősége elbizakodik, ez csak az ellenség malmára hajthatja a

vizet. Ebben az esetben maguk a szocialista országok, azok vezetősége nyújt segítséget ellenségeinknek a szocializmus ellen, a kommunizmus ellen folytatott harcukhoz. Ezt pedig nem engedhetjük meg.

A Szovjetunió, a Magyar Népköztársaság és valamennyi szocialista ország szocialista építésének tapasztalatai arra tanítanak, hogy eredményeink annál nagyobbak és annál szilárdabbak, minél tevékenyebbek a dolgozó tömegek, minél teljesebben veszik figyelembe létfontosságú érdekeiket, minél nagyobb érvényesülési lehetőség nyílik a nép alkotó kezdeményezése kibontakoztatására. A szocialista országok tervgazdálkodása, kölcsönös segítsége és a gazdasági építés gyakorlati tapasztalatainak kicserélése meggyorsítja előrehaladásunkat a nagy cél felé. A szocialista gazdaság fellendítésében óriási jelentőségű az anyagi érdekeltség lenini elve. A leninizmus azt tanítja, és a szocialista építés gyakorlata azt bizonyítja, hogy a dolgozóknak munkájuk eredményeihez fűződő anyagi érdekeltsége nélkül nem lehet fellendíteni az ország termelőerőit, létrehozni a szocialista gazdaságot és elvezetni az emberek tízmillióit a kommunizmushoz.

Pártjuk Központi Bizottságának beszámolója megjelöli a szocialista gazdaság fejlesztésének fő feladatait, s a népgazdasági tervek sikeres teljesítésének, a népjólét további fokozásának útjait.

Őszinte szívvel kívánjuk pártjuknak, az egész magyar népnek, hogy arasson újabb győzelmeket a Magyar Népköztársaság történelmi feladatának megoldásában — a szocializmus építésének befejezésében. (Nagy taps.)

Elvtársak! Korunk legfontosabb és legégetőbb, az egyszerű emberek százmillióit foglalkoztató kérdése — a nemzetközi feszültség enyhítése, a háború elhárítása, a tartós és szilárd béke megteremtése a földön.

Nem kell itt azokról a nagy erőfeszítésekről beszélnem, amelyeket a Szovjetunió és a többi szocialista ország az egyetemes béke biztosítására tett. Ezt mindenki jól tudja. Megelégedéssel

állapíthatjuk meg, hogy erőfeszítéseink nem voltak hiábavalók. A Szovjetunió lépései, az általános és teljes leszerelésre előterjesztett programja, valamint az Egyesült Államokban tett látogatásom, Eisenhowerrel, az Egyesült Államok elnökével folytatott megbeszéléseim a nemzetközi feszültség bizonyos enyhülését eredményezték. Ez azonban csak a kezdet. Sok még az olyan erő, amely minden eszközzel megkísérli megállítani a nemzetközi feszültség kezdődő enyhülését, és fenntartani a „hidegháborús" állapotot.

A burzsoá sajtóban nem kevés koholmány jelenik meg külpolitikánkat illetően. Egyesek azt állítják, hogy a Szovjetunió és a többi szocialista ország azért száll síkra minden kérdés békés megoldásáért és azért javasol általános leszerelést, mert gyenge, és fél a kapitalista világ katonai erejétől. Mások azt hangoztatják, hogy a mi békeharcunk se nem több, se nem kevesebb, mint manőver, taktikai fogás, hogy valójában fegyveres erővel akarjuk az egész világon elterjeszteni a szocialista rendet. Az imperialisták oly módon igyekeznek befeketíteni békeszerető külpolitikánkat, hogy különböző koholmányokban e politikának titkos indítékokat és célokat tulajdonítanak.

A bebizonyíthatatlant azonban nem lehet bebizonyítani. Nekünk nem kell titkolnunk céljainkat. Ezekről a kommunisták már több mint száz évvel ezelőtt nyíltan beszéltek a „Kommunista Kiáltvány"-ban.

Mi, kommunisták, soha nem titkoltuk és nem titkoljuk, hogy olyan társadalmi berendezkedés meggyőződéses hívei és harcosai vagyunk, amelyben egyik ember nem zsákmányolhatja ki a másikat, egyik nép nem nyomhatja el a másikat, ahol minden ember és minden nép számára biztosított a szabadság és a boldogság. Éppen ezért a kommunisták a háború legkövetkezetesebb ellenségei.

A szocialista országoknak nincs semmiféle indítóokuk háborúk kirobbantására, arra, hogy eszméiket fegyveres erővel terjesszék. *Politikánk, a békés egymás mellett élés politikája, világos és érthető. A békés egymás mellett élésért, a tartós és szilárd békéért folytatott*

harcunk elválaszthatatlanul összefügg a szocializmus nagy vívmányainak védelmével.

Mi azt akartuk és azt akarjuk, hogy az államok egymás közötti viszonyában jelentkező összes vitás vagy megoldatlan kérdéseket békés úton, tárgyalások útján rendezzék. Olyan utakat kerestünk és keresünk továbbra is, amelyek a vitás kérdések megoldása során elfogadhatóak mind a kapitalista, mind a szocialista államok számára, hogy megakadályozzuk a háború kitörését. Természetesen soha nem engedünk eszméinken alapuló elveinkből. *Kérlelhetetlenül harcolunk, és fogunk harcolni a marxista—leninista ideológiáért, a kommunizmus magasrendű eszményeinek diadaláért.* (Taps.)

Ellenségeink nagy lármát csapnak az úgynevezett kommunista veszéllyel kapcsolatban. De mutassanak nekünk az egész földkerekségen akár egyetlenegy kommunistát, aki háborúra szólított volna fel, mint ahogy Nyugaton mértéktelenül harcias kedvű tábornokok, sőt államférfiak teszik, amikor arra uszítanak, hogy dobjanak már a Szovjetunióra és a szocialista tábor többi országára tömegpusztító atom- és hidrogénbombákat. Egyetlen kommunista párt — ha valóban kommunista párt — soha és sehol nem jelentett, és nem jelenthetett ki olyasmit, hogy célját háborúk kirobbantása útján szándékozik elérni.

A nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egyik legfontosabb feladatának a tartós és szilárd békéért vívott harcot tekinti. *A kommunista pártok a békéért küzdő haladó erők élcsapatában menetelnek.*

Minden nép békét akar, harcol a békéért. A békemozgalom ma nagy erő, korunk legátfogóbb, legnagyobb tömegeket egyesítő mozgalma, amely az emberek százmillióit tömöríti soraiban, tekintet nélkül politikai nézeteikre és meggyőződésükre. Ennek a mozgalomnak a jelentősége és szerepe felbecsülhetetlen. Az imperialista reakció, amely megrémült a békemozgalom növekedése láttán, minden eszközzel csökkenteni igyekszik e mozgalom erejét. Evégett az imperializmus ügynöksége a legkülönbözőbb fogásokhoz folyamodik. Azon van, hogy a pesszimiz-

musnak és a békeharc kilátástalanságának érzését oltsa be a tömegekbe.

Felteszik például azt a kérdést, milyen szerepet játszhatnak a kapitalista országok néptömegei a békeharcban, ha ezekben az országokban nem a népek döntenek a háború és a béke kérdésében, hanem a kizsákmányoló osztályok érdekeit képviselő kormányok. Természetesen helytelen dolog lenne tagadni, hogy a reakciós erők a népek akarata ellenére kirobbanthatnak, és nemegyszer ki is robbantottak már háborúkat. Ez azonban egyáltalán nem jelenti azt, hogy a háborúellenes harc értelmetlen és reménytelen dolog. *Az ilyesféle fatalista, a tömegeket passzivitásra kárhoztató nézeteknek semmi közük a marxizmus—leninizmushoz.*

A nemzetközi munkásmozgalomnak megszületése pillanatától elidegeníthetetlen vonása, hogy következetesen harcolt és harcol az igazságtalan, hódító háborúk ellen. Ez a harc nem volt eredménytelen, meghozta a maga gyümölcseit. Elég emlékeztetni arra, hogy a világ első szocialista állama ellen indított külföldi katonai intervenció felrázta minden ország munkásainak osztálytudatát, s a világ munkásai *„El a kezekkel Szovjet-Oroszországtól!"* jelszóval akcióba léptek. S ennek megvolt a maga szerepe.

Vlagyimir Iljics Lenin mondotta: *„Mihelyt a nemzetközi burzsoázia kezet emel ránk, saját munkásai fogják le a kezét."*[1] A munkásosztály és más társadalmi erők imperialista háborúk ellen vívott harca nemegyszer komoly akadálynak bizonyult az agresszorok háborús kalandjainak útján. Kétségtelen, hogy a jelenlegi körülmények között hasonlíthatatlanul megnőtt annak a harcnak a jelentősége, amelyet a hatalmas néptömegek a békéért és a biztonságért folytatnak.

Mi továbbra is következetesen fogunk harcolni a békés egymás mellett élésért, a teljes leszerelésért, az egyetemes biztonságért. Reméljük, hogy az ezután következő legmagasabb szintű találkozók újabb lépést jelentenek majd ezen az úton. Ami azokat illeti, akik még mindig a „hidegháború" lángját próbálják

[1] *Lenin* Művei. 31. köt. Szikra 1951. 314. old.

szítani és az „erőpolitikának" megfelelően akarnak eljárni, még egyszer kijelenthetjük — a bunkósbot nem segít rajtuk. Mint tudjuk, minden botnak két vége van. *Ha botot emelnek a szocialista országokra, a bot másik vége azok fejére sújt majd le, akik azzal hadonásznak.* (Derültség, nagy taps.)

Olyan évszakban vagyunk, amikor az ősz utolsó napjai után beköszönt a tél. Ámde a politikai életben nyilvánvaló felmelegedés érezhető. Ez még nem meleg, még nem a tavasz, de a felmelegedés jelei megállapíthatók. És most az agresszív erők nagyon nyugtalanok emiatt, s mindent megtesznek, hogy csökkentsék a hőmérsékletet, erősítsék a fagyot.

Ez év kora tavaszán hasznos találkozónk volt Macmillan úrral, Anglia miniszterelnökével. Ez a találkozás sajátos módon elindította a nemzetközi légkör felmelegedését. Nemrégiben találkoztam Eisenhower úrral, az Egyesült Államok elnökével. Ez a találkozó a meleg amerikai ősz napjaiban zajlott le, s azt mondhatnám, hogy melegen elbeszélgettünk. Mi a Szovjetunióban úgy véljük — és mások is egyetértenek velünk —, hogy mostanában enyhült a nemzetközi feszültség. Mindenesetre jó szándékkal, azzal az óhajjal megyünk az ilyen találkozókra, hogy megvitassuk a megoldásra érett kérdéseket, hogy helyes kölcsönös megértésre, és ami a legfőbb, *ésszerű megegyezésre jussunk a béke megszilárdítása érdekében.*

De Gaulle tábornok, Franciaország elnökének meghívására a jövő év márciusában sor kerül a franciaországi találkozóra. A külföldi sajtóban most itt-ott olyan hangok hallatszanak, hogy mi lemondtunk a kormányfői értekezlet közeljövőben történő összehívásának gondolatáról. Az ilyen állítások nem felelnek meg a valóságnak.

Mi mindig azt vallottuk, hogy a kormányfői találkozók hasznosak, és minél előbb jönnek létre, annál jobb. De ez a mi álláspontunk. Más tárgyaló felek, akiknek részt kell venniük ezen a találkozón, bizonyos mértékig más véleményen vannak.

Nekünk természetesen nem kell Csehov „Három nővér"-ének főszereplőihez hasonlóan viselkednünk, akik mindenáron el

akartak jutni Moszkvába. Mi már régen megmondtuk, hogy a kormányfői értekezlet összeülhet Genfben vagy bármely más helyen. Mi akarjuk ezt a találkozót, de azt is akarjuk, hogy gyümölcsöző legyen, hasznára váljék a népeknek.

Nekünk azonban ésszerűen kell felfognunk az értekezlet összehívását, s figyelembe kell vennünk a többi tárgyaló fél óhaját is, számolnunk kell velük. A szovjet kormány kész erre a találkozóra abban az időpontban és azon a helyen, amely mindegyik részvevő számára elfogadható.

Az, hogy de Gaulle elnökkel való találkozóm időpontja március 15., egyáltalán nem jelenti, hogy a kormányfői találkozóra nem kerülhet sor ez előtt. A kormányfői találkozó összeülhetne franciaországi utazásom előtt is, de Gaulle tábornok azonban a kormányfői értekezlet előtt akar eszmecserét folytatni velem. S ez a kívánsága nem alaptalan. Mi megértjük ezt, és kellő figyelmet tanúsítunk kívánságai iránt. Ez talán előmozdítja majd a kormányfői értekezleten a jobb, kölcsönös megértést.

Minden lehetőséget fel kell kutatnunk, hogy a vitás kérdéseket ésszerűen oldjuk meg, s ezért számolni kell tárgyalófeleink kívánságaival. Mi mindent megteszünk annak érdekében, hogy meggyorsítsuk a „hidegháború" jegének olvadását.

A nemzetközi helyzetben most világosan jelentkezik két irányzat: egyfelől nemcsak a népek, hanem az államférfiak és politikusok közül is sokan elismerik a „hidegháború" megszüntetésének szükségességét, másfelől megfigyelhető a nyugati hatalmak bizonyos köreinek az a törekvése, hogy megállítsák a nemzetközi feszültség enyhülésének megindult folyamatát, és fenntartsák a „hidegháborús" állapotot. Erről tanúskodnak például olyan tények, mint az a kísérlet, hogy újból az Egyesült Nemzetek Szervezete elé vigyék megvitatás végett az úgynevezett magyar kérdést.

Kinek van szüksége erre a provokációs kérdésre? Vajon azok, akik ezt a kérdést felvetik, valóban azt hiszik, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetének vitájával el lehet érni Magyarországon

a szocialista vívmányok megszüntetését és a Horthy-rendszer visszaállítását? Úgy gondolom, hogy a nyugati hatalmaknak azok a képviselői, akik felvetik ezt a kérdést, maguk sem hisznek javaslataik ésszerűségében. Akik ilyesféle kérdésekkel hozakodnak elő, a régihez, az idejét múlthoz ragaszkodnak. *S minél hamarabb értik meg az ilyen politikusok, hogy kivénhedt lóra rakták a tétet, annál gyorsabban szűnik meg a feszültség, s az elősegíti majd a jobb, kölcsönös megértést és a béke megszilárdulását.* (Taps.)

Bizonyos nyugati politikusok siratják a magyarországi ellenforradalom leverését. Hadd sírjon az ellenség, hullassa könnyeit a reakció képviselőinek maroknyi csoportjáért. A munkásosztály, a dolgozó parasztság, az egész dolgozó magyar nép, amely megerősítette szocialista vívmányait — diadalmaskodik. Mi pedig örülünk és lelkesen tapsolunk ezeknek a sikereknek. *(Nagy taps.)*

Elvtársak! Most minden reálisan gondolkodó politikus elismeri, hogy enyhült a nemzetközi feszültség. Minden politikusnak és minden országnak a jövőben is azon kell munkálkodnia, hogy tovább javuljon a nemzetközi helyzet, megszűnjön a feszültség. Ki kell bontani a csomókat, el kell távolítani az útból azokat a torlaszokat, amelyek a „hidegháború" következtében képződtek, és amelyek gátolják a nemzetközi helyzet normalizálását.

Az egyik rendellenes jelenség *az európai helyzet.* Európában összevontan megtalálhatók mindkét tábor — a kapitalista és a szocialista tábor — csapatai. Itt, Európában, mindennél inkább gondoskodni kell a rendezésről mindazoknak, akiknek érdekük fűződik a békéhez, akik valóban meg akarják javítani az államok közötti viszonyt. Ismeretes a Nyugat-Berlinben kialakult rendellenes helyzet. Különböző a felfogásunk a berlini zsákutcából kivezető utak tekintetében, de a berlini helyzet rendellenességét minden állam elismeri, kivéve egyetlen államot és egyetlen politikust — Nyugat-Németországot és Adenauer urat, Nyugat-Németország kancellárját. A kancellár különös buzgalommal lép

fel Nyugat-Berlin kérdésében, bár tudvalevőleg semmiféle jogalapja nincs ahhoz, hogy beavatkozzék e város ügyeibe.

A kancellár úr beszédeiben azt hangoztatja, hogy a kormányfői találkozón megoldandó legfőbb kérdés a leszerelés kérdése. Teljes mértékben egyetértek a kancellár úrral. Valóban a leszerelés fő kérdés, amelynek óriási nemzetközi jelentősége van, mert a leszereléshez a szó szoros értelmében minden országnak, az egész emberiségnek érdeke fűződik. Örömmel nyugtázom, hogy Adenauer kancellár ezt most megértette. Ha a kancellár nem sajnálná a fáradságot, és tanulmányozná az 1955-ben Genfben kifejtett álláspontunkat, meggyőződne arról, hogy éppen a szovjet küldöttség vetette fel a leszerelés kérdését, mint fő kérdést.

Igaz, akkor ránk kényszerítettek egy másik „fő kérdést" — a német kérdést, s ezt elsősorban Adenauer kancellár tette szövetségesei révén. Sőt, mi több, ő azt mondotta, hogy a leszerelés problémáját csak az úgynevezett „német kérdés" megoldásával *egyidejűleg* lehet megoldani. Ezt a kérdést viszont ő így értelmezte: a Német Demokratikus Köztársaság megszüntetése és a nyugatnémet kormány hatalmának kiterjesztése egész Németországra. Vagyis arról volt szó, hogy ebben az országban meg kell erősíteni a kapitalista rendszert, és meg kell szüntetni a szocialista rendszert. Nos, ezt akarta és ezt akarja Adenauer kancellár!

Tudvalevő azonban, hogy a szocializmus ellen harcolt Hitler is, és mi lett belőle?! Hitler megölte magát, a szocializmus pedig virágzik! *(Derültség, taps.)*

Adenauer kancellárnak illik tudnia, hogy ő most Nyugat-Németország kormányát képviseli, amelynek kötelessége emlékezni Hitler gaztetteire. A kancellár azt mondja, hogy ő nem felel a hitleri Németország tetteiért. De hol vannak azok az emberek, akik fasiszta katonákat vezettek a Szovjetunió ellen, akik Sztálingrádban voltak, akik háborút viseltek más országok ellen? Nem kell távcső vagy egyéb optikai eszköz a megtalálásukhoz. *(Élénkség.)* Mindenki tudja, hogy ezeket az embereket

nem a Német Demokratikus Köztársaságban kell keresni. Nyugat-Németországban ütötték fel sátorfájukat, és sokan közülük tekintélyes tisztséget töltenek be. Egyesek közülük a nyugatnémet hadsereget szervezik, mások már NATO-csapatok parancsnokai.

Ez a helyzet, ha józanul vizsgáljuk. Márpedig mi, kommunisták, mindig józanul nézzük az életet.

A nemzetközi légkör észrevehető felmelegedése és a szovjet kormánynak a béke megszilárdítására tett erőfeszítései nyilvánvalóan nem tetszenek a Német Szövetségi Köztársaság jelenlegi vezetőinek. Mindennel megpróbálkoznak, hogy gátolják az államok közötti viszony javulását, befeketítsék a Szovjetunió külpolitikáját. Ebben a vonatkozásban különösen nagy aktivitást fejt ki Adenauer kancellár. Legutóbbi beszéde, amelyet a napokban a Rajnai Tartományban, a Kereszténydemokrata Unió helyi szervezetének kongresszusán tartott, azt mutatja, hogy Adenauer úr a nyilvánvaló koholmányoktól, a közismert tények egyenes eltorzításától sem riad vissza. „Ebben az évszázadban — jelentette ki a kancellár — egyetlen ország sem viselt annyi háborút, nem hódított meg annyi országot, mint a Szovjetunió."

Ha Adenauer kancellár beszédét olvassa az ember, azt gondolhatja, hogy nem a hitleri Németország, hanem a Szovjetunió robbantotta ki a második világháborút, amely emberéletek tízmillióiba és megszámlálhatatlan anyagi áldozatba került a népeknek; azt gondolhatja, hogy a Szovjetunió támadt Németországra, és nem a hitleri Németország követett el rablótámadást a mi országunk ellen.

Vagy talán azt próbálja állítani Adenauer kancellár, hogy 1918—1920-ban Szovjet-Oroszország tört be Németországba, Angliába, Franciaországba, az Egyesült Államokba és Japánba? De ki hiszi ezt el neki, amikor mindenki tudja, hogy annak idején éppen ezek az államok támadtak fegyverrel a fiatal szovjetországra, amely síkraszállt az egyetemes béke mellett, s ezek az országok részt vettek abban a külföldi intervencióban, amelynek során 14 állam csapatai törtek országunkra.

A nyugatnémet kancellár abban a törekvésében, hogy eltorzítsa a Szovjetunió politikáját, nemcsak a logikát, hanem a legelemibb józan gondolkodást is elveti. Ez érthető, hiszen a valóságban Adenauer kancellárnak a Német Demokratikus Köztársasággal kapcsolatos szándékait semmiképpen sem lehet békeszeretőnek minősíteni. Legutóbbi beszéde újból ezt bizonyítja. Mit ér például a következő kijelentése: „Újraegyesítés helyett most más kifejezést kell használnunk, mégpedig: a szabadság visszaadását 17 millió németnek."

A „szabadság" szócskával véghezvitt zsonglőrösködés senkit sem téveszt meg. Arról van szó, hogy Adenauer szeretné az NDK dolgozóit arra kényszeríteni, hogy ismét tőkéseknek és földesuraknak dolgozzanak, ugyanakkor szeretné az NDK területén kiépíteni a NATO atom- és rakétatámaszpontjainak hálózatát, ahogyan ezt Nyugat-Németországban már megtette. Csak így tudja elképzelni Németország újraegyesítését. De világos, hogy az ilyen tervek homokra épültek. A Német Demokratikus Köztársaság dolgozói nem azért hozták létre a legutóbbi 10 év alatt az új, szocialista társadalmat, és nem azért erősítették népi államukat, hogy valakinek is megengedjék embermilliók fáradságos és önfeláldozó munkájának eredményeit megsemmisíteni.

Soha nem fogjuk támogatni azt a követelést, hogy a Német Demokratikus Köztársaságban mondjanak le a szocialista vívmányokról. Közismert dolog, hogy nemzetközi értekezleteken és találkozókon csakis akkor lehet megoldani a kérdéseket, ha figyelembe veszik mindkét fél érdekeit. Egyoldalú megoldás csak háború útján lehetséges, tárgyalások útján a viták csakis az érdekek kölcsönös figyelembevételével oldódnak meg. De hol van itt az érdekek figyelembevétele, amikor ultimátumszerűen követelik a Németország történetében első munkás-paraszt állam szocialista vívmányainak megsemmisítését, az NDK felszámolását? Ez, enyhén szólva, irreális megítélése a dolgoknak. Maga Adenauer úr helyesen állapította meg, hogy ez „erőpolitika", a háborús fenyegetőzés politikája.

Változnak az idők, változik a nóta is. Adenauer úr most más kottát vesz elő, már látja, hogy háborúval és „erőpolitikával" semmit sem ér el, az ilyesféle politika recsegve-ropogva összeomlott. A fenyegetőzés és a zsarolás politikája — e politika fő karmesterének halálával, sőt már halála előtt — kilátástalan zsákutcába jutott. A fő karmester segédei, tanítványai azonban, akik vele együtt húzták a „hidegháború" nótáját, húzzák továbbra is, karmester nélkül. Ez a nóta nyilvánvalóan disszonáns, és kezdi idegesíteni még a makacs szólista szövetségeseit is. *(Élénkség a teremben.)*

Mi az egymás mellett élés politikájának elveiből indulunk ki. A Szovjetunió előterjesztette a leszerelési javaslatot, és mi készek vagyunk bármely percben aláírni a leszerelési egyezményt, hozzálátni végrehajtásához — az ENSZ vagy bármely más nemzetközi szerv égisze alatt megszervezendő legátfogóbb és legmélyebb ellenőrzés alapján. Mi az igazi leszerelés hívei vagyunk igazi ellenőrzéssel, amely mellett egyetlen állam sem támaszthatja fel titokban hadseregét, és nem kezdhet háborút.

Ahhoz azonban, hogy mindkét fél részéről meglegyen a bizonyosság, *meg kell oldanunk Nyugat-Berlin kérdését.* Miért vetjük fel Nyugat-Berlin kérdését? Azért, mert Nyugat-Berlin most konfliktusok forrása, mintegy Eris almája lett. Amikor azt mondjuk, hogy meg kell oldani a nyugat-berlini kérdést, ez azt jelenti, hogy javasoljuk a második világháború után az egészséges testben maradt utolsó tüske kihúzását, és a megszállási rendszer gócának felszámolását.

Hogyan valósítható ez meg? *Az egyetlen eszköz a német békeszerződés aláírása.* Ilyen javaslatot tettünk is. A békeszerződés elől senki nem térhet ki, ha a többi ország, amelytől a békeszerződés aláírása függ, a béke és az egymás mellett élés álláspontját vallja. Végül is meg kell szüntetni a második világháború maradványait, mivel azok táptalajt jelentenek egy harmadik világháború gyújtogatói számára. Mi nem sürgetjük időbelileg a nyugat-berlini kérdés megoldását, nem tűzünk ki semmiféle határidőt, nem küldünk ultimátumokat, de ugyanakkor nem

csökkentjük erőfeszítéseinket abban az irányban, hogy megegyezésre jussunk volt szövetségeseinkkel.

Ha minden eszközt kipróbálunk, és azok nem hozzák meg a kívánt eredményeket, nem lesz számunkra más kivezető út, mint hogy aláírjuk a békeszerződést a két német állam közül azzal, amelyik ezt akarja. Ebben az esetben a békeszerződés aláírásának elutasításáért nem minket fog terhelni a felelősség, hanem azokat, akik ésszerűtlenül ítélték meg e kérdés megoldását, nem az államok közötti feszültség enyhítésének útját járták, hanem ellenkezőleg, azt akarták, hogy megmaradjon a harmadik világháború kitörésével fenyegető veszélyes tűzfészek.

Ezért mondjuk Adenauer kancellárnak: ha ön valóban szemben áll a reváns-szellemmel és a hitlerizmussal — márpedig ön ezt gyakran hangoztatja —, bizonyítsa be ezt a gyakorlatban, ne ellenezze a hitleri háború maradványainak megszüntetését. Vagy talán fel akarja újítani? Nyilatkozataiból ítélve ön ezt nem akarja. Akkor a hitleri Németország elleni háborúban volt szövetségeseink szövetségeseként mozdítsa elő, hogy a kormányfői találkozón ez a kérdés minden nép érdekében oldódjék meg, hogy senki ne nyerjen és senki ne veszítsen, hogy a béke ügye nyerjen. *Alá kell írni a békeszerződést, és szabad város státust kell adni Nyugat-Berlinnek.*

A jelenlegi helyzetben teljes képtelenségig mehetnek a dolgok Nyugat-Berlinben. Ismeretes, hogy elvben minden ország helyeselte leszerelési javaslatainkat. Paritásos bizottság alakult, és az ENSZ határozatával a „tízes" bizottság elé utalták a leszerelés kérdését. Nézzük a jobb megoldást, amire törekszünk: javaslatainkat előbb vagy utóbb elfogadják. *A világ ebben az irányban halad, mert az emberi értelem fejlődik, s az emberi értelem diadalmaskodni fog.* A leszerelési javaslatok a legészszerűbbek. Minden ember, az egész emberiség óhajait fejezik ki. Nos, mi lesz akkor Nyugat-Berlinnel?!

Volt szövetségeseink ragaszkodnak határidőhöz nem kötött megszállási jogaikhoz, örökre fenn akarják tartani a megszállási rendszert, ott akarják hagyni csapataikat. Ha tehát megtörténik

a leszerelési egyezmény aláírása, ha mindenki megkezdi a leszerelést, s a hadseregeket mind megszüntetik — mit csinálnak majd a Nyugat-Berlinben állomásozó csapatok? *Ha ragaszkodnak ahhoz a logikához, amelyhez most a nyugati országok tartják magukat, és amelynek különösen lelkes híve Adenauer kancellár, a földön az egyetlen hely Nyugat-Berlin lesz, ahol meg kell tartani a csapatokat.* Ez azonban már nyilvánvalóan képtelen, a józan ésszel ellenkező kívánság. Ez, hogy úgy mondjam, szamárlogika. *(Derültség.)*

Nos, ilyen logikával hogyan oldjuk meg a leszerelés kérdését? A megszállási rendszer fenntartása homlokegyenest ellenkezik a leszerelés gondolatával. Ezért minden józanul gondolkodó ember megérti, hogy ez illogikus, ésszerűtlen politika, ellenkezik a józan ésszel.

A szovjet kormány azt a célt tartja szem előtt, hogy a német békeszerződés aláírásával megszüntesse a hadiállapotot. Mi a békés egymás mellett élés álláspontját valljuk, és ez helyes irányvonalat sugalmaz nekünk a nemzetközi kérdésekben. Újra meg újra hangsúlyozzuk: *a békés egymás mellett élés — az államok be nem avatkozása más államok ügyeibe, annak a jognak elismerése, hogy minden nép maga választhatja meg azt a rendszert és azt a társadalmi rendet, amelyben élni akar.* Éppen ebből kiindulva *javasoljuk, hogy tegyék Nyugat-Berlint szabad várossá.* Ez valóban nem bontja meg az ott kialakult államrendet, nem sérti meg sem a társadalmi, sem a politikai elveket. Készek vagyunk teljes mértékben megadni azokat a függetlenségi és sérthetetlenségi szavatosságokat, amelyekre szövetségeseink hajlandók, szavatosságokat a mi részvételünkkel, az Egyesült Nemzetek Szervezetének égisze alatt vagy bármilyen más kölcsönösen elfogadható módon.

Nem látunk más utat, ha a békés egymás mellett élés és a más államok ügyeibe való be nem avatkozás szabályát tartjuk szem előtt. A nyugat-berlini megszállási rendszer fenntartására és a csapatok ott-tartására irányuló óhaj azt a törekvést tükrözi, hogy a szocialista országok ellen irányuló politikát kíván-

nak folytatni. Ez a légkör felhevítését, az „erőpolitika" folytatását jelenti. De nem titok, hogy minden anyagnak van izzási határa, ahol hirtelen megszakad, s ez katasztrófához vezethet!

Ezért ön, Adenauer úr, nagyon hálátlan — már nem is mondom, hogy mennyire nemtelen — szerepet vállal magára. A múlt visszahozhatatlanul letűnik. Kancellár úr, vajon amikor ön az „erőpolitikának" megfelelően jár el, nem látja, hogy az az erő, amelyre támaszkodni akar, szertefoszlott, nincs többé? Most minden józanul gondolkodó ember belátja, hogy az erőviszonyok megváltoztak a szocialista országok javára; *az erő és az igazság egyaránt a mi oldalunkon van.* Az adott esetben az igazság együtt jár az erővel, mert mi — jóllehet az erőviszonyok a mi szocialista táborunk javára tolódtak el — nem változtatunk békeszerető politikánkon. *(Nagy taps.)*

Mi nem javasolunk elfogadhatatlan álláspontot tárgyalófeleinknek, éppen ellenkezőleg, mi — akárcsak korábban — az igazság álláspontjára, ésszerű álláspontra helyezkedünk. Mindent elkövetünk, hogy a szovjet javaslatok elfogadhatók legyenek. Nem kényszerítjük ki elfogadásukat, hanem tárgyalások útján akarunk megegyezésre jutni, bár minden jogunk megvan ahhoz, hogy békeszerződést írjunk alá a Német Demokratikus Köztársasággal, ha a Német Szövetségi Köztársaság kormánya nem akar békeszerződést aláírni.

Előttünk van az Egyesült Államok példája. Az Egyesült Államok a mi aláírásunk nélkül kötött békeszerződést Japánnal. Nem szabad azonban úgy vélekedni, hogy az egyik fél egyoldalúan aláírhat, a másik pedig nem írhat alá szerződést, éppen az a másik, amelyiknek rovására egy esetben már aláírtak békeszerződést — Japánnal. Megvan tehát az erkölcsi jogunk, megvan a közjogi értelemben vett jogunk is, végül a mi oldalunkon van az ésszerűség joga, mivel javaslataink nem károsítanak meg egyetlen államot, egyetlen embert sem, mivel javaslataink a békés egymás mellett élést, a más államok ügyeibe való be nem avatkozást képviselő álláspontunkból indulnak ki.

A Szovjetunió aláírhatna ilyen szerződést, de mi mindent meg akarunk tenni, hogy ne élezzük ki a viszonyt. A nyugatberlini megszállási rendszer megszüntetése feltétlenül elő fogja ezt mozdítani. Megegyezést akarunk egykori szövetségeseinkkel. Ezért nem tűzünk ki semmilyen időbeli feltételt. Azt akarjuk, hogy ennek a kérdésnek a megoldása ne rontsa, hanem javítsa viszonyunkat. A szovjet kormány kész kipróbálni minden lehetséges békés eszközt, hogy elérje a német probléma békés megoldását, előmozdítsa a nemzetközi légkör megjavulását, megteremtse a feltételeket — az egész emberiség boldogsága érdekében — a leszereléshez és az örök béke megteremtéséhez.

Ha azonban nem találunk megértésre, ha azok az erők, amelyek Adenauer kancellár álláspontjára helyezkednek, tovább makacskodnak, tovább ragaszkodnak az „erőpolitikához", akkor számunkra nem marad más hátra, mint hogy aláírjuk a békeszerződést a Német Demokratikus Köztársasággal. A Szovjetunió nem szándékozik azok kezére játszani, akik az „erőpolitika" hívei. Mi szívesen aláírnánk a szerződést Nyugat-Németországgal is, volt szövetségeseinkkel együtt, de ha ezt nem tudjuk megvalósítani, kénytelenek leszünk a Német Demokratikus Köztársasággal egyoldalú szerződést aláírni.

Adenauer kancellár úgy véli, hogy a német kérdés megoldása egyértelmű Németország egyesítésével. Érthetők a német nép egyesülési érdekei és törekvései, érthető az egységes német állam megteremtésére irányuló igyekezete. Németország most két különböző társadalmi és politikai berendezkedésű államból tevődik össze. Ennek a helyzetnek reális értékelésénél az egyesítés kérdése különös jelentőségre tesz szert. *Ezt a kérdést csak maguk a németek oldhatják meg, mert minden attól függ, milyen társadalmi és politikai rendszer lesz az egységes Németországban.*

Kinek kell ezt eldönteni? Valamelyik más országnak? A szövetségeseknek? Nem, *ez maguknak a németeknek a joga.* Ön pedig, kancellár úr, még találkozni sem akar a Német Demokratikus Köztársaság képviselőivel, ön azt akarja, hogy mi, vagyis a volt szövetségesek egyesítsük Németországot, akik Hitler ellen

harcoltunk. Nekünk viszont, akik szövetségesek voltunk a hitleri Németország ellen viselt háborúban, eltér a véleményünk ebben a kérdésben: egyeseknek a kapitalista Németország, vagyis Nyugat-Németország tetszik, másoknak a szocialista Németország, azaz a Német Demokratikus Köztársaság. *Hogyan oldhatjuk meg tehát mi, szövetségesek, ezt a kérdést?*

Azt mondják, hogy teljesíteni kell a szerződéses kötelezettségeket. A szövetségeseknek a szóban forgó kérdésben semmiféle szerződése, semmiféle kötelezettségvállalása nem volt. Németország a vereség és a fegyverletétel után négy övezetre oszlott. Később három övezetet egyesítettek és kapitalista alapon kezdték fejleszteni, Kelet-Németország pedig, ahogy akkor nevezték — a mostani Német Demokratikus Köztársaság — a szocialista utat választotta, s mi üdvözöljük a Német Demokratikus Köztársaságot, amely lendületesen fejlődik.

Így hát *Németország útjának kérdésében csakis maguk a németek dönthetnek.* Adenauer úr, ön nem térhet ki ez elől. Előbb vagy utóbb, ön vagy más, aki a nyugatnémet kormány élén fog állni, ha reálisan gondolkozik, eljut erre az egyedül helyes következtetésre.

A Szovjetunió és a Német Demokratikus Köztársaság reálisan akar számolni a kialakult viszonyokkal. Nyugat-Németországban megmaradtak a kapitalista viszonyok, és mi nem akarunk törést okozni, nem akarunk erőszakot elkövetni, azt akarjuk, hogy a társadalmi és politikai rendszer megválasztása során a nyugat-berlini lakosság akarata és kívánsága érvényesüljön, megadjuk azt a jogot, hogy mindenben saját maga döntsön.

Adenauer más megoldásra törekszik. Ez azonban a kérdésnek valamelyik ország vagy valamelyik országcsoport érdekében, valamelyik ország vagy az országok valamelyik csoportja ellenére való megoldását jelenti. Ez vagy nyereség vagy veszteség egy igen fontos politikai kérdésben valakinek a javára és valakinek a kárára. *Ebbe azonban nem megy bele sem az egyik, sem a másik fél.* Abban csak őrültek reménykedhetnek, hogy ezt a kérdést erőszak alkalmazásával, háborúval oldják meg. Az ép

elméjű emberek tudják, mi a háború, s mindent megtesznek, hogy háború ne legyen.

Egyesek azt mondhatják: miért veti fel Hruscsov ezt a kérdést, amikor már majdnem létrejött a megegyezés a kormányfői értekezletet illetően, ahol majd megtárgyalják ezt a kérdést. Egyetértek ezzel a véleménnyel, és nem is vetném fel, ha nem kellene tekintettel lennem Adenauer úr megnyilatkozásaira. Nem hagyhatom válasz nélkül azokat a kérdéseket, amelyeket Adenauer kancellár felvetett. Tehát nem én vagyok a kezdeményező ebben, én csupán kénytelen vagyok *válaszolni* a nyugatnémet kancellár kijelentéseire.

A Szovjetunió politikájában mindig ragaszkodni fog a békés egymás mellett élés nagy elveihez. Mi azonban nem könyörgünk a békéért. A béketörekvés egyáltalán nem gyengeségünk jele. A Szovjetunió és az egész szocialista tábor ereje napról napra növekszik. Minden szükséges eszközzel rendelkezünk ahhoz, hogy elhárítsunk bármilyen csapást. De mi nem akarunk áldozatokat, nem akarunk rombolást, és nem akarjuk embermilliók pusztulását.

Nemrégiben egyik beszédemben már mondottam, hogy olyan mennyiségben halmoztunk fel rakétákat, atom- és hidrogéntöltetet, hogy ha megtámadnak bennünket, elsöpörhetjük a föld színéről összes valószínű ellenfeleinket. *(Nagy taps.)* Nem gyengeségből, hanem a békés egymás mellett élés elvi, lenini politikájából, az egész földkerekség néptömegeinek érdekeivel összhangban álló politikából kiindulva készek vagyunk azonnal megsemmisíteni mindezeket a készleteket, ha az általános leszerelés programját elfogadják. *Hadd fecsegjenek az imperializmus propagandistái a kommunisták titkos terveiről; mi bizonyosak vagyunk abban, hogy békeszerető politikánk következetessége és világossága mindennap minden órájával újabb és újabb híveket szerez magának.*

Kedves elvtársak!

A szocialista tábor országai magabiztosan és feltartóztathatatlanul haladnak nagyszerű célunk — a kommunizmus felé.

A Szovjetunió minden kommunistája, az egész szovjet nép erőt és fáradságot nem kímélve munkálkodik, hogy végrehajtsa pártunk XXI. kongresszusának történelmi jelentőségű határozatait, valóra váltsa országunkban a kommunista építés nagyszerű programját.

Évről évre fokozódik, gyarapodik országaink gazdasági ereje, emelkedik a dolgozók életszínvonala. A szocialista tudomány és kultúra egyre újabb és újabb sikereket mutat fel. Egyre szilárdabb és megbonthatatlanabb a szocialista táborban tömörülő országok egysége. Ez erősíti a világ minden egyszerű emberének azt a meggyőződését, hogy *a béke erői győzedelmeskednek a háború erői fölött.*

Kádár elvtárs beszámolójában meggyőzően és sokoldalúan ismertette a magyar nép történelmi vívmányait és nagyszerű sikereit. Pártunk és az egész szovjet nép őszintén örül ezeknek a sikereknek, s tiszta szívből *kíván önöknek és önökön keresztül minden magyar kommunistának, a népi demokratikus Magyarország munkásainak, parasztságának és értelmiségének újabb sikereket abban a nemes harcban, amelyet hazájuk ragyogó jövőjéért, a magyar nép boldogságáért, a szocializmusért folytatnak.* (Nagy taps.)

Elvtársak! Most pedig engedjék meg, hogy felolvassam a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusához intézett üdvözlő üzenetét.

„A Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának!

Kedves elvtársak, a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának küldöttei!

A Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága, országunk minden kommunistája és minden dolgozója nevében forró, testvéri üdvözletét küldi önöknek és önökön keresztül a Magyar Szocialista Munkáspárt minden tagjának, a Magyar Népköztársaság munkásainak, parasztjainak és értelmiségének, egyszersmind őszinte szívvel sikeres munkát kíván a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának.

A Szovjetunió Kommunista Pártja forrón üdvözli testvérét és elvtársát, a Magyar Szocialista Munkáspártot, amely bölcs hozzáértéssel vezeti a magyar munkásosztályt és Magyarország minden dolgozóját a jobb jövő megteremtésének, a szocialista és kommunista társadalom felépítésének útján. A Magyar Szocialista Munkáspárt letéteményese és hűséges folytatója annak az ügynek, amelyet a magyar kommunisták 41 esztendővel ezelőtt kezdtek meg. Egész tevékenységében a marxizmus—leninizmus halhatatlan elmélete vezérli, s ezt az elméletet alkotóan alkalmazza országának konkrét feltételeire.

A Magyar Szocialista Munkáspártnak és Központi Bizottságának hozzáértő vezetése révén a magyar nép sikeresen visszaverte a belföldi és a nemzetközi reakció támadását, rövid idő alatt begyógyította az ellenforradalmi lázadás által okozott sebeket, és újabb nagyszerű eredményeket ért el a szocializmus építésében. A revizionistáknak, valamint a szektásoknak és a dogmatikusoknak semmiféle próbálkozásukkal sem sikerült letéríteni a Magyar Szocialista Munkáspártot erről az útról, és ma a Magyar Szocialista Munkáspárt, tömegkapcsolatai további erősítésének útján haladva, elismert vezére a dolgozó magyar népnek, a nagy ügy, a szocializmus és a kommunizmus diadaláért folytatott harcban.

Az önök nagyszerű sikerei büszke örömmel töltik el a szovjet dolgozók szívét, akik őszinte és megbízható barátai a magyar népnek.

A magyar kommunisták a testvéri kommunista és munkáspártokkal vállvetve, a szocialista táborhoz tartozó országok népeinek összeforrott családjában az első sorokban harcolnak a békéért és a nemzetközi feszültség enyhítéséért, a földkerekség valamennyi népét egybefűző barátság erősítéséért és fejlesztéséért.

Újabb nagy sikereket kívánunk a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusa küldötteinek, és önökön keresztül a Magyar Szocialista Munkáspárt minden tagjának, az egész magyar dolgozó népnek a politikai, gazdasági és kulturális

építésben, a dolgozók jólétének további fokozásában, a hatalmas szocialista tábor valamennyi országának erősítéséért és tömörítéséért vívott harcban.

Éljen a szocializmust építő, testvéri magyar nép!

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Erősödjön és viruljon a megbonthatatlan szovjet—magyar barátság!

Éljen és erősödjön a szocialista tábor országainak és a nemzetközi kommunista mozgalomnak egysége!

Éljen a marxizmus—leninizmus!

A Szovjetunió Kommunista Pártjának
Központi Bizottsága."

(A beszéd elhangzása után a kongresszus küldöttei helyükről felállva, hosszan tartó, lelkes tapssal üdvözölték Hruscsov elvtársat.)

NEMESKÉRI JÁNOS,

a Lenin Kohászati Művek Pártbizottságának titkára:

Tisztelt kongresszus, kedves elvtársak!

A Lenin Kohászati Művek a kongresszusi verseny eredményeképpen november 30-ig befejezte évi teljes árutermelési tervét. Nem volt még példa a felszabadulás óta arra, hogy a gyár egy hónappal az év vége előtt teljesítse tervét.

Munkánk eredményességének alapja pártunk helyes politikája volt, amely kifejezésre jutott a többi között a Központi Bizottságnak a munkásosztály helyzetéről szóló, valamint az 1959. március 6-i határozatában.

Pártunk helyes politikájának nyomán üzemi pártszervezetünk tekintélye is nagymértékben megnőtt a gyárban. A műszaki, gazdasági vezetés egyre inkább kéri a pártszervezet segítségét a jó elgondolások megvalósításához, igényli mozgósító

tevékenységét. Ennek köszönhető, hogy *a Lenin Kohászati Művekben a munka termelékenysége 1955-höz viszonyítva 1958 végéig 40 százalékkal, 1959-ben pedig az előző évhez képest 13,2 százalékkal nőtt.*

A kommunista aktivisták lelkesedése és munkakészsége, öntudatbeli fejlődése nem egy esetben túlszárnyalta ez idő alatt a pártbizottság várakozását. A megyei pártbizottság például körülbelül két héttel ezelőtt 20 elvtársat kért falusi munkára. A pártbizottság túl nagynak találta a számot, félt, hogy nem tudja a kérést kielégíteni. Számunkra is nagy meglepetés volt, hogy 38 elvtárs önként jelentkezett a falusi pártmunkára. Nekünk a megfelelő következtetéseket le kell vonnunk ebből az esetből is. *A jövőben még jobban kell bíznunk elvtársainkban, hiszen örömmel és büszkeséggel tesznek eleget megtisztelő pártmegbízatásaiknak.*

Elvtársak! A termelés pártellenőrzéséről is szeretnék szólni. Ez nálunk hosszú ideig a műszaki vezetők beszámoltatására korlátozódott, mivel alapszervezeti vezetőségeink, de sokszor még az üzemi pártbizottság tagjai sem tudtak elég szakszerűen hozzászólni a termelés kérdéseihez. Kevés gondot fordítottunk arra, hogy politikai-elméleti továbbképzésünk mellett a műszaki-gazdasági ismereteket is elsajátítsuk. Miután erre rájöttünk, alapszervezeti titkárainknak gyakorlati-módszertani előadásokat tartottunk a termelés pártirányításának és ellenőrzésének elvi és gyakorlati kérdéseiről. Ma már alapszervezeteink döntő többsége él a szervezeti szabályzatban rögzített jogaival, és javaslatokat tesz a műszaki-gazdasági vezetésnek a termelés javítására. A termelés pártellenőrzése azonban csak akkor nyer igazi értelmet, ha a pártcsoportokban, az egyes munkahelyeken is megvalósul. Mielőtt a kongresszusra jöttünk, megvitattuk az irányelvek üzemünkre vonatkozó részét. Összehasonlítottuk a kohászat távlati fejlesztési tervével, és megállapítottuk, hogy *üzemünk az egyes főbb gyártmányokat és gazdaságossági mutatókat jóval 1965 előtt megvalósíthatja, amennyiben a népgazdaság erre igényt tart.* (Taps.)

NÉMETH KÁROLY,

a Csongrád megyei Pártbizottság első titkára:

Tisztelt kongresszus, kedves elvtársak!

Miként az országban, a mi megyénkben is a kommunisták — szinte az összes taggyűléseken — kifejezésre juttatták egyetértésüket a párt politikájával. *Kifejezték azt a kívánságukat, hogy a Központi Bizottság bátran menjen előre a megkezdett úton,* s nemcsak a kommunisták, hanem a pártonkívüliek is követni fogják. Örömmel töltött el bennünket, hogy a párt az elmúlt három esztendő folyamán olyan nagymértékben figyelembe vette párttagjaink és pártonkívüli dolgozóink okos elképzeléseit, javaslatait, és azokat érvényesítette az összes fontos okmányokban, párthatározatokban.

A mi megyénkben is egység van a pártban, marxista—leninista egység. Az egység, amely áthatja a legkisebb pártszervezeteket is, mindenekelőtt pártunk vezető szerveiből, a Központi Bizottságból, a Politikai Bizottságból sugárzott szét.

Annak a lelkes hangulatnak és a gazdasági eredményeknek, amelyek a kongresszusi készülődést jellemezték, az az alapja, hogy mi egészen másképpen dolgozunk együtt a pártonkívüliekkel, mint az ellenforradalmat megelőző években. A határozatok meghozatalánál, egy-egy probléma megoldásánál meghonosodott az a gyakorlat, hogy az alapszervezetekben a kommunisták és a pártonkívüliek véleményét, tanácsait kikérik. *A megye lakosai így érzik, hogy az ő gondjuk a párt gondja, és javaslataik megtestesülnek a párt politikájában.*

Nagyon megszívleltük és érvényesíteni fogjuk, amiről Kádár elvtárs beszámolójában szólott, hogy nem minket szolgál a nép, akik akár a legkisebb vagy magasabb funkcióban vagyunk, hanem nekünk kell minden erőfeszítésünkkel, idegszálunkkal, akaratunkkal szolgálnunk párttagságunkat, a pártonkívülieket, egész szocializmust építő népünket, amely minket bizalmával tisztel meg és vezetőivé választ. Mi igyekszünk ilyen szellemben

dolgozni Csongrád megyében, s a Központi Bizottság ebben a tekintetben is példát mutat.

A szocialista építőmunka meggyorsítása érdekében minden lehetőséget és tartalékot fel kell tárnunk.

Van egy kis gépgyárunk Makón, amelynek duplájára emelték fel a tervét, mert a mezőgazdaság szocialista átszervezésének meggyorsulásával szükség van a gépekre. A gyár vezetői akkor 13 millió forintos beruházási tervvel állottak elő. Megmondottuk, hogy ez nem járható út, meg kell nézni, hogyan lehetne a lehetőségeket jobban kihasználni. „Ilyenek nincsenek" — erősködtek. Mikor azután beszélgettünk a munkásokkal, kiderült, hogy 2—3 gép beállításával, amelyek egymillió forintba sem kerültek, és főképpen a munkások lelkesedésével, már november közepére elérhettük a duplájára emelt terv teljesítését. Ehhez hasonló példa sok van. *A gazdasági vezetők és mi, pártfunkcionáriusok is, sokkal kisebb tervekkel álltunk a dolgozók elé, mint amilyeneket ők maguk elgondoltak a szocialista építőmunka meggyorsítására.*

Nagy tartalékunk a vezetés színvonalának javítása is. Az árpádhalmi Lenin Termelőszövetkezet például éveken keresztül jó adottságai ellenére sem tudott megfelelően fejlődni. 1958 elején a tagsággal egyetértésben sikerült jó elnököt és agronómust állítani a szövetkezet élére. Az árpádhalmiak az idén aktívával zártak, 40 forintot fizetnek egy munkaegységre és egymillió forintot törlesztettek az állami adósságból.

Nem aknáztuk ki kellően az öntözéses gazdálkodás lehetőségeit. A megye vízkiemelő művei 30 000 kat. holdat öntözhetnének, de jelenleg csak 2000 kat. holdon hasznosítják a vizet. A megyei pártbizottság most tervbe vette, hogy változtat ezen a helyzeten.

Úgy véljük, hogy a termelőszövetkezeti mozgalom megyei fejlődésének lehetőségei, előrehaladásunk politikai és gazdasági feltételei megvannak, és okos szóval, felvilágosító munkával gyorsabb ütemben haladhatunk a termelőszövetkezeti fejlődés, a termelés növelésének útján. *(Taps.)*

TATÁR KISS LAJOS,

a Hajdú-Bihar megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának elnöke:

Tisztelt kongresszus!

A Központi Bizottság beszámolója és Fock elvtárs referátuma hangsúlyozta, hogy a helyi tanácsok feladatai között kiemelkedő szerepet játszik a beruházások jó megszervezése, akár az állami, akár a költségvetési, akár a községfejlesztési beruházások megszervezéséről van szó. Ez annál inkább fontos, mert a beruházások évről évre növekednek. Hajdú megyében pl. az összes beruházások összege több mint 500 millió forint.

Egyes esetekben azonban a tervezés és a beruházás között nincs meg az összhang. Ennek jelenleg egyik oka az, hogy az Építésügyi Minisztérium a megyei tanácsok tervirodáit saját felügyelete alá helyezte. Ebből kifolyólag elég sok a késés és a tervszerűtlenség. Hajdúnánás városban például hat hónapot késett a 24 lakásos bérház tervdokumentációja, és emiatt az 1959-re tervezett 1 200 000 forintos beruházásból mindössze 300 000 forint értéket tudnak teljesíteni. Hasonló a helyzet sok más építkezésnél is. Ennek elsősorban a tervezések túlcentralizálása az oka.

A tervezés ma sokszor költséges, nem elég gazdaságos. Úgy látszik, nem érdekük a tervezőknek, hogy olcsóbban, gazdaságosabban tervezzenek. Itt van például a típustervek helyszínre való alkalmazása, adaptálása. Egy kéttantermes iskola tervének adaptálása például 19 500 forint. A megye műszaki dolgozóinak véleménye szerint ez nem kerülhetne többe 3000 forintnál.

Fock elvtárs említette, törekednünk kell arra, hogy minden erőforrást jól kiaknázzunk a második ötéves terv beruházásainak megvalósítására, s különösen törekednünk kell arra, hogy az előregyártott elemek használatával még olcsóbbá tegyük az építkezéseket. Tapasztalataink szerint — és ez is a tervezés egyik hibája — a vasbeton-munkáknál nem használják eléggé az előregyártott elemeket, s az egyedileg helyszínen elkészített vasbeton-szerkezetet tervezik és alkalmazzák szívesebben. Ez

meglassítja az építkezést, másrészt, mivel a helyszínen zsaluznak, a zsaludeszkák, amelyeket gyakran importból szereznek be, rövid használat után tönkremennek. Nyilvánvaló, hogy *sokkal határozottabban kell intézkedni a tervezés vonalán:* ne tervezzenek monolit vasszerkezeteket, hanem előregyártott elemeket. A tervezés díjazásának rendszerét is úgy kellene összeállítani, hogy az ösztönözzön a határidők betartására, a minőségi munkára és a gazdaságosság elvének érvényesítésére. *(Taps.)*

HIDASI ISTVÁN,

a Középdunántúli Szénbányászati Tröszt igazgatója:

Tisztelt pártkongresszus!

A Középdunántúli Szénbányászati Tröszt kommunista bányászai és egész kollektívája nevében örömmel jelentem, hogy vállalásunkhoz híven, elértük az 1960-ra tervezett színvonalat az összüzemi teljesítményben, az önköltségcsökkentésben és a legfontosabb fajlagos anyagfelhasználási mutatókban. A múlt évben a termelékenység 11 százalékkal emelkedett. A verseny keretében eddig 77 000 tonna barnaszenet termeltünk terven felül, 26 millió forint értékben. A jelentős eredmények elérését segítette a munkaverseny kibontakozása: a tröszt területén 53 csapatban 621 bányász dolgozik a szocialista munkabrigád címért.

A műszaki fejlesztésben is jelentős eredményeket értünk el. Évekig tartott például, amíg be tudtuk vezetni az ún. vastámos biztosítást. Ma már a frontfejtések homlokhossz felén ezt alkalmazzuk. A vasszerkezetekkel biztosított munkahelyeken a tervezett három forint önköltségcsökkentés helyett hét forinttal olcsóbban termelünk egy tonna szenet, mint az ugyanolyan, de fával biztosított részen. A szénfelrakás nehéz munkájának gépesítését is megkezdtük, és egyes aknákban a géppel felrakott szén aránya eléri az 55—75 százalékot. Ez is bizonyítja, hogy

a második ötéves terv irányelveiben a szénbányászatra megállapított műszaki fejlesztési feladat — reális.

A műszaki fejlesztés a szakmai oktatásban is feladatokat ró ránk. A legtöbb dolgozó szívesen tanul, bár még vannak elmaradók. Mérnökök és technikusok szívesen kapcsolódnak a munkába, bátran vállalkoznak az újszerű feladatok megoldására, részt vállalnak dolgozóink szakmai továbbképzésében is. Sajnos azonban a fejlettebb technika alkalmazásáért való küzdelem még nem egyöntetű. Vannak még kétkedők, maradiak, nemcsak a bányászok, hanem a műszakiak között is.

Nagy gondot kell fordítani arra, hogy a fiatal bányamérnökök a legfejlettebb műszaki ismeretekkel rendelkezzenek. Ezért fontos, hogy egyetemeink, technikumaink a legmodernebb gépekkel legyenek ellátva, s a hallgatók alaposan megismerkedjenek ezekkel, bánni tudjanak velük.

Már a jövő feladataira készülünk. Ehhez azonban az kell, hogy a tervek időben elkészüljenek. Tudjuk, hogy az ipari termelői árrendszer bevezetése az idén akadályokat okozott, az 1960. évi terveket azonban már jó lenne ismerni. A bányászatban a munkahely kapacitásának, a fejtésnek az előkészítése több időt igényel. Az országos széntermelési terv összeállítását meg kell előznie a szénigények helyes felmérésének, nehogy rosszul tervezzünk, s év közben — mint tavaly és az idén is — problémákat okozzon a szén elhelyezése. Egyes iparágakban a tervezett szénmennyiségre nem tartanak igényt, másutt pedig hiány mutatkozik. A szénelosztó szervek vegyék figyelembe a termelőszövetkezeti községek igényét is.

Bányászaink lelkesen dolgoznak, becsületes munkával bizonyítják, hogy hűségesek a párthoz, a népi demokratikus államhoz, a forradalmi munkás-paraszt kormányhoz. Ennek bizonyítéka, hogy a dudari bányák szocialista munkabrigád címért küzdő csapatai a minap tanácskoztak, s azzal a felhívással fordultak a tröszt üzemeihez, hogy a kongresszusi munkaverseny ne fejeződjék be; *köszöntsük új munkasikerekkel hazánk felszabadulásának 15. évfordulóját, 1960. április 4-ét.* (Taps.)

KISS DEZSŐ,

a Budapesti Pártbizottság titkára:

Tisztelt kongresszus, kedves elvtársak!

Kádár elvtárs beszámolója a magyar kommunisták négy évtizedes harcának egyik küzdelmes, bonyolult, de nagyon szép és eredményes időszakának történetéről adott számot.

Mi kis ország vagyunk a nagyvilágban. Tudjuk azonban, hogy 1956-ban nagyon sok gondot okoztunk testvérpártjainknak és a nemzetközi munkásmozgalomnak. Ezért úgy gondoljuk, hogy Magyarországon ma mindenki, aki csak egy kicsit is tett a legutóbbi három esztendőben a munkáshatalom megszilárdításáért, örömmel fogadja a Központi Bizottság beszámolóját.

Különösen örömmel fogadják annak a Budapestnek a dolgozói, ahol az ellenforradalom góca volt. Hadd számoljak be arról, hogy a Budapesti Pártbizottság által is kezdeményezett kongresszusi verseny során az év első tíz hónapjában termelési tervünket csaknem 2 milliárd forinttal teljesítettük túl, a munka termelékenységét eddig 4,2 százalékkal emeltük. Önköltségcsökkentési tervünket ugyancsak teljesíteni fogjuk.

Sikereink egyik forrása a testvérpártok felbecsülhetetlen segítségén kívül az, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt a marxizmus—leninizmus eszméi alapján helyes viszonyt tudott kialakítani a pártonkívüli dolgozókkal. Nagy öröm számunkra, hogy Hruscsov elvtárs kongresszusunkon 46 testvérpárt küldötteinek jelenlétében állapította meg, hogy a magyar kommunisták jó úton járnak, eredményesen munkálkodnak a magyar dolgozó nép, a Magyar Népköztársaság felvirágoztatásán.

Helyes politikánk nyomán megerősítettük kapcsolatainkat a tömegekkel. A párt és a tömegek közötti kapcsolat szilárdsága azonban nem egyszer és mindenkorra adott valami. Például kedvezőtlenül befolyásolja e kapcsolatokat, hogy a tömegek alkotókészsége, aktivitása, a megnövekedett feladatok és az élet állította követelmények, valamint gazdasági vezetésünk, gazdasági szervező munkánk színvonala között időnként ellent-

mondás mutatkozik. Ennek megjelenési formái közé tartozik az indokolatlan tartalékolás, a túl óvatos tervezés, az alulról kibontakozó helyes kezdeményezések elsorvasztása. Gyakran a minisztériumok is és a vállalatok is igyekeznek a lehetőségekhez képest alacsony tervet kapni.

Hiba az is, hogy egyes helyeken túlteng a mennyiségi szemlélet; más területeken fokozódik a minőség romlása; a beruházások újra kezdenek szétszóródni, és Budapesten már most, az év első 10 hónapjában több túlórát használtunk fel, mint tavaly egész esztendőben.

A munkások azt mondják: ha meg tudtátok szervezni a hatalom megszilárdítását, megerősítését, akkor szervezzétek meg jobban a gazdaság vezetésének munkáját is.

Sok formája és lehetősége van annak, hogy a munkások beleszólhassanak mind a helyi vezetésbe, mind az országos kérdésekbe. Ilyenek a termelési tanácskozások, a nyilvános taggyűlések, a csoportos beszélgetések, a szakszervezeti taggyűlések és így tovább.

Hadd említsek meg azonban egy példát arra, mennyire nem használjuk ki mi ezeket a lehetőségeket. Budapesten az elvtársak derülnek, amikor azt kérdezzük, mit csinálnak az üzemi tanácsok. Pedig van lehetőség arra, hogy jobban felhasználjuk az üzemi tanácsokat az üzemi demokrácia fejlesztésére. Úgy gondolom, hogy nemcsak lehetőség ez, hanem kötelesség is.

A Budapesti Pártbizottság november 9-i ülésén kimondotta, hogy a gazdasági vezetés színvonalának, a gazdasági szervező munka megjavításának feladata ugyanolyan hősies cselekedet, mint amilyen az elmúlt három esztendőben a párt szervezése vagy az ellenforradalmárok elleni fegyveres harcban való részvétel volt.

Engedjék meg az elvtársak, hogy a Budapesti Pártbizottság nevében megígérjem, hogy a kongresszus határozatainak végrehajtásáért mindent el fogunk követni. *(Taps.)*

DARABOS IVÁN,

a Zala megyei pártbizottság első titkára:

Tisztelt pártkongresszus! Kedves elvtársak!

Kőolajiparunk az elmúlt három évben egyenletesen fejlődött. Kőolajtermelésünk az idén 52 százalékkal több mint két évvel ezelőtt volt. *(Taps.)* Jelentős része van ebben a Szovjetuniótól kapott modern berendezéseknek, a KGST-n belül kialakult együttműködésnek és az olajipar fejlesztéséről szóló két évvel ezelőtti párthatározatnak. *A Politikai Bizottság határozata növelte az olajbányászok és műszakiak felelősségérzetét, aktivitását, fellendült a tudományos kutató munka, kibontakozott fiatal műszaki értelmiségünk kezdeményezőkészsége és tehetsége.*

A magyar olajbányászat a kongresszus tiszteletére — az éves terv teljesítésén túl — 3 százalékkal több olajat ad az országnak, és termelési költségét több mint 2 százalékkal csökkentette. Mindezek alapján megállapíthatjuk, hogy *a második ötéves terv olajtermelési előirányzata reális.*

A termelési eredmények eléréséhez jelentős segítséget nyújtott pártunk helyes politikája. Úgy emeljük tovább pártmunkánk színvonalát, úgy alakítjuk munkamódszereinket, hogy egyre több dolgozó felelősségét keltsük fel, egyre több ember gondolata, segítő és kezdeményezőkészsége váljon alkotó erővé.

Központi Bizottságunk munkamódszerének példáján sokkal jobban támaszkodunk a párttagság és a pártonkívüliek véleményére, a tömegek tapasztalataira. Ösztönözzük az emberek kezdeményezését, jobban bekapcsoljuk a munkába a társadalmi aktivistákat. Egyre határozottabban igyekszünk kialakítani azt a vezetési gyakorlatot, amely *bizalmat előlegez és elvi segítséget nyújt.*

Ma már megszűnőben van az a régi gyakorlat, amely az alsóbb szerveket vagy a pártmunkásokat egyszerűen a határozatok vagy a szempontok „postázóinak" tekintette. Ennek az

lett az eredménye, hogy növekedett a pártszervezetek és a kommunisták önállósága, felelőssége. Kialakulóban van az adott körülményeket figyelembe vevő, helyi politika.

A pártszervezetek vezetőivel mindenekelőtt a párt politikai irányvonalát, a termelési és politikai kérdések legfontosabb összefüggéseit, a termelés pártellenőrzésének módját értetjük meg. Ez türelmes, sokoldalú nevelőmunkát kíván. E tekintetben még ma is mutatkoznak hibák.

Pártmunkánkban, elsősorban falusi pártszervezeteinknél még ma is előfordul, hogy a járási pártbizottságok munkatársai vagy aktivistái egyszerűbbnek látják elvégezni a helyi feladatot, mint a helyi pártszervezetet önálló munkára nevelni, s közben tanácsokkal, bírálattal segíteni. Még ma is előfordul, hogy egy-egy kérdésben a megyei pártbizottság intézkedéseivel megkerüli a közvetlen irányításra illetékes járási, városi pártszervezeteket. Ezzel nem segítjük, hanem zavarjuk munkájukat. Ha a feladatokat nem az oldja meg, aki azért felelős, nemcsak az önállóság csorbul, hanem csökken az alsóbb szervek felelőssége is. Ezért az önállóság fokozásával arra késztetjük a helyi vezetőket: tanulmányozzák alaposabban a megoldandó problémákat, kísérjék figyelemmel az emberek véleményét, válasszák ki a megoldás legjobb módszereit, osszák szét a feladatokat és rendszeresen ellenőrizzék munkájukat. *Ez a módszer állítja igazán talpra a helyi erőket, s neveli egy-egy önálló feladat sikerei és hibái számbavételével területük igazi gazdáivá.*

A termelőszövetkezetek megszilárdításának tapasztalatai is a helyi pártszervezetek, tsz-vezetőségeink növekvő önállóságáról tanúskodnak. A helyesen értelmezett önállóság mutatkozott meg a pártszervezetek irányító munkájában a községfejlesztési tervek összeállításánál és végrehajtásánál, amikor egy-egy feladatra mozgósítani tudták az egész községet.

Munkánkban napról napra érezzük, hogyan támaszkodhatunk mind jobban az emberek becsületes szándékaira, munkájára. A párt s a tömegek azonos véleményének kialakítása rendkívül sokoldalú, nehéz feladat. A régi gondolkodás, a megszokás

száz és száz akadályozó vonását kell türelmes munkával tisztázni, s ezen keresztül felébreszteni a közös munka, a közös vagyon, az országos érdek, a szocializmus építése iránti felelősséget, cselekvőkészséget.

Pártmunkánk alapvető feladatának tartjuk, hogy *megyénk dolgozóiban tovább mélyítsük a pártunk és szocialista hazánk iránt megnyilvánuló őszinte bizalmat.* Érezzük felelősségünket *az országos tervek eredményes megvalósításáért, mely nagymértékben függ pártunk politikájának helyi megvalósításától.* (Taps.)

MÜNNICH FERENC,

a Politikai Bizottság tagja, a Minisztertanács elnöke:

Igen tisztelt kongresszus!

A kormány szervezetét, hatáskörét a Magyar Népköztársaság Alkotmánya határozza meg.

Kormányunk kollektív testületként látja el feladatát. A kormány működéséért tagjai testületileg és külön-külön is felelősek. A kormánytagok egyenlő jogokkal vesznek részt a kormány rendelkezéseinek kidolgozásában, megalkotásában és végrehajtásában.

A magyar forradalmi munkás-paraszt kormány megalakulásától kezdve fő működési elvének tekintette a kollektív vezetés megteremtését, a vezetés kollektivitásából adódó szervezeti formák kialakítását. Kormányunk szervezeti sajátossága, hogy tagjainak többsége vezetője egy-egy minisztériumnak, és ezen keresztül legfelsőbb vezetője az állam egy-egy szakigazgatási ágazatának. Arra törekedtünk, hogy a kormány minden tagja a szűk értelemben vett minisztériumi szemléleten felülemelkedve, össznépi, népgazdasági szemlélettől áthatva foglaljon állást a döntések meghozatalánál. E tekintetben a kormány tanácskozásain jelentős eredményeket értünk el. A kormány egyes tagjainak szakismerete a kérdések sokoldalú megvilágítását tette lehetővé, vitáinkra azonban nem nyomta rá bélyegét

a szűk szakmai szemlélet. A problémák kölcsönös megértése, az egymást-segítés szándéka, a közös célok elérésére történő együttes erőfeszítés megkönnyítette és meggyorsította az ügyek eldöntését. De továbbra is feladatunk, hogy a tárcasovinizmus még meglevő maradványait megszüntessük.

A kormányzati munka során nagy gondot fordítottunk arra, hogy a miniszterek hatáskörét bővítsük, egyéni felelősségüket növeljük. Számos kérdésben a döntés jogát a leginkább érintett miniszterre bíztuk, ezáltal jelentősen csökkentettük a kormány közvetlen hatáskörébe tartozó ügyek számát.

Azt tapasztaltuk, hogy a miniszterek hatáskörének bővítése visszahatott a kormányzati munkára a tekintetben is, hogy jobban előkészített, közösen kidolgozott, az érdekelt miniszterek között egyeztetett előterjesztések kerültek a kormány elé.

Alkotmányunk értelmében a Minisztertanács irányítja a minisztériumok és a közvetlenül alárendelt egyéb szervek munkáját. A minisztériumok munkájának irányítása során gyakran kértünk be fontosabb határozatok végrehajtásáról vagy a minisztérium legfőbb tevékenységének részleteiről jelentéseket. Ezeket megvitattuk, határozatokat hoztunk, és segítséget nyújtottunk ahhoz, hogy munkájukat tovább javítsák.

A kormány feladata a törvények és törvényerejű rendeletek végrehajtásának biztosítása is. Mint ismeretes, létrehoztuk a népi ellenőrzés szervezetét, amely már eddig is jelentős eredményeket ért el, a törvények, törvényerejű rendeletek és a kormány rendelkezései végrehajtásának biztosításában. A törvények maradéktalan végrehajtása, a szocialista törvényesség biztosításának előfeltétele. A kormány erre rendkívül nagy gondot fordított, és a konkrét rendelkezéseken túlmenően olyan szervezeti intézkedéseket is tett, amelyek a korábbinál nagyobb mértékben szolgálták a kormányzati tevékenység törvényességét. A Minisztertanács üléseire állandó jelleggel meghívtuk a népköztársaság legfőbb ügyésze mellett — akinek részvételét törvény írja elő — a Legfelsőbb Bíróság elnökét, az Ország-

gyűlés elnökét, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnökét és a fővárosi tanács elnökét.

A kormány feladatai közé tartozik a népgazdasági tervek végrehajtásának biztosítása. Ez a munka a kormányzati tevékenység egyéb ágaitól sok vonatkozásban eltérő, sajátos feladatokat, ennek megfelelő szervezeti és munkamódszereket kíván. A tervek végrehajtásának biztosításához gyakran operatív, részkérdésekkel is foglalkozó intézkedések szükségesek, amelyeknél rendkívül fontos a sürgősség. Mindezen körülmények figyelembevételével külön kormányzati szervet hoztunk létre: a Gazdasági Bizottságot.

A Gazdasági Bizottság a kormány szerve, vezetője a kormány elnökének első helyettese. Mindez lehetővé teszi, hogy a Gazdasági Bizottság a hatáskörébe utalt kérdésekben a kormány nevében és a kormány tekintélyével járjon el. A Gazdasági Bizottság általában jól látta el a feladatát, és már megalakítása után rövid idővel a gazdasági élet fontos tényezőjévé lett. A Gazdasági Bizottság a legszorosabb összhangban végzi munkáját a kormánnyal, egyben a kormány megbízásából tevékenykedik. Legfontosabb intézkedéseit a kormány erősíti meg. A Gazdasági Bizottságban véglegesen el nem döntött ügyekben a kormány határoz.

A forradalmi munkás-paraszt kormány nagyon fontosnak tartja, hogy tevékenységéről rendszeresen tájékoztassa a közvéleményt. E célt szolgálja az üléseiről kiadott kommüniké vagy más formájú sajtótájékoztatás. Azt tapasztaltuk, hogy a lakosság nagy érdeklődéssel követi a kormány munkáját. A kormány tevékenységéről folyó rendszeres tájékoztatás hasznos ellenszere a felelőtlen rémhírek vagy ellenséges propaganda terjesztésének.

Végül a kormány nagy jelentőséget tulajdonít annak, hogy üléseit rendszeresen megtartja, és tevékenységének fő vonalát hosszabb időszakra kidolgozott munkaprogram határozza meg.

Elért eredményeink alapján azt a következtetést lehet levonni, hogy kormányunk munkája helyes volt, a párt politi-

kájának megvalósításában reá háruló feladatokat alapjában jól oldotta meg. De tovább kell javítanunk munkánkat, elsősorban a határozatok végrehajtásának ellenőrzésében, a minisztériumok tevékenységének irányításában, mert előfordultak mulasztások helyes határozataink végrehajtása során.

A kormány munkája további javításának egyik legfontosabb feltétele, hogy a kormány minden tagja az eddiginél is nagyobb mértékben felülemelkedjék az úgynevezett tárcaszemléleten és hozzászólásaival, állásfoglalásaival mindenkor a széles értelemben vett közérdeket, a népgazdaság lehetőségeit és célkitűzéseit, a párt politikáját szolgálja.

Munkánk továbbjavításának másik feltétele a kormány ellenőrzési tevékenységének kibontakoztatása. A népi ellenőrzés szervezete már eddig is jelentős eredményeket ért el, és jogos reményünk, hogy munkáját még tovább javítja. Emellett azonban az is szükséges, hogy a kormány mint testület, ellenőrizze legfontosabb rendelkezéseinek végrehajtását. Így elkerülhetjük, hogy a párt helyes politikai célkitűzéseit szolgáló rendelkezéseink — a helyi érdekeknek az általános érdekek fölé helyezésére irányuló törekvések miatt — a végrehajtás során eltorzuljanak.

Ahhoz, hogy a dolgozó tömegeket a kormányzati problémákhoz még közelebb hozzuk, helyes, ha a kormány és az országgyűlés az eddig kialakított formákon túlmenő kapcsolatokat teremt egymással. E tekintetben elsősorban az országgyűlés állandó bizottságaira hárul több feladat, de segítséget kaphatunk országgyűlési képviselőinktől is. Fogadónapjaikon, választóikkal való közvetlen kapcsolatuk révén figyelemmel kísérhetik rendelkezéseink végrehajtását, az észlelt hibákat az országgyűlési bizottságokban, felszólalásaikban vagy interpellációikban a kormány tudomására hozhatják, ezzel elősegíthetik az előforduló hiányosságok minél gyorsabb felszámolását.

A népgazdaság területén tapasztalható túlzott centralizáció felszámolása érdekében fokoztuk állami vállalataink önállóságát. A vállalatok tervszerű tevékenységét az anyagi ösztön-

zés helyesebb alkalmazásával értük el. Törődtünk azzal is, hogy a dolgozók alkotó kezdeményezése a termelésben és az irányító munkában mindinkább érvényre jusson, a szocializmus építésének jelentős erőforrása legyen.

Ezt olyan gazdasági intézkedésekkel értük el, melyek együttesen növelték a vállalatok önállóságát, a termelésben való érdekeltséget és az irányító szervek gazdasági munkájának hatékonyságát.

A népgazdasági tervek megalkotásának, végrehajtásuk biztosításának olyan új módszereit dolgoztuk ki, amelyekkel a tervek egyoldalú mennyiségi túlteljesítése helyett biztosíthatjuk a tervtúlteljesítés és a népgazdaság tényleges igényeinek összhangját. A vállalatok részére nem adtunk részletes, tevékenységük minden ágára kiterjedő tervutasításokat, hanem lehetővé tettük, hogy önállóan kezdeményezzenek, tartalommal töltsék meg terveiket. Ezt nagymértékben segítette a hitelfinanszírozás új rendszere: a Magyar Nemzeti Bank csak megkötött áruértékesítési szerződésekre nyújtott hitelt.

Ma már megállapítható, hogy a minisztériumok és vállalataik részére biztosított nagyobb önállóság terveink kedvező teljesítésével és a korábbi éveknél jobb eredmények elérésével jár együtt. Beigazolódott, hogy a központi intézkedések hatékonyságának biztosításához nem feltétlenül szükséges a nagy létszámú irányító szervezet. Amellett, hogy csökkentettük a minisztériumok és iparigazgatóságok létszámát, és növeltük a vállalati hatáskörben intézhető ügyek számát, központi célkitűzéseink megvalósítása javult.

A vállalati önállóság fokozásának egyik fontos eszköze volt, hogy áttértünk a merev béralap-gazdálkodásról az átlagbér-ellenőrzés rendszerére. Ennek következtében a vállalat maga dönt a munkások személyi besorolásáról, az alkalmazandó bér- és prémiumrendszerek kiválasztásáról, a normák megállapításáról. Mindezek hatásaként jobban érvényesült a szocialista bérezés munka szerinti elosztási elve, a helyes kereseti arányok kialakulása pedig serkentőleg hatott a termelésre.

Bevált a nyereségrészesedés rendszere is, mely a dolgozók kollektív anyagi érdekeltsége mellett az igazgató felelősségét is növelte. Az igazgató ma már nemcsak az irányító szervek előtt, hanem a dolgozók kollektívája előtt is felelős a nyereségrészesedést biztosító tervteljesítésért — az országos érdekek szigorú biztosítása mellett.

A vállalati hatáskörök bővülésével arányosan javult a vállalati igazgatók irányító munkája. Igazgatóink mind nagyobb szakértelemmel, nagyobb körültekintéssel vezetik a reájuk bízott vállalatokat, és munkájukhoz komoly segítséget nyújtanak a jól működő üzemi tanácsok. Az új ötéves tervben előttünk álló feladatok megvalósításához azonban a vállalatoknál is tovább kell javítani a vezetést. Elsősorban szakítani kell a még gyakran fellelhető konzervativizmussal, a régihez való ragaszkodással. Igazgatóinknak az eddiginél sokkal nagyobb gondot kell fordítaniuk a műszaki fejlesztés adta lehetőségek kibontakoztatására. Ma még előfordul, hogy a tervek túlteljesítését létszámemeléssel kívánják elérni, ez pedig menthetetlenül a termelékenység egyidejű csökkenéséhez vezet.

Sokat javult az igazgatók és a dolgozók kapcsolata, de még itt is van teendő. Még mindig gyakori a rideg magatartás, a büntetés ott, ahol a nevelés jobban segítene. A vállalati kollektívák erejét, javaslataikat a jövőben jobban fel kell használni a termelés szervezetének megjavítására, a vállalaton belül jelentkező fegyelmezetlenségek, a munkát gátló hibák kijavítására.

Tisztelt kongresszus!

Szocialista államunk központi szervei mellett az állami funkciók ellátásában nagy feladat hárul az államhatalom helyi szerveire, a tanácsokra. E szervekben, a munkásosztály, szövetségben a dolgozó parasztsággal, a dolgozó nép egységes államhatalmát képviseli és valósítja meg.

A tanácsok útján a dolgozó nép közvetlenül vesz részt a hatalom gyakorlásában. Ez kifejezésre jut a tanácsok összetételében is. A csaknem 107 000 tanácstag 41 százaléka munkás,

42 százaléka dolgozó paraszt, s közöttük jelentős számban foglalnak helyet a termelőszövetkezeti tagok, kifejezve azt a jelentős társadalmi változást, amely a mezőgazdaság szocialista átszervezése során ez ideig hazánkban végbement.

A tanácsok népi jellegét, a munkásosztály vezető szerepét kifejezi az is, hogy a tanácsfunkcionáriusoknak, a végrehajtó bizottságok vezetőinek közel kétharmada egyszerű munkásból és parasztból vált elismert helyi állami vezetővé, a közélet megbecsült munkásává. Ezek a munkásosztály és a dolgozó parasztság soraiból kikerült vezetők cáfolhatatlanul bebizonyították, hogy a munkások és egyszerű dolgozók — megszerezve a szükséges ismereteket — tudják, sőt sokkal jobban tudják az államot vezetni, mint valamikor a kiváltságos osztályok tagjai.

Nem tekinthetjük véletlennek, hogy az 1956. évi ellenforradalom — amely meg akarta fosztani a magyar dolgozók millióit attól, hogy továbbra is maguk irányítsák életüket — éppen a proletárdiktatúra legfontosabb szervei, a párt- és az állami szervek, köztük a tanácsok ellen irányította fő erejét. Ezekre akart döntő csapást mérni, tudva, hogy ezzel megdöntheti a munkásosztály hatalmát.

A tanácsok az ellenforradalom leverése után rövid idő alatt talpraálltak, és hatékonyan segítettek az ellenforradalom gazdasági és ideológiai pusztításainak páratlanul gyors felszámolásában. A tanácsok 9 éves működésük során eredményesen oldották meg a szocialista építés feladatait. Bebizonyították, hogy képesek ellátni az alkotmányban és a tanácstörvényben megszabott feladataikat, mind színvonalasabban irányítják a helyi társadalmi, gazdasági és kulturális életet. Eddigi munkájuk és az ellenforradalom alatti helytállásuk dolgozó népünk előtt vitathatatlanná tette a tanácsok életrevalóságát, bebizonyította, hogy a mi sajátos viszonyaink között a szocialista állam vezetésének legalkalmasabb formája a tanácsrendszer.

A tanácsok általában helyesen gazdálkodnak a rájuk bízott gazdasági eszközökkel. A dolgozók érdekeinek megfelelően

vezetik és irányítják a mintegy 270 000 dolgozót foglalkoztató 1052 ipari, építőipari, kereskedelmi és szolgáltató vállalatot, a kulturális és szociális intézmények egész sorát.

Az elismerés hangján kell szólni tanácsaink erőfeszítéseiről, amelyeket — a kormány messzemenő támogatásával — az állami helyiipar létrehozásában és fejlesztésében kifejtettek. Hasznos munkát végeznek a lakosság áruellátásában is. Az irányításuk alatt álló 117 kereskedelmi és vendéglátóipari vállalat 1958-ban 34 százalékkal magasabb áruforgalmat bonyolított le, mint 1954-ben. Ez az állami kiskereskedelmi és vendéglátóipari forgalomnak több mint 67 százaléka. A tanácsok többsége felelősséget érez azért, hogy iparuk olyan cikkeket gyártson, és olyan szolgáltatásokat teljesítsen, amelyek elsőrendű fontosságúak a lakosság ellátásában. Nagy jelentőségű pl., hogy teljes egészében a tanácsi élelmiszeripar látja el a lakosságot kenyérrel és péksüteménnyel, nyershús-szükségletének 40—45 százalékával, a tartósított húsáruknak csaknem a felével. A tanácsi ipar ez évben már mintegy 16 000 garnitúra hálószobabútort és mintegy 12—13 000 garnitúra konyhabútort állít elő a lakosság számára.

A tanácsokra hárul a lakosság kommunális és egyéb szolgáltatások iránti igényének kielégítése, az e feladatokat ellátó vállalatok és üzemek irányítása és fejlesztése. E vállalatok munkáján múlik elsősorban a lakosság megfelelő ellátottsága vízzel, gázzal stb.

A dolgozó tömegek életkörülményeinek állandó javítását szolgálja a tanácsok beruházási tevékenysége is. A rendelkezésükre bocsátott állami beruházási eszközökből ebben az évben 6213 lakást adnak át rendeltetésének és 7277 lakás építését kezdik meg. Villamosítanak 171 községet, üzembe helyeznek három, mintegy napi 3,9 vagon kenyeret előállító kenyérgyárat. Napi 20 000 m^3-rel növelik a víztermelést, üzembe helyeznek 70 közkutat, 8 törpevízművet, s mintegy további 40 000 ember részére biztosítanak egészséges ivóvizet. Az orvosi körzetek számát 67-tel növelik, mintegy 500 új kórházi ággyal és napi

627 szakorvosi fogadóórával fejlesztik a lakosság egészségügyi ellátását. Az oktatást 1672 új iskolai tanterem megépítésével segítik elő, ebből több mint 600-at a lakosság támogatásával, helyi erőforrásból létesítenek. A közlekedés javítására, elsősorban a fővárosban 202 új autóbuszt és 50 új villamos motorkocsit helyeznek üzembe. Városaink köztisztaságának javítására számos speciális gépkocsit és egyéb gépi eszközt szereznek be.

A tanácsok az elmúlt évek során jelentős eredményeket értek el a mezőgazdasági termelés emelésében, a termelőszövetkezeti mozgalom fejlesztésében, társadalmunk politikai alapja, a munkás-paraszt szövetség erősítésében. A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága 1958 decemberi és 1959 márciusi határozatának végrehajtásában a párt helyi szerveinek közvetlen irányítása mellett dicséretre méltó munkát végeztek a tanácsok. Jelentősen elősegítették a mezőgazdaság szocialista átszervezésének meggyorsítását; gondos politikai és gazdasági szervező munkával hozzájárultak a 4511 termelőszövetkezet és termelőszövetkezeti csoport közös gazdálkodásának megindulásához, és a termelőszövetkezetek megszilárdításához. A párt irányításával nagyrészt sikerült biztosítaniuk a termelőszövetkezetek alapszabály szerinti működését, a földjáradékkal és a háztáji gazdasággal kapcsolatban kialakult helytelen nézetek felszámolását.

A tanácsok eddigi működésük során számottevő eredményeket értek el szocialista államunk egyik legfontosabb funkciójának gyakorlásában: a társadalom tagjai tudatának átformálásában, a kulturális nevelő munkában. Egyre eredményesebben irányítják kulturális intézményeiket. Felelősséggel gondoskodnak az általános iskolai hálózat egészéről, a középiskolák csaknem 70 százalékáról, az óvodák 80 százalékáról, a színházak 70 százalékáról, a filmszínházak mintegy 80 százalékáról. Tőlük is függ, hogyan fejlődik az ország kultúrotthonainak 85—90 százalékában a kulturális élet, hogyan szolgálja dolgozó népünk nevelését a tanácsi könyvtárhálózat, amely birtokában

tartja az ország közkönyvtári könyvállományának több mint 60 százalékát.

Eredményeket értek el a tanácsok a párt művelődéspolitikai irányelveinek gyakorlati végrehajtásában. Gyümölcsöző munkakapcsolatokat kezdenek kialakítani az értelmiséggel. Bevonják őket — elsősorban a pedagógusokat — a tömegek iskolán kívüli oktatásába, az ifjúság iskolán kívüli nevelésébe, a kultúrotthonok és könyvtárak munkájának fejlesztésébe. Egyre erőteljesebben törekednek arra, hogy társadalmi üggyé tegyék a munkás-paraszt tanulóifjúság tanulmányi színvonalának emelését és a felnőtt lakosság továbbképzését. Évről évre növelik az ismeretterjesztő előadások számát, vezetésükkel egyre pezsgőbb élet alakul ki kultúrotthonainkban és kultúrházainkban. A helyi tanácsok mind nagyobb mértékben támaszkodnak társadalmi erőforrásokra az oktatási intézmények, elsősorban az iskolai tantermek és a kultúrotthonok építésénél és korszerűsítésénél. Ez évben pl. a községfejlesztési alapból 404 kultúrotthon építését és több száz kultúrház korszerűsítését tűzték ki célul.

A tanácsok munkájának igen fontos része a — pártunk javaslatára kialakított — *községpolitikai tevékenység*, amely gazdasági és politikai szempontból egyaránt egyik leghatékonyabb eszköze a tanácsok és a tömegek közötti kapcsolat fejlesztésének. Ezt a lakosság önkéntes anyagi hozzájárulásán és társadalmi munkáján alapuló tevékenységet a kormány jelentős támogatásban részesíti. A községfejlesztési alap számára biztosítja a bevételi forrásokat. Lehetővé tette a bankkölcsön felvételét községfejlesztési célokra. Központi készletekből biztosítja a községfejlesztési feladatok megvalósításához szükséges építőanyagok többségét. 1960-tól a helyi erőforrások fokozottabb feltárásának és felhasználásának előmozdítása érdekében a lakosság hozzájárulásának arányában — az állami költségvetésből — külön pénzbeli támogatást nyújt a tanácsoknak.

Az állam által támogatott társadalmi összefogásban hatalmas alkotó erő rejlik. Jellemző erre, hogy *a tanácsok a lakosság*

támogatásával 1958-ban a községfejlesztési tervek keretein belül csaknem 600 millió forint értékű létesítményt valósítottak meg.

Az idén tovább növekedett az építési kedv, a társadalmi összefogás alkotó ereje. Az 1959. évi községfejlesztési alap bevételének tervezett összege meghaladja az 1,5 milliárd forintot. A tanácsok az év első felében már átadtak rendeltetésének a többi között 25 orvosi rendelőt, 19 orvoslakást, 50 iskolai és óvodai tantermet, 63 művelődési otthont, 559 000 m² szilárd burkolatú utat és járdát, 127 közkutat és 6 törpevízművet. Felújítottak 19 orvosi rendelőt, 18 orvoslakást, 60 iskolai és óvodai osztálytermet, 106 művelődési házat, 450 000 m² utat és járdát, 146 közkutat és 156 helyi hidat.

A községfejlesztés során épített utak és járdák százkilométerei, az iskolák, a kultúrházak, a közkutak, parkok, játszóterek és egyéb létesítmények százai egyre kulturáltabbá teszik városainkat és községeinket, mind nagyobb mértékben hozzájárulnak a falusi elmaradottság felszámolásához, csökkentve a város és a falu közötti különbséget. Az eredményes községfejlesztési munka jelentős mértékben növeli a tanácsok megbecsülését, közéleti tekintélyét. Egyre szorosabbra fűzi a tanácsok és a tömegek kapcsolatát.

A párt és a kormány nagyra értékeli a tanácsok munkáját, és hatékonyan támogatja őket abban, hogy munkájuk tovább javuljon. Az eredmények elismerése mellett azonban meg kell mondanunk azt is, hogy a tanácsok munkájában még akadnak fogyatékosságok, amelyek hátrányosan hatnak a tanácsok továbbfejlődésére és tömegkapcsolataira.

Az elért gazdasági eredmények ellenére még nem elég színvonalas a tanácsok gazdasági szervező munkája. Gyenge a műszaki és a közgazdasági elemző munka — emiatt gyakran a megengedettnél magasabbak a termelési költségek. Esetenként nem elég megalapozott a beruházások tervezése, gyakran elaprózzák pénz- és anyagi eszközeiket. Hibák észlelhetők a tervfegyelem terén is. Nincs rendszeres és szigorú ellenőrzés. Sem a tervezésnél, sem a tervek végrehajtásának ellenőrzésénél

nem támaszkodnak eléggé az alsóbbfokú tanácsokra, de saját tanácsi bizottságaikra sem.

A községfejlesztési munkában is tapasztalhatunk még hibákat. Előfordul, hogy egyes tanácsok a tervek készítésébe nem vonják be a lakosságot, nem kérik ki javaslatukat, nem hallgatják meg véleményüket. Egyes végrehajtó bizottságok és választott vezetők önkényesen módosítgatják a tanács által jóváhagyott terveket, és ezzel kisajátítják a tanács hatáskörét. Nem véletlen, hogy az ilyen helyeken nem erősödik megfelelően a tanácsok és a tömegek közötti kapcsolat.

A felettes tanácsok végrehajtó bizottságai és vezetői nem mindig nyújtanak kellő segítséget a községfejlesztési tervek elkészítéséhez és megvalósításához.

A kulturális nevelőmunka területén javítani kell a választott testületek és a választott vezetők tevékenységét — elsősorban a községekben. A választott tanácsfunkcionáriusok és az apparátus dolgozóinak túlnyomó többsége lelkiismeretesen és becsületesen látja el feladatait, intézi a lakosság ügyes-bajos dolgait, de még mindig találkozhatunk bürokratikus munkamódszerekkel, korrupcióval, a törvények semmibevevésével. A tanácsok és szerveik általában már megtanultak gazdálkodni, gazdasági eszközeiket politikusan, a lakosság érdekében felhasználni. Ugyanakkor még mindig gyakori a dolgozók panaszainak, kérelmeinek és javaslatainak intézésében a huzavona, a törvényekben előírt intézkedési határidők be nem tartása, általában a dolgozók mindennapi ügyeivel való nemtörődés, a dolgozók jogainak semmibevétele, a jogszabályokba ütköző határozatok hozatala. Pedig a törvényesség megsértése nagy károkat okoz, rombolja a tanácsok tekintélyét.

Az említett hibák fő oka a tanácsok és végrehajtó bizottságok irányító-szervező munkájának fogyatékossága. A tanácsok mint testületek még nem minden vonatkozásban gazdáik területüknek. Tanácsainknak még nincs eléggé meghatározó szerepük az ügyek vitelében. Az állandó bizottságok munkája és a tanácstagok választókerületi tevékenysége sem elég tartalmas.

A végrehajtó bizottságok nem szervezik kellő alapossággal a tanácsok, az állandó bizottságok és a tanácstagok munkáját. A tanácsapparátus sok dolgozója, de még sok végrehajtó bizottsági vezető is lebecsüli a választott testületek és a tanácstagok munkáját.

Sok hiba forrása, hogy a végrehajtó bizottságokban még nem teljes a kollektív vezetés.

A felettes végrehajtó bizottságok nem foglalkoznak megfelelően az alsóbb végrehajtó bizottságok irányításával. Nem elég elemző, nem elég elvi az irányítás, és hiányzik a rendszeres, alapos ellenőrzés. A végrehajtó bizottságok nem foglalkoznak megfelelően egy-egy nagyobb feladat — mint pl. a költségvetés végrehajtása, községfejlesztési tervek teljesítése, beruházások lebonyolítása, szabad felvásárlási terv teljesítése, a községi vezetésben mutatkozó hibák felszámolása stb. — végrehajtásának alapos, sokoldalú megszervezésével, a végrehajtás során jelentkező akadályok gyors elhárításával és a végrehajtás folyamatos ellenőrzésével.

A tanácsok tevékenységét hátrányosan befolyásolja, hogy főként a kis községekben gyenge a vezetés. Sok vb. elnök és titkár nem rendelkezik még a szükséges politikai és szakismerettel, és azzal az általános műveltséggel, amely — népünk 1945 óta elért politikai és kulturális fejlődését figyelembe véve — elengedhetetlenül szükséges a község társadalmi, kulturális és politikai életének irányításához. A gazdasági szervező munka fejlődését nehezíti, hogy a tanácsok apparátusában hiány van megfelelő felkészültségű szakemberekben.

A párt és a kormány rendkívül fontos feladatnak tartja az állami élet demokratizmusának további szélesítését. Nagy jelentőséget tulajdonít a választott testületi szervek tevékenységének további kibontakoztatására.

A tanácsok munkájának javítása, az állami élet demokratizmusának növelése érdekében tovább kívánjuk bővíteni elsősorban a lakossággal közvetlen kapcsolatban álló tanácsok és szerveik hatáskörét. Ezzel az ügyek intézését még közelebb

visszük az élethez. Növelni fogjuk azoknak az ügyeknek a körét is, amelyekben döntést kizárólag a testületi szervek — ezen belül is különösen a tanács plénuma — hozhatnak.

A szocialista demokratizmus továbbfejlesztése érdekében olyan intézkedések előkészítésén dolgozunk, amelyek jelentős hatáskört biztosítanak a községeknek a szabálysértési ügyek intézésében, az állampolgárok egymás közötti vitás ügyeinek eldöntésében.

A végrehajtó bizottságoknál a fő feladat a vezetési módszerek továbbjavítása, a politikai, gazdasági és igazgatási szervező tevékenység színvonalának emelése, az ellenőrzés rendszeresebbé és hatékonyabbá tétele.

A termelőszövetkezeti mozgalom várható fejlődése további feladatokat ró a tanácsokra. A mezőgazdasági termelés irányításának javítása érdekében növeljük a megyei és járási tanácsok és szerveik hatáskörét. Olyan intézkedést hozunk, amely a járási tanácsok végrehajtó bizottságaira bízza a mezőgazdasági termelés közvetlen irányítását. Biztosítjuk, hogy a járási tanácsoknak megfelelő anyagi eszközei és szervezeti feltételei legyenek ahhoz, hogy hatékonyan elősegíthessék a mezőgazdasági termelés fokozását és a felvásárlási tervek teljesítését. A megyei gépállomási igazgatóságokat a megyei tanácsok végrehajtó bizottságainak irányítása alá helyezzük.

A tanácsi gazdaság nagyobb ütemű fejlődése érdekében fel kell számolni a tanácsok gazdasági szervező munkájában meglevő hibákat. El kell érni, hogy a tanácsok vezetői nagyobb szakértelemmel irányítsák a gazdálkodást. Olyan feltételeket kell teremteni, amelyek lehetővé teszik a tanácsi apparátus megerősítését politikailag és szakmailag jól képzett műszaki és gazdasági szakemberekkel. Ily módon a tanácsok alkalmassá válnak színvonalasabb munkára, a jelenleginél több gazdasági egység, vállalat és intézmény irányítására, nagyobb hatással lehetnek a területükön működő nem tanácsi irányítás alatt álló vállalatok és intézmények tervezésére, hatékonyabban segíthetik és ellenőrizhetik tevékenységüket.

A tanácsok munkájában tovább kell szilárdítani a szocialista törvényességet, fel kell lépnünk a fegyelmezetlenség, a pazarlás, a korrupció, a bürokratizmus minden válfaja ellen. Következetesen felelősségre kell vonni azokat, akik figyelmen kívül hagyják törvényeinket, s ezzel sértik a dolgozó nép érdekeit.

Nyugodtan mondhatjuk, hogy a kormányzati és gazdasági vezetés az elmúlt három esztendőben sokat tett a szocialista demokratizmus lenini elveinek megvalósításáért. Sikerünk egyik fő tényezője a dolgozók bevonása az ügyek intézésébe. Ez egyben biztosíték is a hibák ellen, illetve azok gyors kijavítására. Elvi szempontjaink gyakorlati igazolásai, tapasztalataink arra mutatnak, hogy ha a jövőben is ezt az utat járjuk, tömegkapcsolatainkat még szélesebbé, még mélyebbé tehetjük. *(Nagy taps.)*

TAN CSEN-LIN,

a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságának titkára:

Kedves elvtársak!

A Kínai Kommunista Párt küldöttsége, a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottsága megbízásából pártunk egész tagsága és népünk nevében forró szeretettel üdvözlöm a Magyar Szocialista Munkáspártot, VII. kongresszusát és a testvéri magyar népet. *(Nagy taps.)*

A magyar nép a munkásosztály vezetésével — a kommunisták köré tömörülve — hosszú és szívós harcot vívott a proletárforradalom és a szocializmus ügyéért. Miután megjárta a nehéz és dicső harcok útját, létrehozta Magyarországon a néphatalmat, végrehajtotta a demokratikus reformokat, kibontakoztatta a szocia-

lista forradalmat, a szocializmus építését, és Magyarország a nagy szocialista tábor tagjává vált.

1956-ban a magyar munkásosztály és a dolgozó nép újból súlyos megpróbáltatáson ment keresztül. A külföldi imperialisták és a belső reakciós erők ellenforradalmi lázadást robbantottak ki. A Kádár elvtárs vezette Magyar Szocialista Munkáspárt és a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány azonban a Szovjetunió testvéri segítségével és a világ összes haladó erőinek támogatásával szétverte az ellenforradalmi lázadást, és megvédelmezte a magyar nép szocialista vívmányait. Az ellenforradalmi lázadás és a leverésére vívott kemény harc tapasztalata tanulságokkal szolgált a magyar nép számára, de ezen túlmenően a szocialista tábor népei és a világ proletariátusa számára is.

Az elmúlt három év alatt a Magyar Szocialista Munkáspárt — a korábbi osztályharcokban és a gazdasági építésben szerzett tapasztalatait felhasználva — nehéz harcokat vívott az ideológiai és politikai fronton. E harcokban a párt sorai még szilárdabbak lettek, a munkásosztály pozíciói megerősödtek, s a néptömegek is egyre szorosabban tömörülnek a párt köré. Az elmúlt három évben a magyar nép, a Magyar Szocialista Munkáspárt vezetésével, nemcsak gyors ütemben számolta fel az ellenforradalom okozta károkat, hanem lendületesen folytatta a szocializmus építését. A nép életszínvonala szüntelenül emelkedik, a mezőgazdaság szocialista átalakítása nagy lendülettel halad előre. A magyar nép sikeresen hajtja végre a népgazdaság fejlesztésének hároméves tervét. A terv túlteljesítése még magasabb kiindulópontot teremt majd az új ötéves terv számára, és meggyorsítja a szocializmus építését Magyarországon.

A Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusán megvitatják a Központi Bizottságnak a gazdasági feladatokról és a második ötéves tervről szóló irányelveit. Az új ötéves terv mutatószámai jelzik, hogy az ipari termelés 1965-ben 1958-hoz képest 65—70 százalékkal emelkedik, a mezőgazdasági termelés pedig 30—32 százalékkal lesz magasabb az 1954—1958. évi

átlagnál. A mezőgazdaság szocialista átalakítása sikeresen befejeződik, a nép életszínvonala pedig még jobban fog emelkedni. Ilyenformán új gazdasági és kulturális fellendülés ragyogó perspektívája tárul a magyar nép elé. Az önök pártjának mostani kongresszusa a magyar nép szocialista építőmunkájának új mérföldköveként kerül be a történelembe.

Az MSZMP hű a marxizmus—leninizmushoz, szilárdan vezeti a szocializmus építését Magyarországon, következetes harcot folytat a Szovjetunió vezette szocialista tábor egységének erősítéséért és a jelenkori revizionizmus ellen. A többi szocialista országgal együtt nagy erőfeszítéseket tesz Európa és az egész világ békéjének megőrzése érdekében. Mindezért az MSZMP-t mélységesen tisztelik a nemzetközi kommunista mozgalom soraiban.

Jelenleg a szocialista tábor valamennyi országa — a Szovjetunióval az élen — nagy lendülettel építi a szocializmust. A szocializmus olyan, mint a felkelő nap, amelynek sugarai messze távlatokat világítanak be. Ugyanakkor a nemzeti felszabadító mozgalmak szakadatlan fellendülésben vannak Ázsián kívül Afrikában és Latin-Amerikában is. A nemzetközi helyzet alakulása egyre kedvezőbb a világ békét akaró népei számára, s egyre hátrányosabb helyzetbe kerülnek az imperializmus agresszív és háborús erői. A szocialista tábor országainak békepolitikáját a világ népei lelkesen támogatják. Hruscsov elvtársnak az Egyesült Államokban tett látogatása nagymértékben hozzájárult a nemzetközi feszültség enyhüléséhez és a világbéke megőrzéséhez.

A világ békeszerető országai és népei örömmel üdvözlik és támogatják a Szovjetunió általános és teljes leszerelési javaslatát. Mivel a nemzetközi osztály-erőviszonyok gyökeresen megváltoztak, a nemzetközi feszültség enyhülésének bizonyos jelei mutatkoznak. De figyelemre méltó, hogy bár az Egyesült Államok és a többi nyugati ország bizonyos befolyásos körei szavakban békét hangoztatnak, a valóságban azonban nem mondanak le agresszív háborús politikájukról. Arra bujtogatják a

különböző országok reakciós köreit, hogy a világ minden táján tartsák fenn a feszültséget, fokozzák a hidegháború légkörét, és így akadályozzák meg a szocialista tábornak a béke érdekében tett erőfeszítéseit.

Ismeretes, hogy az Egyesült Államok még most is tovább fejleszti katonai támaszpontjait Európában és Ázsiában, fokozott erővel támogatja a nyugatnémet militarizmust és feltámasztja a japán militarizmust. Az Egyesült Államok különböző mesterkedésekkel elfogadtatta az Egyesült Nemzetek Szervezetének közgyűlésén az úgynevezett „tibeti kérdésről" szóló határozatot, javasolta az úgynevezett „magyar kérdés" megtárgyalását az ENSZ-közgyűlés napirendjének keretében. Ebben a helyzetben a világ valamennyi békeszerető országának és népének még jobban össze kell fognia és következetes harcot kell folytatnia azért, hogy az imperialista agresszív háborús erők félre ne vezethessék őket, és széthúzást ne szíthassanak közöttük. Nagy éberséget kell tanúsítani a reakció mindenfajta mesterkedésével szemben.

Meggyőződésünk, hogy az elkövetkezendő időben a világ népeinek békeharca minden bizonnyal még nagyobb győzelmet arat; az imperialista reakció háborús agresszív politikája pedig még súlyosabb vereséget szenved.

Elvtársak!

A kínai és a magyar népet bensőséges, testvéri barátság fűzi egymáshoz. A Kínai Kommunista Párt és a kínai nép nagy érdeklődéssel és rokonszenvvel figyeli a magyar nép harcait, és örül a magyar nép minden eredményének, amelyet a szocializmus építésében elért. Ezekben közös ügyünk győzelmét látja.

Az utóbbi években népünk a Kínai Kommunista Párt által kidolgozott általános irányvonal jegyében — „minden erőnk megfeszítésével előretörve, több, gyorsabb, jobb és gazdaságosabb eredmények elérésével építsük a szocializmust" jelszóval — szakadatlan, ugrásszerű fejlődést ért el a gazdasági építésben, és megvalósította a falvakban a népi kommunák rendszerét. Nemrégiben — a Központi Bizottság VIII. plenáris

ülésének felhívására válaszolva — új tömegmozgalmat indítottunk a termelés növeléséért és a takarékosságért. Ebben az évben, azaz a kitűzött határidő előtt három évvel, teljesíteni tudjuk a második ötéves terv fő mutatószámait. A közelmúltban népünk örömteli szívvel tekintett vissza az elmúlt évtizedben elért eredményeire, és bizakodással néz a jövőbe. A Kínai Kommunista Párt vezetésével népünk továbbra is szakadatlan, gyors ütemben halad előre, harcol azért, hogy tíz év vagy még rövidebb idő alatt a főbb iparcikkek termelésében utolérjük és túlszárnyaljuk Angliát, valamint azért, hogy magas színvonalú, korszerű iparral, korszerű mezőgazdasággal, korszerű tudománnyal és kultúrával rendelkező szocialista országgá tegyük hazánkat.

Népünk eredményei elválaszthatatlanok a nagy Szovjetunió, a Magyar Népköztársaság és a többi testvéri ország támogatásától és segítségétől. Meggyőződésünk, hogy Kína és Magyarország között tovább fejlődik a kölcsönös segítés és együttműködés politikai, gazdasági és kulturális téren egyaránt. Népeink barátsága és egysége egyre jobban erősödik és megszilárdul. Népeink, valamint a Szovjetunió vezette szocialista tábor országainak barátsága és egysége eszméink és ügyünk közösségén alapul. Örök és megbonthatatlan ez a nagy barátság és egység, amelynek ápolása mindnyájunk legmagasztosabb nemzetközi kötelessége.

Kedves elvtársak! Most engedjék meg, hogy felolvassam a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságának üdvözlő táviratát:

„A Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának!

Kedves küldött elvtársak!

Kína Kommunista Pártjának Központi Bizottsága — Kína Kommunista Pártjának egész tagsága és a kínai nép nevében — forró, testvéri üdvözletét küldi a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának. A kongresszus útján szívből jövő, őszinte tiszteletét fejezi ki a dicső magyar munkásosztálynak és az egész magyar népnek.

A magyar munkásosztálynak és a magyar kommunistáknak dicső forradalmi hagyományaik vannak. A magyar munkásosztály, a magyar nép a kommunisták köré tömörülve, hosszú harcot vívott a proletárdiktatúra megteremtéséért, a szocializmus megvalósításáért és ragyogó fejezeteket írt a magyar forradalom és a nemzetközi munkásmozgalom történetébe. A felszabadulás óta a magyar nép a kommunisták vezetésével sok nehézséget leküzdve járja a szocializmus ragyogó útját. 1956-ban a magyar nép, a Kádár elvtárs vezette Magyar Szocialista Munkáspárt és a munkás-paraszt kormány irányításával, a Szovjetunió testvéri segítségével és az egész világ haladó erőinek támogatásával visszaverte az imperialisták és a belső ellenforradalmi erők támadását, megvédte a magyar nép szocialista vívmányait.

A Magyar Szocialista Munkáspárt a magyar munkásosztály és a magyar kommunisták forradalmi hagyományainak örököse. A legutóbbi három év alatt a magyar munkásosztály, a magyar dolgozó nép, a Magyar Szocialista Munkáspárt vezetésével, a párt helyes irányvonalának érvényrejuttatásával határozottan megszilárdította a proletárdiktatúrát, gyorsan felszámolta az ellenforradalom okozta károkat és még gyorsabb ütemben fejleszti tovább a szocializmus gazdasági és kulturális építését. Ugyanakkor önök eszmei és politikai fronton is szívós és győzelmes harcot vívtak, s a mezőgazdaság szocialista átalakításában is nagy sikereket arattak. Mindezek a győzelmek és eredmények örömmel és lelkesedéssel töltik el a kínai kommunistákat, a kínai népet.

A Magyar Szocialista Munkáspárt hű a marxizmus—leninizmus elveihez, hű a szocialista hazafisághoz és a proletár nemzetköziséghez, s eredményes erőfeszítéseket tesz a szocialista építés továbbfejlesztésére. Mindezek egyre szorosabban tömörítik a magyar népet a párt köré. Kongresszusuk a forradalmi harcok és az építés tapasztalatainak összegezése alapján kidolgozza a szocialista építés további alapvető feladatait, új kiindulópontja az egész magyar nép mozgósításának, a szocialista

építés meggyorsításáért vívott harcnak, újabb hozzájárulás Magyarországon a szocializmus ügyének továbbfejlesztéséhez, a Szovjetunió vezette szocialista tábor erejének növeléséhez és a népeknek a világbéke megőrzéséért folytatott harcához.

Kína Kommunista Pártja és a kínai nép sajátjának tekinti a testvéri Magyar Szocialista Munkáspártnak és a magyar népnek a szocialista építésben elért nagyszerű sikereit. A közös ügyért folytatott harcban szilárd barátság alakult ki a kínai és a magyar nép között. A testvéri barátság tovább szilárdul és fejlődik. Népeink egységben, vállvetve haladnak, és együtt harcolnak a nagy szovjet néppel és a többi testvéri szocialista ország népével. Közös ügyünk diadalmaskodni fog. Sok sikert kívánunk a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának.

Kína Kommunista Pártjának
Központi Bizottsága."

(A küldöttek felállva, lelkesen tapsolnak.)

SIMON JÓZSEF,
a Beloiannisz-gyár pártbizottságának titkára:

Tisztelt pártkongresszus! Kedves elvtársak!

A Beloiannisz-gyár dolgozói a kongresszus tiszteletére szervezett munkaversenyben jó eredményeket értek el. Az idei termelési tervet 104 százalékra teljesítjük, illetve 10 millió forinttal túlteljesítjük. A termelékenység emelkedésében a tervezett 10 százalékot körülbelül 14 százalékra túlteljesítjük, s eközben csökken az önköltség is.

Sok tennivalónk van azonban a termékek minőségének javításában és a határidők betartásában, különösen a Kínai Népköztársasággal szemben fennálló szállítási kötelezettségeink teljesítésénél.

Pártunk és kormányunk a hároméves terv időszakára jelentős fejlődést írt elő a híradástechnikai iparban. Üzemünk már

1958-ban jelentős beruházási segítséggel hozzákezdett az üzem rekonstrukciójához. Az építkezéseknek 1960-ra kellett volna befejeződni, azonban jelenleg körülbelül nyolchónapos lemaradás mutatkozik. Ez a vállalatnak súlyos problémákat okoz, hiszen gyárunk rekonstrukcióját már figyelembe vették, amikor országunk hosszúlejáratú államközi szerződésben kötelezettségeket vállalt, s ezek keretében 1961-től nagy feladatok megoldása várna gyárunkra. Sajnos, a nyolchónapos késést a tervezési elmaradás miatt már aligha lehet pótolni.

A munkásokra, valamennyi dolgozóra rendkívül mély benyomást tett a Központi Bizottságnak a munkásosztály helyzetével kapcsolatos határozata. A határozat és a Központi Bizottság javaslatára hozott intézkedések teljesítése után a dolgozóknak az a véleményük, hogy a pártban a szó és a tett egysége érvényesül. *A Beloiannisz-gyári kommunisták különböző intézkedéseket hoztak, hogy a maguk területén mielőbb megvalósuljon a határozat.* A munkakörülmények javítása végett meggyorsítottuk a műhelyek korszerűsítését, az igényeknek megfelelő öltözőket, mosdókat építtettünk. Nyolc és fél millió forintos költséggel bekapcsoltattuk üzemünket a távfűtés rendszerébe.

A határozatban szó van a munkásosztály műveltségi színvonalának növeléséről is. Az idén például első ízben szerveztek az üzemben általános iskolai oktatást, s úgy gondoljuk, hogy jövőre esetleg már üzemi technikumban is tanulhatnak a gyár dolgozói.

Végül *a Beloiannisz-gyár dolgozóinak nevében ígérhetem, hogy védelmezni fogjuk a párt egységét minden egységbontó törekvéssel vagy torzítással szemben, tovább javítjuk kapcsolatainkat a tömegekkel, s minden erőnkkel küzdeni fogunk a pártkongresszus határozatainak megvalósításáért.* (Taps)

BENKEI ANDRÁS,

a Szabolcs-Szatmár megyei pártbizottság első titkára:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

A párt Központi Bizottságának ingadozás nélküli, határozott és következetes marxista—leninista politikája az alapja megyénkben is annak, hogy dolgozóink nemcsak a konszolidációban, hanem a szocializmus építésének meggyorsításában is jelentős eredményeket értek el.

A Központi Bizottság kongresszusi irányelveinek az a megállapítása, hogy a második ötéves tervben falun is lerakjuk a szocializmus alapjait, mozgósítja, lelkesíti megyénk valamennyi kommunistáját.

Jelenleg 274 termelőszövetkezetünk közül 245-ben van pártszervezet. Termelőszövetkezeti tagságunk 15 százaléka párttag. Termelőszövetkezeti pártszervezeteink, fogyatékosságaik ellenére is, eredményesen mozgósítják a termelőszövetkezetek tagságát a feladatok elvégzésére.

Termelőszövetkezeti kommunistáink politikai munkája tükröződik a termelőszövetkezetek szervezeti, gazdasági megszilárdulásában is. Termelőszövetkezeteink ez évben búzából 2 mázsával, rozsból 2,95 mázsával, tavaszi és őszi árpából 1,7 mázsával termeltek többet holdanként, mint az egyénileg dolgozó parasztok, a kapásnövényekből pedig átlagosan 20—25 százalékkal jobbak a terméseredményeik az egyénieknél.

Az elért eredmények megfelelő alapot adnak ahhoz, hogy a Központi Bizottság október 22-i határozatának végrehajtása során *a tél folyamán az előző évinél lényegesen nagyobbat lépjünk előre a termelőszövetkezeti mozgalom fejlesztésében és megszilárdításában.*

Egyénileg dolgozó parasztjaink körében a politikai hangulat jó. Ma már nem úgy vélekednek, hogy „az apámnak is jó volt így, én is már csak ebben fogok meghalni", hanem inkább azt mondják agitátorainknak: „Ma még nem döntök, jöjjenek el holnap: első sem leszek, de utolsónak sem akarok maradni."

Megyénk kommunistái arra törekednek, hogy az átszervezéssel egyidőben megoldják a mezőgazdasági termelés növelését is. Megyénk az ország élelmiszerellátásában jelentős helyet foglal el. Épp ezért igen nagy gondot kell fordítanunk a kenyérgabona, burgonya, gyümölcs és zöldség termesztésére, valamint az állattenyésztésre.

A növénytermesztésen belül megyénkben a legégetőbb probléma most a *burgonyatermesztés*. Meg kell akadályozni a burgonya leromlását. Kísérleti és nemesítő állomásainknak olyan módszert kell kidolgozniuk, amelyet nagyüzemi táblákon is lehet alkalmazni és amely révén vírusmentes vetőmagot lehet termeszteni.

Másik problémánk az, hogy a gyümölcstermelés fejlődésével nem tart lépést a járulékos beruházás, amely lehetővé tenné a nagy mennyiségű, jelenleg tönkremenő alma és szilva feldolgozását.

A megye iparosításáról kidolgozott javaslatunkat eljuttattuk az illetékes elvtársakhoz. Tudjuk, hogy az ipartelepítés megyénkben csak a népgazdaság teherbíró képességének megfelelően mehet végbe. Arra az álláspontra sohasem helyezkedtünk és nem is fogunk helyezkedni: „Add meg uramisten, de máris, és csak Szabolcs megyének!" De szeretnénk kérni a Központi Bizottságot és a Minisztertanácsot, hogy megyénket ezen a területen jobban segítsék. Mi magunk is azon leszünk, hogy saját erőforrásainkból is nagyobb mértékben fejlesszük iparunkat.

Biztosítjuk a kongresszust, hogy pártunk szilárd és következetes marxista—leninista politikájának megvalósításában megyénk kommunistái szorosan tömörülnek a Központi Bizottság köré. *(Taps.)*

JACQUES DUCLOS,

a Francia Kommunista Párt Központi Bizottságának titkára:

Elvtársak!

Elhoztam önöknek a Francia Kommunista Párt és főtitkára, Maurice Thorez elvtárs testvéri üdvözletét. *(Nagy taps.)*

Midőn a dobogóra lépek, nem feledkezem meg a Párizsi Kommün hős harcosairól, akiknek soraiban harcolt 1871-ben Frankel Leó magyar forradalmár is. Az ő neve kapocs a magyar és a francia munkásmozgalom között.

Három évvel ezelőtt, amikor a nemzetközi reakció halotti tort ült a népi Magyarország felett, a Francia Kommunista Párt eltökélten az önök oldalára állt, tudva azt, hogy ily módon védelmezi a dolgozók nemzetközi szolidaritásának, a békének és országunk igazi érdekeinek ügyét. *(Nagy taps.)*

A Magyarországon vívott harcban a tét nemzetközi jelentőségű volt. Párizsban tudtuk, hogy az önök ellen irányuló támadás a nemzetközi reakció műve. Ezzel akart rést ütni a szocialista országok táborán, olyan rést, amely rendkívül veszedelmes lehetett volna Európa és az egész világ békéjére.

A magyarországi ellenforradalom veresége mély szovjet- és kommunistaellenes gyűlöletet váltott ki a különböző kapitalista országok, különösen pedig Franciaország reakciós köreiben.

1956. november 7-én fasiszta bandák a rendőrség támogatásával megtámadták és fel akarták gyújtani pártunk Központi Bizottságának székházát. A válasz azonban nem váratott sokáig magára. Másnap, november 8-án, a nyomdászok sztrájkba léptek, és Párizsban nem jelentek meg az újságok. Este pedig,

a kormány tilalma ellenére, 50 000 párizsi antifasiszta tüntetett fővárosunk utcáin. *(Nagy taps.)*

Párizsban és országszerte számos nagyarányú sztrájk zajlott le, s ezzel egy időben nagy antifasiszta tüntetéseket szerveztünk Párizsban, Marseille-ben, Lyonban, Toursban, Nizzában, Saint-Etienne-ben s még ötven más francia városban.

Három év telt el azóta. Az önök nagyszerű kongresszusa számba veszi azokat a mélyreható változásokat, amelyek Magyarországon végbementek, a jelentős sikereket, amelyeket az utóbbi három évben elértek. A népgazdaság fejlődésében és a dolgozók életszínvonalának emelésében elért sikereik alapján ma még nagyobb célokat tűzhetnek maguk elé. Ezt annál inkább tehetik, mert azóta a nemzetközi helyzet is lényegesen módosult.

Hruscsov elvtársnak a Szovjetunió Kommunista Pártja XXI. kongresszusán elmondott beszámolója rámutatott azokra a kedvező változásokra, amelyek a Szovjetunió vezette szocialista tábor és az imperialista országok közötti erőviszonyokban bekövetkeztek. Az imperialisták nem hunyhatnak szemet a valóság előtt. Hruscsov elvtársnak az Egyesült Államokban tett történelmi jelentőségű utazása rendkívül szembetűnően bizonyította, hogy éppen a bekövetkezett változások folytán új perspektíva tárul a népek elé.

Mindazok a változások, amelyek nemzetközi szinten lejátszódnak, nálunk is éreztetik hatásukat. A hidegháború folytatására és a bonni Németországgal való szövetségre alapozott francia külpolitikának szükségszerűen el kellett szenvednie a nemzetközi politika legutóbbi eseményeinek visszahatását. Ezek az események — különösen a Szovjetuniónak az Egyesült Nemzetek Szervezetében előterjesztett leszerelési javaslata — nagy visszhangot keltettek a francia közvéleményben. Az a hír, hogy Hruscsov elvtárs de Gaulle tábornok meghívására hamarosan Franciaországba látogat, mély rokonszenvet váltott ki. Ez a francia nép békés törekvéseiről és a Szovjetunió iránti barátságáról tanúskodik. *(Nagy taps.)*

Nem téveszthetjük azonban szem elől Adenauer jelenlegi párizsi látogatásának káros hatását sem. Adenauer kancellár arra törekszik, hogy minél több akadályt gördítsen a német kérdés, ezen belül a nyugat-berlini probléma rendezésének útjába. Franciaországnak szövetségesének kellene tekintenie a Nyugat-Németországban feléledt militarizmust ellenző Német Demokratikus Köztársaságot. Ez azonban sajnos nem így van. De a francia nép egyre inkább helyesli és támogatja a nemzetközi feszültség enyhítéséért folytatott harcunkat, a német kérdés rendezéséért, a leszerelésért és a francia atombomba szaharai robbantása ellen vívott küzdelmünket. Franciaországban a világbéke megteremtése különösen jelentős, mivel a gyarmati rendszer válsága a több mint öt éve tartó algériai háborúban nyilvánul meg.

Az utóbbi időben a békés megegyezés új lehetősége vetődött fel. De Gaulle tábornok ez év szeptember 16-i nyilatkozatában elismerte az algériai nép önrendelkezési jogát, az algériai köztársaság ideiglenes kormánya pedig nyilatkozott, hogy hajlandó tárgyalásokat kezdeni a francia kormánnyal. A tárgyalások azonban még mindig nem kezdődtek meg. Ezért a francia néptömegek feladata, hogy a tárgyalások késedelem nélküli megkezdését szorgalmazza.

Pártunknak, a Francia Kommunista Pártnak — amely a személyi hatalom rendszerének bevezetése óta nehéz időket él át — az utóbbi időben növekedett a tömegbefolyása, és ez a folyamat még napjainkban is tart. Franciaország népe mindjobban bízik pártunkban, értékeli tevékenységét. A Francia Kommunista Párt harcol a békéért, szívósan és erőteljesen küzd a város és a falu dolgozó tömegei követeléseinek teljesítéséért, erőfeszítéseket tesz azért, hogy a tömegek a párt IV. kongresszusa által megjelölt úton haladjanak, a francia demokrácia helyreállításán és megújhodásán tevékenykedjenek.

Elvtársak!

Harcunkat a marxizmus—leninizmus elvei iránti megingathatatlan hűség szellemében vívjuk. Munkánkban irányadónak

tartjuk a szocialista országok kommunista és munkáspártjainak nyilatkozatát, amelyet Moszkvában, az 1917. évi Nagy Októberi Szocialista Forradalom 40. évfordulóján fogadtak el. Minden eddiginél szilárdabb az a meggyőződésünk, hogy jó úton járunk, és a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom a béke, a demokrácia és a szocializmus újabb nagy győzelmei felé halad. *(Nagy taps.)*

Éljen az MSZMP VII. kongresszusa! Éljen a marxizmus—leninizmus győzelmes tanítása! Éljen a nemzetközi kommunista mozgalom egysége! Éljen a béke! Éljen a kommunizmus! *(Hosszan tartó, lelkes taps, mindenki feláll a helyéről. Duclos elvtárs visszamegy az elnökségi emelvényre és ott melegen kezet szorít Kállai Gyula elvtárssal.)*

ERDEI LÁSZLÓNÉ,

a Magyar Nők Országos Tanácsának elnöke:

Tisztelt kongresszus, kedves elvtársak!

Kádár elvtárs a Központi Bizottság beszámolójában beszélt arról, hogy a nők alkotmányba és törvénybe iktatott egyenjogúságának az élet minden területén maradéktalanul érvényt kell szerezni. A feladat végrehajtásának két fontos és nagyon lényeges feltételét is megjelölte: az ehhez szükséges anyagi javak előállításának meggyorsítása; az emberek gondolkodásában levő maradi nézetek felszámolása. Az új ötéves terv az asszonyok előtt is a fejlődés nagyszerű lehetőségeit nyitja meg. A nők érzik, hogy a párt és a kormány mellettük áll, küzd felszabadításuk minél teljesebb megvalósításáért.

A nők lelkesen támogatják a párt politikáját. Egyre többen és egyre növekvő aktivitással vesznek részt az anyagi javak termelésében, azoknak a feltételeknek a megteremtésében, amelyek a szocializmus felépítéséhez szükségesek, s amelyek ezzel egyidejűleg segítik a nők életkörülményeinek megjavulását.

A nők egyenjogúságának gyakorlati érvényesítésében azonban a gazdasági feltételek megteremtésénél is nehezebb feladat az emberek maradi nézeteinek felszámolása. Tizenöt esztendeje küzdünk a nők egyenjogú elbírálásáért, de a nők társadalmi szerepének megítélésében mutatkozó konzervatív nézeteket még nem sikerült leküzdeni. Ez az eszmei harc szorosan összefügg a szocializmus építésével, ettől elválaszthatatlan társadalmi kérdés. Ez nemcsak a nők ügye, nemcsak a nők érdeke, hanem egész társadalmunk fontos kérdése. Igaz, nálunk elvileg ma már nem vitatják a nők egyenjogúságát, de a gyakorlatban annál többször előfordul ennek az elvnek a megsértése. Nagyon gyakori, hogy a gazdasági vezetők — a terv teljesítésére hivatkozva — nem szívesen alkalmaznak női munkaerőt, nem vonják be őket számuknak, képességeiknek és társadalmi súlyuknak megfelelően a különböző területek vezetésébe. Az általános iskolákban pl. a pedagógusok 62,5 százaléka, de az igazgatóknak csupán 9,2 százaléka nő. Egyenlő képesítéssel kerülnek ki a pedagógiai főiskolákról, egyetemekről, gyakorlattal is rendelkeznek, fizikai adottságuk, rátermettségük megvan, mégis viszonylag kevesen juthatnak vezető pozícióba.

A családon belül is nagyon nehezen bontakozik ki az új világnézet, nehezen hódít tért az a szemlélet, hogy a nő nemcsak a társadalomban, hanem a családban is egyenrangú fél.

A családon belül még sokszor uralkodnak a régi szokások és régi nézetek, s ezek ezer és ezer szállal húzzák vissza az asszonyokat. Mindezt természetesen megsínyli a jövő generáció nevelése is. A pártszervezeteknek nemcsak az üzemekben, termelőszövetkezetekben kell figyelemmel kísérniük a munkát, de megfelelő módon ki kell terjeszteniük befolyásukat a családokra is. Ez mindannyiunk közös ügye és érdeke. *(Taps.)*

LOMBOS FERENC,

a Győr-Sopron megyei Pártbizottság első titkára:

Tisztelt pártkongresszus!

Győr megyében a Központi Bizottság 1958 decemberi határozata után meggyorsult a politikai és szervező munka, nagy lendülettel haladt a mezőgazdaság szocialista átszervezése. Mint ismeretes, 1959. március 6-án befejeztük Győr megyében a mezőgazdaság szocialista átszervezését. *Két és fél hónap alatt 37 428 család, illetve 40 750 tag 308 085 kat. hold földdel lépett a nagyüzemi gazdálkodás útjára.* (Taps.)

Sikereink alapja pártunk Központi Bizottságának helyes politikája volt, amely mindennapi tetteivel győzte meg a parasztságot arról, hogy a párt jót akar, amikor a nagyüzemi utat javasolja. E nagy előrelépés a növekvő bizalom jelképe volt. Most vigyáznunk kell, hogy senki se éljen vissza a bizalommal.

Győr megye szorgalmas parasztsága már az első évben igazolta, hogy nagyüzemi feltételek között többet lehet termelni, mint a kisüzemben. Persze ehhez az is szükséges, hogy a párt helyes politikája szilárd termelőszövetkezeti vezetéssel párosuljon. A termelőszövetkezetek megszilárdításának egyik alapja az a segítség, amelyet kormányunk nyújt a szövetkezeti parasztságnak. Az idén például a Győr megyei termelőszövetkezetek 218 millió forintot kaptak építkezésre, ezenkívül saját erőből mintegy 32 millió forint beruházást eszközöltek. Arra törekszünk, hogy *a saját beruházás minél nagyobb legyen, mert ez — az állami fejlesztéssel együtt — egyaránt érdeke a termelőszövetkezeti parasztságnak és az államnak is.*

Most azt javasoljuk termelőszövetkezeteinknek, hogy használják fel a telet, építsenek saját erőből minél több sertésfiaztatót, hizlaldát a közös állatállomány számára. Örvendetes, hogy a munka minőségével nincs különösebb baj. Az idén, amikor a kalászosokat még nem nagyüzemi táblán vetették el, *szövetkezeteink a jobb növényápolás, a műtrágya révén többet termeltek, mint a még egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok,* akik

pedig azért nem léptek be a termelőszövetkezetbe, mert úgy gondolták, hogy önállóan többet tudnak termelni.

Ha megyénkben nem szerveztük volna át a mezőgazdaságot, s az a tavalyi szinten maradt volna, akkor az egyéni parasztság termésátlaga alapján *kenyérgabonából 140 000 mázsával termeltünk volna kevesebbet, azaz a parasztság 28 millió forint bevételtől esett volna el.* Az idei vetéseket már befejeztük, s a kedvezőtlen időjárás ellenére is bizakodva tekintünk a jövő esztendő elé. Megszűnt a kis parcella, kialakítottuk a nagyüzemi táblákat, lehetővé vált a gépek használata. Jelenleg a mélyszántás meggyorsítására törekszünk. Könnyebben teljesítenénk tervünket, ha a traktorokhoz elegendő tartalékalkatrész lenne.

A felvásárlásban megyénk — a sertést kivéve — teljesíti a tervét. A sertésfelvásárlásnál az okoz problémát, hogy az új szövetkezetek csak most kezdték meg a közös sertésállomány kialakítását, másrészt a szükséges férőhelyeket is meg kellett építeni. A jövő évben azonban már utolérjük magunkat. A jelenlegi szerződéskötések is biztatóak.

A munkás-paraszt szövetséget az átszervezés időszaka alatt is tovább kell erősíteni, hiszen ez a proletárdiktatúra alapja. E tekintetben is előrehaladtunk. A patronázs-mozgalom révén olyan jó kapcsolat alakult ki a városi és a falusi dolgozók között, amilyenre eddig nem volt példa. *A szövetkezeti parasztok mindennap érezhetik a munkásosztály segítségét, akár építkezésről, akár gépek javításáról vagy politikai munkáról van szó.* A parasztság viszonozni akarja a támogatást. Az idén a megyében a zöldségtermelő terület 764 kat. holddal növekedett, s ezt még tovább növeljük, hogy a városi lakosság ellátása még jobb legyen. Igaz, hogy néhány termelőszövetkezetünknél még találkozunk olyan spekulációs jelenséggel, hogy a tavaszi magasabb árakra tartogatják fölös terményeiket. Itt is nagy szerepe van a párt és a tanács felvilágosító munkájának. Az üzemi pártszervezetek a gazdasági támogatáson túl fokozottabban segítsék a még fiatal termelőszövetkezeti pártszervezeteket.

Győr-Sopron megye kommunistái eddig is minden tudásukat

és erejüket latba vetve fáradoztak azon, hogy megvalósítsák a megyében a Központi Bizottság határozatait, útmutatásait. Ezután is támogatjuk és követjük pártunk Központi Bizottságának következetes marxista politikáját. Azon dolgozunk, hogy e politika mögé felsorakoztassuk megyénk nagyszerű munkásosztályát, az új, jobb utat már megtalált, szorgalmas tszparasztságát, minden becsületes dolgozóját. *(Taps.)*

MESTERHÁZI LAJOS,

író, budapesti küldött:

Tisztelt pártkongresszus! Kedves elvtársak!

A Központi Bizottság beszámolója megemlítette a szocialista forradalmi művek nagy közönségsikerét. Azt hiszem, nem lehet különválasztani az írói alkotómunkát, az írói alkotás fogantatását az egész közvéleményben végbement változásoktól. E hármas egység szemléletéből érdemes néhány adatot számbavenni, amelyek önmagukban is sokat mondanak e változásokról.

1956-ban a könyvhétnek ötmillió forintos forgalma volt. Az 1956-os könyvhétnek volt némi ellenforradalmi vagy ellenforradalmat előkészítő színezete. 1958-ban azonban elsősorban szocialista mondanivalójú könyveket tettünk le a könyvsátrak asztalára, és tízmillió forintos forgalmunk volt. 1959-ben még bátrabbak voltak a könyvhét rendezői, úgyszólván az egész könyvheti anyag — nemcsak az ismeretterjesztő és politikai irodalom, hanem a szépirodalom is — hangsúlyozottan szocialista mondanivalójú volt. Ebben az évben 14 millió forintos forgalommal zártuk a könyvhetet.

A könyvforgalom statisztikája nem egyszerűen a mennyiségi növekedést mutatja, hanem egyben jelzi a közhangulatot és a megváltozott irodalmi erőviszonyokat is. Az irodalmi erőviszonyokra jellemző az is, hogyan indulnak ma a fiatal írók. Öt-hat évvel ezelőtt fiatal íróink szinte kizárólag a népies irodalom vizein eveztek, gyakran egyenesen annak epigonjaiként „startoltak".

Igen jelentős dolog, hogy az utóbbi három évben induló fiatal költők és prózaírók szocialista művészként indulnak el pályájukon. Kiforratlan emberekről, a jövő igéreteiről van szó, de az állásfoglalásuk, tájékozódásuk, első lépéseik mutatják, melyik az az erő, amely ma vonzza a fiatalokat.

Távol álljon tőlem, hogy mindezt kizárólag az írók érdemének tulajdonítsam. Ez a lenini eszmék, a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. és XXI. kongresszusának, pártunk jó politikájának, a népfront-politikának, a marxista—leninista elméleti munkának és gyakorlati tevékenységnek az érdeme.

Az irodalmi élet örvendetes változása alapján alakult meg ez év szeptemberében az Írószövetség. Most, hogy az eredmények, a tények alapján, a valóságos helyzet érettsége nyomán született meg az Írószövetség, bizalommal nézhetünk működése elé, különösen, ha nem felejtkezünk el azokról a gyengeségekről, amelyek ma még irodalmi életünket terhelik.

Gyenge az esztétikai-kritikai munka. Az esztétikai viták pl. — különösen ha a forma kérdéseit boncolgatják — már nagyszakállúak. E téren is akkor jutunk előre, ha esztétáink, kritikusaink a többi között nagyobb figyelmet szentelnek a közönség, a tömegek véleményének, és az elemzésnél tekintetbe veszik azt.

Irodalmi életünk gyengéi közé tartozik az írók tartózkodása a publicisztikától, a riporttól. Összefügg ezzel, hogy van bizonyos tartózkodás a politika fő kérdéseitől. Sok írónk szívesebben foglalkozik társadalmi átalakulásunk bizonyos mellékjelenségeivel, mint a fő kérdésekkel. Láthatóan attól tartanak, hogy a „fő témákkal" együtt az 1953 előtti sematikus jelenségek is visszatérnek vagy túlsúlyba kerülnek az irodalomban. Senki sem kívánja, hogy a politikai fő témákhoz bárki is meggyőződés, még kevésbé, hogy ihletettség nélkül szóljon hozzá. De végül is lehetetlen dolog, hogy amikor ilyen nagy történelmi korszakban élünk, az irodalmi alkotások zöme ne ezekkel a nagy kérdésekkel foglalkozzon. Félreértés ne essék: nem azt akarom, hogy a mi egész irodalmunk valami üres pátosszal dübörögjön. Vannak ennek az átalakulásnak, a mi forradalmunknak nagyon kedves,

intim részletei, sok apró, emberi vonása, még nagyon humoros vonása is. Ezeket mind meg kellene írni.

Még sok író topog mellékvágányon. Az Írószövetségben erről is vitát kell folytatnunk. Nemrégiben egy velünk vitatkozó író azt mondotta: „A ti új magatartásotok és irodalompolitikátok abban különbözik a régitől, hogy nagyon jó barátságban vagytok velünk, de vitatkoztok is velünk." Hát én most hadd vitatkozzam vele arról, amit ez a bizonyos „de" takar.

XVI. Lajosról azt mondják, hogy 1789. július 14-én, a Bastille bevételének napján azt írta naplójába: „A mai napon semmi különösebb esemény nem történt." *(Derültség.)* Ennek a XVI. Lajosnak nem voltak irodalmi ambíciói. De képzeljenek el elvtársak egy XVI. Lajost, akinek irodalmi ambíciói vannak, és aki azt írja a naplójába a forradalom napján: „Ma nem történt semmi különösebb dolog." Nem volna jó barátja ennek az „irodalmi XVI. Lajosnak" az, aki tudja, hogy mi történt július 14-én, és nem világosítaná fel őt erről.

Száz év múlva a mi korunkra úgy fognak emlékezni, hogy 1949-től 1965-ig a magyarországi proletárforradalom korszaka zajlott le. *Irigyelni fognak minket, amiért ebben a korszakban élhettünk, ahogy mi is irigyeltük a „48-asokat".*

S hogy tovább folytassam a történelmi analógiát, hát nem volt komikus dolog az, amikor 1848-ban a „Honderű"-ben egyes költőcskék szépelgést folytattak? Ki emlékezik már nevükre? Nem tűnik-e el majd az emberiség emlékezetéből az az irodalom is, amely nem tükrözi a mi korunkat?

Minden író a Parnasszusra, az öröklétbe tart — csak néha elvéti a dolgot, s a Parnasszus oldalán legelő ökröt nézi múzsának. Az a dolgunk, hogy megmutassuk a grádicsot a Parnasszusra azoknak, akik még nem értik, mi történik ma a világban. Mi azt szeretnénk, ha minél kevesebb XVI. Lajosa volna a mi irodalmunknak. Ezért vitatkozunk és fogunk vitatkozni.

A mi irodalmunk szép múltú irodalom, nemes hagyományai vannak. Százötven év óta minden nemzedék megszülte a maga élvonalbeli, az európai irodalom élvonaláig emelkedő alkotásait.

S mindig akkor volt a legnagyobb az irodalmunk, amikor nagy történelmi korszakot éltünk. Azt hiszem, hogy soha ilyen nagyszerű lehetőségei nem voltak irodalmunknak, mint ma.

Nagy forradalmi korszakban élünk, sok a mondanivalónk. Olyan közönségünk van, amilyen ezelőtt sohasem lehetett. Olyan példányszámban jelennek meg a könyvek, mint soha még magyar nyelven. A szocialista nemzetek világnyelvén, az orosz nyelven keresztül irodalmunk az egész világon hozzáférhetővé válik. Vörösmarty ezelőtt száz évvel élt és alkotott, de ma válik világirodalmi tényezővé azáltal, hogy megjelent az orosz nyelvű Vörösmarty-kiadás.

Mindez együtt arra biztat, hogy nagyon sokat reméljünk irodalmunk jövőjétől. Az Írószövetségnek arra kell nevelnie az írókat, hogy munkájuk szolgálat. És a nép ügyét mindenképpen érdemes szolgálni. *(Taps.)*

GIANCARLO PAJETTA,

az Olasz Kommunista Párt Központi Bizottságának titkára:

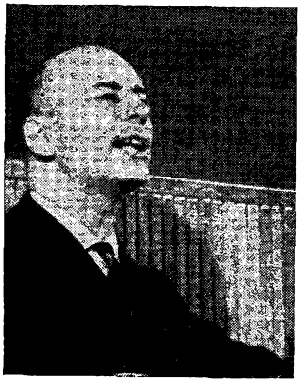

Kedves elvtársak!

Az Olasz Kommunista Párt üdvözletét hozom kongresszusuknak, a magyar kommunistáknak és minden magyar dolgozónak. *(Nagy taps.)* Úgy fogadják üdvözletünket, mint olyan elvtársakét, akik a mostoha és nehéz pillanatokban is az igaz ügy oldalán álltak, önökkel voltak! Fogadják nevünkben 6 700 000 olasz férfi és nő üdvözletét, jókívánságait, akik országunkban 1958-ban a kommunista pártra szavaztak, azután, hogy pártunk legteljesebb szolidaritását fejezte ki önök iránt, s azután, hogy a reakciósok és a sorainkból kiszakadtak minden

erejüket latbavetették, hogy eltántorítsák tőlünk a választókat, megrendítsék bizalmukat a kommunistákban. *(Taps.)*

Kongresszusukon nem egyszer hallottuk megismétlődni ezeket a szavakat: „Három évvel ezelőtt . . .", s ezekben a szavakban a keserves, nehéz napok emlékén túl a három év óta végzett munka büszkeségének csengését is megéreztük. Mi, olasz kommunisták is nemegyszer emlegetjük ezt a „három évet", és mi is büszkeséggel tesszük ezt, mert az azóta kifejtett erőfeszítéseink nem voltak hiábavalóak.

Elfogadtuk azok kihívását, akik azt hitték: meg tudnak akadályozni bennünket abban, hogy országunk meghatározó tényezői legyünk, akik azt hitték, hogy erőinket meggyengíthetik, leverhetik a munkásmozgalmat, és halálos csapást mérhetnek a demokráciára. Elszántan folytatjuk a harcot két fronton: egyrészt a kapituláns revizionizmus ellen, másrészt a dogmatizmus és szektarianizmus ellen, amely gátolja tömegkapcsolataink fejlődését, és akadályozza, hogy országunk konkrét viszonyainak megfelelő hathatós politikát folytassunk. Két fronton folytatunk harcot, mert úgy gondoljuk, hogy ez az egyetlen szilárd út a szocializmus felé. A mi mostani helyzetünk kilátásai megkövetelik a marxista—leninista párt, a forradalmi párt jelenlétét és irányító tevékenységét.

1958-ban, miután ellenfeleink már bejelentették „temetésünket", s egynémelyek képzeletben már fel is osztották maguk között örökségünket — mi több mint félmillió szavazatot nyertünk 1953-hoz képest. *(Nagy taps.)* 1959-ben a regionális és részleges választások bebizonyították, hogy ez a siker nem véletlen műve volt. Helyes politikánk új erők támogatását nyerte el. Ravenna megyében pl. a szocialisták és a kommunisták egységes listával 10 000 szavazatot nyertek. Alaposan megnehezítették egyes olyan szocialisták dolgát, akik váltig hangoztatták, hogy a kommunistákkal való egység elriasztja a dolgozókat. Valle d'Aostában, egységben a szocialistákkal és a független katolikusokkal, megszereztük a többséget, és megalakítottuk a regionális kormányzatot. Ezzel bebizonyítottuk,

hogy a szocialisták és a kommunisták egysége alapul szolgálhat a népi erők szélesebbkörű egységéhez is. Szicíliában a választási harc és a választás győzelme — amelynek mi is részesei vagyunk a szocialistákkal és a szakadár katolikusokkal együtt — eredményezte az új regionális kormányzatot, amely kizárta tagjai közül a hivatalos kereszténydemokratákat, akik 13 éven keresztül szilárdan tartották kezükben a hatalmat.

A kereszténydemokraták kongresszusán a belügyminiszterhelyettes — akkor, amikor a kormány néhány héttel korábban „technikai" okokra hivatkozva elhalasztotta a nápolyi, a firenzei és a velencei választásokat — kijelentette: a választások ma valóságos csapást jelentenének a kereszténydemokraták számára, elegendő lenne, ha a kommunisták kiállnának az ablakba, és máris záporoznának rájuk a szavazatok. Ha mi nem is vagyunk ennyire optimisták, mint ez a klerikális miniszterhelyettes, ám az is igaz: elhatározott szándékunk, hogy nem egyszerűen az ablakban állunk, hanem tevékenyen dolgozunk, és bekapcsolódunk a választási harcba, annak irányításába. *(Taps.)* Voghera városában — ez egyike azon kevés centrumoknak, ahol megtartották a választásokat, talán azért, hogy a közvélemény szándékát kipuhatolják — elvtársaink 1300 szavazattal többet kaptak, mint az elmúlt évben. Ezzel a 20 százalékos szavazatnyereséggel az egyesült baloldali erők kiragadták a városi közigazgatást a klerikálisok kezéből.

A kereszténydemokraták már említett kongresszusán több felszólaló hangoztatta, hogy nem lehet már a kommunistákról úgy beszélni, mint eddig. Éppen Fanfani — aki a legutóbbi időkig a Kereszténydemokrata Párt főtitkára és a kommunistaellenes hadjáratok fő szervezője volt — nyilatkoztatta ki, hogy a kommunistaellenesség éle kicsorbult. A szociáldemokraták most lezajlott kongresszusán Saragat így nyilatkozott: nem tudni pontosan miért, de a tény az, hogy a kommunisták nem veszítenek erejükből és befolyásukból.

Sajnos, éppen ebben a helyzetben, amely egy szélesebb körű egység új lehetőségeit tárja elénk, nem kevés aggodalomra ad

okot pártunk és a szocialista párt kapcsolata. Miközben az országban széles és mély egységmozgalom bontakozik ki, Nenni elvtársnak az a véleménye, hogy a szocialista pártnak nemcsak függetlenségét kell kinyilvánítania — ebben nem is akarunk vitázni —, hanem meg kell keresnie és hangsúlyoznia kell azokat az elemeket, amelyek megkülönböztetik egymástól a két munkáspártot. Ezen az úton egészen odáig jut, hogy — szerinte — a két párt kapcsolatában a spontán, ösztönös kapcsolatokon nem lehet túlmenni. Ez azt jelenti, hogy a két pártnak le kellene mondania a közös akciók lehetőségeiről, éppen olyan időszakban, amikor új és nagy lehetőségek nyílnak az olasz dolgozó nép előtt. Ez azt jelentené, hogy a kommunistáknak és a szocialistáknak, akik ugyanazokban a szakszervezetekben, szövetkezetekben vagy nőmozgalomban dolgoznak, akik együtt igazgatnak több mint 2000 községet és várost, több mint 20 megyét és 2 nagy körzetet, szinte véletlenszerűnek kellene tekinteniük együttműködésüket, és az esetleges problémákat csak szervezési vagy technikai síkon kellene megoldaniuk. Mi támogatunk minden egységtörekvést, és igyekszünk növelni akcióink hatékonyságát. De nem akarjuk eltitkolni magunk és a nemzetközi munkásmozgalom elől, hogy míg a burzsoázia erői e helyzet miatti aggodalmuk következtében minden erőfeszítésükkel el akarják szakítani a szocialistákat a kommunistáktól, addig akadnak olyan szocialisták — köztük Nenni is —, akik úgy tesznek, mintha nem értenék meg e manőverek veszélyességét, ártalmasságát. A dolgozó tömegek egysége és harci akarata az utóbbi időben világosan megmutatkozott a földmunkások, a banktisztviselők, a tengerészek, a fémipari és a textilipari munkások sztrájkjaiban. Körülöttük hathatósan megmutatkozott a monopoltőke és a nagybirtok elleni harcban érdekelt társadalmi rétegek együttérzése és rokonszenve.

Nagy jelentőségű az is, hogy az értelmiségiek közötti egység erősödését olyan kiáltvány jelzi, amelyet az olasz irodalom legkiemelkedőbb személyiségei írtak alá. Ez a kiáltvány arra hív fel, hogy ünnepeljük meg a 10 év előtti földfoglaló mozgal-

makat, amelyek során együtt harcoltak és haltak meg a kommunisták, szocialisták és pártonkívüliek, de kivívták a földreform megindítását.

Kedves elvtársak!

Örömmel hallgattuk Kádár elvtárs beszámolójában és a beszédekben, hozzászólásokban pártjuk megújult erejének és a szocializmus építésében elért sikereknek újabb bizonyítékait. A szocialista tábor szilárdsága és ereje bizonyítja álláspontunk helyességét, és megbuktatta ellenségeink és a kétkedők jövendöléseit. A Szovjetunió rohamos fejlődése, csodálatos sikerei, pártjának vitalitása, vezetőinek forradalmi bátorsága segített bennünket munkánkban, és megnövelte a szocialista eszmények tekintélyét, vonzóerejét. Ma a békepolitika hódít tért, és megkezdte a hidegháború felszámolását. Központi Bizottságunknak azon az ülésén, amely összehívta pártunk IX. kongresszusát, Togliatti elvtárs felhívta a figyelmet arra, hogy ma fennáll a hidegháborús erők lebecsülésének veszélye. Emlékeztetett arra, hogy ennek az irányzatnak legreakciósabb képviselői országunk vezető klerikális köreiben találhatók, és éppen ezért újból hangsúlyozottan felszólított mindenkit a békeharcra. De az olasz kommunisták azt is tudják, hogy ma talán még nagyobb veszély, ha nem látjuk meg a mai helyzet új vonásait, nem értékeljük kellőképpen az elért eredményeket s azt az erőt, amely lehetővé tette az első sikereket az enyhülés útján.

Elvtársak!

Hruscsov elvtárs amerikai utazása az olasz politikai életnek is egyik leglényegesebb tényezője volt abban az időszakban. Hruscsov elvtársat nemcsak a New York-i, Los Angeles-i, Pittsburgh-i polgárok láthatták első ízben, hanem — szinte szó szerinti értelemben — belépett az olaszok százezreinek lakásába, a munkáskörökbe, a plébániai imakörökbe, a vidéki kávéházakba, ahol a televíziós készülékek előtt a legkülönbözőbb politikai felfogású és társadalmi réteghez tartozók gyűltek össze, hogy lássák azt az embert, aki oly világosan és közérthetően beszél a békéről.

Jelenleg nemcsak a békéért, a leszerelésért vívott harc kerül előtérbe új formában. Történelmi fordulóhoz ért a szabadságért, a társadalmi átalakulásért folytatott harc is, és ma már a szocializmusért vívott harc a férfiak, nők, fiatalok milliói számára új módon válik időszerű problémává.

A béke, az egymás mellett élés gondolatának térhódítása mindenekelőtt a szocialista győzelmek eredménye. Most megvan a lehetőség arra, hogy megváltozott, jobb körülmények között találkozzanak a férfiak és nők újabb milliói a kommunistákkal, ha a kommunisták megszabadulnak a szektás terhektől és a dogmatikus szűklátókörűségtől, helyesen alkalmazzák a marxizmus—leninizmus tanításait, felhasználják a munkásmozgalom hasznos tapasztalatait. A demokrácia és a jólét érdekében ugyanis egységbe kovácsolhatók mindazok, akik a szocialista társadalomban megtalálhatják eszményeik, reményeik valóraváltását, igényeik kielégítését.

Éljen az egész világ dolgozóinak egysége!

Éljen az olasz és a magyar kommunisták testvérisége!

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

(A küldöttek helyükről felállva, lelkesen tapsolnak.)

DR. ANTALFFY GYÖRGY,

a Szegedi Tudományegyetem rektora:

Tisztelt pártkongresszus!

Az ország gazdasági és politikai konszolidációja természetesen hatást gyakorolt az értelmiségre is. Még azok az értelmiségiek is, akik három évvel ezelőtt bizalmatlanul tekintettek a kormány tevékenységére, ma már látják, hogy a párt és az állam határozott, szilárd vezetésével jó úton haladunk. A három év világosan bizonyítja, hogy a magyar értelmiség túlnyomó többsége egyetért céljainkkal, s ezt mindenekelőtt azzal fejezte ki, hogy a termelés, a munka frontján népi államunk mellé állt. A párt és a kormány — kijavítva a régi hibákat — olyan értelmiségi

politikát valósított meg, amely alkalmas arra, hogy a nép és az értelmiség mindinkább összeforrjon.

Helyesnek bizonyult pártszervezeteink elvi szilárdsága. A múlttal szemben levontuk azt a következtetést: semmi szükség sincs arra, hogy az értelmiségnek elvtelenül udvaroljunk. Megnyerésük kedvéért nem engedtünk alapvető nézeteinkből, amelyek mindvégig világosak voltak: a dolgozó nép győzelme, a szocializmus az értelmiségnek is érdeke.

Az elért sikerekben nagy része volt annak, hogy az *értelmiséggel kapcsolatos pártmunkában igyekeztünk elkerülni mindenfajta általánosító, sommás kezelést*, szembefordultunk azokkal a nézetekkel, amelyek általában vetették fel egyes értelmiségi rétegek hibáit, bűneit. A három év értelmiségi politikájának helyes és új vonása volt az is, hogy jobban építettünk az értelmiségiek hivatásszeretetére, szakmai érdeklődésére, s hogy bevontuk őket az országos és a helyi problémák megoldásába. Mindez az értelmiség többségének politikai gondolkodásában pozitív változást eredményezett. Az ország eredményei láttán a még nem marxista, de a szovjet tudomány ragyogó eredményeit felismerő pártonkívüli értelmiség gondolkodása is megváltozott.

A párt egyértelmű, következetes, elhajlásoktól mentes politikája megkönnyíti, hogy a becsületes értelmiségieket elvezessük egészen a marxizmus elfogadásáig. Az utóbbi időben tapasztaltuk, hogy a közoktatási reform nagy érdeklődést váltott ki értelmiségi körökben. Különösen jónak tartjuk a társadalmi ösztöndíjak rendszerét. A reformra kétségtelenül szükség van, mert fejleszteni fogja a hallgatók szakmai képzését. Egyúttal azonban hangsúlyozni kell a hallgatók világnézeti és politikai nevelésének fontosságát. Az egyetemi nevelőmunka szerves részévé kell tennünk a diákotthonok fokozatos átalakítását kollégiummá, s tovább kell fejlesztenünk egyetemeinken marxista tanszékeinket is. *Cél, hogy az eddigieknél nagyobb műveltségű, kommunista szakemberek kerüljenek ki az egyetemekről.* Törekedjünk arra, hogy megújuljon, elmélyüljön az egyetemek

kapcsolata az élettel, korszerűbbé váljon a tananyag, közelebb kerüljön egymáshoz az oktatás és a termelés. S nem utolsósorban a társadalom, elsősorban a munkásosztály, az eddiginél nagyobb mértékben, közvetlenül vegyen részt az ifjúság kommunista nevelésében. *(Taps.)*

ALI JATA,

a Marokkói Kommunista Párt főtitkára:

Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy átadjam önöknek a Marokkói Kommunista Párt és számos demokrata, haladószellemű honfitársunk testvéri üdvözletét. *(Nagy taps.)*

Őszinte elismerés illeti önöket azokért a történelmi sikerekért, amelyeket Magyarország, a Magyar Szocialista Munkáspárt vezetésével, a legutóbbi három év során aratott. Büszkék vagyunk arra, hogy önök megsemmisítő csapást mértek az ellenforradalom szervezőire. Az imperialisták belső ügynökei bűnös módon megkísérelték, hogy Magyarországot megfosszák függetlenségétől, kiszakítsák a szocialista táborból és letérítsék a szocialista társadalom építésének útjáról.

Önök nagy politikai bátorsággal kijavították a múlt hibáit, összeforrasztották a sebeket, gyorsan helyreállították a károkat, és egyre nagyobb sikereket érnek el a szocializmus alapjai lerakásának befejezésében, népgazdaságuk fejlesztésében, népük életszínvonalának állandó emelésében és gyönyörű országuk szépítésében. Az ellenforradalmárokra és azok cinkosaira mért csapással nemcsak Magyarország szabadságát, országuk demokratikus, szocialista rendjét erősítették meg, hanem fontos szol-

gálatot tettek a népek felszabadító mozgalmának és a világbékének is. A Szovjetunió és a többi szocialista ország támogatásával igen hasznos figyelmeztetést adtak azoknak, akik a „kommunizmus visszaszorításáról" álmodoznak. Önök bebizonyították, hogy napjainkban nem maradhat büntetlen olyan kísérlet, amely arra irányul, hogy valamely népet megfosszon szabadságától. Megmutatták, hogy a történelem kerekét nem lehet visszafelé forgatni és az emberiséget nem lehet feltartóztatni a haladás és a boldogság felé vezető úton. Mindezért mi marokkóiak, mi afrikaiak, köszönetünket fejezzük ki önöknek.

Marokkóban — ahol a kommunista párt a támadások központjában áll — megkíséreljük felhasználni az önök tapasztalatait. Népünk négy évvel ezelőtt vívta ki függetlenségét. A felszabadulásra törekvő többi afrikai néphez hasonlóan a mi népünk is olthatatlan vágyat érez a demokrácia, a szociális igazság iránt. Nem nyugodhatunk bele, hogy függetlenségünk csupán formai maradjon. Azt akarjuk, hogy függetlenségünk teljes legyen, mentes minden külföldi beavatkozástól. Azt akarjuk, hogy függetlenségünk a nép érdekét, és ne egy maroknyi kivételezett hasznát szolgálja. *(Nagy taps.)* Az imperialisták félnek ettől. Továbbra is azt az álmukat dédelgetik, hogy Afrikát védett vadászterületükké teszik. Ezért támadják elsősorban pártunkat, amely állandóan fejlődik, növeli befolyását, biztos ítéletű, és nem tűr semmiféle kompromisszumot, semmiféle kalandot. *(Nagy taps.)*

Ez év szeptemberében felfüggesztették pártunk tevékenységét, bezárták párthelyiségeinket és betiltották lapjainkat. A bíróságoktól a párt feloszlatását kérték. Népünk azonban meghiúsította ezt. Ma már mind többen tudják, hogy a kommunista párt betiltása nemcsak a demokratikus szabadságjogok elfojtását, a diktatúra és a káosz bevezetését jelentené, hanem az imperialisták erőteljesebb behatolását országunkba, és távolabbra tolná ki a teljes és végleges nemzeti felszabadulás időpontját.

A törvényszék elutasította a kormánynak a párt feloszlatására vonatkozó előterjesztését, és elismerte a párt törvényességét. *(Nagy taps.)* Ez nagy győzelem, amely mindenekelőtt politikánk helyességének, hazafiságunknak, a munkásosztály és a parasztság ügyéhez való hűségünknek köszönhető. De köszönhető a szocializmus világszerte növekvő erejének, amely a Szovjetunió, a hatalmas népi Kína, és a népi demokratikus országok sikerein alapul. Győzelmünk azonban még nem teljes, mert a párt betiltásának ügyét a fellebbviteli bíróság — az államügyész javaslatára — 1959. december 15-ére napirendre tűzte.

Ellenségeink azt szeretnék, ha most harcot indítanánk a nemzeti mozgalom egyes csoportjai ellen. Ezt azonban mi nem tesszük, és változatlanul azt valljuk, hogy nem avult el a nemzeti kérdés. Az a véleményünk továbbra is, hogy a francia és spanyol csapatokat ki kell vonni országunkból, és az amerikai támaszpontokat meg kell szüntetni. Fel kell szabadítanunk szaharai területeinket, és nagyobb segítséget kell nyújtani a harcoló Algériának. Algériának — küzdelmei és áldozatai árán — sikerült elnyernie az önrendelkezési jogot, s ennek elismerését most valósággá kell változtatni. Nekünk, marokkóiaknak, ki kell szabadítanunk gazdasági életünket a külföldi monopóliumok karmaiból, hogy felszámolhassuk országunk elmaradottságát, és enyhíthessük a népünknek eddig osztályrészül jutó szenvedéseket. Nemzeti problémáinkat egymagában sem a munkásosztály, sem a parasztság, de a burzsoázia különböző rétegei sem képesek megoldani. A megoldást csak a *nemzeti egység* biztosítja.

Nekünk most nem a monarchia ellen, a köztársaságért kell harcolnunk, hanem az imperialisták ellen, együtt a királlyal, az összes hazafiakkal, országunk végleges felszabadításáért. Ezen az elvi alapon is, amelyet népünk egyre nagyobb mértékben magáévá tesz — sikerült elismertetni pártunkat, mely Marokkó jövőjének, szabadságának, demokráciájának, igazságos társadalmi rendjének záloga.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusa!
Éljen a kommunizmus! *(Hosszan tartó, nagy taps — a jelenlevők helyükről felállva tapsolnak.)*

KLAUKÓ MÁTYÁS,

a Békés megyei Pártbizottság első titkára:

Tisztelt pártkongresszus! Kedves elvtársak!

Mi, Békés megye küldöttei, teljesen egyetértünk a Központi Bizottság beszámolójával, és a kongresszus elé terjesztett határozati javaslattal.

A párt mezőgazdasági politikája, a Központi Bizottság határozatai, a kormány intézkedései *igen kedvezően befolyásolták a dolgozó parasztság hangulatát, magatartását.* Megerősödött a párt és a dolgozó parasztság közötti bizalom, nőtt a termelési kedv, megszilárdult a munkás-paraszt szövetség, nőtt a mezőgazdaság szocialista szektorának súlya, tekintélye.

Megyénknek az ország kenyérgabona- és húsellátásában — különösen sertéshús-ellátásában — jelentős szerepe van, ez fokozza felelősségünket. Az ország sertéshús-szükségletének körülbelül 12—13 százalékát a mi megyénk fedezi. Törekednünk kell arra is, hogy kenyérgabonából és tengeriből minél magasabb terméseredményeket érjünk el.

Az agrotechnikai eljárások alkalmazása megyénkben a termésátlagok növekedését eredményezte. A mezőhegyesi állami gazdaságban például ez évben az összes tengeri-vetésterület 60 százalékán kat. holdanként 60—65 q csövestengerit takarítottak be.

A termelőszövetkezetek számszerű fejlesztésével együtt javult gazdálkodásunk is. Tavaly még 30—35 gyenge termelőszövetkezete volt a megyének, ma ez a szám 7-re csökkent. Nőtt az egy munkaegységre jutó részesedés aránya. Az egyénileg gazdálkodó parasztok többsége elismeri a termelőszövetkezetek eredményeit, ezért megyénkben a téli hónapokban számszerűen is tovább fejlődhet a tsz-mozgalom.

A párt munkastílusában is lényeges fejlődést értünk el. Korábban pártszervezeteinkben eléggé elterjedtek az utasítgatások, parancsolgatások és egyéb, a lenini normákkal összeegyeztethetetlen módszerek, amelyek ártottak a párt tekintélyének, megrontották a párt és a tömegek közötti helyes viszonyt. Az MSZMP e tekintetben is következetes volt: kiküszöbölte a helytelen, káros módszereket, és helyreállította a lenini munkastílust. Ez a forrása a bizalom légkörének.

Ma már a megyében alapvetően megszüntettük a pártmunka helytelen jelenségeit. Az adminisztratív intézkedések helyett *előtérbe került a meggyőzés, kevesebb a sablon, több az öntevékeny munka.*

A megyei, járási és helyi szervek munkaidejük zömét üzemekben, községekben, termelőszövetkezetekben töltik. A pártbizottság minden szinten arra törekszik, hogy emelje a vezetés színvonalát. Az élet sokoldalúsága, a problémák bonyolultsága önmagában is hatalmas nevelőiskola. A követelmények nőnek, ezeknek csak az tud eleget tenni, aki tovább növeli politikai és szakmai műveltségét. Ez vonatkozik a megyei pártbizottságra, de a járási és a helyi pártfunkcionáriusokra is.

Az elért eredményekre méltán lehet büszke egész dolgozó népünk. Meggyőződésem, hogy a Központi Bizottság irányításával, a dolgozó tömegek támogatásával, a szocialista tábor egységével hazánkban történelmileg rövid idő alatt győzedelmeskedik az új társadalmi rend, a szocializmus! *(Taps.)*

CSETERKI LAJOS,

a Fejér megyei Pártbizottság első titkára:

Kedves elvtársak!

A kongresszus téziseit üzemeink és falvaink dolgozói helyeslik. Ez a módszer, hogy nyilvánosságra hozzuk elképzeléseinket, növeli a párt tekintélyét.

Az ellenforradalom elleni harcban pártszervezeteink sok tapasztalatra tettek szert. *A Központi Bizottság erőfeszítése, hogy a kollektív vezetést erősítse és a pártszervezetek önállóságát növelje, sikerrel járt. Fejlesztettük a pártmunka formáit és módszereit, s ez is hozzájárult ahhoz, hogy pártunk kapcsolata a dolgozókkal hónapról hónapra javult.*

Megyénk a felszabadulás óta hazánk egyik ipari területévé fejlődött. Ez a körülmény is hűen tükrözi pártunk iparfejlesztésre irányuló erőfeszítéseit. A régi paraszti város, Székesfehérvár — ma már ipari központ. A móri járás szén- és bauxitbányászata egyre korszerűbb. Megyénkben épült fel hazánk egyik új szocialista városa, Sztálinváros, a Dunai Vasművel. A hengermű jövő évi üzembe helyezésével elérjük, hogy a sztálinvárosi munkáskollektíva mindinkább visszafizeti a munkásosztálynak, dolgozó népünknek áldozatvállalását, amellyel az új várost és az ipartelepet felépítették.

A párt politikájának helyességét bizonyítja, hogy kiváltja a kommunisták és a pártonkívüli dolgozók alkotó kezdeményezését. Megyénkben kidolgozták és megvalósították a kohósalak lakásépítésre történő felhasználását. A múlt évben három, az idén öt házat négy hónap leforgása alatt építettünk a középblokkos panelek alkalmazásával, azonban az építőipar vezetői nem teremtették meg a szükséges szervezeti feltételeket.

A megye megművelhető területének 76,3 százaléka már a szocialista szektorhoz tartozik. A mezőgazdaság szocialista átszervezésével, nagyüzemek létrehozásával kiaknázhatók a meglevő nagy tartalékok. *A Fejér megyei termelőszövetkezetekben a jelenlegi állatállomány 1965-re megkétszerezhető, ha a párt-*

szervezetek és az állami irányító szervek erre összpontosítják figyelmüket.

A fő növényünk a kukorica, amelynek terméshozamát néhány éven belül lényegesen emelhetjük. Pártszervezeteink és a szakemberek segítségével mozgalmat indítottunk. Ebben 51 termelőszövetkezet vett részt 2578 kat. holddal. A mozgalom eredményeként holdankénti átlagban *21,6 mázsa kukoricát törtek le, májusi morzsoltra számítva.* Az állami gazdaságok is elérték már ebben az évben a 20 mázsa feletti kukoricatermést. Ez azonban nem a felső határ. Kutatóintézetben újabb hibridfajták kikísérletezésével már 56 mázsa csöveskukorica-termést is elértek. A Sina-telepi Állami Gazdaságban nyolc holdon öntözéses kísérleteket végeztek, nagy adag műtrágyát használtak fel, alkalmazták a mélyszántást, s ezen a területen 87 mázsa csöves, termést takarítottak be holdanként.

A kukoricatermés hozamának növelése érdekében a következő években nagy erőfeszítéseket teszünk. Arra kérjük kormányzatunkat, hogy az ehhez szükséges nagyobb mennyiségű műtrágyát a következő években tervszerűen biztosítsa. A kukorica nem lesz hálátlan — húsban, tejben bőségesen fizetni fog. Ily módon — a mezőgazdaság szocialista átszervezésével párhuzamosan — emelhetjük mezőgazdaságunk termelésének a színvonalát is.

Arra törekszünk, hogy a párt minden megbízatását maradéktalanul teljesítsük. *(Taps.)*

KASZAPOVICS ANDRÁS,

a kátolyi „Új Élet" tsz Kossuth-díjas elnöke:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Községünk nemzetiségi község. Magyarok, délszlávok és németajkúak élnek együtt. Csak a felszabadulás adta meg azt a lehetőséget, hogy eggyé forrjon ez a három nemzetiség. Községünk ez év tavaszán szövetkezeti község lett. Megváltozott

községünkben az emberek gondolkodásmódja, mintha jobban is szeretnék egymást, mint azelőtt.

A tavaszi fejlődés meglátszik az egész község arculatán. Betonjárdát építettek, most már strandfürdőt terveznek, halastó és csárda megvalósításán gondolkoznak, szőlőt fognak telepíteni stb.

Az idén a mezőgazdaság átszervezése az egész ország ügyévé vált. Munkások jönnek az üzemekből, városokból, megismerik a falusi életet, a falusi emberek problémáit. A falusiak is megismerik a városiak gondjait, s ez nagyon jó.

Szeretnék egy-két dolgot szóvátenni. Néhány vállalatnál nagyon nehezen lehet elérni, hogy operatívan intézkedjenek. Ez nem helyes.

A vasútnál nem tudjuk elérni, hogy a teljesen igazságtalan fekbér-rendelkezést módosítsák. Baj van a rostkender és a len átvételénél is. Csak hosszas huzavona után kaptuk meg járandóságunkat. Ezek az esetek bosszantók. Mi, akik már 10 éve vagyunk tsz-elnökök és mindenen átverekedtük magunkat, még csak elintézzük a dolgot. De mi lesz azokkal az elvtársakkal, akik ma vagy holnap lesznek elnökök, s nem találnak kellő megértésre például a vasútnál vagy a termésátvételnél, vagy valami gyári megrendelésnél?

Kérem a miniszter és a vállalatvezető elvtársakat, hogy segítsenek nekünk, falusi vezetőknek abban, hogy ilyen dolgok ne forduljanak elő. *(Taps.)*

APRÓ ANTAL,

a Politikai Bizottság tagja, a Minisztertanács első elnökhelyettese:

Tisztelt pártkongresszus! Kedves elvtársak!

Három évvel ezelőtt, 1956 november elején kezdte el nehéz, felelősségteljes munkáját pártunk Központi Bizottsága és a forradalmi munkás-paraszt kormány, Kádár elvtárs vezetésével. Ez az időszak különleges helyet foglal el pártunk történetében. Központi Bizottságunk nehéz, de a kommunisták számára meg-

tisztelő feladatokat oldott meg: szervezte, vezette a harcot az ellenforradalom leveréséért, a rend helyreállításáért, a gazdasági élet konszolidálásáért, a régebbi pártvezetés által elkövetett hibák kijavításáért.

A Központi Bizottság beszámolója — amelyet Kádár elvtárs tartott — világosan, közérthetően ismertette a három év alatt megtett utat. Az eredmények a magyar dolgozó tömegek — munkások, parasztok, néphez hű értelmiségiek — szocializmus ügyét támogató munkája nyomán jöttek létre. Az elért sikerekben döntő szerepet játszott pártunk egysége, összeforrottsága, tagságának lelkes helytállása a Központi Bizottság politikájának valóra váltásában.

A kongresszusi beszédek és az eddigi felszólalások sok hasznos és megszívlelendő tanulsággal szolgáltak. *A legfőbb tanulság számunkra, kommunisták számára* — úgy gondolom — *továbbra is az marad, hogy még erősebbé, összeforrottabbá tegyük pártunk soraït.* Ezernyi szenvedésen, küzdelmen keresztül tanultuk meg 1956-ban, hogy úgy vigyázzunk pártunk egységére, a marxizmus—leninizmus tisztaságára, mint a szemünk fényére. *Legyünk hűek a proletár nemzetköziséghez, a kommunizmus legyőzhetetlen ügyéhez, mert ez az alapja további győzelmes előrehaladásunknak.* (Nagy taps.)

A másik tanulság, hogy *pártunk soha ne szakadjon el a tömegektől, mert a tömegek cselekvő támogatása nélkül nem vihetjük győzelemre hazánkban a szocializmus ügyét.* Az elmúlt három évben pártunk nagy figyelmet fordított a tömegek véleményére, szükségleteinek kielégítésére. Figyelmesen tanulmányozta az élet új jelenségeit, politikai és gazdasági természetű kérdésekben gyakran éppen a dolgozók észrevételei, kezdeményezései alapján hozott új intézkedéseket, jelölte ki a feladatokat a hibák felszámolására.

Ez a szoros kapcsolat a dolgozó tömegekkel nagyon jó dolog, a vezetők a dolgozó tömegekkel együtt éberen figyelik a szocialista építés menetét, közös ügynek tekintik előrehaladásunk minden kérdését. A Központi Bizottság munkájának eddig is

egyik legfőbb erőforrása a dolgozók millióival való szoros kapcsolat volt. Ez így kell, hogy legyen a jövőben. Tanítani a tömegeket és tanulni a tömegektől — ez fontos követelménye további munkánknak is.

Elvtársak! Felszólalásomban két kérdéssel kívánok foglalkozni. *Az egyik:* a lakosság növekvő szükségleteivel kapcsolatos áruellátás helyzete, *a másik:* országunk külkereskedelme, illetve kapcsolata a szocialista országokkal.

A szocializmus építésének alapvető törvénye a dolgozók életszínvonalának állandó, a gazdasági lehetőségek által meghatározott ütemű emelése. A termelés és a fogyasztás, az életszínvonal között igen szoros az összefüggés. Gazdasági életünk alapjában véve egészséges, de azt látnunk kell — vezetőknek és dolgozóknak egyaránt —, *hogy a fokozódó jólétet csak a növekvő termelés és az állandóan emelkedő termelékenység útján lehet tartósan biztosítani.* Ezért különös hangsúlyt kap kongresszusunk tanácskozásaiban a munka termelékenységének fontossága.

Az ipari és mezőgazdasági termelésnek 1960-ra előirányzott szintjét számos területen még ez évben elérjük. A reálbérek növekedése az 1957—1960-as évekre előirányzott 6 százalék helyett már 1959-ben elérte a 7 százalékot. A lakosság összes pénzbevétele — 1957-hez képest — 1959-ben 12,9 százalékos növekedést mutat. Emelkedett a bérből és fizetésből élők száma is. Számos iparágban azonban — a gazdasági vezetés hibájából — a tervtől eltérően, indokolatlanul növelték a létszámot. Ez viszont már nem segíti elő a termelékenységet és az életszínvonal növekedését, hanem egyenesen gátolja azt.

A népjólét emelkedésének leghűbb tükre a lakosság fogyasztásának alakulása. Jellemzőként említhetem meg, hogy ez év végére a kiskereskedelmi forgalom több mint 15 százalékkal haladja meg az egyébként is magas 1957-es évi forgalmat. A hároméves terv ugyanakkor csak 13 százalékos növekedést irányzott elő 1960-ra. A fogyasztás ilyen alakulása igen örvendetes, mert azt mutatja, hogy a dolgozók jóléte, életszínvonala a tervezettnél gyorsabban emelkedik. De azt is meg kell mon-

dani, hogy a növekvő árukeresletet nem mindig tudtuk kielégíteni. Emiatt egyik vagy másik áruféleségben átmeneti hiányok is mutatkoztak. *Ennek ellenére lakosságunk áruellátása falun és városban általában jónak mondható.*

Amilyen természetes ma az, hogy a dolgozók egyre többet vásárolnak, és a felszabadulás előtt a kirakatokban csak gyönyörködő, többségükben nélkülöző dolgozókból most vevők lettek, éppen olyan természetes az is, hogy a dolgozó tömegek igénye állandóan növekszik, változik. Újfajta szükségletek keletkeznek, és újfajta ellátási gondok kerülnek előtérbe.

Az életszínvonal emelkedése nyomán — az elsőrendű közszükségleti cikkek vásárlásának növekedésein túl — a lakosság kereslete egyre jobban a nagyobb értékű, tartós fogyasztási cikkekre irányul. Ez évben például 4 milliárd forinttal több ruházati cikk került forgalomba, mint 1955-ben. Emellett a lakosság körülbelül 85 százalékkal több bútort vásárolt 1959-ben, mint 1957-ben. Tudjuk, hogy ez még mindig kevés, éppen ezért a baráti országokból import útján mind több bútort hozunk be. Motorkerékpárból a dolgozók 1959-ben 56 százalékkal vásároltak többet mint 1957-ben. Az sem érdektelen, hogy amíg 1956 előtt személygépkocsit egyáltalán nem lehetett kapni, addig az 1957—1959-es években mintegy 7300 gépkocsit vásároltak magánszemélyek.

A lakosság ma már szeretne a mindennapi életet megkönnyítő iparcikkekből is minél többet és jobbat vásárolni. Ezért kötelezték a gépipari és a könnyűipari minisztert, hogy rövid időn belül számos új iparcikk hazai gyártását indíttassa meg, néhány keresett iparcikkből pedig import révén biztosítottuk a szükségletek kielégítését. A legutóbbi három évben biztosítottuk a szükségletek kielégítését. A legutóbbi három évben több mint 4 milliárd forint értékű fogyasztási cikket importáltunk, többek között bútort, szőnyeget, ruházati cikkeket, hűtő- és mosógépet és számos más új háztartási gépet. Mindezek eredményeképpen ez év végéig közel 300 000 mosógép, csaknem 60 000 televíziós készülék került a dolgozók otthonába. 1960-ban

legalább 70 000 televíziós készüléket akarunk a lakosság rendelkezésére bocsátani, ami több mint kétszerese a folyó év végéig várható vásárlásnak. Azt is meg kell említenünk, hogy jelenleg Pécsett és Miskolcon is működik már televíziós közvetítő állomás. Előreláthatólag még ez évben befejeződik a szentesi, a soproni és a tokaji reléállomás építése. Ezzel lényegében biztosítjuk, hogy az egész ország területén élvezhető legyen a budapesti televíziós adó műsora.

1958-ban a munkások és az alkalmazottak — egy főre számítva — több mint kétszer annyit költöttek nagyobb értékű fogyasztási cikkekre, mint 1955-ben, emellett jelentősen emelkedett az élelmiszeripari termékek fogyasztása is.

Komoly erőfeszítéseket tettünk az elmúlt három évben a lakáshiány enyhítése érdekében is. A párt és a kormány sokféle intézkedéssel segítette elő, hogy minél több dolgozó takarékoskodjon, és saját családi házat építhessen. Az állami hiteltámogatás összege ebben az időszakban mintegy 2 milliárd forint volt. Ennek segítségével 53 000 lakás létesült. Az állami erőből épült lakásokkal együtt az 1957—1959-es években összesen 137 000 új lakás készült el.

A növekvő népjólétet és a dolgozóknak a szocialista állam iránti bizalmát, a jövőbe vetett hitét mutatja az is, hogy a takarékbetét-állomány az ellenforradalomtól napjainkig kb. 3,3 milliárd forinttal emelkedett, vagyis ezen idő alatt mintegy hétszeresére nőtt.

Az életszínvonal emelkedése, az igények jobb kielégítése érdekében a következő években további erőfeszítéseket fogunk tenni mind az iparban, mind a kereskedelemben. Növelni kell a termelt áruk mennyiségét, választékát és minőségét. Példaként említem meg, hogy ez évben mintegy 2 800 000 párral több cipő került forgalomba, mint 1955-ben, ugyanakkor női és gyermekcipőben számos esetben hiány észlelhető, és a választék sem megfelelő. Nem tudtuk kielégíteni a keresletet számos esetben építőanyagokkal sem. Éppen ezért a második ötéves tervben az építőanyagiparban jelentkező szükségletek

kielégítésére gyorsabb ütemben kívánjuk fejleszteni, korszerűsíteni az építőanyagipart — a meglevő gyárak bővítése és újak építése útján. A gazdasági vezetésnek, az Országos Tervhivatalnak és a minisztériumoknak állandó feladata a közszükségleti cikkeket gyártó iparágak fejlesztése, a termelés és a fogyasztás összhangjának biztosítása.

A lakosság igényeinek megismerése, a gondos piackutatás, a kellő időben történő rendelés az iparnál — fontos feladata a belkereskedelem vezetőinek. Emellett további intézkedéseket kell tenni a raktárhelyzet megjavítására, a jobb készlet-nyilvántartás megszervezésére is. A lakosság jobb ellátása érdekében arra is szükség van, hogy a kereskedelem ne vegye át az ipartól a gyenge minőségű, selejtes árut, védje jobban a fogyasztók érdekeit.

A párt és a kormány nagy figyelmet fordít a falu áruellátásának állandó javítására. Amíg a háború előtt a falusi boltokban a legfőbb cikk a só, a petróleum, a gyufa és néhány, a városi üzletekben már eladhatatlan iparcikk volt — mivel a jobb minőségű áruknak a parasztság alacsony életszínvonala miatt nem volt vásárlója —, addig ma természetes dolog, hogy a városokhoz hasonlóan a falusi boltokban is divatos ruházati cikkeket, háztartási berendezéseket, gépeket lehet vásárolni. Ez azért van így, mert mi azt valljuk, hogy a *munkás-paraszt szövetség erősödésének, a város és a falu közötti gazdasági kapcsolat fejlesztésének fontos előfeltétele a mezőgazdasági dolgozók áruval való jó ellátása.*

A vidéki kiskereskedelmi forgalom 1959 első felében közel 9 százalékkal haladta meg az előző évit. A növekedés még nagyobb az új termelőszövetkezeti megyékben, ahol az iparcikk-forgalom több mint 20 százalékot emelkedett. Ez érthető is, mert a termelőszövetkezeti parasztok az államnak eladott termények ellenértékéből, valamint a bevitt jószágokra és felszerelésekre nyújtott hitelből növelhették vásárlóerejüket.

De nemcsak fogyasztási cikkekből biztosította az állam a dolgozó parasztság jobb ellátását. Óriási erőfeszítéseket tettünk

a mezőgazdasági termelés növekedésének elősegítése érdekében is. 1958-ban és ez évben közel 9000 traktort kapott a mezőgazdaság, több mint másfél milliárd forintot fordítottunk mezőgazdasági gépek beszerzésére. A múlt évben és az idén több mint 4 milliárd forint értékű építőanyagot vittünk a falvakba. Az utóbbi 3 évben 80 százalékkal növeltük a mezőgazdaság műtrágyaellátását is. Senki sem tagadhatja, hogy nálunk az utóbbi években jelentősen emelkedett a dolgozó parasztság, a falusi lakosság életszínvonala, termelési biztonsága. Mindezt azért szükséges hangsúlyozni, mert *a munkás-paraszt szövetségnek, a város és a falu növekvő gazdasági kapcsolatának mi nagy politikai és gazdasági jelentőséget tulajdonítunk.* (Taps.)

Az 1959. évi felvásárlásról is szeretnék néhány gondolatot elmondani. Bár ez évben a termés számos terményfajtában a tervezettnél nagyobb volt, mégis kenyérgabonából egyes helyeken, kukoricából a legtöbb helyen lemaradás mutatkozik a felvásárlásban. A jövő évi húsellátást biztosító sertés-szerződéskötések sem úgy haladnak, mint ahogy kellene. Ugyanakkor a központi ellátásból a mezőgazdasági vidékek mind több húst, kenyeret és más élelmiszert kérnek. Példa erre az év első háromnegyede. A mezőgazdasági jellegű megyékben a kiskereskedelem 16 százalékkal több húst, mintegy 10 százalékkal több kenyeret és közel 15 százalékkal több lisztet adott el helyi fogyasztásra a központi készletekből, mint 1958-ban, ugyanakkor a felvásárlás — mint említettem — számos esetben nem így alakult.

Az országnak kenyérrel, hússal és más élelemmel való ellátásáért közös a felelősségünk a dolgozó parasztsággal, legyenek azok egyéni gazdák vagy tsz-parasztok. A pártszervezetek, a tanácsok, a felvásárlással foglalkozó szervek magyarázzák meg a dolgozó parasztoknak, hogy amikor a szocialista állam mindennel ellátja a falut, jó árakat biztosít termékeikért, *saját érdekük és az egész ország érdeke, hogy termékfeleslegeiket eladják az államnak.*

Mi tudjuk, hogy ezt a problémát véglegesen csak a mezőgazdaság szocialista átszervezése oldja meg. A kormány, természetesen, úgy mint eddig, biztosítja a lakosság ellátását, tartalékot gyűjt; a termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok is egyre nagyobb szerepet vállalnak az ország ellátásából. Az említett hiányosságok megszüntetése miatt azonban évről évre mind jobban előtérbe kerül a mezőgazdaság árutermelésének növelése. A párt célkitűzéseinek megfelelően a lakosság fogyasztási alapját az 1958—1965-ös évek között 40—45 százalékkal akarjuk tovább emelni, mert rendszerünk törvényszerűsége, hogy a fokozódó termelés útján mind több szükségleti cikk, élelmiszer kerüljön a dolgozók asztalára.

Elvtársak! Népgazdaságunk továbbfejlődésében, második ötéves tervünk nagyszerű célkitűzéseinek megvalósításában különös jelentősége van a *külkereskedelemnek*, a szocialista országokkal való mind szorosabb együttműködésünknek. A nemzetközi munkamegosztás eredményei is jelentős mértékben a külkereskedelem útján jelentkeznek. Köztudomású, hogy az ipari termelésünkhöz szükséges nyersanyagok — a vasérc, réz, fa, nyersbőr, gyapot, gyapjú, nyersgumi — túlnyomó részét vagy teljes egészét behozatal útján biztosítjuk. Ily módon a külkereskedelemnek jelentős a szerepe az egész ipari termelés anyagszükségletének biztosításában is. A külkereskedelem értékesíti nehéziparunk teljes termelésének több mint egyötödét, könnyűipari termelésünknek kb. 15 százalékát.

Közismert, hogy külkereskedelmünknek is jelentős része volt abban, hogy népgazdaságunk az ellenforradalom után gyorsan konszolidálódott, és ma már saját erőforrásainkból fejleszthetjük népgazdaságunkat.

Külkereskedelmi kapcsolatainkat évről évre szélesítjük, és a földkerekség országainak zömével kereskedünk. Legszorosabbak kereskedelmi kapcsolataink a szocialista országokkal, közöttük is elsősorban a Szovjetunióval. Külkereskedelmi forgalmunk mintegy háromnegyed részét a szocialista országokkal, teljes külkereskedelmi forgalmunk egyharmadát a Szovjetunióval

bonyolítjuk le, 25 százalékát pedig a tőkésországokkal. Jelenleg 33 tőkésországgal kereskedünk érvényes megállapodás alapján.

A békés egymás mellett élés elvéből kiindulva — a teljes egyenjogúság alapján — szélesíteni kívánjuk a tőkésországokkal folytatott külkereskedelmünket is, elsősorban az ipar fejlesztéséhez szükséges modern gyártási eljárások, gyárberendezések vásárlása útján.

A Központi Bizottság ez év márciusi felhívásának megfelelően a külkereskedelem 1959 végére — a főbb mutatók tekintetében — túlteljesíti a hároméves terv 1960. évi előirányzatait. Ily módon ez évben a külkereskedelmi forgalom közel 40 százalékkal lesz magasabb, mint 1955-ben volt. Behozatalunk és kivitelünk összetétele egyrészt tükrözi a népgazdaság szerkezetének átalakításában eszközölt változásokat, másrészt segít abban, hogy iparunk és mezőgazdaságunk termelését a hazai adottságoknak és lehetőségeknek leginkább megfelelő irányban fejlesszük tovább.

Néhány példát említek behozatalunkkal kapcsolatban. Az idén háromszor annyi gépet és finommechanikai gyártmányt vásároltunk, illetve vásárolunk külföldön, mint 1955-ben. A dieselesítési program megvalósításához, a híradástechnikai és műszeripari termelés fejlesztéséhez szükséges korszerű gépek és berendezések, továbbá a nagy teljesítményű szerszámgépek és építőipari felszerelések behozatala igen fontos népgazdasági ágakban segíti elő a termelés növekedését, a műszaki fejlesztést. Fontos beruházások valósulnak meg import segítségével a villamosenergia-termelésben, az olajiparban, a gyógyszer-vegyészetben, a könnyűipar, az élelmiszeripar, valamint a mezőgazdaság területén is.

Exportunk struktúrája is megváltozott a legutóbbi néhány évben. A gép és finommechanikai cikkek kivitelének aránya lényegesen növekedett az összkivitelen belül. A gépexporton belül jelentősen emelkedett azoknak a cikkeknek a részesedése, amelyeknek termelését a gépipar szerkezetének fejlesztése során kívánjuk fokozni. A gazdaságosan exportálható komplett be-

rendezések részaránya 1959-ben már a teljes gépexport 20 százalékát is meghaladta. A híradástechnikai cikkek exportja több mint 60 százalékkal múlta felül az 1955. évit, műszerexportunk pedig megkétszereződött. Növekedtek exportlehetőségeink a textil-, a cipő- és a konfekcióipar termékeiben is, bár könnyűipari exportunkat az elmúlt években az összkivitel emelkedéséhez képest kisebb mértékben növeltük.

Mezőgazdasági eredetű cikkek kivitelében a termelés szerkezetének kedvező irányú változása elsősorban a nagy devizahozamot biztosító, munkaigényesebb termékek — köztük az élelmiszeripar késztermékei — exportjának emelkedésében jelentkezik.

Ma egész külkereskedelmünk sokkal szilárdabb alapokon nyugszik, mint az ellenforradalmat megelőző években. *Fizetési mérlegünk egyensúlyban van,* deviza-helyzetünk is javult. A fizetési mérleg egyensúlyát feltétlenül megőrizzük a következő években is, mert az egészséges külkereskedelemnek ez a legfontosabb feltétele. Emiatt kell szóvátenni, hogy nemegyszer indokolatlanok az importigények, és vannak még ma is olyan üzemek, ahol nem takarékoskodnak megfelelően a külföldről behozott nyersanyagokkal és eszközökkel. Határozottabban kell fellépni e káros jelenségek ellen.

Külkereskedelmünkre a második ötéves terv időszakában az eddigieknél is nagyobb feladatok hárulnak. Ezeket azonban csak úgy tudjuk megoldani, ha még szorosabb lesz együttműködésünk a szocialista országokkal. A következő hónapokban — a tervhivatalok közötti előzetes egyeztetés után — sor kerül a KGST-ben részt vevő országokkal az ötéves hosszúlejáratú külkereskedelmi megállapodások megkötésére. E szerződések a külkereskedelem oldaláról biztosítják ötéves tervünk megvalósításának szilárd anyagi előfeltételeit.

A szocializmus építésében a következő években óriási feladatok megoldása vár ránk. Ezért fontos, hogy a külkereskedelemben dolgozók az export növelése és az importanyagokkal való ésszerű gazdálkodás érdekében eredményesen befolyásolják az

ipari és a mezőgazdasági termelést, figyelembe véve természetesen a gazdaságosság, a takarékosság és a pénzügyi fegyelem előírásait.

A szocialista országokkal az egyenjogúság, a kölcsönös előnyök alapján, a proletár internacionalizmus szellemében folytatjuk külkereskedelmünket. A magyar népgazdaság az elmúlt 15 évben a Szovjetunió sokoldalú segítsége, baráti támogatása, és a többi szocialista országgal kialakult szoros együttműködés alapján fejlődött. A Szovjetunió elsősorban nyersanyagokat, gépeket, korszerű berendezéseket szállít, és a világon egyedülállóan kedvezményes hiteleket nyújt iparunk és mezőgazdaságunk nagyarányú fejlesztéséhez. Mindezekért cserébe elsősorban munkaigényes gépeket, késztermékeket vásárolnak tőlünk. A Szovjetunióból behozott cikkek mintegy négyötöde — egyes években még ennél is nagyobb része — nyersanyag és gép. A Szovjetuniótól kaptuk 1958. évi vasércszükségletünk 90 százalékát, gyapotszükségletünk 77 százalékát, a behozott faféleségek 62 százalékát, a nyersolaj 96 százalékát.

Ipari nyersanyagokon kívül élelmiszert is hoztunk be a Szovjetunióból. Amikor gyenge volt nálunk a gabonatermés, pl. 1957-ben 200 000 tonna, 1958-ban pedig 250 000 tonna kenyérgabonát vásároltunk a Szovjetuniótól, ezzel biztosítottuk az ország zavartalan kenyérellátását. A Szovjetunióba irányuló kivitelünk kb. kétharmad része gép és finommechanikai termék, nem egészen 20 százaléka könnyűipari cikk, és csak kis részük mezőgazdasági eredetű termék. A Szovjetuniónak többek között bort, konzerveket, gyümölcsöt, paradicsompürét és más ehhez hasonló terméket szállítunk.

Jellemző a Szovjetunióval folytatott külkereskedelmünkre az a tény, hogy 1958-ban a Szovjetunióból behozott áruk súlya 4 900 000 tonna volt, a kivitt termékek súlya viszont csak 337 000 tonna. Az arány tehát az azonos értékű import—export-szállítmányok súlyánál kb. egy a tizennégyhez.

Iparunknak a második ötéves tervben előirányzott fejlesztéséhez is hatalmas segítséget kaptunk a Szovjetuniótól. A Dunai

Vasmű hengerművének megépítése, vegyiparunk nagymértékű fejlesztése csak a Szovjetuniótól kapott baráti segítséggel valósítható meg. A Szovjetunióból többek között 14 komplett vegyi és olajipari, valamint erőművi gyárberendezést vásároltunk. Ezek között szerepel évi 1 millió tonna kapacitású kőolajfeldolgozó üzem, évi 120 000 tonna kapacitású kénsavgyár, több modern erőmű és öntöde.

A szocialista külkereskedelem alapelveinek megfelelően ugyancsak évről évre fejlesztjük kapcsolatainkat a többi szocialista országgal is. Jelentősen bővülő forgalmat bonyolítunk le a Csehszlovák Köztársasággal, a Német Demokratikus Köztársasággal, a Lengyel Népköztársasággal, és növekszik kereskedelmi forgalmunk a Bolgár, a Román és az Albán Népköztársasággal. Fejlődnek kapcsolataink a távol-keleti szocialista országokkal is, elsősorban a Kínai Népköztársasággal, amelynek gyors ütemű gazdasági fejlődése egyre szélesebb lehetőségeket nyújt a külkereskedelmi forgalom fokozására, továbbá a Koreai Népi Demokratikus Köztársasággal, a Vietnami Demokratikus Köztársasággal és a Mongol Népköztársasággal is.

Szólni kívánok néhány szót arról is, hogy a szocialista országok közötti kereskedelemben alkalmazott árak megfelelnek a kölcsönös előnyök elvének, a tervgazdálkodás követelményeinek. Az árakat a világpiaci árak alapján határozzuk meg, de úgy, hogy a konjunktúra ingadozásai, a spekuláció, az imperialista monopóliumok hatása és a kapitalista piac más hasonló sajátosságai ne zavarhassák a szocialista országok egymás közötti kereskedelmét. Ezért a megállapított árak stabilak egy-egy tervév vagy egy-egy hosszabb lejáratú külkereskedelmi megállapodás tartamára. Míg a kapitalista országok kereskedői között minden egyes ügylet megkötésénél alku tárgyát képezi az ár, addig a szocialista országok forgalmában egy tervidőszakon belül azonos árut azonos áron szállítanak. Ezzel biztosítják a nyugodt tervezést, a tervgazdálkodás által megkövetelt stabilitást. Mindezek egyben világos cáfolatát adják annak a hazugságnak is, amellyel az imperialisták a szocialista ország-

gokkal folytatott külkereskedelmünket rágalmazták az ellenforradalom idején.

Elvtársak! A szocialista országok gazdasági együttműködése már több mint tízéves múltra tekinthet vissza. Ez idő alatt kialakult az együttműködés szervezete, olyan nagyméretű gazdasági kapcsolatok jöttek létre, amelyekre még nem volt példa a népek újkori történelmében. Ezek a kapcsolatok elvtársi segítségnyújtást jelentenek az egyes szocialista országokban. A szocialista országok mindjobban összehangolják népgazdasági terveiket, az iparágak műszaki fejlesztését, mindjobban kialakul közöttük a széleskörű munkamegosztás, kooperáció, a tudományos és műszaki tapasztalatcsere.

A szocialista országok egyeztették az 1965-ig szóló népgazdasági terveiket, és közös összefogással megoldottuk a szocialista tábor országainak kokszolható szénnel, koksszal és vasérccel való ellátását. Széleskörű szakosítást hajtottunk végre a kohászati, a bányászati, a szerszám- és a vegyipari gépgyártás területén. Csak példaként említem meg, hogy az utóbbi évek során kb. ezerfajta gép és berendezés szakosítására került sor a szocialista országok között. Magyarország különösen műszeripari, híradástechnikai, erősáramú gépipari, járműipari és élelmiszeripari gépek gyártásában kapott jelentős feladatokat. E téren is nagyok még további lehetőségeink, és mi most újabb javaslatokat kívánunk tenni a szocialista országok közötti gépipari szakosítás további fokozására.

Elvtársak! Gazdasági feladatainkról és a második ötéves tervről szóló irányelvekben a Központi Bizottság megjelölte a következő évek feladatait. E nagyszerű célok valóraváltása azt jelenti, hogy a közeljövőben nálunk is kialakul a népgazdaság egységes szocialista rendszere, megszűnik az a kettősség, amely a szocialista ipar és a kisárutermelő mezőgazdaság egyidejű létezésével idáig fennállt. A második ötéves terv végrehajtásával a népgazdaság minden területén győzelemre jutnak a szocialista termelési viszonyok, vagyis 1965-ig, *a második ötéves terv befejezésével, húsz évvel a felszabadulás után, lerakjuk hazánkban*

a szocializmus alapjait. Ez nagy történelmi győzelme lesz pártunknak, munkásosztályunknak, egész dolgozó népünknek. (Taps.)

A VII. pártkongresszus hosszú évekre megjelöli népgazdaságunk fejlesztésének irányát. A második ötéves terv célkitűzései megvalósításának megvannak a politikai és gazdasági feltételei. Mindjobban kibontakozik a dolgozó tömegek alkotó kezdeményezése, a szocialista munkaverseny. Építőmunkánknak kedvez a nemzetközi helyzet is. Most minden azon múlik, hogy a vezető pártszervekben, a gazdasági irányító központokban, a minisztériumokban, a Tervhivatalban, a tanácsokban, üzemekben érezzék a felelősséget a kongresszus programjának megvalósításáért. Jobban szervezzék, vezessék, ellenőrizzék a rájuk bízott területek, hozzájuk tartozó szervezetek munkáját, a párt, a kormány politikájának gyakorlati végrehajtását, biztosítsák a tervfegyelmet, a mindenkire kötelező állami fegyelmet. Különös gonddal ügyeljenek arra, hogy a beruházások ne forgácsolódjanak szét, hogy kevesebb építkezésbe kezdjünk, de azokat gyorsan fejezzük be, s hamarabb állítsuk a termelés szolgálatába.

A minisztériumok, az üzemek, a gyárak vezetői takarékoskodjanak a létszámmal, szervezzék meg a termelési kapacitás jobb kihasználását, hogy minél olcsóbban, gazdaságosabban, korszerűbben termelhessünk.

Ahhoz, hogy a gazdasági vezetést, az állami irányítást minden szinten tovább javíthassuk, szükséges a mai soklépcsős vezetési rendszer felülvizsgálása, egyszerűbbé tétele, a vezetés és a hatáskörök további decentralizálása.

Elvtársak! Pártunk VII. kongresszusának szocializmust építő programjában kifejezésre jut népünk vágya, törekvése a szocialista Magyarország felépítésére. *Ennek a programnak a megvalósításáért érdemes dolgozni, élni minden kommunistának, minden hazáját szerető magyar állampolgárnak.*

Úgy gondolom, hogy a kongresszus helyes úton jár, amikor megerősíti a Központi Bizottság 1956. november 4-e óta kifejtett munkáját, és a szocializmus további építésére, népünk további felemelkedésére előterjesztett programját. *(Nagy taps.)*

A MANDÁTUMVIZSGÁLÓ BIZOTTSÁG JELENTÉSE

ILKU PÁL,

a Központi Bizottság póttagja, művelődésügyi miniszterhelyettes:

Tisztelt pártkongresszus! Kedves elvtársak!

A kongresszus megbízásából a Mandátumvizsgáló Bizottság munkáját elvégezte. Megvizsgálva a budapesti és megyei pártértekezletek szavazásai nyomán kiállított megbízóleveleket, az alábbiakban tesz jelentést.

Elöljáróban szólnunk kell a budapesti és a megyei pártértekezletek néhány jellemző vonásáról. A párt szervezeti szabályzatának megfelelően pártunk összes alapszervezetében titkosan választották meg a magasabb pártszerv: a budapesti és a megyei pártértekezletek, valamint a legmagasabb pártszerv: a kongresszus küldötteit is. A fegyveres testületek küldötteit a területi pártértekezleteken választották meg. Ezzel is kifejezésre jutott a fegyveres testületek szoros kapcsolata a területi pártszervekkel.

A párttagság rendkívül aktív, nyílt, pártszerű légkörben készítette fel kongresszusunkra a küldötteket. Megállapíthatjuk, hogy a kongresszus küldöttei elvi útmutatást kaptak a megelőző pártértekezleteken, amelyeken a párttagság szilárd elvi és politikai egysége, a párt politikájának őszinte, lelkes helyeslése nyilvánult meg. A pártkongresszus előkészítése során a pártonkívüliek tömegei részéről is tapasztalható volt a párt helyes politikájának elismerése, és egyetértésük a szocializmus gyorsabb felépítésével hazánkban.

A Politikai Bizottság a kongresszusra a következő képviseleti arányt állapította meg: minden 600 párttag egy kül-

döttet választ szavazati joggal, és minden 600 tagjelölt után egy küldöttet tanácskozási joggal. Megállapítottuk, hogy a választások során ezt a képviseleti arányt szigorúan betartották. Az ellenforradalom után újjászerveződött Magyar Szocialista Munkáspártnak 16 805 alapszervezetében 402 456 tagja és 35 500 tagjelöltje van. A VII. kongresszusra összesen 674 szavazati jogú küldöttet és 63 tanácskozási jogú küldöttet választottak. Ebből jelen van 669 szavazati jogú küldött, tehát a kongresszus határozatképes. A hiányzó küldöttek igazoltan vannak távol, egy küldött meghalt.

A jelenlevő küldöttek a pártértekezleteken valamennyien megkapták a szavazatok abszolút többségét, megbízólevelük hiteles.

A legnagyobb létszámú küldöttséggel Budapest (229), Borsod (64), Békés és Szolnok megye (35—35) vesz részt a kongresszuson.

A küldöttek 85,5 százaléka férfi, 14,5 százaléka nő.

A küldöttek életkor szerinti megoszlása: 51 éven felüli 12,5 százalék; 41 és 50 év közötti 27,5 százalék, a 31 és 40 év közöttiek arányszáma 53,8 százalék, a 30 éven aluliaké pedig 6,2 százalék.

A küldöttek 66,6 százalékának eredeti foglalkozása munkás. A dolgozó parasztok arányszáma 12 százalék, ebből 39 küldött termelőszövetkezeti tag. Eredeti foglalkozása szerint a küldöttek 10,5 százaléka értelmiségi.

A szavazati jogú küldöttek közül 147-en állami, 124-en gazdasági területen, 279-en hivatalos pártmunkásként, 88-an pedig tömegszervezetekben dolgoznak.

Az előző kongresszus küldötteinek 22,4 százaléka volt főiskolai vagy egyetemi végzettségű, most pedig 33,7 százaléka. Figyelembe kell venni, hogy az elvtársak nagy része esti vagy levelező oktatás útján szerezte meg a főiskolai, egyetemi végzettséget, ezért ez a több mint 11 százalékos emelkedés nagy jelentőségű. Középiskolai végzettsége a küldöttek 16,1 százalékának van. Ez a főiskolai és egyetemi végzettségűekkel együtt a küldöttek 49,8 százaléka.

A megelőző kongresszuson a küldöttek 41 százaléka végzett öthónapos vagy annál magasabb fokú pártiskolát. Jelenleg ez az arány 57,4 százalék. Az 1, 2 és 3 éves pártiskolát végzett küldöttek aránya 42,9 százalék.

A Központi Bizottság beszámolójának az a megállapítása, hogy a 40 éves magyar kommunista mozgalom három élő nemzedéke együtt van a pártban, tükröződik a kongresszus küldötteinek párttagsági idejében is. A szavazati jogú küldöttek 34,3 százaléka már a felszabadulás előtt részt vett a munkásmozgalomban, és az összes küldöttek 22,6 százaléka 1945 előtti párttagsággal rendelkezik. Az előző kongresszushoz viszonyítva az 1944—1945-ös párttagok aránya 39,2 százalékról 46,9 százalékra emelkedett. A szavazati jogú küldöttek 18,7 százaléka 1946—1948 között, 7,3 százaléka 1949—1951 között, 4 százaléka 1952—1956 között és 0,5 százaléka 1957 óta lépett a pártba. Ugyanez a tanácskozási jogú küldötteknél a következőképpen alakul: 1944—1945-ben lépett a pártba 41,3 százalék, 1946—1948 között 30,2 százalék, 1949—1951-ben 12,7 százalék, 1952—1956-ban 7,4 százalék és 1957 óta 4,7 százalék.

Tisztelt pártkongresszus! Kedves elvtársak!

A felsorolt adatok és tények azt bizonyítják, hogy a küldöttek dolgozó népünk minden rétegét képviselik. Itt vannak a kongresszuson a munkások, a dolgozó parasztok, a párt- és állami funkcionáriusok, művészek, tudósok, pedagógusok, a népköztársaság fegyveres erőinek képviselői.

A Mandátumvizsgáló Bizottság a kongresszus küldötteinek összetételében látja egyik biztosítékát annak, hogy tanácskozásunk nagy jelentőségű határozatai társadalmi életünk minden területére eljutnak, és sikeresen megvalósulnak.

A Mandátumvizsgáló Bizottság jelentését a kongresszus egyhangúlag elfogadta.

FÁBRI TIBOR,

vasöntő, budapesti küldött:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Mint a Gábor Áron Vasöntöde és Gépgyár Kelemen-brigádjának a tagja, szocialista brigádunk tapasztalatai alapján kívánok szólni a kongresszushoz. Ezek a brigádok csak a párt iránti bizalom légkörében születhettek meg, s céljuk nem egyszerűen az, hogy a termelési tervet teljesítsék. Ez kötelességük. *A szocialista brigádok olyan célokat tűznek maguk elé, amelyek már szocialista munkásöntudatot követelnek.*

Brigádunk tervének lényege: *egy év alatt százezer forinttal csökkentjük az általunk gyártott öntvények önköltségét.* Tudom, hogy százezer forint nem sok pénz egy üzem életében. Csak akkor lenne sok, ha az én zsebemben volna. *(Derültség.)* — Ha azonban arra gondolunk, hogy a százezer forintos önköltségcsökkentést egy kicsiny, mindössze 10 tagú kollektíva hajtotta és hajtja végre, akkor ez mégiscsak jelentős. Brigádunk kezdeményezése nyomán *műhelyünk már kétmillió forintos önköltségcsökkentést tervez.*

Brigádunk nemcsak termelési sikereire büszke, hanem tagjainak politikai és kulturális fejlődésére is. Néhány munkástársunk, főleg a segédmunkások közül, vidékről jár be a gyárba. Egy részük „kétlaki", földje is van. Voltak, akik úgy tekintettek a brigád munkájára, hogy ott ki lehet pihenni a kapálás, a kukoricatörés vagy a szüret fáradalmait. Sokat beszélgettünk velük életükről, kötelezettségeikről, jövőjükről, *s ma már ezek a dolgozók is becsületesen, szívesen végzik üzemi termelőmunkájukat.*

Egyre több szaktársunk jött hozzánk, segítsük őket, mert szintén szocialista brigádot akarnak létrehozni. Jelenleg hat ésszerűsítési brigád működik.

Megígérem, hogy a mi kis közösségünk a maga erejével hozzájárul a szocializmus építésének meggyorsításához. *(Taps.)*

KÁLLAI GYULA,

a Központi Bizottság titkára, államminiszter:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Pártunk VII. kongresszusának fő jelszava: a szocializmus alapjai lerakásának befejezése, a szocializmus felépítésének meggyorsítása. E nagy feladatok megoldásában az ideológiai és a kulturális kérdések szerepe tovább növekszik, párt- és állami tevékenységünk homlokterébe kerül.

Az ideológiai és kulturális munka nagy jelentőségét nem most hangoztatjuk először. Ennek fontosságát a felszabadulás után különösen két körülmény határozta meg. Az egyik: a Horthy-korszak súlyos örökségeként ránk maradt hírhedt „kultúrfölénynyel" kendőzött kulturális elmaradottság és fasiszta ideológia, amelynek szégyenlistáján az analfabétizmus, a sovinizmus, a faji gyűlölet, az antiszemitizmus, a népbetegségek és a csecsemőhalál voltak a legfőbb fejezetcímek. A másik, hogy a politikai és gazdasági síkon megvert és meghátrálásra kényszerített hazai osztályellenség megmaradt erőinek jelentős részét átcsoportosította az ideológiai és kulturális élet területére, s a tömegek tudatának további mérgezésével igyekezett gátat vetni a szocialista forradalom sikereinek. 1948-ban, a proletárdiktatúra győzelme után fellendült és szocialista jelleget öltött a kulturális forradalom — rövid idő alatt nagy kezdeti sikereket ért el. A pártvezetésben kialakult személyi kultusz és dogmatizmus azonban nemsokára az ideológiai és kulturális életben is súlyos torzulásokat idézett elő, és károsan éreztette hatását. Az elkövetett hibákat kihasználva az osztályellenség — a revizionisták segítségével — megkezdte a kulturális élet területén a maga ellenforradalmi hadállásainak kiépítését. 1956 nyarára az Írószövetség, a Petőfi Kör már az ellenforradalmi erők nyílt eszmei és politikai fórumaivá váltak.

1956. november 4. után — az ellenforradalom ellen vívott harc során — a párt vezetésének munkájában az ideológiai és kulturális kérdések nagyobb teret kaptak, mint azelőtt bár-

mikor. Olyan helyzet alakult ki, hogy minden egyes puskalövésnek, amelyet a forradalom és ellenforradalom erői egymásra leadtak, világnézeti jelentősége volt. Az élet kényszerített rá bennünket, hogy a marxizmus—leninizmus valamennyi alapvető kérdésében visszaverjük az ellenség támadását, s a konkrét helyzet marxista elemzése útján alakítsuk ki a párt helyes álláspontját és politikáját. Már a Központi Bizottság decemberi határozata, amely elemezte az ellenforradalom okait és a kialakult helyzetet, pártunk nagy elméleti erejéről tanúskodott. Politikai és ideológiai harcban megvédtük a proletárdiktatúráról, a pártról, a szocialista állam politikai, gazdasági és kulturális irányító szerepéről szóló marxi—lenini tanításokat. Világosabbá tettük a szocializmus építésének általános törvényszerűségei és a nemzeti sajátosságok közötti összefüggéseket. A párt újjászervezése, a népi hatalom megszilárdítása s a szocialista tervgazdálkodás helyreállítása a revizionizmussal folytatott éles elvi harcban, a valóság mélyreható tanulmányozásával, a helyes marxista álláspont kialakításával párhuzamosan ment végbe.

Az ellenforradalom erőivel vívott közvetlen harcban megindított nagy eszmei és politikai küzdelmet később a konszolidált viszonyok között eredményesen folytattuk tovább a Központi Bizottság mellett létrehozott elméleti munkaközösségek közreműködésével.

Fontos ideológiai dokumentumokat bocsátottunk ki pártunk 40 éves történelmi harcáról, a párt művelődéspolitikájáról, a népi írókról, az irodalom felszabadulás utáni helyzetéről, a vallásos ideológia, valamint a burzsoá nacionalizmus elleni harcról. Igyekeztünk teljesíteni a nemzetközi kommunista mozgalom iránti kötelezettségünket a magyarországi osztályharcok, továbbá a revizionizmus és a dogmatizmus ellen vívott harcunk tapasztalatainak felmérésével is. Hogy ennek mennyire sikerült eleget tenni, azt — úgy gondoljuk — a testvérpártok illetékesek megítélni. Mi viszont hangsúlyozni kívánjuk, hogy *a testvérpártok, különösen a Szovjetunió Kommunista Pártja, to-*

vábbá a kínai és számos más párt, rendkívül nagy és értékes eszmei segítséget nyújtottak számunkra. Itt a kongresszuson is hálánkat és köszönetünket fejezzük ki érte.

Az ideológiai és kulturális átalakulás üteme általában elmarad a politikai és a gazdasági fejlődéstől. Ennek az elmaradásnak nálunk két alapvető oka volt: egy törvényszerű és egy nem törvényszerű, helyzetünk szubjektív sajátosságaiból eredő része. Az elmaradás törvényszerű oka a lét és a tudat objektív összefüggéseiből eredt: a széles tömegek tudatának fejlődése nem előzi meg, hanem csak követi a gazdasági és politikai változásokat. Az elmaradás másik része viszont a hibákból, a dogmatizmus, a revizionizmus és az ellenforradalom káros hatásából eredt. Hároméves munkánk eredményei alapján kijelenthetjük, hogy az elmaradásnak azt a részét, ami saját hibánkból, a dogmatizmus és a revizionizmus hatásából eredt, alapjában véve felszámoltuk. Ez örvendetes jelenség, de nem ok az elégedettségre. Erőinket most teljes mértékben a szocialista építőmunka meggyorsítására kell fordítanunk. Ideológiai tevékenységünknek előremutató, harcba hívó jelleget kell adni, hiszen az elmélet — a cselekvés vezérfonala. Kulturális munkánkkal pedig mozgósítani kell a tömegeket a szocializmus építésének gyorsabb befejezésére.

Az ideológiai és a kulturális munka színvonalának emelése a fejlődés jelenlegi szakaszában különlegesen nagy jelentőségre tesz szert.

Először: azért, mert ezt követeli *a tömegek általános eszmei-politikai nevelése.* Hazánkban erős a kispolgárság, márpedig a kispolgári élet és gondolkodásmód, az évszázadokon keresztül begyökeresedett megszokás rettenetes ereje akadályozza a szocialista építést. A kispolgári ideológia legerősebb bázisát napjainkban a még egyénileg dolgozó parasztok tömegei képezik. A termelőszövetkezetek szervezése — *forradalom,* nemcsak a tulajdonviszonyokban, hanem forradalmi, minőségi változás a kisparcellákon egyénileg dolgozó parasztság gondolkodásában és érzésvilágában is. A tömegek politikai nevelésének jelentő-

ségét csak növeli az a körülmény, hogy a parasztság millióit nem adminisztratív eszközökkel, hanem meggyőzéssel, politikai felvilágosító munkával vezetjük a szocializmus útjára.

Másodszor: nagy jelentősége van az ideológiai és kulturális tevékenységnek azért, mert *a burzsoá eszmék még széles tömegekben élnek és hatnak.* Ezek nyomai fellelhetők nemcsak az egyes emberek fejében, hanem közéletünkben, a tudományban, az irodalomban és a művészetekben is. *Az ellenséges és helytelen nézeteket fel kell kutatni rejtekhelyeiken, felszínre kell hozni és elvi politikai harcban meg kell őket semmisíteni.*

Harmadszor: növekszik az ideológiai és kulturális munka jelentősége azért is, mert *a szocialista társadalmi rend a korszerű tudomány és technika alapjaira épül.* Lenin hangsúlyozta: a kommunizmus győzelmének legdöntőbb feltétele, hogy a munka termelékenységében túlszárnyaljuk a kapitalizmust. Ehhez az kell, hogy fejlesszük a tudományt, nagy számban neveljünk olyan szakembereket, akik képesek a tudomány eredményeinek alkalmazására a népgazdaságban, emeljük a munkások és parasztok általános műveltségét és szakmai képzettségét, hogy képesek legyenek a modern technika elsajátítására.

A Szovjetunió óriási sikereket ért el a tudományok döntő ágainak fejlesztésében és a szakember-képzésben. Ezen a területen már megelőzte az Egyesült Államokat. Ez a tény pedig előrevetíti a szocialista társadalmi rend nagy győzelmét a termelés minden területén. A tudományok és a felsőoktatás terén elért nagy fejlődés is közrejátszott abban, hogy a Szovjetunióban ma már az ipari termelés komplex gépesítésére és automatizálására térnek át. Nálunk a termelési technika még nem ilyen fejlett. De fejlődésünk irányát a legmodernebb gépek alkalmazása, a műszaki színvonal fokozatos emelése, a termelési folyamatok komplex gépesítése és automatizálása jelzi. Ezért nekünk is nagy gondot kell fordítanunk a tudomány és felsőoktatás fejlesztésére, ezzel együtt *növelni kell a munkásosztály és a parasztság általános műveltségét, szaktudását.*

Negyedszer: az ideológiai és kulturális munkát előtérbe kell helyezni azért, mert ezt követelik a *szocialista tábor fejlődésének objektív törvényszerűségei.*

Abból a nagy jelentőségű tételből, hogy a szocialista tábor országai többé-kevésbé azonos történelmi időszakban jutnak el a kommunizmusba, még nem vontunk le minden következtetést. Ennek a törvényszerűségnek hazánk fejlődésére nézve nemcsak politikai és gazdasági, hanem ideológiai és kulturális követelményei is vannak. A népi demokráciákban — így hazánkban is — a szocializmus felépítése történelmileg rövidebb idő alatt történik, mint annak idején a Szovjetunióban. A kommunizmus általánosan kibontakozó építésének szakaszához mi — éppen a szocialista tábor léte miatt — a hatalom megragadásától számítva rövidebb idő alatt érünk el, mint a Szovjetunió. Ez a tény viszont az ideológiai és kulturális munka terén megnövekedett követelményeket támaszt: a tömegek tudatának szocialista átformálásában gyorsabban kell előrehaladnunk. A szocialista erkölcsöt, a munkához való szocialista viszonyt, a szocialista hazafiságot viszonylag rövidebb idő alatt kell beleplántálni a dolgozó tömegek tudatába, mert ez a tudatbeli feltétele annak, hogy — történelmileg viszonylag rövid idő múlva — áttérhessünk a kommunizmus építésére.

És végül — *ötödször: a nemzetközi helyzet alakulása* is ezt teszi szükségessé. A nemzetközi helyzetben a békés egymás mellett élés körvonalai bontakoznak ki. A békés egymás mellett élés azonban nem elvi politikai kompromisszum, nem ideológiai koegzisztencia, hanem nyílt, olykor éles eszmei politikai harc. A nemzetközi kapcsolatokra is érvényes a megállapítás: ha az imperializmus a kialakult erőviszonyok láttán kénytelen feladni a szocializmus katonai megsemmisítésének torz gondolatát, és lemond a „megsemmisítő atomtámadásról" vagy más effélékről, a harcot ezzel még nem adja fel, hanem erőit a politikai, ideológiai és kulturális élet területére csoportosítja át. Ezért hangoztatják most újból, hogy a Szovjetuniót és a szocialista tábort eszmei harcban kell legyőzni.

De hát hogyan képzelik ezt a kapitalista urak?

A mi eszmei fegyverünk a marxizmus—leninizmus, amely már több mint egy évszázada diadalmasan járja be Európát és az egész földkerekséget, s az utolsó 42 évben több ízben mért világrengető csapást a kapitalizmusra. Ezekben a harcokban az imperializmusnak nemcsak a hagyományos katonai fegyverei mondtak csődöt, hanem az eszmei politikai fegyverei is kicsorbultak. A burzsoá propaganda — mint száz év óta annyiszor — most ismét hangoztatja ama reménységét, hogy a „marxizmus megbukott". A „New York Times" nemrég azt írta: „Marx és Hruscsov tévedett." És ezt akkor mondják és írják, amikor a földkerekségnek több mint negyede, lakóinak több mint harmada él és dolgozik a marxizmus—leninizmus zászlaja alatt. A szocialista tábor élete és nemzetközi politikája ma már áthatja és átfogja az egész emberiség életét. Jelképesen mienk már a Hold, és betörtünk a Nap bolygórendszerébe is. Nos, így „bukik meg" a mi eszménk: a marxizmus—leninizmus. Szívből kívánjuk: így „bukjon" meg a mi eszménk a jövőben is.

A békés egymás mellett élés korszakában fokozni kell a küzdelmet a burzsoá ideológia minden megnyilvánulása ellen. *Ha eszméink igaza párosul harcunk keménységével, a győzelem továbbra is a miénk.* Ehhez azonban az szükséges, hogy az ideológiai és kulturális munkát a párt legsajátabb ügyévé, a pártmunka szerves részévé tegyük. A párt elméleti tevékenységében örvendetes változás, hogy a megyei pártbizottságok — komoly lépéseket tettek arra, hogy a Központi Bizottság politikai irányvonalának szellemében — mindinkább önállóan elemezzék saját területük ideológiai, kulturális és politikai jelenségeit, és megtalálják a konkrét helyzetnek megfelelő legjobb megoldást. *Jó úton vagyunk ahhoz, hogy az ideológiai és kulturális munka a mindennapi pártmunka szerves része legyen, de ezt a célt még nem értük el.* Elméleti állásfoglalásaink helyesek, jó részüket azonban még nem tudtuk a gyakorlatban érvényesíteni. El kell érnünk, hogy az elméleti és kulturális munkával szemben — helyenként, főleg az alsóbb pártszervekben — mutatkozó

lebecsülést leküzdjék, s a párt elméleti állásfoglalásait helyesen, egységesen értelmezzék. *Az elemző elméleti munka tekintélyét tovább kell növelni a párt minden szervezetében.*

A párt eszmei színvonala nemcsak a Központi Bizottságtól és az elméleti munkával hivatásszerűen foglalkozó pártmunkásoktól, hanem az egész párttagság elméleti felkészültségétől függ. Éppen ezért a párttagság marxista—leninista nevelését tovább kell fokozni és mélyíteni. Az elmúlt évben az iskolánkívüli pártoktatásban 267 000 párttag és 77 000 pártonkívüli vett részt. Bár ez a szám a tanulás iránt megnövekedett nagy érdeklődésről tanúskodik, lehetőségeinket sem a létszám, sem a tanított anyag tekintetében nem használtuk ki.

A párttagság marxista—leninista nevelésében a legnagyobb szerepe a marxista klasszikus művek ismertetésének van. A Lenin-sorozat utolsó köteteinek kiadásával egyidejűleg meg kell gyorsítani Marx—Engels Összes Műveinek kiadását. A forradalom ügye iránti lelkesedés fokozásában nagy jelentősége van a párt, a munkásosztály dicső harcai ismeretének. Ezt csak megerősítették a Magyar Tanácsköztársaság 40. évfordulójának ünnepségei alatt szerzett tapasztalatok. Éppen ezért a párt történetének kézikönyvét a forradalmi múltunk iránt nagy érdeklődést tanúsító párttagság kezébe kell adni. *Elérkezett az ideje, hogy megfelelő erők koncentrálásával, rövid időn belül elkészítsük és közreadjuk pártunk történetét.*

A szocializmus építésének meggyorsításában különösen nagy szerepe van annak, hogy a párt-, az állami és a tömegszervezeti vezetők nagy hozzáértéssel intézzék a reájuk bízott ügyeket. A párt kádereinek manapság, amikor ismereteink a környező világról és a társadalomról nap mint nap tágulnak, s a szocializmus embere merészen kilép a világűrbe, állandóan bővíteniük kell tudásuk tárházát, s ezen a téren is a tömegek előtt kell járniuk. *Nem lehet a tömegek elismert, jó vezetője az, aki műveltség és szakmai ismeretek terén elmarad tőlük.*

Most a szocialista forradalom menetében olyan szakaszhoz érkeztünk, amikor a *szaktudás szerepe ugrásszerűen nő*, amikor

a forradalom teljes győzelmét az ipari és mezőgazdasági termelés fellendítése és a szocialista kultúra fejlesztése dönti el. A pártban mindenkinek tanulnia kell — a fiatal tagjelöltektől a Központi Bizottság tagjaiig. Ezt kívánja tagjaitól a pártnak a szocializmus építésében betöltött vezető szerepe. Kádereinknek együtt kell növelniük szakmai és politikai képzettségüket. Nálunk is érvényes a jelszó: „vörös és specialista". A tömegek vezetőinek vörösöknek kell lenniük abban az értelemben, hogy hűek a párthoz, a munkásosztályhoz, szilárd marxista—leninista világnézettel rendelkeznek, és „specialistáknak" abban az értelemben, hogy jól ismerik a reájuk bízott ipari, mezőgazdasági vagy kulturális terület szakmai és politikai problémáit. Képesek az újat, a haladót felismerni, s annak érvényre juttatására a tömegeket mozgósítani. A jövőben a pártkáderek képzésében, a pártiskolákon és egyebütt alkalmaznunk kell a szakmai és politikai ismeretek egységének elvét.

Elvtársak! A szocializmus építésének időszakában a tömegek műveltségi és világnézeti nevelésében az iskolának alapvető szerepe van. Iskolarendszerünk a felszabadulás óta nagyon sokat fejlődött, és igen nagy eredményeket ért el. Ezt mutatják a rendelkezésünkre álló számadatok is. Az idei tanévben az általános iskola I—VIII. osztályaiba 1 314 432 gyermek iratkozott be. A VIII. osztályba ma közel 110 000 tanuló jár, háromszor annyi, mint a Horthy-korszak megfelelő iskolatípusainak azonos osztályaiba. Az általános iskolai nevelők száma az 1938. évi 26 000-ről 56 000-re emelkedett. 1959-ben az általános iskolát végzett fiatalok 41 százaléka, 44 620 fő iratkozott középiskolába. 1938-ban a középiskolai tanulók száma mindössze 52 000 volt, ma pedig 177 000. Az idén a középiskolákban érettségizettek 32 százaléka került egyetemekre és főiskolákra. Az 1938-as állapotokhoz képest az egyetemi hallgatók létszáma megháromszorozódott. Számunkra a létszámok emelkedésénél is fontosabb, hogy az iskolák padjaiban — első osztálytól az egyetemig — *a munkásosztály és a parasztság gyermekei mindenütt elfoglalták az őket megillető helyeket.*

Iskolarendszerünk a szinte ugrásszerű fejlődés ellenére ma még komoly hiányosságokkal küzd. Az ifjúságot nem készíti elő a termelőmunkában való részvételre, nem ismerteti a korszerű szocialista ipari és mezőgazdasági termelés alapjait, s nem szoktatja őket ahhoz, hogy az élet alapja a termelésben végzett fizikai munka.

Iskolai munkánk másik elmaradottsága a világnézeti nevelés gyengesége. A mai helyzetben, amikor a társadalomra a világnézeti kettősség jellemző, milliós tömegek tudatában küzd az új, szocialista világszemlélet a régi, burzsoá világszemlélettel. Az iskola a felnövekvő nemzedék marxista világnézetének megalapozásával előrelendítheti az egész társadalom világnézeti fejlődését.

„. . . *a jövő társadalom eszményét* — írja Lenin — *nem képzelhetjük el az ifjú nemzedék oktatásának és termelőmunkájának egybekapcsolása nélkül: sem az oktatást és művelődést termelőmunka nélkül, sem a termelőmunkát párhuzamos oktatás és művelődés nélkül nem tudnók arra a fokra emelni, amelyet a technika mai színvonala és a tudományos ismeretek állapota megkövetel.*"[1]

Közoktatásunkat tehát tovább kell fejleszteni, hogy eleget tegyen a szocialista társadalmi rendszer követelményeinek.

A párt és a kormányzati szervek mellett a pedagógusok és a szülők egyre nagyobb része ismeri fel, hogy a termelésben végzett munka és a szilárd világnézeti alapon nyugvó tanulás összekapcsolása a szocialista iskola alapvető elve. Helyeslik azt a törekvést, hogy a középiskolát végzők az érettségi mellett egy szakmát közelebbről megismerjenek. Az élet és az iskola kapcsolatainak erősítését megkezdtük: 1044 általános iskola 3534 felső tagozati osztályában — 115 000 tanuló, az általános iskolai tanulólétszám 20,2 százalékának részvételével — bevezettük a politechnikai oktatást. Középiskoláinkban is elkezdtük a kísérleteket a termelés és a tanulás egybekapcsolására. Jelen-

[1] *Lenin* Művei. 2. köt. Szikra 1951. 493. old.

leg 177 iskola 604 osztályában — 24 000 tanuló, az összes középiskolai tanulók 24 százaléka végez ipari és mezőgazdasági üzemekben heti egy napon fizikai munkát.

Mi az élet és az iskola kapcsolatát a szocializmus ügyének rendeljük alá: a termelés és tanulás egybekapcsolásával érvényesítjük a munkásosztály és a nagyüzemi gazdálkodást folytató parasztság pozitív világnézeti hatását a nevelésben.

Azok a tapasztalatok, amelyeket a kísérleti iskolákban a munka és a tanulás összekapcsolásával szereztünk, máris megerősítik elképzeléseinket. A fizikai munkát végző fiatalok jelleme és gondolkodásmódja egészségesen fejlődik. Elismeréssel kell itt megemlékezni arról az odaadó munkáról, amelyet e nagy feladatok megoldása érdekében pedagógusaink az üzemek munkásaival vállvetve, a nép első számú nevelőihez méltó módon — most már nemcsak az iskolák padjai, hanem az üzemek munkapadjai mellett is — nagy lelkesedéssel végeznek.

Az iskola továbbfejlesztését csak akkor végezhetjük el eredményesen, ha biztosítani tudjuk az egész társadalom segítségét, ha a tettek területén is érvényesíteni tudjuk azt a helyes jelszavunkat, hogy az iskola — társadalmi ügy. Ezért széles társadalmi alapon, a kormány által kiküldött bizottság vezetésével megkezdtük iskolarendszerünk átfogó reformjának kidolgozását, amely hivatva lesz e nagy fontosságú társadalmi kérdést megoldani.

A szocialista iskolának azt az alapelvét, hogy a munkát és a termelést kapcsoljuk össze a tanulással és az elmélettel, alkalmazni kell a felsőoktatásban is. Az egyetemek és főiskolák munkáját úgy kell tökéletesíteni, hogy az elmélet és gyakorlat kapcsolata megerősödjön, és a termelésben végzett aktív munka a szakemberképzés szerves része legyen. A jövő szakemberképzésében az esti és levelező oktatási forma kétségtelen nagyobb szerepet fog betölteni a mainál. Ezért az egyetemek nappali tagozata mellett nagyobb arányban kell fejleszteni a már termelőmunkában részt vevők számára az esti és levelező egyetemi oktatást.

A felsőoktatás minden láncszemében javítani kell a politikai és világnézeti nevelőmunkát. Nekünk nem akármilyen, hanem a néppel egybeforrt szocialista szakemberek tízezreire van szükségünk. Ezért egyetemeink és főiskoláink oktató-nevelőmunkájának legfőbb követelménye: a kommunista szakemberképzés legyen.

A politikai és világnézeti nevelőmunka megjavításának s a kommunista szakemberképzés megteremtésének legfőbb tényezője az egyetemek tanári kara. A párt nagy bizalommal fordul feléjük. *Kezükbe adja népünk legfőbb kincsét, szocialista jövőjének zálogát: az ifjúságot.* Segíti munkájukat, biztosítja az eredményes oktatási és tudományos tevékenység alkotó, szabad légkörét és anyagi feltételeit. Felvételi politikánk lehetővé teszi a legtehetségesebb munkás, paraszt és értelmiségi fiatalok egyetemre kerülését, s tovább növeli a termelőmunkából egyetemre kerülők arányát. Párt- és állami ösztöndíjak adományozásával biztosítja az idősebb, a termelő- és politikai munkában már nagy tapasztalattal rendelkező elvtársak további zavartalan tanulását. Meggyőződésünk, hogy erre a bizalomra az egyetemek és főiskolák oktatói azzal válaszolnak, hogy saját világnézetük formálásában és nevelőmunkájukban egyre tudatosabban igyekeznek magukévá tenni, oktató-nevelőmunkájuk gyakorlatába átültetni a marxizmus—leninizmus alkotó, tudományos módszerét.

A tudománynak a társadalmi haladásban óriási szerepe van. A kommunista pártnak és a szocialista államnak ennek megfelelően kell foglalkoznia a tudományok fejlesztésével. A felszabadulás óta sokat tettünk azért, hogy a magyar tudomány is a nép szolgálatába álljon, és elfoglalja azt a helyet, amely a szocialista társadalomban megilleti. Nagyszerű tudósaink áldozatos munkája nyomán a magyar tudománynak van neve és híre a világban, s elért eredményei segítik a szocializmus felépítését hazánkban. Kádár elvtárs említette tudományos eredményeinket. Megállapította, hogy az elért nagy eredmények ellenére a tudomány még nem elégíti ki népgazdaságunk igényeit.

Ennek okai a következők:

Először: a tudományos kutatómunka még nincs kellően összhangban a szocializmus építésének feladataival, nem alkalmazkodik eléggé a népgazdaság és a termelés igényeihez. Ezért helyeseljük, hogy a Minisztertanács mellett működő Tudományos és Felsőoktatási Tanács, a Magyar Tudományos Akadémia segítségével országos távlati kutatási tervet dolgozzon ki, amely biztosítja, hogy a tudományos kutatásban dolgozók erőiket, munkájukat tudatosan azokra a feladatokra összpontosítsák, amelyeket az élet, a népgazdaság, a technikai és kulturális fejlődés állít elénk.

Másodszor: a tudományok viszonylagos elmaradásának fontos oka az is, hogy még nem állnak osztatlanul a marxizmus—leninizmus eszmei és módszertani alapján. Tudósaink a marxizmus—leninizmus világnézete alapján gyorsabban fejleszthetik kutatási szemléletüket és módszereiket, s nagyobb eredményeket érhetnek el. Ezen az alapon szolgálhatják a legjobban a magyar népgazdaságot, dolgozó népünket, és túlszárnyalhatják a kapitalista államok tudományát.

Harmadszor: a tudományok irányításában még nem találtuk meg a helyes módszereket. 120 kutatóintézet irányítása a Tudományos Akadémia és 17 tárca között oszlik meg, anélkül, hogy munkájukban kellő összhang lenne, s a tudományra fordított összegek felhasználása egységes terv szerint történne. Ez akadálya annak, hogy tudósaink erőfeszítéseit a népgazdaság számára legfontosabb tudományos kérdések megoldására irányítsuk, és a szocialista országok tudományos együttműködésének lehetőségeit saját tudományunk fejlesztésére az eddiginél jobban felhasználjuk.

Negyedszer: a tudományos kutatásra fordított anyagi eszközök elosztásában növelni kell a természet- és műszaki tudományok részesedését. Az anyagi ráfordítás növelésével együtt meg kell teremteni a helyes, a társadalom szükségleteivel összhangban álló felhasználás feltételeit is.

Az ellenforradalom előkészítése során a revizionizmus erősen

megvetette lábát a társadalomtudományokban. Pártunk az utolsó három évben jelentős eredményeket ért el a revizionizmus és a dogmatizmus leküzdésében a társadalomtudományok területén is. Az a körülmény, hogy a revizionizmus ellen küzdve egyben a dogmatizmus ellen is harcoltunk, természetesen nem gyöngítette, hanem jelentősen növelte a revizionizmus elleni küzdelem hatékonyságát, sőt nélkülözhetetlen feltétele volt e harc eredményességének. A revizionizmus maradványai ma még jelentősek, és a fő veszélyt képezik a társadalomtudományokban is. A revizionizmus — a legális fórumokról általában kiszorulva — a tudomány és a sajtó periferiális területein burkolt formákban folytatja utóvédharcait, és a megváltozott viszonyoknak megfelelő, új megjelenési formákat keres.

Még mindig nem tudtuk leküzdeni fontos társadalomtudományi ágak elfordulását a mai élettől. Jellemző, hogy a hivatalos történész-folyóirat, a „Századok", az ellenforradalom leverése óta 19 számot bocsátott ki több ezer oldal terjedelemben, de mindössze két tanulmányt közölt hazánk felszabadulás utáni történetéről. A filozófiai kutatások és publikációk túlnyomó többségét is a XVIII—XIX. századra vonatkozó filozófiatörténeti munkák alkotják.

Az irodalomtudományban azt a helyes politikát, hogy a könyvkiadásban helyet biztosítunk a polgári irodalom jelentős képviselőinek is, egyesek arra igyekeznek felhasználni, hogy megbontsák a magyar irodalom kialakult marxista értékrendjét, és a polgári irodalom képviselőinek túlértékelésével igyekeznek tévútra vezetni a mai magyar irodalmat. Nem véletlen, hogy pl. ezek Babits Mihály nagy gyengeségeit eltussolva, igyekeznek őt közvetlenül Ady és József Attila után helyezni. Nem más ez, mint burkolt, de félre nem érthető iránymutatás a l'art pour l'art irodalom mai feltámasztására.

A revizionizmus maradványainak nem lebecsülendő erejére utal az is, hogy olyan tapasztalt és tekintélyes marxista tudós, mint Molnár Erik elvtárs, sem volt képes kitérni hatásuk alól. „A jelenkori kapitalizmus néhány gazdasági problémája" című

könyvében, gazdag tényanyagra támaszkodva, egyébként bátor tudományos elemzéssel igyekszik feltárni a mai kapitalizmus új jelenségeit, de eközben szubjektivista-voluntarista módon próbálja meg revideálni a marxizmus—leninizmus felfogását a társadalmi törvényekről. Azt állítja, hogy a monopolista állam, illetve a gazdasági harc hatályon kívül helyezheti a kapitalizmus egyes objektív gazdasági törvényeit. Elgondolása rokon a mai reformisták általános felfogásával. Molnár Erik elvtárs ezekhez hasonlóan eljut a munkásosztály abszolút elnyomorodása, a ciklikus gazdasági túltermelési válságok törvényszerű voltának tagadásáig a mai kapitalizmusban. Elveti az imperializmus általános válságának gazdasági tartalmát, megszépíti a mai kapitalizmus valóságát. Molnár Erik elvtárs e munkájában a szocialista forradalom társadalmi-politikai törvényszerűségből óhajjá, reménnyé halványul. Molnár Erik esetében csak az örvendetes, hogy a könyvében mutatkozó antimarxista felfogást a marxista közgazdászok alaposan megbírálták és egységesen visszautasították. De még örvendetesebb lenne, ha Molnár elvtárs a helyes bírálatot megszívlelné. Reméljük, hogy ez így is lesz, s Molnár elvtárs, megszabadulva hibás nézeteitől, nagy tudományos képességét eredményesebben fogja dolgozó népünk eszmei felfegyverzésére használni.

A revizionizmus elleni harcot ma már nem *általában* kell folytatni, hanem a konkrét történelmi, közgazdasági, filozófiai és irodalmi kérdések marxista vizsgálata és elemzése alapján kell társadalomtudományunkat megszabadítani tőle. Növelni kell az eszmei tisztaságot és a kommunista pártosságot, s a kutatásokat a szocializmus építése által felvetett kérdések elemzésére kell irányítani. Ha a társadalomtudományok elméleti művelői ezt cselekszik, kiderül, hogy a párt harcaival való szoros kapcsolat összehasonlíthatatlanul mélyebb felismeréshez juttatja őket, mint ami a polgári objektivizmus számára egyáltalán elképzelhető.

A szocialista pátosz, az építőmunka sikereiért érzett lelkesedés felkeltésében, a szocializmus alapjainak gyorsabb lerakásáért

kibontakozó nagy tömegmozgalom érdekében sokat tehet az irodalom és a művészet.

Az irodalom, a színház és a film, a zene és a képzőművészet nagyot lépett előre, de a feladat teljesítésétől még elmarad. Ismeretes, hogy 2—3 évvel ezelőtt a kultúra frontján ezekben a művészeti ágazatokban volt a legsúlyosabb a helyzet. Kifejezésre jutott ez abban is, hogy az Írószövetséget fel kellett oszlatni, a művészeti szövetségek tevékenységét fel kellett függeszteni, mert másképp lehetetlen volt gátat vetni a bennük uralomra jutó ellenforradalmi tevékenységnek. A politikai konszolidáció itt is végbement. Ehhez tartozott, hogy azokat az írókat és művészeket, akik bűnöket követtek el a magyar nép ellen, megbüntettük. Nem irodalmi és művészeti tevékenységük, hanem a Magyar Népköztársaság ellen irányuló ellenforradalmi fellépésük miatt vontuk őket felelősségre, attól a helyes elvtől vezérelve, hogy az írói és művészi rang csak növeli a nép iránti felelősséget, de nem adhat menlevelet a bűnösök számára. A megzavarodottakkal eszmei politikai harcban tisztáztuk nézeteltéréseinket. Az az egy-két író — és nem több —, akinek még ma sincs erkölcsi bátorsága szembenézni hibájával, csak önmagát rekeszti ki az élő, eleven és egészségesen fejlődő magyar irodalomból. Mi sajnálnánk, ha nem tudnának visszatérni a sikamlós útról, s le kellene mondanunk tehetségükről és irodalmi tevékenységükről. Számunkra azonban a szocialista forradalom érdeke becsesebb egyes emberek írói rangjánál. Ami pedig irodalmi életünket illeti — az nélkülük is egészségesen fejlődik tovább.

Irodalmi és művészeti életünk fejlődésében örvendetes jelenségeknek lehetünk tanúi:

Először: a pártos irodalom és művészet újból megerősödött. Nyugodtan kijelenthetjük: a párt politikai platformja alapján álló, a szocializmus felépítéséért harcoló írói, művészi táborunk újból megerősödött. Ez tette lehetővé számunkra, hogy az Írószövetséget s más művészeti szövetségeket is újjászervezzük. A pártosság és a szocialista realizmusra való törekvés — ami

ellen az ellenforradalom vad dühvel támadott — íróink és művészeink nagy részénél ismét az alkotó munka alapjává vált. Ennek eredményei jelentkeznek azokban az irodalmi és művészeti alkotásokban, amelyekről Kádár elvtárs referátumában megemlékezett, valamint a fiatal írók és költők ellenforradalomról írt regényeiben és verseiben. Látjuk ennek jeleit a képzőművészetben is.

Másodszor: irodalmunk és művészetünk pozitív jelensége, hogy egyre inkább a mai élet kérdései felé fordul. Olyan jelenséggel állunk szemben, mint 1948, a proletárdiktatúra kivívása után, amikor a fiatal, pártos, szocialista irodalom a szocializmus építésére kezdte tekintetét irányítani. Különösen örvendetes, hogy a mai művek — bár eszmei, politikai és művészi szempontból hagynak hátra kívánnivalót — nagyjában-egészében mentesek a korábbi évek gyermekbetegségétől: a sematizmustól. Ezért remélhető, hogy az eszmei és politikai mondanivaló, valamint a művészi színvonal terén tovább fejlődnek, és magas színvonalú, nagy irodalommá és művészetté érnek. Legjobb íróink és művészeink mindinkább látják, hogy a világtörténelem legnagyobb fordulóján — a kapitalizmus bukásának s a szocializmus győzelmes felemelkedésének korszakában élünk. Mindinkább látják, hogy a művészi ábrázolás számára a legnagyobb lehetőséget a mai élet adja. Látják azt is, hogy művész számára nincs szebb és magasztosabb feladat, mint ábrázolni a hősi korszakot, s ezúton segíteni a szocializmus diadalát!

Legjobb íróink és művészeink mindinkább felismerik azt is, hogy a dolgozó tömegek a legnagyobb megértéssel azokat a műveket fogadják, amelyek a mai életet — az ő életüket — ábrázolják. Íróink és művészeink épp az ilyen műveken keresztül válnak a dolgozó nép igazi harcostársaivá. Ezért örömmel látjuk, hogy a művészek és a tömegek kapcsolata mind szorosabb lesz. Hét budapesti színház huszonhét nagyüzemmel tart rendszeres kapcsolatot. Több képzőművész a Művészeti Dolgozók Országos Szövetségének kezdeményezésére hosszabb

időt tölt állami gazdaságokban. A vidéki városok tanácsai örömmel hívnak magukhoz művészeket alkotó munkára. Ez nagy lehetőségeket biztosít művészgárdánknak. Ezt a mozgalmat tovább kell szélesíteni. Párttagságunk is nyújtson ehhez támogatást, segítse ezzel is az alkotó művészeket.

Harmadszor: örvendetes jelenség az is, hogy az utóbbi időben nagy számban léptek fel tehetséges fiatalok az irodalom és művészet minden ágában. Fellépésük összefügg azzal a harccal, melyet az ellenforradalom ellen, a néphatalom védelmében vívtunk. Ezek a fiatalok — a régi pártos írókkal együtt — ennek a harcnak új dalosai. Fellépésük törvényszerű jelenség. Minden forradalmi kornak, s a forradalmi harc minden éles fordulójának, így a párt mai küzdelmeinek is megvannak a maga énekesei. 1948-ban, amikor a proletárdiktatúra győzött hazánkban, irodalmi életünkben jelentős fiatal írói gárda lépett fel, s jó irányban, biztató kilátásokkal haladt előre. Nem mi tehetünk róla, hogy a későbbi megrázkódtatásokat nem tudták mindannyian elviselni, és néhányuk pályáján törés állt be. Mi segítünk nekik, hogy e törés nyomai az egészséges fejlődés alapján eltűnjenek életükből is, irodalmi tevékenységükből is. Meg vagyunk róla győződve, hogy ilyen megrázkódtatások veszélye a mai ifjú generációt már nem fenyegeti. De igenis fenyegetheti őket az elbizakodottság, az önteltség veszélye. Fiatal íróinknak és művészeinknek még sokat kell tanulniuk. Mélyítsék el politikai meggyőződésüket, fokozzák eszmei tisztaságukat, ismerjék meg alaposan mai életünket, fejlesszék művészi kifejezési eszközeiket. Mi fontosnak tartjuk, hogy íróink *miről* írnak, de nem kevésbé fontosnak tartjuk azt is, *hogyan, milyen művészi színvonalon* írnak. A magyar irodalom óriásaira ne az ellenforradalmi időkben kialakult ferde szemlélettel tekintsenek, amikor — a „vagyok olyan legény, mint te" elve alapján — minden író-fióka Petőfi Sándornak képzelte magát, hanem illő tisztelettel és szerénységgel, s azzal a gondolattal nézzenek fel rájuk, hogy mennyit kell még tanulniuk és dolgozniuk, hogy hozzájuk méltóak legyenek. Ha ezt teszik,

előttük is nyitva áll a hírnév és dicsőség útja, s ami ennél is drágább, nyitva áll az út dolgozó népünk szívéhez.

Kulturális forradalmunk alapvető jellemvonása, hogy a tömegeket nemcsak a kultúra élvezőivé teszi, hanem alkotóivá is emeli. A milliós tömegek kulturális alkotó munkája — ez a szocialista kultúra legfontosabb vonása. A tömegek kulturális alkotó tevékenységében nagy jelentősége van az öntevékeny, a műkedvelő kulturális mozgalomnak. Ez pedig túlnyomó többségében a szakszervezetek, a Kommunista Ifjúsági Szövetség, a tanácsok, a földművesszövetkezetek és más tömegszervezetek keretei között folyik. E kulturális tevékenység méreteire jellemző, hogy hazánkban ma mintegy 17 000 öntevékeny művészeti csoport működik, 200 000 taggal, s műsoros estjeiket tavaly 24 millió ember látogatta. Hazánkban ma 442 000 felnőtt tanul rendszeresen az iskolák és egyetemek esti és levelező tagozatán és a különböző tanfolyamokon. Tavaly a különböző szervek által rendezett ismeretterjesztő előadásokat 11 millió ember hallgatta meg. A könyvtárakból kikölcsönzött könyvek száma eléri az évi 30 milliót.

Ami tehát a tömegek művelődésének általános ismereti oldalát illeti, nagy előrehaladást értünk el. A tömegek általános műveltsége gyorsan emelkedik, világnézetének fejlődése azonban ettől elmarad. A tömegkulturális mozgalom jelentős részében érvényesül még a kispolgári ösztönösség. A párt és az állami szervek irányító tevékenysége ezen a téren még nem kielégítő. Ez a „kultúra" még jelentős részben kispolgári szellemű, holott a tömegekben igen nagy az igény a magasabb rendű kultúra iránt. Ezt bizonyítják nemcsak a szocialista szellemű filmek és színházi előadások látogatottságának növekedéséről tanúskodó adatok, hanem például az is, hogy a falusi műkedvelő színjátszók nagy sikerrel játszották Dobozy: „Szélvihar" című drámáját, a salgótarjáni munkásszínjátszók nagy tömeghatást értek el Sándor Kálmán: „A harag napja" című darabjának előadásával, a munkás- és parasztkórusok forradalmi munkásdalokkal, a mai tárgyú, közkedvelt dalművekkel együtt nagy

sikerrel adják elő a magyar és külföldi klasszikusok kórusműveit, mint például a fertődi Haydn-ünnepségeken az „Évszakok"-at.

Most, a szocializmus alapjai lerakásának befejező szakaszában a legfontosabb feladat a tömegek tudatának marxista—leninista átformálása. Ezért az általános műveltség további és gyorsabb emelésének feladatát a marxizmus—leninizmus világnézeti alapján kell megoldani. Ennek természetesen előfeltétele, hogy a tömegek tudatára ható ideológiai és kulturális fórumokról kiszorítsuk a polgári és kispolgári eszméket, és a marxizmus—leninizmust a kulturális alkotó munka és a tömegfelvilágosító tevékenység *kizárólagos alapjává* tegyük.

Nem lehet a kulturális forradalmat továbbvinni anélkül, hogy ne fejlesztenénk, erősítenénk kapcsolatainkat az értelmiséggel, ne fokoznánk erőfeszítéseinket a szocialista értelmiség kialakítására. Pártunk az értelmiséggel az ellenforradalom után jó kapcsolatot létesített. Értelmiségi politikánk kiállta az idők próbáját, az életben helyesnek bizonyult, és azt eredményezte, hogy egészséges politikai szövetség fejlődött ki a párt és a pártonkívüli értelmiség többsége között. Az értelmiség elfogadta politikánkat, és annak megvalósításáért dolgozik. Eredményes munkát végez az ipar fejlesztésében, támogatja a mezőgazdaság szocialista átszervezését, küzd a dolgozó tömegek kulturális színvonalának emeléséért, a munkásosztállyal és a parasztsággal egységben harcol a béke fenntartásáért és a szocializmus felépítéséért. Ez az értelmiség már a mi barátunk és szövetségesünk: a mi értelmiségünk. Ezzel a legdöntőbb lépést már megtettük ahhoz, hogy hazánkban a szocialista értelmiség kialakuljon.

Az értelmiség jelentős része és közöttünk — a közös politikai cél és a szocialista munkában való egyre fokozódó összeforrottság ellenére — világnézeti téren még vannak eltérések. Az értelmiség többségének gondolkodásában hazánk, valamint a földgolyó fejlődésének 15 éves tapasztalatai nem múltak el nyomtalanul. A régi polgári világnézetet megingatták vagy romokba

döntötték, de még nem építették fel a tudat marxista—leninista rendszerét. Reméljük, hogy a szocializmus építésének befejezéséért folyó vállvetett harcban az értelmiség eszmeileg tovább fejlődik, s világnézetileg is teljesen összeforr a munkásosztállyal és a dolgozó néppel. A munkásosztállyal és a dolgozó parasztsággal akkor lesznek eltéphetetlen kapcsolatai, ha világnézeti téren is azonosul velük. Mi bízunk a magyar értelmiségben.

Bízunk benne, hogy a ma még nem marxista értelmiség pozitív választ ad erre a kérdésre is. Történelmileg nincs messze az az idő, amikor a szocialista értelmiséggé válás folyamata a marxizmus—leninizmus eszmei alapján befejeződik, s ezzel értelmiségünk fejlődésének magasabb fokára lép: *nemcsak egy test, hanem egy lélek is lesz a magyar munkásosztállyal és parasztsággal.*

Kedves elvtársak!

Pártunk és népünk a szocializmus építésének döntő szakasza előtt áll. Most minden lehetőség megvan arra, hogy az építőmunka ütemét tovább fokozzuk és viszonylag rövid idő alatt lerakjuk a szocialista társadalmi rend alapjait, betetőzzük a szocializmus épületét. Adottak a lehetőségeink ahhoz is, hogy ebben a nagy munkában továbbfejlesszük a kulturális forradalmat, győzelemre vigyük a szocialista kultúrát, megteremtsük a szocialista értelmiséget és kialakítsuk az egész magyar nép szocialista tudatát. Adottak a lehetőségeink ahhoz is, hogy az ideológia és kultúra eszközeit előremutató harci fegyverként használjuk a szocializmus alapjai lerakásának meggyorsításáért folytatott harcban.

Ha pártunk minden tagja, a tömegekkel egybeforrva, őket vezetve és tanítva, ugyanakkor tőlük tanulva, erejét megfeszítve dolgozik e nemes célkitűzések megvalósításáért, a siker nem marad el ezen a téren sem. *(Taps.)*

WALTER ULBRICHT,

a Német Szocialista Egységpárt első titkára:

Kedves elvtársak!

A Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottsága nevében a Német Demokratikus Köztársaság dolgozóinak harcos testvéri üdvözletét tolmácsolom nektek, a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusa küldötteinek. *(Nagy taps.)*

Mint a német imperializmus ellen küzdő régi harcosok szólunk hozzátok. Tudjuk, hogy *a magyar nép a két világháborúban drágán fizetett uralkodó osztályainak, a magyar nagybirtokosoknak és kapitalistáknak a német imperializmussal kötött szövetségéért.*

Történelmi tapasztalat: *aki a német imperializmussal együtt kalandokba bocsátkozik, annak ezt felmérhetetlen áldozatokkal kell megfizetnie.*

Ma alapvetően más a helyzet. Fennáll *Németország első munkás-paraszt állama.* Nemcsak a Magyar Szocialista Munkáspártot és a Német Szocialista Egységpártot fűzik össze testvéri kapcsolatok, hanem a Magyar Népköztársaságot és a Német Demokratikus Köztársaságot is a barátság és testvériség szálai fűzik össze. *(Nagy taps.)*

Amikor nálatok 1956 októberében ellenforradalom ütötte fel a fejét és a nyugatnémet militaristák a magyar múlt embereit támogatták, *a német dolgozók a forradalmi harcosok oldalán álltak, akik fegyveres ellenállást fejtettek ki az ellenforradalommal szemben.*

Emlékezzetek arra, hogy a magyar fasisztákat nyugatnémet területen szervezték meg, képezték ki és látták el fegyverekkel, hogy azután az októberi napokban gyilkolva vonuljanak végig

Budapest utcáin. München közelében még ma is működik a „Szabad Európa"-rádió, amely abban az időben az ellenforradalom központjává vált, s éjjel-nappal jelszavakat, utasításokat sugárzott a fasiszta bandáknak. *Nyugat-Németországban még ma is húsznál több magyar emigráns- és ügynökszervezet van, amelynek zöme Horthy-tisztek vezetése alatt áll.*

A magyarországi ellenforradalmi puccs nagy tanulsággal szolgált a Német Demokratikus Köztársaság munkásosztálya számára is, mert tudtuk, hogy 1957 tavaszára a Német Demokratikus Köztársaság ellen készítettek elő államcsínyt. Kellő időben ellentámadásba lendültünk, megjavítottuk a politikai tömegmunkát, és a munkások szilárdan kezükbe vették a fegyvereket a Német Demokratikus Köztársaságban.

De volt még egy másik nagy politikai tanulság is: Nagy Imre útja, amely az opportunizmustól a hazaárulásig vezetett el, megmutatta, hová vezet a revizionizmus; s Kéthly Anna, a magyar szociáldemokrata párt vezetője, aki a harmadik utat hirdette, az egész világnak megmutatta, hogy mint jobboldali szociáldemokrata vezető, az ellenforradalom útját járja.

Ma már nem ezek az elmúlt események foglalkoztatnak bennünket. A kommunizmust bátran építő Szovjetunió nagy tudományos és technikai sikerei, a népi demokratikus országoknak a szocializmus építésében elért sikerei és a nemzetközi békemozgalom révén sikerült megőrizni a békét. A cél most az, hogy elősegítsük a nagy fordulatot az örök békére, a népek békés együttélésére. N. Sz. Hruscsov barátunknak az Egyesült Államokban tett látogatása, Eisenhower elnökkel folytatott tárgyalásai és a szovjet kormány javaslata az általános és teljes leszerelésre — azt a reményt keltik, hogy sikerül biztosítani a békét, ha a népek ezen fáradoznak.

A Német Demokratikus Köztársaság lakosságának, Nyugat-Berlin lakosságának, továbbá Nyugat-Németország békeszerető erőinek fűződik leginkább érdeke a csúcsértekezlethez, hogy Németországban is végleg felszámolhassuk a hitlerista háború következményeit, véget vethessünk a hidegháborúnak és létrejöjjön a béke-

szerződés. Hruscsov elvtárs beszélt itt a Szovjetunió nagy béke programjáról, és válaszolt a békebontóknak.

Önök valamennyien tudják, hogy a *csúcsértekezlet és a nemzetközi megegyezés ellen ágáló fő békebontók Bonnban székelnek.* A Rajnához húzódtak vissza, mert azt hitték, hogy ott zavartalanabbul folytathatják aknamunkájukat.

Meggyőződésünk, hogy az Egyesült Államok, Nagy-Britannia, Franciaország és más országok népei nem hagyják magukat a nyugatnémet revansisták által új háborús kalandba sodorni. A Szovjetunió javaslata, hogy Nyugat-Berlint változtassák demilitarizált, szabad várossá, és a mi javaslatunk a békeszerződésre és az összném et paritásos bizottság megalakítására — olyan javaslatok, amelyeket mindenki elfogadhat, még a nagytőkések is.

A német militaristák és revansisták ellen vívott harc igen bonyolult, mert a jobboldali szociáldemokrata vezetők támogatásával, s mindenekelőtt a gazdasági konjunktúra kihasználásával sikerült port hinteniük a lakosság nagy tömegeinek szemébe.

Éppen ezért döntő jelentőségű, hogy a Német Demokratikus Köztársaság az egész német népnek bebizonyítsa: *a német nép békében, jólétben és boldogságban élhet, ha lemond az atomfegyverkezésről, a militarizmusról, a revansizmusról és a határkövetelésekről.*

Ezért minden erőfeszítésünk arra irányul, hogy *1961 végéig utolérjük és részben túlszárnyaljuk Nyugat-Németországot az életszínvonal tekintetében, hogy bebizonyítsuk Németországban a szocialista rend fölényét a nyugat-németországi monopoltőkés uralom felett.*

Ez a történelmi feladat, amelyet *teljesítenünk kell, és teljesíteni is fogunk.* Ez a mi legfontosabb hozzájárulásunk a béke biztosításához és a bonni békebontók elszigeteléséhez.

Sikert kívánunk a VII. kongresszusnak, és szilárd a meggyőződésünk, hogy a kongresszus határozatai a párt marxista—leninista megacélozására és a szocialista építés új sikereire vezetnek. *(Nagy taps.)*

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a magyar nép, amely céltudatosan harcol a békéért és a szocializmusért!

Éljen a harc az általános és teljes leszerelést célzó szovjet javaslatok megvalósításáért!

Éljen a marxizmus—leninizmus!

Tisztelt küldöttek!

Engedjék meg, hogy felolvassam a Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottságának a kongresszushoz intézett üdvözletét.

„A Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának!

Kedves elvtársak!

A Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottsága szívből jövő, harcos, testvéri üdvözletét küldi a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusa küldötteinek és az egész magyar népnek.

A fiatal Magyar Szocialista Munkáspárt — a Magyar Kommunista Pártnak és a Magyar Dolgozók Pártjának forradalmi hagyományaira és tapasztalataira támaszkodva — gyorsan le tudta küzdeni az ellenforradalmi puccs következményeit, maga köré tudta tömöríteni és mozgósítani tudta a néptömegek többségét a szocializmus felépítésének nagyszerű célja érdekében. A magyar dolgozóknak sikerült — a munkásosztály pártjának vezetésével — az 1945 óta eltelt történelmi viszonylatban rövid idő alatt megteremteni a szocializmus alapjait, és Magyarországot ipari-agrárországgá változtatni.

A Német Szocialista Egységpártot és népünk haladó erőit szoros kötelékek fűzik a Magyar Szocialista Munkásparthoz és a magyar néphez. Mi az önök szocialista vívmányait - éppúgy, mint a saját eredményeinket — az egységes szocialista tábor közös sikereinek tekintjük, melyet a legyőzhetetlen Szovjetunió vezet.

A Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának sikeres munkát, a magyar munkásosztály harcedzett élcsapatá-

nak és az egész magyar népnek pedig további győzelmeket kívánunk szocialista építőmunkájukban.

Drága elvtársak!

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusa!

Éljen a német és a magyar nép erős és megbonthatatlan barátsága!

Éljen a szocialista tábor egysége, összes győzelmeink záloga!

Éljen a világ békéje!

Szocialista üdvözlettel:
A Német Szocialista Egységpárt
Központi Bizottsága."

(A kongresszus részvevői helyükről felállva, hosszan, lelkesen tapsolnak.)

SZENTISTVÁNI GYULÁNÉ,

Baranya megyei küldött:

Tisztelt pártkongresszus! Kedves elvtársak!

A kulturális munka néhány pécsi tapasztalatáról szeretnék beszámolni. A politikai egység megerősítésének útja az eszmei nevelés fokozása. Az eszmei nevelésben igen nagy jelentőségű — tapasztalataink szerint — pártunk művelődéspolitikai irányelveinek valóra váltása.

Az üzemek, gyárak dolgozóinak érdeklődése észrevehetően fokozódik a tanulás, a művelődés iránt. Ebben az évben városunkban 1600 üzemi munkás jelentkezett esti iskolába, hogy napi munkája mellett megszerezze az érettségit. Az üzemekben sok szaktanfolyam indult. Nagy az érdeklődés a pártbizottság és a TIT által szervezett munkásakadémiák előadásai iránt is. Városunkban csaknem 6300-an vesznek részt pártoktatásban. Egyre nagyobb tábora van a könyvtáraknak. Könyvtáraink forgalma több mint 20 százalékkal nőtt. Mind több gyári dolgozó látogatja rendszeresen a színházakat. A látogatók száma

körülbelül 160 000 volt. Az üzemekben több száz operabérlet talált gazdára a közelmúltban. Mindezekből megállapíthatjuk, hogy a kultúra a munkások ügyévé vált.

Baranya megye pezsdülő kulturális élete, a munkások növekvő igényei sok egyéb kedvező jelenséggel járnak együtt. Szorosabb kapcsolat szövődik a munkásság és az értelmiség között, különösen a bányamunkások és az értelmiségiek — főleg a pedagógusok — között. Több középiskolai tanár vállalta, hogy állandóan segíti, figyelemmel kíséri az esti tagozatok hallgatóinak munkáját.

Jelenleg azonban még nálunk is tapasztalhatók az ideológiai munka fogyatékosságai. Az eddiginél nagyobb gondot kell fordítani — különösen az ifjúság körében — a materialista világnézet terjesztésére, a kispolgári nézetek felszámolására. Ebben a munkában különösen nagy szerep vár *a szülőkre, az édesanyákra, a nőmozgalomra. A szülői munkaközösségek tekintsék egyik legfontosabb feladatuknak ifjúságunk szocialista emberré formálásának segítését, az iskolai és a családi nevelés egységének a kialakítását.*

A kulturális életben a régi és az új találkozását tükrözi, hogy bár színházaink műsorpolitikája javul, a vendéglátóipari műsorok sokhelyütt még mindig a kispolgári ízlést szolgálják. A vendéglátóipar „kulturális" tevékenységében az illetékeseknek országszerte rendet kellene teremteniük. *(Taps.)*

SÖJTÖR JÁNOS,

Zala megyei küldött:

Elvtársak!

Az ellenforradalom óta három esztendő telt el, s ez az időszak igen nagy jelentőségű pártunk és államunk életében. Az ellenforradalom Zala megyében súlyos károkat okozott. A szocializmus ellenségei mindent megtettek, hogy gyökerestül kiirtsák a termelőszövetkezetnek még a gondolatát is. De tervük nem

sikerült. Különösen a volt szegényparasztok és agrárproletárok tartottak ki hűségesen a termelőszövetkezetek mellett, őrizték, védték verejtékes munkájuk gyümölcsét.

Az ellenforradalom okozta kártevés felszámolása során mindenekelőtt arra törekedtünk, hogy a tsz-ek gyorsan talpraálljanak. Ez sikerült, s tavaly már követendő példaképül álltak az egyénileg dolgozó parasztok előtt.

A Központi Bizottság 1958 decemberi határozata után a kanizsai járás területén is gyorsabb ütemben folytatódott a mezőgazdaság szocialista átszervezése. *Kilenc termelőszövetkezeti község jött létre. A szervezés során erősödött a dolgozó parasztság kapcsolata a párttal.* Nem bizonyult helyesnek az az elképzelésünk, hogy egyes szövetkezetek csak ősszel kezdjék meg a közös tevékenységet. A párt és a tanács erejét egész nyáron lekötötték az ősszel induló termelőszövetkezetek problémái.

Minden feltétele megvan annak, hogy megoldjuk az előttünk álló feladatokat. Járásunk mezőgazdasági jellegű. Két téglagyáron kívül nincs más ipari üzemünk. Ezért minden erőnket a mezőgazdaság szocialista átszervezésére összpontosíthatjuk. *Továbbra is állandoan segítenünk kell azokat a dolgozó parasztokat, akik már a szövetkezés útját járják.* S ha megkérdezné valaki, hogy a feladatok sikeres végrehajtásához mi a legfőbb biztosíték, csak azt válaszolhatjuk: mindenekelőtt *pártunk eszmei, politikai és szervezeti egysége.* A mi Központi Bizottságunk nyugodt és megfontolt, s a mi pártunk 400 000 tagja tudja, hogy mit akar, és helyesen irányítja a munkát. Ez a mi sikereink biztosítéka. *(Taps.)* A másik biztosíték, hogy a szocializmust építő országok nagy családjába tartozunk. *(Taps.)*

KAROL BACILEK,

a Csehszlovák Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Tisztelt kongresszus! Tisztelt elvtársak!

Engedjék meg, hogy a Csehszlovák Kommunista Párt és a csehszlovák dolgozó nép forró elvtársi üdvözletét tolmácsoljam önöknek, önök által az egész Magyar Szocialista Munkáspártnak és a Magyar Népköztársaság dolgozó népének.

A Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusa olyan időszakban ülésezik, amikor az egész világot bámulatba ejtik a szocializmus pompás sikerei. A szocializmus mind szemléltetőbben igazolja a kapitalizmus feletti fölényét, s mind *határozottabban befolyásolja a világtörténelem menetét.*

A szocializmus sikerei nemcsak a nemzetgazdaság gyors — a kapitalista rendszerben elképzelhetetlen — fejlődésében, hanem a szocialista tudomány és technika történelmi jelentőségű győzelmeiben is mutatkoznak. Ezen a téren a Szovjetunió véglegesen és mindenkorra az első helyet foglalta el a világon.

A szovjet nép napjainkban a kommunista társadalom felépítésének felsőbb szakaszába lépett. Megvalósítja a Szovjetunió Kommunista Pártja XXI. kongresszusának történelmi jelentőségű határozatait, sikeresen teljesíti hétéves tervét.

A szocialista építés betetőzése előtt áll a szocialista tábor országainak többsége.

Minden szocialista ország nemcsak teljesíti, hanem túl is teljesíti terveit. Ez biztosítja, hogy a legfontosabb feladatot: megelőzni a kapitalista országokat az egy főre jutó termelésben — sikeresen teljesítjük. Ezek a sikerek nemcsak a szocialista rendszer erejének és kapitalizmus feletti felsőbbrendűségének

ragyogó bizonyítékai, hanem annak a sokoldalú testvéri és őszinte együttműködésnek is nagyszerű eredményei, amely a szocialista országok között megvalósult. Ennek az együttműködésnek jellemző vonása *a kölcsönös és önzetlen testvéri segítség a szocializmus felépítéséhez*. Ezek a kapcsolatok a marxizmus—leninizmus halhatatlan eszméin, a proletár nemzetköziség eszméin alapulnak.

Mi, kommunisták, mindig abból indulunk ki, hogy minél szorosabb lesz a szocialista országok együttműködése, annál gyorsabban fogunk előrehaladni. Ez biztosítéka és egyik alapfeltétele annak, hogy minden szocialista ország körülbelül ugyanabban az időben érjen el a kommunizmushoz.

Elismerésre méltóak azok az eredmények, amelyeket a magyar nép, pártja vezetésével az utóbbi években elért. Terveikhez, nemes célkitűzéseikhez pedig népünk sok sikert kíván. Mi Csehszlovákiában lényegében leraktuk a szocializmus alapjait, és a párt XI. kongresszusa merész célt tűzött ki a csehszlovák nép elé — *történelmileg a legrövidebb időn belül befejezni a szocializmus építését*. A cseh és a szlovák nép az országunkban élő magyar, ukrán és egyéb nemzetiségű dolgozókkal együtt munkálkodik a szocialista Csehszlovákia felvirágzásán.

Hazánkban ma az ipari termelés az 1938. évinek háromszorosa, és 1965-re a háború előttinek hatszorosára fog emelkedni. Csehszlovákia már most egész sor ipari cikk egy főre eső termelésében világméretben az első helyek egyikét foglalja el. Hatalmas ütemben folyik az iparosítás hazánk azelőtt iparilag legelmaradottabb részében, nevezetesen Szlovákiában. Szlovákia ipari termelése 1958-ban a háború előttinek hétszeresére emelkedett, és 1965-re eléri a háború előtti termelés szintjének tizenhétszeresét. Hogy hogyan változik az élet hazánkban, azt legjobban bizonyítja az a tény, hogy 1965 végére egymaga Szlovákia ipara többet fog termelni, mint az egész Csehszlovák Köztársaság ipara termelt 1948-ban.

A szocialista termelési viszonyok végleges győzelmet arattak nálunk a falun is, és sikeresen fejlődik a modern szocialista

nagyüzemi gazdálkodás a mezőgazdaságban. Ezzel párhuzamosan és egyidejűleg rohamosan fejlődik nálunk a szocialista kultúra és emelkedik népünk életszínvonala.

A csehszlovák dolgozók nagyra becsülik azt a sokoldalú testvéri együttműködést és kölcsönös segítséget, amely országaink között virágzik. Szoros együttműködés van országaink között a nyersanyagcsere és a kultúra területén. Ez közös céljaink elérése érdekében továbbra is szélesedni fog. Együttműködésünk alapja az a bensőséges kapcsolat is, amely országaink, a csehszlovák és a magyar dolgozó nép, valamint két testvéri pártunk között fennáll. Pártjaink történelmében sok a közös, haladó hagyomány.

A Magyar Népköztársaság és a Csehszlovák Köztársaság tagjai a hatalmas szocialista tábornak, amelynek élén közös nagy barátunk, a Szovjetunió halad.

Népeink boldog életének, a szocializmus és a világbéke további győzelmeinek érdekében önökkel, a többi szocialista országgal és testvéri kommunista párttal együtt legfőbb kötelességünknek tartjuk a szocialista tábor, az egész nemzetközi forradalmi munkásmozgalom, a proletár nemzetköziség elvein és a győzelmes marxizmus—leninizmus tanításain alapuló egység szilárdítását. Ezen az egységen szétzúzódnak a nyugati imperialisták és a jelenkori revizionisták szocializmus és kommunizmus ellen szőtt összes mesterkedései.

További szocializmust építő terveinket kedvezően befolyásolja a Szovjetunió vezette mind eredményesebb békeharc. Nagy jelentőségű volt az az út, amelyet Hruscsov elvtárs tett az Egyesült Államokban, és ennek kedvező hatását csak fokozta az ENSZ-ben előterjesztett leszerelési javaslat. Az egyszerű dolgozó emberek, akár Keleten vagy Nyugaton élnek, megértették ezt a világos, sokat ígérő javaslatot.

Az MSZMP VII. kongresszusának tanácskozása *óriási jelentőségű a magyar nép további tevékenysége szempontjából, s hozzájárul* a szocializmus győzelméért folytatott harc még szélesebb körű fellendítéséhez.

Éljen népeink megbonthatatlan barátsága! Éljen a szocialista tábor, élén a Szovjetunióval! *(A kongresszus részvevői helyükről felállva, hosszasan megtapsolták Karol Bacileket.)*

FRIEDL FÜRNBERG,

Ausztria Kommunista Pártja Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak és elvtársnők!

Engedjék meg, hogy hazánk kommunistáinak és haladó embereinek legszívélyesebb üdvözletét és legjobb kívánságait tolmácsoljam. Meggyőződésünk, hogy az önök kongresszusa — amelyet az utóbbi esztendőkben sok győzelmes harc előzött meg — teljes sikerrel fog járni.

Közvetlen szomszédok vagyunk, s mint tudják, népeink sorsa évszázadokon át szorosan összefonódott. Felületesen szemlélve azt hihetnők, hogy ez megváltozott. Minthogy Ausztria ma az egyetlen kapitalista ország határaik mentén, *az államaink közötti határ a szocializmus és a kapitalizmus közötti ideiglenes határrá vált. De népeink szoros kapcsolata továbbra is megmaradt a rossz és a jó napokban is.*

1956-ban mélyen meg voltunk győződve arról, hogy a magyar kommunisták, a magyar munkásosztály diadalmaskodni fog az ellenforradalom erői felett, és megtalálja a helyes utat a múlt hibáinak kiküszöböléséhez. *Az első naptól kezdve — az antikommunista siserahad dühödt üvöltözése ellenére — határozottan az önök oldalán álltunk.* És nem csalódtunk. Ezt bizonyítja az a mérleg is, amelyet kongresszusuk most felállít.

Az osztrák burzsoázia éppen azért gyűlöli különösen a magyar népi demokráciát, mert népeink mindig közel álltak egy-

máshoz. Burzsoáziánk gyászolja az elmúlt időket, amikor a magyar burzsoákkal és mágnásokkal együtt profitot húzhatott Magyarországból, s fél attól, hogy határainkon győzelmet arat a szocializmus. Sajnálatos, hogy a Szociáldemokrata Párt vezetősége még ma is élenjár Ausztriában a Magyar Népköztársaság elleni uszításban.

Államunk vezetői a nemzetközi feszültség enyhülése és országunk semlegessége ellenére szembehelyezkednek az országaink közötti baráti-szomszédi viszony kialakításával. *Mi azonban biztosak vagyunk abban, hogy sikerül majd országaink között baráti kapcsolatokat teremteni, mert ez mindkét ország érdeke.*

Elvtársak!

Mint tudják, nálunk ma konjunktúra van, és a kapitalizmus a dolgozók rovására csillog-villog. A dolgozók szemét annak elenyésző részével szúrják ki, amit a dolgozók alkotnak. Országunk semleges, de állandóan védekeznie kell a nyugat-németországi hidegháborús erőkkel szemben, amelyek hazánkat először gazdaságilag, majd politikailag akarják elnyelni. Ausztria a „kis" Szabadkereskedelmi Övezet tagja lett, holott jobb lett volna megőriznie gazdasági függetlenségét. Csak károkat okozhat nekünk, ha bevonnak minket a nagy kapitalista hatalmak gazdasági háborújába. Ugyanakkor tovább növekednek az akadályok a szocialista országokkal folytatott kereskedelem útjában, *holott éppen e gyorsan fellendülő, szilárd gazdasági rendszerrel lenne igen fontos és hasznos kereskedelmet folytatni.* Biztosak vagyunk abban, hogy itt is érvényesülnek majd a népek igazi érdekei.

Pártunkat az elmúlt két-három esztendőben súlyos csapások érték. De hazánk nagy gyáraiban az üzemi választásokon ismét szép sikereket értünk el, és teljes bizalommal tekintünk a jövő elé.

Minden erőnkkel harcolunk a békéért, a nemzetközi méretű leszerelésért. Küzdünk a reakció ellen, a demokráciáért és a dolgozó emberek jogainak kiszélesítéséért, a dolgozó emberek gazdasági követeléseinek megvalósításáért, s a munkásosztály

egységéért. *És nem tévesztjük szem elől célunkat: a szocializmust.*

A szocializmus még sohasem sugárzott ki olyan erőt, mint ma, amikor a Szovjetunió oly csodálatos, nagyszerű tetteket hajt végre. *Ez az erő legyőzhetetlen, és minden ellenállással szemben győzedelmeskedik.* Ezért oly nagy és mindinkább erősbödő a meggyőződésünk, hogy eljön a nap, amikor az országaink közötti határ már nem lesz a kapitalizmus és a szocializmus közötti határ. *(Nagy taps.)*

Éljen szomszédos népeink barátsága!

Éljen testvérpártunk, a Magyar Szocialista Munkáspárt!

(Mindenki feláll a helyéről; hosszan tartó, nagy taps.)

EMIL BODNARAS,

a Román Munkáspárt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy a Román Munkáspárt Központi Vezetősége és egész dolgozó népünk forró testvéri üdvözletét tolmácsoljam a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának és a Magyar Népköztársaság valamennyi dolgozójának. Pártunk tagjai és a Román Népköztársaság minden dolgozója ezúton is kifejezik örömüket a testvéri magyar nép nagy sikerei fölött.

Különösen nagy jelentőségű, hogy miután a magyar dolgozók a Szovjetunió és a többi szocialista ország egyöntetű testvéri segítségével szétzúzták az 1956. évi ellenforradalmat, a magyar kommunistáknak — Kádár János elvtárssal az élen — sikerült újjáépíteni a munkásosztály pártját, a marxista—leninista pártot, a magyar proletariátus

dicsőséges hagyományainak folytatóját, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom reményteljes osztagát. *(Taps.)*

A Magyar Szocialista Munkáspárt jelentős eredménye, hogy a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségének szilárd alapján megerősítette a népi demokratikus államot, és azt a szocialista rendszer építésének hathatós eszközévé tette. A szorgalmas magyar nép méltán lehet büszke azokra a kimagasló sikerekre, amelyeket az ipar fejlesztése, a mezőgazdaság szocialista átalakítása, a dolgozók anyagi és kulturális életszínvonalának emelése terén elért.

Ma a Magyar Népköztársaság szocialista táborunk egyik életerős láncszeme, olyan ország, amelynek népe felszabadult a kizsákmányolás alól és ura saját sorsának, új életet épít magának és teljes erejével hozzájárul a világ békéjének és haladásának nagy ügyéhez.

Kedves elvtársak!

Pártjaink, népeink és országaink között baráti kapcsolatok jöttek létre és szüntelenül fejlődnek a proletár nemzetköziség, a testvéri együttműködés és kölcsönös segítségnyújtás eszméi, a szocialista tábor megbonthatatlan egysége és összeforrottsága alapján.

Népünk kellemesen emlékezik vissza a magyar párt- és kormányküldöttség látogatására a Román Népköztársaságban, amely a román—magyar barátság erőteljes megnyilvánulása volt. Gheorghe Gheorghiu-Dej elvtárs ez alkalommal hangsúlyozta, hogy a megbonthatatlan barátság, *amely mint bebizonyosodott, kiáll minden megpróbáltatást, csak azok között a népek között lehetséges, amelyek örökre lerázták a tőkés-földesúri kizsákmányolás és elnyomás igáját és vállvetve építik az új, szocialista életet.*

Népünk, a Román Munkáspárt vezetésével döntő sikereket ért el új életének kialakításában, a szocializmus építésében. A Román Népköztársaság, szoros egységben a szocialista tábor országaival, következetes külpolitikát folytat a világbéke megőrzésének és megvédésének érdekében. Népünk — együtt az összes békeszerető népekkel — hozzájárul a nemzetközi eny-

hülés elmélyítéséhez, a békés együttélés elveinek érvényre juttatásához. Ezen az úton haladva a román kormány továbbra is következetesen felhasznál minden alkalmat és lehetőséget arra, hogy a balkáni térség országai között megértés jöjjön létre, s a világnak ez a része békeövezetté váljon, ahol nem veszélyeztetik atom- és rakétafegyverek a népek életét és nyugalmát. A tények — egyesek ellenkezése és rosszindulatú félremagyarázása ellenére is — azt mutatják, hogy a román kormány kezdeményezése, amelyet a balkáni országok közvéleménye támogat, teljes mértékben időszerű.

Népünk magáévá teszi és támogatja N. Sz. Hruscsov elvtárs történelmi javaslatait, amelyeket az ENSZ-ben tett az általános és teljes leszerelésre, s amelyek az emberi társadalom háborúk nélküli fejlődésének nagyszerű távlatait hivatottak megnyitni.

Kedves elvtársak!

Teljes sikert kívánunk kongresszusuknak, és szilárd meggyőződésünk, hogy az itt hozott határozataik valóra váltása a Magyar Szocialista Munkáspárt állandó erősödéséhez, a párt, a kormány és a nép közötti megbonthatatlan egység megszilárdulásához, a Magyar Népköztársaság szocialista építésének új sikereihez és győzelmeihez fog vezetni.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt és Központi Bizottsága!

Éljen a román és magyar nép megbonthatatlan barátsága!

Éljen a hatalmas szocialista tábor, a népek békéjének és biztonságának megingathatatlan bástyája, amelynek élén nagy barátunk, a Szovjetunió halad! (Hosszan tartó, nagy taps.)

IGNACY SOWINSKI-LOGA,

a Lengyel Egyesült Munkáspárt Politikai Bizottságának tagja:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

A Lengyel Egyesült Munkáspárt küldöttsége a Központi Bizottság és egész pártunk nevében szeretettel üdvözli a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusát, és forró, baráti köszöntést hoz a magyar munkásosztálynak, a magyar népnek a lengyel munkásosztálytól és az egész lengyel néptől. Azok az eredmények, amelyekről a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusán beszámol, mutatják, hogy a magyar munkásosztály és a magyar paraszti tömegek politikailag is, ideológiailag is felsorakoztak pártjuk mögött, hogy a magyar nép győzelmesen halad előre a fejlődés szocialista útján, és valóra váltja a szocializmus felépítésének programját.

Kívánunk önöknek, elvtársak, gazdasági és kulturális építőmunkájukhoz újabb győzelmeket és sikereket. Népgazdasági tervük megvalósítása számunkra sem közömbös, mivel országaink népgazdaságát a kölcsönös előnyök elvén alapuló és egyre szorosabbá váló együttműködés szálai fűzik össze.

Mi most a pártunk III. kongresszusán elfogadott hétéves terv megvalósításán munkálkodunk. Ez a program nagy feladatokat tűz népünk elé Lengyelország további fejlesztésében.

Az 1965-ig terjedő hétéves tervidőszak egész programja négy pontban foglalható össze:

— *az ipari termelés 80 százalékos emelése;*

— *a mezőgazdasági termelés 30 százalékos növelése;*

— *a reálbérek és a parasztság jövedelmének 33 százalékos emelkedése;*

— *a városokban és falvakban összesen mintegy 4 millió lakószoba felépítése.*

1959-ben ipari termelésünk az 1958. évihez képest mintegy 9 százalékkal emelkedik. A termelőeszközök gyártása 10,2 százalékkal növekszik. Ez azt jelenti, hogy előreláthatólag 3,9 százalékkal túlteljesítjük a tervet. A beruházási összegek is 13,8 százalékkal növekszenek a tavalyihoz képest. Ebben az évben négymillió tonnával több szenet termelünk ki, mint 1958-ban.

Csak a mezőgazdaságban nem tudjuk teljesíteni a folyó évi előirányzatokat a hazánkat sújtott idei nagy szárazság miatt. Igaz, hogy a négy fő gabonafajta termésátlaga magasabb volt, mint a tavalyi, mert nálunk az őszi vetés van túlsúlyban. Nagyon kedvezőtlenek viszont eredményeink a kapásnövények és a takarmányféleségek terméshozamaiban.

Gazdasági programunk megvalósításának a fő feltételei a következők: *valamennyi üzemünkben növelni kell a munka termelékenységét, szervezettebbé kell tenni a munkát, egész iparágakat kell felújítani és korszerűsíteni.*

A mezőgazdasági termelésnél törekedni kell a gépesítésre, a kisárutermelő gazdaságok csoportos gazdaságokká való fokozatos átalakítására és a szocializmus útjára vezetésére.

Külpolitikai síkon *valamennyiünk közös és legfőbb dolga: a béke biztosítása a világ valamennyi népe számára, az új háború veszélyének elhárítása.*

A nemzetközi kapcsolatokban bekövetkezett enyhülés kétségkívül *elsősorban a Szovjetunió és a többi szocialista ország következetes békepolitikájának és békés megegyezésre való törekvésének, a szocialista táborhoz tartozó országok megbonthatatlan egységének, a szocialista rendszer által képviselt növekvő anyagi és erkölcsi erőnek köszönhető.* Ezt a növekvő erőt legfényesebben a szovjet tudomány és technika vívmányai mutatják, amelyek az egész világot bámulatba ejtették és a Szovjetuniónak világelsőséget szereztek.

Pártjaink és országaink egysége, a világ munkásmozgalmának egysége a proletár nemzetköziség eszméjéből s azokból az alkotó

eszmékből fakad, amelyekkel a Szovjetunió Kommunista Pártjának XX. kongresszusa gazdagította a nemzetközi munkásmozgalmat. Új erőt adnak a kommunizmus építéséhez a szocializmus első és leghatalmasabb országának, a Szovjetuniónak ragyogó eredményei, a Szovjetunió Kommunista Pártja XXI. kongresszusán kijelölt és elfogadott program, amelynek megvalósítása máris gyors ütemben halad. *Baráti együttműködéssel erősítjük pártjaink egységét, megsokszorozzuk dolgozó népeink sikereit, és győzelemre visszük a szocializmus ügyét.*

A szocializmus építésében elért eredményeinknek, alkotó erőnknek a forrása: a marxizmus—leninizmus. Ez az ideológiai alapja és útmutatója pártunknak, amely híven kitart a kommunista és szocialista munkáspártok által 1957-ben Moszkvában aláírt Nyilatkozat elvei mellett.

Ezeket az elveket valóra váltva, tömören és egységesen, a marxizmus—leninizmushoz híven ért el pártunk III. kongresszusához. A marxizmus—leninizmus pártunk tevékenységének megváltoztathatatlan alapja. Soraink egysége pedig az acélnál is erősebb, kötelező törvény összes tagjai számára.

Pártunk legyőzte a sorai közt felbukkant dogmatikus és szektás jelenségeket és tendenciákat, szétzúzta a külső és belső erők által támogatott revizionizmust. Mindamellett éberségünket a revizionizmussal szemben egy pillanatra sem gyengíthetjük és nem is gyengítjük, annál kevésbé, mert revizionista törekvések még ma is jelentkeznek életünk egyik-másik területén. Feladatul tűztük ki e törekvések teljes felszámolását, és ezt a feladatot teljesíteni is fogjuk.

A proletár nemzetköziségen nyugvó egységünk — a világ munkás- és kommunista mozgalmának egysége — záloga a béke, a demokrácia és a szocializmus világméretű győzelmének.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt, a magyar nép vezető ereje a szocializmusért és a békéért folyó harcban!

Éljen a szocialista tábor országainak egysége!

Éljen a népek közti béke és barátság!

Éljen a marxizmus—leninizmus győzhetetlen zászlaja alatt haladó kommunista és munkáspártok egysége!
(A kongresszus küldöttei helyükről felállva, lelkesen tapsolnak.)

CZINEGE LAJOS,
a Szolnok megyei Pártbizottság első titkára:

Tisztelt pártkongresszus!
Kedves elvtársnők, elvtársak!

Szolnok megyében a mezőgazdaság szocialista átszervezése nyomán nem következett be visszaesés, sőt a termelés, ezen belül az árutermelés is növekedett.

A kenyérgabona-felvásárlás ez évi tervét eddig 98 százalékra teljesítettük, és az 1958. évi tervhez viszonyítva már több mint 400 vagon kenyérgabonával vásároltunk többet. A kukorica-felvásárlás mennyisége valamelyest csökkent ugyan, de nagyobb arányban emelkedett a készáru, a sertéshús termelése.

A megye átlagos évi sertéshústermelése 1954—1958-ban 128 000 mázsa volt. Az idén október 31-ig 150 000 mázsa sertést adtunk a népgazdaságnak, s körülbelül 20—22 százalékkal több baromfit, mint az 1951—1955. évek átlaga volt. A termelőszövetkezetek most elhatározták, hogy karácsonyra 10 000—15 000 pecsenyecsirkét szállítanak Budapestre.

Nagy segítséget kaptunk a kormánytól, hiszen termelőszövetkezeteink mintegy 300 különböző kisebb-nagyobb létesítményre kaptak részben vagy teljes egészében állami beruházást, de 700 létesítmény saját erőből épül. Ebben persze az istállók és a kisebb épületek is bennfoglaltatnak.

A helyiipari üzemek dolgozóitól és a budapesti XI. kerületi üzemektől is nagy segítséget kapott termelőszövetkezeti parasztságunk. Mintegy 500 000—550 000 órára lehet becsülni az építés során kapott társadalmi segítséget. Erről az emelvényről is szeretnék a XI. kerületi munkásoknak, üzemeknek és vezetőinek köszönetet mondani segítségükért.

A megyében mindig nagy probléma volt a megfelelő takarmánybázis. Sajnálom, hogy éppen most nincs a teremben Hruscsov elvtárs, külön szerettem volna neki megköszönni, hogy a silókukorica-termelésben ő is segített nekünk. Elmondhatom, hogy az idén már szilárd takarmánybázist sikerült teremteni. Silókukoricából például 420 000 köbméternyit termeltünk.

Vannak olyan eredmények, amelyeket nehéz volna számokban kifejezni.

A termelőszövetkezet nem egyszerűen gazdasági társulás, hanem olyan emberi közösség is, ahol új erkölcs formálódik, a régi „kaparj kurta, neked is jut" elv, a „farkastörvény" helyett. Lelkiismeretbeli feladatunknak tartjuk az öregekről való gondoskodást. Sikerült elérnünk, hogy 10 000 idős, lényegében munkaképtelen vagy már majdnem munkaképtelen parasztemberrel kötöttek szerződést, s a tsz-ek kötelezték magukat magasabb földjáradék fizetésére, a szociális alapból való juttatásra. Megvalósítottuk a segítség más formáit is. Népi kormányunk megtetézte, kiegészítette ezt a gondoskodást. Mindez jó hatást gyakorol dolgozó parasztságunkra, természetesen nemcsak az idősebbekre.

Az utóbbi évben kedvező hatást váltott ki, hogy a párt és a kormányzat nem gyámkodott, hanem hosszabb időre kidolgozta a szocializmus építésének főbb feladatait, és hagyta dolgozni az elvtársakat. Ezáltal sok új vezető káder jelentősen fejlődött, nagy tapasztalatokra tett szert. De hadd hangsúlyozzam én is, amit Kádár és Fock elvtárs mondott: *kicsit jobban, konkrétabban kellene megszerveznünk munkánkat*, mert sokszor az egyszerű dolgokban rettenetes nehezen tudunk előrehaladni. Mi a következőt szeretnénk: van egy évben 365 nap és van 19 megyéje az országnak. Legalább egy napja maradjon minden miniszter elvtársnak arra, hogy egy megye ügyeivel, gondjaival behatóbban foglalkozzon. Véleményem szerint sokkal jobban mennének a dolgok, ha időnként leülnének velünk az elvtársak megbeszélni a megoldandó kérdéseket, és megszűnne a sokszor hóna-

pokig tartó „labdázás". *Mi is megvizsgáljuk saját munkánk fogyatékosságait, de tegyék ezt meg az országos szervekben dolgozó elvtársak is.* Ebből biztosan mindenkinek haszna lesz. *(Taps.)*

*

Induló hangjaira az úttörők és a KISZ-fiatalok küldöttsége vonul be a terembe. Nagy Richárd elvtárs, a KISZ Budapesti Bizottságának első titkára, a KISZ tagjai, az úttörők, a dolgozó és tanuló ifjúság nevében köszönti a kongresszust. Elmondja, hogy a párt márciusi határozatára válaszul az ifjúság százezreit átfogó tömegmozgalommá fejlődött a termelésben, a tanulásban, a sport- és kultúrversenyekben az „Ifjúság a szocializmusért" próba. A magyar fiatalok a kongresszus tiszteletére tett vállalásaikat túlteljesítették.

A fiatalok virággal kedveskednek a kongresszus részvevőinek, az elnökség tagjainak. Nagy Richárd elvtárs átnyújtja a fiatalok kongresszusi munkaversenyének eredményeit bemutató díszes albumot.

Az elnöklő Somogyi Miklós elvtárs a kongresszus nevében megköszöni az üdvözlést, s jó tanulást, jó munkát kíván a magyar fiataloknak.

VALTER IMRE,

Somogy megyei küldött:

Kedves elvtársak!

A ráksi Új Élet Termelőszövetkezet tagjainak üdvözletét tolmácsolom a kongresszusnak. Nyolc esztendős, küzdelmekkel és átmeneti visszaesésekkel teli múltra tekint vissza szövetkezetünk. Ma már községünk valamennyi dolgozó parasztja szövetkezeti tag. Nagy lépés volt ez az egyénileg gazdálkodó parasztok számára, hiszen a megszokott termelési mód helyett egy számukra új, közös termelési formát fogadtak el.

Nagyon sok függ most a vezetőség szervező készségétől. A tsz új vezetőséget választott, s ennek egyik legfőbb törekvése a helyi erők helyes felhasználása. Rövid időn belül mindenki megtalálta azt a helyet, amely számára a legalkalmasabb, s a vezetőség is talált a helyi erők között minden beosztásra megfelelő személyt. Nagy jelentőségű szakembereink: a növénytermesztő és állattenyésztő agronómus jó munkája. A vezetőség arra törekszik, hogy az agronómusokat anyagilag is érdekeltté tegye a termelés növelésében. Komoly segítséget jelentettek szövetkezetünk számára a Szovjetunióból ez év nyarán kapott különféle gépek, amelyekkel minden munkát sikerült időben elvégeznünk. Fiataljaink különösen szívesen alkalmazzák a gépi technikát.

Elég nagy gondot okozott a szövetkezet vezetőségének a gyorsan növekvő állatállomány elhelyezése. Szükségmegoldásként olcsó, amellett igen alkalmas, házilag megvalósítható elhelyezést kerestünk és találtunk különféle állataink számára.

A szövetkezeti gazdaságot úgy akarjuk megalapozni, hogy a fejlődés tartós legyen. Kialakítottuk a helyes vetésforgót. A talaj termőerejének állandó növelésére s az állattenyésztés fejlesztésére törekszünk, mert az ötéves tervben előirányzott 30—32 százalékos termésemelkedést csak így tudjuk elérni.

A ráksi tsz-ben nagyon fontosnak tartják az alapszabályok betartását. A közgyűlés a helyi viszonyoknak megfelelően szabta meg a háztáji gazdaság területét s a háztáji állatállomány számát. Nagy jelentősége van nálunk az asszonyok munkájának, akik derekasan kiveszik részüket a termelőmunkából. Az alakuló közgyűlés előtt a vezetőség ígéretet tett, hogy gondoskodik az öregek ellátásáról. Ez meg is történik, s az arra rászoruló tagok nem fognak szükséget szenvedni.

A legutóbbi évek eseményeiből sokat tanultunk, erőt merítettünk, s bátrabban fogunk hozzá a nehézségek leküzdéséhez. *(Taps.)*

SZABÓPÁL ANTAL,

Tolna megyei küldött:

Tisztelt pártkongresszus! Kedves elvtársak!

Ma az alsóbb pártszervek nagy segítséget kapnak munkájukhoz a Központi Bizottság vezetőitől, tagjaitól. Az ország egész lakosságához hasonlóan Tolna megye és Szekszárd dolgozói is nagy érdeklődéssel tekintenek a kongresszus munkájára. Azt várják, hogy a kongresszus határozatai nyomán erőteljesebb fejlődés indul meg a megyében.

Örömmel hallottuk Fock elvtárs beszámolójából, hogy *gyorsabbá kell tenni az iparilag elmaradott vidékek fejlesztését, iparosítását,* s nagyon örülünk annak, hogy a Központi Bizottság helyteleníti azt a huzavonát, amely e tekintetben egyes budapesti vezetőknél észlelhető.

Tolna megyében van a Bonyhádi Zománcgyár, amely exportra termel jó minőségű árut. Helyes lenne tehát ezt a gyárat fejleszteni, s mégis úgy tudjuk, hogy a második ötéves tervben is a Budafoki Zománcgyár fejlesztését tervezik. A Könnyűipari Minisztérium, amelynek erre megvannak a lehetőségei, sokat tudna tenni azért, hogy a megyében több nő vegyen részt a termelésben.

Az ipartelepítéssel párhuzamosan gondot kellene fordítani az elmaradott városok fejlesztésére is, s helyes lenne egy távolabbi, mondjuk 15 éves városrendezési programot kidolgozni, mert sokhelyütt, ahol nem volt iparosítás, elhanyagolták az utakat, a csatornázást, a kulturális létesítmények fejlesztését. A városok és a falvak szépítésére nem áll rendelkezésre minden erő, hiszen az ország teherbíró képességének is vannak korlátai. A fejlődés meggyorsítására az eddiginél sokkal több embert kellene bevonni a társadalmi munkába.

A megyei pártértekezlet megbízásából mondjuk: a kongresszus határozatainak végrehajtásában Tolna megye kommunistái, a pártonkívüliekkel együtt, egységesen részt fognak venni. *(Taps.)*

ENCSO SZTAJKOV,

a Bolgár Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

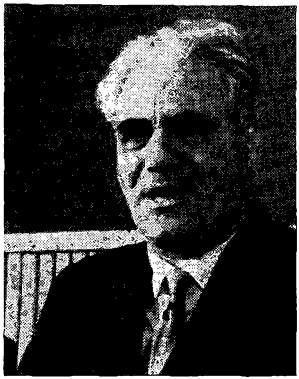

Kedves elvtársak és elvtársnők!

Engedjék meg, hogy a Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottságának, valamennyi bolgár kommunistának, országunk egész dolgozó népének forró baráti üdvözletét tolmácsoljam önöknek.

A Magyar Szocialista Munkáspárt a magyar munkásosztály dicső hagyományait követi, amely a dicsőséges Októberi Szocialista Forradalom után 1919-ben elsőnek teremtette meg a Magyar Tanácsköztársaságot, és hősi harcot vívott Horthy népámító fasiszta rendszere ellen.

A párt megingathatatlanul áll a mindent legyőző marxizmus—leninizmus alapján, s a nemzetközi munkásmozgalom legnagyobb veszélyének: a revizionizmusnak, valamint a dogmatizmusnak és a szektásságnak a gyökeres kiirtásáért küzd.

Az elmúlt három év világosan bebizonyította, helyes az MSZMP és a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány politikája. E politika helyességéről a magyar dolgozók saját tapasztalataik alapján győződtek meg.

A Magyar Szocialista Munkáspárt helyes politikájának eredményeképpen az 1956. évi ellenforradalom káros hatásai eltűntek, és az ország gazdasága ismét talpra állt. Az ipari termelés 1958-ban az 1938. évinek három és félszeresére növekedett. A mezőgazdaság fejlesztésében is sikeresen haladt előre. A megművelhető terület több mint 50 százaléka immár a szocialista szektorhoz tartozik. A kormány által végrehajtott intézkedések eredményeként a néptömegek anyagi jóléte egyre fokozódik.

A második ötéves terv irányelvei új, fényes távlatokat nyit-

nak a Magyar Népköztársaság további fejlesztésében és felvirágoztatásában.

A bolgár nép szívből örül azoknak a sikereknek, amelyeket a magyar nép az MSZMP vezetésével a szocialista építésben aratott. Fogadják tiszta szívből jövő jókívánságainkat eredményeikhez, hiszen sikereik a mi sikereink is, s a mi eredményeink egyszersmind az önök eredményei is. *A bolgár és a magyar nép szoros fegyverbarátságban vívta harcát a kapitalizmus és a fasizmus ellen, s most épp ily szoros egységben harcol a szocializmus építéséért.*

A kommunista párt vezette bolgár nép szintén nagy sikereket ért el a szocializmus építésében. Teljesítettük nagy vezetőnk és tanítónk, Georgi Dimitrov elvtárs végakaratát: a gazdaságilag elmaradt, kezdetleges mezőgazdasággal rendelkező *Bulgáriát fejlett iparral és mezőgazdasággal rendelkező országgá tettük.* Az ipar termelése 1939-hez viszonyítva mintegy kilencszeresére növekedett. Befejeződött a mezőgazdaság kollektivizálása, s ezzel a mezőgazdaság szocialista alapokon való újjászervezése. Nálunk már mind a városban, mind a falun győzedelmeskedett a szocializmus. Javul a néptömegek anyagi és kulturális helyzete is.

A szocialista építésben elért nagy eredmények alapján hatalmas össznépi mozgalom indult országunkban *a harmadik ötéves terv feladatainak rövidebb határidő alatt való teljesítéséért, népgazdaságunk gyorsabb fejlesztéséért.* Az 1959. év úgy marad emlékezetünkben, mint amelynek folyamán népünk ellenállhatatlan lendülettel dolgozott a harmadik ötéves terv határidő előtti teljesítéséért. A néptömegek teremtő igyekezete meghozta gyümölcsét. *Az 1959. évet oly nagy ipari és mezőgazdasági eredményekkel zárjuk, amilyenekhez foghatót hazánk még sohasem ért el.*

Sikereinket a bolgár nép hősies munkájának, a szocialista tábor országaival való együttműködésnek és a Szovjetunió nagyarányú testvéri segítségének köszönhetjük.

Kedves elvtársak és elvtársnők!

A Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusa tanács-

kozásait a nemzetközi légkör enyhülésének időszakában folytatja. A Szovjetunió szívós és következetes békeszerető politikájának jóvoltából a barométer a nemzetközi feszültség enyhülését jelzi, s mutatója „rossz idő" után „derült idő" felé tart. A „hidegháború" híveinek mind nagyobb nehézséget okoz háborús kalandorpolitikájuk folytatása.

N. Sz. Hruscsov elvtárs történelmi jelentőségű amerikai látogatása súlyos csapást mért a „hidegháborúra" és az „erőpolitikára". Hruscsov elvtárs amerikai látogatása és az ENSZ-ben mondott beszéde új lehetőségeket nyitott a teljes és általános leszerelésre, és valamennyi kontinens népét arra ösztönözte, hogy még nagyobb lelkesedéssel küzdjön a béke megvédéséért.

Természetesen a „hidegháború" és a katonai agresszió hívei nem tették le a fegyvert, és minden erejükkel harcolnak a béke hívei ellen, azok ellen, akik a vitás nemzetközi kérdéseket tárgyalások útján óhajtják megoldani.

A magunk részéről is a legerélyesebben tiltakozunk az ellen, hogy az ENSZ-ben az ún. „magyar kérdést" napirendre tűzzék, hiszen ez csupán kiagyalt provokáció, amely a nemzetközi kapcsolatok javulásának ellenségeit szolgálja, az új háború gyújtogatóinak céljait mozdítja elő, s egyszersmind a legdurvább beavatkozás Magyarország belügyeibe.

Szocialista táborunk ereje mindenekelőtt testvéri együttműködésünkben és egységünkben rejlik. *Ez, és ezen belül a hatalmas és legyőzhetetlen Szovjetunió ereje kijózanítólag hat a „hidegháború" híveire és a háborús gyújtogatókra.* Éppen ezért egyik legfontosabb feladatunk, hogy állandóan fokozzuk a szocialista tábor erejét és szilárdítsuk egységét. Minél erősebbek a szocialista országok, minél szilárdabb a szocialista tábor egysége, annál több lehetőség nyílik arra, hogy *a háborút, mint a vitás kérdések megoldásának módját, kiküszöböljük.*

Még egyszer üdvözölve önöket, a VII. kongresszus küldötteit, s önök révén a pártot és az egész magyar népet, újabb, még nagyobb sikereket és eredményeket kívánok ahhoz, hogy a közeljövőben befejezzék a szocialista társadalom alapjainak

lerakását és gyorsabb ütemben építsék Magyarországon a szocializmust.

Éljen a magyar nép és a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Erősödjék és virágozzék a bolgár és a magyar nép testvéri barátsága!

Éljen a Szovjetunió vezette hatalmas szocialista tábor!

Éljen a világbéke! (Nagy taps. — A kongresszus részvevői állva tapsolnak.)

MAX REIMANN,

a Németországi Kommunista Párt főtitkára:

Elvtársnők, elvtársak!

A Németországi Kommunista Párt Központi Bizottságának küldöttsége testvéri, harcos üdvözletét tolmácsolja a kongresszusi küldötteknek s általuk a Magyar Népköztársaság munkásainak, dolgozóinak.

Engedjék meg, hogy felolvassam pártunk Központi Bizottságának üdvözlő sorait:

Mi, német kommunisták, nagy rokonszenvvel és szolidaritással tekintünk a magyar dolgozók harcára, amit a békében és a szocializmusban megvalósítandó boldog életért vívnak.

A nemzetközi helyzet enyhülésének beköszöntése és az erőpolitika csődje — ami N. Sz. Hruscsovnak az Egyesült Államokban tett látogatása eredményében tükröződik — fokozza a békeszerető népeknek a tartós békéhez és a világot átfogó leszereléshez fűzött reményeit. *A magyar népnek jelentős része van korunknak ebben az örvendetes tendenciájában.*

A Magyar Szocialista Munkáspárt nagy érdeme, hogy a reak-

ciós és ellenforradalmi háborús provokációkkal szemben vívott harcával — amelyekben mindenekelőtt a nyugatnémet militaristák és revansisták vesznek részt — derekasan hozzájárul a világbéke megőrzéséhez. Nyugat-Németországban is a békeszerető lakosság egyre szélesebb körei kísérik rokonszenvvel fáradozásukat a békés együttélésért és az enyhülésért, az önök testvéri viszonyát a Német Demokratikus Köztársasággal, törekvésüket, hogy szoros barátságban éljenek az egész német néppel, s az általános és átfogó leszerelést célzó szovjet javaslatoknak nyújtott hatékony támogatásukat.

Két világháború tanulságai, a magyar és a német munkásmozgalom forradalmi harcának áldozatos tapasztalatai azt mutatják, hogy *a német imperializmus és militarizmus népeink halálos ellensége. Az antant imperialistái tiporták el a Magyar és a Bajor Tanácsköztársaságot. A német militarizmus és imperializmus ezer és ezer magyar hazafit és német antifasisztát gyilkolt meg.* Az Adenauer-kormány ismét betiltotta pártunkat, a Németországi Kommunista Pártot. Ösztönzőleg hat ránk, hogy tudjuk: a magyar dolgozók támogatják harcunkat a nyugatnémet militarizmus és revansizmus, az atomfelfegyverzés ellen, a Szövetségi Köztársaság politikájában a béke és az enyhülés javára megvalósítandó fordulatért, a parlamentáris-demokratikus rendért és a Németországi Kommunista Párt szabadságáért.

A német imperialisták és militaristák agresszív és revansista törekvésükben már az első és a második világháború előtt helytelenül értékelték saját erejüket. S ma ismét azt teszik, jóllehet *az egész világon s Németországban is gyökeresen megváltoztak az erőviszonyok a béke és a demokrácia javára.* Ma már fennáll a Német Demokratikus Köztársaság, az első német békeállam, amely szilárd védőbástya a német militarizmus és revansista tervei ellen vívott harcban.

Biztosítjuk önöket, drága elvtársak, hogy továbbra is minden erőnket latbavetjük, és megvalósítjuk a munkásosztály akcióegységét, hogy ily módon megfékezzük a német militarizmust

és revansizmust, s elfojtsuk a monopóliumok hatalmát, nehogy ismét német területről robbanjon ki a háború. *(Taps.)*

Pártunkat örömmel tölti el az, hogy hazájuk, a Magyar Népköztársaság ma a Magyar Szocialista Munkáspárt körültekintő marxista—leninista politikája folytán erősebb, mint valaha. A szocializmus építéséért vívott harcban új és még nagyobb sikereket kívánunk önöknek, munkásoknak, parasztoknak és értelmiségieknek.

Éljen a magyar nép, amely áldozatos munkával befejezi a szocializmus alapjainak lerakását!

Éljenek a szocializmus országai, élükön a hatalmas Szovjetunióval!

Éljen a proletár internacionalizmus, az összes országok kommunista és munkáspártjai közötti szoros kötelék!

Éljen népeink közös békeharca! (Nagy taps. A kongresszus részvevői állva tapsolnak.)

GÁBOR MÁRTON,

budapesti küldött:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Zuglóban tervet dolgoztunk ki a kerület fejlődésének meggyorsítására, s ehhez igénybe vesszük a lakosság társadalmi támogatását is. Több mint 3 millió forint értékű munkát végeztek el a kerület lakosai munkaidő után, társadalmi munkában.

Az 1957-es országos pártértekezlet nyomán arra törekedtünk, hogy megalapozott és átgondolt vezetéssel elősegítsük üzemeink rentábilissá tételét. Úgy érezzük, eredményesebb gazdasági munkánkkal nekünk is hozzá kell járulni a szocialista tábor erősítéséhez. Zuglóban mozgalom indult, hogy az üzemek *az állami beruházásokon kívül használják fel saját erőforrásaikat is a fejlesztésre, a rekonstrukcióra, s a korszerűtlen technikát váltsák fel modern módszerekkel.*

Kerületünkben is létrejöttek üzemfejlesztési munkaközösségek, s máris figyelemre méltó megállapításokról számolhatnak be. Kiderült, hogy több gyárban a gépeket nem használják ki megfelelően, alig néhány vállalat dolgozik két műszakban. A zuglói üzemek tapasztalatai alapján két problémára szeretném felhívni a figyelmet. Az egyik az, hogy *a vállalatok alaprentabilitását hosszabb időre határozzák meg,* hogy időben, megfelelően tudjanak tervezni. A másik: *gyorsítsák meg az önköltségi hitel kiutalását.*

A kongresszuson elhangzott beszámolók lelkesítik a zuglóiakat is. Ezekért a nagyszerű célokért érdemes minden erőt latbavetni. *(Taps.)*

FEHÉR LAJOS,

a Központi Bizottság titkára, a Politikai Bizottság tagja:

Tisztelt kongresszus!

Társadalmunk szocialista átalakítása akkor válik teljessé, ha a legközelebbi években sikeresen befejezzük a mezőgazdaság szocialista átszervezését, s ezzel lerakjuk a szocializmus alapjait az egész népgazdaságban. Ezt a fő feladatot, a falu szocialista átalakítását úgy kell végrehajtanunk, hogy az átszervezéssel *egy időben a mezőgazdasági termelés és az árutermelés a népgazdaság szükségleteinek megfelelően állandóan növekedjen.*

Felszólalásomban ennek az ún. „kettős feladatnak" néhány elvi és gyakorlati kérdéséről szeretnék szólni.

Mint ismeretes, a második ötéves tervben a mezőgazdaság termelését öt évi átlagban 30—32 százalékkal kell emelni az 1954—1958-as szinthez képest. Felteheti bárki számunkra a kérdést, hogy ezt a nehéz feladatot, tehát azt, hogy az átszervezéssel egyidőben a mezőgazdasági termelés és árutermelés a terveknek megfelelően nőjön: meg tudjuk-e valósítani?

A Központi Bizottság meggyőződése, hogy e bonyolult, egyáltalán nem könnyű feladatot *meg lehet valósítani.* Éppen a ter-

melőszövetkezeti mozgalom egészséges ütemű előrehaladása, illetve a legközelebbi években történő befejezése, tehát *az új, szocialista termelési viszonyok kialakulása teszi lehetővé, hogy a mezőgazdasági termelés is erőteljes fejlődésnek induljon.* Lehetővé teszi azáltal, hogy a dolgozó parasztoknak a szövetkezetekbe történő tömeges belépése révén megteremtjük a gazdálkodás nagyüzemi kereteit, ahol mód nyílik a technika és tudomány vívmányainak széleskörű alkalmazására. Mindjárt hozzátéve, hogy ha a szövetkezeti tagság az ezekben rejlő óriási előnyöket természetesen a legnagyobb mértékben ki is aknázza a munkatermelékenység növelésére, a hozamok emelésére.

A termelőszövetkezeti mozgalom erősítése és továbbfejlesztése természetesen nem menthet fel bennünket attól a feladattól, hogy — a „kettős feladat" sikeres megoldása érdekében — az egyéni parasztgazdaságokban rejlő lehetőségeket is a legnagyobb mértékben kihasználjuk a népgazdaság, az ország ellátása és saját maguk érdekében.

Mindezek a célkitűzések a termelőszövetkezetek megszilárdításának, a mezőgazdasági termelés belterjes fejlesztésének és az árutermelés növelésének helyes végrehajtásával érhetők el.

I

A termelőszövetkezeti mozgalom továbbfejlesztésében fő feladat a *meglevő termelőszövetkezetek megszilárdítása*, tehát politikai, szervezeti megerősítése, gazdálkodásuk megjavítása, termeshozamuk állandó emelése.

Az eredményes, jó gazdálkodás kialakítása a jövőben is alapját képezi a sikeres előrehaladásnak: annak, hogy újabb és újabb paraszti tömegeket nyerjünk meg a szövetkezetek számára. És annak is, hogy a mindjobban erősödő, hovatovább — reméljük már e télen — túlsúlyra kerülő szocialista szektor sikeresen teljesíthesse a második ötéves tervben kitűzött nem kis feladatokat a termelés és árutermelés fellendítésében.

Pártunk az elmúlt években számos új intézkedést foganatosított a termelőszövetkezetek megszilárdítása érdekében. Ezek az intézkedések beváltak, szövetkezeteink megerősödtek. Ez a megállapítás érvényes nemcsak a régi, de általában az idén nagy számban alakult új és kibővült szövetkezetekre is. Párt- és állami szerveink, valamint a szövetkezeti útra lépő dolgozó parasztság jó munkáját mi sem dicséri jobban, mint hogy a számszerű fejlesztésben elért idei nagyon jelentős sikerek mellett ilyen gyors ütemű, tartós eredményeket szülő megszilárdításra sem volt még példa a termelőszövetkezeti mozgalom tízéves fejlődésében. Ezt többek között élénken tükrözi az az örvendetes tény, hogy az idén országos átlagban, azonos időszakra számítva, egy munkaegységre előreláthatóan közel 34 forint értékű részesedés jut a tavalyi 31,7 forinttal szemben. Ez azt jelenti, hogy a közös gazdálkodásból származó egy családra eső jövedelem a régi termelőszövetkezeteknél a tavalyi 12 300 forintról az idén 15 700 forintra nő, az új termelőszövetkezeteknél pedig a tavalyi 8300 forintról 8400 forintra. Számunkra örvendetes továbbá az a tény is, hogy a mérleghiányos termelőszövetkezetek száma, a nagy területi felfutás ellenére is, előreláthatóan jóval kevesebb lesz a zárszámadáskor, mint a tavalyi esztendőben a jóval kisebb területen volt. Ez egy kat. hold szántóra vetítve azt jelenti, hogy a mérleghiány a tavalyi 63 forintról 26 forintra csökken.

A Központi Bizottság legutóbbi, 1959. október 22-i határozata nyomatékosan felhívja a figyelmet arra, hogy az induló fejlesztési munka idején is megfelelő figyelmet kell szentelni a meglevő termelőszövetkezetek további erősítésére. Ezt a feladatot a fejlesztési munka mellett sem szabad elhanyagolni. S az új szövetkezetek megalakulása után már az első naptól kezdve igen nagy gondot kell fordítani a nagyüzemi gazdálkodás megalapozására, a gazdasági, politikai vezetés megerősítésére, a munkafegyelem megszilárdítására stb.

A termelőszövetkezetek megerősödésének legfontosabb feltétele *a tagság fegyelmezett, szorgalmas munkája, saját erőforrá-*

sainak lehető legnagyobb mértékű kihasználása. Ezt egészíti ki a szocialista állam sokoldalú, hathatós támogatása, a többtermelésre és nagyobb árutermelésre serkentő gazdasági ösztönzők egész rendszere. E gazdasági ösztönzők beváltak és rendre meghozzák a kívánt eredményeket a legtöbb területen. Az eddiginél nagyobb előrehaladásra van azonban szükség a *saját anyagi erőforrások jobb kihasználásában,* nevezetesen a *saját beruházások növelésében,* kiváltképp a következő főbb területeken:

1. Nagy erőfeszítéseket kell tenni mindenekelőtt a *közös állatállomány mielőbbi kialakítására.* Szükséges, hogy a megyék a 100 kat. hold szövetkezeti szántóra megadott állatsűrűségre vonatkozó fejlesztési irányszámokat teljesítsék, ha azt akarjuk — márpedig akarjuk —, hogy a lakosság hús-, zsír- és tejellátása a terveknek megfelelően alakuljon. A közös állatállomány kialakításában szövetkezeteink a szarvasmarhánál értek el leginkább eredményt az idei esztendőben, főleg a belépett parasztok által behozott jószágok révén, ugyanis ez év októberére a 100 kat. hold szántóra eső közös állatállomány sűrűsége 14,4 db-ra nőtt a tavalyi 12 db-bal szemben. Nem ilyen kedvező a kép azonban a közös kocalétszám és a hizlalásra beállított süldőállomány alakulásánál. Ezen a helyzeten a jövő esztendőben a termelőszövetkezeti vezetőknek és az állami irányító szerveknek együttes erővel feltétlenül gyökeres javulást kell elérniük.

A közös állatállomány kialakítása és fejlesztése természetesen mindenekelőtt a *közös férőhelyek építésétől* függ. A jószágokat olyan ütemben kell a közösbe bevinni, ahogyan a férőhelyek elkészülnek. Népgazdaságunk ismert anyagi helyzete nem teszi lehetővé, hogy valamennyi közösbe hozott tehén részére téglából készült, korszerű s egyben drága magtárpadlásos istállót építsünk. Átmenetileg meg kell elégednünk azzal, hogy a bevitt szarvasmarhát részben átalakított középparaszti istállókban, tanyákban, pajtákban helyezzék el. A most megjelent 3004/2-es kormányhatározat egyenesen előírja, hogy a növendékmarha, sertés, juh és baromfi részére *csak egyszerű kivitelezésű, olcsó épületeket szabad és kell építeni.* Az egyszerű szerfás építkezés,

a középparaszti istállók átalakítása stb. tehát a termelőszövetkezeti építkezés homlokterébe került, s még inkább így lesz a jövőben. Ezek az egyszerű megoldások nemcsak olcsók, hanem biztosítják az állatok természetszerű tartását is, ami állategészségügyi szempontból fontos, s ami még ennél is lényegesebb: egyben *meggyorsítják* a közös állatállomány kialakítását. E munka jelentősége megköveteli, hogy pártszervezeteink és tanácsaink megfelelően foglalkozzanak ezzel a kérdéssel, és adják meg ehhez a szükséges segítséget.

2. A gépállomások gépparkjának erőteljes, sőt az eddiginél jóval erőteljesebb továbbfejlesztése mellett a kormány a most kiadott 3004/2. számú határozatában lehetővé tette, hogy a termelőszövetkezetek — kombájn és cséplőgép kivételével — ezentúl a korábbi megkötöttség nélkül *vásárolhassanak saját maguknak erőgépeket a szükséges munkagépekkel együtt.* Sőt ehhez — indokolt esetben —, a szövetkezet teherbíróképességének megfelelően, még hitelt is bocsát rendelkezésre.

A szövetkezetek saját gépesítésének kétségtelen előnye, hogy a gépek mindig kéznél vannak, s a szövetkezet akkor üzemelteti, amikor a soronlevő munkák éppen megkívánják. Kihasználási fokuk többek között emiatt is jobb és gazdaságosabb. Az általuk végzett munka önköltsége pedig jóval alacsonyabb.

Világosan látni kell azonban azt is, hogy átmenetileg — amíg a gépállomások gépparkjának erőteljes fejlesztése és a szövetkezetek saját gépvásárlása révén a gépesítés megfelelő színvonalra nem fejlődik — a termelés csak úgy növelhető, ha az új termelőszövetkezetek a korszerű nagygépek mellett a *hagyományos termelőeszközt:* a lófogatot is felhasználják a termelőmunkában.

3. A saját erőnek sokkal nagyobb szerepet kell kapnia az öntözéses gazdálkodás kiterjesztésében. Jelenleg 125 000 kat. holdat öntözünk hazánkban, s a második ötéves terv végére ezt 360 000 holdra kívánjuk kiterjeszteni, tehát több mint kétszeresére. Ez nagy erőfeszítéseket kíván az állami gazdaságoktól és a termelőszövetkezetektől egyaránt. De megvalósítható,

különösen ha az irányító szervek gondolkodásmódjában is mihamarabb bekövetkezik egy egészséges változás az egyszerűbb öntözési formák és a saját erő felhasználásának javára. Igaz az, hogy az alagcsöves, szórófejes, esőztető öntözés a legkorszerűbb, legeredményesebb öntözés. Viszont az is igaz, hogy a legnagyobb befektetéseket — kat. holdanként 12 000—14 000 forintos beruházást — követeli és anyagigényes. Jóval olcsóbb az „expresskutas" és „csőkutas", rétegvizes öntözés, amely ugyancsak esőztető rendszerű. Legkevésbé anyagigényes a hagyományos felületi öntözési mód, amelyet vissza kell helyezni polgárjogába, az első helyre az összes öntözési formák közül. Ezt győzzük ugyanis leginkább erővel, feltéve, ha a korszerű technikát itt is párosítjuk a hagyományossal: tehát ha a gátak megépítésénél, a tereprendezésnél szóhoz jut mindenekelőtt *az ásó, a lapát és a taliczka!*

Az új öntözőtelepek létesítését, a meglevő elég nagy területű, üzemen kívüli elavult rizstelepek átépítését úgy tudjuk meggyorsítani, ha nem várunk mindent a gépi tereprendező technológiától, a vállalati „kapacitástól", mert ez szűkös. Ellenben: sokkal nagyobb mértékben építünk itt is a legegyszerűbb megoldásokra, eszközökre, tehát a *paraszti önerőre.* De hasonlóképpen kell cselekednünk a kettős hasznosítású vízcsatornák rendbehozatalánál, új belvízcsatornák építésénél, a rétek, legelők javításánál is stb.

Munkaerő van bőven a termelőszövetkezetekben és a községekben. Itt az ideje és nagyon kívánatos lenne, ha az ilyen feladatok paraszti önerőből történő megoldására szélesebb körű *társadalmi megmozdulásokat* szerveznének. S ehhez pártszervezeteink adják meg a szükséges politikai támogatást!

II

A második ötéves terv termelési célkitűzései minden eddiginél nagyobb feladatok elé állítják a magyar mezőgazdaságot. A termelés ilyen arányú fejlesztése csak a korszerű termelési

eszközökkel dolgozó szocialista nagyüzemekben lehetséges. A mezőgazdaság átszervezése során *kialakuló új, szocialista termelési viszonyok lehetővé teszik számunkra, hogy a második ötéves terv időszakában gyökeres változás következzék be mindenekelőtt a gépi munka felhasználása, az öntözés, a talajerőutánpótlás, a belvízrendezés, a nemesített vetőmagellátás, a takarmányozás megjavítása, korszerűsítése, illetve kiterjesztése terén.*

Ennek fő módszere: a termelés további *belterjesítése.* A mezőgazdasági termelés fellendítésének ez kulcskérdése. A belterjesség fogalmát nálunk még mindig elég sokan — részben külföldi szakkönyvek hatására — helytelenül értelmezik. Többek között a belterjesség fokozását azonosítják a munkaintenzitás növelésével, tehát azzal, hogy a hozamok növelése érdekében minél több emberi munkaerőt használjanak fel.

A belterjesség ilyen leszűkítése az emberi munkára nem más, mint a fogalmak összezavarása. A mezőgazdaság belterjesítésére való törekvés a mi értelmezésünk szerint azt jelenti, hogy *egységnyi területen — tehát egy kat. hold földön — a lehető legnagyobb termelési értéket érjük el.*

A gazdálkodás belterjesítését természetesen a területegységre jutó élő- és holtmunka-ráfordítás növelése útján valósíthatjuk meg. Más szavakkal ez azt jelenti, hogy a termőterület hatékonyságának növekedése egyenes arányban áll az alkalmazott gépek, munkaeszközök számával és hatásfokával, az istállótrágya és műtrágya használatával, az állatállomány sűrűségével és összetételével, a vetésszerkezettel — tehát az értékesebb kultúrák vetésterületi arányának növelésével, a kézi munkaerő legészszerűbb felhasználásával, a legfejlettebb művelési módszerek alkalmazásával.

Mindezek együttes alkalmazása és hatása szabja meg a belterjesség fokát a nagyüzemben. E tényezők együttvéve biztosítják a magas hozamok, a kat. holdankénti legnagyobb termelési érték elérését. Egyben megteremtik a munka termelékenységének kedvező alakulását, az önköltség csökkenését, a gazdaságosabb termelés kialakulását termelőszövetkezeteinkben, álla-

mi gazdaságainkban. Tehát a belterjességre való törekvés nem jelenti a „költség, költség, még több költség" jelentkezését a mezőgazdasági termelésben, hanem azt, hogy *a terméshozamok növelését az elérhető legnagyobb jövedelmezőséggel* valósítjuk meg!

A mezőgazdasági termelés belterjes fejlődését, ezen belül a termelési költségek csökkentését a párt és a kormány segítse elő sokoldalú szervező, felvilágosító tevékenységgel, mindenekelőtt pedig olyan gazdaságpolitikai eszközökkel, amelyek a termelőket anyagilag érdekeltté teszik a célkitűzések megvalósításában.

Ez természetesen nemcsak az árpolitikában juthat kifejezésre, hanem többek között — különösen a legbelterjesebb kultúráknál — a munkaegység-rendszer olyan irányú továbbfejlesztésében is, amely a szövetkezeti tagságot közvetlenül is jobban érdekeltté teszi a minőségi munkában, s ennek révén jobban biztosítja a nagyobb terméshozamok elérését. A különböző elosztási formáknak természetesen meg kell felelniük a szocialista elveknek.

A mezőgazdasági termelés fejlesztésében első számú feladat: az ország kenyerének biztosítása. A kenyérgabona-termesztésnél el kell érnünk, hogy a hozamok erőteljes növelése útján hazai termésből a jelenleginél kisebb vetésterületen is biztosítsuk az ország szükségletének kielégítését s ne legyen kenyérgond ebben a búzatermesztő országban.

Nagyon fontos feladat továbbá: a kellő takarmánybázis biztosítása a növekvő állatállomány számára. E téren nagy előrehaladást értünk el az utóbbi években, különösen ebben az esztendőben. Soha ilyen nagy területen, 143 000 kat. holdon nem termesztettek még hazánkban fő vetésterületű silókukoricát (amelyből a termelőszövetkezetekre 83 000 kat. hold esik). A jövő esztendőben 200 000 kat. holdra kívánjuk a silókukorica vetésterületét növelni. El lehet mondani, hogy a silókukoricánál a gazdaságosabb és nagyobb tápértéket biztosító négyzetes fészkes vetés és művelés aránylag igen rövid idő alatt fő módszerré vált.

Nagy eredményeket értünk el ebben az esztendőben a hibrid vetőmag széleskörű elterjesztésében is. Itt az ideje, hogy a hibrid vetőmag használata mellett széles körben elterjesszük a mélyművelést a kukoricatermesztésben s hozzá megfelelő mennyiségű istállótrágyát és műtrágyát használjunk. A népgazdaságnak nagy érdeke fűződik ahhoz, hogy a Fejér megyei termelőszövetkezetek példájára más megyékben is, különösen a főbb kukoricatermesztő megyékben minél több termelőszövetkezet csatlakozzon a *30 mázsás mozgalomhoz*. Termelőszövetkezeteink jelentős része, különösen a régebbiek, ma már rendelkeznek az ehhez szükséges feltételekkel, és módjukban áll, hogy a gabonafélék után a kapásnövényeknél is, mindenekelőtt ennél a nálunk olyannyira fontos abraktakarmány-növény termesztésénél *tömegesen bebizonyítsuk a nagyüzemi termelés döntő fölényét* az egyéni kisparaszti gazdálkodással szemben. Ha bátran rátérünk erre az útra, aszályosabb időjárás esetén is nagy termést érhetünk el kukoricában, s biztosíthatjuk a rekordra nőtt sertésállomány, de a tehenek számára is az abrakot.

A mezőgazdasági termelés fellendítésében előttünk álló nagy feladatok valóra váltásában nagyon fontos követelmény, hogy az állami gazdaságokban, termelőszövetkezetekben legyen *jó vezetés* és *szakvezetés*. Államunk az utóbbi években igen nagy erőfeszítéseket tett és tesz annak érdekében, hogy a gyenge és új termelőszövetkezeteket ellássa szakemberekkel, abból kiindulva, hogy a szövetkezeti nagyüzemekben a jó elnök és párttitkár mellett *a leggyorsabban ható segítség kétségtelenül a tapasztalt, jó szakember*, aki nagyon sokat tehet a nagyüzemi gazdálkodás megalapozásáért, a korszerű termelési eljárások meghonosításáért, a nagy hozamok kialakításáért. Jelenleg termelőszövetkezeteink 60 százalékában dolgozik szakember. Az idén 1350 agronómus jelentkezett termelőszövetkezeti munkára, s komoly szerepük van az új szövetkezeti gazdaságok idei megerősödésében. A párt számít arra, hogy a fővárosban és vidéken a különböző termeltető vállalatoknál vagy egyéb helyeken dolgozó agronómusok közül *mind többen és többen jelentkeznek*

erre a nem könnyű, de nagyon szép munkára, s részt kérnek a termelőszövetkezetek megszilárdításának és felvirágoztatásának nagyszerű munkájából, amellyel kiérdemlik társadalmunk és államunk legteljesebb erkölcsi és anyagi megbecsülését!

III

A Központi Bizottság 1959. október 22-i határozata nyomatékosan aláhúzta, hogy a termelőszövetkezeti mozgalom előrehaladásának együtt kell járnia a *mezőgazdasági árutermelés fejlődésével.* Ez elsősorban azt követeli meg, hogy minden termelőszövetkezeti községben, járásban és megyében már az átszervezést követő első esztendőben *a termelőszövetkezetekből, a háztáji gazdaságból és az egyéni termelőktől együttesen az államnak az évről évre növekvő szükségletekkel arányosan több mezőgazdasági árut kell kapnia, mint az átszervezés előtti évben.* S az ezt követő években pedig a fellendülő termelés alapján egyre több árut kell adni az országnak.

A növénytermesztésben a dolog természeténél fogva könnyebb a termelőszövetkezet helyzete. Ott ugyanis — a nagyüzemi munkaszervezés, a gépek, a műtrágya használata eredményeként — már az első évben nagyobb terméseredményeket tud elérni, mint az egyéni paraszt, s több árugabonát ad az országnak. Ezt igazolják a szövetkezetfejlesztésben a legnagyobb eredményt elért megyék idei tapasztalatai is. A Központi Statisztikai Hivatal májusi vetésterületi adatai alapján számolva, ez évben Győr megyében 100 kat. hold szántó után a termelőszövetkezetek 140 mázsa, az egyéniek 88 mázsa, Veszprém megyében a termelőszövetkezetek 105 mázsa, az egyéniek 22 mázsa, Szolnok megyében a termelőszövetkezetek 126 mázsa, az egyéniek 50 mázsa kenyérgabonát adtak át az államnak. Ez az örvendetes fejlődés arra a reményre jogosít fel bennünket, hogy a várhatóan tovább fejlődő és izmosodó termelőszövetkezeti szektor a jövő évi új termésből *jóval nagyobb mennyiségű szabad-*

gabonát ad el majd az államnak, s ez megkönnyíti a megfelelő állami tartalékok gyűjtését.

Bonyolultabb a helyzet az állattenyésztésben. A nagyüzemi állattenyésztés kialakítása ugyanis — szintén a dolog természeténél fogva — *folyamatos munka*, s ehhez *időre van* szükség. A közös szarvasmarha-, sertés-, birka- és baromfitartás gyorsütemű fejlesztésére való törekvés és erőkifejtés mellett maximálisan ki kell használni a termelőszövetkezeti tagok háztáji gazdaságában meglevő *árutermelési* lehetőségeket is. Ez azt jelenti, hogy mindazon termékekre, amelyekre a népgazdaságnak különös szüksége van, disznóra, növendékmarhára, baromfira, tojásra, tejre: le kell szerződni velük, *annyira, amennyit csak a háztáji keret elbír*. Ez természetesen annak megértését követeli, hogy a közös jószágállomány eltartásához szükséges takarmány feltétlen biztosítása mellett a munkaegységekre év közben takarmányelőleget adjanak a tagoknak háztáji jószágállomány részére.

A felvásárlás biztonságának a fő útja a jövőben is a szerződéses felvásárlás. A szerződéses termeltetés és felvásárlás a mezőgazdaság szocialista átszervezésével mind nagyobb szerephez jut, mert ezekkel az állam közvetlen módon tudja befolyásolni, irányítani a szocialista nagyüzemek termelését. A szerződéses felvásárlás lényegében a szükséglet és a termelés összeegyeztetését jelenti. Biztosítja többek között a tájtermelés továbbfejlesztését is, vagyis a termelésnek a legmegfelelőbb helyre való összpontosítását olyan módon, hogy egyes növényféleségekre csak bizonyos körzetekben kötünk szerződést.

A szerződéses felvásárlás méreteit ki kell terjeszteni a szocialista szektor termékeinek szinte egészére. A szerződéses rendszert természetesen fenn kell tartani az egyéni gazdaságokkal is. Egyes helyeken azonban még mindig akadnak értetlen emberek, akik akadályozzák az egyéni parasztokkal való szerződést, mondván: „ha leszerződünk velük, nem jönnek be a termelőszövetkezetbe". Az ilyen emberek egyrészt megfeledkeznek arról, hogy a belépő paraszt törvényeink értelmében magával

hozza összes szerződési kötelezettségét a termelőszövetkezetbe. Másrészt az ilyen embereknek nincs helyes fogalmuk az átmeneti idő sajátos problémáiról, annak világos megértéséről — márpedig nekik is világosan meg kell érteniük és e szerint kell cselekedniük —, hogy olyan cikkeknél, mint pl. a sertés, baromfi, cukorrépa, burgonya, tavaly óta a kenyérgabona, amelyekből az állam számára egyenesen kívánatos a szerződéses tervek *túlteljesítése: nem gátolni, hanem segíteni kell a szerződéskötést az egyéni parasztgazdaságokkal is.*

Felvásárlási rendszerünkről három év jó és rossz tapasztalatai alapján ma már nyugodt lélekkel elmondhatjuk, hogy *bevált és kiállotta a próbát.* Ennek alapján a Központi Bizottság ötéves tervéről szóló irányelvei bátran javasolhatják a pártnak és az országnak, hogy a jelenleg érvényben levő felvásárlási rendszert *fenn kell tartani, biztosítva a termelők anyagi érdekeltségét.* Az anyagi érdekeltséget az állam továbbra is elsősorban árpolitikája révén biztosítja. Az árpolitikának az értéktörvény helyes alkalmazásával kell a termelők és a társadalom egészének érdekeit összeegyeztetni. A mezőgazdasági árszínvonalnak továbbra is biztosítania kell egyrészt a termelők anyagi érdekeltségét a termelés fokozásában, másrészt elő kell segítenie, hogy a népgazdaság anyagi helyzetének és a párt politikájának megfelelő arány alakuljon ki a munkások és alkalmazottak, valamint a parasztság reáljövedelme között. A jelenlegi árszínvonal ilyen szempontból megfelelő. Megfelelő a termelőszövetkezetek szempontjából, de — az egyéni parasztgazdaságok szempontjából is. Megfelelő azért, mert termelési biztonságot ad számukra, tehát biztosítja annak lehetőségét, hogy ha szorgalmas munkával többet termelnek: több is legyen a bevételük. Az egyéni dolgozó parasztokkal a párt az átszervezés egész ideje alatt változatlanul a szövetségesi, baráti jóviszonyt kívánja fenntartani. És ezt kifejezésre juttatja mindenekelőtt azzal is, hogy a felvásárlási árrendszer segítségével biztosítja számára az anyagi érdekeltséget, s ezzel hathatósan segíti termelését.

Éppen ezért határozottan el kell vetni az egyes helyeken

fellépő olyan irányú törekvéseket, amelyek pl. a sertés és burgonya felvásárlási árának emelését szorgalmazzák. A parasztságnak — egyéninek és termelőszövetkezetinek egyaránt — világosan meg kell értenie: amilyen érdeke saját maga számára a fogyasztói iparcikkek árának változatlan szinten való tartása, éppen olyan érdeke a munkásosztálynak, az egész országnak, de végső soron magának a parasztságnak is a felvásárlási árak *szilárdan tartása*, amelynek alapján bátran tervezhet és biztonságosan termelhet a jövő esztendőben is.

A népgazdaság szükségleteinek megfelelő termelési szerkezet az értéktörvény helyes felhasználásával elsősorban a *megfelelő árarányok* kialakításával valósítható meg. Tehát a termelési struktúra kialakításának — a termelési adottságok mellett — ugyancsak az árpolitika az egyik legfőbb eszköze. Az egyes mezőgazdasági termékek jövedelmezőségének eltérése lehetővé teszi az állam számára, hogy az árakon keresztül megfelelő irányítást gyakoroljon a termelés szerkezetére. Az államnak az elkövetkezendő években is a szükségletek alapján úgy kell az egyes termékek árait kialakítania, hogy a termelési költségeken felül azoknál a cikkeknél legyen nagyobb jövedelem, amely cikkeknél a lakosság, az ipar és az export szükséglete ezt indokolttá teszi. Megítélésem szerint a mezőgazdasági termékek jelenlegi árarányai megfelelnek a népgazdaság szükségleteinek. A növénytermelésen belül, elsősorban a fontosabb ipari növények (cukorrépa, fűszerpaprika stb.) termelésére ösztönöznek. Emellett erőteljesen hat az anyagi érdekeltség az állattenyésztési ágazatok s ezen keresztül a takarmánynövények termelésének növelésére. Mezőgazdasági árpolitikánk egyik fő célja volt az elmúlt években a szarvasmarhatenyésztés fejlesztésére olyan árak kialakítása, amelyekkel a szarvasmarhatenyésztés és hizlalás, valamint a tejtermelés jelentősen fokozható. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy ezen a területen sikerült viszonylag kedvező fordulatot elérni a beadási rendszer idején kialakult helyzettel szemben. Az országnak majdnem minden területén jelentős mértékben fellendült a szarvasmarhatenyész-

tés és hizlalás, ugyanakkor nem következett be visszaesés a sertéshizlalásban sem.

Felvásárlási rendszerünket tehát — mint az ötéves terv irányelvei hangsúlyozzák — fenn kell tartani és a fejlődésnek megfelelően természetesen *tovább javítani* és *fejleszteni*. Mindenekelőtt olyan irányban, hogy a szerződéses rendszerben a jövőben jobban támaszkodjunk a meglevő és erősödő szocialista szektorra. Továbbá olyan irányban kell javítanunk saját munkánkat, hogy a felvásárlás alakulása *ne csak vállalati feladat* — tehát a termény- és állatforgalmi vállalatok, a földművesszövetkezetek feladata és ügye — legyen, hanem a pártszervezeteké és tanácsoké is: *olyan formában, hogy ehhez adják meg a szükséges politikai támogatást*. Egyes átmeneti nehézségek — paraszti tartalékolás — leküzdése megköveteli ezt a politikai segítséget. Ennek módszereit még ezután kell kialakítani. De ahol már ma behatóbban foglalkoznak vele, pl. Szabolcs megyében a burgonyafelvásárlásnál, máris mutatkoznak eredmények.

Hasonlóképpen a politikai munka megjavításával sikerült elérnünk, hogy ezen az őszön, az időjárás okozta igen nehéz körülmények között a kenyérgabonavetést is sikerült a terv szerinti területen lényegében befejeznünk.

Összefoglalva: A mezőgazdaságban előttünk álló feladatok végrehajtásának kulcsa elsősorban a termelés pártirányítását végző termelőszövetkezeti, állami gazdasági, gépállomási kommunisták kezében van. Ha a kommunisták jól dolgoznak és a pártszervezetek gazdasági szervező munkája, ezzel együtt a rendszeres, mindennapi politikai munka tovább javul: több mint bizonyos, hogy a pártonkívüli falusi dolgozó tömegek megnyerésével és támogatásával a falu szocialista átszervezésével egy időben — éppen ennek talaján — a mezőgazdasági termelés és árutermelés erőteljes fellendítésének feladatát is sikeresen megoldjuk népünk javára. *(Hosszan tartó, nagy taps.)*

SZŐCS GYULA,

Nógrád megyei küldött:

Tisztelt pártkongresszus!

Öröm számomra, hogy legfelsőbb szinten, pártunk kongresszusán ilyen nagy jelentőséget tulajdonítanak a technikai színvonal emelésének. Mi a Salgótarjáni Acélárugyárban határozottan állást foglaltunk a rekonstrukciós megoldás mellett. Ez nem mindenütt népszerű, mivel a termelőüzem munka közben történő fejlesztése több feladatot ró ránk, mintha új, modern üzemet építenénk. Pedig rekonstrukció esetében olcsóbban lehet alkalmazni az élenjáró technikát.

Legyen szabad talán néhány számot felsorolni, melyek terveinket jelzik. A Salgótarjáni Acélárugyárban a hideghengerlésű termékek átlaga a hengermű gépeinél jelenleg 30 m/perc. Az új gépekkel elérjük a 450 m/percet. Az egy gépbe beépített átlag lóerőszám jelenleg 40, és éppúgy két fő dolgozik rajta, mint az új 2300 lóerős gépen.

Hideghengerdénkben a fejlesztés után — a technikai színvonal emelése révén — mennyiségben háromszor, értékben ötször, termelékenységben négyszer annyit fogunk teljesíteni, mint korábban.

Valamikor, a tőkés világban, a Salgótarjáni Acélárugyár kapujában a munkáért ácsorgók közül csak azt vették fel hengerésznek, aki legalább 180 cm magas és 80 kg súlyú volt. Ma sem könnyű a hengerészek munkája. *De jelenthetem a kongresszusnak, hogy 1961-ben meg fog szűnni üzemünkben a nehéz fizikai munka.*

Ma még gyakori a tétovázás: milyen nagyot lépjünk a technikai fejlesztésben. Megyei és városi pártbizottságunk véleménye szerint „a jobb ma egy veréb, mint holnap egy túzok" elv helytelen értelmezése gátolja a haladást. Vagyis bátran alkalmazni kell a legmodernebb technikát, persze meg kell nézni, megvannak-e hozzá a szükséges előfeltételek.

Végezetül a nógrádi küldöttek nevében ígérhetem, hogy a Központi Bizottság beszámolója által kitűzött feladatok megvalósításáért minden erőnkkel küzdeni fogunk. *(Taps.)*

DOBI ISTVÁN,

az Elnöki Tanács elnöke:

Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy tisztelettel, szeretettel és bizalommal üdvözöljem a kongresszust, amelynek tanácskozásaitól és határozataitól az ország és népünk javára oly nagy eredményeket várunk.

Körülnézve a teremben, jólesik látni az elvtársakat, akikkel 1919-ben együtt voltunk vöröskatonák, később együtt harcoltunk a Horthy-fasizmus nehéz esztendei alatt, majd azután, amikor a hős szovjet hadsereg meghozta számunkra a szabadságot, együtt tudtunk dolgozni a szocializmus építésén. És jólesik látni a fiatalokat, a küzdelemben és munkában utánunk következő nemzedék képviselőit, akiknek szemében szintén a kommunista harcosok lelkesedése ég. Ezek a körülmények is hozzájárultak ahhoz, hogy itthon érezzem magamat ezen a kongresszuson, s a kongresszus munkájából, felelősségéből részt kérjek és vállaljak. *(Taps.)*

Amikor országunk, népünk vezető erejének, a kommunisták pártjának kongresszusa tárgyal és határoz — nem néhány tucat milliomos, nem a Magyarországon legyőzött uralkodó osztályokból kikerült világcsavargók gyűlölködésére, hanem a dolgozó magyar milliók sokféle formában és félreérthetetlenül kifejezett bizalmára támaszkodva cselekszik. Sajnálatos, hogy a nemzetközi méregkeverők még mindig eszközként használhatják fel az Egyesült Nemzetek Szervezetét, de ez nem változtat a mi álláspontunkon, a magunk dolgairól most és ezután is mindig magunk fogunk határozni.

A kongresszus abban a kedvező helyzetben van, hogy maga mögött érezheti a nemzetet, a párttagokat és a pártonkívülieket, minden becsületes és jó szándékú dolgozó magyar embert. A párt munkája és vezetése iránti bizalom lenyűgöző erővel mutatkozott meg nemcsak a választásokon, politikai megmozdulásokon, hanem a termelőmunkában és társadalmi fejlődésünkben is. Az ellenforradalom leverése után mély szakadék-

ból indultunk felfelé, és három esztendő alatt a Magyar Szocialista Munkáspárt vezetésével politikai, gazdasági, társadalmi, kulturális téren rendkívüli eredményeket értünk el. Ezeknek a sikereknek a hatása országunk általános erőgyarapodásában és dolgozó népünk életszínvonalának növekedésében is híven tükröződik.

Országunkban nincs munkanélküliség, nincs rongyos és éhező ember. Ezt azonban csak azok tudják igazán értékelni, akik éheztek, rongyosak voltak, reménytelenül vándoroltak munka után az ország egyik végétől a másikig.

Ilyenek voltak a felszabadulás előtti idők, amelyeknek kizsákmányoló rendszerével a nyugatiak olyan szívesen újból megajándékoznának bennünket. De sem a földesurakból, sem a bankárokból, sem a nyugatiak ilyen jóindulatából nem kérünk.

A Központi Bizottság jelentése, Kádár János elvtárs referátuma alapján jogos elégedettség és bizakodás légköre uralkodik a kongresszus tanácskozásain. Elégedettség, de mértéktartó elégedettség; bizakodás, de nem elbizakodottság. S ez így van jól. Felszabadultunk, azután a kommunisták céltudatos munkája a dolgozó nép kezébe adta a földet, az ipart, a kereskedelmet, a közigazgatást, a törvényhozást, az államhatalmat, új társadalmi fejlődés indult, megkezdtük szocialista hazánk építését. Fejlődésünk 1956 őszén törést szenvedett, azonban az ellenforradalom óta eltelt három esztendő alatt reményeinken és várakozásunkon messze túlmenő mértékben megint meggyorsult a fejlődés. Miért? Mert barátainktól, elsősorban a felszabadító Szovjetuniótól nagy segítséget kaptunk az induláshoz, s a párt helyesen mérte fel a lehetőségeket, becsületesen, őszintén politizált és politizál ma is. A mi pártunk a népért és az országért, a nép és az ország javára politizál, és okos, helyes tervei, útmutatásai a tömegek helyeslésével találkoznak. Meggyorsult a fejlődésünk, mert a dolgozó nép végrehajtotta és végrehajtja, évről évre túlteljesíti a terveket. A kialakult bizalom légkörében érdekes és értékes kezdeményezések születnek a

tömegek soraiban, és a *nép akarata újabb és újabb bátor kezdeményezésekre ösztönzi a pártot.*

A párt nem titkolja el a hibákat és a nehézségeket sem, és természetes, hogy a Központi Bizottság beszámolója ebben a szellemben készült. Maga a kongresszusi vita is ezt tükrözi. Így van ez jól, hiszen a kongresszus feladata, hogy az élet menetében jelentkező problémák megoldásához elvi és gyakorlati tanácsokat, útbaigazításokat adjon a párt tagságának, a Központi Bizottságnak, az ország egész népének.

Szocialista átalakulásunk egyik legfontosabb időszerű kérdése a *mezőgazdaság fejlődése, a termelőszövetkezeti mozgalom.* Ez a kettő egymástól elválaszthatatlan. Az idén ezen a területen szép eredményeket értünk el és további sikereket várhatunk. A parasztság körében mindinkább tért hódít a felismerés a nagyüzemi gazdálkodás előnyeiről a parcella-gazdálkodással szemben. Bár a földtulajdonnal rendelkező parasztokban még erősen élnek apáik és nagyapáik hagyományai — ma már az egész országban, mindenfelé vannak olyan termelőszövetkezeteink, amelyeknek élete, gazdasági eredményei alkalmasak arra, hogy leküzdjék falun az egészségtelen, maradi hagyományok visszahúzó erejét. Ma már a példák bizonyítják, hogy a szocialista nagyüzemi forma termelékenyebb és jövedelmezőbb, emberkímélő munkamódszerek kialakítását teszi lehetővé a mezőgazdaságban.

A párt és az állam segítséget nyújt a parasztságnak, értékeli és támogatja a termelés fejlesztésére irányuló erőfeszítéseket, de elsősorban és nagyobb mértékben a szocialista társulásoknak ad támogatást. A dolgozó parasztság hozzáértése és szorgalma a kisparcellából is kihozza azt a keveset, amit kihozni lehet. *De ez a szorgalom és hozzáértés a gépek segítségével, fejlettebb tudományos termelési módszerek alkalmazásával sokszorosan érvényesül* és ragyogó eredményeket hoz a szövetkezeti nagyüzemekben. Dolgozó parasztjaink mint ezer holdak gazdái, ebben az esztendőben is nagyszerű termelési sikereket értek el.

Ma már több száz kitűnő, erős szövetkezetünk van, de persze

ezekben a szövetkezetekben még nem lehet mindenkiről elmondani, hogy szövetkezeti paraszt. Pedig arra kell törekedni, hogy minden szövetkezeti tagunk mielőbb szocialista emberré formálódjék, és öntudatosan vegye ki részét a szocialista termelőmunkából. Ugyanakkor legyen munkása az egész falu szocialista társadalmi átalakulásának is. Arra kell törekednünk, hogy meglevő szövetkezeteink állandóan fejlesszék növénytermelésüket és állattenyésztésüket, gondozzák és növeljék a föld termőerejét, minél tökéletesebben alkalmazzák a gépi erőt, a legmodernebb termelési technikát.

Becsüljék meg, gyarapítsák a szövetkezeti közös vagyont, mert ez a szövetkezeti tagok vagyona, és egyúttal a termelőszövetkezet gazdasági fejlődésének anyagi alapja is.

Erősítsék szövetkezeteiket, mert végeredményben minden szövetkezet olyan erős, amilyenné a saját tagjai teszik. És minél erősebbek a szövetkezetek, annál gyorsabban tűnnek el életükből azok az ellentmondások, amelyek a tagság eredeti osztályrétegeződéséből, a kapitalizmus farkastörvényeiből származó, szegényparaszt—középparaszt szembenállásból maradtak ránk felszámolandó örökségül.

A szövetkezetekben minden téren érvényre kell juttatni a legszigorúbb szocialista erkölcsi törvényeket, amin sok minden egyéb mellett például azt is értem, hogy a szövetkezeti vagyon sehol sem lehet csákiszalmája. A szocialista szövetkezeti erkölcs kialakítása természetesen nagyobb mértékben nevelés és csak kisebb mértékben jogszabályok dolga. A pártnak és a szocialista építés minden munkásának nagy figyelmet kell fordítania arra, hogy szövetkezeteink és szövetkezeti tagságunk belső életéből kiirtsuk a kapitalizmus minden csökevényét és végérvényesen uralomra segítsük a szocialista erkölcsöt.

A falu, a dolgozó parasztság munkájával és politikai állásfoglalásával félreérthetetlenül kifejezi ragaszkodását a párthoz, a munkásosztályhoz, a népi hatalomhoz és a proletárdiktatúrához. Eszmei, elvi és gyakorlati útmutatásokat vár a párttól és ettől a kongresszustól. Amikor a kongresszus kommunista

igazmondással és őszinteséggel vitatkozik, megfontoltan tanácskozik és forradalmár bátorsággal határoz a magyar élet nagy kérdéseiről, azt a nemzeti egységet szolgálja, amelyet a becsületes dolgozó emberek neveznek nemzeti egységnek. Erősíti kapcsolatainkat a Szovjetunió által bölcsen vezetett szocialista táborhoz és a világ proletariátusának nagy családjához. Szolgálja a béke ügyét, a népek békés egymás mellett élését, barátságát. Ehhez a munkához elvtársi hűséggel kívánok sok sikert és mindenkinek jó egészséget. *(Hosszan tartó, nagy taps.)*

HYSNI KAPO,

az Albán Munkapárt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves küldött elvtársak és elvtársnők!

Engedjék meg, hogy az Albán Munkapárt Központi Bizottsága, az albán kommunisták, munkásosztályunk és egész népünk legszívélyesebb testvéri üdvözletét tolmácsoljam a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának, valamint minden magyar kommunistának és a magyar testvérnépnek. Engedjék meg, hogy mindjárt további sikereket kívánjak a szocializmus, a kommunizmus építésének dicsőséges útján.

A mi pártunk és országunk valamennyi dolgozója nagy érdeklődéssel kíséri a kongresszus munkáját. Az albán kommunisták jól tudják, hogy az önök pártja híven követte és alkalmazza a marxizmus—leninizmus tanításait, bátran leküzdött minden nehézséget és akadályt, szétzúzta ellenségeit, eltántoríthatatlanul haladt előre, és ezért az albán kommunisták rendít-

hetetlenül bíznak abban, hogy a jövőben még nagyobb győzelmekre vezeti a magyar népet.

Kedves elvtársak! Valamennyi kommunistával és becsületes dolgozóval együtt, aki a békéért és a népek barátságáért harcol, mi, albán kommunisták is nagy örömmel ismerkedtünk meg Kádár elvtárs elhangzott beszámolójából azokkal a nagyszerű sikerekkel, amelyeket a testvéri magyar nép az új Magyarország építésében aratott. Még nagyobb örömmel fogadjuk azokat a ragyogó távlatokat, amelyeket ez a kongresszus a második ötéves tervvel nyit meg az önök népe és országa előtt.

Az ipar fejlődésének gyors üteme, a mezőgazdaság kollektivizálása, amely a falu szocialista átalakításának az egyetlen helyes lenini útja, azok a nagy beruházások, amelyeket a népgazdaság és a kultúra továbbfejlesztésére, a dolgozók anyagi és kulturális színvonalának további emelésére előirányoztak: mind-mind elevenen tanúsítják, hogy az önök pártja helyes, marxista—leninista úton jár. Csak az egykori uralkodó osztályok és a belső reakció maradványai, valamint az imperialisták és lakájaik, a modern revizionisták és a renegátok bőszülnek fel, valahányszor azokról az eredményekről hallanak, amelyeket önök eddig elértek és amelyeket a jövőtől várnak. Ez azonban nem fogja megakadályozni népüket abban, hogy előrehaladjon. Jól tudjuk, hogy a harag és a nyugtalanság, amely az imperialistákat és a szocializmus egyéb ellenségeit gyötri, dühre és agresszivitásra készteti őket országainkkal szemben. Bármilyen terveket szőjenek is azonban az imperialisták és lakájaik — akár nyíltan, akár álcázva, akár közvetlenül, akár az áruló revizionisták révén — a szocialista országok, a kommunista és munkásmozgalom ellen, mindig csúfos kudarcot fognak vallani.

A szocialista országokban a párt és a nép megbonthatatlan egységet képez. Országaink és pártjaink a Szovjetunió vezette hatalmas szocialista táboron belül acélos egységben forrtak össze. Örök barátság fűz össze bennünket. Ennek az egységnek és e barátságnak az alapja a marxizmus—leninizmus nagy eszméje.

Ugyan ki tudná elfeledni azokat a bűnöket, amelyeket 1956 októberében követtek el az imperialisták és a marxizmus—leninizmus ellenségei? Abban az időben az önök pártja és népe súlyos napokat élt át. Ezekben a nehéz napokban önök mellett állt a mi pártunk és népünk is — éppen úgy, mint valamennyi marxista—leninista párt és valamennyi szocialista ország népe —, készen arra, hogy megadjon bármilyen segítséget. A magyar nép, a hős magyar munkásosztály, a magyar kommunisták, a Szovjetuniónak az internacionalizmus eszméiből fakadó segítségével, szétzúzta az ellenforradalmat. A magyar nép meg tudta védelmezni forradalmi vívmányait, és ez a győzelem végtelenül nagy örömmel töltötte el pártunkat és népünket.

Ma megállapíthatjuk, hogy a magyar nép nemcsak az ellenforradalom ütötte sebeket gyógyította be, hanem gyors léptekkel halad előre a szocializmus építésének útján.

Elvtársak! Kongresszusuk olyan időpontban ül össze, amikor a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom erősebb, mint valaha, amikor a szocialista tábor országai, élükön a Szovjetunióval, nap mint nap egyre nagyszerűbb győzelmeket aratnak a gazdaság, a kultúra, a technika, a tudomány valamennyi területén, amikor a Szovjetunióban már felkelőben van a kommunizmus napja és fényes sugarai beragyogják szocialista országainkat, megvilágítják a szocializmus átfogó építésének, majd a kommunizmus felépítésének útját, ahogy azt a Szovjetunió Kommunista Pártjának XXI. kongresszusa meghatározta.

Mindez arról tanúskodik, hogy a szocialista rendszer vitathatatlanul magasabbrendű, mint a kapitalista rendszer. Az idő a szocializmus malmára hajtja a vizet. Az emberiség derűlátással és bizalommal tekint a holnap elé, és örömmel köszönti a békepolitikát, a különböző társadalmi rendszerek békés egymás mellett élésére irányuló törekvéseket. A világbéke megvédésében és a békés egymás mellett élés megvalósításában a fő érdem népeink nagy barátját, a Szovjetunió népét és Lenin alapította kommunista pártját illeti meg. *(Nagy taps.)* Az albán nép és az Albán Munkapárt nevében e kongresszus

emelvényéről is ismételten kifejezem mélységes hálánkat a Szovjetuniónak, kommunista pártjának és külön Hruscsov elvtársnak mindazért, amit a szocialista tábor népei és az emberiség javára tesznek.

Elvtársak! Az albán nép a napokban ünnepelte felszabadulásának 15. évfordulóját. Ez a másfél évtized kemény munkában és fáradhatatlan, hősies harcban telt el, amelyet népünk külső és belső ellenségeink ellen, szabadságunk és függetlenségünk megvédéséért, a szocializmus felépítéséért folytatott.

Albániában az elmúlt 15 évben gyökeres változások mentek végbe. Hazánk olyan elmaradott országból, amelyben a lakosságnak több mint 80 százaléka írástudatlan volt, agrár-ipari országgá alakult át. Gyors ütemben fejlődik népgazdaságunk. Felszámolták az írástudatlanságot, a közoktatás, a művészet és a kultúra virágzik. Albániában ma 16 nap alatt állítanak elő annyi iparcikket, mint 1938-ban egész évben. Hazánkban véglegesen győzött a mezőgazdasági termelés szocialista formája. A mezőgazdasági termelés megkétszereződött, s ennek következtében egyre javulnak népünk életviszonyai.

Vajon kivívhatta volna-e népünk ezeket a nagyszerű győzelmeket, ha egyedül van, ha nem élvezte volna azt a barátságot és önzetlen segítséget, amelyet elsősorban a Szovjetuniótól, valamint a szocialista tábor valamennyi országától kapott és kap ma is? Semmiképpen sem. Ma már mindenki előtt világos, hogy a Szovjetunió sokoldalú, önzetlen segítsége nélkül sem mi, sem a többi népi demokrácia nem jutott volna messzire.

Nagy segítséget kaptunk a szocialista tábor országaitól, a Magyar Népköztársaságtól is. Engedjék meg, hogy segítségükért ismét kifejezzem az albán nép és az Albán Munkapárt háláját.

A magyar és az albán népet szoros, őszinte barátság fűzi össze. Ennek a barátságnak a gyökerei visszanyúlnak a régi, történelmi múltba, acélos pillére közös ideológiánk, és ezért ez a barátság örökké élni fog! *(Taps.)*

Elvtársak! A párt sorainak egysége, a párt szoros kapcsolata a néptömegekkel, a kommunisták szilárd elhatározása, hogy

híven kitartanak a marxizmus—leninizmus mellett és megvalósítják a párt irányvonalát a szocialista építőmunkában, a Szovjetunió és valamennyi szocialista ország iránt táplált szeretet, barátság és hűség, valamint a proletár nemzetköziségnek azok a magasztos eszméi, amelyek e kongresszuson is kifejezésre jutottak, jelentik a legfőbb biztosítékát annak, hogy Magyarországon felépül a szocializmus, majd később a kommunizmus.

Kedves elvtársak! Tiszta szívből kívánom önöknek és önök által minden magyar kommunistának, a testvéri Magyar Népköztársaság valamennyi dolgozójának, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt kipróbált vezetésével vívjanak ki egyre újabb és egyre nagyobb sikereket. *(Nagy taps. A jelenlevők helyükről felállva tapsolnak.)*

PAK DEN AJ,

a Koreai Munkapárt alelnöke:

Kedves elvtársak!

A Koreai Munkapárt Központi Bizottsága megbízásából pártunk valamennyi tagja és a koreai nép forró testvéri üdvözletét tolmácsolom a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának, pártjuk valamennyi tagjának és a magyar népnek. *(Taps.)*

A Magyar Szocialista Munkáspárt a magyar kommunista mozgalom dicső forradalmi hagyományainak örököse. Sorai összekovácsolásáért és a marxizmus—leninizmus tisztaságának megvédéséért folytatott harcában legyőzhetetlen lenini párttá fejlődött, megerősödött, és szilárdan vezeti győzelemre a magyar népet.

A Magyar Szocialista Munkáspárt vezetésével a magyar nép a belső és külső ellenforradalmi erőkkel folytatott kemény harcban kiállta megpróbáltatásait és megvédte az ellenséges támadástól a forradalom vívmányait. Ezzel nagymértékben hozzájárult a szocialista tábor egységének megerősítéséhez, a béke megszilárdításához.

A Kádár János elvtárs vezette Magyar Szocialista Munkáspárt helyes irányításával a magyar nép, miután az ellenforradalom következményeit rövid idő alatt felszámolta, nagyszerű sikereket ért el az ország szocialista építésében.

A szocializmus a magyar nép életének minden területén döntő győzelmet arat, és Magyarország gyorsan alakul át fejlett szocialista országgá. A kongresszuson megvitatásra kerülő második ötéves terv történelmi jelentőségű a magyar nép életében. A második ötéves terv megvalósításával Magyarországon befejezik a szocializmus alapjainak lerakását, és a szocializmus építésének további meggyorsításával még közelebb hozzák a szocializmus és a kommunizmus győzelmének napját. Szilárdan meg vagyunk győződve arról, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt köré tömörült és egybekovácsolódott tehetséges, szorgalmas magyar nép sikeresen végre fogja hajtani dicső feladatát.

A koreai nép a Koreai Munkapárt vezetésével a szocializmus magas csúcsa felé a „csenlima" (táltosparipa) lendületével halad előre. Országunk elmaradt agrár országból önálló gazdasági bázissal rendelkező ipari-agrár országgá vált, a népgazdaság valamennyi ágában osztatlanul uralkodnak a szocialista termelési viszonyok. Dolgozóink önfeláldozó erőfeszítései eredményeként az első ötéves terv ipari célkitűzéseit két és fél évvel a határidő előtt valósítottuk meg, és jelenleg is eredményesen folyik a szocialista építés hazánkban.

A koreai nép által elért eredmények a haza egyesítésének erős anyagi bázisává válnak. A koreai nép kivívja a külföldi csapatok kivonását, és békésen, demokratikus alapon, a maga erejéből egyesíteni fogja hazáját. A koreai háború idején és a háború után a magyar nép a többi szocialista ország népeivel

együtt anyagilag és erkölcsileg nagy segítséget nyújtott népünknek. Ezért az önzetlen segítségért e kongresszuson is tolmácsolom a koreai nép hálás köszönetét a magyar népnek.

Elvtársak! A nagy Szovjetunió vezette szocialista tábor kitartó és következetes békeszerető politikájának eredményeképpen a hidegháború jege olvadóban van. N. Sz. Hruscsov elvtárs amerikai látogatása, valamint a szovjet kormánynak az általános és teljes leszerelésről szóló javaslata nagy hozzájárulás a nemzetközi feszültség csökkentéséhez és a világbéke megőrzéséhez, s egyúttal végtelenül lelkesíti a világ minden népét a békéért és a szocializmusért folytatott harcában.

Az egész koreai nép magasra emelve a proletár internacionalizmus zászlaját, s erősítve a nagy Szovjetunió vezette szocialista tábor egységét és egybeforrottságát, közös ügyünk: a béke és a szocializmus kérdésében mindig együtt halad a testvéri magyar néppel s valamennyi szocialista országgal.

Őszintén kívánok nagy sikereket kongresszusuk munkájához, amely az ország szocialista építésében a magyar népnek nagy győzelmet és boldog életet ígér.

Engedjék meg, hogy felolvassam a Koreai Munkapárt Központi Bizottságának a kongresszushoz intézett üdvözletét.

„A Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának!

A Koreai Munkapárt Központi Bizottsága legforróbb üdvözletét küldi a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának és a kongresszus útján pártjuk minden tagjának és a testvéri magyar népnek.

A magyar kommunista mozgalom fényes forradalmi hagyományainak örököse a Magyar Szocialista Munkáspárt, a párton belüli és kívüli ellenséggel vívott heves harcokban megerősödve és megedződve a magyar nép teljes támogatását és bizalmát élvezi.

A marxizmus—leninizmus és a proletár internacionalizmus zászlajához hű Magyar Szocialista Munkáspárt magabiztosan vezeti a magyar népet a szocializmus győzelméhez, és megbont-

hatatlan egységben a nagy Szovjetunió vezette szocialista táborral, törhetetlen harcot vív a tartós béke biztosításáért.

A Kádár János elvtárs vezette MSZMP Központi Bizottsága helyes irányításával a szorgalmas és tehetséges magyar dolgozók elszánt csatát vívnak a munkában, és nagyszerű sikereket érnek el a szocializmus építésében.

Pártunk valamennyi tagja, egész népünk nagy megelégedéssel figyeli a testvéri magyar nép valamennyi eredményét a szocializmus építésében, és úgy örül azoknak, mint saját sikereinek. A Szovjetunió vezette szocialista tábor nagy családjában szilárdan tömörült országaink népeinek barátsága és összefogása még jobban megerősödik a békéért és a szocializmusért folytatott közös küzdelmünkben.

A koreai nép nagyra értékeli a magyar néppel való barátságot és összefogást, s mindent megtesz annak erősítéséért és fejlesztéséért.

A Koreai Munkapárt Központi Bizottsága tiszta szívből kíván a Magyar Szocialista Munkáspártnak további erősödést és fejlődést. Kívánjuk, hogy az ország szocialista építésében történelmi jelentőségű kongresszusuk munkája nyomán még ragyogóbb sikereket érjen el.

A Koreai Munkapárt Központi Bizottsága."

(Hosszan tartó, nagy taps. A jelenlevők helyükről felállva tapsolnak.)

DR. DRENYOVSZKY GYULÁNÉ,

budapesti küldött:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

A X. kerület művelődésügyének néhány kérdésével szeretnék foglalkozni. Kőbányán is nagy érdeklődéssel fogadták a művelődéspolitikai irányelveket. A dolgozók megelégedéssel vették tudomásul, hogy a párt ennyire törődik a munkásosztály

műveltségi színvonalának emelésével. A pártszervezetek érdeklődése is e kérdések felé fordult. Észrevehetően nőtt a tanulási kedv nemcsak a kommunisták, hanem a pártonkívüliek körében is.

A Horthy-rendszer örökségeként Kőbánya nemcsak gazdaságilag, hanem kulturális téren is erősen elmaradott volt. A kerületi pártbizottság az irányelvek ismeretében hozzálátott a munkához. Terve két részből állt. Az úgynevezett „azonnali rész" tartalmazta a dolgozók iskoláztatási feladatait, a „távlati terv" pedig az új értelmiség kialakítására irányult. Érdekes, hogy míg *az 1958/1959-es tanévben a dolgozók általános iskolájában csupán 220 munkás tanult, addig az idei tanévben 1216-an iratkoztak be.*

A dolgozók középiskoláiban megháromszorozódott a látogatottság, az egyetemi felvételek száma a tavalyinak két és félszerese.

A dolgozók iskoláiban a munkás a ledolgozott nyolc óra után, fáradtan, de mégis odaül a könyvekhez, görnyed a padban, a munkától elnehezült kezébe veszi a ceruzát, hogy rója a betűket, s megkérdezi a pedagógust, „ez hogy van, hogyan írjam, hogyan tanuljam meg?" — s ez a tanulási vágy lelkesíti a pedagógusokat is.

A művelődéspolitikai munkában hátrányosan hat az a tényező, hogy aki jól bevált a kulturális munkában, kiemelik és más funkcióba helyezik. Helyes lenne, ha gátat vetnének a fluktuációnak, s nem cserélnék gyakran a művelődési káderekt. Nagyon fontos lenne az is, hogy a dolgozók általános iskoláinak tantervét kidolgozzák, és ennek megfelelően új tankönyveket is készítsenek. A dolgozóknak ugyanabból a tankönyvből heti két tanítási napon kell olyan anyagot megtanulniuk, mint a gyerekeknek hat tanítási napon.

Végül azt szeretném megjegyezni, hogy bár a pedagógusok ideológiai továbbképzése jobb mint eddig volt, még mindig nem kielégítő. Kérjük az elvtársakat, hogy próbáljanak ebben is segítségünkre lenni. *(Taps.)*

GOSZTONYI JÁNOS,

a Vas megyei Pártbizottság első titkára:

Tisztelt pártkongresszus! Kedves elvtársak!

A szocialista kultúra megteremtéséért vívott harcban számottevő sikereket értünk el Vas megyében is. Míg a felszabadulás előtt Vas megyében mindössze 647 tanító dolgozott, a múlt iskolai évben az általános iskolákban 1730 nevelő oktatott. 1300-an — többségükben fizikai dolgozók — iratkoztak be a dolgozók esti és levelező gimnáziumaiba.

Eredményeket értünk el az általános népművelés, az ismeretterjesztés és az öntevékeny kultúrmunka területén is. 121 művelődési otthon és 264 könyvtár van ma a megyében. Ezek az elmúlt esztendőben több mint 680 000 kötet könyvet kölcsönöztek. 1938-ban Vas megyében kilenc mozi volt, jelenleg 182 moziban vetítenek, s a múlt évben 2,7 millió látogató nézte meg a filmeket.

Ezekből az adatokból is kiderül, hogy a dolgozó nép műveltségének emelésében tizenöt év alatt a sokszorosát tettük annak, mint az úri Magyarország évszázadokon át. Ennek ellenére kulturális téren még elég sok a problémánk. Tapasztalataink azt bizonyítják: égetően szükség van már az iskolareformra, amely közelebb hozza iskoláinkat az élethez, jobban előkészíti az ifjúságot a gyakorlati munkára.

Nálunk is érezhető az az ellentmondás, amely szocialista céljaink és nevelőink egy részének világnézeti elmaradottsága között fennáll. Mi helyeseljük a Központi Bizottságnak azt a politikáját, amely a pedagógusokkal kapcsolatban a türelmet hangsúlyozza. E politika helyességét az élet is igazolja. Pedagógusaink jelentős része egyre őszintébben érdeklődik a marxizmus—leninizmus kérdései iránt, egyre nagyobb a társadalmi aktivitása. Sajnos azonban pedagógusaink egy része megrekedt. Nem képes, vagy nem akar szakítani idealista, reakciós világnézetével, nem végez társadalmi munkát, tevékenysége pusztán a formális tanításra korlátozódik. Nekünk az a véleményünk,

hogy az ilyen nevelőknél nem szükséges megvárni a törvényes nyugdíj-korhatárt, hanem a lehetőség szerint más pályára kell áthelyezni őket.

Gondjaink vannak a tömegkulturális munkában is. Pártbizottságunk minden igyekezetével elő akarja segíteni, hogy szakszervezeteink leküzdjék szakmai sovinizmusukat. Megszüntetve a széthúzást és szétforgácsolódást, magas színvonalra emelhetjük a munkáskultúrát.

Az ellenforradalom óta, a párt fokozódó politikai munkájának eredményeképpen, előbbre jutottunk a nacionalizmus felszámolásában, a szovjetellenes nézetek kigyomlálásában is. Egyre kisebb a szovjetellenes rágalmak hitele, egyre mélyebb és őszintébb a Szovjetunió iránti szeretet. De a nacionalista maradványok még sok értelmiségi, kispolgár, részben paraszt, de még munkásember fejében is megvannak. A megyei pártbizottság éppen ezért egyik alapvető ideológiai feladatának tartja, hogy eszmei harcot folytasson a nacionalizmus ellen. Előadások, beszélgetések, viták és más eszközök segítségével leplezzük le a nacionalizmust. A nacionalizmus leküzdésére felhasználjuk legújabbkori nemzeti történelmünk tényeit és tapasztalatait is.

Nagyobb figyelmet kívánunk fordítani pozitív nemzeti, forradalmi hagyományaink ápolására. A megyében forradalmi múzeumot létesítünk, hogy ez is hirdesse a haladó emberek, mindenekelőtt a kommunisták érdemeit az ország, a nemzet, a nép ügyének felvirágoztatásában. A múzeum 1919-es gyűjteményét már meg is nyitottuk. Rendkívül fontosnak tartjuk műemlékeink védelmét, nemzeti történelmünk kiemelkedő eseményei színhelyének ápolását. A híres kőszegi Jurisics-várban ma már múzeum emlékezteti a látogatókat a hősi múltra.

Nagyobb gondot akarunk fordítani a Szovjetunió és a testvéri szocialista országok életének bemutatására is. Nagy az igény arra, hogy megyénk dolgozói találkozhassanak a szocialista országok dolgozóival. A nacionalizmus elleni harc azonban csak akkor lehet teljes, ha párosul a kapitalista Nyugat előtti hajbókolás leküzdésével.

Vas megyében is megvalósult a párton belül az eszmei egység, amelyet a kétfrontos harc útján értünk el. *A megyei pártértekezlet értékelése szerint azonban még nem győztük le teljesen egyik veszélyt sem.* Nem nyugtat meg bennünket az, hogy a revizionista jelenségek megnyilvánulási formái csökkenő tendenciájúak. *Változatlanul minden erőnkkel harcolni fogunk a revizionizmus ellen, de hasonlóan küzdenünk kell a szektás nézetek ellen is.* Még az eddiginél is következetesebben, határozottabban akarunk küzdeni mindenféle durvaság, kommunista gőg, helytelen adminisztratív intézkedés ellen, amelyek ártanak a párt tömegkapcsolatainak. Ez a következetes álláspontunk a párttagság túlnyomó többségének egyetértésével találkozik. Ezen az úton igyekszik a Vas megyei Pártbizottság a jövőben is előre haladni. *(Taps.)*

BRUTYÓ JÁNOS,

a Központi Bizottság tagja, a SZOT főtitkára:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

A Központi Bizottság beszámolója részletesen ismertette az ellenforradalom óta eltelt időszak eredményeit, a gazdasági, politikai és szellemi konszolidációt, a szocialista építőmunkában elért jelentős sikereket.

Teljes egészében egyetértünk azzal a megállapítással, hogy az elmúlt három év alatt társadalmi és politikai életünk minden területén jelentős változások történtek. E változások legfőbb rugója a párt helyes politikája, ezen belül a párt és a tömegek egyre szorosabb kapcsolata. Ezzel függ össze az a tény, hogy a szakszervezetek — a munkásosztály legnagyobb tömegszervezetei —, az őket megillető helyre kerültek a társadalmi életben, és megfelelő részt vállalhattak a munkáshatalom erősítésében, mind a gazdasági, mind a politikai, mind a szellemi élet alakításában, a közvélemény formálásában.

A Magyar Szocialista Munkáspárt érvényre juttatta a lenini

szakszervezeti elveket. A tömegekhez fűződő szoros kapcsolat jelentőségének tényleges és valóságos, nemcsak szavakban, de tettekben is kifejeződő elismerése tükröződik a Központi Bizottság szakszervezeti politikájában.

A párt helyes politikája szilárd alapot adott a szakszervezetekben dolgozó kommunistáknak, amelyről visszaverték és szétzúzták az ellenforradalom alatt — és még után is egy ideig — jelentkező jobboldali, revizionista törekvéseket és téves nézeteket, leküzdötték a „baloldali", szektás áramlatokat, és szilárd elvi alapot teremtettek a szakszervezeti munka további kibontakozásához.

A Szakszervezetek Országos Tanácsa X., XI. és XII. teljes ülésén részletesen foglalkozott ezekkel az elvi kérdésekkel, és helyes, marxista—leninista álláspontot foglalt el.

Az a folyamat, amely a jobb- és baloldali nézetek leküzdését eredményezte a szakszervezetekben, lehetővé tette, hogy a SZOT XIX. kongresszusa az elmúlt év februárjában szilárd elvi alapon, világosan és egyértelműen megfogalmazza a szakszervezetek feladatait szocialista építőmunkánk jelenlegi időszakában.

Ezek a feladatok a következők: 1. a munkáshatalom gazdasági és politikai erősítése, 2. a dolgozók élet- és munkakörülményeinek állandó javítása, 3. a dolgozókat érintő törvények, rendeletek megalkotásában és betartatásában való közreműködés, 4. a dolgozók művelődése, szakmai tudása, politikai és világnézeti ismeretei növelésének elősegítése, szemléletük, tudatuk formálása.

E feladatok elválaszthatatlanok egymástól, együttesen fejezik ki a szakszervezetek sokoldalú, bonyolult tennivalóit, a munkásosztály, a dolgozók valóságos érdekvédelmét.

A Központi Bizottság beszámolója részletesen kifejtette szocialista építőmunkánk soronkövetkező időszakának célkitűzéseit, amelyek megvalósításával lerakjuk hazánkban a szocializmus alapjait, s újabb nagy lépést teszünk előre dolgozó népünk élet- és munkakörülményeinek további javításában.

A szakszervezetek egyetértenek ezzel a nagy országépítő programmal. Helyeslik és támogatják a Magyar Szocialista Munkáspárt célkitűzéseit, s minden erejükkel munkálkodnak és munkálkodni fognak a párt politikájának megvalósításán, azért, hogy ezt a politikát az egész dolgozó nép cselekvően magáévá tegye.

Az alapkérdés természetesen a munkáshatalom erősítése, hiszen minden egyéb – ezt 1956 is szemléltetően megmutatta – ettől függ.

A jobboldali, úgynevezett munkásvezetők a kapitalista világban leggyakrabban azzal a „váddal" illetik a magyar szakszervezeteket, hogy támogatják a forradalmi munkás-paraszt kormányt, elfogadják a párt vezető szerepét, segítik a párt politikájának valóraváltását. Nos, mi ezt a „vádat" készségesen elismerjük. Válaszunk erre világos és egyszerű. Azt mondjuk: a munkáshatalom a dolgozók hatalma, ezért a szakszervezeteknek — az uralkodó osztály, a dolgozók legnagyobb tömegszervezetének — elsőrendű kötelessége és legsajátabb érdeke a munkáshatalom erősítése, a párt és a kormány helyes, a dolgozók érdekeit szolgáló politikája megvalósulásának segítése. Ez a válaszunk a kapitalista országok jóhiszemű dolgozóit minden esetben meggyőzi —, és a mi számunkra ez a legfontosabb.

A munkáshatalom erősítésének legfontosabb feltétele a szocializmus anyagi alapjának megteremtése. Pártunk VII. kongresszusa a szocializmus alapjainak lerakását tűzi ki célul a népgazdaság egész területén. Tehát 1965-ig a szocialista termelési viszonyok uralkodóvá válnak népgazdaságunk egészében. A szocializmus alapjainak lerakásával létrejönnek a szocializmus teljes felépítésének feltételei, és egy sor vonatkozásban közelebb kerülünk a kommunizmushoz is.

A beszámolóban elhangzottakkal egyetértünk. Egyetértünk a párt politikájával, és egyetértünk a népgazdaság fejlődésének irányával, arányaival, valamint a fejlődést meghatározó számokkal is. Éppen ezért felszólalásomban csak néhány — a szakszervezetek szempontjából fontos — kérdést érintek.

Az ötéves terv célkitűzései teljes mértékben reálisak és végrehajthatók. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy ennek nélkülözhetetlen feltétele a termelékenység tervezett növekedésének megvalósítása. Az a cél, hogy a termelés növekedésének kétharmadát a termelékenység növekedése fedezze, nagy feladatokat hárít a vezetőkre és a tömegekre egyaránt. Meg kell értetni mindenkivel, hogy a termelékenység növelése a feladatok megvalósításának kulcskérdése. Azért szükséges ezzel külön foglalkozni, mert tapasztalataink szerint ezt a problémát nem kezelik fontosságának megfelelően.

Fel kell számolnunk a gazdasági életünkben néhol még észlelhető tűrhetetlen jelenségeket. Eléggé elterjedt módszer, hogy gazdasági vezetőink a termelés növelese érdekében a pillanatnyilag legkönnyebb megoldást, elsősorban a létszám növelését, a mértéktelen túlórákat és rohammunkákat alkalmazzák, s csak kevéssé használják a legfőbb eszközt: a műszaki fejlesztést, a technika színvonalának emelését, ezen belül új gyártmányok, új technikai folyamatok bevezetését. Ezzel nem érthetünk egyet, ezen változtatni kell.

A termelékenység növelésének legfőbb eszköze a műszaki, technikai színvonal emelése. Az ötéves terv irányelvei jelentős összegeket biztosítanak beruházásokra, felújításokra stb. A műszaki fejlesztés mellett azonban nálunk még jelentős és kihasználatlan tartalékok vannak: javítanunk kell az üzemszervezést, gazdaságosan és célszerűen kell felhasználni a munkaerőt, meg kell szilárdítanunk a munkafegyelmet. Nézetünk szerint ezeket a tartalékokat minél előbb és minél teljesebben fel lehet és fel kell használni.

A termelékenység növelésének, az új technika felhasználásának nagyon fontos tényezője az új technikával bánni tudó ember. Éppen ezért elsőrendű feladat a dolgozók megfelelő, magasabb szintű képzése, a már iparban foglalkoztatott munkások, mérnökök, technikusok szakmai továbbképzése. Gazdasági vezetőinknek és a szakszervezeteknek nagy felelősséggel kell megszervezniük és megoldaniuk e feladat megoldását. Elő

kell segíteni a tudomány és a termelés közötti kapcsolat javítását, a tudományos dolgozók és a termelésben közvetlenül részt vevők jobb együttműködését.

A feladatok teljesítése megköveteli, hogy tovább haladjunk előre a gazdasági vezetés színvonalának emelése terén is. Ennek érdekében növelni kell az alsóbb gazdasági szervek önállóságát. Meg kell szüntetni a vezetést nehezítő különböző lépcsőket, amelyek nemcsak lassítják és bürokratikussá teszik a munkát, hanem megnehezítik a dolgozók kezdeményezésének kibontakozását is. Mindezt azonban úgy kell végrehajtani, hogy a népgazdaság egészében erősítsük a vezetés centralizmusát.

A szervezett dolgozók nagy többsége világosan látja, hogy az élet- és munkakörülmények javításában csak úgy lehet a tervnek megfelelően előrehaladni, ha annak a termelésben megteremtjük a feltételeit. Készek is ezért mindent megtenni, ha a vezetés ezt elősegíti.

A szakszervezetek elhatározott szándéka, hogy nagy gondot fordítanak a termelésre, és a rendelkezésükre álló minden eszközzel elősegítik a termelési tervek végrehajtását. Legdöntőbb feladatuknak azt tartják, hogy a tömegekkel megértessék a termelés növelésének jelentőségét, megnyerjék és mozgósítsák őket a célkitűzések megvalósítására. Dolgozóink kezdeményezőkészsége, öntevékenysége az az erő, amely párosulva a jó vezetéssel megalkotta azokat az eredményeket, melyekre joggal lehetünk büszkék mindnyájan. Rájuk tehát a jövőben is számíthatunk, ha mi magunk is segítjük munkájukat.

A dolgozók alkotó kezdeményező készségét két irányban bontakoztathatjuk ki. Mindenekelőtt meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy már a tervek kialakításában részt vehessenek, és javaslataikkal, bírálataikkal segítsék azok reális, minden vonatkozásban megalapozott kidolgozását. Ezen az alapon a már elfogadott tervek végrehajtására lehet szervezni a dolgozók nagy tömegeit. Ez sokirányú tevékenységet, jelentős energiát követel, de megéri a fáradságot.

A termelést segítő tömegmunka sok ága közül a legfontosabb

a szocialista munkaverseny. A szakszervezetek egyre inkább erre fordítják figyelmüket. A reális, a dolgozók számára világosan érthető szocialista munkaverseny keretein belül lehet leginkább kibontakoztatni a dolgozók lendületét, kezdeményezését és alkotó bírálatát. Példája ennek a kongresszusi munkaverseny, amelyben a dolgozók legszélesebb tömegei vesznek részt, és teljesítik a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának tiszteletére vállalt felajánlásaikat. Azért válhatott ez a verseny ilyen eleven, életerős mozgalommá, mert a Központi Bizottság ez év márciusi határozata világos, érthető célt adott, reálisan megmutatta, mit lehet és kell tenni a szocialista építés meggyorsítása érdekében.

A szocialista verseny nemcsak többtermelést jelent. A versenyben megnyilvánul a dolgozóknak a társadalom, a szocializmus építése iránt érzett felelőssége is, a munkáshatalom, a szocialista társadalom erősítésének tudatos szándéka. Az a munkás, aki azon töpreng, azon gondolkozik, hogyan javíthatná meg munkáját, hogy tehetné ésszerűbbé, gazdaságosabbá a termelést, hogyan gyorsíthatná a maga munkaterületén a szocialista fejlődést — tudatosan a párt politikájának megvalósítása mellett áll ki, és tettekkel juttatja kifejezésre, hogy helyesli, magáévá teszi a párt célkitűzéseit. A szocialista verseny ily módon egyre inkább megszabadul a régi, bürokratikus sallangoktól, s kialakulnak a verseny változatos, széleskörű, új formái.

Örvendetes, hogy a versenyben egyre inkább előtérbe kerülnek a kollektív versenyformák. Ezekben ugyanis már kifejezésre jut a kollektíva felelőssége is az egyénért, és megfordítva, az egyén felelőssége a kollektíváért.

A szocialista munkaverseny fejlődése, tudatossága és tömegjellege elválaszthatatlan az üzemi demokrácia fejlesztésétől. Ez teszi lehetővé ugyanis, hogy a munkások mindinkább a gazda szemével nézzék saját üzemüket, büszkék legyenek az eredményekre, és ne tűrjék a termelés fejlődését gátló hibákat. Ebből a szempontból kell megítélni a termelési tanácskozásokat is. Az utóbbi időben kétségtelenül történt e téren is előrelépés,

de sok helyen még mindig elhanyagolják, feleslegesnek tartják és formálisan kezelik a termelés, a termelékenység, a munkaverseny fokozásának e fontos eszközét. Az elénk vázolt nagy feladatok nem tűrik, hogy a termelési tanácskozásokban rejlő lehetőségeket elhanyagoljuk. E tanácskozások legyenek olyan fórumok, ahol a dolgozók, a munkások ténylegesen megismerhetik az üzem, a vállalat feladatait, nehézségeit, elmondhatják véleményüket, javaslataikat, egyszóval: maguk is a vezetés részeseivé válhatnak. A termelési értekezlet nem látványosság, nem felesleges teher, hanem a feladatok megoldásának egyik fontos fóruma, amelynek tapasztalataival a párt, gazdasági és szakszervezeti vezetőknek együttesen élniük kell.

Szólni kell — ha röviden is — a verseny új hajtásáról, a szocialista brigádokról, azok megjelenéséről és szerepéről. Ezek a brigádok ma még nem számukban jelentősek. Felbecsülhetetlen értékük abban van, hogy kifejezői a szocialista öntudatnak. Céljaikban és tevékenységükben azok a nemes tulajdonságok öltenek testet, amelyek a munkásnak a munkához, munkatársaihoz, a társadalomhoz való új viszonyát és megváltozott életét jellemzik. Alig van gyár vagy üzem, ahol nem indult harcba egy vagy több munkáskollektíva a szocialista brigád cím elnyeréséért. Külön öröm lehet mindenki számára, hogy a részvevők közt sok a fiatal és a nő. Erre fejlődésünk érdekében nagy szükség van. A társadalmi és gazdasági szervek felismerték e kollektívák jelentőségét, és segítik fejlődésüket. A SZOT Elnökségének a szocialista brigádokkal kapcsolatos irányelvei is ennek az újszerű versenyformának a további kibontakoztatását szolgálják. A legfontosabb, amit mindenkinek — vezetőknek és brigádtagoknak — tudni kell, hogy a szocialista brigád nem cél, hanem eszköz, a szocializmus építésének, az öntudat fejlesztésének eszköze.

A kongresszusi verseny részeként az újítómozgalom is jelentősen fejlődött. A szakszervezetek és minisztériumok segítették kibontakozását. Újítási hónapokat, kiállításokat, újító tanácskozásokat kezdeményeztek. Nagyon jó, hogy az ésszerűsítő,

újító tevékenység egyre inkább a szocialista verseny része, ami a „Kiváló Dolgozó" címek és egyéb kitüntetések adományozásánál is kifejezésre jut. Az azonban már nem jó, hogy az új munkamódszerek, az újítások és ésszerűsítések elterjesztése még mindig gyengén folyik.

A tapasztalatcserék szervezésében, a műszaki propaganda szélesítésében sok még a tennivaló, és a szakszervezetek kidolgozzák ezzel kapcsolatos teendőiket.

Kedves elvtársak!

Talán az elmondottakból is kitűnik, hogy a szakszervezetek nagy figyelmet szentelnek a szocialista munkaversenynek. A versenyszervezést nem adminisztratív, bürokratikus feladatnak tekintik, hanem elsőrendű politikai kérdésnek, amelyben a társadalmi és egyéni érdekek összefüggéseit látják. Az anyagi javak nagyobb bősége, a termelékenység emelése, a gazdaságos termelés, a takarékosság, az önköltség csökkentése ad lehetőséget az életszínvonal további emelésére. A dolgozók versenykedvét elősegítik az anyagi ösztönzés helyes formái. Az iparág, az üzem adottságait legjobban kifejező bérformák alkalmazása, a prémiumrendszer, az igazgatói alap, a nyereségvisszatérítés, a munkaversenyben élenjáró kollektívák és egyének jutalmazása mind helyes kifejezői és segítői annak, hogy a kiemelkedő munkát végző kollektívákat és egyéneket munkájuk társadalmi, erkölcsi megbecsülése mellett anyagilag is kellő megbecsülésben részesítjük.

Kedves elvtársak!

Az ipari és mezőgazdasági termelés nagyarányú növelése teremti meg az életszínvonal tervezett mértékű és ütemű növekedésének feltételeit is. Kádár elvtárs a Központi Bizottság beszámolójában elmondotta, hogyan emelkedett a reálbér 1957 óta, és milyen célokat tűztünk magunk elé az elkövetkezendő öt esztendőben. A szakszervezetek egyetértenek ezekkel a célkitűzésekkel, és fontosnak tartják, hogy a reálbér-emelkedés fő formája a bérek emelése legyen, és csak ennek kiegészítéseként kerüljön sor olyan fontos intézkedésekre, mint az árcsökkentés,

a nyugdíjak rendezése, a családi pótlék emelése stb. A reálbérnövekedés ilyen formája lehetővé teszi a bérarányok további szükséges javítását, fejleszti a szocialista elosztás elvét.

A dolgozók élet- és munkakörülményeit szabályozó rendeletek és törvények betartása az üzemi élet, a dolgozók hangulatának fontos alkotó eleme. Ezek kidolgozásában általában részt vettek a szakszervezetek, és betartásukat is figyelemmel kísérik. A törvények és rendeletek sorsa azonban a vállalatoknál, az üzemekben dől el. A szakszervezeti bizottságok munkájának fontos része, hogy a törvények és rendeletek betartását a helyszínen ellenőrizzék, a végrehajtásukat biztosítsák, megsértésével szemben fellépjenek, bárki kísérli ezt meg.

Az elmúlt időszakban előrehaladás történt ezen a területen is. Meg kell azonban mondani, hogy előfordulnak még olyan esetek, amikor egyes gazdasági vezetők az üzemekben vagy a minisztériumokban nem tartják magukra nézve kötelezőnek a törvényes rendelkezéseket. Márpedig a munkások a rendeletek jó vagy rossz voltát általában azon mérik le, hogyan valósulnak azok meg. Nemcsak a szakszervezetek munkáját ítélik meg ennek alapján, de befolyásolja ez népi demokratikus rendszerünkről kialakított véleményüket is. A szakszervezeteknek az az álláspontja, hogy a törvények és rendeletek betartását még az eddiginél is nagyobb erővel kell szorgalmazni, mert a munkáshatalom törvényei mindenkire egyformán kötelezőek.

Kedves elvtársak!

Amikor a szakszervezetek munkájának jellemző vonásairól beszélünk, külön kell szólni arról, milyen jelentősen fejlődött az elmúlt évek során a szakszervezetek politikai, világnézeti, tudatformáló tevékenysége, melyben egyaránt helyet kaptak mind a közvetlen politikai és kulturális, mind pedig a közvetett — a munkásvédelem, üdülés, társadalombiztosítás stb. — eszközök.

A közvetlen politikai, világnézeti munkát a szakszervezetek a munkáshatalom gazdasági erősítése érdekében végzett tevékenységükkel szoros összefüggésben végzik. A szakszervezeti

funkcionáriusok számára is egyre világosabb, hogy e két feladatot nem lehet egymástól elválasztani. Hiszen a munkáshatalom gazdasági erősítése, a jobb, kulturáltabb élet visszahat a munkás, a dolgozó szocialista tudatának erősödésére, a politikai tudatosság erősödése pedig elősegíti a gazdasági célok megvalósítását.

A szakszervezeteknek, mint az uralkodó osztály legnagyobb tömegszervezeteinek, nagy a felelősségük — de mindjárt hozzá kell tenni: megvannak a lehetőségei is — a dolgozók politikai öntudatának, világnézetének fejlesztésében. A szakszervezeteknek a proletárdiktatúra rendszerében elfoglalt helyzetéből következik, hogy a párt politikáját szüntelenül ismertetniük és magyarázniuk kell, hogy azt a legszélesebb dolgozó rétegek is megértsék, és így megoldását segítsék. E feladatokat nap mint nap végezniük kell, hiszen a munkásosztály állandóan növekszik, és soraiba az osztályöntudat legkülönbözőbb fokain állók lépnek. Elsőrendű feladatuk tehát, hogy a munkásosztály soraiba kerülő új tömegeket — beleértve az ifjúságot és a nőket is — a politikai öntudat mind magasabb fokára emeljék, felhasználva ebben a régi szervezett munkások gazdag tapasztalatait, a magyar munkásmozgalom és a nemzetközi munkásmozgalom hagyományait és új eredményeit.

Abból kiindulva, hogy a szocializmus teljes győzelmének feltétele a dolgozók — mindenekelőtt a munkásosztály — szocialista tudatának, gondolkodásának megszilárdítása, a Magyar Szocialista Munkáspárt művelődéspolitikai irányelvei alapján a szakszervezetek részletesen kidolgozták a dolgozók világnézeti neveléséhez, általános és szakmai művelődéséhez szükséges tennivalókat. Ezek alapján szakszervezeteink nagy lépést tettek előre, felhasználva e tevékenységükben a politikai, felvilágosító és a kulturális nevelőmunka legkülönbözőbb formáit.

A kulturális nevelőmunka részletes, számszerű ismertetése helyett csak azt a fontos tényt említem meg a kongresszusnak, hogy kialakultak e munka helyes arányai, és első helyre kerültek a tömeges művelődés olyan fontos eszközei, mint a könyvtár,

az ismeretterjesztés különböző formái, a dolgozók esti iskolái, az opera, a színház és természetesen a film.

Politikai munkánknak van egy fontos — nevelő hatásában egyre jelentősebb — része, a nemzetközi tevékenység. A szakszervezetek nemzetközi kapcsolataik erősítésével proletárinternacionalista kötelességüknek tesznek eleget. Az elmúlt három év során e kapcsolatok jelentősen fejlődtek. Egyre több munkásdelegáció jön hozzánk, és ez nagymértékben hozzájárult a magyar munkáshatalomról az ellenforradalom óta terjesztett ellenséges rágalmak visszaveréséhez, a nyugati munkásközvélemény megfelelő tájékoztatásához.

Az elmúlt három esztendőben a magyar szakszervezetek számos testvérszakszervezet kongresszusán, rendezvényein vettek részt, és tevékenyen közreműködtek a Szakszervezeti Világszövetség, a nemzetközi szakmai szövetségek és más nemzetközi munkásfórumok munkájában. Ugyanebben az időszakban számos külföldi munkásdelegáció járt Magyarországon a szocialista, a kapitalista, valamint a gyarmati és függő országokból egyaránt. Ezek a kölcsönös látogatások és tapasztalatcserék a magyar munkásosztály látókörét is növelték, erősítették a nemzetközi munkástestvériség szálait és segítséget nyújtottak a nemzetközi munkásmozgalomnak is a magyar munkásosztály, a magyar dolgozó nép helyzetének, problémáinak megértéséhez.

Nemzetközi tevékenységünk fontos és elszakíthatatlan része a nemzetközi békemozgalom célkitűzéseinek szolgálata. Éppen ezért fontos kérdésnek tekintjük a nemzetközi helyzet, a békéért vívott világméretű küzdelem alakulásának ismertetését és annak tudatosítását, hogy országépítő céljaink elérésének nélkülözhetetlen feltétele a béke megóvása, amelyben minden embernek van személy szerint is feladata.

A sajátosan mindennapi, szakszervezeti feladatok — mint a munkásvédelem, társadalombiztosítás, üdülés, üzemi étkezés stb. — megvalósítása, illetve ezek megvalósításának módja is politikai hatású, segíti a tudat formálását, a népi demokráciához való helyes viszony kialakítását.

Kedves elvtársak!

Hatalmas erőt jelent a magyar szervezett dolgozók több mint kétmilliós tábora. Ahhoz azonban, hogy ezt az erőt helyesen fogjuk össze és megfelelő irányba vezessük, elengedhetetlen a szakszervezeti vezetés erősítése, társadalmi alapjának kiszélesítése, a szakszervezeti munka mozgalmi jellegének fejlesztése. A több mint kétmilliós tagságban rejlő szervezeti erő akkor válik igazán politikai erővé, ha a szakszervezetek választott vezetőinek csaknem negyedmilliós serege a mindennapos munkában nap mint nap fáradhatatlanul magyarázza a párt helyes politikáját, a helyszínen segíti megoldani a dolgozók problémáit, közvetíti a dolgozók véleményét, örömeit, gondjait a vezető szervekhez, és — ha úgy szükséges — azt is megmondja, ha a dolgozók kívánsága nem jogos. Ez az eleven kapcsolat a párt és a tömegek közötti bizalom helyes alakulásának legszilárdabb biztosítéka.

Kedves elvtársak!

A munkát meghatározó legfontosabb tényezők ismertetésével megkíséreltünk vázlatos áttekintést adni szakszervezeti mozgalmunk jelenlegi helyzetéről. Hozzá kell tenni, hogy az említett vonások nem elmosódottan, hanem határozottan és egyértelműen találhatók meg szakszervezeti mozgalmunkban, jelezve a fejlődés helyes irányát. Nem önmaguktól jöttek létre, hanem a párt helyes politikája alapján, s a szakszervezeti vezetés céltudatossága és következetes munkája nyomán.

Miben látjuk a szakszervezetek főbb tennivalóit a párt VII. kongresszusa által kitűzött feladatok megoldásában?

Mindenekelőtt biztosítani kell, hogy a szakszervezetekben rejlő óriási lehetőségeket az eddiginél is fokozottabban a párt és a tömegek kapcsolatának szolgálatába állítsuk. Ehhez elsősorban az szükséges, hogy pártunk VII. kongresszusának útmutatásait a szakszervezetekben dolgozó minden kommunista teljesen megértse, magáévá tegye, és a kongresszus után azonnal hozzálásson a kitűzött feladatok megvalósításához.

A szakszervezeti munka továbbfejlesztésének legfontosabb

területei az üzemek, a munkahelyek. A termeléssel kapcsolatos feladatok, a verseny sikere, a munkások mindennapos ügyeinek intézése, az élet- és a munkakörülmények fejlesztése, a művelődés — egyszóval az élet — nagyrészt az üzemekben, a munkahelyeken folyik. Ezért maximális segítséget kell nyújtanunk az üzemi szakszervezeti bizottságok munkájához, és el kell hárítanunk minden akadályt, amely tevékenységüket nehezíti, hátráltatja.

Az üzemi szakszervezeti bizottságok erősítésének elengedhetetlen feltétele, hogy ebben a pártbizottságok és üzemi pártszervezetek segítsenek. A pártszervezetek és a szakszervezeti bizottságok együttműködésének minden feltétele megvan. Az együttműködés alapja a Központi Bizottság helyes politikája, az a politika, amely az elmúlt három esztendőben — felszámolva a korábbi időszak hibáit — megfelelő helyet és társadalmi befolyást biztosított a szakszervezeteknek az ország politikai és gazdasági életében.

Kedves elvtársak!

A Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusa nagy és lelkesítő célokat tűz dolgozó népünk elé. A kongresszusi tézisek, a Központi Bizottság beszámolója és a második ötéves terv irányelvei egy nagy nemzeti, országépítő program lehetőségeit tartalmazzák, amelyekből a szocializmus alapjai lerakásának, szocialista hazánk felvirágozásának lelkesítő távlata bontakozik ki. E program megvalósításának döntő tényezői maguk a tömegek.

Ha a szakszervezetekben egyesült dolgozók erői e nagy célkitűzések megvalósulására összpontosulnak, akkor a legnehezebb, a legbonyolultabb feladatokat is megoldhatjuk. A mi korszakunkban a mi nemzedékünk előtt teljesedik be az a lenini tanítás, hogy a szakszervezetek a kommunizmus iskolái, a gazdálkodás, a vezetés iskolái. A szakszervezetekben a dolgozók legszélesebb tömegei tanulják meg nap mint nap az ország kis és nagy ügyeinek intézését. A dolgozók száz- és százezrei sajátítják el a mind magasabb általános műveltséget, megismer-

kednek az irodalom, a művészet, a kultúra szépségeivel, magasabb fokra emelik műszaki és technikai tudásukat, bővítik ismereteiket, szélesítik társadalmi és politikai látókörüket. Egyre inkább megteremtődnek azok a feltételek, amelyek lehetővé teszik, hogy a szakszervezetek mind nagyobb mértékben oldjanak meg társadalmi úton igazgatási és más, jelenleg még állami tennivalókat. Ezzel biztosítják a dolgozók tömeges részvételét a hatalom gyakorlásában.

Tisztelt kongresszus! Elvtársak!

Mi, a szakszervezetekben dolgozó kommunisták úgy akarunk dolgozni, hogy a VII. kongresszus határozataiból ránkháruló feladatoknak maradéktalanul eleget tegyünk. *(Nagy taps.)*

PETŐFI SÁNDOR,

Bács megyei küldött:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Bács megye közismerten „homoki megye", az ország egész homokterületének 30 százaléka itt van. A szántóterület több mint 50 százaléka homokos, s Bácsban terem az ország szőlőállományának csaknem 30 százaléka. E nagy gyümölcsterület különböző problémákat okoz.

Ezek közé tartozik, hogy a gépállomásokon és az állami gazdaságokban nincs elég olyan traktor, amely megfelelő teljesítményre képes a homokos talajon. Elhanyagolt a szőlő- és gyümölcstermesztés gépesítése. Bár tavaly nagyon sokat tettek e tekintetben, s néhány megfelelő traktortípus is megjelent a szőlőkben, még igen drágán termelünk.

Pedig már néhány munkafolyamat gépesítése is hatalmas megtakarítást eredményezne. Országosan több mint 400 000 hold szőlőt tartunk nyilván. *Ha csak a permetezésben, a porzásban vagy a szállításban megtakarítanánk a munkanapok 10 százalékát, ennek révén — számításunk szerint — újabb 100 000 mázsa szőlőt termelhetnénk.* Bács megye, különböző okok miatt, a jól jöve-

delmező prímőrpiacon nem vesz részt olyan mértékben, mint lehetne. A nagyüzemi gazdálkodás kibontakoztatása érdekében elsősorban a szakmunkásképzés meggyorsítása szükséges. A kapa-kasza használatáról gyorsan át kell állítani a dolgozó parasztot a traktorra, modern munkagépekre. Ehhez az szükséges, hogy javuljon a mezőgazdaság gépesítésével foglalkozó kutatóintézetek együttműködése. Enélkül bizony évekbe telik, míg egy hasznos, a megyében jól felhasználható új gépet ténylegesen munkába állíthatnak.

A mezőgazdaság szocialista átszervezésével kapcsolatban az egyénileg dolgozó parasztok természetesen azt figyelik: hogyan rentábilisabb a gazdálkodás. Ma már senki sem akar kézi erővel szántani, fordítani. Mindenki gépre vágyik. Ha Bács megyében gépesítjük a szőlő- és gyümölcstermesztést, ezzel 120 000 dolgozó paraszt háta egyenesedhetik ki. *(Taps.)*

D. N. AIDIT,

az Indonéz Kommunista Párt főtitkára:

Kedves elvtársak!

Indonézia kommunistái és dolgozó népe igaz, szívből jövő üdvözletét küldi a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusa valamennyi részvevőjének és az egész békeszerető magyar népnek. *(Nagy taps.)*

Engedjék meg, hogy ez alkalommal több mint másfélmillió indonéz kommunista és az egész indonéz nép nevében tolmácsoljam kongresszusuknak legnagyobb elismerésünket. *(Nagy taps.)*

Az indonéz kommunisták nagy figyelemmel kísérik kongresszusukat, és azt az ellenforradalom felett aratott győzelem és

a szocializmus építésében elért sikerek kongresszusának tekintik. Az indonéz kommunisták és az indonéz dolgozó nép sohasem érezte magát oly közel Magyarország kommunistáihoz és dolgozó népéhez, mint az 1956-ban lezajlott ellenforradalom időszakában. Országunkban az imperialisták és a reakciós elemek a „magyar kérdés" ürügye alatt támadást intéztek az indonéz kommunisták és a dolgozó nép ellen, ellenforradalmi felkelést hajtottak végre az Indonéz Köztársaság ellen.

Arcvonalaink így az imperialista reakció és az ellenforradalom elleni harcban közösekké váltak. Az eredmények kedvezőek, az egyazon véres kezek által rendezett ellenforradalmat mind Magyarországon, mind Indonéziában leverték. *(Nagy taps.)*

Elvtársak! Mi, kommunisták, mindinkább javuló nemzetközi helyzetben dolgozunk. A Szovjetunió vezette szocialista tábor gyorsan fejlődik, a nemzetközi kommunista mozgalom napról napra növekszik és erősödik, az imperialisták elleni népi mozgalom és a békemozgalom fellendült. Természetes, hogy mindaz, ami nekünk jó, nem kedvező a világ imperialista és reakciós erőinek, akik ezért minden erejükkel arra törekszenek, hogy megakadályozzák ezt a természetes fejlődést.

Ázsiának azokban az újabban függetlenséget szerzett országaiban, ahol a nemzeti burzsoázia vezető szerepet tölt be a kormányban, az imperialisták kihasználva ezen országok nemzeti burzsoáziájának nehéz helyzetét, mindent elkövetnek, hogy jobb felé tereljék a fejlődés irányát. Annak ellenére, hogy ezek az ázsiai országok már több mint tíz éve megszerezték politikai függetlenségüket, még számos politikai és gazdasági problémát nem oldottak meg. Indonéziában még mindig megtalálhatók egyes helyeken a feudalizmus maradványai, és az imperialista uralmat sem sikerült teljesen kiküszöbölni az élet különböző területein.

A nemzeti burzsoázia azt ígérte, hogy a függetlenség elnyerése után megjavul a nép élete. Mindaddig azonban, amíg az imperialista és feudális elemek helyükön maradnak, a népnek tett kedvező ígéreteket nem lehet teljesíteni. A nemzeti burzsoázia

egy része céljai elérésének akadályát látja a népben, és ezért lépéseket tesz demokratikus jogainak a csökkentésére. Az imperialisták természetesen kihasználják ezt a kedvező alkalmat a dolgozó nép és a nemzeti burzsoázia közötti ellentét kiélezésére. Ebben segítik őket a nemzeti burzsoázia azon képviselői is, akik saját országukban félnek a néptől.

Indonéziában a jobboldali irányzat korlátok közé szorítható, *miután nálunk* a haladó erők elég jelentékenyek, és számos kérdésben együttműködnek a Szukarno elnök vezetése alatt álló forradalmi, nemzeti erőkkel. A burzsoázia jobbszárnyát azonban nem szabad lebecsülni. Múltbeli vereségeik ellensúlyozására az amerikai imperialisták mindent elkövetnek, hogy Indonéziában az erők egyensúlyát megváltoztassák.

Az imperialisták kiaknázzák a nemzeti burzsoázia félelmét, amelyet a forradalmi mozgalom fejlődése okoz, és támogatják a burzsoáziának a nép demokratikus jogainak megvonására irányuló politikáját. A nemzeti burzsoáziának a Kínai Népköztársaság által elért fejlődéstől való félelmét az amerikai imperialisták ravaszul kihasználták „antikommunista" stratégiájuk és az ázsiai—afrikai egység megbontására irányuló céljaik érdekében.

Az indonéz nép szilárd elhatározása, hogy a demokráciát minden cselszövéssel szemben megvédi és kiterjeszti, s az amerikai imperialisták és a belső reakciós elemek minden ez ellen irányuló cselszövését pedig meghiúsítja. Az Indonéz Kommunista Párt a nép élén harcol a demokratikus jogok megvédéséért. Ez a válaszunk az amerikai imperialisták bűnös „stratégiájára".

Elvtársak! Köszönetet mondok pártjuknak, amiért 1959 szeptemberében testvéri küldöttséggel képviseltették magukat pártunk VI. kongresszusán. Ez a baráti küldöttség és a pártunkkal közösen kiadott nyilatkozat nagymértékben elősegítette népeink és pártjaink barátságát. Köszönetet mondok önöknek azért az őszinte támogatásért, amelyet a Magyar Szocialista Munkáspárt és a magyar nép nyújt az indonéz népnek ahhoz, hogy felszaba-

dítsa Nyugat-Iriánt, amely jog szerint az Indonéz Köztársaság szerves része, a holland imperializmus elnyomása alól.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusa, az ellenforradalom legyőzőinek és a szocializmus magyarországi építőinek kongresszusa! *(Hosszan tartó, lelkes taps.)*

JOHN MAHON,

az Angol Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Az Angol Kommunista Párt forró, testvéri üdvözletét tolmácsolom önöknek. A kongresszuson elhangzottak arról tanúskodnak, hogy a magyar népi demokrácia kormánya a nép érdekeit képviseli. A kapitalista Anglia kormányának ellenben az a célja, hogy a tőkéseknek és a földesuraknak minél nagyobb profitot és jövedelmet juttasson.

Az angol népnek békére van szüksége. Kétségtelen, hogy egy atomháború sűrűn lakott szigetországunkat teljesen elpusztítaná. Nagy-Britannia kommunistái ezért küzdenek a hidegháború beszüntetéséért és a hidrogénbomba betiltásáért. Az újonnan választott képviselőház azonban úgy nyilatkozott, hogy hű marad a NATO-hoz — ehhez az „öngyilkosok klubjához". A konzervatívok sokat szónokolnak a békéről, de szavaik és tetteik közt nagy űr tátong. És egy angol közmondás azt mondja: „Ne a szájukat figyeld, hanem a kezüket!"

A konzervatívok azt mondják, hogy sürgősen össze kell hívni a csúcstalálkozót. De semmit sem tesznek azért, hogy megszűnjön a huzavona a csúcstalálkozó megrendezése körül. Azt mondják, hogy véget kell vetni a hidegháborúnak. De

nyugodtan hagyják, hogy Adenauer egyre növelje haditengerészetét és nukleáris rakétákkal fegyverkezzen fel.

Pártunk legsürgősebb feladata, hogy az egész angol néppel karöltve még fokozottabban követelje a csúcstalálkozót, még nagyobb nyomást fejtsen ki ennek érdekében.

Hruscsov elvtárs amerikai látogatása, amelyről az angol rádió és televízió is adott közvetítést, nagy hatást keltett Angliában. „Békét akar" — mondogatták az emberek. Hiába, Hruscsov elvtárs ért ahhoz, hogyan kell felmelegíteni az emberek szívét — no meg a politikai időjárást is.

Ha a gazdasági kérdésekről van szó, a konzervatívok jólétet emlegetnek, de riadtan látják a piacokért folyó, egyre növekvő nemzetközi versengést. A termelési költségeket a munkások rovására akarják csökkenteni. Felemelik a közlekedési díjakat és a házbéreket, viszont a munkások millióitól megtagadják a bérek és a nyugdíjak emelését. Újságjaik olyasmiket követelnek, hogy a szakszervezetek „legyenek fegyelmezettek", ne politizáljanak, és mindenekelőtt ne szavazzanak a kommunistákra. Tucatjával zárják be a bányákat, hogy az olajmonopóliumok nagyobb profitot vághassanak zsebre. Kevesebb munkást, kevesebb bérért több munkát — ez a jelszavuk, és ez ellen harcolnak a mi munkásaink. A sztrájkmozgalom növekedése azt mutatja, hogy eddig kivívott gazdasági és szakszervezeti jogaikat dolgozóink nem hagyják megnyirbálni.

A konzervatívok, látva a növekvő osztályellentéteket, a Munkáspárt jobboldali vezetőinek segítségével a kapitalizmus szekerébe akarják fogni a munkásmozgalmat.

A választások okozta megrázkódtatás következtében *a Munkáspárt választ előtt áll: vagy visszatér a liberalizmushoz, vagy előrelép a szocialista politika felé.*

A jobboldali vezetők ezt a kérdést nagy ravaszul így fogalmazták meg: vagy jobbra fordulni, vagy kitartani a választási politika mellett. Ezzel azonban csak az a céljuk, hogy csapdába ejtsék, megzavarják a baloldalt — Gaitskell pedig időt nyerhessen a párt további liberalizálására.

A munkásosztály, a haladó szakszervezetek, a Munkáspárt szocialista gondolkodású munkástagjai azonban elég erősek ahhoz, hogy legyőzhessék a jobboldalt. *De ehhez egységes és világos baloldali politikára van szükség.*

Kommunista pártunk azért küzd, hogy végrehajthassa felelősségteljes feladatait, ebben — a munkásosztályra nézve oly kritikus helyzetben.

Pártunk, miután a revizionisták vereséget szenvedtek, eredményes tömegmozgalmat szervezett a béke és a gazdasági követelések érdekében. A választási hadjárat idején kemény harcot folytattunk azért, hogy bizonyos számú képviselőt bejuttathassunk a parlamentbe. Ehhez azonban nem sikerült elegendő szavazatot összeszednünk. Pártunk most a munkásosztály akcióegységének kiépítésén munkálkodik. Követeléseink a munkásosztály és az egész dolgozó nép szükségleteit tükrözik, éspedig:

1. béremelés, rövidebb munkanap, a szakszervezetek jogainak megvédelmezése;

2. több lakás, jobb közoktatás, jobb társadalombiztosítási rendszer;

3. a kulcsiparágak szocialista államosítása;

4. Anglia kiválása a NATO-ból, a hidegháború beszüntetése, az atombomba betiltása *(nagy taps)*;

5. szabadság Afrikának, Banda és Kenyatta szabadon bocsátása, a faji üldözés törvényes betiltása.

Pártunk az elkövetkezendő harcban meg fog erősödni, s még erőteljesebb küzdelmet vezethet a munkásosztály ügyéért, a szocializmusért. *(Viharos taps.)*

L. CEND,

a Mongol Népi Forradalmi Párt Központi Bizottságának másodtitkára:

Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy a Mongol Népi Forradalmi Párt Központi Bizottsága, valamint pártunk tagjai és a Mongol Népköztársaság dolgozói nevében forró baráti üdvözletünket tolmácsoljuk a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának, a magyar munkásosztálynak és a Magyar Népköztársaság minden dolgozójának.

A Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusa nevezetes esemény a szocialista tábor és a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom történetében. Az MSZMP Központi Bizottságának beszámolója széleskörű marxista elemzést és általánosítást adott a magyar munkásosztály és az MSZMP forradalmi harcának főbb szakaszairól, gazdag tapasztalatairól, megmutatta a magyar nép békés, alkotó munkájának nagy eredményeit, világosan kifejtette a párt programját a szocialista építés minden területére. Eszerint meg kell gyorsítani az ország gazdasági és kulturális fejlődését, hogy a legközelebbi években befejezhessék a szocializmus alapjainak lerakását a Magyar Népköztársaságban. *(Taps.)*

A mongol nép és népi forradalmi pártja mindenkor nagy figyelemmel és rokonszenvvel kísérte a baráti magyar nép és az MSZMP tevékenységét, büszke rá, és nagyra értékeli Magyarország munkásosztályának dicső tetteit. Tudjuk, hogy önök 40 évvel ezelőtt elsőnek követték a Nagy Októberi Szocialista Forradalom példáját és országukban létrehozták a proletárdiktatúrát.

Az 1919-es magyar proletárdiktatúra bukása után bekövetkező

reakció évei nem törték meg a magyar dolgozók elszántságát a szabadság kivívásáért folytatott harcukban, nem tudták kiirtani a népből a nagy forradalmi hagyományokhoz való hűséget és a proletárforradalom eszméit. A szovjet nép fasizmus feletti világtörténelmi győzelmének köszönhető, hogy 1945-ben a magyar nép örökre megszabadult a reakciós Horthy-fasiszta rendszertől.

Amikor 1956 októberében magyar testvéreink számára a megpróbáltatás nehéz napjai következtek, a Mongol Népköztársaság dolgozói — a többi szocialista ország népével együtt — egy emberként álltak a magyar nép, a magyar munkásosztály oldalára. Örömünkre szolgált, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt vezetésével a magyar dolgozók keresztülhúzták az imperialisták és kiszolgálóik ármányos szándékait, amelyek a szocialista tábor egységének aláásására irányultak. A magyar dolgozók az egész világ előtt ismét bebizonyították rendíthetetlen hitüket a marxizmus—leninizmus mindent legyőző, nagy eszméjében. A reakció cselszövéseinek végleges kudarca és az áruló Nagy Imre-féle klikk megsemmisítése helyrehozhatatlan csapást mért az imperializmusra és a nemzetközi revizionizmusra, amely jelenleg a fő veszélyt jelenti a kommunista és munkásmozgalomra.

Az utóbbi években az MSZMP Központi Bizottsága, élén Kádár János elvtárssal, határozottan fellépett a revizionizmus, valamint a szektásság és a dogmatizmus ellen, bátor marxista kritika alá vette a korábbi vezetés hibáit és eltévelyedéseit, helyreállította a pártélet lenini normáit és ezáltal fokozta az MSZMP szervezettségét, összeforrottságát és harckészségét. Az ellenforradalmi lázadás leverésének eredményeként, a revizionizmus és a dogmatizmus elleni sikeres harc révén, a marxizmus—leninizmus megvédésével és a szocialista építésben való alkotó alkalmazásával a párt és a nép egysége soha nem tapasztalt mértékben megerősödött.

A népi demokratikus rend 15 éve alatt a baráti magyar nép — leküzdve hatalmas nehézségeit és sikeresen felszámolva az

ellenforradalom súlyos következményeit — ragyogó sikereket ért el a szocializmus építésében, az ipar, a mezőgazdaság és a kultúra fejlesztésében. Évről évre állandóan emelkedik a magyar dolgozók életszínvonala, javul anyagi és kulturális helyzete. A mongol nép — amelyet megbonthatatlan baráti kötelékek fűznek össze a magyar dolgozókkal — úgy örül a testvéri Magyarország sikereinek, mint saját sikereinek.

A mongol nép, a Szovjetunió és a többi baráti ország sokoldalú, önzetlen segítségével sikeresen építi a szocializmust. Ebben az évben fejeződött be hazánkban a mezőgazdaság szocialista átszervezése. Országunk állatállománya 452 000-rel növekedett, kétszer annyi gabonát takarítottunk be, mint 1958-ban. Sikeresen folytatjuk a szűzföldek meghódítását, és a közeli években már saját termésű gabonával látjuk el az egész országot. Munkásaink sikeresen hajtják végre az országos ipari termelési terveket. Ez alkalomból engedjék meg, kedves elvtársak, hogy szívből jövő köszönetemet fejezzem ki Magyarország dolgozó népének a hazánknak nyújtott sokoldalú baráti segítségért, mely a mi sikereinkben nem kis szerepet játszott.

A Mongol Népi Forradalmi Párt és hazánk népei nemzetközi kötelességüknek tekintik, hogy hozzájáruljanak a béke és a népek közötti barátság megszilárdításához, a szocialista országok hatalmának megerősítéséhez, egységének és összeforrottságának fokozásához. Jól tudjuk, hogy egységünk és összeforrottságunk a szocialista tábor legyőzhetetlenségének a forrása. Országunk dolgozói megelégedéssel figyelik az utóbbi időben a nemzetközi helyzetben beállott enyhülést, amely annak következtében vált lehetségessé, hogy növekedett a Szovjetunió és valamennyi szocialista ország békeszerető politikájának ereje. Az országok békés együttélésének hívei újabb és újabb sikereket érnek el a hidegháborús politika felszámolásáért vívott harcban. A Szovjetunió által kezdeményezett bátor lépések, a szovjet tudomány és technika kiváló vívmányai, a Szovjetunió hétéves tervében kitűzött hatalmas feladatok megvalósítása, N. Sz. Hruscsov elvtárs történelmi jelentőségű látogatása az Egyesült

Államokban, a Szovjetunió általános és teljes leszerelési javaslatai, amelyeket valamennyi ország dolgozói szívből üdvözölnek és támogatnak — egyre közelebb hozzák az emberiséget ahhoz az időhöz, amikor bolygónkon általános béke fog uralkodni, és amikor a népek életében örök időkre megszűnik a háború.

Tisztelt elvtársak!

Központi Bizottságunk, pártunk és a Mongol Népköztársaság nevében sok sikert kívánunk a Magyar Szocialista Munkáspártnak és az egész magyar népnek, a Magyar Népköztársaság szocialista gazdaságának és kultúrájának továbbfejlesztéséhez, a dolgozók életszínvonalának állandó emeléséhez. Szilárd meggyőződésünk, hogy a munkaszerető magyar nép, az MSZMP kipróbált vezetésével, sikeresen teljesíti az új ötéves tervben előirányzott feladatokat, és ezzel nagy szolgálatot tesz a népek közötti barátság, a béke és a kommunizmus ügyének.

Éljen a magyar dolgozók kipróbált élcsapata — a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a Szovjetunió által vezetett szocialista tábor országainak egysége és összeforrottsága!

Éljen a mindenek felett győzedelmeskedő marxizmus—leninizmus! *(Nagy taps.)*

HOANG VAN HOAN,

a Vietnami Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának tagja:

Drága elvtársak!

Nekünk jutott az a nagy megtiszteltetés, hogy a Vietnami Dolgozók Pártja képviseletében részt vehetünk az MSZMP VII. kongresszusán. Teljes szívből üdvözöljük önöket, pártjuk minden tagját, és kívánunk az MSZMP VII. kongresszusának ragyogó sikereket.

Engedjék meg, hogy felolvassam a Vietnami Dolgozók Pártja Központi Bizottságának az MSZMP VII. kongresszusához intézett levelét:

„A Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának!

A Vietnami Dolgozók Pártja, a vietnami munkásosztály és az egész vietnami nép forró testvéri üdvözletét küldi az MSZMP VII. kongresszusának.

Az MSZMP tisztánlátó vezetése alatt a magyar munkásosztály és a magyar nép sok akadályt küzdött le és nagy sikereket ért el a szocializmus építésében. Gyorsan begyógyította azokat a sebeket, amelyeket az 1956 októberében kirobbantott ellenforradalom okozott. Ragyogó eredmények születtek a hároméves terv teljesítésében, a gazdasági és kulturális élet fejlesztésében, a nép életszínvonalának állandó növelésében. Az MSZMP megszilárdította a proletárdiktatúrát Magyarországon, fejlesztette Magyarország kapcsolatait a Szovjetunióval és valamennyi testvéri szocialista országgal.

A Vietnami Dolgozók Pártja, a vietnami munkásosztály és az egész vietnami nép örömmel üdvözli az MSZMP és a magyar nép nagy győzelmeit, s ezeknek úgy örül, mint saját győzelmeinek. Meggyőződésünk, hogy pártjuk VII. kongresszusa a szocializmus építésének új távlatait nyitja meg.

A Magyar Szocialista Munkáspárt, a magyar kormány és a magyar nép mindenkor szívélyes elvtársi segítséget nyújtott a vietnami nép harcához, amelyet azért vívunk, hogy Észak-Vietnam előre haladjon a szocializmus felé. Ugyancsak odaadóan támogatják országunk békés egyesítésére irányuló törekvéseinket. Végtelenül boldogok vagyunk, hogy nehéz küzdelmeinkben olyan drága barátok állnak az oldalunkon, mint a testvéri magyar nép. VII. kongresszusuk alkalmával fogadják hálánkat és köszönetünket nagylelkű és önzetlen segítségükért.

Teljes szívből kívánunk kongresszusuknak ragyogó sikert, az MSZMP-nek és az egész magyar népnek nagy győzelmeket az ötéves terv teljesítésében és a szocializmus felépítésében, az európai és a világbéke megőrzéséért folytatott harcban.

Éljen a Szovjetunió vezette szocialista országok nagy családjának szolidaritása! Éljen a vietnami és a magyar nép megbonthatatlan barátsága! Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt! Éljen a kommunizmus!

A Vietnami Dolgozók Pártja
Központi Bizottsága."

(Nagy taps.)

1959. december 3

MOHAMMED HUSSZEIN ABU AL-EISZ,

az Iraki Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Az Iraki Kommunista Párt küldöttségének nevében kérem, fogadják szívből jövő köszöntésünket történelmi jelentőségű kongresszusuk alkalmából, és köszönetünket meghívásukért.

Kongresszusuk azért történelmi jelentőségű, mert első az 1956-os ellenforradalom leverése óta, s mert híven tükrözi azokat a tapasztalatokat, amelyeket az imperializmus, a reakció és az opportunista revizionizmus, valamint a szektarianizmus és a szocialista építőmunka során korábban elkövetett hibák elleni harc közben szereztek. *Ezek a tapasztalatok megérdemlik, hogy nagy figyelemmel tanulmányozzák őket más kommunista pártok is.* A népi demokratikus Magyarország ellen szőtt összeesküvés tulajdonképpen az egész szocialista tábor, valamennyi demokratikus mozgalom és a világ összes békeszerető, demokratikus erői ellen irányult. Ezért az ellenforradalom felett aratott győzelmük egyszersmind mindazoknak a népeknek a győzelme is, amelyek harcolnak az imperi-

alizmus és a reakció ellen. Így az önök győzelme — a mi iraki népünk győzelme is, amely éppen akkoriban folytatta fegyveres harcát Nuri Al Szaidnak, az imperialisták bábjának kormánya ellen. Ezért a mi népünk is nagy lelkesedéssel támogatta az önök harcát az imperializmus és ügynökei ellen, és az öröm és helyeslés hulláma vonult végig hazánkon, amikor megtudtuk, hogy sikerült legyőzniük az összeesküvőket.

Azóta három év telt el, és az erőviszonyok jelentősen megváltoztak a világon, mégpedig a népek javára. A szocialista tábor, amelyet a Szovjetunió vezet, új eredményeket és győzelmeket ért el. *Ugyancsak új győzelmeket vívtak ki a népek felszabadulási mozgalmai, s ennek eredményeképpen kiverték az imperializmust több fontos hadállásából.* Az önök népe sikeresen küzdött a reakció és a revizionizmus ellen, és gyorsan halad előre a szocializmus felépítésének útján. A mi népünknek pedig sikerült megdöntenie Nuri Al Said népellenes kormányát, kivonni hazánkat a Bagdadi Paktumból és a Közép-Kelet szívében megalakítottuk demokratikus, imperialistaellenes, békeszerető országunkat. *(Nagy taps.)*

Népünk fáradhatatlanul folytatja harcát az egyre megújuló összeesküvések ellen. Az imperialisták és ügynökeik, a feudális urak, a megbukott rendszer magasrangú hivatalnokai együttműködnek az arab reakciósokkal és nagytőkésekkel, akiket nyilván rémületbe ejt az arab felszabadulási mozgalom növekedése. Ezek köztársaságunkat rendkívül veszedelmesnek tartják saját érdekeikre nézve, s ezért győzelmünk első napjától kezdve minden erejüket latbavetve igyekeznek megdönteni nemzeti kormányunkat és visszahozni hazánkba a régi rendszert. Legutóbb Abdul Karim Kasszem tábornok, köztársaságunk miniszterelnöke ellen követtek el merényletet. Ez a merénylet egy köztársaságunk elleni nagy összeesküvés első lépése volt, de népünknek már vannak tapasztalatai az imperializmus és az imperialista összeesküvők elleni küzdelemben, és forradalmi elhatározottsággal állt ki nemzeti kormányunk védelme mellett. Az összeesküvés nem is tudott kibontakozni.

Jordánia és az Egyesült Arab Köztársaság csapatainak összevonása határaink mentén; az Egyesült Arab Köztársaság vezetőinek gyors megegyezése Szaud királlyal, Szaud-Arábia uralkodójával és Husszeinnel, Jordánia királyával; az iráni sah legutóbbi jordániai látogatása; a CENTO-államok ülései és megegyezésük az Egyesült Arab Köztársaság vezetőivel — akik köztársaságunk kikiáltásának percétől fogva arra törekszenek, hogy a reakciós erőket egyesítsék az arab demokratikus felszabadulási mozgalom ellen s köztársaságunkat megdöntsék — továbbá Jordánia és az Egyesült Arab Köztársaság vezetőinek fenyegető nyilatkozatai mind azt mutatják, hogy köztársaságunk még mindig ki van téve újabb összeesküvések veszélyének.

Az önök és más népek tapasztalatai megtanították népünket arra, hogy az imperialista összeesküvések ellen a leghatározottabban és legöntudatosabban lépjen fel. Saját küzdelmünk, amelyet immár négy összeesküvés ellen folytattunk, bizonyítja, hogy ezek a tapasztalatok helyesek, és azt is, hogy mennyire fontos a nép egysége.

Népünk ereje sokkal nagyobb, mint ellenségeink ereje. Ha a nemzeti erők összefognak, ha mozgósítják a néptömegeket az ellenséggel szemben — akkor képesek arra, hogy szétzúzzanak minden összeesküvést.

A mi kommunista pártunk mindent elkövet, hogy teljesítse nemes feladatát: egységes nemzeti frontba tömörítse a nemzeti erőket és mozgósítsa a nagy tömegeket Abdul Karim Kasszem tábornok kormányának támogatására.

Meg vagyunk győződve arról, hogy népünk győzni fog, meg tudja majd védeni független, imperialistaellenes, békeszerető köztársaságát, és méltó módon tölti be szerepét a béke és a demokrácia megvédelmezéséért folyó nemzetközi küzdelemben.

Most pedig engedjék meg, hogy felolvassam az Iraki Kommunista Párt Központi Bizottságának levelét, amelyben üdvözli kongresszusukat.

„A Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának!

Engedjék meg, hogy az Iraki Kommunista Párt nevében üdvözöljük a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusát. Kívánjuk, hogy koronázza teljes siker kongresszusuk munkáját, melyet a magyar munkásosztály és az egész magyar nép jóléte érdekében végez. Annak a népnek az érdekében, amely bátran küzd a békéért és a szocializmusért dicső pártja vezetésével, s hittel emeli magasra a marxizmus—leninizmus zászlaját.

Ebből az alkalomból visszagondolunk arra az időre, amikor az iraki nép minden arab ország népével együtt támogatta a magyar nép harcát az ellenforradalmárok ellen. Annak ellenére tettük ezt, hogy abban az időben még az imperialisták uralkodtak országunk felett. A július 14-i forradalomból született iraki nemzeti kormány az iraki nép véleményének és akaratának adott kifejezést akkor, amikor felvette Magyarországgal a baráti, diplomáciai kapcsolatokat. Nem kétséges, hogy e kapcsolatok erősítése segíti népünket nemzeti függetlensége és haladása megőrzésében, s erősíti a világbékét.

A mi Iraki Kommunista Pártunkat ösztönzi a testvéri Magyar Szocialista Munkáspárt ébersége és állhatatossága. A magyar párt története felmérhetetlenül értékes tanulság számunkra az imperialista reakció mesterkedéseivel és az opportunista revizionizmussal szemben.

Éljen az MSZMP VII. kongresszusa!

Éljen az iraki—magyar barátság!

Az Iraki Kommunista Párt
Központi Bizottsága."

(Nagy taps.)

ELADIO LADISLAO CARBAJAL,

a Kubai Népi Szocialista Párt Központi Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Kubában ma forradalom megy végbe. Batista zsarnoksága, amely osztályszempontból nem volt más, mint az imperializmust, a nagybirtokosokat, a nagy importcégeket és cukormágnásokat kiszolgáló kormány, 1959. január 1-én fegyveres harcokban megbukott. Helyébe létrejött egy új hatalom, amely a munkások, parasztok, kispolgárok és a nemzeti burzsoázia erőire támaszkodik, jóllehet a forradalomban a vezető szerepet a kispolgárság játssza.

A győztes forradalom helyreállította a teljes nemzeti függetlenséget, és megkezdtük az agrárforradalom végrehajtását. A mélyreható agrárreform felszámolja a félfeudális nagybirtokokat, az egyoldalú mezőgazdasági termelést, létrehozza a termelőszövetkezeteket. Elkobozták azoknak a tulajdonoknak egy részét, amelyek az államilag intézményesített rablásból származtak, s amelyeket a zsarnokság lakájai és kiszolgálói szereztek maguknak. Most tesszük az első lépéseket iparosítási terveink kidolgozására és végrehajtására. Rendszabályokat léptettünk életbe a nép érdekében, törvényt akarunk hozni a bányák és a kőolaj államosítására. Demokratizáltuk országunk életét.

Harcot folytatunk a yenki-imperializmus ellen, amely bátorítja és támogatja a jobboldali erőket, a reakciót és az ellenforradalmat. Kis ország vagyunk a Karib-tenger térségében, de szembeszállunk az északi kolosszussal, és vállalkozunk gazdaságunk merész átalakítására. *(Taps.)* Forradalmunk sikere és szakadatlan előrehaladása súlyos csapás az imperializmusra.

Ezért az imperialisták különböző orvtámadásokat intéznek ellenünk, kezdve a röpcédulák szórásától, amelynek repülőbázisa észak-amerikai területen fekszik — ez emlékeztet bennünket azokra az ellenforradalmi propagandát terjesztő léggömbökre, amelyeket ugyanez az imperialista hatalom küldött a szocialista országokba —, a cukorközpontokra és szántóföldekre dobott gyújtóbombákig. Havana város ellen intézett gépfegyveres támadás két ember életét oltotta ki, és 48-an sebesültek meg. Ezek a támadó repülőgépek is yenki földről szálltak fel, és oda tértek vissza a kubai árulókkal. — Ez emlékeztet bennünket az 1956. évi Magyarország ellen intézett ellenforradalmi támadásra.

De ezek az Amerikai Egyesült Államokból kiinduló ellenforradalmi berepülések, összeesküvések és a Kuba ellen intézett más támadások, amelyekkel pánikot akartak kelteni, bátorítani az árulókat és puccsistákat, s ezen keresztül leverni a forradalmat, a pánik helyett az ország méltatlankodását, s az egész nép élénk tiltakozását váltották ki a bűnös cselekedetekkel, azok szervezőivel és védelmezőivel: az árulókkal és az imperialistákkal szemben.

A kubai forradalom nem vonult vissza, amint azt ellenségei várták. Ellenkezőleg. Újabb lépéseket tett előre. Forradalmunk nem gyengült a támadások és az árulás következtében. Ellenkezőleg. Az összeesküvők megsemmisítésével, a munkások és parasztok katonai oktatásának határozott megkezdésével csak erősödött. A Népi Szocialista Párt — a kubai kommunisták pártja — minden segítséget megadott a forradalmi kormánynak és a kubai forradalom fővezérének, Fidel Castrónak. *(Taps.)*

A Népi Szocialista Párt az első vonalakban, a legveszélyesebb helyeken harcolt, ott, ahol a forradalom védelme érdekében a legnagyobb lemondásra és áldozatkészségre van szükség. Pártunk fő vívmányai: a nemzeti függetlenség, a földreform, a gazdasági fejlődés, a Felkelő Hadsereg és a Forradalmi Kormány.

Pártunk a marxizmus—leninizmus szellemében nagy fontosságot tulajdonít az ideológiai harcnak, amely az imperializmus-

sal való megbékélés, a szolgaszellem, az imperializmustól való félelem, az antikommunizmus ellen folyik, mivel ezek mindenkor a forradalom elárulásának alapjai.

Forradalmunk megvédéséhez és továbbviteléhez szükségünk van a latin-amerikai népek szolidaritására, az Egyesült Államok és a kapitalista világ más népeinek szimpátiájára és megértésére, éppúgy, mint a Szovjetunió által vezetett szocialista világ népeinek szolidaritására.

A magyar nép győzelmei a kubai nép győzelmei is. Az MSZMP sikerei a Kubai Népi Szocialista Párt sikerei is.

Éljen a magyar kommunisták VII. kongresszusa!

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a szocializmust építő boldog Magyarország!

Éljen az egész világ népeinek barátsága, hogy mielőbb megvalósuljon az általános leszerelés és örökké békében éljen a világ valamennyi országának népe! *(Nagy taps, mindenki feláll a helyéről.)*

BISZKU BÉLA,

a Politikai Bizottság tagja, belügyminiszter:

Tisztelt kongresszus! Elvtársnők! Elvtársak!

A Központi Bizottság beszámolója, amelyet Kádár elvtárs terjesztett elő, híven jellemzi pártunk Központi Bizottságának a beszámolási időszak alatt kifejtett tevékenységét, valamint jól megmutatja népi demokratikus rendszerünk fejlődését, szocialista építőmunkánk állapotát, a társadalmunk osztályszerkezetében végbement átalakulást s mindazt, amit pártunk vezetésével a munkásosztály 15 év alatt elért.

Pártunk a munkás-paraszt hatalomért vívott harcban megerősödve, szilárd egységben érkezett el a VII. kongresszushoz, élvezi a nép szeretetét, tiszteletét és támogatását. Az elmúlt években népi demokratikus rendszerünk és a szocializmus erői megerősödtek, a népi hatalom ellenségei pedig vereséget szen-

vedtek, elszigetelődtek, és ma már nincs komoly, szervezett erejük.

Az 1956-os ellenforradalmi lázadás leverése, majd a megmaradt ellenforradalmi erőkkel szemben folytatott következetes harc megszilárdította a proletárdiktatúrát és annak államát. A párt hívására a kommunisták, a szocializmus eszméihez hű, egyszerű emberek fegyverrel a kézben harcoltak a reakció sötét erői ellen. Önfeláldozóan, gyakran elszigetelt csoportokban küzdöttek a párt ügyéért az állambiztonsági beosztottak és a néphadsereg harcosai is.

A szocializmus ügyéhez hű, a népi demokratikus rendszerért harcoló kommunistákból és pártonkívüli hazafiakból alakultak meg a forradalmi fegyveres szervek: a karhatalom, a hadsereg, a határőrség, a rendőrség és a nép új fegyveres erői — a munkásőrség. Nyugodtan kijelenthetjük, hogy fegyveres erőink a párt ügyéért vívott harcban megerősödve érkeztek el a kongresszushoz, társadalmi rendszerünk, nemzeti függetlenségünk és békénk biztos védelmezői a belső és külső ellenséggel szemben.

Elvtársak! Az elkövetkező években a párt mozgósítja és harcba viszi a dolgozó tömegeket legfőbb feladatunk végrehajtásáért, a szocialista társadalom alapjai lerakásának a befejezéséért és a szocializmus építésének meggyorsításáért hazánkban. Jól meg kell értenünk, hogy a szocializmusért vívott harcban a párt legfontosabb feladata a proletárdiktatúra megvalósítása és annak szakadatlan erősítése. A magyar munkásosztály a dolgozó parasztsággal szövetségben, pártjának vezetésével szilárdan tartja kezében az ország irányítását. Ahhoz, hogy ezek a kezek mindig erősek, szilárdak legyenek és ne engedjék el a hatalmat, minden erőnkkel erősítenünk és fejlesztenünk kell a proletariátus diktatúráját, a marxizmus—leninizmus tanításainak szellemében.

Az ellenforradalom elleni harc a kommunisták, a munkásosztály tömegeinek nagy iskolája volt. Miután a párt megszervezte a harcot a munkásosztály hatalmának megtartásáért, visszaverte a rendszerünk ellen irányuló ellenforradalmi táma-

dást, gyorsan megszűnt az ellenforradalmi terror, és biztosítottuk az országon belüli rendet, megteremtettük az alkotó munkához szükséges feltételeket. A gyors politikai konszolidáció lehetővé tette a szocializmus további építését.

A dolgozó nép helyeselte, követte és támogatta a párt politikáját: a néphatalom megvédésének, a szocializmus építése folytatásának politikáját. Végeredményben a párt a tömegek támogatásával nemcsak biztosította a viszonylag gyors politikai konszolidációt, hanem felszámolta az ellenforradalom gazdasági következményeit is.

Mindazok az eredmények, amelyeket az utolsó három év alatt elértünk, a párt és a nép egységének, egyre mélyülő kölcsönös bizalmának, de legfőképpen az egész nép akaraterejének és alkotó munkájának köszönhetők. Ebben rejlik népi rendszerünk ereje, és ez további sikereink záloga.

Mindezt nem értik az imperialisták. Nyíltan meg kell mondani, hogy az imperialisták, akik megszervezték a hadjáratot népi hatalmunk ellen, és kemény intézkedésekre kényszerítettek bennünket, most az úgynevezett „magyar kérdésben" úgy viselkednek, mint a tolvaj, aki „fogják meg"-et kiabál.

Miután az ellenforradalmi erőknek — Nagy Imre és csoportjával összefogva, a volt burzsoá és földbirtokos osztályok pártjainak újjáélesztésével, a Nyugatról támogatott és fegyverekkel ellátott banditák segítségével — nem sikerült a hatalmat erőszakos úton megszerezniük, újabb politikai manőverekbe kezdtek. Belügyeinkbe való tűrhetetlen beavatkozási kísérletekkel, elszigetelésünkre irányuló meddő erőlködéssel és teljesen céltalan gazdasági nyomással próbáltak bennünket rávenni, hogy ne büntessük meg azokat, akik a munkásosztály hatalma, a népköztársaság rendje ellen támadtak. Igyekeztek menteni a veszett fejsze nyelét. Miután nem sikerült visszacsempészniük a hatalomba a volt uralkodó osztályok tagjait, a nyugati imperialisták hű szövetségeseit, megkísérelték legalább átmenteni az általuk felbújtott ellenforradalmi vezéreket és vezérkéket, számítva esetleges későbbi felhasználásukra.

Hiú kísérlet volt megfélemlítésünkkel próbálkozni és célul kitűzniük, hogy lemondjunk az ellenforradalmárok felelősségrevonásáról, a bűnösök megbüntetéséről. Ugyanakkor ezzel — a pénzen kívül — újabb bátorítást akartak adni az ellenforradalom szervezésében tevékenyen részt vevő emigráns politikusoknak, nehogy azoknak elmenjen a kedvük a Magyar Népköztársaság folytonos, de hiábavaló és már-már nevetségbe fulladó ócsárlásától. Ellenségeink politikája azonban a mi megfélemlítésünket és befolyásolásunkat illetően nem járt sikerrel.

A magyar ellenforradalom leverése nemcsak a szocialista Magyarország megsemmisítésére irányuló terveket hiúsította meg, hanem a többi szocialista ország elleni háborús terveket is halomra döntötte. A forrófejű imperialista kalandorok „melegháborús" tervei napról napra meghiúsultak. Látjuk és érezzük, hogy egyre jobban olvad a hidegháború jege. Különösen hozzájárult ehhez Hruscsov elvtárs az Egyesült Államokban tett látogatásával, amiért mi és a béke minden híve végtelenül hálásak vagyunk.

A párt vezetésével, a szocialista rendszerhez hű dolgozók segítségével sikeresen megoldottuk az ellenforradalmárok elleni harc bonyolult feladatát. Felderítettük, megtaláltuk az ellenforradalom előkészítésében és irányításában vezető szerepet vitt személyeket, és átadtuk a Magyar Népköztársaság igazságügyi szerveinek, hogy elnyerjék méltó büntetésüket. Ezekkel együtt megtaláltuk azokat a terrorista banditákat, akiknek véres lett a keze a becsületes, néphez hű emberek kiontott vérétől, s az ellenforradalmi szervezetek irányításával a Corvin közben, a Széna téren, a Budapesti Pártbizottságnál és másutt állati kegyetlenséggel irtották és gyilkolták a kommunistákat és más hazafiakat.

A megtévedtekkel szemben, akik belesodródtak az eseményekbe, s ma becsületesen dolgoznak a népi rendszer megszilárdításáért — figyelemmel osztályhelyzetükre s az ellenforradalom után tanúsított megbánó magatartásukra —, a nevelés és meggyőzés módszerét alkalmaztuk.

A nép érdekeinek megfelelő, humánus magatartást tanúsítottunk azokkal szemben, akik november 4-e után hajlandóságot mutattak a megbánásra, káros cselekményeiket elítélték és támogatták a forradalmi munkás-paraszt kormányt. Szigorúságot kellett tanúsítanunk viszont azokkal szemben, akik november 4-e után aknamunkába kezdtek vagy folytatták rendszerellenes tevékenységüket, s ezzel további károkat okoztak népköztársaságunknak. Büntetőpolitikánk lényege — amelyről Kádár elvtárs szólt beszámolójában — a munkásosztály érdekeinek védelme volt, s ezért igazságos.

E politikának megfelelően elnyerte méltó büntetését az ellenforradalom hazai vezérkara, Nagy Imre osztály- és hazaáruló csoportja, s mindazok a terrorista akciókban részt vett személyek, akik a felelősségrevonás elől nem menekültek nyugatra.

Elnyerte büntetését a Budapesti Pártbizottság ellen támadók több csoportja, Turner, Kalamár és más elvtársak gyilkosai. E személyek többszörösen büntetett előéletű bűnözők vagy fasiszta elemek voltak. A disszidáltak kivételével visszakerültek a börtönökbe azok a közönséges gonosztevők, akiket az ellenforradalmárok kiszabadítottak, és fegyveres bandáik tagjaiként tevékenykedtek.

Mivel a volt magyar burzsoá földbirtokos osztály és nyugati megbízói az ellenforradalmárok megbüntetésével érzékeny vereséget szenvedtek, teleszájjal kiabálnak ma a szigorról. Érthető is, miért teszik ezt. Nekik saját, rablóerkölcsük van. A kommunisták és más hazafiak meggyilkolása: az humanizmus, azt lehet csinálni. A banditák és gyilkosok megbüntetése és felelősségrevonása a néphatalom által, a törvények szerint — az szemükben terror és törvénytelenség. Ez az ő erkölcsük.

Mindnyájan tudják, elvtársak, hogy mi a megbocsátás politikáját is alkalmaztuk: az Elnöki Tanács ez évi amnesztiarendelete is ezt tette a kisebb vétkesekkel szemben. Ismeretes az egyének egész sorának adott kegyelem.

Elvtársak! Az imperialista sajtó és rádió még ma is rágalomhadjáratot folytat rendszerünk ellen, azt kiabálva, hogy nálunk

száz számra ülnek börtönben olyan fiatalok, akik még nem töltötték be a 18. évüket, s a magyar igazságügyi szervek csak arra várnak, hogy azt elérjék, s utána kivégzik őket. Ezek az urak szinte vágyakoznak az ilyesmire, s miután nincs — hát kitalálják. Bosszantja őket, hogy az ellenség elleni harcban mi nem követünk el butaságokat. Ellenkezőleg. Bennünket az vezet, hogy még a felnőtteknek is bocsássunk meg, ha megbánták vétkes cselekedetüket és helyes útra tértek. Teljes felelősséggel kijelentem, hogy a mi börtöneinkben nem volt és ma sincs egyetlenegy fiatalkorú ember, sem a régen elítéltek között, sem a jelenleg vizsgálat alattiak között.

Megemlítem még a Mérey—Fekete-ügyet. Ez az értelmiségi csoport az ellenforradalom után aktív ellenséges tevékenységet fejtett ki egy olyan illegális szervezet létrehozása érdekében, amely soraiban egyesített volna minden revizionistát — az úgynevezett „nemzeti kommunistákat" — és a volt burzsoá pártok képviselőit. Ezek az MSZMP-vel szemben ellensúlyt akartak kialakítani, a „független, semleges Magyarország" jelszava alatt új mozgalom indítását tervezték és külföldi segítséggel a népi demokratikus rendszer megdöntésére törekedtek.

Két évvel az ellenforradalmi felkelés után mindössze néhány tucat valóban ellenséges személyt, vagy még mindig megtévesztett embert sikerült szervezetükbe bevonniuk. Ezen idő alatt egy bizonyos mennyiségű demokrácia- és szovjetellenes anyagot sikerült nekik kinyomtatni és terjeszteni, azokat nyugatra küldeni és ott a burzsoá sajtóban megjelentetni.

A belügyi szervek hosszú időn keresztül nem folyamodtak a Mérey—Fekete-csoport aktív tagjainak letartóztatásához, csupán ellenőrzés alatt tartották tevékenységüket. Arra számítottunk, hogy az ország gazdasági és politikai életének gyors konszolidálása hatására mégiscsak észretérnek, beismerik hibáikat és beszüntetik aknamunkájukat. A szervezet legaktívabb tagjai azonban továbbra is fenntartották ellenséges szándékaikat, egyre konspiráltabb formában folytatták a harcot a Magyar Népköztársaság államrendje ellen, folytatták zavart-

keltő üzelmeiket az egyetemi hallgatók és értelmiségiek bizonyos köreiben. Ezért meg kellett tenni a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy megszüntessük ezen személyek aknamunkáját. Mint ismeretes, csak néhány személyt, az illegális szervezet legaktívabb tagjait tartóztattuk le és ítélte el a bíróság, a szervezet több más részvevőjével szemben — akiknél egyrészt a jóhiszeműség is feltételezhető volt, másrészt komolyabb vétkek nem terhelték — figyelmeztető, nevelő munkát végeztünk. Íme, rendszerünk ilyen türelmet tanúsít és megkülönbözteti a bűnösöket az eltévelyedettektől.

Társadalmi rendszerünk egészséges fejlődéséről tanúskodik az is, hogy az elítéltek száma egyre csökken, a kapitalista világban viszont egyre nő. Felhozok ennek bizonyítására egy-két példát. 1938-ban Magyarországon 100 000 lakosra 1950 büntető ítélet jutott, 1950-ben 1059, 1955-ben 908, a múlt évben pedig mindössze 630!

Jellemző adat az is, hogy amíg a Német Szövetségi Köztársaságban 100 000 lakosra 107 közerkölcs elleni bűncselekmény történt, addig Magyarországon ugyanezen idő alatt csak 8; 100 000 lakosra a Német Szövetségi Köztársaságban 9 rablás, Magyarországon ezzel szemben csak egy esett. Ez is a konszolidáció és pártunk tevékenységének eredménye. Vajon az Egyesült Államokban készítenek-e statisztikát arról, hogy a gengszter-bandák hány embert gyilkolnak meg egy évben? Elszomorító adataikat a fiatalkorúak bűnözéséről ismerjük. Megmondhatjuk a nyugati uraknak, hogy óvatosabban lármázzanak, mert a nép úgysem hisz nekik, felszabadultan él, demokratikus viszonyok között dolgozik, hiábavaló a fáradozás a féktelen terrorról szóló rémmesékkel.

A magyar emigránsok a barátaikhoz és hozzátartozóikhoz írt leveleikben leírják azt a szabadságot és demokráciát, amelyet a kapitalista országokban „élveznek". A hazatért emigránsok pedig elmondják, hogy ott a szabadság — a munkanélküliség és az éhezés szabadsága, a bűncselekmények és a prostitúció szabadsága, a demokrácia és a törvényesség pedig csak a gaz-

dagokat szolgálja. Érthető tehát, ha hazatérnek. Nem véletlen, hogy több mint 40 000 ember jött vissza eddig Nyugatról, és mind sajnálja, hogy valaha kiment az országból. Elmondják, hogy újból megismerkedtek a könyörtelen kapitalista kizsákmányolás világával, hogy a magyar nőket cselédeknek használják ott, a kapitalisták sok olcsó munkaerőhöz jutottak, tízezrével éltek nyomorultul, táborokban stb. A kapitalista urak azért lármáznak, hogy erről eltereljék az emberek figyelmét. Rágalmaik célja átlátszó: fenntartani a nyugtalanságot, népi rendszerünk ellen megnyerni az ENSZ fórumát, s elterelni a figyelmet a fontos nemzetközi kérdésekről.

Mi nem folytatjuk a bosszú politikáját, bár a magyar munkásosztálynak volna törlesztenivalója a régi uralkodó osztállyal szemben. Nem akarunk mi elszámolni, de emlékeztetünk arra, hogy 1919 után — nem teljes adataink szerint — 70 000 embert zártak börtönbe, internáló táborokba, mintegy 100 000 egyszerű munkást, dolgozó parasztot, kommunistát, szocialistát kényszerítettek emigrációba. A horthysta fehérterror idején 5000 embert gyilkoltak meg. Orgovány, Izsák, Kecskemét, Gyoma és a dunántúli városok egész sora egy-egy véres fejezete a magyar történelem e korszakának.

A második világháborúban népellenes, fasiszta célok érdekében több százezer magyar pusztult el. Több száz azoknak a száma, akik az ellenforradalom idején vesztették életüket.

Politikánkban nem követtük és nem követjük a véres leszámolás módszerét a burzsoázia megmaradt tagjaival szemben sem. Nemcsak hirdetjük, hanem valóban alkalmazzuk azt az elvet, hogy aki beilleszkedik társadalmunkba, betartja a népköztársaság törvényeit és a társadalmi együttélés szabályait, egyenjogú állampolgárként dolgozhat a Magyar Népköztársaságban. Ha ellenségesen lépnek fel népi rendszerünkkel szemben, kötelességünk megfékezni és megbüntetni őket, mert ez a népi állam érdeke, a dolgozó nép akarata.

Elvtársak! Mi a békés egymás mellett élés politikáját folytatjuk a szocialista táborral, a Szovjetunióval együtt. Az ellen-

forradalmárok felelősségrevonása a mi belügyünk, s amellett már a múlté. De amíg a hidegháború politikáját követő, még igen befolyásos körök nem mondanak le arról, hogy a Magyar Népköztársaság ügyeibe beavatkozzanak, s ügynökeiket a volt uralkodó osztály uralmának visszaállítása reményével biztatgatják, hazánkba kémeket küldözgetnek és kémeket szerveznek, zavartkeltő kísérletekkel mesterkednek, addig nem csökkenthetjük éberségünket sem a külső, sem a belső ellenséggel szemben. Mind a mai napig azt tapasztaljuk, hogy Nyugat-Németországban, Amerikában, Ausztriában és másutt imperialista kémszervezetek aknamunkát végeznek hazánk ellen. A felforgató tevékenységet és aknamunkát — mint ismerik — Amerikában „törvényhozási" szintre emelték, teljesen nyíltan és hivatalosan pénzelik a hidegháborút. A kongresszus jóváhagyásával minden évben 125 millió dollárt szentelnek e célra.

Nem akarom a kémszervezetek vezetőinek tevékenységét „bírálni" — ez feletteseikre tartozik —, de szóváteszem, hogy nekik semmi sem drága, amikor hazánk ellen az aknamunkát folytatják.

Jelenthetem itt, hogy az utóbbi időben a Magyar Népköztársaság Határőrsége és más védelmi szervei elfogtak sebtében kiképzett, különböző kémeszközökkel felszerelt személyeket, akik vagy már a határnál, vagy megbízatásuk végrehajtása előtt kezünkbe kerültek. Vannak olyanok is, akik önként jelentkeznek és felfedik előttünk, hogy kitől, mikor, milyen megbízást kaptak.

Ugyanakkor tudjuk, hogy miután felvetették Nyugat-Berlin helyzetének rendezését a nemzetközi tárgyalásokon, és a békéért harcoló népek előtt ismertté vált, hogy Nyugat-Berlinben amerikai és nyugatnémet kémszervezetek dolgoznak a népi demokráciák ellen, az amerikai és nyugatnémet kémszervezetek bizonyos erő-átcsoportosítást hajtottak végre. Részben Nyugat-Ausztriába, részben Bécsbe helyezték át erőik egy részét és onnan folytatják felforgató tevékenységüket a népi demokráciák, köztük hazánk ellen. Mi felhívjuk a semleges Ausztria

vezető köreit, ne engedjék megsérteni semlegességüket, ne hagyják, hogy országukban idegen felforgatók tevékenykedjenek.

Összefoglalva: a belső és külső ellenség ne számítson éberségünk és harcunk gyengülésére, ellenkezőleg, erősíteni fogjuk sorainkat és dolgozó tömegeinkkel karöltve védjük tovább népi hazánkat. *(Taps.)*

Elvtársak! Valamikor az ellenség elleni harcban volt ilyen jelszó — bizonyára jól emlékeznek még rá — „a hibák mögött keresd az ellenség kezét". Ez politikailag helytelen és rendkívül káros volt. Sokszor elterelte a figyelmet a tényleges ellenség elleni harcról, megnehezítette, sokszor lehetetlenné tette a tudatos ellenség felderítését. Sokkal inkább megfelel a munkásosztály érdekeinek, ha arra neveljük a hatalmi szervekben dolgozó beosztottakat, hogy keresd meg az igazi, tudatos kártevőket, válaszd el a törvénybeütköző cselekménytől a hibát, büntesd meg a törvények megszegőit, a hibát vagy szabálytalanságot elkövetőket pedig neveld, segítsd még akkor is, ha az elkövetett hibáért felelősségre kell vonni és esetleg meg is kell büntetni.

Állami szerveink fontos feladata, hogy szigorú rendet és fegyelmet tartsanak minden területen, de különösen a gazdálkodásban. Élnek még köztünk naplopók, spekulánsok, a korrupció szervezői, az állami tulajdon fosztogatói. Hat a burzsoázia életfelfogása is: „ha teheted, a közös tulajdonból munka nélkül, mások rovására gazdagodj meg!" Az állami fegyelem erősítése és a példás rend a gazdálkodás minden ágában elősegíti, hogy lelepleződjenek a társadalomellenes elemek, és ne károsíthassák meg büntetlenül népünket.

Elvtársak! Összes eddigi tapasztalataink azt bizonyítják, hogy az ellenség üldözése, az államhatalom védelme csak a dolgozó tömegek tevékeny részvételével és támogatásával lehet sikeres. Az összeesküvéssel próbálkozó népellenes elemeket azért sikerült leleplezni, mert tevékenységüket kénytelenek voltak a dolgozó emberek között végezni. Így nem kerülhették el, hogy

valamilyen formában kapcsolatba ne kerüljenek a tömegekkel, akik viszont a népi rendszer hívei, hűségesek a népköztársasághoz, eljönnek és bejelentik, ha rendellenességeket tapasztalnak, s velük karöltve ártalmatlanná tesszük ellenségeinket.

Az ellenforradalom után az osztályellenség nem tudott valamirevaló eredménnyel szervezkedni, mert az ilyen cselekedetek nem találtak a tömegek támogatására. Szent kötelességünknek tartjuk, hogy a párt vezetésével még jobban támaszkodjunk e segítségre, mert ez jövendő sikereinknek biztosítéka.

Elvtársak! A falusi helyzetről is szeretnék röviden szólni. A falu szocialista átszervezésében elért sikerek után érezzük, hogy a tömegek hangulata kedvezően változott. A Központi Bizottság 1958 decemberi határozata után százezrek léptek a szocialista fejlődés útjára, nagy politikai fellendülés következett be falun. Más lett a paraszt, aki szakított a múlttal, a szocializmus építésének cselekvő részese, a munkásosztálynak erősebb harcostársa és szövetségese lett. A dolgozó parasztság teljesen önkéntesen, gondos politikai mérlegelés után határozta el, hogy lemond a sok évszázados elmaradottságról, a kisparcella helyett a szocialista nagyüzemet választja. A parasztság nagy elhatározása váratlanul érte a külső és belső ellenséget. A „Szabad Európa"-rádió rendőri erőszakról kiabált, mi viszont ugyanakkor a rendőrségen dolgozó elvtársaknak és a rendőröknek még azt is megtiltottuk, hogy a felvilágosító munkában egyáltalán részt vegyenek, mert ez a társadalmi szervezetek feladata. A rendőrség feladata, hogy biztosítsa a közrendet ott, ahol az ellenséges elemek zavarni próbálják.

Úgy válaszolhatunk a „Szabad Európa"-rádióban ténykedő uraknak és amerikai megbízóiknak, hogy rosszul, nagyon rosszul ismerik helyzetünket.

Pedig a nyugati uraknak tudniuk kellene — de nem akarják tudomásul venni —, hogy a mi sikereink a falun a marxista—leninista tudomány diadalának következménye, egyben a párt szervező tevékenységének eredménye. Az egész dolog lényege abban leli magyarázatát, hogy a parasztság tömegei bíznak a

pártban, követték tanácsát, elfogadták vezetését. Ebben van a mi sikereink titka falun, s akármennyit kiabál a „Szabad Európa"-rádió, az „Amerika Hangja", mi együtt a parasztsággal folytatjuk falvaink szocialista átalakítását.

Ami a rendőrséget illeti, továbbra is végezni fogja munkáját, biztosítani fogja a rendet a rendbontók, a spekulánsok ellen, védelmezni fogja a szocializmus vívmányait.

A tavaszi termelőszövetkezeti fejlődés okozta meglepetés után az ellenség némileg „magához tért" és kísérletet tett a termelőszövetkezetek bomlasztására, s ezért a jövőben egyre nagyobb figyelmet és éberséget kell tanúsítani. Különösen olyan községekben próbálkoztak, ahol őszi indulásra szerveződtek a termelőszövetkezetek. Előfordult, hogy sorsával meg nem békült kulák vagy volt csendőr végzett aknamunkát a szövetkezet ellen. Heves megyében például felgyújtottak egy kazlat. Először olyan látszata volt a dolognak, hogy a tűz véletlenül keletkezett, nincs benne szándékosság. A vizsgálat során kiderült, hogy a háttérben a termelőszövetkezeti mozgalommal szembenálló kulák húzódik meg, aki egy szövetkezeti tagot bújtatott fel a gyújtogatásra, ő pedig igyekezett háttérben maradni. A gyújtogatás helyének kiválasztásánál — ez is figyelemre méltó — mérlegelték, hogy lehetőleg a legerősebb szövetkezetben tegyenek kárt, hogy ezáltal annak felbomlását idézzék elő, abban a reményben, hogy a gyengébbek majd azután követik ennek példáját. Kísérletük meghiúsult és a gonosztevők természetesen póruljártak.

Ehhez hasonló eset azonban ritkán fordul elő, nem tapasztaltunk kiterjedt ellenséges tevékenységet.

A nagy eredmények azonban nem jelentik azt, hogy az ellenség lemond a falusi aknamunkáról. Számolni lehet azzal, hogy egyesek szövetkezetellenes zavarkeltéssel fognak próbálkozni. Ilyen esetekben megvédjük a falut, a szövetkezeteket minden ellenséges kísérlettel szemben. *(Taps.)*

Elvtársak! Az elmúlt esztendők bonyolult harcai során természetesen szerveink sok nehézséggel küzdöttek. Azt nem mond-

hatjuk, hogy hiba nélkül dolgoztak. A párt vezetésével azonban arra törekedtünk, hogy ezeket a hibákat idejében és gyorsan kijavítsuk. Kommunista kötelességtudattal kell feladatainkat végezni, amit semmiféle paranccsal, utasítással nem lehet helyettesíteni. A fegyveres testületeknél éppen ezért különösen nagy felelősség terheli az ott működő pártszervezeteket és minden párttagot. Arra törekedtünk, hogy a központi, megyei, városi, kerületi és egyéb szerveinknél erősödjön a pártszervezet szerepe, tekintélye, politikai befolyása és hatása a kommunisták és pártonkívüliek nevelésében.

Mint ismeretes, megszüntettük a rendőrségnél, tűzrendészetnél, büntetésvégrehajtásnál az ún. politikai nevelő osztályokat, és funkciójukat a pártszervezetek vették át. Mindez jó eredményeket hozott.

Mindenféle káros jelenséget, ami a további munkában mutatkozhat, csírájában kell kiküszöbölnünk. Az ellenség ellen harcot folytatni csak politikailag egységes, a párt Központi Bizottságának irányvonalát értő, ezt követni akaró és arra képes emberekkel lehet. Soha nem fogjuk hagyni, hogy megismétlődjenek azok a durva törvénysértések és sötét napok, melyek árnyékot vetettek pártunk tekintélyére és meggyengítették a proletariátus diktatúráját. Belügyi szerveink most harcképesek, s megoldják a rájuk háruló feladatokat.

Mindezeket az intézkedéseket annak tudatában tettük, hogy a munkásosztálynak a szocializmus építése érdekében erős államhatalomra van szüksége. Saját tapasztalataink csak megerősítik Lenin tanítását a proletárdiktatúra államáról. A mi államunk a munkásosztály, a dolgozó parasztság, az egész dolgozó nép érdekeit szolgálja. Az állam vezetése a munkásosztály kezében van.

Az ellenforradalmi támadás meghiúsítása után amilyen mértékben újjászerveztük karhatalmunkat, hadseregünket, rendőrségünket és megalakítottuk a munkásőrséget, ahogy megszilárdult a munkásosztály politikai hatalma, s megerősödött szövetsége a dolgozó parasztsággal — izoláltuk és ártalmatlanná

tettük a belső ellenséget, olyan mértékben kerültek előtérbe az állam gazdasági-szervező és kulturális-nevelő funkciói. Ebből természetesen nem következik az, hogy ma már célul tűzhetjük ki az állam biztonsági funkcióinak gyengítését vagy éppen likvidálását. Ezt annak idején a revizionisták hirdették, arra hivatkozva, hogy a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet békés formában megy végbe. Az ilyen propaganda csak arra volt jó, hogy a proletárdiktatúra államát legyöngítsék, és megkíséreljék a munkáshatalom megdöntését, a burzsoá állam, a tőkés földbirtokos uralom visszaállítását.

A lenini tanítások alapján és pártunk tapasztalatain okulva szükségünk van az állam erősítésére, tökéletesítésére, hogy minél gyorsabban és eredményesebben megvalósíthassuk a munkásosztály célkitűzését, a szocializmus felépítését. Ha ma erősítjük, tökéletesítjük államgépezetünket, biztosítjuk békés építőmunkánkat, elősegítjük a szocialista építés gyorsítását, nemzetünk gazdasági és kulturális felvirágzását, s ezzel elősegítjük azt is, hogy hamarabb következzen be az állam elnyomó funkcióinak fölöslegessé válása, megszűnése, az állam elhalása. De, természetesen, ez időben még messze van. Ma még tökéletesíteni és javítani kell azoknak a szerveknek a munkáját, amelyeknek hivatása a belső ellenség elnyomása, a társadalom védelme az együttélés szabályainak megsértőivel, a tolvajokkal és más bűnöző elemekkel szemben, és a nemzet védelme a külső ellenség ellen. A fejlődés természetesen nálunk is abba az irányba halad, hogy bizonyos funkciókat, amelyeket a munkásosztály valamely szerve vagy hatalmi szervek látnak el, a jövőben a társadalmi szervek vegyék át. Ennek jelei már napjainkban is mutatkoznak.

Hivatásos fegyveres testületeink mellett a munkásőrség maga a felfegyverzett nép! Az önkéntes rendőrök, önkéntes tűzoltók, a határőrzésben segítő lakosság — akik szabad idejükből teljesen térítés nélkül nyújtanak segítséget az ország belső rendjéhez, őrködnek a társadalmi együttélés szabályain — már egy rész a jövőből, amikor a kommunista közrend biztosításánál nem

lesz szükség külön hivatásos szervekre, mert a társadalom enélkül is biztosítani fogja ezt!

A jövőt illetően szinte elkerülhetetlen, hogy bizonyos negatív jelenségek és megnyilvánulások ellen ne fokozódjék az egész társadalom tevékeny közreműködése és ennek eredményeként mind több funkciót és feladatot a társadalmi szervek vegyenek át a hivatásos szervektől. Miután a munkásosztály vette kezébe a hatalmat, az állam büntető és nevelő funkciója egy időben kezdett hatni, és csak a társadalmi fejlődés különböző útszakaszaitól függően került vagy kerül előtérbe egyik vagy másik oldala. A marxizmus—leninizmus tanításai szerint tehát változni fognak ezek a funkciók. A jövőben egyre jobban kell támaszkodni a társadalmi szervekre, mert ezek vezető szerepet fognak betölteni a bűnözés felszámolásában. Ebből következik, hogy a jövőben fejlesszük kapcsolatainkat a társadalmi szervekkel és támaszkodjunk rájuk munkánkban.

Ellenségeink természetesen ne higgyék azt, hogy velük szemben liberálisak leszünk. Mi nem ringatjuk magunkat illúziókban, s ezért még jobban tökéletesítjük azokat a szerveket, amelyeknek hivatása az ellenséges kísérletek elnyomása, a hazánkba küldött vagy beszervezett kémek felderítése és ártalmatlanná tétele, a társadalmi tulajdon ellen támadók, a fosztogatók leleplezése és törvény elé állítása, az államhatalom és minden becsületes állampolgár védelme.

Feladataink jobb ellátása tehát nem azt követeli meg, hogy állami, közbiztonsági szerveink s testületeink létszámát növeljük, hanem munkájuk minőségét, hatékonyságát javítsuk, a társadalmi segítséget, a lakossággal való kapcsolatot tovább fejlesszük. Erre a feltételek napjainkban igen kedvezőek.

Az államhatalom védelme természetesen nem lehet kizárólag a Belügyminisztérium feladata. Az államhatalom védelmében fontos feladatai vannak más védelmi szerveknek is. Csak akkor lehet az állam védelme jó, ha az összes védelmi szervek, sajátos feladatuknak megfelelően, egységesen, egymást segítve tevékenykednek, ha mindegyik külön-külön és együttvéve támasz-

kodik az egész dolgozó népre. Ezért mi elvi alapokból kiindulva arra neveljük elvtársainkat, hogy ápolják az összes fegyveres testületek közötti egységet és barátságot, cselekedjenek teljes egyetértésben, és fűzzék szorosra kapcsolataikat a dolgozó néppel.

A párt arra tanítja a hatalmi szervekben dolgozó kommunistákat, hogy eszmei és politikai tudásukat mind magasabb szintre emeljék, szigort és keménységet tanúsítsanak az ellenséggel szemben, figyelmet, előzékenységet és szerénységet a dolgozó tömegek iránt. A jövőben is fokozni fogjuk erőfeszítéseinket, hogy a pártnak ezt a követelményét maradék nélkül teljesítsük.

Elvtársak! A Belügyminisztérium szerveinél dolgozó kommunisták értik, akarják — és nézetem szerint — képesek is a Központi Bizottság köré tömörülve pártunk politikájának végrehajtására. Arra törekszünk, hogy minden területen, a részletekben is érvényesüljön ez a politika, éles fegyver legyünk a munkásosztály kezében, dicső ügyünk, a kommunista építés érdekében. *(Nagy taps.)*

PUTNOKI LÁSZLÓ,

a Heves megyei Pártbizottság első titkára:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Heves megye művelhető területének 76 százaléka a szocialista szektorhoz tartozik. Ezt az eredményt csak azért érhettük el, mert *pártunk politikája világos, egyértelmű*, s a megye kommunistái együtt nőttek a párt határozataiból adódó feladatokkal, s e feladatok megoldásában egység volt.

Ezt az egységes fellépést nem lehet kialakítani, ha nem folyik eredményes harc a revizionista, opportunista nézetek ellen, ugyanúgy, mint a szektás, dogmatikus nézetek ellen. Az a tapasztalatunk, hogy a revizionizmus és a dogmatizmus elleni harc nem csupán folyóiratok lapjain jelentkezik, hanem felvetődik a mindennapi, gyakorlati életben is.

Ez leginkább a mezőgazdaság szocialista átszervezésénél mutatkozott meg. A Heves megyei kommunistáknak fel kellett lépniük azok ellen, akik ellenzik a szocializmus építését. Olyasmit is lehetett hallani, hogy a hevesi történelmi borvidék szőlőiben nem lehet meghonosítani a nagyüzemi gazdálkodást.

E nézetek ellen felvettük a harcot, s megmagyaráztuk a helyes álláspontot. Persze minden termelőszövetkezet összes igényeit lehetetlen azonnal kielégíteni. A termelőszövetkezeteket a parasztoknak kell megteremteniük, s az állam, népgazdaságunk erejéhez mérten, segíti ezt. Felvetődtek olyan nézetek is, hogy csak akkor vigyük a termelőszövetkezetbe a parasztokat, ha biztosítani tudjuk azt a maximális jövedelmet, amelyet csak igen kevés paraszt ér el. Pillanatnyilag sok termelőszövetkezetben csak az átlagos paraszti jövedelmet érik el, de ha jól dolgoznak, akkor természetesen nagyobb lesz a jövedelem. Véleményem szerint *mindezt meg kell mondani a dolgozó parasztoknak, hogy világosan értsék és lássák, miről van szó.*

Fellépünk a szektás, dogmatikus nézetek ellen is, amelyek főként abban nyilvánulnak meg, hogy figyelmen kívül hagyva: megvannak-e a szocialista átszervezés feltételei — sürgetik az átszervezést. Küzdünk a régi, rossz módszerek ellen, s nem engedjük meg azok feléledését.

Azok a feladatok, amelyeket a kongresszus állít a mezőgazdaság elé, Heves megyében is megoldhatók. Az őszi kezdésű termelőszövetkezetek mindegyikében folyik a munka. Az őszi vetést november 5-re elvégezték, a megye gépállomásai pedig december 2-re teljesítették őszi mélyszántási tervüket. Fontos feladatunk, hogy közelebb hozzuk a termelőszövetkezeti tagok egyéni és közös érdekeit, itt is megvalósítsuk az anyagi érdekeltség elvét. Ennek feltételei megvannak megyénkben. *(Taps.)*

NOVOBÁTZKY KÁROLY,

akadémikus:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Az én kedves egyetemi hallgatóim fiatal szívük egész melegével köszöntik a párt VII. kongresszusát. *(Taps.)* Az ifjúságot hamis jelszavakkal ideig-óráig meg lehet téveszteni, de hogy a reakciónak tartós zászlóvivője legyen, azt soha, semmi álnokság el nem éri. *Az ifjúság egészséges ösztöne, akár a folyam árja, előretör, és sohasem fordul vissza.*

Amit mi az ifjúságtól megkövetelünk, az a tudás és a hűség a dolgozó társadalom iránt.

Ennek a két követelésnek szolgálatában áll ma egész oktatásunk. Segítőkészségben és az ifjúság iránti meleg szeretetben nincsen hiány. Kifogásolható viszont az oktatók politikai bátorsága, az egyéni kezdeményezés hiánya. A természettudományi kar már kiadta tagjainak a jelszót, hogy a tudomány nem lehet lomha uszály, amelyet külső erők vontatnak, ellenkezőleg, éppen a tudománytól várja a társadalom, hogy szocialista hittel fűtött motor legyen.

Az Akadémia politikai hőmérséklete nem forró. Öngyulladástól nem kell tartani. *(Derültség.)* De az Akadémia pártcsoportjában vannak okleveles „fűtők", akik a tüzet folytonosan élesztik.

Akadémiánk tudományos színvonala feltétlenül tiszteletre méltó. Igazi tudós legalábbis szabadelvű szokott lenni. Akad azonban az Akadémia ritkasággyűjteményében néhány tag, aki a tudományos haladást össze tudja egyeztetni a politikai reakcióval. Ők még tenyésztelepei a miazmáknak. Ezek a miazmák nem virulensek, és bele fognak pusztulni tengődésük céltalan unalmába. *(Derültség, taps.)*

A tudósnak tudomásul kell vennie, hogy társadalmi kötelezettségei vannak, hogy a termelők munkájából él, hogy a termelők izzadságának köszönheti kutatásának lehetőségeit.

Ez a tudat erkölcsi adósságot jelent, amelyet minden becsületes tudósnak le kell rónia, s amely arra kötelezi, hogy tudományos

munkáját elsősorban a népgazdaság és a népi kultúra szolgálatába állítsa. (Nagy taps.) Ez a tudat pedig nem béklyó, hanem szárny. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a szovjet tudomány hatalmas előretörése. Tényekkel nem lehet vitatkozni!

Különösen a műszaki kutatónak kell szembenéznie egy „félelmetes" vetélytárssal, az üzemi újítómozgalommal, amelyet a kapitalista múlt egyáltalán nem ismert, s amely ma súlyos milliókat takarít meg a népgazdaság számára.

Ki kell azonban emelnem azt is, hogy ezzel a serkentő tényezővel szemben egyáltalán nem hat élesztőleg a kutató tudományra, hogy egyes üzemek fázós idegenkedéssel zárkóznak el a nagyobb méretű újításoktól. Új, korszerűen kidolgozott technológiák hevernek az íróasztalokban. Ha az üzemvezetés szükséges óvatossága a felelősségvállalás nagyobb készségével párosulna, kétségtelenül nagyobb lendületet kapna a magyar műszaki kutatás. *Az áldatlan múlthoz képest új korszakot él a magyar tudomány.* Az alkotás és a kutatás fellegvárai — az Akadémia és az egyetemek —, a múlt elhanyagolt mostohagyermekei, ma életerős szervekké váltak, amelyek már meg tudnak felelni új feladatuknak.

Az Akadémia egészséges alapra helyezte a fizikát. A fizikai kutatás nagy támogatása jelentős gyümölcsöket hozott. A népgazdaság igényei azonban megkövetelik a magyar kémia megújhodását is.

A Magyar Tudományos Akadémia ezzel az óriási problémával szemben tehetetlenül áll, mert rendes évi költségvetése keretén belül nem tud segíteni. A kémia szédítő iramú fejlődése, óriási ipari fontossága — például a műanyag terén — indokolttá tehetné a beruházások még fokozottabb összpontosítását a kémia javára, esetleg más tudományos területek ideiglenes elhanyagolásával.

A kutatás nagy része ma még egyetemi tanszékeken folyik. Az egyetemi intézeteknek azonban nincsenek megfelelő anyagi eszközeik, hogy felszereléseiket modernizálják. Természetesen számolnunk kell azzal, hogy anyagi lehetőségeink korlátozottak.

Azt is jól tudjuk, hogy az emlékezetes hitleri köszöntéssel szemben ma mindenki felfelé fordított tenyérrel üdvözli a pénzügyminisztert. *(Derültség.)* A pénzügyminiszter pedig nem mindig köszön vissza. *(Derültség.)* De a tudomány hajójának lékeit mégiscsak be kell tömni.

A tudomány bőven kamatozik. Minden nép presztízsét kultúrájának, tudományának, művészetének, iparának a színvonala határozza meg. A szovjet holdrakéták presztízsemelő hatása világviszonylatban is mérhetetlen. Egy-egy kiváló sportteljesítmény, egy-egy Albert-féle gól nem elégséges a mi országunk presztízsének fejlesztéséhez. *(Derültség.)* Hála a jó sorsunknak, vannak kiváló művészeink és tudományos mesteriskoláink is, amelyeknek alkotásaira felfigyel a külföld.

Leghőbb vágyunk, hogy a párt támogatásával a meglevő színvonalat tovább emeljük. Dolgozó testvéreinkkel karöltve kívánunk részt venni szocialista hazánk további építésében. Ehhez bizalmat, jóindulatot és támogatást kérünk. Nyugodt meggyőződéssel tehetek fogadalmat nemcsak az Akadémia, hanem az egész magyar tudományos élet nevében, hogy a második ötéves terv sikeréért minden erőnket latbavetjük. *(Lelkes taps.)*

ÓVÁRI JÚLIA,

a Műszaki Gumigyár KISZ-titkára:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Mi, fiatalok, hálásak vagyunk a pártnak azért a szeretetért, gondoskodásért, amelyben állandóan részesít bennünket. 1956 nyomot hagyott a fiatalok lelkivilágában, és ez érthetően nagyon sok gondot okozott önöknek. Sok fiatal nem tudta, hova tartozik.

Azóta hatalmas változáson ment át ifjúságunk. Ma már minden iránt érdeklődnek, szívesen politizálnak, sőt követelik, hogy politizálhassanak. Megállják a helyüket a munkában is.

Persze vannak kivételek, de reméljük, hamarosan ők is követni fogják öntudatos társaikat. Ifjaink a sportban, a tanulásban szintén megállják helyüket. Mindezt azért akarom elmondani, mert Kádár elvtárs beszéde, az a meleg hang, ahogyan a fiatalokról szólott, nagyon megragadott engem.

Szeretnék még szólni a *funkcióhalmozásról.* Bizonyosan vannak az elvtársak között is olyanok, akiknek nyolc-kilenc-tíz funkciója is van. Nekem is van vagy hét. *(Nagy derültség.)* A sok funkció miatt azonban éppen a tanulásra nagyon kevés idő jut. Pedig ez a legfontosabb, mert *tanulás nélkül előbb-utóbb hiba csúszik a munkába.*

Én nem ígéretet akarok tenni, de azt hiszem, hogy az elmondottak után az elvtársak bízni fognak abban, hogy meg akarjuk és meg is fogjuk mutatni: tovább visszük ezt a harcot, amelyet az elvtársak eddig is vívtak a szocializmus építésének ügyéért, és érdemesek is akarunk lenni rá, hogy tovább vihessük. *(Taps.)*

Köszönöm, hogy szót kaptam. Szeretnék még egyszer kongresszusi küldött lenni, de akkor már olyan érzéssel, hogy én vagyok a legidősebb, s akkor — remélem — a húszperces hozzászólási időt is ki tudom majd tölteni. *(Derültség, taps.)*

PRIESZOL JÓZSEF,

a Borsod megyei Pártbizottság első titkára:

Tisztelt pártkongresszus! Kedves elvtársak!

Borsod megye dolgozói a kongresszus tiszteletére 496 millió forint értékű felajánlást tettek, de *vállalásukat december 2-ig 720 millió forintra teljesítették.*

Elért eredményeink azt bizonyítják, hogy helyes volt pártunk politikája, amikor a kommunisták figyelmét a termelés, a termelékenység, a gazdaságosság felé fordította.

A megyében elfogadták az igazgatók azt az igazságot, hogy *a kommunista vezetőnek a műszaki feladatok megoldásán kívül politikai feladatai is vannak az üzemben.*

Nagyon örvendetes, hogy már vannak olyan igazgatóink, akik arra kérik a megyei pártbizottságot, hogy segítsen nekik, mert úgy érzik, hogy valami nincs rendben, a termelési mutatók romlottak. Ennek a bizalomnak egyik forrása az, hogy *nem engedtük meg olyan elvtársaknak a termelés ellenőrzését, akik annak a területnek a problémáit nem ismerték eléggé.* Olyanokra bízzuk a termelés pártellenőrzését, akik bátran támaszkodnak a becsületes emberek segítségére, meghallgatják a műszakiak véleményét, hozzáértően keresik a megoldás lehetőségeit.

A termelés pártellenőrzése nem valami rendkívül bonyolult dolog, egészen egyszerű eszközökkel, jóakarattal és hozzáértéssel meg tudjuk oldani, ha valóban a gazda szemével nézzük a termelést.

Javaslom, hogy most, amikor a minisztériumok új pártbizottságai megkezdik a munkát, s tanácskoznak a termelés pártellenőrzéséről, vizsgálják meg, hogy a minisztérium középkáderei hogyan tartják a kapcsolatot a területi pártszervekkel. Következetesebb, körültekintőbb munkát kérünk a káderek elosztásánál is.

Kívánatos lenne, hogy jobb együttműködés alakuljon ki a minisztériumok között a vasúti tehervagonok elosztásában, mert tarthatatlan állapot, hogy mindegyik minisztérium azt gondolja: a közlekedés, elsősorban a vasút, kizárólag az ő céljait szolgálja. A jelenlegi kocsipark figyelembe vételével helyesen kell gazdálkodni. Hovatovább tűrhetetlen a helyzet az úgynevezett keresztszállításokkal. Borsodban sok olyan üzem van, amely nagy mennyiségű anyagot használ fel, s ha nem jó a szállítás, zavarok keletkezhetnek.

Borsod megye kommunistái megígérik, hogy teljesítik kötelességüket. Mindent elkövetünk, hogy a magunk területén érvényesítsük pártunk helyes, a dolgozó nép érdekét szolgáló politikáját. *(Nagy taps.)*

JEAN TERFVE,

a Belga Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Az önök kongresszusának irányelvei nyomatékkal hangsúlyozzák: „A nemzetközi imperializmust csak a munkásosztály nemzetközi erőinek egysége, proletár szolidaritása tarthatja féken és győzheti le." Ez a megállapítás olyan tapasztalaton nyugszik, amelyet önök igen nehéz körülmények között szereztek. Önöknek mindenkinél több alapjuk van arra, hogy megértessék nemcsak saját népükkel, hanem az egész nemzetközi munkásosztállyal, milyen döntő erővé vált az a kölcsönös segítség és védelem, amelyet a szocializmus erői nyújtanak egymásnak az egész világon.

Ez a tanulság mindenkinek szól, de különösen értékes a kapitalizmussal nehéz körülmények között küzdő kommunista pártok számára, amelyeknek bizalma és lelkesedése rendületlen marad, pedig nem táplálják mindennapi sikerek. Ezek a pártok nem kereshetnek mások sikereiben vigasztalást saját kudarcaikra, nem nyerhetnek igazolást vagy mentséget elmaradásukra a nemzetközi munkásmozgalomtól. *Minden kommunista pártnak megvan a maga feladata saját országában. Csak akkor növekedhet, fejlődhet, ha saját maga találja meg a helyes válaszokat a dolgozók jogos kérdéseire.*

A nemzetközi munkásszolidaritás tényekben megnyilvánuló ereje hozzásegíti e pártokat ahhoz, hogy nagyobb bátorsággal, merészebben vessék fel problémáikat. Belgiumban azért tudtuk nagyobb tömegekkel és határozottabban megértetni a béke védelmének, az atomfegyverkísérletek megszüntetésének, a leszerelésnek fontosságát, mert a szocialista világ bebizonyította,

hogy képes ellensúlyozni az imperializmus erejét. Ezért vált lehetségessé, hogy a belga szociáldemokrata és keresztény dolgozók egyre nagyobb súllyal lépjenek fel olyan megoldásokért, amelyeknek hazánkban sokáig mi voltunk az egyetlen védelmezői. Ezért bontakoznak ki a kispolgárságban és a középrétegekben is olyan áramlatok, amelyek a fegyverkezés politikájának befejezését követelik, és kétségbe vonják az atlanti rendszer elveinek helyességét. A szocialista világ békeakaratának őszinteségét ma már jóformán senki sem meri vitatni.

A Belga Szocialista Párt — a német szociáldemokratáktól eltérően és sok vezetőjének nézete ellenére — *fontosnak tartotta, hogy új programjának alapjává azt a megállapítást tegye, hogy a kapitalizmus idejét múlta, és nem képes az embereknek azt az anyagi és szellemi boldogságot nyújtani, amelyre ma lehetőség nyílik.* A trösztök és holdingok mindenhatósága csak azért kezdi kiváltani a burzsoázia egyes rétegeinek rosszallását és felháborodását, mert a szocialista világ eredményeinek sokaságával és fejlődésének ütemével, az emberek jólétének emelésével, a tömegek kulturális színvonalának növelésével egyre kézzelfoghatóbbá és megfellebbezhetetlenül bizonyíthatóvá válik a szocializmus fölénye a kapitalizmussal szemben.

Belgium váratlanul szembe találta magát a gyarmati rendszer összeomlásával. A kongóiak függetlenségi törekvése igen széles tömegek rokonszenvét és megértését váltja ki. *A gyarmati népek akciója többé már nem egyszerű lázadás, amelynek fejlődését gyorsan meg lehet akadályozni. Ez az akció is azért erős, mert a nemzetközi munkásmozgalom támogatja.* A szocialista világ léte folytán válik lehetővé, hogy a függetlenségéért harcoló gyarmati népnek nem kell megadnia magát feltétel nélkül az imperialisták követeléseinek, ha biztosítani akarja gazdasági, pénzügyi, technikai és kulturális fejlődését.

A háborúk megakadályozásának lehetősége: egy új világ létezése, amelyben nem érvényesek a kapitalizmus törvényei. A szocializmus erőinek egységes és szervezett fellépése mind nemzetközi, mind országos síkon új módon vetik fel a politikai

problémákat. A proletár erők aktív szolidaritása segít majd bennünket is ahhoz, hogy megtaláljuk a legjobb megoldásokat.

Ez a kongresszus a magyar munkásosztály csodálatra méltó erőfeszítésének eredménye. Ez a kongresszus jutalom mindazoknak, akiknek volt elég erejük és bátorságuk ahhoz, hogy támaszkodjanak az igaz barátok testvéri segítségére.

Elvtársak! Pártunk nevében köszönöm önöknek azt a tanítást, amelyben bennünket részesítettek. *(Hosszan tartó lelkes taps, mindenki feláll a helyéről.)*

YRJÖ MURTO,

a Finn Kommunista Párt alelnöke, a Politikai Bizottság tagja:

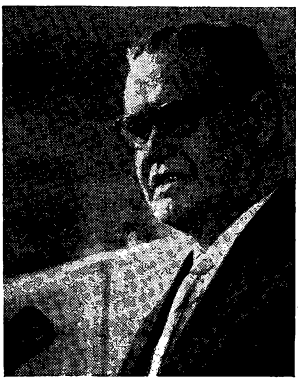

Drága elvtársak!

Nagy örömömre szolgál, hogy a Finn Kommunista Párt Központi Bizottsága és egész pártunk nevében szívélyesen üdvözölhetem a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusát és az egész magyar népet.

A magyar forradalmi munkásmozgalom és a magyar kommunisták harcainak története nehéz, de dicsőséges harcok története, amelyeket országuk munkásosztálya az elnyomók és a kizsákmányolók ellen folytatott. A finn munkásosztály és a Finn Kommunista Párt nagy érdeklődéssel követte az önök harcait. Őszintén örülünk annak, hogy VII. kongresszusukon a szocialista építőmunka nagy, új sikereiről számolhatnak be. Szeretném hangsúlyozni, hogy az önök nagyszerű sikerei nemcsak a magyar nép számára nagy jelentőségűek, hanem egyszersmind jelentősek minden ország népe és munkásmozgalma számára is.

Nálunk, Finnországban — több kapitalista országhoz hasonlóan — állandóan rosszabbodik a helyzet. Nagy a munkanélküliség, és a munkások és kistermelők létfeltételei bizonytalanok. *A kapitalista rendszer nem tudja a dolgozók életfeltételeit megjavítani. Állandó a hanyatlás.*

A reakciós jobboldali körök minden erejükkel igyekeznek országunk külpolitikáját a Szovjetunióval és a többi szocialista országgal szemben ellenségessé tenni. A jobboldali körök ezzel a tevékenységükkel a békés egymás mellett élés politikáját akarják megakadályozni. A háború után igen gyümölcsöző, kedvező irányú kapcsolat alakult ki Finnország és a Szovjetunió között. Ez tény. De ez nem tetszett sem a reakciós burzsoáziának, sem a jobboldali szociáldemokratáknak.

A jobboldali körök igyekeznek országunkat a monopóliumok és a hidegháborús erők által tervezett „külső hét" gazdasági szervezetéhez csatolni. Ez megnehezítené kereskedelmi kapcsolatainkat mind Magyarországgal, mind a többi szocialista országgal. Ugyanakkor Finnország belföldi ipara nagy nehézségekkel találná szembe magát, a munkanélküliség az eddigieknél is nagyobb méreteket öltene.

A finn nép többsége a jó kapcsolatok fenntartását kívánja Magyarországgal és a többi szocialista országgal. A mi pártunk mindig a békés egymás mellett élés politikájáért harcolt. A parlamentben a mi csoportunk a legnagyobb: a képviselők huszonöt százaléka. Ez bizonyítja, hogy a dolgozók körében milyen jelentős támogatásra talál politikánk.

Feladatunk a dolgozók egységének megteremtése és megszilárdítása a tartós béke és a szocializmus érdekében. A finn jobboldali szociáldemokrata pártban történt szakadás nagyban elősegíti a dolgozó tömegek egyesítését. Pártunk egységre törekvő politikája támogatásra talál a szociáldemokrata munkások körében is.

A magyar népnek és a Magyar Szocialista Munkáspártnak sikereket kívánunk, nagy eredményeket és győzelmeket új társadalmuk felépítésében. *Az önök győzelme mindannyiunk győzelme!*

Éljen a nemzetközi szolidaritás!
Éljen a finn és a magyar nép barátsága!
Éljen a világbéke! (Hosszan tartó taps, mindenki feláll.)

ANTONIO MIJE,

a Spanyol Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

A Spanyol Kommunista Párt Központi Bizottságának harcos üdvözletét tolmácsolom a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának, a magyar népnek.

Nagy lelkesedéssel veszünk részt ezen a kongresszuson, és örülünk annak, hogy megismerhetjük azt a hatalmas utat, amelyet a párt, a munkásosztály vezetésével az egész magyar nép megtett.

Ez a kongresszus a spanyol munkásosztály és az egész spanyol nép számára új tapasztalatokat nyújt, megerősíti a magyar nép iránt eddig is érzett bizalmat, amelyet az ellenforradalom támadása nem ingatott meg egy percre sem.

A Magyar Szocialista Munkáspárt vezette magyar nép győzelmei örömmel töltöttek el bennünket. A világ kommunistái, a világ minden becsületes dolgozója örömmel értesült arról, hogy az ellenforradalom kísérleteit megsemmisítették, és a revizionisták súlyos vereséget szenvedtek.

A spanyol kommunisták, a spanyol dolgozók teljes szívvel a magyar nép mellett állnak és sikereiket saját eredményeiknek tekintik.

Azok az eredmények, amelyeket a Szovjetunió és a szocialista országok békepolitikájukkal elérnek, megerősítenek ben-

nünket abban a kemény és hősies küzdelemben, amelyet munkásosztályunk és spanyol népünk Franco tábornok fasiszta diktatúrája ellen folytat.

Örömmel töltenek el bennünket a Szovjetunió hatalmas vívmányai a tudomány és a technika terén, amelyek fényesen bizonyítják, mire képes a hatalmon levő munkásosztály. Ezek a vívmányok egyben ragyogó bizonyítékai a szocializmus fölényének a kapitalizmus felett.

Kedves elvtársak!

Kemény és nehéz harcban erősödik a Spanyol Kommunista Párt, emelkedik tekintélye és gyarapszik befolyása a tömegek között, szervezeteit az új Franco-ellenes harcosok ezreinek csatlakozásával erősíti.

Franco diktatúrája vad gyűlölettel fordul a kommunisták ellen. Szeptember hó végén a madridi katonai bíróság húsz évi börtönre ítélte Simón Sánchez Montero elvtársat, pártunk Végrehajtó Bizottságának tagját. Néhány nappal ezelőtt ugyanez a fasiszta katonai bíróság huszonhárom évi börtönre ítélte Abelardo Jomeno elvtársat, a Spanyol Kommunista Párt Központi Bizottságának tagját, és több más elvtársat tíztizennégy évi börtönnel sújtott.

A Spanyol Kommunista Párt az illegalitás bonyolult körülményei között is bebizonyította, hogy képes mozgósítani a munkásság és a parasztság tömegeit. A kommunista párt volt a fő szervezője a gazdasági követelésekért folytatott legutóbbi baszk, barcelonai, pamplonai és asturiai nagy sztrájkmozgalmaknak. A kommunista párt volt a lelke a „nemzeti megbékélés" napjának, 1958. május 5-ének, a spanyol milliók mozgósításának is. Az antifrancóista ellenállási erőkkel együtt a Spanyol Kommunista Párt szervezte meg ez év június 18-án az országos békés sztrájkot, amelyen több százezer mezőgazdasági dolgozó és paraszt, több tízezer építő- és fémmunkás, bányász és más iparági dolgozó vett részt. A spanyol népnek ebben a Franco tábornok-féle fasiszta diktatúra elleni közös harcában sok százezer asszony is részt vett.

Francóék diktatúrája egyre gyöngébb. A munkásosztály, a parasztság és a nem monopolista nemzeti burzsoázia ellenállása fokozatosan növekszik. A spanyol nép fiai kétségbeejtő gazdasági helyzet közepette folytatják harcukat.

Ebben a Franco és bandája számára nehéz helyzetben az Egyesült Államok imperialistái a spanyolországi fasiszta diktatúra életének meghosszabbítása érdekében újabb több százmillió dollárt adtak. A szputnyikok és a bolygóközi állomás működésének idején színtiszta anakronizmus Franco tábornok fasiszta diktatúrája, napjainkkal összeférhetetlen, és kétségtelen, hogy bukásra van ítélve.

A spanyolok legnagyobb hozzájárulása a nemzetközi enyhüléshez és a békés egymás mellett élés megerősítéséhez az az egységes harc, amelyet ennek a gyűlölt fasiszta, diktatórikus kormánynak megdöntése érdekében folytatnak.

Az észak-amerikai imperialisták dollárokat kölcsönöznek és újabb engedményeket tesznek Francónak a Spanyolország területén létesítendő agresszív támaszpontok ellenében.

Kedves elvtársak! Franco tábornok az Egyesült Államok dollár-„segítségével" van még hatalmon. *A mi népünk, amely annyi vért veszített a szabadságért vívott harcában, nap mint nap határozottabban tesz tanúságot elszántságáról a fasiszta diktatúra felszámolása és a demokrácia visszaszerzése érdekében.* Pártunk keményen küzd valamennyi olyan erő egyesítéséért — a munkásosztálytól a nem monopolista burzsoáziáig —, amely a békés úton történő politikai változást kívánja. Az élet megdrágulása, az egyre gyakoribb munkaszüneteltetés, a dolgozók reálbérének csökkenése, a túltermelési válság, a kereskedelem forgalmának csökkenése az egész országban óriási elégedetlenséget és elkeseredést váltott ki. *Több millió spanyol kívánja Franco tábornok diktatúrájának bukását. A spanyol nép új, nagy harcra készülődik.*

A kommunista párt erőfeszítéseket tesz a tömegek tájékoztatására, egyesítésére és mozgósítására, hogy ez az óriási elégedetlenség a munkások és a nép harcává változtatva olyan

spanyol kormány létrehozásához vezessen, amelyik biztosítja a szabadságjogokat, a demokráciát.

Kedves elvtársak!

Biztosak lehetnek abban, hogy a Spanyol Kommunista Párt nem kíméli erejét, s becsülettel fogja ellátni ezt a nagy feladatot!

Mielőtt befejezném mondanivalómat, erről az emelvényről is szólni szeretnék azokról az elszakíthatatlan kötelékekről, amelyek a magyar és a spanyol nép között szövődtek. Soha nem felejtjük el a magyar nép hős fiait, akik eljöttek hozzánk, hogy velünk együtt küzdjenek a fasizmus ellen, a szabadságért és a demokráciáért áldozzák fel magukat, akik életüket vesztették a harcban, nemes vérükkel öntözték a spanyol földet. *(Hosszan tartó taps, mindenki feláll.)*

JÖRGEN JENSEN,

a Dán Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy tolmácsoljam a Dán Kommunista Párt Központi Bizottságának és a dán kommunisták ezreinek üdvözletét kongresszusuknak, a Magyar Szocialista Munkáspártnak és a dolgozó magyar népnek. *(Taps.)* Azok üdvözletét tolmácsolom, akik 1956-ban önökkel éreztek, és ugyanazon reakciós erők ellen harcoltak, amelyek Magyarországon ellenforradalmat szerveztek.

E kongresszus főként az 1956 óta eltelt idővel foglalkozik. 1956-ban a mi pártunk is komoly megrázkódtatást élt át. Az 1956-os ellenforradalom alatt Dánia reakciós erői azzal

igyekeztek támogatni a magyarországi ellenforradalmi erőket, hogy támadást intéztek pártunk és a munkásosztály egysége ellen. Ezzel egyidejűleg léptek fel pártunkban a revizionista elemek, élükön Larsennel, aki hosszú éveken keresztül a párt elnöke volt. Támadásuk pártunk egysége, a nemzetközi proletárszolidaritás, továbbá pártunk ideológiai alapja ellen irányult.

Önök itt a kongresszuson nagy eredményekről számolhatnak be, s ehhez szívből gratulálunk. Önökhöz hasonlóan mi is *győzelmeket és előrehaladást könyvelhetünk el.* A reakció nem érte el célját. Nem tudta megsemmisíteni pártunkat, ellenkezőleg: *megtisztítottuk sorainkat a revizionista elemektől, és megszilárdítottuk kapcsolatainkat a dán munkásosztállyal.*

A közelmúltban ünnepeltük pártunk fennállásának 40. évfordulóját. Ezt az alkalmat is szeretném megragadni, hogy köszönetet mondjak a magyar kommunistáknak a hozzánk küldött üdvözletért. Az ünnepség előkészítése során 5 hét alatt pontosan 300 000 koronát gyűjtöttünk össze lapunk számára, és 500 új tagot szerveztünk. *(Taps.)* De azt is meg kell mondani, hogy erre szüksége volt pártunknak.

Bizonyára önök is tudják, hogy a munkaadók határtalan diktatúrája miatt a Dániában lezajlott sztrájkok száma az elmúlt évben világrekordot ért el. E sztrájkoknak az volt a célja, hogy a szakmai kongresszusokat és a legfelsőbb szakszervezeti szövetséget, az úgynevezett „szeptemberi egyezmény" megváltoztatására bírják, ugyanis ez az egyezmény képezi a dán munkatörvénykönyv alapját.

Kedves elvtársak!

Az önök győzelmei és sikerei hatalmas segítséget jelentenek abban a harcban, amelyet azért folytatunk, hogy a dán nép megszabaduljon a kapitalizmus fojtogató bilincseitől.

Vannak, akik hatalmi helyzetüket fegyverkezéssel és háborús készülődéssel igyekeznek fenntartani. Amikor november 27-én elindultam erre a kongresszusra, 1945 óta először a nyugatnémet katonák érkeztek Dániába, katonai hadgyakorlatra. Ugyan-

akkor bizonyos körök követelik, hogy Dániában is létesítsenek a nyugatnémet hadsereget ellátó hadianyag-raktárakat és atomtöltettel lássák el a rakétákat. S teszik mindezt a dán munkásosztály akarata és tiltakozása ellenére.

A dán nép és a dán munkásosztály hatalmas erői állnak szemben ezzel a politikával. *A dán munkások tízezrei tiltakoznak a hadianyag-raktárak létesítése és az atomfegyverek ellen.* Noha eddig még nem sikerült megszabadítani Dániát a NATO-politika szorító markától, a nép tiltakozása arra kényszerítette a kormányt, hogy elutasítsa az atomfegyverekkel kapcsolatos NATO-követelést, és hogy kormánydelegációnk az ENSZ-ben a Szaharában tervezett francia atomrobbantás ellen szavazzon.

Elvtársak! Továbbra is azon leszünk, hogy tömörítsük erőinket a békéért és a szocializmusért folyó harcban.

Éljen a magyar és a dán nép barátsága!

Éljen a kommunisták nemzetközi szolidaritása! *(Nagy taps.)*

GYÖRGY GYULA,

budapesti küldött, az Egyesült Izzó dolgozója:

Tisztelt pártkongresszus! Kedves elvtársak!

Az Egyesült Izzó dolgozóinak üdvözletét adom át a kongresszusnak. A mi üzemünk azok közé sorolható, amelyek sok bajt, gondot okoznak pártunk vezetőinek, a kormánynak és a minisztériumnak. Az ellenforradalom után volt mit törleszteni az Egyesült Izzónak mind politikai, mind gazdasági tekintetben. Ma már bizonyos, hogy a vállalat dolgozóinak nagy többsége egyetért a párt politikájával, küzd céljaink megvalósításáért.

A kongresszusra kiadott tézisek, a második ötéves terv irányelvei nagy visszhangra találtak a gyár dolgozói között. A műszaki dolgozók alaposan tanulmányozták a terveket. A fejlesztendő iparágak között van a híradástechnika is. Az Egyesült Izzó is nagyon érdekelt ebben. Ahhoz, hogy a híradástechnika korszerű nemzetközi színvonalon álló gyártmányokat állít-

hasson elő, kifogástalan alkatrészekre van szükség, a többi között televíziós képcsőre, tranzisztorra, s még sok más vákuumtechnikai termékre. Azért is nagy felelősség hárul az Egyesült Izzóra, mert gyártmányainkat a világ majdnem valamennyi országába exportáljuk. Éppen ezért elhatároztuk, hogy *miután a minőség tekintetében elértük, most már a választék bővítésében is megközelítjük a nemzetközi színvonalat.*

Ebben az iparágban a gyártmányok kialakítását alapos tudományos munkának kell megelőznie. A kutatók munkájára az eddiginél jobban számítunk, s ezért is üdvözöljük örömmel a pártnak a közoktatás és a tudományos intézetek fejlesztését célzó terveit. Szükség van erre annál is inkább, mert a tudományos munka gyakran nincs összhangban az ipar kívánalmaival, más esetekben pedig a kutatómunka eredményei nem valósulnak meg elég gyorsan a gyakorlatban.

Feladataink nagyságát mutatja, hogy a második ötéves terv utolsó évében a jelenlegi termelési színvonal háromszorosát akarjuk elérni. Pártunk és kormányunk vezetői bízhatnak az Egyesült Izzó dolgozóiban. Mi a bizalommal nem fogunk visszaélni. *(Taps.)*

KOMÓCSIN ZOLTÁN,

a KISZ Központi Bizottságának első titkára, a Politikai Bizottság póttagja:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Kádár János és Fock Jenő elvtársak beszámolóival egyetértek, azokat elfogadom. Felszólalásomban az ifjúságról és a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetségről szeretnék beszélni.

A magyar ifjúságról az elmúlt években eltérő vélemények alakultak ki. Sokan — tömören és leegyszerűsítve — úgy értékelik az egész fiatalságot, hogy „ellenforradalmár volt és huligánná vált". Pártunknak ezzel szemben az az álláspontja, hogy nem lehet az egész ifjúságot egy kalap alá venni. Világnézeti és politikai hovatartozás, a munkához, a tanuláshoz, a társa-

dalomhoz való viszony és az egyéni, erkölcsi magatartás szempontjából az ifjúság nem egységes.

Három évvel ezelőtt a hitetlenség, a bizalmatlanság váltotta ki sok felnőttből azt a sommázott ítéletet, hogy a magyar ifjúság egészében véve ellenforradalmi érzelmű. Belső és külső ellenségeink azért mondták és mondják még ma is ezt, hogy megrágalmazzák ifjúságunkat. Azóta százszor és ezerszer újra beigazolódott, hogy pártunk helyesen tette, amikor — ragaszkodva a valósághoz és az igazsághoz — szembeszállt az általánosító törekvésekkel. *Az élet bebizonyította: helyesen foglaltunk állást, amikor abból indultunk ki, hogy a magyar ifjúságnak egy része fegyverrel a kézben harcolt a proletárdiktatúra védelmében, és csak egy vékony rétege vált az ellenforradalmi felkelés fegyveres eszközévé, a fiatalok nagy tömegei pedig eszmeileg-politikailag megzavarodtak.* Az elmúlt három évben sikerült az ifjúság körében is tiszta helyzetet teremtenünk. Az ifjúság tisztánlátását zavaró eszmei-politikai zűrzavart alapjában leküzdöttük, és mindinkább csökken azoknak a fiataloknak a száma, akiknek gondolkodásában még fellelhetők az ellenforradalmi, revizionista eszmék maradványai.

A Kommunista Ifjúsági Szövetség létrehozása, szervezeteinek kiépítése egymagában is bizonyítja az elmúlt három évben bekövetkezett fejlődést. Amit első célul tűztünk ki, elértük. *Tömörítettük az ifjúságnak azt a rétegét, amelyre a párt biztosan számíthat.* Létrehoztuk azt a szervezett erőt, amely már ma is — de holnap még inkább — képes a párt politikáját eljuttatni az ifjúság többségéhez. Az ellenvetés erre az lehet — bármilyen szép eredményeket értünk is el a párt vezetésével —, az ifjúsági szövetség tagjainak száma mégis kevés. Ez igaz, a KISZ taglétszáma ma még alig több mint egyötöde a 14—26 év közötti fiataloknak. Azonban tény, hogy *a KISZ szervezetei köré a fiatalságnak olyan számottevő rétege tömörült, amely ugyanúgy részt vesz a munkában, a tanulásban, a művelődésben, a társadalmi kötelezettségek teljesítésében, mint ifjúsági szövetségünk tagjai.* Ez kifejezi másik fő célkitűzésünk megvalósulását. *A KISZ-be*

és ifjúsági szövetségünk köré azokat a fiatalokat tömörítettük, akik politikailag, öntudatban kitűnnek fiatal társaik közül. Ezek a fiúk és leányok a munkában, a tanulásban, a közösség iránti kötelezettségek teljesítésében, kulturált, erkölcsös egyéni magatartásban példát mutatnak a magyar ifjúság egészének. Ezeket a fiatalokat ott láthatjuk az ifjúsági termelési és munkamozgalmakban, a politikai rendezvényeken, a kulturális és sportmozgalmakban.

Egy rövid felsorolás is érzékelteti fiataljaink értékes tevékenységét. Ipari üzemeinkben jelenleg több mint 5000 különféle ifjúsági munkabrigád — mintegy 50 000 taggal — versenyez azért, hogy többet, jobban, olcsóbban termeljenek. Az országos takarékossági versenyben több mint 130 000 fiatal vesz részt, s már mintegy 350 millió forintos eredménnyel büszkélkedhetnek. Falun, a szocialista szektorban ezernél több ifjúsági brigád és munkacsapat működik, a részvevők száma 20 000 körül van. Az idén már több mint tízezren vettek részt az egyetemi, főiskolai hallgatók és középiskolás diákok önkéntes nyári táborozásán, a jelentkezők száma pedig ennek többszöröse volt. A fásítási kampányok során a fiatalok — az úttörőkkel együtt — közel 20 millió facsemetét és suhángot ültettek el. Ez összesen 6180 hektáros erdő telepítésének felel meg, és több mint 4 millió forint megtakarítást jelent. Ez a felsorolás közel sem teljes. Az ország minden részében kibontakoztak a helyi öntevékeny termelési és társadalmi munkaakciók, s ezek együttes eredménye a központilag irányított és nyilvántartott akcióknál sokkal nagyobb.

A fiatalok tevékenysége korántsem merül ki a termelési és munkaakciókban. Sok fiú és leány vesz részt a különböző politikai rendezvényeken. Az elmúlt tanévben több mint 100 000 fiatal fejlesztette tudását a párt és a KISZ politikai oktatásában. A mostani tanévben ez a szám jóval nagyobb.

Az ifjúság aktivizálódásának új fellendüléséről tanúskodnak a kulturális és sportrendezvények. A VII. Bécsi Fesztivál tiszteletére szervezett kulturális versenyeken száz és száz kultúr-

csoport szerepelt több tízezer részvevővel. A hazánk felszabadulásának 15. évfordulójára meghirdetett kulturális seregszemlén — az előkészületek tapasztalatai alapján — a részvevők száma előreláthatólag minden eddigi méretet túlszárnyal. A tömegsport fejlődésére jellemző, hogy amíg a VII. Falusi Spartakiádon 109 000-ren, addig az ez évi, VIII. Spartakiádon 180 000-ren vettek részt. A politikai tanulásban, a kulturális és sport-tömegmozgalomban — ugyanúgy, mint a termelési és munkaakciókban — a helyi öntevékenység alapján szervezett rendezvények, akciók méretei összességükben nagyobbak, mint a központiak. Mind több fiatal művelődik és sportol rendszeresen.

A mi társadalmunk tipikus fiatal alakja tehát a rendesen dolgozó, tettrekész, az újért lelkesedő, a közösségért áldozni tudó, egyéni magatartásában, fellépésében helyesen viselkedő, tanulni, új és új ismereteket szerezni kész ifjú. A huligánok, az erkölcstelen, munkakerülő, bűnöző, rendbontó elemek ifjúságunk jelentéktelen kisebbségét képezik.

Ez a megállapítás vajon azt jelenti-e, hogy a magyar ifjúsággal most már minden rendben van, nincs semmi probléma? Nem, semmiképpen nem jelentheti ezt. Csupán annyit jelent — és ez nem kevés —, hogy amint három évvel ezelőtt sem volt helyes minden fiatalt ellenforradalmárnak minősíteni, ma ugyanolyan helytelen a rossz magatartású fiatalokkal összetéveszteni a magyar ifjúságot, huligánkodó vagy huligán fiatalok cselekedetei alapján elítélni az egész ifjúságot.

Hiba lenne, ha nem látnánk vagy akár csak lekicsinyelnénk azt az igyekezetet, ami az utóbbi években a szülőket, a felnőtteket jellemzi, hogy jobban megértsék és eredményesebben neveljék az ifjúságot. Mégis, a felnőttek egyes köreiben még mindig erős az a közhangulat, amely a fiatalságot bizalmatlanul, hitetlenül, lekezelő fölénnyel szemléli, gyerekszámba veszi. „A mai fiatalság — mondják sokan — semmit sem ér. Csak a szórakozás, a tánc érdekli. Bezzeg a mi időnkben!" Nagyon jellemző a következő eset. Nemrégen egy országos pedagógus tanfolyamon az előadó felolvasott egy idézetet, amelyben arról

volt szó, hogy „a mai ifjúság semmire sem képes, semmit sem ér, nem úgy, mint amikor mi voltunk fiatalok". Amíg a felolvasás tartott, a hallgatóság helyeselt. Aztán a felolvasás végén az előadó közölte, hogy ez az idézet az 1920-as évekből, egy akkor aktív tevékenységet kifejtő pedagógustól származik, tehát olyan embertől, aki kortársaival együtt a mai pedagógusok többségét nevelte. Nincs tehát semmi új abban, ha a fiatalok megfellebbezhetetlen, általánosító elítélésével találkozunk.

A jelenlegi helyzetben az ifjúság nevelésével kapcsolatban egyik legfontosabb feladatunk, hogy *mindenütt segítsük azokat a fiatalokat, akik már ma kitűnnek társaik közül. Erősítsük bennük azt a meggyőződést, hogy az az út a helyes, amelyen ők járnak.* Adjunk nekik újabb és újabb feladatokat, érezzék, hogy bízik bennük a párt, minden felelős gazdasági, állami és társadalmi vezető. Törődjünk nevelésükkel, hiszen ezek a fiatalok sem mentesek a hibáktól, nekik is nagy szükségük van elméleti, politikai, szakmai és kulturális ismeretekre, élettapasztalatokra.

A Kommunista Ifjúsági Szövetség összes bizottságainak és szervezeteinek az a feladata, hogy ugyanolyan lelkesedéssel és öntevékenységgel harcoljon e célok megvalósításáért, mint ifjúsági szövetségünk létrehozásáért, az ifjúság eszmei-politikai zavarának leküzdéséért. Erőfeszítésünk bizonyosan eredményes lesz, az elmaradók is felsorakoznak, és így a legtermészetesebb módon új KISZ-tagokat is nyerünk.

Vannak azonban gondjaink is az ifjúság körében fellelhető negatív jelenségekkel.

Sok, egyébként jóravaló, munkaszerető, becsületes fiatal úgy vélekedik: „én elvégzem a munkámat, fizessék meg és kész, más engem nem érdekel". Nem kevés az olyan fiatal száma sem, akit a „magának élés" hangulata von el a közösségtől.

Ifjúságunk egy részének gondolkodásában az „én" elhomályosítja, elnyomja a „mi" fogalmát. A polgári-egoista gondolkodásra és magatartásra azért kell nagy figyelmet fordítanunk, mert ifjúságunk tekintélyes részénél ez észlelhető, sőt ennek a gondolkodásnak és magatartásnak elemei megtalálhatók még a

legöntudatosabb fiatalok egyikénél-másikánál is. Azzal tehetünk jó szolgálatot a fiataloknak — és a társadalomnak is —, ha tudatosan harcolunk az ifjúság rossz tulajdonságai, hibái ellen.

A Kommunista Ifjúsági Szövetségnek sokkal bátrabban kell hirdetnie az osztályharcos, forradalmi gondolkodás és cselekvés jelentőségét. Sok fiatalt azért nem tudtunk még teljesen megnyerni, mert nem keltettük fel érdeklődését a szocialista építés nagyszerű erőfeszítései iránt. A mi gyengeségünk az, hogy a mai helyzetből adódó feladatokat nem tudjuk mindig a fiatalok érzés- és gondolatvilágához közelálló módon érdekessé és izgalmassá tenni. A mai élet forradalmi tetteinek, a munkának és a harcnak a romantikája sokszor elsikkad nevelő tevékenységünkben. Pedig az élet naponta száz és ezer olyan esetet, kisebb-nagyobb hőstettet produkál, amelyek feltárása, népszerűsítése alkalmas arra, hogy megragadjuk vele az ifjúság mély érzésvilágát, képzelőerejét, romantikára való szomjúságát.

Az ifjúság ma még egoista beállítottságú rétegeinek nevelésénél — de az egész ifjúság öntudatának fejlesztése során — jobban és bátrabban kell tervezgetni és álmodozni a munka és harc árán elérhető közeli jövőről.

Korunkban minden előző korok nemzedékénél több okunk van arra, hogy — a valósággal szoros kapcsolatban — a jövőről tervezgessünk, sőt álmodozzunk is. Az a fontos, hogy ez ne szakadjon el az élettől és ne váljon irreálissá. A jelen és az egész emberiség jövőjének egén a mi napunk süt, ránk ragyog, a mi terveinket és a valósággal összekapcsolt álmodozásainkat aranyozza be. Így hát megvan minden lehetőségünk ahhoz, hogy a ma még közömbös, passzív, önző, egyénieskedő beállítottságú fiatalokat is fokról fokra bevonjuk a közös erőfeszítésen alapuló munkába, és bevonjuk közös terveinkbe is. Ily módon a fiatalság lassan, lépésről lépésre megízleli és magáévá teszi társadalmi harcunk nagyszerűségét, magasabbrendűségét.

Reánk vár az a feladat — akik az ifjúság neveléséért felelősek vagyunk —, hogy bebizonyítsuk: a burzsoá felfogás nem ad, nem adhat igazi boldogságot. Erre *csak* a mi eszméink, céljaink

képesek. A burzsoá, önző életfelfogásnak semmi köze a boldogsághoz. A könnyű élet, az élvezetek, az életnek csak a „kellemes" oldala vajon boldoggá tesz-e egy fiatalt? Ha így lenne, a burzsoázia gyerekei mind boldogak lennének. A valóságban mást látunk. Az unalom, az élet szürke egyhangúsága gyötri őket. Ebből az unalomból menekülnek a huligánbandákba. Az unalomból ered féktelen cinizmusuk, nemi kicsapongásuk, a bűn útjára térésük, amely — mint a nyugati lapokból látható — elsősorban az uralkodó osztályok gyerekeinek életére jellemző. Az önző, kispolgári-polgári élvhajhászással, a mának éléssel, az unalmas, egykedvű szürkeséggel mi szembe állítjuk a közösség javára végzett munka, a jövő érdekében kifejtett szakadatlan erőfeszítés örömeit, izgalmát, az ebből fakadó igazi boldogságot. Nem szocialista találmány, hogy az az ember boldog, akinek nemes céljai vannak, azokért küzd és el is éri. A cél eléréséért folytatott küzdelem, a nehézségek leküzdésének érzése és még inkább a győzelem öröme — ez az, ami az egészséges gondolkodású embert boldoggá teheti. Ezért mondhatjuk joggal, hogy *az igazi egyéni boldogság csak a közösségben, a közösségért folytatott harc útján érhető el.* Mai életünkben munkások, mérnökök, tudósok közös, egy eszmétől áthatott, egy cél érdekében folytatott munkája és harca hozza létre a társadalom anyagi és szellemi gazdagságát, a nagy felfedezéseket és találmányokat. *A közösségben, a közösségért végzett munkában fejlődhet ki az egyéniség a legsokoldalúbban és legteljesebben.* Az önzés kicsinyes, szürke és unalmas útját járó fiatal ereje csökken, képességei, tehetsége megkopik, végül teljesen elvész. Az egyéni képesség és tudás a közösség segítségével kibontakozik és szabadon szárnyal.

Fiataljaink legmagasabbrendű közössége a Kommunista Ifjúsági Szövetség. Szervezeteinkben a fiatalok közösen dolgoznak a társadalom számára, közösen tanulnak, művelődnek, szórakoznak és sportolnak, fejlesztik egyéni képességeiket az „egy mindért — mind egyért" elv alapján. Ezzel segítjük az ifjúságot is, a szülőket is, hogy minden fiú és leány megtalálja azt az

életet, amely számára igazi örömet, igazi boldogságot jelent. *Ezt csakis a kommunisták, a marxista—leninista világnézet, a forradalmi, osztályharcos gondolkodás és cselekvés nyújthatja az ifjúságnak.*

Tisztelt pártkongresszus!

A párt tevékenysége nyomán — az ellenforradalom előtti időkhöz képest — lényeges, pozitív irányú változást értünk el abban, hogy az ifjúság nevelése mindinkább az egész társadalom feladatává váljon. Az eredmények megállapítása és hangsúlyozása mellett azonban szükséges néhány olyan hiányosságról is beszélni, amelyek kiküszöbölésre várnak. Az ifjúság neveléséért felelős szervek és személyek között ma már elvileg teljes az egyetértés. Csakhogy a napi munkában az egyetértés után igen gyakran következik a „de", mely magyar nyelvben nagyon szürke, látszólag jelentéktelen kis szócska. A közügyekben ez a kis szó azonban igen kiemelkedő szerepre tesz szert, mert miután egyetértettünk, megállapodtunk, valamennyien lelkesedtünk, következik a „de", és a „de" után annak megmagyarázása, hogy tulajdonképpen semmivel nem értünk egyet, semmit sem helyeslünk, és legfőképpen semmit sem akarunk csinálni. A „de" helyett jobb lenne, ha valamennyien, együttes erőfeszítéssel azt kutatnánk, hogyan lehetne a problémákat megoldani, és nem annak magyarázatát, hogy miért maradjon minden a régiben.

A legtöbb baj abból a még ma is nagyon elterjedt rossz gyakorlatból származik, hogy mindenki a másikban keresi a bűnbakot. Gyakran nagy türelmetlenség észlelhető egymással szemben. A gyakorlatban sokszor előfordul, hogy az egyes fiatalok magatartásában még kétségtelenül meglevő hibákért, a nevelési fogyatékosságokért a szülők az iskolát és a KISZ-t, a pedagógus a szülőt és a KISZ-t, a KISZ pedig a pedagógust és a szülőt okolja. Holott nyilvánvaló: mindannyiunk felelősségéről és hibájáról van szó. Nem érthetünk egyet sem az olyan pedagógusokkal, akik a szülőkkel szemben, sem az olyan szülőkkel, akik a pedagógusokkal szemben türelmetlenek, nem akarják a másikat megérteni. A KISZ sem vállalhatja egyedül a felelős-

séget — önmagában véve bármennyire is megtisztelő —, még az iskolán kívüli fiatalok neveléséért sem.

Végérvényesen fel kell számolni azt a régen kialakult — és sajnos, még ma is létező — rossz munkamegosztást, amely szerint különböző szervek — mert van hozzá pénzük — biztosítják a fiataloknak a sportolási és szórakozási lehetőségeket, a KISZ-t pedig megbízzák, hogy ugyanezeknek az ifjaknak biztosítsa a termelési és munkaakciókat, valamint a politikai szemináriumot. Kétségtelen, hogy a KISZ-nek elsősorban és döntően az ifjúság politikai nevelésével kell foglalkoznia. De a KISZ tevékenysége nem korlátozódhat csak erre. A művelődési és sportszervek, a szórakoztatási intézmények munkája sem szűkíthető le úgy, hogy abból az ideológiai, a politikai nevelés kimaradjon. További előrehaladásunk megköveteli, hogy az ifjúság neveléséért a mainál jobban összefogjuk a társadalom minden erejét. *Legyen teljes a cselekvési egység az iskola, a család, az ifjúság nevelésével közvetlenül foglalkozók, valamint a Kommunista Ifjúsági Szövetség között.* A pedagógusoknak van ebben a legnagyobb szerepük. Ők tudják a legtöbbet nyújtani a szülőknek, a KISZ-nek, a tömegkulturális és sportmunka szervezőinek, vezetőinek ahhoz, hogy az ifjúság sokirányú nevelését jobban végezzük. Nagy jelentőségű az a pozitív változás, amely a pedagógusok, az iskolai nevelők döntő többségére már jellemző, és amelyet a párt helyes politikája, módszerei alapján értünk el. A pedagógusok a jövőben még teljesebben adják tudásukat, felkészültségüket, emberformáló, nevelő képességüket, egész szívüket az ifjúság neveléséhez. Szükséges, hogy még több pedagógus, az eddiginél is nagyobb aktivitással vegyen részt az iskolán kívüli nevelésben, a Kommunista Ifjúsági Szövetség tevékenységének megjavításában.

A Kommunista Ifjúsági Szövetség tevékenységének legjellemzőbb pozitív és negatív vonásait érintettem. Szeretnék még egy lényeges problémáról szólni.

A Kommunista Ifjúsági Szövetség legnagyobb fogyatékossága, hogy szervezeti fejlődése nincs arányban az általános politikai

és társadalmi helyzettel, sőt még azzal a tevékenységgel sem, amit a KISZ kifejt. Önmagában persze nem kis dolog, hogy november elsején a KISZ-nek közel 12 000 alapszervezetében 382 152 tagja volt. Viszont különösen a legnagyobb üzemekben, az iparitanuló-intézetekben és a középiskolákban a KISZ-szervezetek általában elzárkóznak az új tagok felvétele elől. Ez az elzárkózás nem rosszhiszemű. A KISZ-t féltik, így akarják óvni ifjúsági szövetségünket a felhígulástól. Másrészt arra hivatkoznak, hogy nem akarják szaporítani a csak papíron létező tagok számát. Nyilván félnek a tagok aktivizálásával járó nehézségektől. Az elzárkózásnak ezek a tényei azt mutatják, hogy még nem tudtuk — vagy nem eléggé tudtuk — megértetni, főként az alapszervezeti vezetőségekkel, aktivistákkal, hogy a felhígulás elsősorban nem a számszerűségtől függ. Egy taglétszámát tekintve nagyon kicsi alapszervezetnél is előfordulhat a felhígulás, ugyanakkor egy nagy szervezet, még ha tovább növeli létszámát, akkor sem hígul fel, ha jó a munkája, mert a sokirányú tevékenység, a tagok állandó részvétele a termelő- és társadalmi munkában, a tanulásban, biztosítékot nyújt a továbbfejlődésre. Ugyanezen az alapon kerülhető el a csak papíron létező tagok szaporítása is. *Minden lehetőségünk megvan arra, hogy valamennyi KISZ-bizottság és alapszervezet tevékenységének további fejlesztésével megszüntessük a szervezeti fejlődésben mutatkozó fogyatékosságokat.* Ilyen módon a KISZ taglétszámának alakulása összhangba kerül az általános politikai és társadalmi helyzettel.

Elvtársak!

Az ifjúság nevelésében és a Kommunista Ifjúsági Szövetség munkájában a legdöntőbb a párt eszméinek, politikájának, a párt vezetésének maradéktalan érvényesítése. A KISZ szervezeti kiépítése idején a pártvezetés és irányítás nagy fellendülésének voltunk tanúi. Ezt sikerült megtartani, sőt fokozni a pártbizottságok és a pártszervezetek döntő többségénél. Jelenleg azonban a párt-alapszervezetek egy részénél mintha egy kis megtorpanás mutatkozna. Most a kialakult szervezeteket tarta-

lommal kell megtölteni, tovább kell javítani az ifjúsági szervezetek munkáját, a nevelés bonyolultabb feladatait kell megoldani. Egyes helyeken a párttagok, a párt-alapszervezeti vezetőségek visszahúzódása tapasztalható. Ezért szükséges hangsúlyozni: *minden fokon következetesen szerezzünk érvényt a Kommunista Ifjúsági Szövetség közvetlen pártvezetésének.* Ennek érdekében a pártbizottságoknak útmutatást, segítséget kell nyújtaniuk az alapszervezeti vezetőségek és aktivisták számára, átgondolt, tervszerű munkával képessé kell tenni őket arra, hogy az ifjúsági szövetség közvetlen pártvezetését a legbonyolultabb kérdésekben is érvényre juttassák. Ne engedjük elsikkadni azt a rengeteg pozitív tapasztalatot, amellyel a párt-alapszervezetek nagy többsége rendelkezik, és amelynek kicserélése, általánosítása, a hellyel-közzel gyengébben működő pártszervezetek tevékenységét is megjavítja. Az ifjúsági szövetség közvetlen pártvezetésének érvényesítése elsősorban azt jelenti: ahol a KISZ-alapszervezetben nem megfelelő a vezetés, ott biztosítsák, hogy egy vagy több, esetleg nemcsak fiatal párttag kapjon megbízatást az ifjúsági munkára. Az ifjúsági szövetség szervezetei és tagjai, a legszélesebb ifjúsági tömegek mindenütt kapjanak állandó helyi pártmegbízatásokat, amelyek teljesítését rendszeresen ellenőrizzék. Nagy jelentőségű annak a már kialakult gyakorlatnak a tovább folytatása, hogy a fiatalok politikai nevelését párttagokra bízzuk.

A KISZ közvetlen pártirányításának továbbfejlesztésével, a hiányosságok kiküszöbölésével közvetlenül elősegíthetjük ifjúsági szövetségünk munkájának megjavítását, és ezzel a párt politikájának kiterjesztését a magyar ifjúság döntő többségére.

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

A Kommunista Ifjúsági Szövetség, a magyar fiatalság nagy többsége készen áll azoknak a feladatoknak a teljesítésére, amelyek pártunk VII. kongresszusán hozott nagy jelentőségű határozatok végrehajtásából reá hárulnak. *(Nagy taps.)*

MOLNÁR FRIGYES,

a Bács megyei Pártbizottság első titkára:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

A párt politikájának helyességét az élet igazolja megyénkben is. Kádár elvtárs jól fogalmazta meg beszámolójában, hogy az elmúlt három év alatt nemcsak a kommunisták, hanem az egész dolgozó lakosság sokat tanult. Megyénk lakossága is megtanulta, hogy a nép boldogulását csak a népi hatalom, a szocialista építőmunka és a testvérországok nagy családjával való szoros együttműködés biztosíthatja. Megtanultuk, hogy eredményeinket jobban meg kell becsülnünk, nap-nap után gyarapítanunk, és meg is kell védenünk.

Megyénk lakossága a három év tapasztalatai alapján ítéletet mond a múltról és a jelenről, s a jelent, a népi demokráciát, a szocializmust választja.

Megyei pártértekezletünk úgy határozott, hogy a második ötéves tervben elérjük a mezőgazdasági termelés országos átlagait, előkészítjük a homoki gazdálkodás korszerűsítését szocialista nagyüzemek útján.

A gazdasági bizottság döntése szerint a megye gazdag tőzegvagyonát a talajtápérő növelésére használjuk fel. Bővítjük az öntözőberendezéseket, és sor kerül a szőlőterületek rekonstrukciójára is.

A kommunisták, a dolgozó parasztság, a megye szakemberei készen állnak arra, hogy megőrizzék a táj évszázadok során kialakult mezőgazdasági kultúráit és újabb százezer holdakat vonjanak be a termelésbe, a jobb hasznosításba. Ezeket a feladatokat csak szocialista nagyüzemekkel lehet megoldani. Biztató kezdeti eredményeink vannak a szövetkezeti és az állami gazdaságokban. Bízunk abban, hogy szót értünk megyénk igen eszes és szorgos parasztságával, s nálunk is meggyorsul a mezőgazdaság szocialista átszervezése. Nagy gondot fordítunk arra, hogy a termelőszövetkezetbe lépő dolgozó parasztok megtalálják számításukat.

Megyénk rendkívül sok segítséget kapott munkájához párt- és állami vezetőinktől. Bárkihez fordultunk, rendelkezésünkre állt, segített, s ezt a Bács megyeiek nagyon jó dolognak tartják.

Egyetértünk a határozati javaslattal, s azon leszünk, hogy Bács megye, az ország legnagyobb megyéje, jól dolgozzék, segítse az ötéves terv megvalósítását. *(Taps.)*

RASID DANI BEJ,

Algéria Kommunista Pártja Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Az algériai kommunisták és egész népünk, amely fegyverrel a kezében harcol nemzeti függetlenségéért, testvéri üdvözletét küldi kongresszusuk küldötteinek, valamint a magyar népnek. Sok sikert kívánok a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusa határozatainak megvalósításához. *(Taps.)*

Az algériai kommunisták ismerik azokat a harcokat, amelyeket önök vívtak, ismerik azokat a megpróbáltatásokat, amelyeket a magyar népnek le kellett gyűrnie.

Pártunk Központi Bizottsága 1956-ban önök mellé állt, és sohasem mulasztotta el, hogy szóval és tettel támogassa igaz ügyüket, annak ellenére, hogy abban az időszakban a francia kormány gyarmati háborút kényszerített népünkre. Pártunk tudta, hogy ugyanazok az erők, amelyek falvainkat, hegyvidékeinket bombázták, rágalmakat zúdítottak önökre, hogy jobban elterelje a figyelmet azokról a gaztettekről, amelyeket ellenünk elkövettek.

Az önök sikerei az egész szocialista tábort erősítik, amelynek

szüntelenül növekvő hatalma megváltoztatta az erőviszonyokat a világon, és megkönnyítette mindazoknak a népeknek a feladatát, amelyek a békéért, a békés együttélésért, a nemzeti függetlenség kivívásáért vagy megszilárdításáért harcolnak.

Az algériai nép 130 éve szenved a szörnyű francia gyarmati elnyomás alatt. Népünk és felszabadító hadseregünk 5 éve hősies harcot vív a NATO-beli szövetségesek által támogatott francia megszálló hadsereg ellen. Célunktól nem tántoríthattak el minket sem a bombázások és kínzások, sem az, hogy az emberek tízezreit börtönzik be és deportálják Algériában és Franciaországban egyaránt, a nők, a gyermekek és az aggastyánok millióit zárják a gyarmatosítók koncentrációs táborokba, amelyeknek a közvélemény előtt az „átcsoportosítási központ" nevet adták.

Népünk és felszabadító hadseregünk nagy győzelmeket ért el katonai, politikai és diplomáciai téren egyaránt. Legutóbb de Gaulle kénytelen volt elismerni az algériaiak önrendelkezési jogát. Ezzel elismerte — akarata ellenére — felkelésünk politikai alapjait. De Gaulle azonban gyarmatosító hódítóként viselkedik, és kétségbevonja azt a jogunkat, hogy mi határozzuk meg saját sorsunkat. Ennek megfelelően szab feltételeket abban a tervben, amelyet reánk akar erőszakolni.

Az algériai kérdésről azonban az Algériai Köztársaság ideiglenes kormányával kell tárgyalnia. Ha a francia államfő az amerikai imperialisták támogatásával és közreműködésével csak azért tette legutóbbi nyilatkozatát, mert valamelyes harci szünetet akart elérni, azt fogja tapasztalni, hogy népünk — amely bebizonyította bátorságát, áldozatkészségét és nemzeti függetlenségének kivívására irányuló szilárd akaratát — elszántan fogja folytatni a harcot, amíg kell. Népünk tudja, hogy bizton számíthat az afrikai, ázsiai népek, valamint a szocialista országok támogatására. Tudja, hogy az egész kommunista és munkásmozgalom — a Francia Kommunista Párttal és a haladó francia közvéleménnyel együtt — az algériai nép szabadságáért küzd.

Az önök népe, drága elvtársak, mindig kifejezte rokonszenvét minden területen. Befogadta háborús sebesültjeinket. Megnyitotta egyetemeinek kapuit diákjaink előtt. Gyógyszert, élelmiszert és ruhaneműeket gyűjtött az algériai menekültek számára. Felhasználom az alkalmat, hogy megköszönjem önöknek és az összes kommunista és munkáspártoknak testvéri szolidaritásukat.

Kedves elvtársak! Algéria Kommunista Pártja úgy véli, hogy csak akkor tölti be jól szerepét, ha hű marad a legyőzhetetlen marxista—leninista tanokhoz és a proletár internacionalizmushoz, ha szorosabbra fűzi kötelékeit a testvérpártokkal.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a magyar és az algériai nép barátsága!

Éljen a béke és az összes népek függetlensége!

Éljen a kommunizmus! *(Hosszan tartó taps, mindenki feláll.)*

PETROSZ RUSZOSZ,

a Görög Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Nagy örömöt és megtiszteltetést érzünk, hogy a Görög Kommunista Párt nevében üdvözölhetjük az önök kongresszusát. Üdvözöljük szép országuk munkásait, parasztjait, néphez hű értelmiségét, akik a Magyar Szocialista Munkáspárt vezetésével sikeresen építik a szocializmust. Görögország haladó erői az 1956. évi ellenforradalom idején az első pillanattól kezdve az ellenforradalommal szemben határozottan a magyar nép oldalára álltak. Teljes szívből örülünk sikereiknek, mert ezek a jobb jövő hírnökei a mi népünk számára is. A Magyar

Népköztársaság rágalmazóinak nehéz a görög emberek zömét meggyőzni állításaikról, mert országunkat a sorozatos imperialista beavatkozások és az oligarchia politikája az úgynevezett „szabad világ" nevében elmaradottságra kárhoztatta, a lakosság egyharmada közismerten a szegények lajstromán szerepel, és az egész népet a termonukleáris pusztulás veszélye fenyegeti.

Az önök sikerei bátorítják népünket a szolgaság és az elmaradottság bilincseinek lerázásáért, a felszabadulásért folytatott harcában.

Népünk szívvel-lélekkel támogatja az általános és teljes leszerelésről szóló szovjet javaslatokat és Hruscsov elvtárs „békehadjáratát", akit örömmel hallgattunk ezen a ragyogó kongresszuson. A görög nép azt akarja, hogy a Balkán békeövezetté váljon.

De miközben nagy és kis államok arra törekednek, hogy az új nemzetközi helyzetből levonják a tanulságokat és elősegítsék a nemzetközi enyhülést, Görögországnak — a hidegháború eredményeként — sajnos olyan kormánya van, amelyik éppen ezt a pillanatot választotta arra, hogy „Honest John" típusú amerikai rakétákat hozzon Görögországba. Ez a kormány elveti a kapcsolatok normalizálását a Bolgár és az Albán Népköztársasággal. Elveti a román kormánynak a béke biztosítása céljából tett javaslatát az összes balkáni államok értekezletének összehívására. Mivel a nép széles rétegei és az ellenzék pártjai követelik a görög politikának az új nemzetközi fejleményekhez való alkalmazkodását, a mai görög kormány fokozza a kommunisták és más görög demokraták üldözését a nép megfélemlítésére. De ez a politika nem az erő jele.

A nép akarata erősebb a rendőruralomra és az amerikai imperializmusra támaszkodó, az Adenauert kiszolgáló kormány óhajánál. A NATO-tagságból adódó elviselhetetlen háborús terhek, a monopóliumok garázdálkodása és a gazdasági válság a dolgozók és a középrétegek elégedetlenségét váltják ki. A harc élén a munkások járnak. Sztrájkot vívnak a munkabér és a nyugdíjak emeléséért és más követelésekért. Ezt tették leg-

utóbb a vasúti munkások és alkalmazottak, az olajmunkások és más dolgozók. Néhány héttel ezelőtt 30 000 krétai mazsolatermelő — a kormány tilalma és katonai intézkedései ellenére — felvonulást szervezett Iraklion város felé, hogy termékeik védelmét követeljék. Egyre szélesebb körök vesznek részt a békéért, a katonai támaszpontok ellen folytatott mozgalomban. Az egységes demokratikus baloldal (EDA) pártjának kongresszusa — a párt szervező titkára Manolisz Glezosz — a kormány intézkedései ellenére nagy sikert aratott.

Az egész hazafias Görögország egyetért abban, hogy ideje biztosítani gyermekeink számára a békét és a boldogulást, s hogy hazánk ne koldusokat termelő és kivándorlókat exportáló ország legyen, különösen abban a korszakban, amikor a gyarmati uralom szétesőben van.

A hazafias egység gondolata mind jobban tért hódít a nép körében és az ellenzék sok politikai tényezőjénél.

Pártunk kitartóan hirdeti, hogy csakis a parlamenti és a parlamenten kívüli harc egységében elért haladás változtathatja a népi elégedetlenséget politikai erővé, s döntheti meg demokratikusan a szolgaság és a hidegháború mai politikáját. Pártunk ragaszkodik az együttműködés politikájához, valamennyi demokratikus párttal és erővel egy minimális program alapján, amelynek fő pontjai: a békés egymás mellett élés, a Balkán békeövezetté változtatása, a rendkívüli intézkedések megszüntetése, a Görög Kommunista Párt legalizálása, amnesztia, a dolgozók sorsának javítása és az ország gazdasági fejlesztésére irányuló politika megvalósítása.

Pártunk, bonyolult körülmények között harcolva megerősítette kapcsolatait a dolgozó néppel és a többi hazafias erővel, elősegítette a baloldal befolyásának növekedését. Ugyanakkor pártunk erősíti internacionalista kapcsolatait. Népünk meggyőződése, hogy a világ népeinek szolidaritásával harca feltétlenül győzelemre vezet.

Szeretném kongresszusuk emelvényéről is kifejezni a görög hazafiak mély elismerését a magyar nép iránt, amely a többi

néppel együtt bátran felemelte hangját nemzeti ellenállásunk hősének, Manolisz Glezosznak, valamint a béke, a demokrácia és a nemzeti függetlenség többi görög harcosának védelmében. Miközben a görög kormány amnesztiában részesíti népünk hóhérait a hitlerista háborús bűnösöket, ugyanakkor bebörtönzi Glezoszt és 15 év óta börtönben és száműzetésben tartja a nép ezer meg ezer más harcosát. De Glezosznak és a többi hazafinak ki kell szabadulnia, és ki is fognak szabadulni.

Engedjék meg, hogy felolvassam pártunk Központi Bizottságának az önök kongresszusához intézett üdvözletét:

„Az MSZMP VII. kongresszusának!

Görögország kommunistáinak nevében legforróbb üdvözletünket küldjük kongresszusuknak. Görögország dolgozói és összes haladó erői nagyon örülnek a magyar nép sikereinek, amelyeket felszabadulása óta, a népi demokratikus rendszer alatt, marxista—leninista pártjának vezetésével elért. Hála munkássága, parasztsága és értelmisége fáradozásának, hála a Szovjetunió és a többi szocialista ország önzetlen támogatásának, a magyar nép élet- és kulturális színvonala állandóan emelkedik, a Magyar Népköztársaság a béke és a haladás biztos bástyája, a szocialista tábor méltó tagja.

Görögország haladó erői az egész világ haladó erőivel együtt, határozottan elutasították és elutasítják a hidegháborús köröknek az 1956. évi ellenforradalommal kapcsolatban a Magyar Népköztársaság ellen indított rágalomhadjáratát. Görögország dolgozói és összes haladó erői elszántan harcolnak a Görögország és Magyarország közötti kapcsolatok szorosabbra fűzéséért, a békéért és a békés egymás mellett élés politikájáért, a Balkán békeövezetté változtatásáért.

A Görög Kommunista Párt
Központi Bizottsága."

Teljes sikert kívánunk kongresszusuknak.
Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!
Éljen a görög és a magyar nép barátsága!
Éljen a proletár internacionalizmus!
Éljen a világbéke! *(Nagy taps, mindenki feláll.)*

LARSEN REIDAR THORALF,

a Norvég Kommunista Párt titkára:

Kedves magyar elvtársak!

A Norvég Kommunista Párt Központi Bizottságától hozok önöknek szívélyes üdvözletet és köszönetet jelentőségteljes VII. kongresszusukra.

Pártunk mindenkor a legnagyobb figyelemmel követte a Magyar Szocialista Munkáspárt tevékenységét. Forrón együtt érzünk önökkel és osztozunk örömükben, amelyet az 1956. évi ellenforradalom leverése óta elért nagy sikerek miatt éreznek. Üdvözöljük kongresszusukat, amely a Magyar Népköztársaság állandóan növekvő erejéről tanúskodik és a további nagy előrehaladás útját mutatja meg a dolgozó magyar népnek.

Kádár elvtárs beszámolójában azt mondotta, hogy a legutóbbi időkben bizonyos enyhülés tapasztalható világviszonylatban, és hangsúlyozta, hogy a békéért folytatott harcunkat egy percig sem szabad szüneteltetni. Ezek fontos és igaz szavak. Valamennyien érezzük, hogy az olvadás megkezdődött, különösen Hruscsov elvtársnak az Egyesült Államokban tett történelmi látogatása után. A szovjet kormány javaslata a teljes leszerelésre nagy örömet és reményt keltett a mi országunk

dolgozó tömegeiben is. Ugyanakkor azonban azt is tapasztaljuk, hogy a reakciós erők elkeseredetten küzdenek az enyhülés minden megnyilvánulása ellen.

Nap mint nap láthatjuk az enyhülés megakadályozására irányuló törekvések groteszk megnyilvánulásait. Nálunk már senki sem mer nyíltan fellépni a leszerelés és az enyhülés ellen, ellenben a reakciós politikusok és lapok most azt állítják, hogy Norvégia kis ország, amelynek nem lehet semmiféle önálló véleménye ebben a kérdésben. E kérdések olyan bonyolultak — mondják —, hogy a döntést át kell engedni a NATO-nak és az Egyesült Államoknak. Azok a körök pedig, amelyek az érvek százait sorakoztatták fel a fegyverkezés fokozása mellett, most sem mondanak le a szándékukról. Ezek az erők több mint szívesen hozzájárulnak a hidegháború feleleventéséhez és kiterjesztéséhez, s megkísérlik, hogy országunkban gátat vessenek a béke erői előretörésének. Azt állítják: olyan kicsik vagyunk, hogy nem szabad beleártanunk magunkat ebbe a vitába. De miféle érv ez, miféle utat akarnak mutatni? Igaz, hogy országunknak nincs sok millió lakosa, de egy új világháború éppoly elrettentően szörnyű lenne egy kis, mint egy nagy ország számára.

A kis országok — a miénk is — sokban hozzájárultak a világ kultúrájához és tudományához. Jelentősen hozzájárulhatnak a világbéke biztosításához is. Utunk tehát nem lehet más, mint a küzdelem a nagy ügyért, küzdelem azért, hogy a Szovjetunió nagy kezdeményezése az általános leszerelésért valósággá váljék! Ezért dolgozunk mi, norvég kommunisták, együtt dolgozó népünk mind nagyobb és nagyobb részével. A legutóbbi évben a lakosság jelentős tömegei léptek fel az atomrakéták elhelyezése, a nyugatnémet tisztek norvégiai állomásozása és a nyugatnémet hadianyag-raktárak felállítása ellen. Ezért mondhatjuk, hogy a béke erői Norvégiában is állandóan növekednek.

Országunk, amelynek 1935 óta szociáldemokrata kormánya van, most nagy és bonyolult problémák előtt áll. A termelés 1957 óta stagnál és a munkanélküliség veszedelmesen terjed. Jelenleg a szabadkereskedelmi övezetbe, az úgynevezett „kül-

ső hét" országba való beolvadás előtt állunk, ami országunk gazdasági szakértői szerint az összeomlást jelentheti sok üzemünk számára, amelyek összesen több mint 200 000 alkalmazottat foglalkoztatnak. Ez dolgozóinkra katasztrófát fog hozni. De a kormány erre is csak azt mondja, amit állandóan hangoztat azóta: Norvégia csaknem 11 esztendeje csatlakozott az atlanti paktumhoz, „nincs más választásunk".

Egy kis ország, amely sorsát az imperializmushoz köti, természetesen nem is várhat mást, mint hogy végtére teljesen elveszti mozgási szabadságát. De igaz-e, hogy nincs más választás? Természetesen nem. Választani lehet aközött: vagy befagyasztják a kereskedelmi kapcsolatokat gazdasági tömbökbe, vagy eltávolítják az akadályokat a világot átfogó szabad kereskedelmi forgalom útjából. Van választás a hidegháború és a békés együttélés között. A nemzetközi politikában nap mint nap lehet választani a reakciót, a háborút szolgáló és a haladást, a békét szolgáló politika között. Számunkra, kommunisták számára nem nehéz a választás. Norvégiában is azért küzdünk, hogy országunk útja az enyhülés, a béke, a szocializmus útja legyen.

A Szovjetunió hétéves tervének ragyogó távlatai és az egész szocialista tábor állandóan növekvő ereje új harcokra lelkesít bennünket. Büszkék vagyunk arra, hogy a kommunista pártok hatalmas családjának tagjai lehetünk.

Kedves magyar elvtársak! Engedjék meg, hogy ismételten köszönetet mondjak azért az élményért, hogy jelen lehetünk kongresszusukon. Engedjék meg, hogy további nagy sikereket kívánjak önöknek.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a marxizmus—leninizmus, amely megvilágítja előttünk az utat!

Éljen a béke és a proletár nemzetköziség! *(A kongresszus részvevői helyükről felállva hosszan, lelkesen megtapsolják a norvég küldött felszólalását.)*

FRITJOF LAGER,

a Svéd Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

A kongresszuson elhangzott beszédek és felszólalások többször hangsúlyozták a proletariátus diktatúrájának döntő jelentőségét a munkásosztálynak a kapitalizmus diktatúrája ellen vívott felszabadító harcában. Önöknek, magyar elvtársaknak, módjuk volt arra, hogy az ezzel kapcsolatos legutóbbi gyakorlati tapasztalatokat összegyűjtsék. De még mindig van az európai munkásmozgalomban egy olyan irányzat, amely szerint más út is vezet a szocializmushoz; az úgynevezett „demokratikus szocializmus" útja. Szerintük ez az út célhoz vezet a proletariátus diktatúrája nélkül is. Ezen az úton — szerintük — a munkásosztálynak kéz a kézben kell haladnia a tőkésosztállyal.

Tisztelt kongresszus!

Az én hazámat, Svédországot, időközönként ennek az idillikus és rózsaillatú útnak legjobb példájaként emlegetik. Nálunk ugyanis a szociáldemokrácia 1932 óta, tehát több mint 27 éve kormányzó párt. Politikáját olyan országban valósította és valósítja meg, amelyet 150 éve elkerült a háború, és 300 év óta nem élt idegen megszállás alatt. A szociáldemokrácia szakmailag jól szervezett munkásosztályra támaszkodhatott, amely ismerte a szolidaritás jelentőségét és szerepét. És mit mutat a gyakorlat? Egy sor olyan szociális reformot hajtottak végre, amely Svédországot ezen a téren az egyik első polgári állammá tette. De ezeknek a reformoknak egyike sem megy túl azon a határon, amelyet egy dúsgazdag és modern burzsoázia megengedhet magának.

A szociáldemokrácia Svédország tradicionális békepolitikáját proklamálta és megvédte. Ez a mostani nemzetközi helyzetben értékes. Ezt a politikát olyan erős közvélemény támogatja, hogy a konzervatív párt is kénytelen volt az utóbbi időben azt bizonygatni, hogy ő is támogatja a semlegességi politikát. De ami a legfontosabb kérdéseket illeti, a dolgok lényege mindenben a régi maradt. A gyárak, a műhelyek, a természeti kincsek, a bankok, a biztosító társaságok, a kereskedelmi flotta, a nagykereskedelmi cégek most is, mint régen, részvénytársaságok vagy egyes kapitalisták birtokában vannak. A főiskolai és egyetemi diákok legnagyobbrészt most is, mint régen, a burzsoázia és a középosztály gyermekeiből kerülnek ki. Azok a hivatalnokok, akik a tradíció, a családi összeköttetések és az anyagi érdekeltségek alapján a tőkésosztállyal összefonódtak, most is, mint régen, kisajátítják az államapparátust. A király most is, mint régen, a trónján ül. A munkához való jogot nem biztosítják. A munkanélküliség kísértete továbbra is ott lebeg a munkások felett. A munkabérek emelése kizárólag a munkások saját harcának eredménye. Az utóbbi időben a szociáldemokrata kormány legnagyobb gondja az volt, hogy a béremelést az adók emelésével semmissé tegye.

Kedves magyar barátaim! Igénybe vettem kongresszusuk drága perceit azért, hogy éppen Svédországgal kapcsolatban megállapítsam: a reformizmus nem vezet szocializmushoz, az úgynevezett „demokratikus szocializmus" a tőke uralmának csak egy változata, és még csak nem is újabb formája. *(Nagy taps, a kongresszus részvevői állva tapsolnak.)*

ABDALLAH MAZSERI,

a Tunéziai Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

A Tunéziai Kommunista Párt Központi Bizottsága nevében forró szeretettel üdvözlöm kongresszusukat, és önökön keresztül a magyar dolgozó népet, sok sikert kívánok munkájukhoz.

A tunéziai kommunisták és egész népünk, amely függetlensége megszilárdításáért és az elmaradottság felszámolásáért küzd, nagyra értékeli mindazt, amit önök 1945 óta elértek.

A mi országunk, Tunézia, azokhoz az országokhoz tartozik, amelyek a közelmúltban nyerték el a politikai függetlenséget és ahol a nemzeti burzsoázia van hatalmon. Függetlenségünk azonban csak akkor tekinthető biztosítottnak, ha a testvéri Algéria is független lesz.

Igaz, hogy országunk nagy sikereket ért el függetlenségének megszilárdításában, és jelentős, haladó reformokat valósított meg. A múltból örökölt gazdasági rendszernek azonban még radikális átalakulásra van szüksége. A külföldi monopóliumok továbbra is mezőgazdasági termelésünk felével, ipari termelésünknek pedig csaknem 90 százalékával rendelkeznek. Kereskedelmünk a francia piac függvénye, annak ellenére, hogy kiszélesítjük kereskedelmi kapcsolatainkat más országokkal, köztük néhány szocialista országgal is.

Ilyen körülmények között emelkedik a munkanélküliség. Jelenleg 300 000 munkanélküli van országunkban. A belső piac is szűkül, mivel a dolgozó tömegek vásárlóereje egyre csökken. Nyilvánvaló, hogy ezért elsősorban a gyarmati rendszer felelős, de a legutóbbi időkig folytatott külpolitikánk is részes benne.

Ez a külpolitika ugyanis csak a kapitalista országok és főleg az Egyesült Államok segítségére számított. Négy év tapasztalata megmutatta népünknek, hogy ez az úgynevezett „segítség" távolról sem elégíti ki szükségleteinket, sőt, a bevallott vagy hallgatólagos feltételek miatt ennek a segítségnek „jótékonykodó" jellege nagymértékben sérti népünk méltóságát.

Kedves elvtársak! A mi kommunista pártunk a tunéziai nép nemzeti és demokratikus céljainak megvalósításáért küzd. Politikánk országunk helyzetének reális, marxista—leninista elemzésére támaszkodik. Céljainkat azonban csak akkor érhetjük el, ha országunk munkásosztálya is egyre nagyobb szerepet fog játszani a nemzeti mozgalomban.

A mi pártunk erejéhez mérten hozzá kíván járulni országunk problémáinak megoldásához, azért, hogy fiatal köztársaságunk előrehaladhasson a függetlenség, a szociális haladás és a béke útján.

Befejezésül szeretném megköszönni a Magyar Szocialista Munkáspártnak ezt a meghívást, mert hasznos tanulságokat meríthetünk az önök tapasztalataiból.

Éljen a magyar és a tunéziai nép barátsága!

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a kommunizmus! *(Nagy taps. A jelenlevők helyükről felállva tapsolnak.)*

KISS KÁROLY,

a Központi Bizottság titkára, a Politikai Bizottság tagja:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

A Központi Bizottság beszámolója foglalkozott hazánk és pártunk nemzetközi kapcsolataival és helyzetével. Ehhez szeretnék fűzni néhány gondolatot.

Külpolitikánk következetes alapelve, hogy a *testvéri kapcsolatok megteremtésével és szakadatlan erősítésével összeforrjunk valamennyi szocializmust építő országgal, elsősorban a szocialista*

tábor vezető erejével, a Szovjetunióval. A szocialista tábor egysége és szoros gazdasági kapcsolata a jelenlegi nemzetközi helyzet egyik rendkívül fontos tényezője. Nem véletlen, hogy az imperialista hatalmak a hidegháború megindításakor főképp arra törekedtek, hogy ellentéteket szítsanak a szocialista tábor országai között, majd egyenként kiszakítsák a népi demokratikus országokat a szocialista táborból, s újra megkíséreljék a Szovjetunió elszigetelését.

Az imperialisták egyik legelvetemültebb akciója a magyarországi ellenforradalom kirobbantása volt. A belső és a külső reakció összpontosított támadása és a párt ellen belülről áskálódó revizionistákból a dolgozó nép ellenségeivé vált árulók tevékenysége folytán a következő választás elé került az ország: vagy megmaradunk a szocialista táborban, vagy kiszakadunk a felszabadult népek családjából, s újra magunkra vesszük az imperialisták igáját. Választ előtt állt pártunk is: vagy a marxizmus—leninizmushoz híven cselekszünk, vagy az árulók kerekednek felül, s átviszik a pártot a nemzetköziség útjáról az úgynevezett „nemzeti kommunizmus" zavaros vizeire. Nagy büszkeségünk, hogy népünk legjobbjai, a magyar kommunisták mindkét kérdésre helyesen válaszoltak és helyesen cselekedtek. Vitathatatlan tény, hogy az ellenforradalom leverését, a gyors politikai és gazdasági konszolidációt, valamint további gyors haladásunkat a szocialista tábor országaival való szoros kapcsolatunk és együttműködésünk, a szocialista országok önzetlen, testvéri segítsége és pártunk következetes marxista—leninista politikája tette lehetővé.

Az ellenforradalom leverése óta *a szocialista országokhoz fűződő kapcsolataink még jobban erősödtek, kiterjedtek.* A Szovjetunióval, a Kínai Népköztársasággal, az európai és a távolkeleti népi demokratikus országokkal a legutóbbi három esztendő alatt tovább mélyült a megbonthatatlan barátság és együttműködés, amely általában jellemzi a szocialista országok testvéri kapcsolatait. *Ez a szoros baráti kapcsolat,* a legteljesebb egyenjogúság és a szuverenitás kölcsönös tiszteletben tartása

alapján fejlődik, terebélyesedik a magyar nép és valamennyi szocialista ország népeinek javára. Ez a jellemvonás gyökeresen megkülönbözteti a szocialista tábor országainak szövetségét minden korábbi szövetségi köteléktől, amely államiságunk kialakulása óta egyik vagy másik országhoz fűzte Magyarországot. Múltbeli szövetségeink függetlenségünk elvesztésével, gyarmati sorba süllyedésünkkel, gazdasági elmaradottságunkkal jártak. Az a szövetség, amelyhez most a dolgozó magyar nép állama tartozik, függetlenségünk biztosítéka, szocialista építőmunkánk, gazdasági sikereink hatékony emelője. Ez a szövetség tehát — ellentétben az úri Magyarország korábbi szövetségeivel — életbevágó nemzeti érdekünk.

Korábban is voltak az országnak államközi szerződései, szövetségesei, de milyenek voltak ezek? Szövetséget jelentettek a magyar földesurak, nagytőkések és a legreakciósabb idegen hatalmak között a nép ellen, a dolgozók harcának elnyomására, szövetséget más népek kirablására, háborúra. Ez a szövetségi politika nemzetellenes, hazaáruló külpolitika volt.

Hazánkban a külpolitika csak 1945 óta szolgálja a nép, a nemzet érdekeit. Mai külpolitikánk alapja népünk szövetsége a testvéri, szocialista népekkel, országunk szövetsége a leghaladottabb, szocialista országokkal. Ez a szövetség népünk felemelkedését, a szocializmus építését, a békét szolgálja. Ezért állíthatjuk, hogy *pártunk és kormányunk külpolitikája történelmünkben először képviseli nemzeti érdekeinket, amikor mind szorosabban együttműködik a Szovjetunióval és a szocialista tábor valamennyi országával.*

Érthetőnek kell tekintenünk nemzetközi helyzetünk másik jelenségét is, tudniillik, hogy a tőkésországokkal kialakított kapcsolataink az ellenforradalom után megromlottak, jóllehet e kapcsolatok 1956 első felében már-már normalizálódtak. Az ellenforradalom leverése után ezen országok kormányaival még a réginél is feszültebb, abnormális viszonyba kerültünk. Azért mondom, hogy érthető e jelenség, mert az imperialisták már a népi demokrácia kivívásáért sem ujjongtak — ellen-

kezőleg: hidegháborúba kezdtek a szocialista világ ellen, hogy fondorlattal vagy erőszakkal, esetleg mindkettővel restaurálják a kizsákmányoló rendszert a második világháború után létesült népi demokratikus országokban, tehát hazánkban is. Nyilvánvalóan súlyosan érintette ezeket az agresszív imperialista köröket a magyarországi ellenforradalom szétzúzása és a népi hatalom megerősödése.

Az imperialisták a legutóbbi három esztendőben erőnek erejével igyekeztek elgáncsolni bennünket, s nem riadtak — sőt, még ma sem riadnak — vissza attól, hogy hazánk, népünk rágalmazásával mérgezzék a nemzetközi kapcsolatok légkörét.

Pártunk és kormányunk *helyes külpolitikai irányvonalat követett, amikor minden országgal normális államközi kapcsolatok megteremtésére, illetve fenntartására törekedett,* ha a másik fél is érvényesíti a belügyekbe való be nem avatkozás és a szuverenitás kölcsönös tiszteletben tartásának alapelveit a nemzetközi kapcsolatok építésének gyakorlatában.

Nem engedhettünk semmiféle külső nyomásnak, amikor nyakunkra akarták küldeni a törvénytelenül kijelölt ENSZ-bizottságot és az ENSZ-megbízottat, hogy beavatkozzanak belügyeinkbe, s „vizsgálatokat" folytassanak. Az ENSZ közgyűlésén is megmondtuk, hogy a magyar kormány elvből nem ad beutazási engedélyt a közgyűlés alkotmányellenes határozata alapján speciális megbízottként kinevezett Leslie Munro új-zélandi úrnak, de szívesen lát bárkit, aki saját kezdeményezésére és nem ellenünk irányuló határozatok alapján kíván hozzánk utazni. Szívesen fogadtunk minden józan nyugati politikust, üzletembert, újságírót vagy egyszerű turistát, aki puszta érdeklődésből érkezett ide, s nem próbált beavatkozni belügyeinkbe.

Kádár elvtárs beszámolójában beszélt arról, hogy bár a nemzetközi helyzetben az utóbbi időben enyhülés állt be, a kapitalista országokban még vannak és működnek nem jelentéktelen békeellenes erők. Ez elsősorban az Egyesült Államokra vonatkozik. Kézzelfogható bizonyítéka ennek a többi között

az a tény, hogy ugyanakkor, amikor Eisenhower elnök és más vezető amerikai politikusok a nemzetközi helyzet enyhülésének, a békés egymás mellett élés megvalósításának szükségességéről beszélnek, az Egyesült Államok ENSZ-delegációja kierőszakolta, hogy tűzzék az ENSZ jelenlegi ülésszakának napirendjére az úgynevezett „magyar kérdést". Azok, akik ezt a napirendre tűzést kezdeményezték és kierőszakolták, jól tudják, hogy az ENSZ légkörének mérgezésén kívül ezzel semmi eredményt sem érhetnek el. *Azok az alaptalan rágalmak, amelyeket népköztársaságunk ellenségeitől, a magyar hazaárulóktól kikölcsönözve ránk szórnak, nyomtalanul hullnak le rólunk. Az a kísérletük pedig, hogy belügyeinkbe beavatkozzanak, mint ezelőtt már annyiszor, ezúttal is kudarcba fog fulladni.*

Meg kell jegyeznem, hogy bár az ENSZ ülése még be sem fejeződött, ez a bizonyos új-zélandi úr már kifejezte azt a véleményét, hogy a jövő évben is hajlandó évi 10 000 dollárért Amerikából figyelni Magyarországot. *(Derültség.)*

Ebben a kérdésben is elvi alapon állunk, ezért elhatározásunkból egy tapodtat sem engedünk. Az ellenforradalom leverése után egy ideig az imperialista országok koncentrált támadásával szemben defenzívába szorultunk. Ez ma már a múlté! A gyors politikai és gazdasági konszolidáció lehetővé tette, hogy a nemzetközi fórumokon leleplezzük az ellenünk irányuló támadások valóságos céljait, s nyíltan megkérdezzük: „Mit óhajtanak az urak? Normális kapcsolatokat az egyenlőség, a be nem avatkozás elve alapján, vagy semmiféle kapcsolatot?"

Nem voltunk merevek. Megmagyaráztuk a tőkésországok vezető köreinek, hogy számukra is hasznosabb a normális kapcsolatok fenntartása, mint az oktalan torzsalkodás.

Mi őszintén valljuk a békés egymás mellett élés elve gyakorlati megvalósításának szükségességét. Mit jelent ez? Azt, hogy a különböző társadalmi rendszerű államok megelégszenek normális diplomáciai, gazdasági és kulturális kapcsolatokkal, békésen versenyeznek egymással, de nem avatkoznak egymás belügyeibe.

Tudjuk, a nyugati tőkésországok több vezető politikusa azt remélte, hogy a magyar nép az 1956. évi ellenforradalom során letér a szocializmus építésének útjáról. Ezek az urak keserűen csalódtak. Értsék meg végre, hogy *a munkások, parasztok és a szocializmus építésén velük együtt munkálkodó értelmiségiek nem ideiglenesen, hanem örökre választották a népi hatalmat, örökre rátértek a szocializmus, a kommunizmus útjára.* (Taps.)

A következetes politika máris eredményesnek bizonyult. A legtöbb tőkésország kormánya egy ideig így vagy amúgy, szerényen, sokszor fülbe suttogva, hogy az amerikai nagybácsi ne hallja meg, sokszor meg éppen nagydobra ütve, hogy hadd hallja meg, ajánlkozott kapcsolataink normalizálására.

Jóval több országgal van diplomáciai kapcsolatunk, mint az ellenforradalom előtt volt. Gazdasági és kulturális területen pedig még a legtöbb NATO-országgal is érezhetően javult a kapcsolatunk.

Népi demokratikus államunk a békés egymás mellett élés politikájának szellemében sok országgal tart fenn diplomáciai, gazdasági, külkereskedelmi, kulturális kapcsolatot. Külpolitikánkat egyértelműen meghatározza, hogy tagjai vagyunk a Varsói Szerződésnek, részt veszünk a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsának munkájában, tagjai vagyunk az Egyesült Nemzetek Szervezetének, s ott állandó küldöttséggel képviseltetjük magunkat.

Küldötteink rendszeresen részt vesznek az ENSZ közgyűlésének teljes ülésein, illetve a közgyűlés idején működő hét bizottság munkájában. Az idén újabb három évi időtartamra az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsa kábítószer-bizottsága tagjává választotta hazánkat. A Magyar Népköztársaság tevékenyen részt vesz az Európai Gazdasági Bizottságban és albizottságaiban, valamint képviselteti magát a Szociális és Gazdasági Tanács regionális gazdasági bizottságaiban.

Részt veszünk az ENSZ technikai segélynyújtási program végrehajtásában, a gazdaságilag elmaradott országok technikai támogatásában. Az idén 500 000 forintot ajánlottunk fel az

ENSZ kibővített technikai segélynyújtási programjának megvalósítására, s további 500 000 forinttal járultunk hozzá az ENSZ speciális gazdasági alapjához.

Tagjai vagyunk az ENSZ számos specializált intézményének: az Egyetemes Postaegyesületnek, a Nemzetközi Távközlési Uniónak, a Meteorológiai Világszervezetnek, az UNESCO-nak, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek és az ENSZ-szel kapcsolatos Nemzetközi Atomenergia Ügynökségnek. Kulturális életünk kiváló képviselői közreműködnek az UNESCO kulturális és nevelésügyi programjának megvalósításában. A múlt évben a magyar és belga UNESCO-bizottság közös javaslatára rendezték meg a keleti és a nyugati országok barátságának hetét.

Szoros kapcsolat fűz bennünket az élet minden területén a szocialista országokhoz. Részt veszünk az együttműködést szolgáló szervezetekben, például a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsában és az Egyesített Atomkutató Intézetben.

Szerepet vállaltunk több nemzetközi tömegszervezetben is: a Béke-Világtanácsban, a Szakszervezeti Világszövetségben, a Demokratikus Ifjúsági Világszövetségben, a Nemzetközi Demokratikus Nőszövetségben, a Demokratikus Jogászok Nemzetközi Szövetségében és másutt. Részt veszünk számos más nemzetközi politikai, társadalmi, gazdasági, kulturális, tudományos és sportszervezetben. Mintegy 280 nemzetközi szervezetben van magyar képviselő, köztük például az Interparlamentáris Unióban, az ENSZ Társaságok Világszövetségében, a Nemzetközi Nevelésügyi Irodában.

Kulturális egyezmények szabályozzák az összes baráti országokkal kötött nemzetközi kulturális kapcsolatainkat. A nem szocialista országok közül kulturális egyezmény fűz bennünket az Egyesült Arab Köztársasághoz, Irakhoz és Finnországhoz.

A tőkésországokkal való kapcsolataink normalizálásában különös fontosságot tulajdonítottunk és tulajdonítunk Ausztriának. Velünk szomszédos országról lévén szó, úgy véljük, nemcsak a két ország érdeke, hanem az általános nemzetközi helyzet is

szükségessé teszi a jószomszédi viszony kialakítását. Kapcsolatunkban néhány területen már örvendetes javulás tapasztalható, de olykor-olykor még érezzük azoknak az erőknek érvényesülését, amelyek elsősorban felelősek a magyar—osztrák viszony súlyos megromlásáért. Mi mindent megteszünk annak érdekében, hogy a két ország kapcsolataiban a javulási tendencia uralkodjék, s eltűnjenek az összes hidegháborús elemek a magyar—osztrák viszonyból.

Örömünkre és megelégedésünkre szolgál, hogy hazánk egyre szorosabb kapcsolatba kerül azokkal az afrikai és ázsiai országokkal, amelyek nemrég még az imperialista gyarmatosítók igájában sínylődtek, s ma már rátértek a nemzeti függetlenség útjára. Mi is, mint a szocialista tábor valamennyi országa, őszinte barátsággal és mély rokonszenvvel figyeljük és támogatjuk az afrikai és ázsiai országok nemzeti függetlenségük megvédelmezéséért és gazdasági elmaradottságuk megszüntetéséért vívott harcát. Nagy jelentőségű az az őszinte barátság és az az önzetlen segítség, amellyel erőnkhöz képest megkönnyítjük ez országok politikai, gazdasági és kulturális felvirágzását. Nem véletlen, hogy ez országok többségében kudarcba fulladt az a rágalomhadjárat, amelyet az imperialista propagandagépezet indított ellenünk, s itt-ott ma is folytat. Ma már számos ilyen országgal nagykövetségi szinten tartjuk fenn diplomáciai kapcsolatainkat, ami szintén mutatja, hogy kapcsolataink néhány esztendő óta örvendetesen fejlődnek.

Hadd hangsúlyozzam, hogy a függetlenség útján haladó afrikai és ázsiai országok nagy erővel hatnak a világ tartós békéjének biztosításáért folytatott közös harcunkra, és az imperialista gyarmatosítás elleni nemzetközi méretű küzdelemre. Mi kötelességszerűen támogatjuk e népeket, s elősegítjük, hogy kitörhessenek évszázados gazdasági elmaradottságukból. Ez a helyes marxista—leninista politika, s mindenfajta türelmetlenség és történelmileg helytelen szemlélet árthat a nemzetközi életben kialakult és hatásában nagy jelentőségű antiimperialista frontnak.

Az államközi kapcsolatokon kívül szólnunk kell a Magyar Szocialista Munkáspárt és a testvérpártok kapcsolatairól is.

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága a nemzetközi kommunista mozgalom internacionalista elvei szellemében erősíti kapcsolatait a testvérpártokkal. A régi pártvezetés idején elharapózott szektás politika és személyi kultusz súlyosan megzavarta a testvérpártokhoz fűződő kapcsolatainkat is. A legutóbbi három év alatt ebben a vonatkozásban ugyancsak örvendetes javulás történt.

Az 1956-os ellenforradalom után erőteljesen megmutatkozott a kommunista pártok nemzetközi szolidaritásának éltető ereje. Még 1956 novemberében ellátogattak hozzánk a baráti Csehszlovák Köztársaság, a Német Demokratikus Köztársaság és a Román Népköztársaság, majd később a Bolgár Népköztársaság, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság, a Kínai Népköztársaság, a Vietnami Demokratikus Köztársaság és a Mongol Népköztársaság magas szintű párt- és kormányküldöttségei. E látogatásokról és tárgyalásokról közös nyilatkozatok jelentek meg.

Pártunk akkori nehéz helyzetében óriási segítséget jelentett, hogy a baráti országok és testvérpártok képviselői, úgyszólván az ellenforradalom leverésekor eljöttek hazánkba, s kinyilvánították egyetértésüket a Magyar Szocialista Munkáspárt és a munkás-paraszt kormány céljaival. Ezúttal is megmutatkozott a kommunista pártok nemzetközi szolidaritásának éltető ereje.

A Szovjetunió Kommunista Pártja, a Bolgár Kommunista Párt, a Csehszlovák Kommunista Párt, a Román Munkáspárt és a Magyar Szocialista Munkáspárt képviselői 1957 január elején megbeszéléseket folytattak Budapesten, s *megállapították, hogy a magyarországi helyzetről pártunk által korábban elfogadott értékelés helyes volt.*

Nyugati testvérpártjaink közül a Francia Kommunista Párt, az Olasz Kommunista Párt, Ausztria Kommunista Pártja és az Angol Kommunista Párt közvetlenül az ellenforradalom után elküldte hozzánk megbízottait. Ezek az elvtársak látogatásaik

alapján tájékoztatták pártjukat és sajtójukat a magyarországi helyzetről. Nagy segítségünkre volt, hogy a nagy befolyással rendelkező Francia Kommunista Párt az első perctől kezdve helyesen látta a magyarországi eseményeket, s más nyugati testvérpártokkal együtt támogatta pártunk erőfeszítéseit.

1957 januárjában az Olasz Kommunista Párt, májusban a Francia Kommunista Párt, októberben Ausztria Kommunista Pártja, 1958-ban az Angol és a Svéd Kommunista Párt küldöttsége tárgyalt pártunk vezetőivel. Francia testvérpártunk 1957 decemberében pártmunkás-delegációt küldött Magyarországra a politikai helyzet tüzetes tanulmányozása végett. Nálunk jártak az Argentin Kommunista Párt képviselői is.

E látogatások és tárgyalások hozzájárultak ahhoz, hogy *nyugati testvérpártjaink helyesen mérlegelhették a magyarországi eseményeket*, s határozottan megkönnyítették a testvérpártokkal való kapcsolataink megerősítését, valamint a nemzetközi munkásmozgalom legnagyobb veszedelmének, a revizionizmusnak a leküzdését.

A Magyar Szocialista Munkáspárt és a testvérpártok baráti kapcsolatai 1958 és 1959 folyamán tovább erősödtek, sokrétűbbé és élénkebbé váltak. Ez a megállapítás különösen a szomszédos baráti országok kommunista és munkáspártjaira vonatkozik. A gyakori találkozóknak több formája volt: pártküldöttségek és kormánydelegációk tárgyalásai, pártmunkások tanulmányi látogatásai, határmenti megyék pártszervezeteinek találkozásai.

Különösen jól fejlődtek kapcsolataink a Szovjetunió Kommunista Pártjával, amelyek hosszú évtizedekre, az 1919-es magyar proletárforradalom előtti időkre nyúlnak vissza. De, őszintén szólva: pártjaink kapcsolata még sosem volt ilyen szoros és ilyen bensőséges.

Erősödtek kapcsolataink a távolabbi népi demokratikus országokkal is. A kapitalista országok kommunista pártjaival is megfelelően fejlődtek az 1956-os események után megélénkülő kapcsolataink.

Ismételjük: a legutóbbi három évben kommunista testvérpártjainkkal erősödtek, sokrétűbbé váltak kapcsolataink. E kapcsolatok a kommunista és munkáspártok 1957-es moszkvai Nyilatkozata szellemében a kölcsönös megbecsülés, a nemzetközi kommunista mozgalom eszmei-politikai egysége és az egyes országok kommunista pártjai önállóságának alapjára épülnek.

A moszkvai Nyilatkozatban a világ valamennyi kommunista pártja hangsúlyozta az egység fontosságát. Pártunk a legutóbbi években ugyancsak megismerte ennek az egységnek hatalmas segítő erejét, s lehetőségeihez képest maga is hozzájárult a nemzetközi kommunista mozgalom erősítéséhez.

Csupán egyetlen párt, a Jugoszláv Kommunisták Szövetsége esetében nem számolhatunk be kapcsolataink javulásáról. Sőt, őszinte sajnálattal ki kell mondanunk, hogy ezzel a párttal kapcsolataink rosszak. A Központi Bizottság referátuma érintette ezt a kérdést, s magam is hangsúlyozom, hogy ennek az oka, hogy a Jugoszláv Kommunisták Szövetségének vezetői letértek a marxizmus—leninizmus helyes útjáról. Reméljük, a jugoszláv kommunisták jobb meggyőződésre jutván, maguk is elősegítik a mai állapot felszámolását, kapcsolataink megjavítását.

Kedves elvtársak!

Hazánk nemzetközi helyzetéről szólva szeretném hangsúlyozni, hogy mint a szocialista tábor országára, ránk is bőségesen hullt a Szovjetunió óriási tudományos eredményeinek, ragyogó sikereinek fénye, s nemzetközi helyzetünk javulása főképp az egységes szocialista tábor hatalmas nemzetközi előretöréséből következik.

A szputnyikok és lunyikok megvilágították a gondolkodó emberek előtt, hogy a nemzetközi erőviszonyokban erőteljes és végleges eltolódás következett be a szocialista világrendszer javára. Nyilvánvalóvá vált az imperialista illúziókra épült „erőpolitika" csődje, s a Szovjetunió következetes békepolitikájával kiküzdötte a hidegháború likvidálásának megindulását.

Legutóbb új szakasz kezdődött a nemzetközi politikában: új történelmi korszak hajnala virradt fel. Az imperialisták által kezdeményezett hidegháborús korszakból áttérünk a békés egymás mellett élés elve gyakorlati megvalósításának szakaszába. A szocialista országok külpolitikája a gyakorlat nyelvére fordítja a marxizmus—leninizmus tudományát: előre felismeri az objektív törvényszerűségeket, s ezekhez igazodik. Nem véletlen, hogy a Szovjetunió Kommunista Pártjának XX. és XXI. kongresszusa már előre látta és megfelelően elemezte a most bekövetkezett nemzetközi helyzetet. *E politikát az teszi ellenállhatatlan erejűvé, hogy mindenkor az egész emberiség érdekeit és az egyetemes haladást képviseli.* Ez az egyetlen helyes és ezért legyőzhetetlen politika.

A nemzetközi életben bekövetkezett változások ma már sokkal mélyebbek és sokkal átfogóbbak, semhogy a kapitalista országok felelős államférfiai politikájukban mellőzhessék azokat. Ma már a szocialista társadalmi rend legmakacsabb ellenségei közt is hódít az a nézet, hogy ki kell alakítani valami jobb, napjaink követelményeinek megfelelőbb külpolitikai irányzatot. Ezek a felismerések elősegítik a mérgezett nemzetközi légkör tisztulását.

De ne gondoljuk, hogy a javulás útja a nemzetközi életben sima és zökkenőmentes lesz. A hidegháborús erők állandó kísérleteket tesznek a nemzetközi enyhülés folyamatának megakadályozására. Ezek az erők: a féktelen gyarmati terror, a nemzeti felszabadulási mozgalmak vezetői elleni terrorcselekmények, a gyilkosságok és az összeesküvések, a nemzetközi bonyodalmak provokálói, szítói és pénzelői. Ezek újra meg újra megkísérlik, hogy beavatkozzanak hazánk belügyeibe, útszéli rágalmakkal mérgezik a nemzetközi légkört.

Ezért továbbra is éberen, fáradhatatlanul folytatjuk következetes marxista—leninista külpolitikánkat, szoros és megbonthatatlan egységben a szocialista tábor országaival, hozzájárulva ezzel a világ tartós békéjének biztosításához, s hazánk szocialista felvirágoztatásához. (Hosszan tartó, nagy taps.)

MAJOR TAMÁS,

a Központi Bizottság tagja, a Nemzeti Színház igazgatója:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy néhány szóval beszéljek arról, hogyan érvényesül pártunk helyes politikája a művészet terén.

A kulturális élet természetesen lassabban fejlődik, mint a szocializmus építésének más területei. De élő, virágzó, és a fejlődés minden lehetőségében gazdag művészi életet találhat, aki művelődni akar.

Milyen úton járjunk, ha méltók akarunk lenni a kommunista művész névre?

A mi első kötelességünk az — különben a művésznek ez mindig fő feladata —, hogy *a mai élet összefüggéseit mutassuk meg az embereknek*, képpel, szoborral, drámával adjunk feleletet az őket legjobban izgató kérdésekre, hogy jobban kiismerhessék magukat az életben. A legutóbbi három esztendő nagyon sokkal gazdagította azt a kulturális fejlődést, amely a felszabadulás óta végbement.

Ha jól dolgozunk, lehetőségeink szinte korlátlanok. Érezhetik ezt azok a művészek, akik a legutóbbi három esztendőben szépet alkottak. Nem kis számban vannak ilyenek. *Sokan az ellenforradalom tévelygései után a munkában találták meg önmagukat, vannak aztán fiatalok, akikben az idősebb generáció átadja minden tudását, hiszen az ő lehetőségeik még nagyobbak, jövőjük még szebb lesz, mint a mienk.*

Nagyon nehéz kérdés áll most azok előtt a művészek előtt, akik szakmájukban sokat dolgoznak, de nem találnak elég kapcsolatot a mindennapi élethez.

A művésznek mindennap találkoznia kell az új világgal. Ha ez nem történik meg, mondanivalója elavul, kifejező eszközei elöregednek, hiszen a mi folyamatosan fejlődő életünk új és új emberi kapcsolatokat teremt, új és új embertípusokat alkot. Gondoljunk csak arra, milyen változáson megy át a dolgozó paraszt, aki a családból a nagyobb közösségbe lép. Más céljai

lesznek, életmódja megváltozik. Ezt az előttünk formálódó új embert nem lehet úgy ábrázolni, mint a régi népszínmű parasztjait. Sok művész ezt még nem eléggé érti, nem eléggé veszi észre. Pedig milyen régi probléma ez!

Modernül kell tehát alkotnunk, modernül kell játszanunk. De itt is sok tisztázatlan kérdés van néhány művészünk fejében. Aki nem mélyült el eléggé mesterségében, az a mai művészet problémáit formai kérdésként fogja fel.

Az ellenforradalom óta sok hasonló jelenség volt, és akad még ma is nálunk. Meg vagyunk azonban győződve arról, hogy ezen a formalista gyermekbetegségen hamar túljutnak az igazi művészek.

Éppen legtehetségesebb színészeink közül mondták az utóbbi időben néhányan: ne formaszínházat, hanem emberszínházat csináljunk. Az érdekes, meghökkentő forma néha helyénvaló. Ha például a kitűnő Arthur Miller darabját nézzük, akkor érezzük: a forma a tartalomból fakad, éppen egy, a kapitalizmus által megnyomorított öreg utazó halála előtti visszaemlékezését fejezi ki.

De nyilvánvaló, hogy a szocialista drámának nem ezt a formát kell keresnie. Mi nem vagyunk ellenségei semminek, ami új. Minden klasszikus szerző azért maradt élő, mert a maga idejében modern volt. Shakespeare, akit éppen a realizmusa miatt szeretünk, minden darabjában megtalálta a tartalomhoz a formát, egy fejlődő társadalom minden konfliktusát megmutatta. Nem is tudott vele mit kezdeni a polgári bírálat. Amikor Molière megszólalt, hihetetlen harc tört ki színdarabjai körül. Modernsége — a többi között — abban állt, hogy egy rendkívül „kifinomodott" korban, amikor összesen csak 800 szó volt „szalonképes", bezúdította az egész francia nyelvet minden gazdagságával és néha közönségességével, mint haladó plebejus, rászabadította a színpadra az életet.

Amikor mi a modern mondanivalóhoz a formát keressük, semmiféle határt nem szabunk, csak azt kérjük a művészektől és az íróktól, hogy a mondanivalóhoz keressék meg a kifejező

eszközt. Erre azonban csak akkor képesek, ha ismerik a mindennapi életet.

A kongresszusi irányelvek a pártszervezetek feladatává teszik, hogy mindennapi munkájukban foglalkozzanak a művészet kérdéseivel. Mi a magunk részéről mindent megteszünk, hogy a munkásosztály egyre szélesebb rétegeit behozzuk a színházba. Mi a munkásokkal folytatott különböző beszélgetések során megtanultuk, hogy érdemes meghallgatni véleményüket. Ezért tovább ápoljuk kapcsolatainkat a közönséggel.

Nincs életünkben olyan kérdés, amelyhez ne nyúlhatnánk hozzá a művészet eszközeivel. József Attila a maga korának, életének legégetőbb kérdéseihez is hozzányúlt, s olyan szavakat használt költeményeiben, hogy a polgári kritikusok, esztéták fintorogtak, mert ilyen prózai kifejezések, ilyen hétköznapi kérdések még nem fordultak elő a művészetben. Annak bizonyságára, hogy ha valaki tehetséges és haladó világnézete van, akkor a mindennapi élet leghétköznapibb dolgaiból is magas színvonalú művészetet tud alkotni, befejezésül elmondom József Attila: „A város peremén" című versét. *(Major elvtárs elmondja a verset, amelyet a kongresszus nagy tapssal fogad.)*

RÉVÉSZ GÉZA,

a Központi Bizottság tagja, honvédelmi miniszter:

Tisztelt pártkongresszus! Kedves elvtársak!

Dolgozó népünkkel együtt a Magyar Néphadsereg tagjai is lelkesen és nagy várakozással készültek pártunk e nagy jelentőségű kongresszusára. Néphadseregünkben a kommunisták és a pártonkívüliek széles körben vitatták meg a kongresszusi irányelveket, s egységesen állást foglaltak céljaink mellett, mert ezekben hazánk felvirágoztatásának további nagyszerű programját látják.

Néphadseregünk pártunk irányításával jelentősen fejlődött az ellenforradalmi lázadás leverése óta. Az ellenforradalom

elleni harcban a testvéri fegyveres testületekkel együtt megedződött, újjászületett. Tisztikarunk ma politikailag egységesebb és szilárdabb, hivatástudata magasabb fokú, mint az ellenforradalmat megelőző években volt. Tisztikarunk 84 százaléka munkás és paraszt. Néphadseregünk katonái dolgozó népünk fiai, s ez kifejezi azt, hogy hadseregünk valóban a népé, valóban a munkásosztály és a vele szövetséges dolgozó parasztság érdekeinek fegyveres védelmezője. Ezernyi szál fűzi össze dolgozó népünkkel, s mi azon fáradozunk, hogy ezek a szálak mind erősebbek, eltéphetetlenebbek legyenek. Ezért *legfontosabb feladatunknak tartjuk néphadseregünk erkölcsi, politikai szilárdságának megerősítését*, a harckészültség és a proletárhatalom védelme iránti felelősségérzet magas fokra emelését.

Számunkra az ellenforradalom egyik döntő tanulsága: akik kezet emelnek népköztársaságunkra, azokkal szemben határozottan alkalmazni kell a fegyvert, amelyet a nép adott hadseregének. A másik tanulság az, hogy társadalmi rendünk érdekében valamennyi fegyveres testületnek szorosan együtt kell működnie.

Néphadseregünkben erősödik a párt vezetése, élénkül a pártszervezetek élete, tevékenysége — a pártszervezetekben fejlődik a bírálat-önbírálat, ami biztosítéka a még meglevő hiányosságok kijavításának.

Legfőbb kötelességünknek tartjuk, hogy szüntelenül növeljük a harci és a politikai képzés színvonalát, hogy mind tökéletesebben sajátítsuk el a korszerű hadviselés követelményeit, lépést tartsunk a hadviselésben bekövetkezett gyors fejlődéssel.

A katonai kiképzésben nagy szerepet játszik az eszmei, politikai nevelés.

Szocialista hadseregünk egyik legfőbb jellemvonása, hogy katonáinkat nemcsak a beosztással járó feladatok végrehajtására tanítjuk meg, hanem mindenekelőtt áldozatkészségre, hazánk, népünk szeretetére neveljük őket.

Népünk abban a tudatban végezheti építőmunkáját, hogy hadserege — szoros egységben a Szovjetunió és a szocialista

tábor más országainak hadseregeivel — megbízhatóan őrködik békés életén, készen áll a béke és a szocializmus ellenségei esetleges támadó kísérleteinek visszaverésére. Táborunk legyőzhetetlen erejét semmi sem bizonyítja jobban, mint az a folyamat, amelynek manapság tanúi vagyunk. A béke erői fokozatosan visszaszorítják, leküzdik a háború erőit. Mind nagyobb tért hódít a békés együttélés gondolata. Az erőviszonyok ilyen alakulásában kétségkívül jelentős szerepe van a szocialista tábor legyőzhetetlen katonai erejének.

Ez az erő nem az agresszió céljait szolgálja. A szocialista tábor országai nem fenyegetnek, nem veszélyeztetnek senkit. Mi nem akarunk háborút, sőt készen állunk a legmesszebbmenő leszerelésre — de természetesen nem egyoldalúan. Amíg a revansista nyugatnémet hadsereg erőltetett ütemű felfegyverzése folyik, amíg atomfegyvert adnak Hitler volt tábornokai kezébe, amíg katonai támaszpontok hálózata épül hazánk és a szocialista tábor köré, addig nem mondhatunk le békénknek és függetlenségünknek arról a biztosítékáról, amit a magyar néphadsereg jelent.

Népünk érdeke ezért azt kívánja, hogy erősebbre fűzzük kapcsolatainkat a testvéri szocialista országokkal, hűek legyünk a Varsói Szerződésben vállalt kötelezettségeinkhez. E szerződés biztosítéka annak, hogy az imperialista, revansista körök többször is meggondolják: érdemes-e provokálni, veszélyes játékot űzni a népek békevágyával. Ez a szerződés a szocialista építés zavartalanságát, a világ békéjét hivatott biztosítani. *(Nagy taps.)*

KARKÉSZ SÁNDOR,

Pest megyei küldött, a Szerszámgépfejlesztő Intézet kutatómérnöke:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Műszaki értelmiségünk nagy várakozással figyeli pártunk VII. kongresszusának munkáját. A műszaki értelmiség bízik

pártunkban, mert tapasztalja, hogy értelmiségi politikánk ma torzítás nélkül érvényesül.

Iparágunknak az a feladata, hogy olyan korszerű szerszámgépeket gyártson, amelyek segítik a szocialista építés fokozott ütemét, zavartalan menetét. Egy másik feladata az, hogy a gépipar már meglevő gépparkját olyan berendezésekkel lássa el, amelyek a gépek termelékenységét fokozzák, a gyártástechnológiát javítják. Mindez hozzájárul exportlehetőségeink növeléséhez is.

Milyen feltételek szükségesek a szerszámgépipar feladatainak elvégzéséhez? Ezek közé sorolható a távlati tervezés további finomítása. Javítani kell az ipar szakember-ellátottságát, s a szakembereket jobban kell specializálni. Szükség lenne a géptervezői létszám emelésére is.

A KGST szerszámgépipari szekciója az idén javasolta Magyarországnak, hogy fokozatosan térjünk át a nagy pontosságú szerszámgépek gyártására. Ennek előkészítésével foglalkozik jelenleg intézetünk a Szerszámgépipari Igazgatósággal együtt. A szocialista tábor keretein belül a szerszámgépiparban azt a színvonalat kell elérnünk, amely jelenleg például a svájci szerszámgépeket jellemzi. Már 1961-től exportálnunk kell fokozott pontosságú gépeket.

Céljaink eléréséhez feltétlenül szükséges a szakmunkásképzés minőségi javítása.

Az ifjú szakembereket a megfelelő technikai szint mellett pontos és lelkiismeretes munkára kell szoktatni, s amikor már „érzik" a szakmai biztonságot, csak akkor serkentsük őket a mennyiség növelésére.

A Szerszámgépfejlesztő Intézet a gyárakkal együtt még az idén elkészíti az esztergagépek automatizálására vonatkozó javaslatait.

Az ország technológiai szintjének gyors emelése, a fontos iparágak fejlesztése, a gépipar rekonstrukciója, az új objektumok magas fokú technikai színvonalának biztosítása véleményünk szerint szükségessé tenné, hogy a szerszámgépgyártást is az úgynevezett kiemelt iparágak közé sorolják. *(Taps.)*

KISS ÁRPÁD,

a Központi Bizottság tagja, az Országos Tervhivatal elnöke:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Minden reményünk megvan arra, hogy a nemzetközi helyzet fejlődését a jelen történelmi korszakban elsősorban és döntően a két világrendszer békés versenyének alakulása határozza meg. Az állandóan és minden területen folyó versenyben a gazdasági versenynek meghatározó jelentősége van, mert ennek alakulása dönti el végső soron az egyéb területeken folyó versenyt is.

A szocialista országok a békés versenyben már túlszárnyalták a kapitalista országok átlagát. Most a legfejlettebb kapitalista országok túlszárnyalása a cél, nemcsak a termelés abszolút mennyiségében, hanem az egy főre eső termelés mennyiségében is.

A két rendszer gazdasági versenyének kimenetele azon múlik, melyik rendszer képes a munka termelékenységének magasabb fokát elérni. A társadalmi munka termelékenységének emelkedése szorosan összefügg a technikai kultúra emelkedésével, beleértve ebbe mind a termelőerők technikai oldalának, mind pedig a dolgozók szakképzettségének, s a munkaszervezésnek a fejlődését. Ebben rejlik a technikai kultúra emelkedésének, a műszaki fejlesztésnek alapvető politikai jelentősége. Mindebből következik, hogy a technikai kultúra emelkedése, a műszaki fejlesztés a szocialista tábor országaiban nem néhány száz vagy néhány ezer mérnök problémája, nemcsak az e kérdéssel foglalkozó technikai és közgazdasági szakemberek, hanem az egész dolgozó nép, az egész társadalom ügye.

A szocialista tábor e téren elért eredményeit az egész világ számára kézzelfoghatóan bizonyították be a Szovjetunió történelmet alakító sikerei a világűr meghódításában. Az űrhajózás számos tudomány és technikai ág — a csillagászat, a rakétatechnika, a távirányítás, az elektronika, az automatizálás stb. — eredményeinek legmagasabb fokát és legpontosabb egybehangolását igényli. Az a tény, hogy a Szovjetunió — amerikai

szakemberek becslése szerint — ezen a téren legalább öt esztendővel az Egyesült Államok előtt jár, minden logikusan gondolkozó ember számára bebizonyítja nemcsak a szocialista technikai kultúra fölényét, hanem az ezt megalkotó szocialista társadalmi rendszer magasabbrendűségét is.

1955-ben a párt Központi Vezetősége határozatot hozott az ipar technikai színvonalának emelésére. Bár az e határozat végrehajtását célzó munkát az ellenforradalom félbeszakította és visszavetette, a Magyar Szocialista Munkáspárt és a forradalmi munkás-paraszt kormány megalakulása óta nemcsak fokozott ütemben, hanem az egész népgazdaság tervezésével és irányításával összhangban munkálkodunk e cél elérésén. *Az ipar technikai színvonalának emelése ugyanis a gazdasági vezetésnek nem egy kiragadott „reszort"- vagy „kampány"-feladata, hanem szerves részét kell hogy alkossa a népgazdasági tervekben körvonalazott szocialista építőmunkának.* Az utóbbi években a műszaki fejlesztésben születtek komoly eredmények, amelyekre még visszatérek. Ezek az eredmények azonban még korántsem kielégítőek. Erre mutat az is, hogy 1959 első 10 hónapjában a megelőző évhez képest az ipari termelés átlag 11 százalékkal, a termelékenység viszont csak 4 százalékkal emelkedett.

Tisztelt elvtársak! A termelés műszaki színvonala általában abban mutatkozik meg, hogyan tudja valamely ország a rendelkezésre álló munkaerőt magas termelékenységgel foglalkoztatni, a nyersanyagot és az energiát hogyan tudja a termelés céljára egyre jobban, egyre kedvezőbb hatásfokkal hasznosítani, mennyire képes a termelésben fejlett technológiai eljárásokat alkalmazni, továbbá ipari termékei között mennyi a korszerű technikai színvonalon készült gyártmány.

Hazánk körülményei között a termelés magas technikai kultúrája különösen fontos, mert enélkül a népgazdaság továbbfejlesztésénél állandóan beleütköznénk az ország nyersanyag- és energiahelyzetének korlátaiba. A világpiacon is rendkívül hátrányos volna helyzetünk, ha korszerűtlen késztermékek exportjával kísérelnénk meg a hiányzó nyersanyagok beszer-

zését. Teljesen indokolt volt tehát a hároméves terv célkitűzése, hogy megfelelő minőségű anyagok gyártása és felhasználása révén, ipari termelőberendezéseink technikai fejlesztése útján *javítsuk a fajlagos anyagfelhasználást és az energia hasznosítási fokát.*

Ma már megmutatkoznak ennek eredményei. Az ipari termelés 1960-ban a számítások szerint mintegy 8 százalékkal több lesz annál, mint amennyit a hároméves terv 1960-ra előírt. Ugyanakkor azonban a széntermelés kb. 4 százalékkal, a villamos energia termelése kb. 1 százalékkal kevesebb lesz a hároméves terv eredeti előirányzatánál, mert ez a csökkentett ellátás is elegendő a megnövelt ipari termeléshez. Másik példa: a gépiparban a termelés három év alatt kb. 55 százalékkal emelkedik, de az acélfelhasználást csak kb. 30 százalékkal kell növelni. Ez azt jelenti, hogy a hároméves terv végén gépiparunk ugyanannyi nyersanyagból csaknem 20 százalékkal több értéket állít majd elő, mint 1957-ben, tehát ilyen mértékben csökken a gépipar „anyagigényessége". Ugyancsak jelentősen csökken a legfontosabb gépipari nyersanyagok fajlagos felhasználása is: így például az ötvözetlen hengerelt acéloknál vagy a fenyőfűrészárunál 16—18 százalékkal kevesebb anyagot használunk fel ugyanolyan mennyiségű és minőségű késztermékhez.

A párt és a kormány az elmúlt években egyre nagyobb gondot fordított az alapanyag- és energiatermelésnek nemcsak a kibővítésére, hanem technikai színvonalának emelésére is. Mindez nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy *anyag- és energiaellátásunk az elmúlt két esztendőben nyugodt és egyenletes, lényegében zavartalan volt.*

Az ipari termelés technikai kultúrájának emelésében másik jelentős lépésként megkezdtük a termelési szerkezet átalakítását. Ennek eredményeként a gépipari termelésben a híradástechnika és a műszeripar részaránya három év alatt 16,7 százalékról 19,3 százalékra növekszik. A járműiparban bekövetkezett kedvező szerkezeti átalakítást jellemzi, hogy — bár nehézségeink vannak — a Diesel-mozdonyok, Diesel-motorok

motorvonatok az 1957. évi 8,8 százalékos részaránnyal szemben 1960-ban több mint 25 százalékot fognak képviselni az iparág termelésében.

Az ipar szerkezeti átalakításának azonban nemcsak az a hatása, hogy a rendelkezésünkre álló nyersanyagmennyiségből előállítható késztermékek értékét növeljük, és olyan cikkekkel jelentkezünk a világpiacon, amelyek kivitelre számunkra gazdaságilag kedvező, hanem ez a körülmény teszi lehetővé azt is, hogy a műszaki fejlesztésre fordítható erőforrásainkat ne az ipar egészében — tehát igen széles skálán használjuk fel —, hanem azokat *koncentráljuk a legfontosabb területekre.* Az ilyen összpontosítottan felhasznált erőforrásokkal lényeges minőségi változást tudunk elérni. Azokon a területeken tehát, ahol gyorsabban növeljük a termelést, ott a műszaki színvonalban is ugrásszerű emelkedést fogunk elérni.

Ebből következik, hogy a *tudományos kutatás* terén is azokra az iparágakra és kutatási témákra kell koncentrálnunk a fejlesztés céljából rendelkezésre álló anyagi és szellemi erőinket, amelyeknél lehetőségeink vannak világviszonylatban is számottevő eredmények elérésére. Egyéb területeken ugyanis rendelkezésünkre állanak azok az eredmények és tapasztalatok, amelyeket a szocialista tábor más országai értek el, s a KGST-ben történő együttműködés keretében átadnak nekünk. Ha nem koncentráljuk erőfeszítéseinket a technikai fejlesztésben, hanem engedjük azokat szétforgácsolni, nem érhetünk el világviszonylatban is jelentős eredményeket. Ez pedig nemcsak számunkra, hanem a baráti országok számára is hátrányt jelent. Ezeken a területeken ugyanis elsősorban a mi dolgunk a kutatómunka folytatása, s az eredmények átadása más baráti országoknak. A tétel fordítva is áll. Ha sikerül erőinket koncentrálni, s ily módon a magunk erejéhez mérten számottevő eredményeket elérnünk, akkor elmondhatjuk, hogy sikerrel vettünk részt abban a békés versenyben, amely a szocialista és kapitalista világrendszer között folyik a tudományos, technikai és kulturális elsőbbségért.

A technika fejlesztése során az elmúlt három esztendőben azért tudtunk ilyen jelentős eredményeket elérni, mert a párt megteremtette ennek politikai feltételeit. Az egész országban, üzemekben és hivatalokban nyugodt légkörben folyt az alkotó munka. A tettek egész sorával bizonyítottuk, hogy megbecsüljük az értelmiségi munkát. Nyugodtan elmondhatjuk, hogy sikerült a dolgozók legszélesebb rétegei, az egész műszaki értelmiség és a fejlett termelési kultúrájú magyar munkásosztály támogatását megszerezni. *A műszaki fejlesztés mindinkább kezd országunkban az iparban foglalkoztatott összes dolgozók, munkások, mérnökök, technikusok, sőt a gazdasági vezetésben dolgozó közgazdászok és más szakemberek ügyévé válni.*

Nem lebecsülendő az sem, hogy az üzemek dolgozóit és vezetőit személyükben is érdekeltté tudtuk tenni a fejlettebb technológiák alkalmazásában, az anyagfelhasználás megjavításában.

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

A termelés technikai színvonalának emelése terén a második ötéves tervben előttünk álló feladatokat az irányelvek célkitűzései alapján kell meghatározni. A technika fejlesztése a második ötéves terv időszakában sem lehet öncél. Szigorúan alá kell rendelni a terv közgazdasági koncepcióinak és ebből kiindulva kell irányvonalát meghatározni. Ebből az alapvető célkitűzésből a műszaki fejlesztésre, a technikai színvonal emelésére lényeges következtetések hárulnak.

A hároméves tervben a műszeriparnak, a híradástechnikai iparnak, az erősáramú gépgyártóiparnak és a Diesel-gyártásnak a többi ágazatoktól nagyobb mértékű fejlesztésével a korábbinál helyesebb szerkezeti arányok kialakítására törekedtünk.

A második ötéves terv időszakában a műszaki színvonal fejlesztésének három alapvető fontosságú feladata van.

Először: racionálisabbá kell tenni az energiahordozókkal való gazdálkodást, tehát kedvezőbb hatásfokot kell elérni a rendelkezésre álló energiahordozók hasznosításában. Másodszor: az egész iparban, különösen azonban az előbb már felsorolt, az

átlagosnál nagyobb mértékben fejlesztendő iparágakban a termelési folyamat korszerűsítésénél új, eddig széles körben még nem alkalmazott technológiai eljárásokat kell bevezetni. Végül: növelnünk kell a vegyipar és ezen belül különösen a műanyagipar súlyát az ipari termelésben, és a vegyipar termékeinek felhasználását az ipar többi ágazataiban, elsősorban a könnyűiparban és a gépiparban.

Az első feladattal kapcsolatban rá kell mutatni arra, hogy az energiagazdálkodásban a hároméves terv során eredményes munkát végeztünk. Ennek legfőbb tényezője az volt, hogy korszerűsítettük és gazdaságosabbá tettük energiatermelő és átalakító berendezéseinket, növeltük azok hatásfokát. Ezért is a második ötéves terv időszakában jelentős és kedvező változásokat irányozhatunk elő a felhasználandó energiahordozók összetételében. Erre elsősorban az ad lehetőséget, hogy a Szovjetunió, túlnyomó részben saját költségén, kiépítette a kőolajtávvezetéket az európai népi demokratikus országok felé. Így mi is nagy mennyiségben jutunk hozzá a nyersolajhoz. Ez lehetővé teszi, hogy energiamérlegünkben a szénfelhasználás 76 százalékról 70 százalékra csökkenjen annak eredményeként, hogy — különösen a vasúti vontatásban és a mezőgazdaságban — nagymértékben nő a Diesel-olaj felhasználása.

A technológiai folyamatok korszerűsítésének alapvető módszere, hogy nem elszigetelten egy-egy iparág — vagy ha egy-egy gyártmány előállításáról van szó —, nem a megmunkálás egyik részfázisa tekintetében kell önállóan és egymástól függetlenül a munkaráfordítást csökkenteni, hanem — a termelési folyamatot a maga összefüggésében szemlélve — az össztársadalmi munkaráfordítást kell csökkenteni, nem törődve azzal sem, ha eközben egy-egy iparágban vagy a megmunkálás egy-egy fázisában esetleg csökken a termelékenység és nő az önköltség. Tehát nem egy-egy üzemben, vállalatnál vagy iparágban kell elszigetelten a termelékenység növelésével foglalkozni, hanem az adott átfogó célt kell a legkisebb társadalmi munkaráfordítással elérni.

Mindezt érthetőbbé fogják tenni a példák. A gépgyártásnak elsősorban az a feladata, hogy olyan korszerű, fejlett gyártmányokat bocsásson a népgazdaság rendelkezésére, amelyek lehetővé teszik a felhasználás helyén a termelékenység növelését. Nyilvánvaló, hogy nem lehet célunk még a lehető legmagasabb termelékenységgel sem gőzmozdonyokat gyártani, amelyeknél a vontatáshoz felhasznált energia hatásfoka alig haladja meg a 6 százalékot, hanem Diesel-mozdonyokat, motorvonatokat kell a járműiparunkban gyártani, amelyek az energiát 25 százalékos hatásfokkal hasznosítják. Bizonyos, hogy a vontatásban ezáltal elérhető energiamegtakarítás a népgazdaság számára sokkal hasznosabb, a vasúti vontatáshoz szükséges társadalmi munkaráfordítást sokkal nagyobb arányban csökkenti, mintha a lehető legtökéletesebb technológiával gyártanánk gőzmozdonyokat.

Az építőiparban ma alacsony és ingadozó szilárdságú betonacélt használunk fel. Ez arra kényszeríti az építészeket, hogy biztonságból túlméretezzék az épületszerkezeteket. Törekedni lehetne arra, hogy az építőipar e túlméretezett szerkezeteket magasabb termelékenységgel és olcsóbban állítsa elő. De egészen bizonyos az, hogy sokkal gazdaságosabb a népgazdaság számára, ha a kohászatban viszonylag valamivel drágábban magasabb és egyenletesebb szilárdságú betonacélt állítunk elő, amelyek felhasználásával építészeink könnyebb konstrukciót tervezhetnek. Ezzel nemcsak a fémfelhasználás csökken, hanem a cement és más építőipari anyagfelhasználás is. Természetesen a kohászatban ez a termelékenység bizonyos méretű csökkenésével, az önköltség emelkedésével jár. De ez bőségesen megtérül a népgazdaság számára az építőiparban. A kettő egybevetése népgazdasági szinten nagymértékű megtakarítást eredményez.

Két következtetést kell levonni: az egyik az, hogy műszaki szervezési intézkedéseink kihatását mindenkor összefüggéseiben, vertikálisan, az egész népgazdaság síkján kell vizsgálni. A másik az, hogy a technikai színvonal emelése nemcsak a mérnökök, technikusok, szakmunkások ügye, hanem a gazdasági vezetésben foglalkoztatott közgazdászoké is.

A technikai színvonal emelésére, az önköltség csökkentésére, a termelékenység növelésére anyagilag is ösztönözni kell. Nem várható, hogy egy-egy üzemi kollektíva olyan intézkedéseket hajtson végre, amely a saját szintjén csökkenti a termelékenységet és növeli az önköltséget — bármilyen kedvező eredményt hoz is az egy másik üzemben vagy iparágban —, ha az ellentétben áll az anyagi ösztönzéssel. Közgazdászaink feladata, hogy az anyagi ösztönzésnek olyan rendszerét dolgozzák ki, amely lehetővé teszi az összefüggések komplex vizsgálatát és olyan termelékenységet növelő, önköltséget csökkentő intézkedések után nyújt anyagi elismerést, amelyek az egész népgazdaság síkján az össztársadalmi ráfordítások csökkentését eredményezik.

A termelékenység növelését, az össztársadalmi munkaráfordítás csökkentését természetesen nemcsak különböző iparágak között, hanem egy iparágon belül, egy gyártmány előállításának különböző megmunkálási szakaszai között is egységesen kell szemlélni. Bár nem lehet és nem szabad általánosítani, de azért gépiparunkra ma jellemzőnek lehet mondani, hogy egy-egy gyártmány előállításához, az egyes megmunkálási fázisokban ráfordított munka arányai nem megfelelőek, és ennek következtében az össz-munkaráfordítás jelentősen nagyobb a szükségesnél. A Diesel-motorok gyártásában például a szerelési időráfordítás jelenleg a teljes időalapnak több mint a fele. Ezt az időráfordítást a felénél is kevesebbre lehetne csökkenteni azáltal, ha a megmunkálás előző szakaszában — a forgácsolásban — csereszabatos alkatrészek gyártásával megteremtenénk ennek előfeltételeit, amit általában felszerszámozással és precíziós megmunkálással lehet elérni. Nem kétséges, hogy a szerelés során ennek révén megtakarított munka jelentősen nagyobb annál, mint amennyivel több ráfordítást a precíziós megmunkálás a forgácsolási fázisban igényelt. A forgácsolási fázisban a mi iparunkban szintén elég nagy a ráfordított idő. Ezt viszont úgy lehetne csökkenteni, ha az öntödéből és a kovácsműhelyből a félkész munkadarabok minél kisebb ráha-

gyással kerülnének a forgácsolóüzembe. Ennek az az útja, hogy a kovácsolásban és az öntésben az új technológiákat, a finomkovácsolást és a precíziós öntést minél szélesebb körben alkalmazzuk. Az öntésben és a kovácsolásban ez is többletráfordítást igényel, de ez a forgácsolás során előálló megtakarítással bőségesen megtérül.

Meg kell teremteni az objektív előfeltételeket ahhoz, hogy e technológiai tökéletesítéseket minél szélesebb körben végrehajtsuk. Példát azonban nemcsak a gépiparban találhatunk. Nézzünk egyet az építőiparból. Beruházási lehetőségeinket az építőipar teljesítő képessége korlátozza. Az elkövetkező években az építőiparra az eddiginél is nagyobb feladatok fognak hárulni, hiszen a termelő beruházások építkezései mellett a 15 éves lakásépítési terv idején nagyarányú lakásépítkezést kell megvalósítani. Módunkban állana természetesen, hogy megkíséreljünk a téglarakás évezredes mesterségében még valami újabb tökéletesítést elérni. Némi haszonnal ez is járna, de összehasonlíthatatlanul több hasznot hoz, ha a jövőt nem a hagyományos téglarakás-technikára, hanem a korszerűbb építőanyagok és előregyártott falazóelemek felhasználására alapozzuk. Ez persze forradalmi átalakulást jelent az egész építőipar munkájában, de jelentősen meggyorsítja és megkönnyíti az építőipari program végrehajtását. Hogy a technikai fejlesztésnek milyen komplex összefüggései vannak, erre mutat az is, hogy a modern, korszerű falazóanyagok felhasználása nemcsak az építőipar munkáját gyorsítja meg, hanem az ország energiahelyzetében is jelentős könnyebbséget jelent. 1 négyzetméter 38 cm vastagságú téglafal előállításához 222 000 kalória, ugyanezt a célt szolgáló kohóhabsalak középblokk vagy öntöttfalazat előállításához csak 129 000 kalória szükséges.

Mind a felhozott gépipari példákból, mind a most említett építőipari példában látható, hogy a technológiai folyamatok átalakítása nemcsak a munkaidő-ráfordítások jelentős csökkentését eredményezi, hanem azt is, hogy ugyanezeknek a gyártmányoknak az előállításához kevesebb anyagra van szükségünk.

Tisztelt elvtársak! Az anyagi eszközöknél nem kevésbé fontos, hogy kellő számban legyenek a termelési és fejlesztési feladatok vezetésére és végrehajtására hivatott szakembereink. Sőt nemcsak arról van szó, hogy milyen számban rendelkezünk mérnökökkel, technikusokkal és szakmunkásokkal, hanem arról is, hogy kádereinknek milyen a gyakorlata és szakmai kultúrája. A második ötéves tervben kitűzött feladatok végrehajtására hivatott káderállomány — a mérnököket tekintve — már kialakult, hiszen azok, akik most kerülnek az egyetemre, már csak a következő tervidőszakban állanak munkába.

Az elmúlt 10 esztendőben jelentősen emelkedett a mérnök- és technikus-létszám. Míg 1949-ben az iparban foglalkoztatott minden 10 000 főre 106 mérnök esett, ez a szám 1958-ban — hozzávetőleges adatok szerint — 154 főre emelkedett. Szám szerint ma közel három és félszer annyi képzett szakember vezeti az ipari termelést, mint a tervgazdálkodás kezdetén. A mérnökök számának ilyen ugrásszerű emelkedése azonban szükségképpen azt jelenti, hogy mérnökeink átlagos életkora ma jóval alacsonyabb, mint régen. 1948-ban a 34 évesnél fiatalabb mérnökök alig 28 százalékát tették ki az összlétszámnak, ez az arány már 1955-ben 51 százalék fölé emelkedett. Természetesen a fiataloknak nem lehet olyan szakmai tapasztalata, szakmai tudása, mint az idősebbeknek. Ezért égetően fontos, hogy meggyorsítsuk számukra a szakmai gyakorlat és rutin megszerzését, hogy foglalkozzunk a mérnökök, technikusok szervezett továbbképzésével. E tekintetben már nem az a helyzet, mint az egyetemi mérnökképzésnél, hogy intézkedéseink csak a következő tervidőszakokban hozzák meg az eredményt. A mérnökök továbbképzése érdekében tett erőfeszítéseink egy-két éven belül, tehát még a második ötéves terv időszakában meghozzák a maguk gyümölcsét.

A termelés vezetése, a szakmai színvonal emelése nemcsak a mérnökképzés és a továbbképzés, hanem annak a kérdése is, hogyan hasznosítjuk a rendelkezésre álló szakkádereket. Tehát ügyelni kell arra, hogy milyen munkakört látnak el a mérnökök

az üzemben, milyen arányban foglalkoztatják őket a műszaki tervezésben, a termelés irányításában és az elmúlt években jelentősen kiépített kutatási apparátusunkban. Megszűnt az az időszak, amikor átmenetileg problémát okozott az újonnan végzett mérnökök elhelyezése. Az elkövetkező időben fel kell mérnünk azt, hogy mérnökeinket szaktudásuknak megfelelő munkahelyen foglalkoztatják-e? Az előzetes adatok azt mutatják, hogy nem kis számban vannak az elmúlt években végzett mérnökök között olyanok, akik nem szakképzettségüknek megfelelő munkaterületen dolgoznak. Ezeket mielőbb kifejezetten műszaki tudást igénylő munkakörbe kell állítani. Különös figyelemmel kell törődnünk azzal, hogy a tervezési és konstrukciós munkában foglalkoztatott fiatal mérnökeink szakmai színvonala gyors ütemben emelkedjen, és csökkenjen az az igen jelentős különbség, ami az e munkakörben dolgozó idős — a munkaképes korból rövidesen kiöregedő — szakembereink és a mellettük dolgozó fiatalok között fennáll.

Az előttünk álló műszaki feladatok megoldásában igen komoly és jelentős pártszervezeteink feladata. A műszaki fejlesztés komplex szemlélete igen széles látókört igényel. Üzemeink vezetőinek, műszaki szakembereinknek túl kell tekinteniük saját üzemükön, gondosan kell mérlegelni azt, hogy végrehajtott intézkedéseik milyen kihatást gyakorolnak a termelés következő fázisára. Nemcsak arról van szó, hogy nem szabad olyan intézkedéseket végrehajtani, amely a következő fázisban nehézséget és kárt okoz — hiszen erre szerencsére ma már ritkán kerül sor —, de le kell küzdeni az olyan intézkedések végrehajtásával szembeni ellenállást, ami a saját területükön többletmunkát, bizonyos nehézségeket okoz, nem teszi lehetővé a megszokott kényelmes, begyakorlott eljárások továbbfolytatását, végső eredményében azonban a népgazdaság számára igen hasznosak. Az új és régi harcának dialektikája e téren is megmutatkozik. Pártszervezeteinknek be kell avatkozniuk e harcba, fel kell lépniük a megszokottság, a kényelmesség ellen, az új szemlélet meghonosodásáért. Biztos, hogy

nem kis erőfeszítésbe fog kerülni ezt a szemléletet üzemvezetőink, műszaki dolgozóink körében általánossá tenni. Pártszervezeteinknek azonban látniuk kell, hogy további gazdasági fejlődésünk, a szocialista építés egyik kulcskérdéséről van szó, és szívósan kell küzdeniük a szocialista öntudat magasabb fokát igénylő szemlélet meggyökeresedéséért. A fejlesztés új módszere magasabb technikai kultúrát, nagyobb politikai és gazdasági műveltséget igényel a gazdasági vezetés és a termelés irányításának minden szintjén. Ezért a pártszervezeteknek nagyobb figyelmet kell fordítaniuk arra, hogy mérnökeink és közgazdászaink — különösen a fiatalok — hogyan képezik tovább magukat, milyen ütemben sajátítják el a szakmai rutint, elég segítséget kapnak-e ahhoz, hogy mielőbb utolérjék a szakmai kultúra tekintetében az idősebbeket.

Tisztelt pártkongresszus! Kedves elvtársak!

Befejezésül még egyszer hangsúlyozni szeretném, hogy a műszaki fejlesztés feladata nem egyszerűen a terv egyik részfeladata.

Az irányelvekben foglalt közgazdasági előirányzatok akár a termelés növekedése, akár az előirányzott nemzeti jövedelem növekedése, az életszínvonal emelése, a nemzetközi fizetési mérleg egyensúlya stb. jelentős mértékben aszerint fog alakulni, hogy milyen eredményt érünk el a technikai kultúra és a termelés szervezési és irányítási színvonalának általános fellendítésében. A technikai haladás tehát nem egyszerűen a terv *egyik* célkitűzése, hanem *általános* feltétele valamennyi célkitűzés sikeres megvalósításának.

A műszaki haladás meggyorsítása alapvető eszköz ahhoz, hogy mielőbb lerakjuk a szocializmus alapjait és népgazdaságunk minden területén megvalósítsuk a szocialista társadalmi és gazdasági rend teljes győzelmét hazánkban. *(Nagy taps.)*

NEMESLAKI TIVADAR,

a Komárom megyei Pártbizottság első titkára:

Tisztelt kongresszus!

Komárom megye 12 000 kommunistája nevében szeretettel üdvözlöm a kongresszust. Nem kívánom eredményeinket adatszerűen felsorolni, de bejelenthetem, hogy Komárom megye valamennyi üzeme teljesíti a Központi Bizottság március 6-i határozatát. A sikerek fő tényezője az, hogy a *dolgozók mindjobban megértik a pártnak a nép érdekeit szolgáló politikáját. A bizalomnak olyan légköre alakult ki, amelyben mindjobban fellendül a műszaki értelmiség alkotó kezdeményezése. A gyors konszolidációt elősegítette a pártmunka határozott, következetes, emberséges munkastílusa is.* Vannak azonban még gyenge pontjaink. Ezek közé tartozik a nevelőmunka bizonyos mértékű elmaradása a gazdasági eredményektől. Fel kell venni a harcot a törtetés, a karrierizmus és a protekcióhajhászás ellen. Ha ez nem is általános jelenség, az ilyesminek legjobb már csírájában véget vetni.

Szükséges az is, hogy megkönnyítsék a helyi kezdeményezések teljes kibontakozását. A tervezés mai módszere, a sok „lépcső" a vezetés rendelkezésétől a végrehajtásig nehezíti ezt. A népgazdasági tervezés és irányítás jelenlegi módszerei mellett a vállalatok — saját biztonságuk érdekében — óriási tartalékokat képeznek. Ez népgazdasági szinten károkat okozhat. Sehol se nézzék üzemi szűklátókörűséggel a dolgokat, hanem tartsák jobban szem előtt a népgazdasági érdekeket.

A tartalékok jobb feltárásában sokat segítene, ha a gazdálkodó egységek az eddiginél sokkal bátrabban, nagyobb önállósággal dolgozhatnának. Fontos lenne a beruházások jelenlegi kötött rendszerének bizonyos módosítása is. A rekonstrukcióra, felújításra és a beruházásokra szánt összegek felhasználását rugalmasabban kellene kezelni és a vállalati egységekre bízni. Célszerű lenne a jövőben a különböző beruházási összegeket az érintett területek sajátos helyzetének figyelembevételével

elosztani. A kommunális beruházások elosztásánál Tatabányát pl. ugyanúgy kezelik, mint az ország bármelyik városát. Pedig Tatabánya, ahol a város alatt sok a bányaüzem, különleges helyzetben van, itt gyorsabban romlik az út, a csőhálózat, gyakrabban szorulnak karbantartásra a lakások.

Azon fogunk munkálkodni, hogy a megye valamennyi kommunistája és párton kívüli dolgozója lelkesen harcoljon a kongresszus határozatainak végrehajtásáért. *(Nagy taps.)*

NAGY JÓZSEFNÉ,

könnyűipari miniszter:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

A legutóbbi évek tapasztalatai, a második ötéves terv előirányzatai is mutatják, hogy a párt fokozott figyelmet szentel a fogyasztási ipar fejlődésére, a lakosság ellátására. Ma már nemcsak mennyiségileg elégítjük ki a megnövekedett igényeket, de az áruk minősége is sokat javult és az áruválaszték is sokkal gazdagabb, mint a korábbi években. A könnyűipar dolgozói a párt irányelveinek megfelelően arra törekszenek, hogy ezt a színvonalat a jövőben is tartsák, sőt tovább javítsák. Anyagilag és fegyelmi úton is *büntetjük azokat, akik minőségrontással vagy a választék szűkítésével akarják vállalatuk nyereségrészesedését növelni.*

A kongresszusi verseny lehetővé tette, hogy ne csak behozzuk első félévi elmaradásunkat, hanem jelentős túlteljesítést is érjünk el. A könnyűipar *december 15—17 között befejezi éves tervét, s teljesíteni fogja a mintegy 650—700 millió forintos felajánlását is.*

Meg kell mondani, hogy a tervtúlteljesítésben az is szerepet játszott, hogy a tervezésnél nem építettünk eléggé a munkások jó politikai hangulatára, termelési kedvére. Teljesíteni fogjuk a márciusi párthatározatban ajánlott 2,5 százalékos önköltségcsökkentést is. Ugyanakkor önkritikusan meg kell mondanom, hogy

e szép eredményeket nagyon rontja, hogy a munka termelékenységének emelésében nem tudjuk elérni a párthatározat alapján ránk háruló feladatot. Ebben objektív okokon kívül része van annak is, hogy az üzemek önállóságának növekedése után az üzemek elhanyagolták, mi pedig nem ellenőriztük kellően a létszámgazdálkodást.

Fontos feladatnak tartom a munka szervezeti formáinak átalakítását és javítását. Jelenlegi minisztériumi, iparigazgatósági szervezetünket tíz esztendővel ezelőtt alakítottuk ki, amikor még sok tekintetben más jellegű feladatok állottak előttünk. A szocializmus építésének mostani szakaszában a legutóbbi évek egyszerűsítései után további egyszerűsítésekre van szükség. A jó munkamódszerek elterjesztésével nem kell várni központi intézkedésekre. Vannak azonban olyan területek, ahol nem lehet jól átgondolt, gondosan előkészített, központilag is jóváhagyott határozatok nélkül intézkedni. Gondolok itt például a beruházási vagy pénzgazdálkodási kérdésekre.

Az államigazgatásban, a minisztériumokban a dolgozók túlnyomó többsége lelkesen dolgozik, és jelentős részük van az elért eredményekben. A munka során előfordulnak hibák is. Ezeket helyes felvetni s azt csak helyeselni lehet, hogy államapparátusunk fogyatékosságai ellen pártszervezeteink következetesen harcolnak. De úgy érzem, vigyáznunk kell, hogy az irányító szervekben dolgozó mérnököket, közgazdászokat és más munkatársakat ne soroljuk sommásan a bürokraták közé. Mutassunk rá és ostorozzuk a sajtóban, pártnapokon és más rendezvényeken a hibákat, de ne sajnáljuk azt a néhány jó szót, amit — higgyék el — ez az apparátus megérdemel, mert tudása legjavát törekszik adni a szocializmus építéséhez.

Meg kell mondanom, hogy a mi iparágunknak csak a neve könnyű, s a párt segítsége nélkül nem tudjuk feladatainkat végrehajtani.

Ha azonban a párt segít, akkor a könnyűipar több mint félmillió dolgozója sikeresen fog hozzájárulni dolgozó népünk életének megszépítéséhez. *(Taps.)*

ARMAND MAGNIN,

a Svájci Munkapárt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

A Svájci Munkapárt és Központi Bizottsága baráti üdvözletét tolmácsolom a kongresszuson résztvevő elvtársaknak, a Magyar Szocialista Munkáspártot és Központi Bizottságát teljes szolidaritásunkról biztosítom abban a harcban, melyet a magyar népi demokrácia és a szocialista Magyarország politikai és gazdasági megerősödéséért folytat.

Önök előre tudatták velünk, hogy VII. kongresszusuk nem tartogat semmiféle különös „meglepetést" — abban az értelemben, ahogyan ezt a szót általában használják —, hogy ez egy munkakongresszus lesz, amely csak abból a célból vet pillantást a múltra, hogy levonja tanulságait, de lényegében előre néz, a jövő felé fordul.

Amit itt eddig láttunk és hallottunk, az igazolja ezt.

Nagyra becsüljük azt a politikai bátorságot, amellyel az ellenforradalom leverése után, igen nehéz körülmények között újjáalakult Magyar Szocialista Munkáspárt és a forradalmi munkás-paraszt kormány felszámolta a múlt tévedéseit, véget vetett a dogmatikus és szektás hibáknak, és legyőzte a kapituláns revizionizmust.

Meggyőződésünk, hogy a hároméves terv sikeres teljesítése, majd az új ötéves terv lehetővé teszi a Magyar Népköztársaság számára, hogy mint a szocialista országok közösségének megbízható, hűséges tagja, befejezze a szocializmus alapjainak lerakását.

Hazatérve beszámolunk az önök tapasztalatairól és eredményeiről, és elmondjuk, mit láttunk és hallottunk ezen a kongresszuson.

Kedves elvtársak! Ugyanabban az időben, amikor önöknek oly rendkívüli megpróbáltatásokkal kellett szembenézniük, a mi svájci mozgalmunk és Munkapártunk ellen is *súlyos, reakciós támadást intéztek, amelynek hatását még ma is érezzük.* Mi minden erőnket megfeszítve igyekeztünk ellenállni, és ez az ország különböző területein több vagy kevesebb eredménnyel járt. Ez év őszén, október végén, az általános választások után nagy megelégedéssel állapítottuk meg, hogy *pártunk megerősödött, jelentős tömegek támogatják.* Csupán a választási körzetbeosztással való manőverezéssel és a burzsoá pártok listakapcsolásával érték el ellenfeleink, hogy négy mandátumunkból egyet elvesztettünk. Ezzel szemben, míg 1955-ben 22 800 szavazatot szereztünk, az idei választásokon 26 200-at, vagyis 3400 szavazattal többet. Tehát *választóink száma 15 százalékkal növekedett.* Ilyen előrehaladással egyetlen más párt sem dicsekedhet. Különösen nagy volt a sikerünk Genfben, ahol a Svájci Munkapárt a kanton területén megkapta az összes szavazatok 25 százalékát, a városban pedig a 30 százalékát. *Ezzel pártunk az első helyre került és egy mandátumot nyert.* (Taps.)

Ezt a nagyszerű eredményt annak köszönhetjük, hogy pártunk az 1959 májusi országos kongresszusán új, elvi és akcióprogramjának elfogadásával nagyot lépett előre. Svájcban a mi pártunk az egyetlen párt, amely a társadalmi berendezkedés gyökeres megváltoztatásáért nyíltan síkraszáll.

Emellett ezt az eredményt annak is köszönhetjük, hogy pártunk és képviselői fáradhatatlanul küzdöttek *a tényleges békepolitikáért és az igazi semlegességért, az értelmetlen, bűnös és a pusztítást szolgáló katonai kiadások ellen* — amelyek már elérik, sőt túlhaladják az évi egymilliárd svájci frankot — *és következetesen tiltakoztak a svájci katonaság atomfelfegyverzése ellen is.* Pártunk fáradságot nem ismerve, megalkuvás nélkül harcolt a társadalmi haladásért, a biztonságért és új szociális intézkedésekért, többek közt a rokkantsági és anyasági biztosításért, a munkaidő rövidítéséért, a fizetett szabadság meg-

hosszabbításáért, az öregek nyugdíjának felemeléséért, a kisiparosok és kiskereskedők hathatósabb védelméért, és végül: a nép jogainak és a demokratikus szabadságjogoknak a visszaállításáért, kiterjesztéséért és tiszteletbentartásáért, beleértve a nők állampolgári és szociális jogait is.

Ez az igazságos politika kezdi meghozni gyümölcseit.

Kedves elvtársak!

Izgalmas korszakban élünk. Az emberiség történetében első ízben csillan fel annak a reménye, hogy a háború törvényen kívül helyezhető. Először legrettenetesebb formája: az atomháború, majd később sor kerülhet az általános és teljes lefegyverzésre.

A Szovjetunió óriási sikerei a tudományban és a technikában, azok a beláthatatlan távlatok, melyeket a Szovjetunió hétéves terve nyit meg, Hruscsov elvtárs látogatása az Egyesült Államokban, a csúcstalálkozó előkészítése megengedi, hogy abban reménykedjünk: a magunk területén, különböző körülmények között, de jobban garantált békében, a békés versengés és együttélés viszonyai között munkálkodhatunk majd mindannyian a szocializmus érdekében.

Mindannyian minden tőlünk telhetőt meg fogunk tenni az összes akadályok áthidalására, a nehézségek leküzdésére.

Meggyőződésünk, hogy feladatainkat megkönnyíti a kommunista és munkáspártok nemzetközi szolidaritása, szoros egysége a békéért, a szocializmusért és a kommunizmusért folyó küzdelemben.

Sok sikert kívánunk a Magyar Szocialista Munkáspártnak ahhoz a munkához, melyet a Magyar Népköztársaság, a magyar nép szolgálatában kifejt. *(Hosszan tartó taps, mindenki feláll.)*

ELOY TORRES,

a Venezuelai Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Tisztelt kongresszus! Fogadják kedves elvtársak, a Venezuelai Kommunista Párt és Venezuela népének szívélyes üdvözletét.

Negyvenhat testvérpárt küldöttének a jelenléte Budapesten kézzelfogható bizonyítéka annak, hogy a marxizmus—leninizmus eszméje utat nyit és győzedelmeskedik az imperialista és reakciós erők által elébe gördített összes akadályokon.

Azt bizonyítja ez, hogy a *„kommunizmus kísértete, mely bejárja Európát", már nem kísértet.* Élő valósággá vált egy olyan reményteljes világban, amelyre vágyakozva tekintenek a nincstelenek, amelyből eszméiket merítik, hogy közelebb kerüljenek ahhoz az időhöz, amikor népeik sorsának irányítását saját kezükbe veszik és lépést tarthatnak a történelemmel.

Ezen országok közé tartozik az én országom is. Venezuela az olaj és a vas országa, áldozatává vált a kizsákmányolásnak. Népünk a nagybirtokrendszertől, a félgyarmati és félfeudális elnyomástól, a kizsákmányolástól szenved.

A külföldi érdekeltségek csak a petróleumba 8526 millió bolivárt fektettek be, és ezután évente átlag 32 százalék hasznot húznak. Ez azt jelenti, hogy Venezuelából az utóbbi 13 évben 10 467 millió bolivárt vittek ki.

Venezuela nagybirtokrendszerére jellemzők a következő adatok: 29 590 128 hektár föld kb. 6800 földbirtokos kezében van. Egy-egy ilyen földbirtokos 1000-től 8000 hektárig terjedő földterülettel rendelkezik. A venezuelai parasztság ugyanakkor vagy teljesen nincstelen, vagy csak egészen kevés földje van. Országunkban súlyos diktatúra-rendszert tartanak fenn.

A venezuelai nép számára a demokrácia egy olyan virág, amely időről időre kivirágzik, hogy azután az említett gazdasági tényezők hatalmas nyomása alatt elhervadjon.

Népünk a Szovjetunió, Kína, a népi demokráciák és azon népek példájának hatására, amelyek szétzúzzák a gyarmati bilincseket, egyre inkább felébred, és kezdi kezébe venni saját sorsának irányítását.

Az előbb elmondott gazdasági helyzet oda vezetett, hogy országunkban egyre erősebb a nemzeti egység megteremtésére irányuló mozgalom. E mozgalom 1958. január 23-án véget vetett Pérez Jiménez gyűlölt petróleum-zsarnokságának.

Ettől az időtől kezdve mi, venezuelaiak, arra törekszünk, hogy létrehozzuk a demokráciát, hogy elérjük fokozatos gazdasági felszabadulásunkat a petróleum- és vaströsztök elnyomása alól, hogy megváltoztassuk országunk agrárszerkezetét, s hogy ezáltal az oly nehezen kivívott demokratikus intézményeknek szilárd alapot adjunk.

Ebben a harcban a legszélesebb néprétegek érdekeltek, de a feladat oroszlánrésze a munkásosztályé és a parasztságé.

Tisztelt elvtársak! Megismétlem a távol Dél-Amerikában a demokrácia kivívásáért elszántan harcoló népem üdvözletét.

Éljen a szocialista tábor!

Éljen a népek közötti barátság!

Éljen a proletár nemzetköziség!

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusa!

(A kongresszus részvevői helyükről felállva, hosszan tapsolnak.)

VAN TURHAUT LAMBERTUS,

a Holland Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja:

Drága elvtársak!

A Holland Kommunista Párt nevében átadom az önök VII. kongresszusának és az MSZMP Központi Bizottságának harcos üdvözletünket.

Örömmel és csodálattal láttuk azt a haladást, amelyet az önök országa az ellenforradalom leverése óta a szocializmus építésében elért. Ez a nagy haladás véleményünk szerint a legjobb bizonyíték arra, hogy az önök pártja az ellenforradalomból és az ellenforradalmat előidéző okokból levonta a megfelelő tanulságokat.

Az 1956. évi ellenforradalmi események idején *a reakció a mi országunkban is minden erőt latbavetett, hogy megsemmisítse pártunkat és annak sajtóját.* A reakció ebben a tevékenységében nálunk is a párton belüli revizionistákra támaszkodott. Ezek az elemek a magyar ellenforradalom napjaiban megmutatták igazi arcukat és valódi szándékaikat.

Pártunk sikeresen visszaverte a reakciónak a párt megsemmisítésére irányuló támadását. Széles fronton vívott pártharcban kivertük a revizionistákat sorainkból. A revizionistákat először a pártból, később pedig az egységes szakszervezeti központból is kikergettük.

Pártunk taglétszáma jelenleg nagyobb, mint 1956 előtt volt, és növekedőben van pártsajtónk előfizetőinek száma is. A párton belüli revizionizmus megsemmisítése megnyitotta pártunk előtt az utat az igazi tömegpolitikához, amelyet — különösen a szakszervezeti egység kérdésében — a revizionisták évekig kiforgattak.

Pártunk ma azon munkálkodik, hogy az összes haladó szellemű munkások egységét létrehozza a nagy németalföldi szakszervezeti szövetség keretein belül. Ezt az álláspontunkat lelkesedéssel elfogadta a szervezett munkások többsége. Az egységes szakszervezeti központ következő kongresszusán át kívánja alakítani szervezetét, azt *a szakszervezeti egység igazi központjává kívánja tenni*, és fel akarja szólítani összes tagjait, lépjenek be a németalföldi szakszervezeti szövetségbe.

Tisztelt elvtársak!

A gyakorlat újból és újból bizonyítja elméletünk igazát, azt, hogy a párt egysége és a lenini tömegpolitika következetes megvalósítása nélkülözhetetlen előfeltétele a dolgozó nép és forradalmi pártja sikereinek és előrehaladásának.

Az önök sikerei a szocializmus építésében, valamint a hatalmas Szovjetunió körül tömörülő és egységesen előremenetelő szocialista tábor feltartóztathatatlan, növekvő ereje még nagyobb erőfeszítésekre ösztönzi pártunkat.

Éljen a munkásosztály nemzetközi szolidaritása és valamennyi forradalmi pártja!

Éljen a Magyar Népköztársaság dolgozó népe és dicsőséges marxista—leninista pártja! *(A kongresszus részvevői helyükről felállva, hosszan, lelkesen megtapsolják a Holland Kommunista Párt küldöttét.)*

BRUCE MAGNUSSON,

a Kanadai Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy a Kanadai Kommunista Párt nevében legforróbb üdvözletünket tolmácsoljam önöknek. Mint pártunk Központi Bizottságának képviselője, és mint az önök történelmi jelentőségű VII. kongresszusának vendége, minden tőlem telhetőt el fogok követni annak érdekében, hogy pártom tagjainak és hazám egész dolgozó népének tudomására hozzam e nagyszerű találkozó lényegét és szellemét.

A Kanadai Kommunista Párt tagjai mindig csodálták az önök hősies cselekedeteit, amelyek megnyitották Magyarországon a szocializmus építésének útját. Mi tudjuk, hogy Magyarország munkásosztálya és parasztsága magas árat fizetett azért, hogy ez létrejöhessen. Az önök népe több mint egy évszázadon át harcolt a külföldi és honi kizsákmányolók ellen, függetlenségéért és szabadságáért. Ezek a harcok az első és a második világháború alatt váltak különösen keservesekké. Amikor már végre küszöbön állott a győzelem, ellenforradalom ütötte fel a fejét. A magyarországi 1956-os ellenforradalomnak a Szovjetunió testvéri segítségével történt leverése nemcsak a magyar nép, de az egész világ dolgozó népének győzelmét is jelentette. Ez magától értetődő, minthogy az ellenforradalom a nemzetközi reakció jól előkészített cselszövése volt, amely azt célozta, hogy az erők nemzetközi egyensúlyában az imperializmus és egy új világháború javára hozzon fordulatot. A magyarországi ellenforradalom Európa szíve ellen irányított tőr volt.

Néhányan azok közül, akik felbujtói voltak a népüket veszélyeztető ellenforradalomnak, úgy kerülték el a méltó büntetést,

hogy más országokba menekültek, a többi között Kanadába is. Sajnálatos módon, e néhány gonosztevővel együtt sok félrevezetett ember is jött Kanadába, abban a tévhitben, hogy ott mennybéli békét és boldogságot talál majd. Az ilyenek ezrei azóta megtalálták — hála a magyar hatóságok együttműködésének és segítségének — a hazájukba visszavezető utat. Több ezren vannak azonban még ma is Kanadában olyanok, akiknek nagy csalódást okoztak azok az életkörülmények, amelyeket a kapitalista monopóliumok rendszere rájuk erőszakol. Ezek az emberek is meg fogják találni a hazavezető utat.

Kanada dolgozói még mindig a hazai és külföldi kapitalista kizsákmányolás kettős igája alatt nyögnek. Kanada ma mennyországa a kapitalistáknak, különösen az amerikai tőkéseknek. 1958. január 1-én a kanadai gyáriparba beruházott tőkének több mint 56 százaléka volt idegen ellenőrzés alatt. A bányászatban ez a szám 61 százalék, az olaj- és petróleumiparban 76 százalék, az autó- és vegyiparban pedig több mint 96 százalék. A külföldi beruházásoknak egy főre eső része jóval felülmúlja az 1000 dollárt. A részvények és kötvények tulajdonosai jelenleg kamat és osztalék formájában közel egymilliárd dollárt vonnak el évente a nemzetgazdaságtól. A gazdasági önállóság elvesztésén felül Kanada dolgozóit közvetlenül is éri veszteség. A kanadai munkások átlagban 28 százalékkal kevesebb fizetést kapnak, mint az amerikai munkások. A megélhetési költségek viszont állandóan növekednek. Az a körülmény, hogy nyersanyagot exportálunk, amelyben kevés munka fekszik, ezzel szemben nagy munkaigényes készgyártmányokat importálunk, kereskedelmi deficitet eredményez, ami évente egymilliárd dollárt tesz ki.

A kanadai külföldi beruházások majdnem teljesen az Egyesült Államok birtokában vannak. Majdnem egész kereskedelmünket az Egyesült Államokkal bonyolítjuk le. *Kanada északi részét az Egyesült Államok katonai egységei formálisan elfoglalták.*

Ugyanakkor, amikor Kanada munkásai és farmerei között még mindig a kapitalista eszmék az uralkodók — és többségük-

ben a választások alkalmával még mindig a kapitalista jelöltekre szavaznak — mind a munkások, mind a farmerek egyre növekvő mértékben nyilvánítják ki a független osztálypolitikára irányuló kívánságukat. Ezt legjobban azok a jelenlegi erőfeszítések fejezik ki, amelyeknek célja egy új politikai párt alapítása. E törekvést elsősorban a kanadai szakszervezeti mozgalom és a farmerek csoportjai támogatják. Ez a mozgalom a tömegek egyre növekvő osztályöntudatának és annak a mind erősebb vágyának a kifejezője, hogy felszabaduljanak az Egyesült Államok uralma alól, és autonómiához, függetlenséghez jussanak. Bár a kanadai farmerek viszonylag sokkal kevesebben vannak és sokkal kisebb a szerepük, mint például a parasztságé Magyarország gazdasági életében, mégis a munkások és farmerek szövetsége döntő tényező abban a harcban, amelyet a dolgozó nép a tőkés kizsákmányolás ellen a szocializmusért vív.

Természetesen pártunk — amely állandóan harcol a burzsoá eszmék ellen és a független osztálypolitika érdekében — örömmel üdvözöl minden olyan mozgalmat, amely a munkásosztálynak több függetlenséget akar kivívni, és a farmerek politikai érdekeit támogatja. Ugyanakkor elítéljük a jobboldali szociáldemokraták erőfeszítéseit, melyek ezt a mozgalmat már létrejöttének pillanatában el akarják fojtani.

A Kanadai Kommunista Párt folytatja küzdelmét a háború ellen és a világméretekben történő teljes leszerelés érdekében. Olyan lépésnek tartja ezt, amely legjobban megfelel a kanadai nép érdekeinek. Ehhez a küzdelemhez tartozik az az ellenállás is, amely az atomkísérletek folytatása ellen, az atomrobbantások betiltásáért robbant ki. Ez a harc magában foglalja azt is, hogy tiltakozunk azellen, hogy Kanadában atomrakétafejeket gyártsanak és rakétakilövő bázisokat létesítsenek. Támogatunk minden olyan megnyilvánulást, amely hazánk semlegességének elnyerését segíti elő, mert ezt fontos eszköznek tartjuk azon az úton, amelyik különböző társadalmi, gazdasági és politikai rendszerű országok békés együttműködéséhez vezet.

Kijelenthetjük, hogy a háborúellenes kampány, amelynek célja a béke és a függetlenség, ma egyre növekvő visszhangra talál Kanada lakosságának valamennyi rétegénél.

Végezetül a Magyar Szocialista Munkáspártnak a legteljesebb sikereket kívánom.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a világbéke és a szocializmus!

Előre valamennyi elnyomott nép felszabadítása felé! *(Nagy taps. A jelenlevők felállva tapsolnak.)*

1959. december 4

HALED BAGDAS,

a Szíriai Kommunista Párt főtitkára:

Kedves elvtársak!

A Szíriai Kommunista Párt Központi Bizottsága nevében, valamennyi szíriai hazafi nevében, aki hű a hála szép arab hagyományához, forró, testvéri üdvözletemet tolmácsolom a Magyar Szocialista Munkáspártnak, az egész magyar népnek. Mindnyájunk legőszintébb óhaját fejezem ki, amikor kívánom, hogy érjenek el új, nagy győzelmeket közös ügyünk sikere érdekében. *(Taps.)*

Leírhatatlan örömet érzek, hogy itt, Budapesten hallhatom a magyar nép szíve dobogását, ahol az önök bátor hazafiságába és a legyőzhetetlen szocialista tábor sziklakemény egységébe beletört az imperializmus foga. Mialatt itt önök 1956-ban a nemzetközi imperializmus és ügynökei által szőtt összeesküvés ellen küzdöttek — mi arabok Egyiptomban, Szíriában, az egész arab-keleten, az angol—francia—izraeli hármas agresszióval küzdöttünk életre-halálra, amelyet szintén az amerikai imperialisták szítottak és támogattak. Önök is, mi is győztünk, s

ebben a győzelemben a döntő a nép egységes harca és a Szovjetunió nagylelkű segítsége volt. *(Nagy taps.)*

Önök, pártjuk Központi Bizottsága, Kádár János elvtárs vezetésével megőrizték hazájuk nemzeti függetlenségét, népi demokratikus rendszerét, és ezzel nagymértékben hozzájárultak az európai és a világbéke megőrzéséhez. Leküzdötték a szektarianizmust és a dogmatizmust, megsemmisítő vereséget mértek a revizionizmusra, magasra emelve a marxizmus—leninizmus zászlaját. Mindennek segítségével komoly előrehaladást értek el az iparban, a mezőgazdaságban és a magyar nép anyagi és kulturális színvonalának emelésében. Nem kétséges, tovább folytatják útjukat a szocializmus felépítésében a teljes és végső győzelemig.

Kedves elvtársak!

Most, a nemzetközi feszültség enyhülésének első jelei láttán — amit a szocialista tábor megerősödésének és a Szovjetunió Kommunista Pártja politikájának köszönhetünk — a népek szívét elönti a remény. Nemcsak nekünk araboknak, hanem valamennyi újonnan felszabadult ázsiai és afrikai népnek az a legfőbb feladata, hogy a legnagyobb éberséggel őrködjön függetlensége felett és a legteljesebb szolidaritásban támogassa a békeharcot az imperialista körök agresszív terjeszkedési terveinek és kísérleteinek meghiúsítása érdekében.

Sajnos, a kairói finánemonopolisták klikkje, amelyet az Egyiptomi Bank képvisel, és amely a színfalak mögül az Egyesült Arab Köztársaság politikáját dirigálja, olyan irányban halad, amely épp ellentétes nemzeti érdekeinkkel. Ez a politika romboló hatást gyakorol az egész arab nemzeti felszabadító mozgalomra, és máris az imperialistaellenes arab egység meglazulásához, a legtöbb arab országban a nemzeti front felbomlásához vezetett. Végül ez a politika súlyosan veszélyezteti a szocialista táborhoz fűződő baráti kapcsolatainkat is.

Az Egyiptomi Bank köré tömörült klikk politikája következtében az Egyesült Arab Köztársaság szíriai tartományában nem sok hiányzik ahhoz, hogy a köztársaság alapjaiban ren-

düljön meg. Szíriában olyan nagymértékben leromlott a helyzet az iparban, a mezőgazdaságban és a kereskedelemben egyaránt, hogy sokhelyütt éhínség tizedeli a lakosságot. Az önkény, a terror, az anarchia nyomasztó légköre nehezedik ma Szíriára, és ezt a lakosság 99 százaléka szenvedi.

Azok, akik azt terjesztik, hogy Szíria választút előtt áll: vagy a jelenlegi diktatúra, vagy pedig kommunista rendszer — ezzel nem tudnak hatni az öntudatra ébredt, sokat tapasztalt szíriai népre.

Az Egyesült Arab Köztársaság megalakulása óta a szíriai nép sok csapást szenvedett el, sok megpróbáltatáson ment át. De már érlelődnek azok a feltételek, amelyek a munkásokat, paraszttömegeket, értelmiségieket, diákokat és a nemzeti burzsoáziát egyesítő, széles nemzeti front létrehozásához vezetnek. Az út, amin járnunk kell, hazánknak a romlásból való kiemelése, a terror megszüntetése, a demokrácia visszaállítása. Ehhez szükséges, hogy felülvizsgáljuk a Szíria és Egyiptom között megkötött unió alapjait, és hogy testvéri kapcsolatot építsünk ki az Iraki Köztársasággal. Véget kell vetnünk az imperializmussal való paktálásnak és az imperializmus arab ügynökei blokkpolitikájának. El akarjuk zárni az utat az amerikai és a nyugatnémet tőke beszivárgása elől. Meg akarjuk erősíteni barátságunkat a Szovjetunióval és a szocialista tábor valamennyi országával. Ez politikai függetlenségünk megőrzésének és gazdasági függetlenségünk kivívásának egyik legfontosabb feltétele.

Elvtársak!

Hadd mondjak köszönetet még egyszer azért a szolidaritásért, amelyet önök az imperializmus elleni harcunkban tanúsítottak és tanúsítanak irányunkban, és hadd biztosítsam önöket arról, hogy az arab felszabadulási mozgalom Szíriában és az egész arab-keleten vissza fogja nyerni korábbi lendületét az imperializmus elleni következetes harc és a demokrácia alapján. Ezt a mozgalmat minden bizonnyal győzelemre fogja segíteni a mind nagyobb népi tömegek öntudatra ébredése és egysége,

és nem utolsósorban az önök támogatása és testvéri segítsége.

Éljen a magyar—arab barátság!

Éljen a dicsőséges Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen az egységes szocialista tábor, a nagy Szovjetunióval az élen!

Éljen a béke! *(Hosszan tartó nagy taps, mindenki feláll.)*

ARTINE MADEJAN,

a Libanoni Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

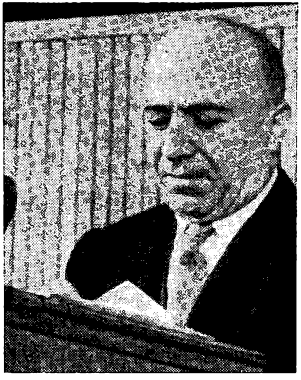

Kedves elvtársak!

A Libanoni Kommunista Párt Központi Bizottságának, Libanon összes kommunistáinak és haladó demokratáinak testvéri üdvözletét tolmácsolom az önök kongresszusának, pártjuk minden tagjának, a bátor és tehetséges dolgozó magyar népnek, amely a Nagy Októberi Szocialista Forradalom dicsőséges zászlaja alatt megteremtette az első tanácsköztársaságot és az első proletárdiktatúrát Közép-Európában.

Kedves elvtársak, teljes sikert kívánok az önök munkájához.

A libanoni nép sohasem felejti el a népi Magyarország politikai támogatását, a Szovjetunió vezette egész szocialista tábor támogatását, amely nagy segítséget nyújtott ahhoz, hogy 1958-ban hazánkból kiűzzük az amerikai megszálló hadsereget.

Népünk nagy érdeklődéssel kísérte és kíséri a magyarországi eseményeket. Az élet több alkalommal is bebizonyította, hogy országaink sorsa szorosan összefügg. Nem véletlenül történt, hogy az imperializmus 1956-ban egy időben intézett

agressziót és kísérelte meg a beavatkozást az arab földön fekvő Szuezi-csatorna, valamint a népi Magyarország ellen.

Elvtársak! Önök elfojtották az ellenforradalmat, forradalmi módon leleplezték a revizionisták aljas árulását, kijavították a hibákat, amelyeket az ellenség kihasznált, megszilárdították népi államukat, s újabb sikereket értek el a szocializmus építésében. Meggyőződésünk, hogy ezzel nemcsak az önök népét szolgálták, hanem ugyanakkor a béke, a szabadság és a szocializmus ügyét is az egész világon.

Meggyőződésünk továbbá, hogy amikor a Szovjetunió segítséget nyújtott önöknek az ellenforradalom elleni harcban, és segítségükre volt abban, hogy biztosítsák a békét és a biztonságot, nemcsak az önök hazájának, hanem minden olyan béke- és szabadságszerető népnek a háláját kiérdemelte, amely harcol az imperializmus ellen, nemzeti függetlensége és szabadsága kivívásáért.

Elvtársak! Hála az arab népek antiimperialista harcában megnyilvánuló nemzeti egységnek és szolidaritásnak, hála a Szovjetunió és az egész szocialista tábor hatalmas és önzetlen segítségének, az arab felszabadítási mozgalom Libanonban és sok más arab országban nagy haladást ért el.

Az imperializmus állásai napról napra gyengülnek az arab-keleten, különösen a dicsőséges iraki népi forradalom győzelme óta.

E történelmi körülmények között az Egyesült Arab Köztársaság egyiptomi vezetői megváltoztatták eddigi politikai állásfoglalásukat. Valójában megtagadták azt az ügyet, amelynek állítólagos védelmezői voltak. Az Egyesült Arab Köztársaság egyiptomi vezetői okozták nagyrészt, hogy az arabok antiimperialista nemzeti frontja meggyengült és egysége megbomlott. Ide vezetett az, hogy tulajdonképpeni nemzeti jellegétől megfosztott, reakciós és hisztérikus nacionalista jelszavakat hangoztattak, hogy a többi szabad arab országot a kairói bankok uralma alá juttatták, hogy állandóan összeesküvéseket szőttek az Iraki Köztársaság, Libanon stb. ellen.

A kommunistaellenes harc leple alatt az Egyesült Arab Köztársaság egyiptomi vezetői, Egyiptom példájára, Szíriában is kegyetlen, reakciós diktatúrát vezettek be, ahol bírói ítélet nélkül, a legszörnyűbb körülmények között tartják börtönben az antiimperialista, kommunista és más demokrata harcosok százait, köztük pártunk Központi Bizottságának titkárát, népünk szeretett fiát, Fradzsallah Helu elvtársat.

Elvtársak! Népünk szabadságban, békében és minden néppel barátságban akar élni. De az imperialistáknak, főleg az amerikai imperialistáknak ez nem tetszik. Az Egyesült Arab Köztársaság vezetői pedig az imperialistákkal egy úton haladnak. Az amerikai imperialisták szüntelenül nyomást fejtenek ki, és minden eszközt felhasználnak, hogy Libanont teljesen saját céljaik szolgálatába állítsák.

Az Egyesült Arab Köztársaság egyiptomi vezetői az elnyomás különféle eszközeihez, még terrorista cselekményekhez is folyamodnak. Ezzel akarják elérni, hogy Libanon megadja magát, s az ő reakciós, szakadár politikájukat szolgálja. Libanonban még a legcsekélyebb szabadságjogokat sem tűrik meg. El akarnak fojtani minden hangot, amely céljaik ellen irányul.

Népünk azonban nem adja meg magát. A végsőkig folytatja harcát Libanon önálló, független nemzeti politikájáért, a demokratikus szabadságjogok megszilárdításáért és kiterjesztéséért, a népek barátságáért és a békéért.

Jól tudjuk, hogy harcunkban még sok nehézség vár ránk. Hála azonban az egészséges nemzeti erők összefogásának, amelyért pártunk szüntelenül küzd, hála az imperializmus ellen harcoló arab országok szolidaritásának, a szocialista tábor támogatásának, bízunk népünk győzelmében.

Éljen a magyar—libanoni barátság!

Éljen a magyar nép!

Éljen a nagy Szovjetunió és a szocialista tábor egysége!

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt! *(Nagy taps, a küldöttek helyükről felállva tapsolnak.)*

A KONGRESSZUSI SZERKESZTŐBIZOTTSÁG JELENTÉSE

KÁLLAI GYULA,

a Központi Bizottság titkára, államminiszter:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

A kongresszus által kiküldött szerkesztőbizottság jelenti a kongresszusnak, hogy a küldött elvtársaknak szétosztott rövid határozati javaslathoz és az ahhoz mellékelt két pártdokumentumhoz — „A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának irányelvei a párt VII. kongresszusára" és az „Irányelvek a gazdasági feladatok megoldására és a második ötéves terv kidolgozására" című dokumentumokhoz — lényeget érintő módosítási javaslatok nem érkeztek. A vitában felszólaló elvtársak önmaguk és küldött csoportjuk nevében az irányelvekkel egyetértettek és azokat elfogadták.

A tézisek közzététele óta elért újabb eredmények, az elhangzott vita és a beérkezett megjegyzések alapján a szerkesztőbizottság a határozati javaslat szövegét néhány helyen pontosabbá tette. A módosítások kisebb jelentőségűek, ezért kérjük a kongresszus küldötteit, tekintsenek el azok felsorolásától. A szerkesztőbizottság ezért javasolja a kongresszus küldötteinek: a Központi Bizottság által kibocsátott két okmányt azzal emelje kongresszusi határozattá, hogy a végleges szöveget az újonnan megválasztandó Központi Bizottság, illetve annak szervei hagyják jóvá. Kérem a jelentés tudomásulvételét. *(Taps — a kongresszus a jelentést tudomásul veszi.)*

ZÁRSZÓ AZ ELSŐ KÉT NAPIRENDI PONTHOZ

KÁDÁR JÁNOS:

Tisztelt elvtársak! Kedves elvtársnők!

Kongresszusunk első és második napirendi pontja felett háromnapos vita folyt. 47 küldött elvtárs szólalt fel. A felszólaló elvtársak sokoldalúan tárgyalták a beszámolókat és valamennyi lényeges kérdést érintettek. A vitát a kezdeti elfogultság feloldódása után a világos állásfoglalás, a kommunista kritikai szellem, az elvi bátorság jellemezte. A vitának szembetűnő jellegzetessége volt az is, hogy az elvtársak, úgyszólván kivétel nélkül, a ma és a holnap problémáiról beszéltek, és nem a tegnapról. A beszámolóban egynéhány, egyébként nem jelentéktelen kérdésről megállapítottuk, hogy ezek véleményünk szerint már a múlt kérdései. A vita pontosan visszatükrözte ezt, párttagságunk gondolkodásában ezek már valóban lezárt kérdések. Ez örvendetes azért is, mert az elvtársak az üres, szőrszálhasogató és bizonyos feltételek között már értelmetlen vitákat elkerülve, a tennivalókkal foglalkoznak.

Az előadói zárszó bizonyos tekintetben könnyű, más tekintetben azonban nehéz. Pártunk tevékenységének eszmei alapját, bel- és külpolitikai irányvonalunkat, gazdasági és kulturális építésünk fő kérdéseit illetően, kimondva vagy közvetett módon, valamennyi felszólaló elvtárs kifejezte, *hogy pártunkban mindezekben a kérdésekben teljes az egység.* Pártunk VII. kongresszusa tehát helyesli az elmúlt három esztendőben követett irányvonalat, s egyben az eddigi irányvonal határozottabb, következetesebb és lendületesebb folytatását kívánja. *(Nagy taps.)* A kongresszuson eddig 34 testvérpárt küldötte szólalt fel, köztük Hruscsov elvtárs. Kifejezésre juttatták, hogy pártunk irányvonalát marxista—leninista irányvonalnak tartják, politikáját helyeslik, sőt, ami még ennél is több, szolidárisak vele. *(Nagy taps.)* Ez pedig számunkra rendkívül fontos, mert testvérpártjaink küldötteinek személyében valójában a nemzet-

közi munkásosztály van jelen kongresszusunkon, és mond véleményt politikánkról. *(Nagy taps.)*

A háromnapos vita fő kérdésével ezzel tulajdonképpen végeztem is. Be is fejezhetném az előadói zárszót. Az elvtársak azonban ezernyi kérdést vetettek fel, jelentős megállapításokat tettek, és konkrét tapasztalatokról számoltak be. Mindez úgy történt, hogy a párt politikáját támasztották alá.

Az az érzése az embernek, hogy az élet, a *magyar nép egyre inkább kiteljesülő, gazdagodó, fényesen áramló új szocialista élete hullámzott itt, a kongresszus termeiben*, s ennek az ezerszínű, gazdag életnek eredményei, fogyatékosságai kerültek szóba. Ez helyes is, jó is.

Az elhangzott felszólalásoknak, megállapításoknak nagy fontosságot tulajdonítunk. Kérem a kongresszust, járuljon hozzá, hogy *az újonnan megválasztott Központi Bizottság a vita anyagából gyűjtse csoportokba az egyes kérdéseket, és juttassa el az illetékesekhez.*

Azt hiszem, jogos kívánság, hogy ezeket vizsgálják meg, és rövid időn belül adjanak rájuk érdemi választ. Az érdemi válasz lehet az is, hogy a felszólaló elvtárs kívánsága, észrevétele, kritikája nem volt helytálló. Előfordult már ilyen a történelemben, sőt, még itt, a kongresszusi teremben is. Emlékszem például Petőfi Sándor elvtárs felszólalására — és arra is, hogy a külföldi küldöttek nem tudták, miért derül a kongresszus, neve hallatára. Petőfi elvtárs lelkes fiatal szakember. Sajnos, közelebbről nem ismerem, bár már többször ajánlották, hogy ismerkedjem meg vele. Tűzbejött, követelt, és olyasmit is mondott, amiben aligha lehet igazat adni neki. Ha a mi mezőgazdaságunk általában úgy lenne géppel ellátva, mint az ő kísérleti gazdaságuk, talán kezet is csókolnánk annak, aki ezt jelentené nekünk. *(Derültség.)* Ezzel nem azt akarom mondani, hogy nekik már nincs szükségük semmire, de azért ha arról van szó, hogy az eszközöket és az erőket hova fordítsuk, mégis arra kell törekednünk, hogy azokat a gazdaságokat erősítsük, ahol sokkal rosszabbul állnak, mint ők.

Ezt csak azért említem, mert vannak olyan kérdések, amelyekre lehetséges ez a válasz: várjon még kicsit, testvér, majd erre is sor kerül. *(Derültség.)* A javaslatok, észrevételek többsége azonban olyan, hogy azokra világos, határozott választ kell adni. Az sem nagy baj, ha a válasz nem önkritikus levél lesz, hanem megfelelő és jó intézkedés. Azt is elfogadjuk. *(Nagy taps.)*

Az iparban, a mezőgazdaságban, a kereskedelemben és a külkereskedelemben is az most a fontos, hogy jobban kihasználjuk a lehetőségeket. Adjunk nagyobb lendületet a szocialista építőmunkának, fejlesszük népgazdaságunkat, s ezzel teremtsünk reális alapot a dolgozók életszínvonalának további rendszeres emeléséhez, vigyük előre harcunk központi és fő feladatát: a szocialista társadalom építését. Erről van szó hónapok óta pártösszejöveteleken is, a dolgozók más tanácskozásain is. *A kongresszus tehát nagyon helyesen és nyomatékosan húzta alá a gyorsabb előrehaladás fontosságát.* Ennek pedig döntő láncszeme a termelékenység növelése. Nem akarom ezt részletezni, csak a vita alapján emlékeztetem az elvtársakat arra — Nemeskéri elvtárs mondta el —, hogy a Lenin Kohászati Művekben 13 százalékos javulást értek el ebben az évben. Örvendetes dolgot közölt velünk a Középdunántúli Szénbányászati Tröszt igazgatója, Hidasi elvtárs is: náluk a múlt évben 11 százalékkal emelkedett a termelékenység. Az ő körülményeik részben eltérnek az ipar más ágazataitól, de céltudatosságuk példa a termelésben dolgozó minden elvtárs számára. A Lenin Kohászati Művek kollektívája immár két és fél esztendeje a termelékenység növelésére összpontosítja a figyelmet, szinte minden fillérért harcolnak. A következetes, körültekintő munka meghozza eredményét.

Igen fontos kérdést említett meg — szerintem nagyon helyes fogalmazásban — Szőcs elvtárs, salgótarjáni mérnök. Azt mondta, hogy a szakemberek, a mérnökök, a technikusok, sőt a munkások is úgy nézegették új ötéves tervünk tervezetét, mint alapjában helyes, megvalósítható célt. Nem volt azonban a

legszimpatikusabb számukra, hogy a műszaki színvonalat — és ezzel a termelékenységet — nem elsősorban új gyárak építésével fejlesztjük, hanem a meglevő gyárak és berendezések újjáépítésével, korszerűsítésével. Világos ugyanis, hogy ez a nehezebb út. Ennek ellenére helyes és jó az, hogy így foglalnak állást az emberek. Meggyőződésem, hogy azok az emberek, akik azt mondják: bár könnyebb lenne új gyárakat építeni és azokat új gépekkel felszerelni, mégis helyeslik, hogy a mi viszonyaink között a kissé nehezebb, de az ésszerű megoldást választjuk, tudatosabban, határozottabban dolgoznak majd a feladatok végrehajtásáért is. Nem mindig annak az embernek a munkája ér többet, aki meg se hallva a mondat második felét, az első szóra felugrik és azt mondja: „Hurrá! Úgy van! Helyes! Mindenben egyetértünk!" — hanem azé, aki meghallgatja a párt szavát, gondolkozik rajta, és utána azt mondja: helyeslem, egyetértek vele, végrehajtjuk.

A kongresszuson központi kérdés volt a mezőgazdaság szocialista átszervezése és a mezőgazdasági termelés fejlesztése. Annyi szó esett róla, hogy egyes budapesti küldöttekben már az a gondolat is felvetődhetett: „Mi ez? Valami mezőgazdasági kongresszusra tévedtünk?" *(Derültség.)* Elvtársak! Ez nem mezőgazdasági kongresszus, hanem pártkongresszus, de azért jó világosan látni: *egész pártunk számára most a mezőgazdaság szocialista átszervezése a fő kérdés. Ez nem könnyű dolog, ez bonyolult harci feladat.*

Elvtársak, ez olyan nehéz, hogy néha már én is azt gondoltam — például, amikor Hruscsov elvtársék bekopogtattak a Holdnak nem is tudom pontosan melyik kráterébe —, hogy nem baj, menjünk a Holdra vagy akár a Venusra is, de intézzük úgy a dolgokat, hogy ott már ne kelljen termelőszövetkezetet szervezni. *(Derültség.)* Miben van e munka nehézsége? Ha valamilyen feladat végrehajtása során az ellenséggel kell csatázni, az nehéz dolog. Ezt megkóstoltuk már 40 esztendőn keresztül mi, magyar proletárok. De még ennél is bonyolultabb és nehezebb az olyan feladat végrehajtása, amelynek során barát-

tainkkal, a dolgozó emberekkel kell vitáznunk. Hiába, a testvér az testvér, azt nem lehet fejbekólintani, hogy gyorsabban okosodjon, azt *csak meggyőzni lehet.* Itt más recept nincs, és ebben van ennek a feladatnak a nehézsége.

Ismeretes, hogy iparunk termelése a kapitalista időkhöz képest már 350 százalékos szintre emelkedett, a mezőgazdaságé pedig még csak 115 százalékra. Ha azt akarjuk, hogy az egész népgazdaság előbbre jusson, feltétlenül előbbre kell haladnunk a mezőgazdaságban, emelni kell a mezőgazdasági termelés színvonalát is. Ez másképp nem lehetséges, csak a mezőgazdaság szocialista átszervezésének útján.

Néhány hónappal ezelőtt itt járt és megtisztelt látogatásával egy Alsop nevű amerikai újságíró. Nem különösen barátja a kommunizmusnak, de valami oknál fogva érdeklődik iránta. *(Derültség.)* Beszélgettünk többek között a mezőgazdaságról is. Szóba került termelőszövetkezeti mozgalmunk helyzete. Mondtam neki: nézze, mi most mindenkivel beszélgetünk, olyannal is, aki egyetért velünk, olyannal is, aki nem ért egyet. Úgy vagyunk, ha valaki nálunk okosabbat és jobbat tud mondani, hajlandók vagyunk azt elfogadni. Úgy látjuk azonban, nem nyugodhatunk bele, hogy maguk ott Amerikában a farmjaikon 80—90, sőt még ennél is magasabb százalékos gépesítéssel termeljenek a mezőgazdaságban, mi pedig itt az ősrégi kapával, kaszával, ekével dolgozzunk. Nekünk vannak olyan titkos ambícióink, hogy egyszer mi is utolérjük magukat. Nélkülözhetetlen számunkra a mezőgazdasági nagyüzem. Azelőtt voltak nálunk grófi nagybirtokok, tőkés nagybirtokok. Vajon hívjuk vissza a grófokat, intézőket, nagybirtokosokat és kérjük meg őket, hogy legyenek szívesek nagyüzemi alapon gazdálkodni — vagy nekünk magunknak kell létrehoznunk szocialista nagyüzemeket? A magyar népnek az előbbi nem szimpatikus, nem akarja visszahozni a grófokat meg a nagybirtokot, az ispánokat meg a csendőröket. Ezért mi inkább a termelőszövetkezetet fogjuk megcsinálni. Mást nem tudunk tenni. Érdekes, Alsop — bár ezt cikkébe nem vette be *(derültség)* — azt mondta: én tulaj-

donképpen értem is magukat. Még egy ilyen antikommunista beállítottságú ember is kénytelen e célkitűzés helyességét elismerni, ha gondolkozik és nem kerül nyilvánosságra a véleménye. *(Derültség.)*

Hogyan is áll jelenleg nálunk a helyzet a mezőgazdasággal? Nem tudom pontosan, mikor konstruálták meg a Pannónia-motor legújabb típusát. Nem hinném, hogy sokkal több mint másfél esztendeje. És a közelmúltban már magam is találkoztam olyan jelenséggel, hogy parasztember a legújabb típusú Pannónia-motoron, vállán kapával indult ki a földre. *(Derültség.)* Elgondolkoztam azon, mikor is találták fel a kapát. Nehéz lenne pontosan kiszámítani, mert akkor még nem volt „Újítási Hivatal" meg „Szabadalmi Hivatal", ahol az ilyesmit nyilvántartották, de az biztos, hogy már jó régen, néhány ezer esztendeje feltalálták. A parasztnak személyes ügye — mint ahogyan mindenkinek személyes ügye — az, hogyan jut ki a munkahelyére. Tény, hogy ma már a legmodernebb technikával is kijuthat. Hiába, két és fél vagy háromkilométeres távolságokon nem repülővel és helikopterrel közlekednek — az ilyen távon a Pannónia-motor a legmodernebb technika. Ugyanakkor azonban a *társadalmilag döntő fontosságú tevékenységhez*, a termeléshez, ki tudja hány ezer éves kapát visz a vállán. Ez nem normális helyzet, elvtársak. Ha a parasztember gondolkodik ezen, neki is meg kell értenie. Azt könnyebben elviselhetné a társadalom, ha a parasztember két derék lábán ballagna ki másfél kilométerre a földre, de ott aztán a legkorszerűbb traktorokkal meg ekékkel kezdene dolgozni. Van tehát rengeteg meggyőző érv, csak élnünk kell velük.

A Központi Bizottság a múlt év végén megvitatta a termelőszövetkezeti mozgalom helyzetét, és megállapította, megvannak a politikai és gazdasági lehetőségeink ahhoz, hogy előrelépjünk.

Márciusban aztán olyan „filozófiai" jellegű viták kezdődtek, hogy a fejlődés lépés volt-e vagy ugrás. *(Derültség.)* Azt hiszem országos értelemben feltétlenül előrelépés, határozott és jelentékeny előrelépés volt, s nem volt semmiféle ugrás. Az a véle-

ményünk: *jelenleg is olyan a helyzet, hogy ismét lehet egy lépést előre tenni, ha értelmesen és jól oldjuk meg a feladatot.* Már a XXI. kongresszuson — amikor az önök nevében felszólaltam — beszéltem arról, hogy mi a magunk körülményei szerint mehetünk előre: ha csak lépésre telik az erőnkből, akkor nem ugorhatunk, mert könnyen az árok közepébe eshetünk, ahelyett, hogy előre lépnénk. Még a mesében is azt mondják a legénynek — amikor a királyleány kezét akarja elnyerni —, hogy háromszor kísérelheted meg a találós kérdés megfejtését. *(Derültség.)* Tudják az elvtársak — és ez már nem tréfa —, hogy a termelőszövetkezeti mozgalom esetében a mi pártunk és a mi népünk most harmadszor indul a felfelé vezető úton, és ennek az útnak többé nem szabad megtörnie a mi hibáink miatt.

Már a mostani őszi fejlesztés kezdetén is vannak bizonyos eredmények: körülbelül két hét alatt mintegy 11 000 paraszt lépett be a termelőszövetkezetekbe 60 000 hold földdel. Az indulás tehát biztató. A jelentés, amelyből ezt az adatot vettem, beszámol arról is, hogy a megyék eredményei között vannak bizonyos egyenetlenségek. Megfogadtam, nem mondom meg, hogy megyénként milyen a számszerű fejlődés, mert ha e téren bármilyen rossz értelemben vett rivalizálás indulna meg, teljesen elronthatná kínálkozó lehetőségeinket. Jelenlegi adottságaink értelmes kihasználásával azonban a következő hónapokban olyan lépést tehetünk előre, amellyel a szövetkezeti szektor már döntő fölénybe kerülhet mezőgazdaságunkban. Mi azt ajánlottuk és ajánljuk az elvtársaknak, vegyék figyelembe a lehetőségeket, s kommunista forradalmár módjára gondolkozzanak. Azt ajánljuk, hogy a megye felelős emberei időnként, amikor egy bizonyos munkát elvégeztek, álljanak meg egy kicsit, vizsgálják meg, hol tartanak elképzeléseik végrehajtásában, tárgyalják meg a tapasztalatokat, és azok figyelembevételével dolgozzanak tovább.

Elvtársak! Ez a körültekintő, gondos mérlegelés rendkívül fontos. Ezzel kapcsolatban két dologra szeretném felhívni az elvtársak figyelmét. Az egyik: amikor egy-egy szakasz után

számba vesszük a tapasztalatokat, áttekintjük az elvégzett munkát, kiderül, hogy az egyik helyen könnyebben megy a munka, gyorsabban haladnak előre, mint azt feltételezték. Ilyen esetben ki kell használni a lehetőségeket, mert ennek elmulasztása bűn a szocialista forradalommal szemben. A másik faluban valamilyen különleges körülmények miatt nehezebben mennek a dolgok. Az ilyen esetben azzal okoznánk nagy kárt, ha mereven ragaszkodnánk valamiféle előzetes elképzeléshez. A másik kérdés, amire ügyelni kell, hogy a munka egyes szakaszai, pl. a szervezés és a megszilárdítás, szorosan kapcsolódjanak egymáshoz. Ezt sem lehet figyelmen kívül hagyni.

Emlékeznek rá, egy évvel ezelőtt azt mondtuk: nem lehet a termelőszövetkezeti mozgalmat úgy szervezni, hogy előbb felépítjük a termelőszövetkezet központját, a melegházat vagy a disznóólat, és utána odahívjuk az egyénileg dolgozó parasztokat: legyetek szívesek, sétáljatok be a termelőszövetkezetbe. A munkának ez a felfogása komolytalan. A rendes parasztemberek nem is így képzelik el az életet. Az anyagi eszközök előzetes biztosítása nem lehet feltétele a szocialista fejlesztésnek. A politikai előfeltétel biztosítása viszont nagyon fontos. Ha az nem lenne meg, nem lehetne termelőszövetkezetet létesíteni, *mert életerős termelőszövetkezeti mozgalom csak a dolgozó parasztsággal egyetértésben jöhet létre.* Ennek biztosításával viszont, mint azt az ez évi tapasztalatok bizonyítják, eredményesen lehet a mozgalmat fejleszteni. A télen és a kora tavasszal alakult termelőszövetkezeteink kivétel nélkül élnek, dolgoznak és fejlődnek. Lehet tehát a parasztsággal egyetértésben fejleszteni is, szilárdítani is a termelőszövetkezeteket. A politikai feltétel biztosítása a fontos. De mint ahogyan a szervezés előfeltétele nem lehet az előre biztosított anyagi eszköz, *ugyanúgy nem lehet magukra hagyni a megalakult termelőszövetkezeteket sem. A megszervezés után segíteni kell őket, azonnal hozzá kell látni a termelőszövetkezetek megszilárdításához.*

A termelőszövetkezet megszilárdítása szempontjából nagyon fontos — talán még az anyagiaknál is fontosabb —, hogy

milyen vezetőséget választanak. A dolog nagyjából úgy áll — és ezt nyugodtan lehet mondani —, hogy a jelenleg még egyénileg dolgozó parasztemberek tudják: ők is termelőszövetkezeti parasztok lesznek, titokban erre már rá is adták a fejüket. Van még bennük maradiság, olyan gondolkodás is, hogy „előbb férjhez adom a lányom", vagy „1—2000 forintot még a takarékba nyomok", „pár mázsa gabonát még felteszek a padlásra, és majd azután . . ." *(Derültség.)* De tudjuk, hogy a magyar paraszt nem fél már a termelőszövetkezettől, nem fél az államtól, bízik a pártban. Mitől fél tehát? Attól, hogy a termelőszövetkezetben rossz vezetőt kap. És őszintén szólva, elvtársak, ettől kell is egy kicsit tartani. Hiszen amilyen brigádvezetőt kifog magának a tsz-paraszt, aszerint alakul a helyzete, élete. Mert azt, elvtársak, még valahogy csak ki lehet bírni egy ideig, ha mondjuk, a Központi Bizottság titkára vagy valamelyik miniszter „nehéz" ember. De ha a brigádvezető ilyen, azt nem lehet sokáig bírni. *(Derültség, nagy taps.)* És a parasztember is azt mondja: nem félek én attól a Dobitól, Münnichtől, Marosántól meg Kádártól. Ők nem fognak engem bántani; három évig nem bántottak, miért bántanának ezután? De az nagyon fontos, hogyan bánik majd velem az elnök meg a brigádvezető.

A múlt évben e téren is nagyon hasznos tapasztalatokat szereztünk. Bátrak voltunk és azt mondtuk a parasztoknak: keressétek ki magatoknak azt, akit elnöknek, brigádvezetőnek vagy agronómusnak akartok. Ez a módszer helyesnek bizonyult. Ez érthető is, hiszen ebben a parasztok az elsőrendűen érdekelt felek, és nem mi. Ők dolgoznak majd azzal az emberrel, azzal a vezetővel. Ha a brigádvezető jól dolgozik, nekik dolgozik jól, ha rosszul dolgozik, ők látják kárát. Ha komisz ember, velük komiszkodik, ha rendes, velük bánik jól. A paraszt nem ellensége önmagának, azért hát jól meggondolja, kire bízza magát, a sorsát, a jövedelmét, a megélhetését.

A tavalyi és az idei tapasztalatok jók, a szövetkezeti vezetők többsége bevált. És ez a jó tapasztalat most segíteni fog. A parasztok ugyanis a közbeeső időszakban nagyon figyelték,

milyenek az elnökök, hogyan viselkednek, és mit csinálnak a többiekkel. Természetesen volt olyan parasztember is, akit már hét esztendeje hívtak a szövetkezetbe, és mindig azt mondta: „Én nem akarom, hogy nekem más parancsoljon." Aztán nagy nehezen belépett. Másnap úgy döntött a tagság, hogy ő legyen az elnök. Akkor meg attól esett kétségbe, hogy neki kell majd másoknak parancsolnia. *(Derültség.)* Ilyen csoda is előfordul.

A vezetők többsége bevált, és ez nagyon fontos, mert ismétlem: *a parasztoknak most már nem a rendszerrel, nem a szocializmussal van alapvető problémájuk, hanem azon belül egyes részkérdésekkel.* S néha bizony ezek a részkérdések is nagyon fontosak.

Nálunk már közel 15 éve népi demokrácia van. A rendszer, a népi hatalom eddig is jó volt, azonban előfordultak hibák, amelyekkel időnként megbántottak egy-egy embert. Ez persze kárt okozott. Ügyelni kell, hogy az ilyen hibák meg ne ismétlődjenek. Segíteni kell a parasztembereknek. *A legjobb segítség, ha bízunk bennük,* és bátrak vagyunk. A parasztok között nem kevesen voltak, akik azt hitték, mi legalább 10 esztendeig nem merünk rájuk bízni semmit, mert ők öt vagy hat évig vitatkoztak velünk, hogy „az idén lépjenek-e be a tsz-be vagy jövőre". S az a tény, hogy bízunk bennük, olyan erkölcsi kötelezettséget jelent számukra, amely arra sarkallja őket, hogy becsülettel meg is feleljenek a bizalomnak.

A mezőgazdaság szocialista átszervezésével egy időben nagyon fontos *a termelés fejlesztése is.* Ellenségeink azt mondják erről: nem tudjuk megoldani, hogy a mezőgazdaságot is szocialista útra vigyük, és egyidejűleg a termelést is növeljük, fejlesszük. Hozzá kell tennem, hogy most már ellenségeink hangadói, így például a Szabad Európa Rádió, sem mondják azt, hogy minek az a termelőszövetkezet, hanem olyasmiről vitatkoznak, hogy: „nem győzik majd beruházással", „nem tudják majd egyidejűleg növelni a mezőgazdasági hozamokat", „a munkások életszínvonala sínyli meg" stb. — szóval ilyen

és ehhez hasonló „gondjaik" vannak velünk. *(Derültség.)* Más síkra helyeződött át tehát a vita. Természetesen a mezőgazdaság szocialista átszervezése és a hozamok egyidejű növelése nem könnyű feladat. Az idei eredmények azonban azt bizonyítják, hogy *megoldható*. A termelőszövetkezeti mozgalom ugyanis ebben az évben körülbelül háromszorosára nőtt, s a mezőgazdasági termelés is növekedett. Az idei terméseredményekben, a hozamok emelkedésében bizonyos kedvező időjárási körülmények is közrejátszottak, de nem javulhattak volna a mezőgazdasági termelés eredményei, ha nem mentek volna rendben a dolgok.

Az úgynevezett kettős feladat végrehajtható tehát, de nem könnyen. Tény ugyanis, hogy a falu szocialista átszervezése közben az egyes parasztok termelési lendületében jelentkezhetnek bizonyos közbeeső hullámvölgyek. Ez magától értetődik. De ezt a kiesést pótolnunk lehet és kell is a szocialista bázis segítségével. Az a mezőgazdaság, amelyben a szántóterületnek több mint fele már szocialista, az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek termelési színvonalának fejlesztésével kiküszöbölheti, sőt túlszárnyalhatja az említett termelési megtorpanást. Ezért a termelőszövetkezeteket tovább kell szilárdítani, a termelőszövetkezetektől több árut kell kapnia az országnak!

Elvtársak!

A néptömegek előtt a számvitel rendkívül egyszerű. Ezért önmaguknak is úgy tehetik fel a kérdést: többet ad-e a termelőszövetkezet a népnek, vagy nem ad többet? Ha a termelőszövetkezet nem képes több árut adni az országnak, akkor — megmondom őszintén — mindnyájan jobban tesszük, ha a felvilágosító szó helyett elmegyünk egy kicsit kapálni, mert abból is kijöhet vagy tíz kiló kukorica — bár egy kicsit már kiestünk a folytonosságból. *(Derültség.)* Nos, természetesen ez tréfa. A valóság azonban az, hogy *a szocialista mezőgazdaság sokkal több árut ad a népnek, mint a kisárutermelő gazdaság, az egyéni gazdálkodás. Ez így van, és így is kell lennie.*

A nyár elején a Győr megyei elvtársak, az ország első szocialista megyéjének küldöttei jártak nálunk a Minisztertanácsban. Önérzetes emberek, igazuk is van, nem kis dolgot vittek véghez — s ebben az ő személyes munkájuknak nem kis része van. De azért mi feltettük nekik a kérdést: nos, a győzelem megvolt, meg is ünnepeltük, hogy Győr megye lett az első szocialista megye. De most gyerünk tovább egy lépéssel: *több búzát fog-e adni Győr megye az országnak, mint tavaly? Ad-e több kukoricát, több sertéshúst, több marhahúst és több tejet? Az egész harc, az egész munka végső számvitele ugyanis ebben jelentkezik!* Ha többet ad, akkor az egész nép azt fogja mondani: gyerünk, próbáljunk még egy-két szocialista megyét csinálni! Ha viszont az sül ki belőle, hogy nem ad többet, akkor sok ember kérdezheti: minek szerveztük mi ezt a szocialista megyét, ha még több áruja sincs belőle az országnak?

A kommunisták helyesen fogták fel a kérdést, Győr megye szövetkezeti parasztsága pedig méltóan válaszolt: teljesítették terveiket, s a kongresszuson már joggal hivatkozhattak az eredményekre. Már ebben az évben bebizonyosodott tehát, hogy *a szövetkezeti mozgalom fejlesztése, a falu szocialista átalakítása együtt jár a mezőgazdasági termelés emelkedésével.* Azt szoktuk mondani — mégpedig benső meggyőződésből —, hogy a magyar paraszt munkaszerető, értelmes, az okos dolognak nem ellensége, és ha akar, nagyszerű dolgokat csinál! Már az új termelőszövetkezetekben is nekifogtak a munkának, és közülük sokban nagyon szép eredményeket értek el. Azt hiszem, ha parasztságunk szocialista útra lép, és jó központi vezetéssel, jó helyi irányítással dolgozik, akkor azt a bizonyos 115 százalékos szintet — amelyet a mezőgazdasági termelés 1938-hoz képest elért — nagyon hamar túlszárnyaljuk. Ezt a „hamart" természetesen években számoljuk.

Sok szó esett a kongresszuson a tudomány és a kultúra kérdéseiről. Központi Bizottságunk tisztában van azzal, hogy az elvont tudományos kutatás is nagyon szükséges. Kell az a kutatómunka is, amelynek nincs meghatározott, közvetlen

gazdasági célja. Ebből születhetnek olyan ismeretek, amelyek később a munka, a termelés és a technika fejlesztésének alapjaivá válnak. Arra kérjük azonban a tudósokat, hogy a lehetőség szerint hangolják össze kutatómunkájukat a népgazdaság előtt álló feladatokkal. A tudósok — és nemcsak a tudósok, hanem más kutatók, mérnökök, technikusok is — nagyon jól tudják már: mi tisztában vagyunk azzal, hogy eredmény csak kísérletekből születhet. Sőt, a nagy eredmények nem is az első kísérletekből születnek. Tudjuk, hogy a nagy eredményekhez idő kell, munka kell, kísérletezni kell.

Igazat adok Novobátzky elvtársnak abban, amit ő úgy fejezett ki: tudomásul kell vennünk, hogy évről évre bővebb anyagi lehetőségeket kell a tudomány és a kutatás rendelkezésére bocsátanunk. Az emberi munka differenciáltsága növekszik, mind nagyobb és nagyobb teret nyer a technika, az pedig nem fejlődhet tudományos kutatás nélkül. Világos tehát, hogy *a tudományt és a kutatást évről évre nagyobb anyagi segítséggel kell támogatni.* Ez azonban csak az érem egyik oldala.

Egyik beszélgetésünk alkalmával azt mondtuk tudósainknak, hogy mi nem tudunk aranyat gyártani, és azt kértük az akadémikusoktól, a Magyar Tudományos Akadémia elnökségének tagjaitól, hogy legyenek olyan szívesek, és az ideálist kapcsolják össze a reálissal. Ez a dolog másik oldala. Hogy képletesen fejezzem ki magamat: nagyon jó az, ha a mi tudósaink gondolataikkal, merész elképzeléseikkel az egeket ostromolják, de lábukkal azért maradjanak a földön. *(Derültség, taps.)*

A magyar tudományos gárdát nemzetközileg elismerik. A baj csak az, hogy egyik-másik kutató kigondol olyan dolgokat, amelyek megvalósításához legalábbis az Egyesült Államok, vagy ha az kevés, a Szovjetunió lehetőségei kellenének. Némelyik elképzelésének megvalósításához azonban mindkét ország lehetőségei kellenének, nem pedig a Magyar Népköztársaságé. Az ilyen tervekkel bizony nem boldogulunk. Ezért azt kérjük: *az ideális törekvéseket* — hiszen tudóstól nem is lehet kívánni, hogy ne a lehető legjobbra törekedjen — *kapcsolják össze a mi*

reális lehetőségeinkkel. Ha így tesznek, megvalósíthatjuk azt, hogy a tudomány évről évre növekvő arányban kapjon támogatást a kormánytól.

S hogy milyen lehetőségek állnak előttünk, arra csak egy példát említek. Nagyon dicséretes és hasznos dolgokat produkál az Akadémia Fizikai Kutató Intézete. Az ott dolgozó tudósok kutatómunkájuk közben olyan műszereket állítanak elő, amelyek kísérleteikkel is összefüggnek, s amelyeket már most exportálni is tudunk. Tehát egy elméleti kutatással foglalkozó intézmény gyakorlati munkájával, ügyességével, ötletességével előteremti saját fenntartási költségeinek egy részét — még ha kisebbik részét is. Azt hiszem, komoly eredménnyel járna, ha ezt a példát figyelembe vennék a többi tudományos intézetünkben dolgozó tudósaink is.

Szó esett a vitában a kultúra munkásairól is. Sokan beszéltek erről a kérdésről, tehát nem akarom részletezni, mert véleményem szerint Kállai elvtárs felszólalása meglehetős teljességgel tartalmazza az e téren elvégzendő munka lényegét. Csupán néhány gondolatot szeretnék hozzáfűzni.

Közismert, hogy az írók között akad egy-kettő, aki valamiféle ellenzék-féleségben van velünk. Ezen azt értjük, hogy dacosan nem csinál semmit. *(Derültség.)* Ezek az olyan szomorú pelikánra emlékeztetnek, amelyik szárnya alá dugva a fejét, féllábon állva gondolkodik: lépjen-e egyet a jövő héten? *(Derültség.)* Persze az ilyenek nincsenek sokan, sőt olyan kevesen vannak, hogy meg is tudnám őket nevezni, de nem akarom őket megbántani.

Pár hónappal ezelőtt vitatkoztunk az „ellenzékieskedő" írókartársakkal. *(Derültség.)* A vita első stádiumában mi elsoroltuk az ő hibáikat, ők pedig a mi hibáinkat. Nekik az a fő problémájuk, hogy a párt vezet, és még az irodalmat is irányítani akarja. Azóta már a második állásban rendezkedtek be és azt mondják: amit a Központi Bizottság mond, azzal mi egyetértünk, de lejjebb, az osztályon meg ott a kiadónál vannak olyanok, akik helytelen vonalat visznek. Igaz, nekünk is van

mit jóvátennünk, hiszen az elmúlt 15 évben az is előfordult, hogy az írókkal szemben már eleve bizalmatlanok voltunk, feleslegesen sértegettük vagy meg nem érdemelten dicsértük őket. A még berzenkedő és velünk nem túlságosan jóban levő írókat is reálisan kell néznünk. És ha dolgunk van velük, *arra kell törekednünk, hogy a mi pozíciónk megtámadhatatlan, igazságos legyen.*

A kongresszus háromnapos vitájában sok elismerő szó hangzott el a vezetésről, de bírálták is. Mindkettő nagyon fontos. Az elismerés biztonságot, erőt ad, erősíti azt a tudatot, hogy alapjában véve helyes az irányítás, és sokat segít az is, ha bírálatot kapunk.

Söjtör elvtárs nagyon szépen határozta meg a vezetés lényegét, amikor — immár a nép vezetésére is értve a dolgot — azt mondta, hogy a mi pártunk 400 000 nyugodt és megfontolt ember, aki tudja, mit akar, és helyesen irányítja a munkát. Azt hiszem, ez a megfogalmazás alapjában véve meg is állja a helyét, egy kis kiegészítéssel. Legyünk mi nyugodtak és megfontoltak, amikor a helyzetet kell elemezni és a feladatot kell meghatározni, de én azt ajánlom, hogy legyünk ingerültek és türelmetlenek, ha hibákkal találkozunk, és legyünk haragosak, ha ellenséggel vagy bűntettel találkozunk. Mert hibák is vannak nálunk. Ezek részben revizionista vagy szektás eredetűek, részben azonban olyan tőről fakadnak, amelyeket már jóval előbb „feltaláltak", mint akár a revizionizmust, akár a szektarianizmust; ilyen a közönséges emberi butaság, a trehányság, a felelőtlenség — és ezek ellen is harcolnunk kell. *(Taps.)*

Azt hiszem, az a legfontosabb, hogy pártunk minden egyes tagja a párt irányvonalának, a párt határozatainak megfelelően járjon el, a párt szellemének, erkölcsének megfelelően éljen és dolgozzék. *Ez a döntő, ez a legfőbb a vezetés szempontjából.*

Mi mindig hangsúlyoztuk a türelmes, meggyőző szó erejének szükségességét, nélkülözhetetlenségét. A dolgozó parasztokkal elvtársi, testvéri kapcsolatot csak ezen az úton tudunk ki-

alakítani, s ami még ennél is fontosabb, csak ily módon valósíthatjuk meg tömegméretekben politikánkat. Mégis előfordulnak e téren is hibák. Minden elvtársnak meg kell értenie, hogy a parasztok számára a pártot azok az elvtársak, azok a kommunisták jelentik, akiket ott helyben ismer, akik eligazítják őt az élet útján. Ha türelmetlen vagy helytelen válaszokat kapnak, azt hihetik, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt beszél velük ilyen hangon, holott egyáltalán nem ez a helyzet. Döntő tehát, hogy a párt minden tagja egységesen járjon el, s helyesen képviselje a párt irányvonalát. Aki a párt tagja, nem válogathat a párt politikájának egyes részei között, hogy „ezt magamévá teszem, a másikért pedig küzdjön más". Itt alkudozni nem lehet. Ha valaki egyetért a párt politikájával, értsen egyet annak egészével, és cselekedjék aszerint! Ha nem ért egyet, mondja meg, hogy vitatkozzunk, beszélgessünk — aztán, ha semmi sem segít, hagyja el sorainkat. Mi 1957-ben beiktattunk egy pontot a szervezeti szabályzatba: a párt minden tagjának, erkölcsi elmarasztalás nélkül, joga van saját akaratából kilépni a pártból. De aki azt mondja, hogy egyetért a párt politikájával, az ne válogassa ki a neki tetsző pontokat, és ne mellőzze a többit, mert minden párttag köteles követni a párt politikáját a maga teljességében.

Ami az állami és gazdasági vezetést illeti, e téren is van még tennivalónk. Félreértés ne essék, az államapparátust nem egy idegen osztály tartja a kezében. Ezt csak azért jegyzem meg, mert Prieszol elvtárs hozzászólása után egyesek azt hihetnék, hogy a mi államapparátusunkban nem is a mi embereink tevékenykednek. *(Derültség.)* Egyáltalán nem ez a helyzet. A minisztériumokban is elvtársak, a mi nagyon közeli rokonaink, a mi munkástársaink dolgoznak. Igaz, egyikkel-másikkal történt egy kis hiba, miután a műhelyt felcserélte az irodával. De ha visszagondolunk a megtett útra, látnunk kell: az államapparátusban tíz- és tízezer elvtárs derekasan és becsületesen dolgozott az elmúlt három évben. Másképp nem születhettek volna meg az eredményeink. A rendesen dolgozó emberek

mellett azonban van egy kisebbség, amelyik lelkiismeretlen vagy felületes, vagy esetleg alkalmatlan a vezetésre. Ilyen is előfordulhat, de nem ez a többség. Miért nem boldogulunk hát gyorsabban a még meglevő hibákkal? Azért, elvtársak, mert nálunk van egy betegség: ha például valamelyik állami vagy gazdasági vezetőtől megkérdezzük, van-e bürokrácia az államapparátusban, azt feleli: „bizony, van egy kicsi". De ha megkérdezzük: és a te minisztériumodban? — akkor mindegyik azt feleli: „ott nincs, ott mindenki rendesen dolgozik". *(Derültség.)*

Ha a másikat kérdezzük, az is azt mondja, hogy nála nincs. *(Derültség.)* És ha a konkrét hibát szóvá tesszük, sokszor előre tudom már a választ: „ez rágalom, hazugság, nem igaz, kitalálták"... Vagy: „igaz, de mi már négy hónapja a kollégiumban ezt megtárgyaltuk, és már el van intézve"... *(Derültség.)* Nem lehet ilyen receptekkel dolgozni.

Ismerek olyan állami vezetőket, akiknek szívük-lelkük a munkáé. Tudom, készek volnának meghalni is a munkásosztályért, ha arra szükség lenne. Mindenre képesek, csak néha egyre nem: elismerni, hogy az általuk irányított területen valami hiba is lehet. Ezzel kárt okoznak saját maguknak, hivatalukat is rossz megvilágításba helyezik a munkásosztály előtt, és nem segítik a hibák kijavítását. Annak az embernek, aki tröszt vagy minisztérium élén dolgozik — ahová tíz- vagy százezrek tartoznak —, meg kell szoknia, hogy ha észrevételt tesznek apparátusának irányító munkájára, azt komolyan kell venniel Vegye úgy, hogy az észrevétel igaz. Ha aztán kiderül, hogy nem igaz, akkor örüljön, de ne azzal fogadja a bírálatot, hogy az „rágalom". És ne védje hamis presztizsből a „zászló becsületét".

Igaza van Kiss Dezső elvtársnak és másoknak, akik szóvá tették: *jelenleg ellentmondás van a tömegek aktivitása, lelkesedése, lendülete és a mi gazdasági vezetésünk hibái között.* Ezt az ellentmondást fel fogjuk számolni, mégpedig nem úgy, hogy megtartjuk a bürokráciát, a trehányságot, és tönkretesszük a dolgozók lelkesedését, hanem úgy, hogy tönkretesszük a bürok-

ráciát, a trehányságot, és magasabbra szítjuk a lelkesedést. Gondoljanak csak arra, milyen nagy tömegek mozdultak meg a kongresszus előtti szocialista munkaversenyben, és milyen gyönyörű példáját adták az emberi helytállásnak! Mind állami, mind pártvonalon *olyan vezetés kell, amely méltó az öntudatos dolgozók lendületéhez, lelkesedéséhez. Ha minden vezető úgy fogja fel saját feladatát, amint a kongresszusi versenyben részt vevő száz- és százezrek felfogták a párt szavának értelmét —, akkor nyugodt lelkiismerettel tekinthetünk a jövőbe.* (Hosszan tartó, nagy taps.)

Elvtársak! A vezetési rendszert is fejleszteni kell, de ezt helyesen kell értelmezni. Nálunk volt már egynéhány átszervezés, az is előfordult, hogy amikor az egyiket befejeztük, utána, egy hónap múlva, kezdődött a másik. És ez néhány éven keresztül folyt. Nekünk az a véleményünk, hogy vezetési rendszerünk lassan megérik bizonyos rendszerbeli továbbfejlesztésre. De hogyan hajtsuk ezt végre? Van egy olyan mondás, hogy aki megégette a száját a forró tejjel, az a hideg vizet is fújja. Ezért egyesek azt hiszik, hogy a nagy átszervezésekben a testvérországok példáját fogjuk lemásolni.

A vezetési rendszerek átszervezésében igyekszünk hasznosítani az ő tapasztalataikat is. De mi nem viszonyíthatjuk saját körülményeinket a Szovjetunióhoz, ahol teljesen mások a feltételek. Tudjuk, hogy vannak bizonyos átszervezések az NDK-ban, Bulgáriában, Csehszlovákiában, és mi szeretnénk hasznosítani az ő tapasztalataikat is. De most már megpróbálunk olyan ravaszul eljárni, hogy a saját tandíjunkat megtakaríthassuk. *(Derültség.)*

Mi nem fogunk olyan vezetési átszervezést végrehajtani — mert ilyen is volt már —, hogy egyik napról a másikra tízezreket elbocsátunk. Erre nincs is szükség. Ha embereket át kell csoportosítani egyik munkaterületről a másikra, azt szépen meg kell tervezni, és rendesen, normálisan kell végrehajtani. Egyesek nálunk, ha olvassák reggel az újságban, hogy valamelyik szomszédos országban elhatározzák a közigazgatás átszer-

vezését, estére pánikba esnek. *(Derültség.)* Azt mondják: na, biztos megszűnik a mi megyénk is. *(Derültség.)* Ez a félelem indokolatlan, mert mi minden fontosabb feladat végrehajtása előtt tanácskozunk az emberekkel, összegyűjtjük a tapasztalatokat, és ezután kezdünk hozzá a cselekvéshez. Ezért elmondhatjuk, hogy nagy feladatok végrehajtására voltunk képesek az elmúlt három évben, az érdekeltek, a dolgozó nép pedig egyetértettek velünk.

Nagyon örvendetes és egészséges dolog az, hogy a mindennapi pártélet és a pártmunka belső tartalmát a párt központi politikai, gazdasági és kulturális feladatai képezik. Ez a helyes, és arra kell törekednünk, hogy a jövőben még inkább így legyen: a pártszervezetek tevékenységében a jövőben még nagyobb szerepet kapjon a gazdasági és a kulturális munka. Ha ilyen tartalom hatja át a pártmunkát, akkor az oktatás is, a szervezés is, sőt a tagdíjfizetés is rendben megy. A tagdíjfizetéssel is úgy vagyunk — bocsássanak meg a hasonlatért —, mint annak idején a kölcsönjegyzésekkel. Éveken át, egy álló hónapig a párttagság a legállhatatosabb pártonkívüliekkel együtt kölcsönjegyzéssel foglalkozott, és az egésznek annyi eredménye volt, hogy az utolsó években évi 700—750 millió forintnyi összeg bekerült az állami forgóeszközök közé. Amióta ez megszűnt, egy teljes hónapot nyertünk az igazi pártmunkára. *(Derültség.)* Lehet, hogy most ezért is megy jobban a munka. Az a 700—750 millió forint is előkerül valahogy; az egyik ember totózik, a másik lottózik, a harmadik csak egyszerűen beteszi pénzét a takarékba. Általában rend van az országban, s ha a rendszer erős, ha a pénz stabil, ha az emberek normálisan élnek, akkor nem kell külön vitázni velük azért, amit ők önszántukból, jókedvűen ötszörösen-hatszorosan is túlteljesítenek. *(Nagy taps.)*

De térjünk vissza a tagdíjfizetéshez. Az olyan szigorú lelkiismeretű emberek, mint amilyenek különösen a párt-gazdasági osztályon dolgoznak, megszokták, hogy számokkal dolgoznak, és azoknak rendben kell lenni. 1957—1958-ban hónapról hó-

napra olvastam a tagdíjfizetések alakulásáról szóló jelentéseket, és mindig oda volt írva a szigorú megállapítás: legalább hat budapesti kerületnél és négy megyénél a múlt hónapihoz képest visszaesett a tagdíjfizetés. Megint megnézem a számot. De ott csak ilyesmiket láttam: 97,8, 98,2, 99,6 százalék a tagdíjfizetés. Elővettem az előző havi kimutatást, és tényleg, 0,2 százalék csökkenés mutatkozott — úgymond: visszaesés történt. De hát gondolkozzunk egy kicsit! Most már nekilendült a világjárás, sok elvtárs hivatalosan vagy saját költségén, saját passziójára külföldre utazik. Van, aki beteg vagy kórházban van, vagy egyéb ok akadályozta a pontos tagdíjfizetésben. Tehát, ha a statisztika 96—100 százalék között mozog, akkor minden rendben van. Mi megmondtuk, nem rendezkedünk be még egyszer arra, hogy a párttagság fele azzal foglalkozzon, hogy a másik felétől havonta bekaszírozza a tagdíjat. *(Derültség.)* Erre nincs is szükség, mert a párttagok rendesen fizetik a tagdíjat.

Ami a belső pártélet kérdéseit illeti, elmondhatjuk, hogy a párt általában véve egészséges, erős, és betölti történelmi feladatát. A mi gondolkozásunkban már mélyre hatolt az a tudat, hogy a párt nem öncélú valami. A pártot mi felfoghatjuk eszköznek is, fegyvernek is. Pártunk büszkesége, hogy eszköz és fegyver a munkásosztály, a nép kezében történelmi céljainak kivívásáért. *(Hosszan tartó, nagy taps.)* Pártunk be is tölti ezt a feladatot: a munkásosztály akaratából, a munkásosztály harci céljainak megfelelően kormányozza az országot! *De nem uralkodik, hanem szolgálja a népet!* Azt hiszem, ez a régi, feudális kifejezés ebben az összefüggésben megmaradhat: *mi arra vagyunk büszkék, hogy munkásosztályunkat és népünket szolgáljuk.* (Nagy taps.)

A kommunistákról alkotott vélemény gyakran változott az elmúlt négy évtized alatt. Mindnyájan emlékszünk még arra, hogy Horthy idején még ellenségeink is tisztelték a kommunistákat, mert állhatatosak voltak, és önfeláldozóan küzdöttek a népért.

A kommunistáknak nem kell másnak lenniük, mint a többi ember, nem kell különlegesnek lenniük — csak embernek, a szó igazi értelmében. *(Hosszan tartó, nagy taps.)* Miért kell erről beszélni? Azt hiszem, nem hihetünk annak az embernek, aki azt állítja magáról: azért lett kommunista, hogy szenvedhessen a népért. Nem hiszem, hogy normális, emberi ésszel és érzéssel bárki ráadná a fejét valamire, csak azért, hogy szenvedhessen. A kommunisták emberek. Meggyőződésem, hogy az íróknak és költőknek van valami igazuk, amikor azt mondják: minden ember a boldogság kék madarát űzi. Úgy gondolom, nekünk sem kell szégyellnünk azt, hogy a kommunisták egész emberek, még ebben az értelemben is: a saját boldogságukat kereső emberek. Mégis, van egy nagyon lényeges különbség a kommunisták és az individuálisan gondolkodó vagy önző emberek között. Az tudniillik, hogy a *kommunista csak úgy tud boldog lenni, ha minden dolgozó emberrel együtt lesz boldog.* (Nagy taps.) Ez az óriási különbség a kommunisták és az individuálisan gondolkodó emberek között. Az az ember, aki szereti megrakni a hasát, és jóízűen tud enni akkor is, ha körülötte a dolgozó emberek éheznek, szerintem az ember nevet sem érdemli meg. Nálunk jelenleg a kalóriaszint megfelelő. Hallották, hogy már Angliát is megelőztük. E jó szintnek a kommunisták is részesei. Szerintem ebben semmi bűn sincs, mert a kommunista ember, de olyan ember, aki egyetlen kanál ételt sem tud lenyelni jóízűen, ha egy másik dolgozó ember éhezik. *Ilyen legyen a kommunista — ilyen ember, egész ember.*

Nem kell nekünk az emberek felett állnunk, de alattuk sem! Az „egész ember" nevet kell kiérdemelnünk. Ha kialakul egy olyan közvélemény — és állítom, hogy a hároméves munka után immár igenis van ilyen közvélemény —, hogy a kommunistában olyan embert látnak, aki gondolkozik és fáradozik a köz ügyéért; és ha ezt mirólunk a nem kommunisták mondják — azt hiszem, elvtársak, ez a legnagyobb dicséret számunkra.

Prieszol elvtárs mondta: elhatározták, úgy fognak dolgozni, hogy soha többé ne legyen olyan becsületes ember, aki félne

a kommunistáktól. Ez helyes, dicséretes elhatározás, és megfelel a jelenlegi tényleges helyzetnek. Az emberek nálunk barátjukat látják a kommunistában, akihez őszintén fordulhatnak kérdéseikkel, problémáikkal tanácsért, segítségért. Az a jó, ha a becsületes emberek nemcsak nem félnek a kommunistáktól, de szeretik is őket, keresik társaságukat — a becstelen gazemberek pedig igenis félnek tőlük. Mert az sem lehet jó kommunista, akit mindenki szeret.

Engedjék meg, hogy pár szót szóljak a mi rendszerünkről. Ebben a kongresszus-teremben a rendszert senki sem bírálta, nem támadta, nem kell tehát a rendszert megvédeni. De azért vannak kérdések, amelyekkel nem árt egy kicsit foglalkozni. A Központi Bizottság beszámolójában — ez kötelességem volt — elég sok statisztikai adattal gyötörtem a küldött elvtársakat. A mi rendszerünk eredményeit a statisztikai adatok visszatükrözik. De igazi lényegét, az ízét a statisztika nem tudja visszaadni.

Hovatovább 15 esztendős lesz a népi hatalom. Ez idő alatt olyan változásokat vittünk keresztül, olyan eredményeket értünk el, hogy például a mai fiatalok el sem tudják már képzelni, milyen is volt a régi világban a munkásgyerek vagy a falusi szegényember gyermekének helyzete.

Egészen másképp ismeri a kapitalizmust az, aki élt benne, és megint másképp az a fiatal, akinek csak mesélnek róla. Ha figyelmesen hallgat és gondolkozik, persze megérti a lényegét. De átérezni és átélni nem tudja. Például a disszidensek nagyon értékes tapasztalatokat szereznek számunkra is. Jellemző, hogy milyen dolgokat kifogásolnak ott kint. Ezekből kiderül, hogy mi a kapitalizmusból általában kigyógyítottuk őket. Az egyik fiatal munkásember Ausztriából írt és könyörgött, hogy hazajöhessen. Egyetlen egy sérelméről írt, de az elgondolkoztató. Azt írja, hogy állást kapott egy gyárban. Valamit akart kérdezni a művezetőtől, és kezdte mondani a mondókáját. A művezető azonban félbeszakította: műszak után, az irodán! Nem tudta a mondatot befejezni. Aztán felment műszak után az

irodára. Ott egy hivatalszolga azt mondta neki: vegye le a sapkáját, és tartsa a kezében. Bement a szobába, és ott a művezető beszélt vele, de úgy, hogy az ült, ő meg állt. Az egész panaszos levél erről szól. Ha ez a fiatal, 20 éves ember nálunk egy fölötteséhez szólt, az emberi módon válaszolt. A mi rendszerünkben bármilyen hibák is voltak, a dolgozó megszokta, hogy emberszámba veszik.

De vannak másfajta eredményeink is. Például a gyerekek! Nézzék meg, kedves vendégeink, mondjuk egy napsütéses tavaszi napon Magyarországot, Budapesten vagy vidéken. A legkisebb faluba is elmehetnek. Érdemes megnézni a mi 3—4 éves kisgyerekeinket, hogy néznek ki, amikor száguldoznak fel-alá az óvónéni legnagyobb mérgére. Ezelőtt az arisztokraták és bankárok gyermekei éltek így. Most más a helyzet! Ez is a mi rendszerünkhöz tartozik. Azelőtt a munkás- és szegényparaszt-gyerekek mezítláb jártak, télen reszkettek a hidegtől, és bizony, nagyon sokszor anyjuk azzal küldte őket este aludni: *„Fiam, a kenyér már alszik."* Bizony, éhesen és sírdogálva szenderültek álomba azok a gyerekek. Nem egy, hanem tízezer, százezer gyermek élt így akkor Magyarországon. És most hogy élnek nálunk a gyerekek? Van ebben az országban olyan gyerek, akinek az édesanyja azt kell, hogy mondja: *„Fiam, a kenyér már alszik"*? Ilyen nincs a mi országunkban! Elvtársak, *ha pártunk 40 éves harcának és népi hatalmunk 15 évének csak ez az egy eredménye lenne, már elmondhatjuk: érdemes volt harcolni és minden áldozatot meghozni ezért.* (Hosszan tartó, nagy taps.)

Ezek a gyerekek nemcsak testileg vannak jó kondícióban, hanem szellemileg is másképpen fejlődnek, mint azelőtt. Április 4-én, amikor a szovjet hősök emlékművét koszorúztuk, óvodások is voltak ott. Odamentünk hozzájuk, az egyik társaságtól tréfából azt kérdeztem: ti hol dolgoztok, gyerekek? Az egyik, olyan három és fél év körüli gyerek, néz rám és azt mondja: a nehéziparban. *(Nagy derültség.)* Meghökkentem. Hát hogyan, miképpen? Azután öntudatosan megmagyarázta ez a pöttömnyi

ember, hogy valamilyen nehézipari trösztnek az óvodájába jár. *(Derültség.)*

Vagy például tegnap meg nem érdemelten és olcsón néhány szál szép és szívesen adott virághoz jutottam. A Zrínyi Ilona iskola úttörői két napja vártak már, hogy Hruscsov elvtárssal találkozzanak. Aztán tőlem kérdezték meg, mikor lesz itt Hruscsov elvtárs, és miután nem tudtam megmondani nekik, becsületesen megmondták, hogy „a Hruscsov bácsinak" szerették volna ezt a virágot adni, de mivel ő nincs itt, nekem adták a csokrot. *(Derültség, taps.)*

Egyetértek Komócsin elvtárssal és Óvári elvtársnővel — a kongresszus elkeseredett legfiatalabb küldöttével, aki azt mondta, hogy a legöregebb szeretne lenni —, ahogy az ifjúságról beszéltek általában. Helyes nyomatékosan leszögezni, hogy őrült vagy gazember az, aki az egész ifjúságot egy fazékba dobja és azt mondja, hogy mind ellenforradalmárok voltak, most meg huligánok. Mindenki tudja, kik dolgoznak a mi brigádjainkban. A termelésben nagyszerűen dolgoznak a fiatalok százezrei, és helytálltak a Hanságban és más társadalmi önkéntes munkában is. Már szinte keresnünk kell a mocsarakat, mert lassan mindet lecsapolják. *(Derültség.)* Természetesen van köztük, aki nem ilyen. De a serdülő fiúknál könnyen előfordul, hogy ha azt mondják neki, hogy szófogadó gyerek, azt szégyelli, és ha azt mondják neki, hogy betyár, arra büszke. Mindenféle ostobaságokra, tarka ingek fura viselésére és egyebekre rá tudják szedni őket. Ez fiatalkori betegség, de ez átmeneti jellegű, nem ebből áll az ifjúság.

A választás előtti időszakban a Központi Bizottság különböző csoportjaival jártunk Pesten is, vidéken is. Ahogy elindultunk, az utcán öt perc múlva legalább 30 középiskolás kinőtt az aszfaltból, én nem tudom, honnan, de tény, hogy ott voltak. Megkérdeztem tőlük: „Hova mentek, gyerekek?" „Sehová, csak erre jártunk." „Na, jó, hát akkor szervusztok." Félóra múlva még mindig ott kullognak mellettünk. *(Derültség.)* Néznek, figyelnek, jönnek, a gyűlésen hegyezik a fülüket, érdeklődnek

a dolgok iránt, de kicsit restellik, hogy ők rendes gyerekek. Segíteni kell őket, ne restelljék, hogy ők rendesek. *(Derültség.)* És ezek a fiatalok a technika és a tudomány legújabb vívmányaiban — a mikrokozmosz, az atom belső világa meg a világűr stb. dolgaiban — elvtársaim, valljuk be becsületesen —, jobban eligazodnak, mint mi magunk. Fiataljaink egyre jobban képezik magukat, egyre tágul az érdeklődési körük, egyre képzettebbek, műveltebbek lesznek. Erre az ifjúságra ne építhetnénk? Büszkeségünk ez az ifjúság, nagy vívmánynak tartjuk, hogy ilyen ifjúságunk van. Ez maga megérte a párt négy évtizedes harcát, érdemes volt harcolni ezért az ifjúságért.

A nők is felszabadultak a Magyar Népköztársaságban, rendszerünknek ez is nagy vívmánya. *(Nagy taps.)* Központi Bizottságunknak az az álláspontja, hogy a nők törvényben biztosított egyenjogúságának teljesen érvényt szerezzünk az élet minden területén. Másképpen élnek most a nők, mint a régi világban. Egyszer egy május elsején összetalálkoztunk a kender- és jutagyári munkásnőkkel. Elmondtam nekik, hogy 1931-ben a gyár előtt tartottam egy illegális gyűlést. Sok dolgozó nő jött el arra. Emlékszem még magukra, egyikük-másikuk arcára is. Aki akkor 30 éves volt, 50 évesnek látszott, és aki most 50 éves, olyan, mintha 30 éves volna. *(Derültség és taps.)* Bizony, a 30 éves munkásasszony annak idején öregasszony volt, a szó igazi értelmében. Nemcsak azért, mert fekete kendőben járt, hanem mert testileg-lelkileg összetört, megnyomorodott ember volt. Most nézzenek körül a mi országunkban: felszabadultak, emberekké váltak a nők!

Ha pártunk négy évtizedes harcának, népi demokráciánk tizenöt esztendejének más vívmánya nem lenne, mint ez, elvtársak, akkor is elmondhatnánk: érdemes volt fáradoznunk, érdemes volt küzdenünk.

Dobi elvtárs mondta, hogy a magyar kérdést nem az ENSZ, hanem a magyar nép dönti el. *(Nagy taps.)* Valóban, mondjuk 30 évvel ezelőtt mennyi szava volt a gyárban a munkásnak, vagy a faluban az egyszerű parasztembernek? Most a munkások,

parasztok, mérnökök, technikusok, tanárok, pedagógusok itt ülnek ebben a teremben, ott vannak a parlamentben és mindenütt, ahol eldöntik az ország ügyeit. Ők mondják meg, mi történjék ebben az országban! *(Nagy taps.)*

Ez a mi társadalmi rendszerünk, ez a mi vívmányunk, s ha mást nem értünk volna el, elvtársak, ez is megérte a harcot.

Ami a jövő munkáját illeti, vigyáznunk kell pártunk elvi alapjainak tisztaságára, a kommunista helytállásra, mert amíg ez megvan, semmiféle nehézségtől nem kell félnünk. Nagyok a feladatok, de nagy az erőnk is. Népünk ismeri pártunk politikai irányvonalát, egyetért azzal, helyesli azt. Mi együtt harcolunk, együtt haladunk a tömegekkel. Együtt harcolunk szovjet testvéreinkkel, a nemzetközi munkásosztállyal. S a magyar vonatkozású kérdéseket a jövőben sem az ENSZ-ben, hanem itt Magyarországon — a pártkongresszuson, az országgyűlésen, a Központi Bizottságban —, a magyar dolgozó nep képviselői, dolgozó népünk fogja eldönteni. *(Nagy taps.)*

Kongresszusunknak jelentős külföldi visszhangja van. A „Pravdá"-tól az angol és francia testvérpártok lapján keresztül az Indonéz Kommunista Párt lapjáig az egész baráti sajtó állást foglalt mellettünk. Az elvtársak megírták azt, amit itt képviselőik szóban is elmondtak, hogy egyetértenek harcunkkal, szolidárisak velünk, örülnek eredményeinknek. Ha jól megfigyelték, azt is mondották, hogy vigyázzunk, ne legyünk önteltek, ne kövessünk el ostobaságot, és akkor semmiféle erő nem állhat utunkba.

Van azonban másfajta visszhang is. Kapitalista visszhang. Ez a visszhang elég vegyes. Vannak a nyugati kapitalista sajtóban egészen reális, józan hangok, és vannak másfajták. Vannak tudniillik Nyugaton póruljárt prófétáik, akik kellemetlen helyzetükből sületlenségekkel szeretnék magukat kivágni.

A következő dolog történt. Egy hónappal ezelőtt olyan jóslatokat röppentettek fel, hogy „Kádár a kongresszus kezdetén bejelenti: kivonulnak Magyarországról a szovjet csapatok". Később azt mondották: „csak a végén jelenti majd be, nem az

elején". Amikor az előjelekből olyan érzésük támadt, hogy mi ezt nem jelentjük be, akkor azt mondták, „majd Hruscsov jelenti be". Úgy beletüzelték magukat, hogy most itt állnak, és nem tudják, hogyan folytassák. A kivezető út első lépéseként régi ismerősünk, a „Daily Herald" a következőket írta: „Kádárnak a szovjet csapatokra vonatkozó bejelentése nagy meglepetést okozott a küldöttek körében." *(Zajos derültség.)*

Tisztázzuk, elvtársak, amíg együtt vagyunk, tényleg nagy meglepetés volt? *(Élénk derültség és taps.)* Ez a mi tömegeinknek nem okozott meglepetést. Ők tudják, hogy a szovjet csapatok a varsói szerződés értelmében tartózkodnak hazánkban, és tudják, hogy ez a kérdés kizárólag ránk tartozik. *(Taps.)*

Továbbhaladásunkhoz pedig most arra van szükség, hogy fokozzuk azt a lendületet, amely széles hullámokat vert a tömegekben szocialista építőmunkánk meggyorsításáért. Hajtsuk végre terveinket, dolgozzuk ki új ötéves tervünket, és teremtsük meg annak biztos alapjait. Ez a feladat. Tervezzünk az eddiginél is nagyobb lelkiismeretességgel, dolgozzunk az eddiginél is nagyobb odaadással, és őrizzük meg azt a közszellemet, amely ma a pártban és e hazában kialakult.

Nagyon bízom abban, hogy a napirend első két pontjában előterjesztett feladatok valóra válnak, sőt, ha rendesen dolgozunk, a jelzett időpontnál előbb, és magasabb szinten elérhetők e célok. A pártnak, a kommunistáknak az a fő kötelességük, hogy az előrehaladás lehetőségei kihasználatlanul ne maradjanak, és kalandor, felelőtlen ugrásokat ne tegyünk. Olyan feladatokra, amelyek erőink megítélése alapján irreálisak, ne adjuk rá fejünket. Ha ezt a továbbiakban is betartjuk, és Központi Bizottságunk biztosítja ennek végrehajtását az egész pártban, biztosítja az állami vezetésben, akkor az itt vázolt és a kongresszus által — engedjék meg, hogy így mondjam — egyetértéssel fogadott célok valóra válnak.

Kérem, elvtársak, a magam nevében és Fock elvtárs nevében is, fogadják el beszámolóinkat, és a határozati javaslatot. *(Hosszan tartó nagy taps, a kongresszus részvevői állva tapsolnak.)*

A PÁRT SZERVEZETI SZABÁLYZATÁNAK MÓDOSÍTÁSA

ELŐADÓ:

MAROSÁN GYÖRGY ELVTÁRS

Tisztelt kongresszus, kedves elvtársak!

Pártunk három pilléren nyugszik: a marxista—leninista ideológián, a tömegek érdekét, előrehaladását szolgáló politikán, valamint szervezettségén, amely feltételezi a megbonthatatlan egységet.

Pártunknak az ideológiai, politikai, stratégiai és taktikai kérdések mellett mindenkor nagy figyelmet kell fordítania a szervező, vezető tevékenység elvi és gyakorlati kidolgozására. Nem véletlenül helyezett Lenin oly nagy súlyt a szervezettségre. *A proletariátusnak a hatalomért vívott harcában a szervezettségén kívül nincs más fegyvere* — állapította meg Lenin örökérvényűen. És bár a munkásosztály a hatalom megragadása után rendelkezik más eszközökkel is — az államhatalommal és a gazdasági hatalommal —, a forradalom győzelmének és előrehaladásának fő ereje továbbra is a jól szervezett marxista—leninista forradalmi párt. A szervezettség elveit a szervezeti szabályzat foglalja magába, amely pártunk alkotmánya.

Szervezeti szabályzatunk — amely jóváhagyásra vár — a magyar és a nemzetközi munkásmozgalom évtizedes elvi és gyakorlati tapasztalatait rögzíti. A lenini tanításokra épül, s egyben hűen tükrözi a dolgozókkal kialakított helyes viszonyt.

Nem szorul bizonyításra, hogy a marxista—leninista világnézet nemcsak helyes, de legyőzhetetlen is. Ma már egymilliárd ember él a szocializmus magasabbrendű világában, és az egész emberiség a felé a korszak felé menetel, amelyet nagy elődeink

előre láttak. A Szovjetunió és a népi demokratikus országok népeinek megváltozott élete, gyors fellendülése és gazdag jövője a gyakorlatban igazolta a kommunista eszmék és forradalmi módszerek igazságát, helyességét. Nagy és lelkesítő tudat, hogy azok a szervezeti elvek, amelyekért Lenin 1903-ban oly nagy harcot vívott a mensevikekkel, mai napig élnek és hatnak valamennyi marxista párt életében. A proletárforradalom fejlődése, győzelme, a szocializmus építése szükségessé tett bizonyos változásokat a szervezeti életben, *de a fő elvek ma is fényesen és érintetlenül ragyognak.* Így van ez a mi pártunkban is.

Szervezeti szabályzatunk kiállta a történelem próbáját. A szervezeti szabályzat nemcsak a pártélet összesített törvénye, hanem elvei társadalmi életünk egész területére kihatnak, és iránymutató a tömegekkel való kapcsolatunkban is. Az 1957. évi országos pártértekezlet módosította egyes pontjait, s új elemekkel gazdagította. E módosítások megfelelnek a lenini szervezeti elveknek, és gyakorlatilag jól szolgálják a pártszervezetek mindennapi munkáját. Elősegítették a pártépítést és a pártélet megerősítését is.

Az 1957 júniusi országos pártértekezlet a szervezeti szabályzatban a következő elvi jelentőségű módosításokat eszközölte:

A párt neve *Magyar Szocialista Munkáspárt* lett. Ez utal a kommunista párt életében már egyszer szerepelt történelmi névre. Az ellenforradalom elleni harcban helyesnek bizonyult a Magyar Szocialista Munkáspárt elnevezés. Megállapíthatjuk, hogy a Magyar Szocialista Munkáspártnak nemcsak dicső múltja, forradalmi tradíciója van, de az egész országban szeretik, becsülik és elfogadják mint a dolgozó nép vezetőjét. A párt jellegét nem a név határozza meg, hanem eszmei alapja, politikai célkitűzése. A párt névváltoztatása ma már nem vitás kérdés. A most lezajlott pártértekezleteken, vezetőségválasztó taggyűléseken ez a kérdés egyáltalában fel sem vetődött. Ez azt jelenti, hogy a párt elnevezését az egész párttagság elfogadta, a Magyar Szocialista Munkáspártot marxista—leninista, kommunista pártnak, a munkásosztály élcsapatának tartja.

A párt újjászervezése során megerősödött *élcsapat jellege.* A pártba a munkásosztály fiai és legöntudatosabb küzdőtársaink léptek be. A Magyar Szocialista Munkáspárt osztálybázisa a munkásosztály. *A párt része a nemzetközi munkásmozgalomnak, és a proletár internacionalizmus talaján áll.*

A Magyar Szocialista Munkáspárt folytatja a Magyar Dolgozók Pártja szocializmust építő munkásságát. Ezt 1957-ben hangoztatni kellett azokkal szemben, akik a Magyar Dolgozók Pártjának egész tevékenységét negatívan értékelték. Le kellett szögezni a Magyar Szocialista Munkáspárt álláspontját a Magyar Dolgozók Pártjával kapcsolatban, és hangsúlyozni kellett az elvi, politikai, történeti folytonosságot. Hirdettük nézetünket a munkásosztály egységének megszilárdításáról, a munkások és dolgozó parasztok szövetségéről, a párt vezető szerepéről és arról, hogy ez az utóbbi hogyan érvényesül. Erre különösen azért volt szükség, mert az ellenforradalom napjaiban Kéthly Anna és társai részéről kísérlet történt a munkásosztály egységének megbontására. Ez ellen keményen fel kellett lépni, és biztosítani kellett a munkásosztály harcokban megteremtett elvi, politikai, szervezeti egységét.

A párt vezető szerepét 1956 októbere előtt szektás oldalról helytelenül értelmezték, eltorzították, a revizionisták pedig tagadták. E kérdésben is világosan beszéltünk.

Az 1957-es pártértekezleten rögzítettük: a párt csak akkor teljesítheti feladatát, őrizheti meg egységét és szilárdságát, ha engesztelhetetlen harcot folytat mindenféle revizionista árulás és dogmatikus torzítás ellen, mert a párt egysége mind a párt, mind a munkáshatalom számára létkérdés. A Magyar Dolgozók Pártja mindennapi gyakorlati munkájában nem folytatott megfelelő elvi harcot az elhajlások ellen. A harc szervezeti intézkedésekre szűkült. A párt nem tűrheti soraiban az ellenséges, revizionista nézeteket vallókat, és nem hunyhat szemet a szektás hibák fölött, azokat sem tarthatja bocsánatos bűnnek. Ez tette szükségessé a következő módosításokat: a párttag joga, hogy *„ha nem ért egyet bizonyos határozatokkal, akkor e*

határozatokat pártszerűen végrehajtva, kifejtse ellentétes véleményét a felsőbb pártszerv előtt".

Jelentős annak a pontnak beiktatása is, amely kimondja: „*A párttagnak joga van a pártból való törlését is kérni.*" Miért vált ez szükségessé? A Magyar Dolgozók Pártjából nem lehetett kilépni, csak kizárás volt lehetséges. Ezzel sok becsületes embert bélyegeztek meg anélkül, hogy azok rászolgáltak volna.

Ez az intézkedés nagymértékben hozzájárult a párt élcsapat jellegének biztosításához. A gyakorlatban érvényt szerez annak az elvnek, hogy a párt önkéntes harci szövetség. Pártunkban most kevesen vannak olyanok, akik párttagságukkal akarják védeni állásukat, pozíciójukat — persze a párttagság erre nem is jogosít fel. Az utóbbi három évben csupán jelentéktelen számú kilépés történt.

Új módszer bevezetését jelezte az a pont, amely kimondja: „*A Központi Bizottság egyes határozatok kidolgozásába és megvitatásába bevonhat pártonkívüli szakértőket is. Egyes országos jelentőségű határozatok tervezetét nyilvános megvitatás végett az egész párttagság elé terjeszti.*"

Ezzel a jogával azóta már többször élt a párt Központi Bizottsága. A tömegek bevonása demokratikusabbá tette a közügyek intézését, ezzel nőtt a párt tekintélye a pártonkívüliek előtt, helyes határozatok születtek, és egységes végrehajtásra került sor. Elég utalni a munkásosztály helyzetének felülvizsgálására, az egészségügyi határozatra, a művelődéspolitikai irányelvekre.

A munkásőrség új fegyveres szerv, és ezzel kapcsolatban is rögzítettük a pártbizottságok feladatát. A megfelelő pont így intézkedik: „*A . . . pártbizottságok irányítják a munkásőrségek munkáját, biztosítják a munkásőrségek forradalmi fegyelmét, harckészségét, erkölcsi, politikai egységét.*"

Az országos pártértekezleten elfogadott egyik módosítás a párt alapszervezetének és a tömegszervezetekben dolgozó kommunistáknak ad iránymutatást: „*Irányítsa területének társadalmi életét, a területén működő tömegszervezetek munkáját. A*

kommunisták politikai felvilágosító munkával nyerjék meg a párt politikájának követésére a tömegszervezetek pártonkívüli tagjait.''

Végül módosította a pártértekezlet a fegyveres erők pártszervezetére vonatkozó szabályzatot. Eszerint a fegyveres erőknél a pártszervezetek munkáját a párt demokratikus elvei alapján, minden fokon választott pártszervek irányítják. A vasútnál és a belügyi szervek egy részénél megszüntettük a politikai osztályokat. A fegyveres erőknél dolgozó kommunisták — élve az 1957. évi pártértekezlet adta lehetőségekkel — fellendítették a pártszervezetek munkáját. A fegyveres alakulatok és szervek életében ma már döntő szerepük van a pártszervezeteknek, a párt irányítása és ellenőrzése megfelelően érvényesül ezekben a szervekben.

Az országos pártértekezleten elfogadott szervezeti szabályzat — a két év tapasztalatait figyelembe véve — helyesnek bizonyult. Javasoljuk a kongresszusnak, hogy erősítse meg az országos pártértekezlet módosításait. *(Taps.)*

Tisztelt elvtársak!

Pártunk alaptörvénye, vezetési irányelve, módszere és gyakorlata a demokratikus centralizmus. Elemezzük egy kissé ennek alkalmazását.

Párt- és állami életünkben a demokratikus centralizmus most teljes mértékben érvényesül. A régi vezetés megsértette a demokratikus centralizmus elvét, többször eltorzította azt, és csak a centralizmust engedte érvényesülni a pártéletben és az élet egyéb területein. A torzítás nagy károkat okozott. Semmibe vette a választott szervek hatáskörét, lazította munkájukat. Gyengítette a vezetést, csorbította a párttagság, a tömegek jogait, korlátozta a pártélet kibontakozását.

Pártunk kétfrontos harcot folytatva fejlesztette a párton belüli demokratizmust, és megszilárdította a központi vezetést. Az 1957. évi pártértekezlet előtt, az ellenforradalom elleni harc és a párt újjászervezésének idején, kiszélesedett a pártszervezetek demokratizmusa és önállósága, de helyenként

megsértették a centralizmust. Nagy lépést tettünk előre, amikor ezt is helyreállítottuk, s a pártértekezlet határozata kimondta: „Jelenleg a fő feladat a tagság jogainak teljes tiszteletbentartása mellett a pártfegyelem erősítése." A kérdések eldöntését megelőző bátor és szabad vita megóvása mellett meg kell követelni az egységes cselekvést a határozatok végrehajtásában. Teljes mértékben érvényt kell szerezni a párt szervezeti szabályzata előírásának: a *felsőbb szervek döntéseit az alsóbb szervek kötelesek végrehajtani.*

Mi indokolta, hogy a pártkonferencia — a demokratikus vonások megőrzése mellett — a központi vezetés erősítését állította előtérbe?

A konszolidációért vívott harc minden területen a központi irányítás erősítését, a pártfegyelem megszilárdítását követelte. A párt előtt álló döntő feladatok, a munkáshatalom védelme, a konszolidáció sikeres folytatása szükségszerűen megkövetelte a centralizáció erősítését. Az elmúlt három esztendő tapasztalatai azt bizonyítják, helyesen jártunk el. Megszilárdult a pártban — és ennek nyomán az egész állami életben — a centralizmus, ugyanakkor tovább erősödtek, mélyültek a demokratikus vonások!

Ami a jövőt illeti, a demokratikus centralizmus mindkét oldalának párhuzamos fejlődését kell célul kitűzni. A párton belüli demokrácia, és amit ez tartalmaz: a párttagság jogainak tiszteletben tartása, a kölcsönös bizalom, a viták demokratikus légköre, a bírálat-önbírálat, a kollektív vezetés — egészségesen fejlődött. Tovább fejlődik a pártonbelüli demokrácia erejének, hatékonyságának egyik legjellegzetesebb mutatója — a pártszervezetek eleven, friss, öntevékeny élete. A kényes problémák, a tömegeket foglalkoztató kérdések nem szorultak és nem szorulnak a párt kapuin kívül. A párt látja ezeket, nyíltan beszél róluk és foglalkozik velük.

A személyi kultusz a demokratizmus elsorvasztásához, és ezzel együtt a pártélet elszürküléséhez vezetett. Ez a formális értekezletekben és határozatokban, a tömegektől való elszaka-

dásban jutott kifejezésre. Ma nyugodtan mondhatjuk, *pártéletünket a demokratizmus tiszta levegője hatja át.* Ez biztosítja többek között a kollektív vezetés általános érvényesülését is. Pártunkban helyreállítottuk a kollektív vezetést, a választott pártszervek irányító, vezető szerepét a Központi Bizottságtól kezdve egészen az alapszervezetekig.

Miben áll a kollektív vezetés lényege?

1. A kollektív vezetés megköveteli, hogy a párt Központi Bizottsága a marxizmus—leninizmus elvei alapján alakítsa ki a szocialista forradalom minden egyes kérdésében a párt helyes politikáját. A kollektív vezetés feltételezi, hogy a szocialista forradalom és a szocialista építés minden kérdését: a politikai irányvonal kidolgozását, annak végrehajtását és a munka ellenőrzését nem egyes elvtársak, nem is az elvtársak egyes csoportjai, hanem maga a Központi Bizottság, a kongresszus által választott vezető szerv tartja a kezében.

2. A párt politikájának fő vonalát és annak alkalmazását a szocialista forradalom egyes kérdéseiben a Központi Bizottság mint választott vezető testület dolgozza ki. Ezért a Központi Bizottságnak rendszeresen üléseznie kell, s a pártélet és az ország életének minden fontos kérdésében beható vita alapján kell kialakítania saját álláspontját. A Központi Bizottság ülésein biztosítani kell a széleskörű és sokoldalú vita minden lehetőségét.

3. A kollektív vezetés elve megköveteli, hogy a Központi Bizottság álláspontja kialakításánál és a határozat meghozatalánál — amennyire ez lehetséges — kérje ki és vegye figyelembe az alsóbb pártszervek és a párttagság véleményét.

4. A kollektív vezetés elvéhez elengedhetetlenül hozzátartozik a pártszerű kritika és önkritika széleskörű kifejlesztése és rendszeres gyakorlata a párt életében. Mégpedig: *kritika felülről lefelé, és alulról felfelé.*

5. A pártunkban kialakuló és egyre erősödő kollektív vezetés új vonása, hogy fontos kérdések eldöntésébe — még a határozathozatal előtt — bevonjuk a velünk szövetségben levő

pártonkívülieket is. Mi azt valljuk, hogy a szocializmus felépítése a kommunisták és a pártonkívüli dolgozók közös műve. Ha tehát a kommunistáknak és pártonkívülieknek közös erőfeszítéssel kell végrehajtaniuk a párt határozatait, helyes, ha e határozatok meghozatala előtt megfelelő formában és módon kikérjük a pártonkívüliek véleményét is.

6. A kollektív vezetés megköveteli, hogy az így hozott határozatokat az alsóbb szervek és az egész párttagság egységesen, ingadozás nélkül hajtsa végre. A Központi Bizottságnak ugyanolyan gondot kell fordítania a határozatok végrehajtására, annak ellenőrzésére, mint amilyen gondot fordít a határozat meghozatalára.

7. A kollektív vezetés elvét az összes alsóbbfokú választott pártszervek tevékenységének élő gyakorlatává kell tenni. Gondosan vigyázni kell arra, hogy ezek a pártszervek helyesen értelmezzék a Központi Bizottság határozatait, és a gyakorlati munka folyamán ne torzítsák azokat el.

8. A Központi Bizottságnak és az összes többi választott pártszervnek állandó feladata, hogy a szocialista építés során nyert gazdag tapasztalatokat összegyűjtse, értékelje, általánosítsa, és gondoskodjon ezeknek a tapasztalatoknak a további hasznosításáról.

Meg kell mondanunk, elvtársak, hogy ez a múltban nem így volt, de most a lenini elveknek megfelelően érvényesül a kollektív vezetés, és alkotó szelleme mind jobban átjárja nemcsak a pártot, hanem egész társadalmi és állami életünket is. Egyek vagyunk abban, hogy a kollektív vezetésre úgy vigyázunk, mint a párt féltett kincsére, olyan forrásra, amelyből állandóan friss erő buzog. Úgy érzem, szóvá kell itt tennem, hogy ennek a nagy erőforrásnak, a kollektív vezetésnek legbuzgóbb szószólója, legharcosabb kialakítója és védelmezője a Központi Bizottság élén Kádár János elvtárs. *(Taps.)* A Központi Bizottság továbbra is azon lesz, hogy fejlessze és mélyítse a kollektív vezetést, amely elért eredményeinknek és további sikereinknek záloga.

Az elvtársak tudják, hogy ma már a vezető pártszervek, sőt az alapszervek üléseit is a lényeges kérdések bátor megvitatása jellemzi. Ez a munkastílus segítette a pártot, hogy helyes határozatokat hozzon, és végrehajtásukhoz megnyerje a dolgozókat.

A pártvezetőségeket újjáválasztó taggyűlések, valamint a pártértekezletek beszámolói és határozatai is kollektív munka eredményeként születtek meg. A pártszervezeti vezetőségek, a kerületi pártbizottságok a beszámolók és a határozatok előkészítésénél számba vették a területen dolgozó elvtársak javaslatait, kívánságait. Ez volt egyik oka annak, hogy ezeket a taggyűléseket és pártértekezleteket nagy aktivitás jellemezte. Az eredmény: *a demokratikus pártélet növelte a párttagság felelősségérzetét, a választott szervek jelentőségét és szerepét.*

A kollektív vezetés kialakítását elősegítette pártapparátusunk létszámának csökkentése is. Ma már a pártbizottságok általában széles aktívahálózattal rendelkeznek. A pártszervezetek vezetőségében, mivel csökkent a függetlenített párttitkárok száma, jobban megosztják a munkát. A választott szervek és a pártapparátus között is jobb, egészségesebb a munkamegosztás. Az apparátus — néhány jelentéktelen hibától eltekintve — jól egészíti ki a kollektív vezetést, jól és helyesen hajtja végre a választott pártszervek intézkedéseit, határozatait. Pártszerű a megtárgyalásra kerülő anyagok előkészítése, feldolgozása, előterjesztése, és a határozat meghozatala után egységes a végrehajtás.

A fejlődés azonban ezen a területen még nem mindenütt egyenletes. A baj azoknál a pártszervezeteknél mutatkozott meg legjobban, ahol a kritikátlanság és az önelégültség vert gyökeret, ahol a párttagság jogait nem tartották tiszteletben. Találkoztunk olyan esettel is, amikor a bírálatot elfojtották. Fegyelmi ügyekben is sokszor előfordult a szervezeti szabályzat megsértése. Egyes esetekben az érdekelt elvtársak meghallgatása nélkül döntöttek ügyükről, sorsukról. A jövőben a pártszerveknek határozottan felelősségre kell vonniuk azokat, akik megsértik a párttagság jogait.

Tisztelt kongresszus!

Több gondot kell fordítanunk a vezetés színvonalának emelésére. Ennek fontosságát növeli, hogy kisebb pártunk taglétszáma a korábbinál. Kérdés, hogy a közel 450 000 párttag átfogja-e, irányítja-e, ellenőrzi-e közéletünk minden területét? Eredményeink azt bizonyítják, hogy igen. De a szocializmus gyorsabb ütemű felépítése, a mezőgazdaság szocialista átszervezése, a kultúrforradalom fejlődése, a nacionalizmus, az antiszemitizmus, a vallásos, idealista világnézet elleni ideológiai harc szükségessé teszi minden szinten a vezetés színvonalának emelését. Ezért gondolkodnunk kell azon, hogyan fokozhatjuk tovább a választott szervekben dolgozó kommunisták felkészültségét, tudását. A feladatok elvégzéséhez művelt pártmunkásokra van szükség. Ezt közügynek kell tekinteni a pártban.

A vezetőségválasztás ebből a szempontból is jó eredménnyel zárult. De továbbra is arra kell törekednünk, hogy a kommunisták — ideológiai, politikai felkészültségük növelése mellett — nagyobb gondot fordítsanak a gazdasági élet megismerésére, kulturáltságuk fokozására. Ismerniük kell területük gazdasági kérdéseit, ideológiai, kulturális, tudományos problémáit. Ez olyan kötelesség, amely nélkül ma már nem dolgozhatunk eredményesen. Hatékonyabbá, színesebbé, elevenebbé kell tenni a politikai tömegmunkát. Ez a feladat mind nagyobb felkészültséget követel a pártmunkásoktól.

Fokozni kell a bírálat és az önbírálat szellemét. Úgy gondolom, szükségtelen elemezni ennek fontosságát, hiszen ez egyik lényeges fegyvere a pártnak. Nem egyszer hallottunk olyan véleményt: helyes-e bírálni önmagunkat, nem használja-e ki az ellenség. A kérdés ilyen felvetése gyökerében helytelen. Inkább azt kérdeznék e helyett: mi lenne, ha nem tárnánk fel hibáinkat? Mi lenne, ha hagynánk, hogy egyes, magukról megfeledkezett párttagok megsértsék a párttagságot és a pártonkívülieket, vagy agresszivitásukkal félelemben tartsanak embereket? Nem azzal tennénk-e szívességet az ellenségnek, ha minderről hallgatnánk? Minden kommunistának tisztában kell

lennie azzal, hogy *a hibák eltussolása vagy elkenése előbb-utóbb bizalmatlansághoz vezet, bizonytalanságot szül, lazítja a párt kapcsolatát a tömegekkel.*

Miért hangsúlyozzuk ennyire a párton belüli demokrácia szükségességét? A munkásosztály pártja csak a tömegek aktív támogatásával tudja a szocializmust építeni. A tömegek támogatását csak akkor őrizhetjük meg, ha a dolgozók helyeslik pártunk politikáját, felismerik annak végrehajtásában a maguk érdekeit, beleszólást kapnak az állam ügyeibe, egyszóval érzik a demokrácia légkörét. Ennek pedig mindenekelőtt magából a pártból kell kisugározni. A demokrácia szelleme csak akkor érvényesül életünk minden vonalán, ha ennek légköre és módszere hatja át a pártot, ha állandóan figyelünk a tömegek véleményére, kívánságára, javaslatára, kritikájára, és levonjuk belőlük a szükséges tapasztalatokat, de megmagyarázzuk az idő előtti követelések teljesíthetetlenségét is. Ez a biztosítéka annak, hogy a párt ne szakadjon el a munkásosztálytól, a dolgozó tömegektől. Biztosíték arra, hogy *a tömegek vezetésének fő formája a politikai felvilágosítás, a meggyőzés legyen.*

Pártunk vezető szerepéből szükségszerűen következik, hogy a párton belüli demokrácia bármilyen módon történő szűkítése, megsértése kiinduló pontja lehet az elégedetlenségnek egyes embereknél, de esetleg a tömegek soraiban is. Nekünk, kommunistáknak hinnünk és bíznunk kell a munkások, a dolgozók alkotó erejében, emberi becsületességében, a rendszer iránti őszinte bizalmában. Politikánk három esztendős gyakorlata bizonyítja, hogy ha bízunk a tömegekben, ez meghozza a maga gyümölcsét. Ha viszont a vezetés nem bízna a párttagságban, akkor a párttagok is elveszítenék a dolgozó tömegek bizalmát, mellőznék a dolgozók véleményét, elszakadnának a tömegektől.

Sose tévesszük szem elől, hogy a tömegek nagyon is érzékenyen reagálnak a bizalomra. Ha bizalmatlanságot tapasztalnak, bezárkóznak, ha bizalommal vagyunk irántuk, feloldódnak. Ha kívánságaikat, javaslataikat figyelembe vesszük, elnyerjük

lelkesedésüket, alkotó vágyukat, és az megint rajtunk múlik, hogyan tudjuk ezt a jó ügy érdekében állandóan ébren tartani. Bizonyos, hogy ez bonyolultabb vezetési mód, mint a parancsolgatás, de hatásában és eredményében összehasonlíthatatlanul kedvezőbb és egyedül helyes. Ez a vezetési mód képes állandóan szélesíteni a proletárdiktatúra demokratikus bázisát, míg az előbbi csak szűkíti azt. Ez élő, dolgozó emberekkel foglalkozik, míg a másik csak bábukkal, sakkfigurákkal. A vezetésnek éppen ezért sok-sok kezdeményezéssel kell hatékonnyá tenni munkáját, és mindenütt fel kell lépnie a lélektelen, bürokratikus vezetési módszerek ellen, mert ezek eltorzítják a pártéletet, később az egész állami életet. Nyugodtan megállapíthatjuk, hogy *pártunkban most minden vonatkozásban érvényesül a demokratizmus levegője, ugyanakkor a centralizmus elve is.*

Mi ennek az alapja?

A párt eszmei, politikai és szervezeti egysége a jobb- és baloldali elhajlás elleni harcban született meg. Ez az elvi egység teremtette meg a párt cselekvésbeli egységét is. Ma megállapíthatjuk, hogy pártunk Központi Bizottsága rendkívül nagy tekintéllyel rendelkezik, nemcsak a pártban, hanem a pártonkívüliek körében is. A párt Központi Bizottsága ezt a tekintélyét elvi, politikai vonalának helyességével, ennek következetes megvalósításával és valóban emberséges, kommunista munkastílusával vívta ki. Megnőtt az alsóbb pártszervek tekintélye is. A Központi Bizottság sugározta ki ezt a szellemet, de nem kevésbé jelentős, hogy e szervek jól tudtak élni a Központi Bizottság adta lehetőségekkel.

A demokratikus centralizmus erősítésével sikerült magasabb szintre emelni a pártszervek és a pártszervezetek önállóságát. Ha nem is teljesen, de jórészt sikerült leküzdeni a mechanikus, tartalmatlan, sablonos pártmunkát. Nőtt a pártszervezetek, a kommunisták felelősségérzete a rájuk bízott területért. A demokratikus centralizmus érvényesítése a főbb elvi, politikai kérdésekben és a helyi szervek önállósága megfelelően kiegészíti egymást.

Tisztelt elvtársak!

A párt munkájának eredményessége döntő mértékben a helyes határozatok jó végrehajtásán múlik. Az utóbbi három esztendőben a párt mindig a fő feladatokra koncentrálta figyelmét és erejét. Emlékezzünk csak a cselekvési egységnek oly ragyogó megnyilatkozásaira, mint az országgyűlési választások, a termelőszövetkezetek szervezése, a kongresszusi munkaverseny megindítása, és általában az elmúlt 3 év munkája.

Az eredményekben nagy szerepe volt a szavak és a tettek egységének. A Központi Bizottság tekintélye többek között annak köszönhető, hogy a kitűzött feladatokat mindig végrehajtja. A szavak és a tettek a Központi Bizottság munkájában fedik egymást. Vannak azonban egészségtelen tendenciák is, részben a pártszervezeteknél, részben a párttagoknál. Nem a felelőtlen ígérgetést akarjuk most bírálni — bár elvétve ilyen is akad. Helytelen és káros egyes elvtársak vagy pártszervek magatartása, amikor szavakban egyetértenek a párt politikájával, de a gyakorlatban nem tesznek érdekében semmit, vagy éppen ellentétesen cselekednek. Formálisan tudomásul veszik a párt egyik vagy másik határozatát, bár nem értenek egyet vele, és ezért nem is tesznek semmit a határozat végrehajtásáért. Ilyen pl. a pártonkívüliek funkcióba állítása körüli sok huzavona, egyes gazdasági vezetőknél a népgazdasági érdekek mellőzése, vagy a tsz-ek megszilárdítására vonatkozó központi bizottsági határozat egyenetlen végrehajtása. Egyes elvtársak ilyen magatartása árt a párt hitelének, tekintélyének. *A leghatározottabban meg kell tehát követelnünk a határozatok egyöntetű végrehajtását. A párttagságot nemcsak a feladatok helyességéről kell meggyőzni, hanem a végrehajtás szükségességéről is.* Ma még gyakran előfordul, hogy különböző szinten megtárgyalják a felsőbb pártszervek, így a Központi Bizottság határozatait, de nem vizsgálják meg, nem dolgozzák ki a végrehajtással kapcsolatos helyi tennivalókat. Ezért a végrehajtásra vonatkozó határozatok sok helyen csak általánosságok maradnak. Ennek egyik következménye, hogy növekszik az általános

ellenőrizhetetlen határozatok száma, és ez csökkenti a munka eredményességét. Kevesebb és jobb határozat jobban segíti a munkát, mint sok és rosszul előkészített, ellenőrizhetetlen, végre nem hajtott határozat. Módszerbeli hiba, ha az erőket nem oda koncentráljuk, ahol arra leginkább szükség van. A centralizmus a pártban nem azt jelenti, hogy fent gondolkodjanak és lent majd végrehajtják. *A centralizmus nem fojtja el a gondolkodást, az önálló tevékenységet, ellenkezőleg, feltételezi, igényli az alsóbb szervek önállóságát és kezdeményezését.*

A végrehajtás ellenőrzésénél a helyszíni ellenőrzést kell elsősorban megjavítani. Ennek jelentősége többek között az, hogy így konkrét segítséget tudunk nyújtani a végrehajtás közben. A vezetés művészetének szokták nevezni, ha a napirenden levő feladatok közül ki tudjuk választani a legfontosabbat, az ún. „következő láncszemet". Ez a művészet nem velünk született tulajdonság, hanem ezt a mindennapi munka során tanulják meg a kommunisták. A helyszíni ellenőrzés és segítés nem mondhat ellent a káderek önállóságra nevelésének. Az önállóság nem fejlődhet egészségesen a párt politikájának leghelyesebb formában történő helyi végrehajtása, a felsőbb szervek konkrét ellenőrző, segítő munkája nélkül.

Az ellenforradalom tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a lakóterületen folytatott politikai munka elhanyagolása komoly károkat okozott a pártnak. Kiderült, hogy még az egy házban lakó elvtársak sem ismerték egymást. Az ellenforradalom nagyon élesen tárta fel ennek az állapotnak a tarthatatlanságát. A feladat világos volt: a kommunistáknak meg kell javítani kapcsolataikat egymással és a terület lakosságával. A Budapesti Pártvégrehajtó Bizottság, az alulról jövő kezdeményezéseket figyelembe véve, létrehozta a lakóterületi pártcsoportokat. A párttagok megismerkedtek egymással, és nemcsak elvtársi, hanem baráti kapcsolat szövődött közöttük. A baráti és politikai kapcsolatokat kiszélesítettük a pártonkívüliek felé is. Ezzel megnöveltük pártunk tömegbefolyását. Két esztendő tapasztalatai bizonyítják e módszer helyességét és szükségességét. A Köz-

ponti Bizottság a lakóterületi pártcsoportok tevékenységét helyeselte, és szükségesnek tartotta, hogy ezt a vidéki városokban is valósítsuk meg.

Tisztelt elvtársak!

A tömegszervezetek és tömegmozgalmak az elmúlt három évben megerősödtek, fejlődtek, szélesedett befolyásuk. Sajátos feladataik megoldása, a párt politikájának közvetítése a tömegekhez nagymértékben attól függ, hogy a pártbizottságok, a párt alapszervei, az egyes kommunisták mennyiben ismerik fel jelentőségüket, mennyire érzik felelősségüket a tömegszervezetek és a tömegmozgalmak iránt, megadják-e számukra mindig a szükséges politikai és gyakorlati segítséget.

Tömegszervezeteink bonyolult feladatok megoldására képesek, így jelentőségük a szocializmus alapjainak lerakása időszakában tovább nő. Helytelen és káros az a nézet, amely a tömegszervezeteket lebecsüli. Elítélendő az a nézet, amely a tömegszervezetekben dolgozó kommunisták munkáját nem tartja egyenrangú pártmunkának. Pártszervezeteinknek és általában a kommunistáknak figyelembe kell venniük, hogy a párttagok száma viszonylag kicsi. Községeink nagy részében és egyes üzemekben is kis létszámú pártszervezetek működnek. Olyan község is van, ahol nincs pártszervezet. E tények érthetően indokolják a tömegszervezetek fokozottabb tevékenységét, és növelik a kommunisták felelősségét. Minden kommunistának nap mint nap éreznie kell szükségét annak, hogy a tömegszervezetekkel, tömegmozgalmakkal foglalkozzék. *Tekintsük a tömegszervezetekben végzett munkát a pártmunka szerves részének, más pártmunkával egyenlő értékűnek.* A pártmunkásoknak látniuk kell, hogy a tömegszervezetekben a párt irányító segítsége — a párt helyes politikájából következő feladat. Célja: kedvező körülményeket teremteni a dolgozók mozgósítására a szocializmus építéséhez, a tömegek politikai aktivitásának növelésére. Elképzelhető-e a szocializmus építése kétmillió szervezett dolgozó súlya, jelentősége, hatása nélkül? Nem! *A szakszervezetekre úgy kell tekintenie minden kommunis-*

tának és minden pártszervezetnek, mint a mi osztályszervezetünkre. A párt nemcsak káderekét emel ki onnan, hanem a szakszervezetek révén milliókat von be a gazdasági, politikai, kulturális feladatok hatékonyabb megvalósításába.

A szakszervezetben végzett munka egyik legfőbb feladata: a munkáshatalom gazdasági és politikai erősítése. Szélesítsük, tegyük általánossá a szocialista munkaversenyt, a termelési tanácskozásokkal erősítsük az üzemi demokráciát. Ezeknek alapja csak a politikai felvilágosító munka lehet, ezért erre kell helyezni a hangsúlyt a szakszervezeti munkában. Ennek természetes kiegészítője a kulturális nevelőmunka.

El kell érnünk, hogy a szakszervezetben általánossá váljon: akkor fogunk jobban élni, ha jobban és felelősségteljesebben dolgozunk. A szakszervezet minden tagjának felelősséget kell éreznie a dolgozók életszínvonalának alakulásáért, három- és ötéves tervünk végrehajtásáért. Ezek teremtik meg a kívánatos bérügyi és szociális intézkedések anyagi alapjait.

A nemrég lezajlott szakszervezeti alapszervezeti választások során 8000 alapszervben 216 650 aktívát választottak meg. Az aktívák között a pártonkívüliek aránya:

szakszervezeti bizottsági tagok	59,9 százaléka,
műhelybizottsági tagok	65,9 százaléka,
a bizalmiak	83,5 százaléka.

Pártszervezeteinknek fel kell ismerniük e több mint kétszázezer szakszervezeti aktivistában rejlő erőt, és helyes irányítással, vezetéssel aktivizálni kell valamennyit a párt politikájának megvalósítására.

Másik nagy tömegszervezetünk a KISZ, a párt ifjúsági szervezete, az ifjú kommunisták szövetsége, a párt utánpótlásának fontos bázisa, amely az egész ifjúság nevelésében fontos szerepet tölt be. *Az az ideológiai és politikai harc, amely az ifjúság neveléséért, a jövőre való felkészítésért folyik, minden pártszervezetnek és minden kommunistának megszabja tennivalóját a KISZ rendkívül jelentős politikai munkájának támogatásában, segítésében.* Amikor az ifjúságot helyes világnézetre neveljük, nemcsak a

mát építjük, hanem a jövőt is alakítjuk. 380 000 ifjú kommunista hatalmas erő, és a pártszervezeteknek élniük kell ezzel az erővel, mozgásba kell hozniuk a szükséges feladatok végrehajtására. Nem lebecsülendő a fiataljaink önkéntes munkája, sem az ifjúsági brigádok eredményei. De még nem használjuk ki eléggé azokat a nagy lehetőségeket, amelyek a KISZ-ben rejlenek.

A vezetőségválasztó taggyűléseken és a pártbizottsági tagok választásánál *sikerült javítani a nők arányát, de pártunk életében még ma is sok helyen lebecsülik a nők között végzendő munkát, sőt magát az egész nőmozgalmat.* Ez annál helytelenebb, mert ma már 2600 községben van nőtanács, és a nőmozgalom könnyebbé teszi, hogy a nők mind nagyobb rétegéhez eljusson a párt, a kormány szava, tanácsa, irányítása és útmutatása. A nőmozgalom területén elért eredmények nemcsak gazdaságilag jelentősek, hiszen a konszolidációban ők is részt vettek, hanem politikailag is. Többek között olyan fontos területen is hatásosan tudnak dolgozni, mint pl. a szülői munkaközösségek, ahol a pedagógusokkal összefogva a jövő nemzedékét nevelik. Kedvező változás történt a nőmozgalom területén az utóbbi két évben. Bővült a nőtanácsok aktívahálózata; ma mintegy százezren dolgoznak állandó jelleggel a nőmozgalomban, de még ezzel sem lehetünk elégedettek.

Pártépítő munkánknak és egész pártéletünknek van egy nagyon fontos, még megoldásra váró problémája: az, hogy *valamennyi párttagot konkrét pártmunkával lássunk el.* Ezt csak úgy tudjuk helyesen megoldani, ha minden területen a pártcsoportokra támaszkodunk. Üzemben, gyárban, hivatalban, vállalatnál és máshol a pártcsoport tudja leginkább feladatokkal ellátni a párttagokat. Ez sokoldalú és változatos lehet. Sok helyen olyan pártmegbízatásokat adnak egyes párttagoknak, hogy sajátítsa el jobban szakmáját, növelje a munka termelékenységét, jobb minőségű munkát végezzen, csökkentse a selejtet. Továbbá megbízzák azzal, hogy segítse dolgozó társát tanácsaival a munka eredményesebb elvégzésében. Helyes gya-

korlat az is, ha a pártcsoport egyes párttagoknak olyan megbízatást ad, hogy foglalkozzanak egy-egy tagjelölt politikai nevelésével. A párttagoknak ismertetni kell a párt politikáját a pártonkívüliek között. Tekintsék állandó feladatnak a politikai felvilágosító munkát. Lehet olyan pártmegbízatást is adni, hogy segítsenek létrehozni szocialista brigádokat. Fontos pártmegbízatás, hogy foglalkozzanak jobban az ifjúság nevelésével, a nőmozgalom ügyeivel. Minél több párttagot látunk el pártmegbízatással, pártmunkával, annál jobban és gyorsabban számoljuk fel azt a helytelen gyakorlatot, hogy egyes elvtársakat több pártmunkával túlterhelnek, ugyanakkor mások — bár rátermettek — nem kapnak megfelelő pártmegbízatást. A párt előtt álló feladatok megvalósításának igen fontos feltétele az is, hogy *valamennyi párttag mindennapi munkájában állandóan erősítse a tömegekhez fűződő kapcsolatát.* Küzdjön a dolgozók jogos igényeinek kielégítéséért, világosítsa fel a dolgozókat a párt politikájáról és határozatairól, de lépjen fel minden ellenséges nézettel és szociális demagógiával szemben. Legyen tanácsadója és vezetője a tömegeknek, de tanuljon is tőlük. Nincs rosszabb annál a kommunistánál, aki nem vonzza, hanem taszítja magától a dolgozókat. Úgy dolgozzon, úgy éljen, hogy példaképként álljon a pártonkívüli dolgozók előtt, s azoknak mindig legyen bátorságuk bármilyen problémával, vélt vagy igaz sérelemmel — bizalommal hozzá fordulni. Ez azt jelenti, hogy a párthoz fordulnak. Ilyen esetekben tudni kell igent is és nemet is mondani: a jogos igényekért harcolni, a sérelmeket orvosolni, a jogtalanság ellen felvilágosító munkával küzdeni. Érezzék az emberek, hogy a kommunisták szeretik őket, és munkájuk, célkitűzésük az emberek életének könnyítésére, boldogabbá tételére irányul.

Tisztelt elvtársak!

Hazánkban most folyik a mezőgazdaság szocialista átszervezése. A termelőszövetkezeti mozgalom gyorsabban fejlődik, mint a pártszervezeti élet. A termelőszövetkezeti mozgalom ez évi nagyobb arányú fejlődésével párhuzamosan figyelemre

méltó eredmények mutatkoznak a tsz-pártszervezetek fejlődésében is. Megyei és járási pártszerveink a termelőszövetkezetek megszilárdításáért folyó harcban nagy gondot fordítottak a pártépítésre. A számok is ezt igazolják. Amíg 1959. január 1-én a termelőszövetkezetek 43,7 százalékában volt párt-alapszervezet, október 1-én 69,4 százalékában. Az elmúlt 10 hónap alatt mintegy 1500 új tsz-pártszervezetet hoztak létre, és a tsz-ekben dolgozó párttagok száma közel 25 000 fővel növekedett. A növekedés egyrészt abból adódik, hogy párttagok léptek be a tsz-ekbe, vagy a területi pártszervezetek és a tsz-pártszervezetek egyesültek, másrészt új tagfelvételekből. Az új termelőszövetkezetek többségében azonban a pártszervezetek még igen gyengék. Kis létszámúak és kevés tapasztalattal rendelkeznek, nem mindig találják meg a politikai munka leghelyesebb módszereit. Hiba, hogy a káder-erősítéseknél csak az elnökre, az agronómusra gondoltak, de a pártszervezet titkárának kiválasztására nem fordítottak elég figyelmet. A megyei és járási pártbizottságoknak az eddiginél is többet kell foglalkozniuk a tsz-pártszervezetek erősítésével, megszilárdításával. Érjék el, hogy a pártszervezetek előrelendítői legyenek a tsz-ek munkájának, a mezőgazdasági termelés fejlődésének, a dolgozó parasztok nevelésének, gondolkozásuk megváltoztatásának. Erre már most, a téli időszakban fokozott figyelmet kell fordítani. Fokozzák a tsz-párttagok politikai oktatását, hogy azok képessé váljanak mind nagyobb tömegek megnyerésére és alkotó készségük kibontakoztatására. Jó politikai munkával el kell érni, hogy a tsz-pártszervezetek pártonkívüli férfi és női aktivistákkal rendelkezzenek, mert ezekből lehet és kell majd tovább erősíteni a pártot. Külön gondot fordítson a pártszervezet a dolgozó parasztasszonyok és leányok közötti politikai nevelőmunkára, mert nekik nagy szavuk van, és még nagyobb lesz a termelőszövetkezeti és szocialista élet kialakításában.

Tisztelt kongresszus!

A szervezeti szabályzatban nem szükséges további lényeges módosítás. A Központi Bizottságnak azonban néhány olyan

módosító javaslata van, amelyeket a pártélet további javítása kíván meg. Engedjék meg, hogy ezeket előterjesszem.

1. Javasoljuk, hogy a szervezeti szabályzat 3. g) pontját a következőkkel egészítsük ki: „*Aki a bírálatot elnyomja, azt pártfegyelmi úton felelősségre kell vonni.*" Ezzel el akarjuk érni, hogy a pártban megfelelő kritikai légkör legyen, minden párttag — személyre való tekintet nélkül — megfelelő fórumon, megfelelő formában, építő jelleggel elmondhassa véleményét, és ebből ne származzon kára.

2. Az a véleményünk, hogy a szervezeti szabályzat 40. pontjának szövegezése nem pontos, mert a gyakorlatban a pártbizottságok megerősítése az illetékes felsőbb pártszerv hatáskörébe tartozott.

A párt Központi Bizottsága irányító munkájában arra törekedett, hogy az alsóbb pártszervek — a demokratikus centralizmus elvének megfelelően — kellő önállósággal rendelkezzenek. A Központi Bizottság a pártbizottságokat felruházta azzal a joggal, hogy a területükön levő választott pártszerveket — pártbizottságokat, pártvezetőségeket — megerősítse, illetve jóváhagyja. Bővült azoknak a pártfunkcióknak a köre is, amelyek betöltésénél a budapesti, illetve a megyei pártbizottságok döntenek. Ez a gyakorlat növelte a pártbizottságok önállóságát, felelősségérzetét, elősegítette, hogy a pártszervezetek élére olyan vezetőségek, illetve párttitkárok kerüljenek, akik alkalmasak a rájuk bízott feladatok elvégzésére. A módosítás ennek a gyakorlatnak felel meg. Ezért javasoljuk beiktatni a szervezeti szabályzatba, hogy *a pártbizottságokat végső fokon a közvetlen felettes pártszervek erősítsék meg.*

3. A szervezeti szabályzat 43. pontja kimondja: „A hivatali és intézményi pártszervezetek nem ellenőrizhetik a hivatal és az intézmény vezetőjét és vezetőségét." Ennek a rendelkezésnek a népi demokratikus állam szervezetének és működésének kialakítása időszakában az volt az értelme, hogy az állami funkciókban az egyszemélyi felelősség és vezetés feltétlenül biztosítva legyen. Ez továbbra is kívánatos. A Központi Bi-

zottság mégis javasolja a szervezeti szabályzat idézett részének törlését, és helyette a következő szöveg beiktatását: „*A hivatali és intézményi pártszervezetek a hivatalok és intézmények vezetőit és vezetőségeit, azok munkáját a Központi Bizottság külön határozatainak rendelkezései szerint ellenőrizhetik.*"

E módosítás azt célozza, hogy az egyszemélyi vezetés és felelősség elvét a továbbiakban feltétlenül tiszteletben tartva, azt erősítve és alátámasztva, az erre ma már képes hivatali és intézményi pártszervezeteink — bizonyos korlátozásokkal — ellenőrizhessék a hivatal, intézmény állami munkáját is.

A Központi Bizottság október 22-én hozott egy határozatot, amely a hivatali munka ellenőrzésére vonatkozóan új módon szabályozza a minisztériumokban és állami főhatóságokban működő pártszervezetek jogait. Ez a határozat 1960. január 1-jével lép életbe. E határozat szerint: *a minisztériumi pártbizottságok kötelesek a miniszteri felelősség és egyszemélyi vezetés elvét tiszteletben tartani, alátámasztani és erősíteni. Ugyanakkor jogot kapnak arra, hogy a miniszter kivételével bármely kommunista vezetőt és beosztottat beszámoltathassanak munkájáról.* Megvitathatják a minisztérium munkájával kapcsolatos elvi, politikai és szakmai kérdéseket, ellenőrizhetik a minisztériumra vonatkozó párt- és állami határozatok végrehajtását, a káder-munka helyzetét.

A vezető funkciók betöltésénél a minisztériumok vezetői kötelesek megkérdezni a pártbizottság véleményét. Egyet nem értés esetén a pártbizottságnak joga és kötelessége felsőbb pártszervhez fordulni.

A Központi Bizottság meggyőződése szerint e határozat életbelépése — ha a nevezett szervekben működő pártbizottságok kibővített jogkörüket helyesen fogják fel és alkalmazzák — alkalmas annak elősegítésére, hogy a minisztériumokban és a főhatóságokban a pártszervezetek hatékonyabban támogassák az állami munka további javítását és saját tevékenységüket is fejlesszék.

A minisztériumokon és a főhatóságokon kívül a közhivatalokban és intézményekben gyakorlatilag a pártbizottságok és pártszervezetek jogai, hatásköre az eddigiek szerint, változatlan marad, azaz a Központi Bizottság újabb rendelkezéséig nem ellenőrizhetik a hivatal és intézmény vezetőit és vezetőségeit. A későbbiekben valószínűleg sor kerül a minisztériumok és főhatóságok pártbizottságai hatáskörének bővítésén kívül más intézményekben és hivatalokban működő pártszervezetek hatáskörének bővítésére is. Ahhoz azonban, hogy ezt a lépést a párt felelősen megtehesse, feltétlenül szükség van bizonyos tapasztalatok összegyűjtésére, elemzésére és hasznosítására. A további hatásköri bővítésre akkor fog sor kerülni, ha a minisztériumok és főhatóságok pártbizottságai jogkörének bővítése pozitív tapasztalatokat hoz.

4. A szervezeti szabályzat 20. pontja kimondja, hogy a párt üzemi és területi elv szerint épül fel. Javasoljuk, hogy ettől eltérést egyes esetekben a Központi Bizottság engedélyezhessen.

5. A szervezeti szabályzat 13. pontjához módosításként javasoljuk, hogy az elnök személyén kívül a fegyelmi bizottságok tagjai lehessenek olyanok is, akik nem tagjai a pártbizottságoknak.

6. A Központi Bizottság javasolja a tagdíjfizetés eddigi rendszerének megerősítését. Egy módosítást javasolunk csupán: az 5000 Ft-on felül keresők az eddiginél többet, havonta 160 Ft-ot fizessenek.

7. Javasoljuk, hogy a szervezeti szabályzat 35. pontjában határozzuk meg a budapesti és megyei pártbizottságok Revíziós Bizottsága tagjainak és póttagjainak számát.

8. A szervezeti szabályzat 15. pontja előírja, hogy a kizárási határozatot melyik pártszervnek kell jóváhagynia, továbbá a pártbüntetésben részesült párttagnak azt a jogát, hogy a pártbüntetés ellen milyen pártszervnél fellebbezhet. A szervezeti szabályzat azonban nem intézkedik a fellebbezés határidejéről. Ezért javasoljuk, hogy a fellebbezés határidejét a szervezeti

szabályzatban 6 hónapban állapítsuk meg. Ez a határidő elégséges a fellebbezés megnyugtató kivizsgálására és lezárására.

Elvtársak! A párt élete ezer szálból, tevődik össze. Nem kétséges, hogy a párt ma már képes átfogni az egész társadalom életét, és ez nagyon fontos! Agitációnk eleven, az oktatás érdekes, felkelti az emberek érdeklődését. Pártéletünkből sugárzik a jogos optimizmus, a jövőbe vetett hit. Amit magasabb színvonalra kell emelnünk: az a tudás, amiből sose elég. Azok az ismeretek, amivel a tagság és a funkcionáriusok most rendelkeznek, az elkövetkezendő években kevés lesz. Tanulnunk és művelődnünk kell! Ez mostantól kezdve ne csak jelszó legyen, hanem váljon élő valósággá! Minél erősebb, fejlettebb, műveltebb párttagságunk, annál egységesebb, erősebb, harcképesebb a párt, annál biztosabb kézzel vezeti a dolgozó tömegeket előre a kommunizmus dicsőséges útján. *(Nagy taps.)*

PAOLINO GONZÁLEZ ALBERDI,

Argentina Kommunista Pártja Központi Bizottságának tagja:

Elvtársak!

Központi Bizottságunk és Argentína Kommunista Pártja egész tagsága nevében forró testvéri üdvözletünket tolmácsolom a Magyar Szocialista Munkáspárt nagy fontosságú VII. kongresszusának. *(Taps.)* Ez a kongresszus a magyar kommunisták kimagasló győzelmeinek mérlege, kezdve az ellenforradalom megsemmisítésével, folytatva a szocializmus továbbépítésének nagy sikereivel.

Argentína Kommunista Pártja az első perctől kezdve hirdette, hogy az 1956. évi magyarországi ellenforradalom az

imperialisták egyik legkomolyabb kísérlete volt a szocialista világ háborús agressziókkal szembeni, szilárd frontjának szétrombolására. Elmondtuk, hogy az imperialisták a magyar ellenforradalmat, annak célját és jellegét elleplezve, a revizionizmusra támaszkodva, a nemzetközi kommunista mozgalom megosztására kívánták felhasználni.

1956 októberében meghallgatva Codovilla elvtárs beszámolóját, Argentína Kommunista Pártjának kibővített Végrehajtó Bizottsága egyhangúlag úgy határozott, hogy szolidaritásáról biztosítja az ellenforradalommal hősiesen szembeszálló magyar kommunistákat, és háláját fejezi ki a Szovjetuniónak és dicsőséges hadseregének azért, hogy határozott támogatást nyújtott a magyar népnek a fasiszta ellenforradalom megsemmisítéséhez. A párt értelmiségi tagjai is egyhangú nyilatkozatban ítélték el a magyar ellenforradalmat.

Pártunk vezetése annak idején engem jelölt ki arra, hogy a Magyar Szocialista Munkáspártnak átadjam ezeket a határozatokat, és ezért Budapestre utazzam. Ez lehetővé tette, hogy újságcikkben, majd könyvben is közölhessem azokat a benyomásokat, amelyeket annak idején Magyarországon szereztem.

Kedves elvtársak!

Mi bíztunk abban, hogy az ellenforradalom megsemmisítése után Magyarország gyorsan talpra áll, mivel számíthatott a Szovjetunió, Kína és az egész szocialista világ szolidaritására. Továbbá azért, mert a magyar kommunisták marxista—leninista alapon megerősítették pártjukat, megtisztították a becsempészett revizionizmustól, anélkül, hogy felhagytak volna a küzdelemmel a szektarianizmus és a dogmatizmus ellen. Megértjük, milyen jelentősége volt a magyar ellenforradalom megsemmisítésének a világbéke és az imperializmus elleni harc szempontjából. A magyar ellenforradalom megsemmisítése elősegítette Argentínában a munkásosztály és a nép küzdelmét az akkori kormány legreakciósabb csoportjai ellen, amelyek a nyílt terrorista diktatúra létrehozásában voltak

érdekeltek. Ez a harc és a kommunista párt egységakciója kényszerítette a kormányt a választások kiírására.

1958 februárjában a munkásosztály és a néptömegek együttes akciója jelentős választási győzelmet hozott a demokratikus erők részére. Frondizi elnök azonban, akit a túlnyomó többség egy haladó szellemű, a nemzetközi békét támogató, a nagybirtokosok és imperialisták elleni harcot hirdető program alapján választott meg, kifejezve a burzsoázia ingadozását, elárulta ezt a programot, és a kormány — a reakciós katonai csoportok és a jenki imperializmus bábjaként — a munkásosztály és a nép ellenségeinek programját hajtotta végre. A munkásosztály egységének akkori nem kielégítő volta — amely abból fakadt, hogy egyes vezetők egy „jobb peronista uralom" visszatérésének ábrándját kergették — megnehezítette az árulás megakadályozását.

A tapasztalat azonban meggyőzi az argentin munkásosztályt és az egész népet arról, hogy a kommunistáknak volt igazuk, amikor azt hirdették, hogy csakis a munkásegység és az általa vezetett nemzeti demokratikus front — melyben az összes imperialista- és nagybirtokos-ellenes rétegek, valamint a világbéke összes hívei részt vesznek — biztosíthatja és szilárdíthatja meg a győzelmet.

Nagy sztrájkok folynak Argentínában, melyekben a munkások, alkalmazottak milliói vesznek részt. Harcolnak a Nemzetközi Pénzügyi Alap és a jenki monopóliumok által diktált „éhségterv" ellen, valamint a demokratikus szabadságjogokért, a politikai és szakszervezeti letartóztatottak szabadon bocsátásáért és azért, hogy ne adják az imperialista monopóliumok kezére az állami vállalkozásokat. A demokratikus erők fokozatosan megszilárdulnak. A peronista vezetés alatt álló szakszervezetek és az egységes szakszervezetek, amelyekben nagy befolyásuk van a kommunistáknak, közös vezető szervet létesítettek és közös programot adtak ki. Ebben a programban a munkások követelései mellett az agrárreform, a gazdasági élet monopóliumok elleni védelme és más fontos nemzeti érdekeket érintő pontok szerepelnek.

Az Argentin Mezőgazdasági Szövetség kongresszusa úgy határozott, hogy a parasztok nem vetnek, ha követeléseiket nem teljesítik. A tanuló ifjúság harcos küzdelmek árán egy demokratikus és imperialistaellenes kongresszust hívott össze. Jelentős a szabadságjogokért és a kubai, a spanyol, a görög stb. népek iránti szolidaritás érdekében folyó mozgalom is. A nemzeti burzsoázia egy része is csatlakozik a néptömegek harcához, amely az olaj és a villamos energia termelésének állami kézbe vételét követeli.

A kommunista párt szavazatainak száma egyes fontos vidékeken az ötszörösére emelkedett. A kormány azonban arra törekszik, hogy bírósági ítélettel megakadályozza a pártnak a következő választásokon való részvételét és a párt feloszlatására törekszik. A peronista párt választásokon való részvételét is meg kívánja akadályozni. A kommunistaellenességgel a kormány fékezni kívánja a munkásság harcait és a demokráciáért folyó küzdelmet. Mindazok a pártok azonban, amelyek nem vesznek részt a kormányban, kivéve a szélsőjobboldalt, a kommunista párt törvényes fennállása mellett nyilatkoztak, és még a kormánypárt vidéki szervezetei és képviselői is ugyanezt tették. Ezzel egyidejűleg a kormány reakciós politikáját diktáló katonai csoportok között állandóak az összetűzések, melyek polgárháború kirobbantásával fenyegetnek.

A kommunista párt egységpolitikájával mutatja az utat: hogyan kerülhet ki Argentína vértelenül, erőszak nélkül nehéz helyzetéből. Pártunk támogatja a nemzetközi béke érdekében történő erőfeszítéseket, s a tömegek megértik és helyeslik politikánkat. Erről tanúskodik, hogy a párt taglétszáma jelentősen megnövekedett.

Elvtársak! A magyar kommunisták sikerei és a szocialista tábor egészének eredményei értékes segítséget jelentenek Argentína kommunistái, munkásosztálya és népe számára. Ezért mi, argentin kommunisták még fokozottabb lelkesedéssel üdvözöljük ezt a kongresszust.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt!

Éljen a Magyar Népköztársaság!
Éljen a magyar—argentin barátság!
Éljen a világ kommunista és munkásmozgalma! *(Nagy taps, a kongresszus részvevői felállva tapsolnak.)*

AHMED KACENI,

az iráni Tudeh Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy az iráni Tudeh Párt Központi Bizottsága nevében üdvözöljem a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusát.

A VII. pártkongresszust megelőző évek nagy jelentőségűek voltak az önök számára. Győzelmet arattak az 1956. évi ellenforradalmi felkelés felett, amely nemcsak a magyar nép szocialista vívmányait sodorta veszélybe, hanem Magyarország függetlenségét, Európa és a világ békéjét is. A rendkívül súlyos napokban a proletár nemzetköziség ragyogó példáját láthattuk: az imperialisták fegyveres ellenforradalmi beavatkozása nemcsak a magyar nép ellenállásával találta szemben magát, hanem az egész szocialista táboréval is. A Szovjetunió testvéri segítsége a proletár internacionalizmushoz és a szövetségeshez való hűségnek kimagasló példája volt. Ez a segítség lehetővé tette a szocialista erők számára, hogy szétzúzzák az ellenforradalom fegyveres erejét és elhárítsák a világ feje felől a háború veszélyét.

Az imperialisták ellenforradalmi beavatkozása Magyarország belügyeibe ismét lerántotta a leplet a burzsoá nacionalizmusról és felfedte az úgynevezett „nemzeti kommunizmus" revizionista lényegét. A szocialista építőmunka sikeres folytatása — többek között az, hogy Magyarország szántóterületének már a felén szocialista termelés folyik — a legjobb bizonyítéka annak, hogy a népi Magyarország végleges győzelmet aratott az ellenforradalmi erők felett.

A VII. kongresszus a szocialista társadalom alapjai lerakásának befejezésével, a szocialista építőmunka iramának növelésével együtt a magyar nép anyagi és kulturális színvonalának folytonos emelését tűzte célul. Meg vagyunk győződve arról, hogy a magyar nép, amely a Kommunisták Magyarországi Pártjának vezetésével 1919-ben elsőnek lépett a Nagy Októberi Szocialista Forradalom követésének útjára, most a Magyar Szocialista Munkáspárt vezetésével sikeresen megoldja jelenlegi feladatait is.

Nem kétséges hogy az imperialisták cselszövései az ENSZ-ben, a Magyar Népköztársaság belügyeibe való ismételt beavatkozási kísérletük teljes kudarccal fog végződni.

A mi hazánkban, Iránban most a reakció legsötétebb erői vannak uralmon, amelyek 1953-ban az imperialisták közvetlen segítségével kerekedtek a demokratikus erők fölé. Az egyszemélyi diktatúra bevezetésével, a legbrutálisabb fasiszta módszerekkel a demokrácia minden maradványát megsemmisítették, az ország természeti kincseit, olajforrásait az imperialisták kezére játszották. Bűnös politikájukkal lehetővé tették, hogy az amerikai, angol, német, francia, japán imperialisták sorra megkaparinthassák gazdasági életünk kulcspozícióit, nemzeti iparunk valamennyi ágát a tönk szélére juttassák, s napról napra lejjebb szorítsák népünk életszínvonalát.

Az iráni kormány külpolitikáját az jellemzi, hogy részt vesz a nemzetközi intrikákban, az imperialista tervek valóra váltásának segítésében. A Bagdadi Paktumhoz való csatlakozás, az Egyesült Államokkal kötött kétoldalú katonai egyezmény jellemző megnyilvánulása annak a politikának, amelynek következtében hazánk a Szovjetunió és a fiatal Iraki Köztársaság elleni összeesküvések és támadások bázisává vált. Irán jelenlegi vezető körei nem hajlandók tudomásul venni azt a nemzetközi életben tapasztalható új légkört, amely elősegítheti a hidegháború megszüntetését és a békés egymás mellett élés megvalósulását. Népünk valamennyi rétege gyűlöli és elítéli ezt a politikát.

Az iráni Tudeh Párt a rendkívül nehéz körülmények között is keményen küzd azért, hogy létrejöjjön egy széles nemzeti egységfront az összes hazafias erők, pártok és szervezetek részvételével azért, hogy a puccs segítségével uralomra jutott reakciós kormányt megdöntsék, és egy nemzeti, imperialista-ellenes kormányt juttassanak hatalomra. Ez a kormány majd a békés egymás mellett élés, a barátság és béke politikáját folytatja, különösen az ország szomszédai, elsősorban a Szovjetunió irányában. Az iráni Tudeh Párt meg van győződve arról, hogy ebben a küzdelmében minden testvérpárt és a világ összes, függetlenséget követelő népei támogatni fogják.

Erősödjön a béke, a demokrácia és a szocializmus tábora, a nagy Szovjetunióval az élén!

Éljen a magyar nép, amely biztos léptekkel halad a boldog és fényes szocialista jövő felé! *(Hosszan tartó, lelkes taps, mindenki feláll.)*

DR. MOSE SZNEH,

az Izraeli Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves elvtársak!

Az Izraeli Kommunista Párt Központi Bizottsága, a párt valamennyi tagja és az ország osztályöntudatos dolgozói engem bíztak meg azzal a megtisztelő feladattal, hogy az MSZMP VII. kongresszusán forró, testvéri üdvözletünket tolmácsoljam.

Nekünk, a tőke uralma alatt levő országok kommunistáinak valamennyi szocialista ország drága, mert fennkölt, nemes céljaik közösek a szocialista világrendszer egészével, és mert minden egyes

ország saját, egyéni értékeivel hozzájárul a béke és a szocializmus közös ügyéhez.

Magyarország kommunisták vezette dolgozó népe két jelentős történelmi tettével véste be magát a szívünkbe. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom után, 1919 márciusában önök voltak az elsők, akik kikiáltották a Tanácsköztársaságot, 1956-ban pedig megsemmisítő vereséget mértek az ellenforradalmi erőkre. Ezzel bebizonyították a reakció és az imperializmus táborának azt, hogy az ellenforradalmak ideje végleg lejárt, és a történelem kerekét többé nem lehet visszafordítani. Ugyanebben az időben a mi területünkön is meghiúsult az imperialistáknak egy másik kísérlete a gyarmati rendszer feltámasztására: a szuez—szinai háború. Izraelben a kommunista párt volt az egyetlen, amely kibontotta a tiltakozás zászlaját az agresszív gyarmati háború ellen és Izraelnek abban való részvétele ellen.

Kedves elvtársak! A három évvel ezelőtti magyar események hazánkban messzehangzó visszhangot keltettek. Az izraeli reakció teljesen azonosította magát a magyarországi ellenforradalmi erőkkel. Az izraeli általános munkásszövetség jobboldali szociáldemokrata vezetősége még egy általános sztrájkot is meghirdetett, hogy kifejezésre juttassa szolidaritását Horthy és Mindszenty bandájának pribékeivel, a nyilaskeresztesekkel — múlt- és jelenbeli antiszemita pogromtevékenységük ellenére.

Kommunista pártunk mozgósította sorait, hogy visszaverje a magyar népi demokráciára szórt szennyes rágalmakat, és széleskörű felvilágosító hadjáratot indított, szolidaritást vállalva az önök forradalmi munkás-paraszt kormányával és a Magyar Szocialista Munkáspárttal. Pártunk hálával fogadta és ennek megfelelően értékelte a Szovjetuniónak — a világbéke és a szocializmus bástyájának — nagylelkű, internacionalista segítségét.

Most, három év múltával csak elismeréssel tudunk beszélni nagy eredményeikről, amelyeket a marxizmus—leninizmus és

a proletár nemzetköziség alapján ilyen rövid idő alatt értek el a szocialista építőmunkában, a néphatalom megszilárdításában, a párt megerősítésében. Önökkel együtt meg vagyunk győződve arról, hogy határidő előtt sikeresen teljesítik hároméves tervüket, és megvalósítják új ötéves tervüket is, amely még közelebb viszi országukat a szocializmus teljes győzelméhez.

Új feladataik sikeres megvalósításához fogadják szívből jövő jókívánságainkat.

Az önök hazai sikerei, az egész szocialista tábor egyre növekvő ereje és különösen a Szovjetunió dicső győzelmei a kommunizmus építésében, a kozmikus térség meghódításában, a háború megakadályozásában, az általános és teljes leszerelésért és a világbéke megszilárdításáért vívott harcban — olyan kiapadhatatlan erőforrást jelentenek, melyből a mi kommunista pártunk is sok bátorítást, ösztönzést és reményt merít az izraeli politika és az izraeli helyzet megváltoztatásáért vívott nehéz küzdelméhez.

Az izraeli uralkodó körök imperialista politikája — amely szöges ellentétben áll népünk nemzeti érdekeivel — gazdasági, politikai és ideológiai síkon a következőkben nyilvánul meg:

Először: sarkig tárja az ország kapuit a külföldi — elsősorban az amerikai és nyugatnémet — tőkebehatolás előtt, amely leigázza és megbénítja nemzetgazdaságunkat, nyomorba dönti a munkásosztályt és az összes dolgozókat, megfertőzi és demoralizálja a tömegek gondolkodását, és veszélyezteti népünk demokratikus szabadságjogait.

Másodszor: épp a gyarmatosítás lovagjaival és a német militarizmus felélesztőivel, a NATO legagresszívebb, legszélsőségesebb köreivel kötött politikai és katonai szövetséget, általában az ázsiai és afrikai népek, különösen az arab népek felszabadító mozgalmaival szemben.

Harmadszor: állandó izgatást és rágalomhadjáratot folytat a szocialista országok és a kommunista mozgalom ellen.

Az Izraeli Kommunista Párt, amely a béke, a népek barátsága, a nemzeti függetlenség és a társadalmi haladás élharcosa

hazánkban, megalkuvás nélkül, szüntelenül és fáradhatatlanul harcol mind a három fronton.

Harcolunk Izrael felszabadításáért az idegen tőke elnyomása alól; harcolunk a munkásosztály akcióegységéért és egy olyan széles népfront létrehozásáért, amely mindazokat egyesíti magában, akiket sújt a monopoltőke.

Harcolunk azért, hogy Izrael politikája antiimperialista, semlegességi politikává változzon, hogy mi is csatlakozzunk a gyarmatosítás igáját szétzúzó ázsiai és afrikai népek történelmi mozgalmához. Harcolunk azért, hogy Izrael vállaljon szolidaritást az arab népek nemzeti mozgalmával, hogy igyekezzen tárgyalások útján felszámolni az arab—izraeli konfliktust, törekedjen a mindkét nép igazságos nemzeti jogainak kölcsönös elismerésén alapuló megegyezésre és békére. Vagyis: Izrael ismerje el a palesztinai arabok nemzeti jogait, beleértve azt, hogy a menekültek visszatérhessenek hazájukba — az arab országok pedig ismerjék el az izraeli állam létezésének tényét és jogosultságát, beleértve a Szuezi-csatornán való hajózás jogát is.

Harcolunk a reakciós izraeli körök hidegháborút szolgáló szovjet- és kommunistaellenes hadjárata ellen. Elítéljük és helytelenítjük azt a rosszindulatú és nevetséges rágalmat, amely „antiszemitizmussal" vádolja a szocialista országokat és a kommunista mozgalmat. Az antiszemitizmus — mint a fajgyűlölet és sovinizmus minden megnyilvánulása — a kizsákmányolás kapitalista rendszerének terméke, az imperialista reakció harci eszköze a proletariátus, a szocializmus, a kommunizmus ellen. Történelmi igazságnak tekinthetjük azt, hogy a zsidó népi tömegek érdekei egybeesnek az imperializmus, a háború, a reakció, a fasizmus — és mindennemű fajgyűlölet — elleni harccal. Egyedül a szocializmus biztosít a zsidó nép számára is egyenlőséget, biztonságot és felvirágzást.

Kedves elvtársak! Nehéz körülményeink ellenére fennen hordozzuk a marxizmus—leninizmus, a proletár nemzetköziség, a Szovjetunióval és a szocialista tábor valamennyi országával való szolidaritás zászlaját, és biztosítunk mindenkit arról, hogy

Izraelben is el fog jönni, el kell jönnie annak a napnak, amikor a béke és a szocializmus győzedelmeskedik.

Az önök győzelmei és mostani kongresszusuk új erőt és harci kedvet ad nekünk.

Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusa!

Éljen a Magyar Népköztársaság!

Éljen a magyar és az izraeli nép barátsága!

Éljen a népek közötti béke!

Éljen a kommunizmus! *(Lelkes taps, a kongresszus küldöttei helyükről felállva tapsolnak.)*

A SZUDÁNI KOMMUNISTA PÁRT KÜLDÖTTE:

Kedves elvtársak!

Pártunk valamennyi tagjának szívélyes elvtársi üdvözletét adom át pártjuk VII. kongresszusa alkalmából. *(Nagy taps.)* Ugyanakkor hadd fejezzem ki örömünket és elismerésünket azért, hogy a magyar nép, harcokban acélossá edződött pártjának vezetésével ilyen kimagasló eredményeket ért el. A mi népünk is nagyra becsüli az önök munkáját, amellyel sikerült leküzdeniük az ellenforradalom okozta nehézségeket, és meggyorsítaniuk a szocializmus építését. Ez cáfolhatatlanul bizonyítja, hogy a magyar nép osztatlanul követi az önök pártját, mert annak politikája a nép valódi érdekeit szolgálja. Ezek az eredmények fényt vetnek arra a szolidaritásra és testvériségre is, amely a szocializmus és a béke táborába tartozó népek nagy családjában uralkodik. Ezekkel az eredményekkel súlyos csapást mérnek az imperialistákra és lakájaikra, akik kétségbeesett és reménytelen igyekezettel próbálják az úgynevezett „magyar kérdéssel" elterelni a nemzetközi közvélemény figyelmét a létfontosságú kérdésekről. Az önök eredményei kellő választ adnak a revizionistáknak is, akik kétségbe vonták a párt vezető szerepét a szocializmus építésének időszakában.

Kedves elvtársak!

Népünk, amely az Egyiptom elleni imperialista agresszió idején együtt küzdött az egyiptomi néppel, saját tapasztalatain okulva megértette, milyen piszkos szerepet játszottak az imperialisták a magyarországi ellenforradalomban. Hiszen ugyanabban az időben, amikor a Szovjetunióra kígyót-békát kiáltoztak a magyarországi eseményekkel kapcsolatban elfoglalt helyes, internacionalista álláspontja miatt — az ő repülőgépeik Egyiptom városait és falvait bombázták, békés embereket öltek halomra. Az Egyesült Államok agresszív köreit követő imperialista tábor minden eszközt megragad, hogy önökre és az egész szocialista táborra rágalmakat szórjon. Ugyanazok teszik ezt, akik most megpróbálnak a mi hazánkba behatolni, s azt katonai támaszpontjukká változtatni.

Egy évvel ezelőtt Szudánban bevezették a katonai diktatúrát, megtámadták a nép nehéz harcokban kivívott demokratikus jogait, felrúgták az alkotmányt, feloszlatták a parlamentet, betiltották az összes politikai pártot és demokratikus szervezetet. Pártunk és a szakszervezetek számos vezetőjét bebörtönözték. Ezzel szemben szabad kezet adtak az amerikai kémeknek, akik az úgynevezett Amerikai Segélyiroda megalakításának ürügyén jöttek be az országba. De mindezzel nem tudták elérni, hogy feladjuk a harcot. Ellenkezőleg: most még szilárdabb az az elhatározásunk, hogy a végsőkig fogunk harcolni népünkkel mindaddig, amíg végleg meg nem szabadítjuk hazánkat az imperialista elnyomástól. Egészen biztosak vagyunk abban, hogy győzni fogunk, mert tudjuk, hogy nem vagyunk egyedül.

Világszerte hatalmas erők állnak mellettünk a közös ellenséggel szemben.

Tudjuk, hogy amikor hazánk függetlenségének megvédéséért küzdünk, s azért, hogy hazánkat ne változtassák katonai támaszponttá, harcunk legnagyobb támasza: a szocialista tábor ereje és egysége. Küzdelmünk során igyekszünk — ha szerényen is — tőlünk telhetően hozzájárulni e tábor megvédelmezéséhez

az imperialisták és lakájaik, a reakciósok és a revizionisták rágalomhadjáratával szemben.

Kedves elvtársak!

Kongresszusuk olyan időpontban ült össze, amikor a béke hadseregének ereje napról napra gyarapodik és egyre számottevőbb sikereket ér el a nemzetközi feszültség enyhítésében. A béke erői előbb-utóbb arra kényszerítik az imperialistákat, hogy engedelmeskedjenek a népek akaratának, végetvessenek a hidegháborúnak és létesítsenek normális kapcsolatot valamennyi országgal. A béke hadseregének hatalmas erejét mindenekelőtt a szocialista országok hatalmas ereje adja. Ezért olyan fontos az önök kongresszusa és azok a határozatok, amelyeket itt a szocializmus felépítésének meggyorsítására fogadnak el.

Befejezésül, kedves elvtársak, szeretném megköszönni meghívásukat. Tiszta szívemből kívánom, hogy kongresszusuk sok sikerrel záruljon, mutassa meg a helyes irányt a szocializmus további sikeres építéséhez. Jól tudjuk, hogy az önök sikerei a mi sikereink is. Előre tehát, elvtársak, újabb és még nagyobb sikerek felé!

(Magyarul:) Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusa! *(Viharos taps.)*

Éljen a szocializmus tábora és annak vezetője, a Szovjetunió! *(Nagy taps.)*

Éljen a diadalmas marxizmus—leninizmus zászlaja! Éljen a világbéke! *(Lelkes, nagy taps.)*

A TÖRÖK KOMMUNISTA PÁRT KÜLDÖTTE:

(Magyarul szólítja meg a kongresszust:)

Tisztelt delegátusok! Kedves elvtársak! *(Nagy taps.)*

Minket is meghívtak történelmi kongresszusukra. Tiszta szívből köszönjük a Török Kommunista Párt iránt tanúsított figyelmet és a vendégszeretetet. Tudják jól: a kalandorpolitiku-

sok Törökországot az imperialisták agressziós tömbjeihez kötötték, és népünket, anyaföldünket félelmetes katasztrófa felé sodorják. De népünk élni akar! Nem akar megsemmisülni sem az amerikai imperialisták és Rockefeller, sem a török bankárok és földesurak érdekében. Népünk az egész világ népeivel békében akar élni. Békét akar az egész földön. Azt akarja, hogy Törökországban demokrácia legyen.

Azok, akik reggel és este összetett kézzel a dollárhoz imádkoznak a felbérelt sajtóban, az ankarai rádióban, az Egyesült Nemzetek Szervezetében, általában mindenütt és minden alkalommal — a Magyar Népköztársasággal szemben a legundorítóbb provokációtól sem riadnak vissza. Bármit is írjanak azonban, mindhiába. *Már nem tudják hosszú ideig becsapni népünket. A napot nem lehet eltakarni.* Magyarország népe biztonsággal halad a fényes és ragyogó szocializmus felé.

Engedjék meg, hogy felolvassam a Török Kommunista Párt kongresszusukhoz küldött üdvözlő üzenetét.

„A Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának!

A Török Kommunista Párt és Központi Bizottsága dicső kongresszusukat szívből jövő forró, testvéri érzésekkel üdvözli.

Hazánk, a török nép, nagyon nehéz napokat él. A gyarmatosítók és az amerikai imperialisták nemzeti függetlenségünkre és alapvető jogainkra támadtak. Országunk gazdaságára, hadseregére és mindenre rátették a kezüket. Ezek az imperialisták, a dolláron bérelt nemzetellenes körök, a demokrácia- és békeellenes ankarai kormány segítségével a NATO-hoz és a CENTO-hoz hasonló támadó tömbökhöz kötöttek bennünket. Területünket harctérré, nagy szomszédunk, a Szovjetunió és a népi demokratikus országokkal szemben »ugródeszkává« akarják tenni. A török hadseregre azt a legdicstelenebb feladatot róják, hogy Közel- és Közép-Keleten az amerikai és angol olajtársaságok őre legyen, a nemzeti felszabadító mozgalmak eltiprásának pedig csendőre. Az amerikaiak területeinken hadszínteret, rakétatámaszpontokat és atomraktárakat létesítenek. E hábo-

rús előkészületek súlyos költségei — tíz év alatt húszmilliárd török font — az ország gazdaságát szétzilálták és lerombolták. A drágaság, a munkanélküliség a rakéta gyorsaságával terjed. A széles néptömegeket nagy katasztrófák mélységébe taszították. Szép Törökországunk a nép számára pokollá vált, 700 büntetőintézete börtönné változtatta.

Országunkban ma a szó legteljesebb értelmében antidemokratikus a rendszer. Rendőrállam vagyunk. A néppel szemben, a munkásosztállyal szemben, a nemzeti kisebbségekkel és különösen a kurd néppel szemben alkalmazott terror teljes hevességgel tombol. Az ankarai kormány, amely külpolitikájában a hidegháborús elemek békeellenes politikáját támogatja, az országon belül az államgépezet összes eszközeivel eltiporja a haladó és demokratikus erőket.

E nyomás ellenére a különböző néprétegekben napról napra erősödik az amerikai szolgasággal és a rendőri rendszerrel szemben megnyilvánuló elégedetlenség. A »független, semleges, demokratikus, békeszerető Törökország« gondolata gyökereket ereszt. A Nemzeti Felszabadító Frontban való egyesülés eszméje a nép között erősödik. A Török Kommunista Párt, amely kemény és nehéz körülmények között harcol, azon fáradozik, hogy népünk alapvető ügyét, a nemzeti felszabadulásért és a demokráciáért vívott harcát megszervezze.

A Török Kommunista Párt
Központi Bizottsága."

(A kongresszus részvevői helyükről felállva, hosszan, melegen megtapsolják a Török Kommunista Párt küldöttét.)

JESÚS LARA,

a Bolíviai Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja:

Elvtársak!

A Bolíviai Kommunista Párt forró üdvözletét hozom a Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának. A Bolíviai Kommunista Párt örömmel határozta el, hogy képviselteti magát ezen a kongresszuson, amely egybegyűjti az MSZMP gyümölcsöző tapasztalatait a gyengeségek leküzdése, a párt eddigi vonalvezetésének megerősítése, harci fegyvereinek megújítása végett.

A Bolíviai Kommunista Pártnak sokat kell tanulnia az MSZMP-től, amely legyőzte azt az iszonyatos vihart, amelyet a nemzetközi imperializmus zúdított rá.

A Bolíviai Kommunista Párt még nagyon fiatal. Még tizedik évfordulóját sem érte el. A párt, akárcsak a legtöbb latinamerikai kommunista párt, rendkívül kedvezőtlen körülmények között vívja harcát egy olyan ellenséggel, amely az összes fegyverekkel és kedvező hadállásokkal rendelkezik. A latinamerikai országok közül talán egyikbe sem igyekszik olyan mélyen behatolni közös ellenségünk, az észak-amerikai imperializmus, mint éppen Bolíviába. És az is bizonyos, hogy a bolíviai nép ellenáll e behatolásnak.

Jóllehet, az amerikai imperialistáknak sikerült hatalmukba keríteniük olyan jelentős nemzeti kincseinket, mint a petróleum, a fa, a radioaktív ércek. Ennek elérésére hosszú, fegyverszünet nélküli, gazdasági háborút kellett indítaniuk a bolíviai kormány ellen. Először felfüggesztették az ón vásárlását — az óntermelés nemzetgazdaságunk oszlopa —, később olyan árat fizettek érte, amely még a termelési költségeket sem érte el. Nyílt versenytárgyalásokon elfecséreltették az ország

devizakészletét, hogy inflációt idézzenek elő. A világpiacon megakadályozták érceink szabad eladását, valamint az érc feldolgozásához szükséges kohók felállítását, sőt megsemmisítették a már működőket is. A hírhedt 4. pont révén beavatkoztak országunk alkotmányos életébe. Végül arra kényszerítették a kormányt, hogy az észak-amerikai kereskedelem számára vámelőnyöket biztosító, úgynevezett stabilizációs rendeletet alkosson, amelynek következménye: *a nemzeti ipar elsorvadása, munkanélküliség, éhség és nyomor.*

Következésképpen a Bolíviai Kommunista Párt az észak-amerikai imperializmusban látja az ország fő ellenségét. Ellene minden fronton, minden eszközzel harcolni kell.

Ma még erőink csekélyek, tapasztalataink is hiányosak, s ezért nagy sikerekkel nem büszkélkedhetünk. De harcunk népünk öntudatra ébresztését, a szunnyadó imperialistaellenes érzések felébresztését szolgálja. Ez az öntudat már most különböző formákban megmutatkozik, s ez gondot okoz az Egyesült Államok Külügyminisztériumának. Amikor egy észak-amerikai folyóiratban az imperialisták azt a szándékukat közölték, mely szerint megengedik, hogy Bolívia területét felosszák a szomszédos országok — a néptömegek az észak-amerikai követség helyiségeinek megtámadásával fejezték ki tiltakozásukat, La Paz utcáin pedig elégették az amerikai zászlót. Amikor nemzeti kincseink, például a petróleum megvédéséről van szó, tömeggyűléseken leplezzük le a monopolisták kielégíthetetlen mohóságát.

Harcai közben Bolívia népe egyre jobban megértette annak parancsoló szükségességét, hogy kormánya diplomáciai és kereskedelmi kapcsolatokat létesítsen a Szovjetunióval és a szocialista tábor többi országával. Ilyen értelemben nyilatkoztak a bányák, a gyárak, az építkezések, a közoktatás dolgozói. Gyűléseiken jelentős nyomást gyakoroltak a kormányra. Végül is sikerült elérnünk, hogy a törvényhozó testület olyan törvényt alkotott, amely elrendelte a diplomáciai és kereskedelmi kapcsolatok felvételét a Szovjetunióval és a többi szocialista or-

sággal. A köztársasági elnök meg sem kísérelte megvétózni ezt a törvényt. Ez azt jelentette, hogy az Egyesült Államok Külügyminisztériumának nyomása ellenére, rövid időn belül érvényt kellett szerezni e törvényeknek.

Népünk legfontosabb érdeme az, hogy harcai során felismerte az osztályellenséget. 1952-ben megdöntöttük az utolsó katonai diktatúrát, és a munkások azóta is megőrizték fegyvereiket, megakadályoztak több államcsínyt, amelyet a szélsőjobboldali reakció, a fasiszta jellegű, munkásellenes szocialista falangisták segítségével kísérelt meg.

A bolíviai munkások néhány jelentős szabadságjog gyakorlását kivívták már. Így például a szakszervezeti szervezkedést, a jobb munkafeltételek követelésének jogát stb. A bolíviai munkások jól tudják, hogy a jelenlegi kormány az Egyesült Államokat kiszolgáló reakciós kormány, amelynek politikája sérti a nemzet, a dolgozók érdekeit. Ennek ellenére védik, mert tudják, hogy egy szélsőjobboldali kormány megsemmisítené szerzett jogaikat, és még rosszabbá tenné az élet- és munkafeltételeket. Tudják, hogy jelenlegi jogaikat mindenáron meg kell őrizniük, és már megmutatták, hogy erre készek, akár életük feláldozásával is.

Országom kommunista pártjának megbízásából sok sikert kívánok kongresszusuknak. Kívánom, hogy az MSZMP és a magyar nép biztos léptekkel haladjon előre a szocializmus építésének útján, hiúsítsa meg a nemzetközi reakció ez ellen irányuló kísérleteit, és teremtse meg a szükséges feltételeket ahhoz, hogy egy nem távoli reggelen e nagyszerű országra ráragyogjon a csillogó Keletről a kommunizmus gyönyörű napja. *(Nagy taps. A jelenlevők helyükről felállva tapsolnak.)*

KISS JÁNOS,

a XIII. kerületi Pártbizottság első titkára:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

A napirend harmadik pontja, a Központi Bizottság javaslata a szervezeti szabályzat módosítására, nagyon fontos része a kongresszus munkájának. Itt olyan alapvető pártokmányról, a párt alkotmányáról van szó, amely a párt belső életét, munkájának szervezeti kereteit, a párt egész gyakorlati tevékenységét szabályozza, s rögzíti azokat a kötelességeket és jogokat, amelyek szerint minden pártszervnek, minden kommunistának dolgoznia kell.

Visszapillantva az elmúlt időszakra, meg kell állapítanunk, hogy az MDP vezetősége azért szakadt el a dolgozó tömegektől, mert a pártban sem volt meg az egység. Nagymértékben megsértették a lenini normákat; nem tartották be következetesen a demokratizmust és a centralizmust sem a legfelsőbb, sem az alsóbb szervek. A kollektív vezetés elve helyett a személyi kultusz, az egy ember vagy kevés ember akarata érvényesült. A bírálat és az önbírálat sem tudott kibontakozni.

Ma a pártban a vezetés jó, következetes, a leglényegesebb kérdésekben kollektíven határoz. A Központi Bizottság minden fontos kérdésről rendszeresen tájékoztatja az alsóbb szerveket. Ez továbbra is elengedhetetlen feltétele annak, hogy a helyi pártszervek, pártszervezetek megfelelően dolgozhassanak. Nagyon jónak tartom, hogy a párt olyan munkastílust honosított meg, amelyben érvényesül az az alapvető marxista—leninista elv, hogy a párt tanítja a tömegeket, tanítja a munkásosztályt, s egyben tanul is tőle.

A pártban ma a bírálat és az önbírálat egészséges légköre uralkodik. Ez a párt fejlődésének fontos biztosítéka. A tagság általában jól politizál, s ahol szükségét látja, keményen bírál, beleszól a helyi politika kialakításába. Éppen *ezért meg kell becsülni a taggyűléseket, módot kell adni, hogy a párttagság mindig kifejthesse véleményét.* (Nagy taps.)

ÁRVAI ISTVÁN,

Szolnok megye küldötte:

Tisztelt pártkongresszus!

Szolnok megyének az a területe, ahol dolgozom, ez év elejéig a mezőgazdaság szocialista átalakítása szempontjából elmaradott terület volt. Az átalakítás meggyorsítása végett maga az élet kényszerítette rá a járási pártbizottságot, hogy behatóan foglalkozzon a tömegszervezetek és tömegmozgalmak problémáival.

A kommunisták legjobbjait küldtük a tömegszervezetekbe és tömegmozgalmakba. A tapasztalat azt mutatja, hogy a tömegszervezetek nagyon sok és hasznos segítséget adtak a pártnak.

Megyénket sok bírálat érte, mert egyesek nem értették meg, hogy a tömegszervezetekkel való foglalkozás, azok felhasználása segíti a szövetkezeti mozgalom szervezését is. A tények azonban azokat igazolták, akik a tömegszervezetek és tömegmozgalmak támogatásától nagy eredményeket vártak.

E politikai tevékenység kedvező hatását most a szocialista átszervezés után a párt sorainak erősödésében is tapasztaljuk. A járásban 30 új termelőszövetkezet alakult a tavasszal. Mindben működik már pártszervezet, és 118 tagjelölttel erősítették a párt sorait. Nagy gondot fordítottunk arra, hogy mindjárt mindenütt létrehozzunk egy kommunista magot, néhány elvtársból álló pártszervezetet. Ahol erre szükség volt, még más pártszervezetekből is a szövetkezetekbe küldtük a legrátermettebb elvtársakat.

A párt és a pártszervezetek erősítése mellett a tömegszervezetek munkáját is erősíteni kell. Nyilvánvaló, hogy nemcsak a párton belül kell kialakítani az új munkamódszereket, javítani a vezetés színvonalát. A tömegszervezetek és tömegmozgalmak irányításában is keresni kell az újat.

A KISZ-nek azt javasoltuk, hogy mindenekelőtt abban segítse a pártot, hogy *győzze meg a fiatalokat: ne menjenek a faluból*

a városba, a szövetkezetekben erősítsék és fejlesszék a munkát. Ugyancsak pártmegbízatásként javasoltuk: tevékenykedjenek a 30 mázsás holdankénti kukoricatermés eléréséért. A nőtanácsot arra ösztönözzük, hogy a baromfitenyésztést, annak nagyarányú fejlesztését vegye a kezébe.

Járásunkból sok elvtárs üzent a kongresszusnak: *a pártvezetés úgy vigyázzon a párt egységére, mint amilyen gondossággal ápolja a kertész a virágot.* Ez az egyszerű megfogalmazás is tanulságos lehet a pártvezetésben dolgozó elvtársaknak.

A szervezeti szabályzat módosítására vonatkozó javaslatot a Szolnok megyei küldöttek nevében elfogadom, és sok sikert kívánunk az újjáválasztandó Központi Bizottság tagjainak a további munkához. *(Taps.)*

MAROS JÓZSEFNÉ,

az V. kerületi Pártbizottság első titkára:

Kedves elvtársak!

A pártban meghonosodott új munkastílusnak köszönhető, hogy a párt régi harcosai, a több évtizedes mozgalmi múlttal rendelkező, rendszerint már nyugdíjas elvtársak — akiknek egész életét a párt, a nép ügyéért folytatott harc töltötte ki — korukat meghazudtoló lendülettel vesznek részt a pártmunkában. A párt forradalmi múltját becsüljük meg akkor, amikor ezeknek az elvtársaknak régi mozgalmi tapasztalatait hasznosítjuk a párt életében, munkájában.

A párt és az ország előtt nagy feladatok állnak. A politikai felvilágosító nevelőmunkát ma lényegesen kevesebb párttag segítségével kell megoldani. Ezért rendkívüli jelentősége van a kommunisták öntevékenységének, aktivitásának, és a párttal szimpatizáló pártonkívüliek áldozatkészségének is.

Kétségtelen, hogy a párttagság aktivitása az 1956 előtti helyzethez képest óriási fejlődést ért el. Az V. kerületben a

párttagság 45—50 százaléka vesz részt társadalmi munkában, különféle pártfeladatok megoldásában.

Most már megerősödtünk annyira, hogy ésszerűen lehet elosztani az erőket, a feladatokat, de minden párttagot be kell vonni a munkába. Azokat is, akik legtöbbször nem rosszindulatból, hanem inkább kényelemszeretetből, esetleg elbizakodottságból nem végeznek társadalmi munkát. A kommunisták aktivizálása azonban nem lehet csupán a pártvezetőség feladata, ez a párttagok belső igényéből fakadjon. Ez elengedhetetlen tényező a párt és a tömegek kapcsolatának erősödésében.

Helyeslem a szervezeti szabályzatnak azt a módosítását, amely a bírálat elfojtói ellen kemény szankciók alkalmazását javasolja. Fel kell lépni az őszinteség hiánya ellen is, mert ilyen jelenségekkel még gyakran találkozhatunk.

Szeretnék a minisztériumi pártszervezetek hatáskörének növeléséről is szólni. Az MDP-nek is volt egy határozata a minisztériumok pártszervezetének munkájáról, azonban ez a feladatok megoldásához nem adott hatáskört. Az ellenforradalmat követő időben e tekintetben is lényegesen megváltozott a helyzet. A pártszervezetek hatékonyan segítették a minisztériumok munkáját. Különösen az ipari minisztériumokban az elmúlt év folyamán szinte az élet vetette fel azt a követelményt, hogy a pártszervezet ellenőrizze az egyes igazgatóságok, főosztályok kommunista vezetőinek munkáját.

A mostani határozat bizonyítéka annak, hogy a Központi Bizottság a jövőben hatékonyabban kíván támaszkodni a minisztériumi pártszervezetek, a minisztériumokban dolgozó kommunisták munkájára. Biztosra veszem, hogy a minisztériumi pártszervezetek nemcsak az állami vezetés megfelelő támaszai, de egyben a fogyatékosságok, a hibák kemény bírálói is lesznek. A minisztériumi pártszervezetek lépjenek fel a bürokratizmus és a maradiság ellen.

A kerületünkben levő 14 miniszteriális szervben ötezer kommunista dolgozik. Közülük sokan a munkásmozgalom régi harcosai, 65 százalékuk munkás- vagy parasztszármazású.

A minisztériumokban dolgozó kommunisták 40 százaléka végezte el nehéz, felelősségteljes munkája közben az egyetemet, mert úgy érezte, tartozik a pártnak azzal, hogy jó szakemberévé váljon annak a területnek, amelyre helyezték. A pártszervezeteknek segíteniük kell a népgazdaság e területein dolgozó kommunistákat, hogy munkájukat minél jobban végezhessék. Olyan szellemet kell teremteni, hogy őszinte vonzalom éljen a kommunistákban az új iránt. *(Taps.)*

JAKAB SÁNDOR,

a Nógrád megyei Pártbizottság első titkára:

Tisztelt kongresszus!

Mélységesen egyetértek a szervezeti szabályzat módosításával, amely szerint a bírálat elfojtóját pártfegyelmi úton is felelősségre kell vonni.

Példákkal lehet bizonyítani, hogy abban a nagy társadalmi átalakulásban, amelynek részesei vagyunk, elengedhetetlen a bírálat és önbírálat. A kritikát-önkritikát nem szabad leszűkíteni csupán az egyes személyek tevékenységével való foglalkozásra, hanem úgy kell tekinteni, mint fejlődésünk egyik lényeges mozgatóját.

A bíráló szellem sokat fejlődött, és ma olyanok is véleményt mondanak a párt politikájáról, annak végrehajtásáról, akik azelőtt éveken keresztül nem szólaltak meg. Az is örvendetes, hogy amikor a dolgozók a közösség érdekeit sértő jelenségeket tapasztalnak, szóvá teszik azokat.

A bírálat fejlődése nagyon pozitív jelenség, *de ebben a kérdésben még nem történt döntő fordulat pártunkban, társadalmi életünkben.* Még élnek — és néha találóak is — az olyan közmondások: „Ne szólj szám, nem fáj fejem" vagy „Hallgatni arany". Egyesek olykor még durvább eszközöktől sem riadnak vissza a bírálat elfojtására.

Egy vasutas elvtársunk például Füzesabonyban egy értekezleten bírálta a miskolci MÁV Üzletigazgatóságot. Még haza sem ért az értekezletről, amikor már megérkezett a távirat, hogy 24 órán belül adjon igazoló jelentést, miért, milyen alapon mondotta el véleményét. Ez ügyben az Igazgatóság két osztálya is berendelte „beszélgetésre".

A dolgozók sok jóindulattal, tenniakarással, hazafias és kommunista lelkesedéssel emelnek szót a visszásságok, mulasztások láttán. Amit elmondanak, azt a legfontosabbnak tartják. Nem ismerik és sokszor nem is ismerhetik a nagyobb összefüggéseket, és emiatt is néha nem minden részletükben helytállók megjegyzéseik. Sokszor ilyen pontatlanságok miatt a bírálatot teljes egészében visszautasítják, ahelyett, hogy megmagyaráznák, milyen vonatkozásban nem helyes a szavát felemelő munkás, dolgozó álláspontja, s miben van igaza.

A bírálat elfojtásának egyik formája az is, ha szóban elfogadják a bírálatot, elismerik a hibákat, de kijavításukra lényeges intézkedés nem történik.

Az újítómozgalomban, amikor megvizsgáltuk, mi az oka, hogy az újítások száma egyes üzemekben csökkent, azt tapasztaltuk, hogy ez olyan helyeken a legjellemzőbb, ahol az elfogadott újításokat nem alkalmazzák. Nem az növeli a vezető tekintélyét, ha formálisan elismeri az elkövetett hibát, hanem mindenekelőtt az, hogy ha elismerte, ki is javítja azokat. *Nem a bírálat csökkenti a vezető tekintélyét, hanem az, hogy elmulasztja megszívlelni azt.*

Nekünk minden fokon és minden vonatkozásban a szabad véleménynyilvánítás légkörét kell meghonosítanunk és biztosítanunk. E tekintetben is a vezető szerveknek kell példát mutatniuk. Kérniük, igényelniük kell az alsóbb szervek segítségét, sőt a pártonkívüliek véleményét is.

Az új szervezeti szabályzatot széles körben ismertetni kell a tagjelöltekkel és a párttagokkal. A szervezeti szabályzat módosítását elfogadom. *(Taps.)*

TÓTH GYULA,

Vas megyei küldött:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

A kongresszuson sok szó esett a vezető szervek munkájáról, s a felszólalók mindannyian elismerően nyilatkoztak a megjavult tájékoztatásról, irányításról. Kétségtelen, hogy *az alsóbb pártszerveknél is észlelhető fejlődés e téren.* A járási pártbizottságok ténylegesen működő politikailag irányító szervezetté váltak, a fő kérdéseket helyesen választják ki és tűzik napirendre, üléseik hasznosak, jó határozatokat hoznak.

Minden párttagnak konkrét feladatokat kell kapnia, s ezeket a pártszervezeteknek rendszeresen ellenőrizniük kell. Véleményem szerint a falusi pártszervezetek összetételükben most kezdenek igazán olyan pártszervezetekké válni, amelyekben tekintélyes számban vesznek részt egyénileg dolgozó parasztok és tsz-tagok is.

Nagyon fontos most a falusi pártszervezetek megerősítésében az ideológiai munka. A kommunistákra vár az a feladat, hogy a téves nézetek ellen felvegyék a küzdelmet.

Feltétlenül fokoznunk kell tehát a falusi pártszervezetekben a politikai nevelőmunkát, mert enélkül nem tudjuk megoldani azt a nagy átalakulást a parasztok gondolkodásában, amely a nagyüzemre való áttéréssel, a termelőviszonyok megváltozásával kapcsolatos. *(Taps.)*

ZÁRSZÓ A HARMADIK NAPIRENDI PONTHOZ

MAROSÁN GYÖRGY:

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

Meglehetősen könnyű a helyzetem, annál is inkább, mert a párt szervezeti szabályzatának módosítását a pártszervezetek vezetőségválasztó taggyűléseken megvitatták. Néhány gondolatot szeretnék a vitából kiragadni, amelyekkel kapcsolatban javasolom, hogy a kongresszus szavazza meg az előterjesztett szervezeti szabályzatot.

Az egyik az a figyelemre méltó megjegyzés volt, ami mellett nem szabad csak egyszerűen elmenni, hogy ma már nem lehet „basáskodni" a párttagság felett, mert az ilyen basáskodót vagy megbírálják, vagy esetleg vissza is hívják. Ebből az következik, hogy a mi párttagságunk fejlődött, méghozzá az ellenforradalom elleni harcban nőtt fel, és minden vezető pártmunkásnak nagyon komolyan tekintettel kell lennie arra: itt nem gyerekekről, hanem harcosokról van szó, itt tehát vezetni és nem „basáskodni" kell. Ez a párt munkastílusához tartozik.

A másik kérdés, amit nagyon figyelemre méltónak tartok: a párttagságnak nemcsak jogai, hanem kötelességei is vannak. Miért tartottam szükségesnek ezt kiemelni? Mert a jogok és a kötelességek nem választhatók el egymástól, ennek a kettőnek együtt kell érvényesülnie. Annak a párttagnak, aki kezét a jogok felé nyújtja, legalábbis kétszeresen kell nyújtania kezét a kötelességek felé. Miért tettem ezt szóvá? Mert nekünk másfél évvel ezelőtt komoly harcot kellett folytatnunk azért, hogy pártunkban ne üthesse fel a fejét az állampolgári jogok mellett valamilyen különleges kommunista jogoknak a rögzítése. A párt meglehetősen éles harcot folytatott ez ellen, s harcol most is. Érkeztek hozzánk levelek is e kérdésről, de ezeket nem vettük figyelembe, mert mi a párt szervezeti szabályzatában soha nem fogunk különleges kommunista jogokat

rögzíteni — különleges kommunista kötelességeket annál inkább!

Az egyik felszólaló elvtárs említette meg, hogy a párt szervezeti szabályzata nagyon jelentős dolog, s ne csak akkor ébredjen ennek tudatára a párttag, amikor esetleg felelnie kell azért, mert megsértette a párt szervezeti szabályzatát. Nem elég az, ha a szervezeti szabályzat a zsebben lapul.

Beszéljünk a szervezeti szabályzatról, mert ez a mi alkotmányunk, ez a mi törvényünk, s ennek ismerete nemcsak hibák elkövetésétől óv meg, hanem lehetővé teszi, hogy az egészséges politikai légkört tovább fejlesszük pártszerű munkastílussá, pártszerű emberi magatartássá.

Nagyon vigyázzunk arra, hogy a múlt hibái még tendenciában se térjenek vissza.

Úgy érzem, ha a pártkongresszus a szükséges módosításokat jóváhagyja, akkor tanácskozásunk után nem csupán a kongresszus elvi, politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális kérdései kerülnek napirendre a pártszervezetekben, hanem a párt szervezeti szabályzata is, mint a kommunisták törvénye, amelyet egy haladó világnézet hozott létre, s amelynek erkölcsi törvényei ma csak a kommunistákra vonatkoznak, de amelyeket a talán nem is oly távoli jövőben minden ember magáévá tesz. *(Nagy taps.)*

Az elnök szavazásra tette fel a szervezeti szabályzat módosítására vonatkozó javaslatot, amelyet a küldöttek egyhangúlag elfogadtak.

A KÖZPONTI REVÍZIÓS BIZOTTSÁG JELENTÉSE

ELŐADÓ:

FODOR GYULA ELVTÁRS

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

A Központi Revíziós Bizottság megbízásából jelentést teszek a kongresszusnak az országos pártértekezleten történt megválasztásunk óta végzett munkánkról.

A szervezeti szabályzatnak és a vonatkozó határozatoknak megfelelően ellenőriztük a párt és pártintézményeink gazdasági tevékenységét, pénztárait, az apparátusban folyó ügyintézést és a munkáslevelek, bejelentések elintézésének módját. Segítettük a budapesti és megyei revíziós bizottságok működését.

A párt gazdálkodása a beszámolási időszakban kedvezően alakult, költségvetései, a takarékosság szempontjainak érvényesítése mellett, megfeleltek a szükségleteknek.

1. A költségvetés bevételi oldalát részleteiben vizsgálva megállapítottuk, hogy a párt bevétele az 1958. évben 38 százalékkal több volt, mint az 1955. évben.

A bevételek csaknem 60 százaléka tagsági díjból, további 40 százaléka a pártintézmények és pártvállalatok, elsősorban a sajtó, a propagandaanyag és könyvkiadás jövedelméből eredt.

A tagdíjfizetést pártszervezeteinkben több alkalommal megvizsgáltuk. Megállapítottuk, hogy pártszervezeteink, pártbizottságaink általában jól végezték ezt a feladatukat. Különösen jó munkát végeztek a budapesti, Komárom, Hajdu, Szolnok, Fejér és Szabolcs megyei kommunisták.

A tagsági díjból eredő bevételek összege 1958-ban ugyanannyi volt, mint 1955-ben kétszer akkora teglétszám mellett. Ez az eredmény igen nagy jelentőségű. A tartós fejlődést mutatja, hogy 1959 első félévében az egy főre eső tagsági díj 15 százalékkal magasabb, mint 1958 hasonló időszakában volt.

A tagdíjbevétel eredményes alakulása az életszínvonal emelkedésén kívül a párt erősségét, belső fegyelmének megszilárdu-

lását, a kommunistáknak a párthoz való ragaszkodását bizonyítja.

A pártvállalatok és intézmények eredményei a pártsajtó és a politikai irodalom iránti érdeklődés növekedését mutatják. A Kossuth Könyvkiadó egyes időszerű kiadványai például 50 000—60 000 példányban jelentek meg és fogytak el. Megnőtt az érdeklődés az ideológiai kiadványok iránt is. A nemrég kiadott „Politikai gazdaságtan" tankönyv 55 000, a filozófiai 35 000 példányban jelent meg, és a jelek szerint ezeket rövidesen újabb kiadásoknak kell követniük.

Az ellenforradalom előtti és alatti időkben a revizionisták igyekeztek lejáratni a politikai irodalmat, elriasztani a dolgozókat annak olvasásától. Sajnos, az ellenség ezirányú tevékenységét elősegítette a kiadványok sok esetben élettelen, sablonos tartalma, valamint az, hogy a politikai könyvkiadás nem vette kellően figyelembe a dolgozókat foglalkoztató problémákat.

Ez a helyzet megváltozott. A Kossuth Könyvkiadó kiadványai tartalmukban általában jobbak, választ adnak a dolgozók kérdéseire, ezért szélesebb rétegek vásárolják és olvassák. Hasonló a helyzet a pártlapoknál is.

2. A költségvetés kiadási oldalának vizsgálata azt mutatja, hogy 1957 óta a kiadások évenként emelkedtek. Ezt főként a régi párthelyiségek rendbehozatala, újak létesítése, a pártoktatás kiterjesztése és az is okozta, hogy megnövekedtek a párt feladatai.

Ha figyelembe vesszük, hogy párthelyiségekkel a múltban elég szegényesen voltunk ellátva, akkor érthető, hogy ezen a területen kiadásaink — átmenetileg — megnőttek. Sok párthelyiséget társadalmi munkával hoztunk rendbe, amiben a pártonkívüliek is nagy számban segédkeztek. A pártonkívüliek által nyújtott segítség jelentős azért is, mert mutatja pártunknak a tömegekkel egyre erősödő kapcsolatát.

Pártházaink rendezettebbek, mint bármikor voltak. Felszerelésük kulturáltabb, nagy részükben már könyvtár, rádió, több százban televízió is van. Így alkalmasabbak arra, hogy a helyi politikai élet központjaivá váljanak.

A párt megnövekedett feladatainak ellátására a Központi Bizottság három új öthónapos pártiskolát és ugyanennyi új esti egyetemet létesített. Megnyitotta a pártfőiskolát és kiszélesítette a propaganda-tanfolyamokat.

A Központi Revíziós Bizottság úgy látja, hogy a kiadások emelkedése indokolt volt. Az összkiadások az emelkedés ellenére is jelentősen alatta maradnak az 1955. évi kiadásoknak.

A megtakarítások egyik oka — mint Kádár elvtárs is elmondotta —, hogy a nagyobb feladatokat 40 százalékkal kisebb függetlenített apparátus látja el, mint 1955-ben. A rendszeres pártmunkát végző elvtársak köre egyre szélesedik. Különösen jó példával járnak elöl pártunk régi harcosai.

Éppen ezért úgy látjuk, hogy helytelenek azok a törekvések, amelyek — megfelelő indok nélkül — az apparátus létszámának növelésére irányulnak. A létszám növelése helyett tovább kell fejleszteni a párt munkastílusát, sokkal jobban kell támaszkodni a választott pártszervekre, párttagjainkra, akik szívesen vállalnak feladatokat, és meg kell szüntetni a még helyenként előforduló bürokratikus módszereket, a felesleges papírmunkát.

3. A Központi Revíziós Bizottság a párt gazdálkodásának ellenőrzése során egyes területeken hiányosságokat is megállapított. A tagdíjfizetésnél például egyes helyeken még nem mindig érvényesítik a szervezeti szabályzat előírásait, egyes pártszervezetek pedig nem tartják be az elszámolás rendjét.

A pártsajtó és a könyvkiadás területén végzett vizsgálataink is azt mutatták, hogy itt, a javulás ellenére, még sok tennivaló van. A pártkiadványok terjesztése a pártszervezetek jelentős részében még nem folyik rendesen. Leggyengébb a munka Borsod, Szabolcs és Vas megyékben, ahol a pártszervezeteknek csupán 65—70 százalékához jutnak el a kiadványok.

Különösen fel kell figyelni arra a hiányosságra, hogy nem használják fel eléggé a kiadványok által nyújtott lehetőségeket a politikai munkában.

Pártházaink rendbehozatalánál is fordultak elő apróbb hibák. Egyes helyeken a járási pártbizottságok elhanyagolták az alap-

szervezeti helyiségek rendbehozatalát, és csak hosszas vita után értették meg e kérdés politikai fontosságát.

Hibaként említjük meg azt is, hogy a gazdálkodás tervszerű, rendszeres ellenőrzését a pártgazdasági szervek — napi munkájuk és a helyreállítási feladatok mellett — csak késedelmesen szervezték meg.

A hiányosságok egyik oka a még több helyen tapasztalható régi szemlélet, amely szerint a párt gazdálkodásában az előírások betartása csak munkatöbbletet, bürokráciát jelent, és így elhanyagolható. Pedig a pontos rendtartás, a határozatok végrehajtása erősíti a kommunista fegyelmet, egyszerűsíti az ellenőrzést. Mindenütt érvényesíteni kell azt az álláspontot, hogy szerényen gazdálkodjunk. Pártunk ügyvitelének és gazdálkodásának az előírások betartásában is példát kell mutatnia az állami szerveknek és vállalatoknak.

A Központi Revíziós Bizottság a Központi Bizottság osztályain, a többi revíziós bizottság a maga területén többször ellenőrizte az ügyintézést és az ügykezelést. Pártszervezeteink jobban foglalkoznak ezzel, mint korábban, de még most is több hiányosság fordul elő.

A közelmúltban tartott ellenőrzés alkalmával tapasztaltuk, hogy a tag- és tagjelöltfelvételeket többségükben három hónap alatt elintézik, de mintegy 16—18 százalékban hat—nyolc, sőt tíz hónapig kénytelen várni a kérelmező, hogy tagjelölt-igazolványát vagy tagkönyvét megkapja. Pártbizottságainknak biztosítaniuk kell, hogy az új párttagok időben megkapják igazolványaikat, és pártokmányaik rendben legyenek.

Figyelmet érdemel az is, hogy igen jelentősen emelkedett a különböző jelentések, szervezeti ügyiratok száma. Ezalól csak néhány pártbizottság kivétel. Nyilvánvaló, hogy az ügyiratok számának bizonyos emelkedése indokolt, de az emelkedés mutatója lehet a munkastílus torzulásának is. Meg kell nézni, hogy az emelkedés nem azt jelenti-e, hogy a személyi vezetést írásbeli utasításokkal akarják pótolni.

Az alapszervezeteknél viszont inkább az a jellemző, hogy

nem foglalják írásba a legfontosabb határozatokat, döntéseket sem. Ez akadályozza a folyamatos munkát. Egyes pártszervezetek ügyei az okmányok hiánya miatt csak a titkár és a vezetőségi tagok emlékezetére vannak bízva.

A hibák oka itt is az, hogy az elvtársak egy része lebecsüli, bürokráciának tartja az előírások betartását. Pedig csak az a bürokrácia, ami lassítja vagy megakadályozza az ügyek érdemi elintézését. Az ügykezelési előírások pontos betartása, az iratok gondos kezelése, a párt- és állami titkok megőrzése nem bürokrácia, hanem minden párttag egyik legfontosabb kötelessége.

Tisztelt elvtársak!

A dolgozók a Központi Bizottsághoz és a párt központi lapjához évente több mint 50 000 levelet írnak. Leveleik a párt és a tömegek közötti kapcsolat rendkívül fontos megnyilvánulásai.

A párt vezető szervei a beszámolási időszakban több ízben hoztak határozatot és tettek intézkedést a dolgozók leveleivel kapcsolatos munka megjavítására. Megerősítették a munkáslevelezéssel foglalkozó szerveket, és ezek mellé tapasztalt pártmunkásokból széles aktívahálózatot létesítettek.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a levelek túlnyomó többségére az intézkedő szervek a párt határozatainak megfelelően válaszolnak. A szükséges intézkedéseket megteszik és erről a levélírót értesítik. A jelentősebb ügyeket közvetlenül az apparátus dolgozói vizsgálják meg.

Megállapíthatjuk, hogy a kommunista humanizmus, az emberekről való gondoskodás az ügyek intézésében is egyre jobban érvényesül. Sok levélíró köszönte meg ügye elintézését pártszervezeteinknek.

Az elért eredmények ellenére sem lehetünk elégedettek. Igen sok levélből kitűnik, hogy a levélíró már több alsóbb szervhez fordult, de ügyét ott nem intézték el, javaslatait nem vették figyelembe, ami arra késztette, hogy újabb levéllel most már a felsőbb szervekhez forduljon. Ez arra mutat, hogy az alsóbb szerveknél, különösen az állami, hivatali területen dolgozó kommunisták munkája e tekintetben még nem kielégítő. Első-

sorban itt kell megjavítani a munkát, hogy ne szaporodjon feleslegesen a levelek száma.

Ellenőrzéseink során sok, irattárba lerakott, elintézettnek jelzett levelet vizsgáltunk meg, és több olyat találtunk, amelyek elintézése nem volt megfelelő, vagy a levélírót a megtett intézkedésről nem tájékoztatták.

A hivatali pártbizottságoknak különösen fontos feladatuk a bejelentések, panaszok és kérelmek intézésének rendszeres ellenőrzése. Minden pártszervezet köteles elemezni a panaszok általános tanulságait is, és megfelelő intézkedéseket tenni a hibák és panaszok közös okainak megszüntetésére.

Pártszervezeteink ezt a határozatot nem mindenütt és nem teljesen hajtották végre. Ennek egyik következménye, hogy a bejelentőkkel szemben egyesek még ma is megtorlást alkalmaznak. Vannak, akik hanyagul intézik a dolgozók ügyeit, anélkül, hogy felelősségre vonnák őket. Az is megtörténik, hogy rágalmazókat futni hagynak.

Igen jelentős azoknak az ügyeknek a száma, amelyekben késedelmesen intézkednek. Ez nemcsak állami, hivatali szerveknél, hanem a Központi Bizottság egyes osztályainál, a Budapesti Pártbizottságnál és a megyei pártbizottságoknál is előfordul.

Éppen ezért, a dolgozók leveleivel való foglalkozást, ennek ellenőrzését a pártszervezetek és a revíziós bizottságok továbbra is tekintsék egyik központi feladatuknak.

Tisztelt kongresszus!

A Központi Revíziós Bizottság a beszámolási időszakban 22 nagyobb és több kisebb vizsgálatot tartott. Munkánkat ma már megértik és támogatják pártunk valamennyi szervében.

Tevékenységünknek több hiányossága is volt. Ezek közé tartozik, hogy vizsgálataink olykor hosszú időre elnyúltak, és gyakran a könnyebb feladatok felé tolódtak el. Egyes esetekben túl sok feladatot vállaltunk, nem számolva azzal, hogy tevékenységünket társadalmi munkában végezzük. Ilyenkor vizsgálataink nem voltak elég alaposak és teljes értékűek.

Az elmúlt két és fél év alatt jelentős tapasztalatokat szereztünk. Ezek alapján kell kijavítani a hibákat és tovább fejleszteni a munkamódszereinket. Megtanultuk, hogy az egyes vizsgálatok csak akkor lehetnek eredményesek, ha azokat kiterjesztjük a megye, a járás területére, sok esetben még az alapszervezetekre is, természetesen együtt dolgozva az e területen működő revíziós bizottságokkal.

Munkánkat sok aktivista segítette. Aktivistáink között sok a munkásmozgalom nagy tapasztalattal rendelkező, régi harcosa. Itt mondunk köszönetet mindazoknak az elvtársaknak, akik munkájukkal segítették a revíziós bizottságokat. *(Taps.)*

Kedves elvtársak!

Összefoglalva az elmondottakat, jelentjük, hogy pártunk gazdálkodásában megerősödött a költségvetési és pénzügyi fegyelem, a takarékos gazdálkodás.

Az ügyvitelben egyre jobban érvényesül a kommunista munkastílus, amely a gyakorlati gyors és érdemi ügyintézést valósítja meg.

Kádár elvtárs a Központi Bizottság beszámolójában megállapította, hogy pártunk az elmúlt évek során nagy eredményeket ért el. Úgy gondolom, hogy ezek az eredmények magukban foglalják azt a munkát is, amelyet a pártapparátus, a pártsajtó és a pártvállalatok dolgozói a gazdálkodási és ügyviteli munka során végeztek.

Beszámolónkban több hiányosságról is beszéltem. Ezek nem jellemzőek a pártgazdasági és ügyviteli munkára, de meg kellett említenünk azért, hogy ne váljanak rendszerré a párt tevékenységében. Következetes harcot kell folytatni leküzdésükért.

Valamennyi revíziós bizottságnak következetesebben kell folytatnia ellenőrzéseit és több segítséget kell nyújtania a gazdasági és ügyviteli munka fejlesztéséhez.

Kérem a kongresszust, hogy a Központi Revíziós Bizottság jelentését fogadja el. *(Nagy taps.)*

A Központi Revíziós Bizottság jelentését a kongresszus egyhangúlag elfogadta.

A FELLEBBVITELI BIZOTTSÁG JELENTÉSE

ELŐADÓ:

HARMATI SÁNDOR ELVTÁRS

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak!

A párt VII. kongresszusához a kongresszust megelőző időkben a pártból kizárt volt párttagok köréből 217 fellebbezés érkezett.

A Fellebbviteli Bizottság — a kongresszustól kapott megbízatása alapján — megvizsgálta a beérkezett fellebbezéseket. Figyelembe vette a fellebbezők jelenlegi pártszervezetétől beszerzett információkat, valamint azokat a körülményeket, amelyek között a fellebbezőket a pártból annak idején kizárták, és mérlegelte a kizárásuk óta tanúsított magatartásukat. Ezek alapján az alábbi javaslatot terjeszti a kongresszus elé:

A VII. pártkongresszus 11 fellebbező kérésének adjon helyt, és vegye őket vissza a párt tagjai sorába. Ezek a következők:

Bucholz József munkásszármazású, volt karhatalmi szolgálatos, jelenleg egy megyei lap kulturális rovatának a vezetője.

Hetesi Vendel paraszti származású, volt honvédtiszt, jelenleg a Belügyminisztérium győri karhatalmi zászlóaljának tagja.

Holics Sándor munkásszármazású villanyszerelő, 1957-ig gépgyári igazgató, jelenleg üzemvezető.

Jenei Imre munkásszármazású asztalossegéd, 1945-től 1957-ig rendőrtiszt volt.

Kozák Sándor agrárproletár származású vasúti munkás.

Lázár Tivadar munkásszármazású tisztviselő, 1958-ig honvédtiszt volt.

Lomniczi István alkalmazotti származású, 1939 óta MÁV alkalmazott.

Rácz József alkalmazotti származású tisztviselő.

Samu László paraszti származású építőmunkás, volt DISZ-, illetve KISZ-funkcionárius, jelenleg tanácsi dolgozó.

Sebestyén Gyula értelmiségi származású mérnök, az Építéstechnikai és Gazdasági Iroda dolgozója.

Sulyok József polgári származású kereskedősegéd, jelenleg a Belker. Szállítási Vállalat osztályvezetője.

A Fellebbviteli Bizottság javaslatait a következőkkel indokolja:

A visszavételre javasoltak egy része az ellenforradalom idején megingott ugyan, de nem állt át az ellenség oldalára. Irányítás hiánya miatt elveszítette a tájékozódást, és uszályába került az akkori eseményeknek, hangulatoknak. Határozott felsőbb irányítás hiányában nem tudták világosan felfogni az események ellenforradalmi jellegét, és ez volt legfőbb alapja akkori határozatlanságuknak, ingadozásuknak.

Az említettek ugyanakkor az ellenforradalom előtt kommunistához méltó pártmúlttal rendelkeztek, az ellenforradalmat követően pedig kizárásuk ellenére párthoz hű magatartást tanúsítanak.

A Fellebbviteli Bizottság úgy véli — a megvizsgált tények alapján —, hogy az említettek bár rövid időre meginogtak, ennek ellenére a párthoz nem lettek hűtlenek, és a következőkben a párt ügyét szolgálhatják a maguk helyén.

A visszavételre javasoltak másik részét a kommunista magatartással össze nem egyeztethető cselekményeik miatt megérdemelten zárták ki annak idején. A kizárásuk óta eltelt időben azonban hibáikkal szakítottak, azokat ma már határozottan elítélik és kommunista módon élnek és dolgoznak.

A Fellebbviteli Bizottság javasolja továbbá a kongresszusnak, hogy további 21 kérelmező ügyét újabb vizsgálat és döntés végett adja át az újonnan megválasztandó Központi Ellenőrző Bizottságnak.

A fellebbezők közül néhányan a kizárásnál enyhébb pártbüntetésük enyhítése, illetve törlése érdekében fellebbeztek a kongresszushoz. A Fellebbviteli Bizottság javasolja a kongresszusnak, hogy az említett fellebbezéseket most utasítsa el, ugyanakkor adjon felhatalmazást az illetékes pártszerveknek, hogy megfelelő idő után az illetők magatartásától függően pártbüntetésüket esetleg töröljék vagy enyhítsék.

A Fellebbviteli Bizottság a fennmaradó 185 kérelmező ügyét javasolja elutasítani.

Az említett 185 fellebbező ügyét megvizsgálta a Fellebbviteli Bizottság, és megállapította, hogy az említettek hibái igen súlyosak és a kizárásuk óta eltelt idő alatt sem tanúsítottak olyan magatartást, hogy párttagságuk visszaadását megérdemelnék.

Kérem a kongresszust, hogy a Fellebbviteli Bizottság előterjesztését fogadja el. *(Taps.)*

A kongresszus a Fellebbviteli Bizottság jelentését egyhangúlag elfogadta.

PHILIBERT DUFÉAL,

a Martinique-i Kommunista Párt titkárságának tagja:

Elvtársak!

Engedjék meg, hogy a Martinique-i Kommunista Párt Központi Bizottsága nevében átadjam önöknek a következő üdvözletünket:

Drága elvtársak! Annak ellenére, hogy nagy távolság választ el bennünket, mi igen nagy figyelemmel követjük a szocializmus építéséért folytatott harcukat.

A mi pártunk egyike azoknak, amelyek az 1956-os ellenforradalom által a magyar népnek okozott nehézségek következményeit a legélesebben érezték. Egyik volt vezetőnk — Césaire — ezeket a nehézségeket ürügyként használta fel a szocializmus ügyének elárulására, és átállt a gyarmatosító erők oldalára.

Tekintve, hogy ez az áruló vezető szerepet töltött be sorainkban, tömegeink egy része is utat tévesztett. Pártunk egésze azonban továbbra is biztosította vezető szerepét a Martinique-i munkásosztály és a nép előtt.

E megpróbáltatások után pártunk tovább erősödött, sorai tömörültek, elvi alapjai megerősödtek. Győzelmet arattunk a revizionizmus felett. Biztosabb léptekkel indultunk új sikerek felé.

Ma azért harcolunk, hogy felszabadítsuk népünket a francia imperializmus elnyomása alól, s népünk ura legyen országának.

Mint a nagy és tekintélyes Francia Kommunista Párt neveltje, harcunkat szoros együttműködésben folytatjuk a világ összes kommunista pártjaival.

További új és nagy sikereket kívánunk, drága elvtársak!

A Martinique-i Kommunista Párt
Központi Bizottsága nevében
Nicolas Armand
megbízott főtitkár

(Nagy taps, a küldöttek helyükről felállva tapsolnak.)

STEINPER GUDMUNDSSON,

az Izlandi Szocialista Egységpárt Politikai Bizottságának tagja:

Kedves magyar elvtársak!

Az elmúlt századok Izland népének az elnyomás hosszan tartó, idegen uralmát jelentették. Ez a sors önök előtt sem ismeretlen, hiszen történelmünk sok vonatkozásban hasonlít Magyarország történelméhez. Magától értetődik, hogy midőn a szabadság hullámai elárasztják a magyar Alföldet, az a hullámverés nálunk — az Atlanti-óceán remetéinél — is érezhető, és reánk is hatást gyakorol.

Azoknak a szívében, akik szeretik a szabadságot, más országok szabadságról szóló dalai még akkor is erős visszhangot keltenek,

ha nagyon is nagy a két ország közötti földrajzi távolság. Ezért írtak Izland nagy költői a múlt században gyönyörű verseket, amelyekben dicsőítették a magyar szabadságharcot és az önök szabadsághősét: Kossuthot.

Az első világháború után ismét eljutott hozzánk a híre azoknak a szabadságért folyó harcoknak, amelyeket a Duna partjain vívtak. Az önök országában folyó események menetét nálunk akkor is a legnagyobb érdeklődéssel követték.

Az önök szabadságharcát mindkét esetben fegyveres erővel győzték le és a nép forradalmait a reakció vérbefojtotta. Ez még jobban elmélyítette a részvétet az izlandiak szívében.

Később az események más irányt vettek: önök kivívták a régóta áhított szabadságukat. Szép hazájukban teljes erővel építik a szocializmust.

Az Izlandi Szocialista Egységpárt szívből gratulál a Magyar Szocialista Munkáspártnak a kivívott győzelmekhez, s kifejezi legmelegebb szerencsekívánatait. Nem kételkedünk abban, hogy a jövőben további sikereket aratnak. *(A kongresszus részvevői helyükről felállva, hosszan tapsolnak.)*

FUAD NASSZAR,

Jordánia Kommunista Pártjának főtitkára:

Kedves elvtársak!

Engedjék meg, hogy VII. kongresszusuk alkalmából a Magyar Szocialista Munkáspártnak, a párt Központi Bizottságának és a magyar népnek átadjam Jordánia Kommunista Pártjának és Jordánia haladó erőinek üdvözletét.

Ez a kongresszus különös fontosságú nemcsak a magyar nép számára, hanem valamennyi békéért, szabadságért és demokráciáért küzdő nép számára. A kongresszus jelentőségét aláhúzza, hogy előzőleg a magyar nép és dicső pártja történelmi győzelmet aratott az imperialista és fasiszta összeesküvők felett.

Kedves elvtársak!

Ugyanabban az időben, amikor az önök hazájában a még megmaradt fasiszta és reakciós erők — az imperialisták segítségével és általuk felbújtva — államcsínyt kíséreltek meg a magyar nép és a szocialista állam ellen, imperialista-cionista katonai agresszió folyt Egyiptom ellen. Mindenki előtt világos volt, hogy az imperialisták bűnös összeesküvést szítottak és robbantottak ki a szocialista országok és a függetlenségüket rövid idővel ezelőtt kivívott független államok ellen. Az imperialisták rést akartak ütni a szocialista országok tömbjén és egyúttal végzetes csapást mérni általában a nemzeti felszabadító mozgalomra, de különösen az arab felszabadító mozgalomra. Csakhamar kiderült, hogy az imperialisták számításukat homokra építették. Nem számoltak azzal, hogy a magyar nép legszilárdabb elhatározása, hogy megvédi függetlenségét és szocialista vívmányait, sem pedig az egyiptomi népnek és valamennyi arab népnek azzal az elhatározásával, hogy megvédik függetlenségüket. Mindenek-

felett nem vették tekintetbe a világhelyzet új alakulását, azt a körülményt, hogy létezik egy szocialista világrendszer és egy világméretű, egyre növekvő nemzeti felszabadító mozgalom. Ennek következtében a kettős imperialista összeesküvést végzetes csapás érte, hála annak a hősies küzdelemnek, amelyet az önök dicső népe pártjuk vezetésével vívott, hála az egyiptomi nép és valamennyi arab nép küzdelmének, valamint a Szovjetunió, valamennyi szocialista ország és az összes béke- és szabadságszerető népek által nyújtott segítségnek. *(Taps.)*

Az a testvéri segítség, amelyet az önök népének az ellenforradalom idején a Szovjetunió nyújtott és az a komoly figyelmeztetés, amelyben az Egyiptom ellen támadó agresszorokat részesítette, nagy szerepet játszott az agresszió elnyomásában, Magyarország és Egyiptom függetlenségének megőrzésében, támogatta a béke, a szocializmus és a nemzeti felszabadító mozgalmak ügyét.

Kedves elvtársak! Az imperialisták és ügynökeik, akik 1956-ban az önök országában és Egyiptomban lealázó vereséget szenvedtek, 1957-ben a mi országunkban részleges és időleges sikereket értek el. Ez idő óta terrorista politikát folytatnak, elnyomják népünket, és a nemzeti felszabadító mozgalmat tűzzel és vassal tiporják. A mi népünk most egy sötét terroruralom, rendőrkormányzat alatt él, és a közállapotok olyan rosszak, mint soha annakelőtte. Megvonták, lábbal tapossák a legelemibb szabadságjogokat, népünk legjobb fiai és leányai közül százakat vetettek börtönbe és zártak sivatagi koncentrációs táborokba. De mindezzel az embertelen, bűnös és brutális kegyetlenséggel sem képesek népünket a harc továbbfolytatásában megakadályozni. Jordánia népe, élén a kommunista párttal, folytatja azt a nemzeti küzdelmet, amelynek célja az ország felszabadítása az angol—amerikai imperializmus uralma alól.

Az a dicső győzelem, amelyet Irak népe az imperialisták és azok klikkje ellen kivívott, valamint a Bagdadi Paktumnak 1958 nyarán történt felmondása növelték népünk bizalmát

abban, hogy ügyünk győzedelmeskedni fog, és azóta harcunk még elszántabb lett, még nagyobb méreteket öltött. De az a körülmény, hogy a kairói uralkodó körök eltávolodtak az arab nemzeti mozgalmak politikai irányvonalától, továbbá, hogy keresztes hadjáratot indítottak a kommunista mozgalom ellen, hogy együttműködnek az imperialistákkal, és cinkostársaikká váltak az iraki nemzeti kormányzat ellen irányuló összeesküvésben, hogy megkísérlik a demokratikus mozgalmakat tűzzel és vassal irtani, hogy szélesre tárják az Egyesült Arab Köztársaság kapuit a behatoló imperialista tőke előtt, és szövetkeznek Husszeinnel, Szauddal és az arab országok legreakciósabb klikkjeivel, erőfeszítéseket tesznek az irányban, hogy megalkudjanak az amerikai imperialistákkal az egyiptomi kapitalisták egy kis csoportja érdekében — mindezek a káros és romboló hatású cselekedetek meggyengítették az imperializmus elleni arab szolidaritást, és valamennyi arab országban megbontották a nemzeti front egységét. A kairói uralkodó körök jelenlegi politikája nagy nehézségeket okoz Jordánia népének és általában az arab nemzeti mozgalomnak. De népünk — a többi arab néphez hasonlóan — feltétlenül legyőzi ezeket a nehézségeket. Tudatosan és határozottan összpontosítja erőit arra, hogy a hatalmas szocialista tábor a béke, a haladás erőinek és a világméretű szabadságmozgalmaknak segítségével megszabadítsa hazáját az imperialistáktól és ügynökeiktől.

Népünk nagy érdeklődéssel és odaadással figyeli azokat a nagy és csodálatos erőfeszítéseket, amelyeket a Szovjetunió és a hatalmas szocialista tábor valamennyi országa a nemzetközi feszültség enyhülése, a lefegyverzés és a békés együttélés érdekében tesz. Ennek oka az, hogy ügyünket a béke, szabadság és demokrácia elválaszthatatlan részének tekintjük.

Kedves elvtársak!

Őszinte szívvel kívánok VII. kongresszusuknak nagy sikert, s kívánom, hogy a magyar nép, a Magyar Szocialista Munkáspárt irányításával új és egyre nagyobb eredményeket érjen el.

Éljen a dicső magyar nép!

Éljen a hatalmas szocialista tábor egysége!
Éljen a világ haladó és kommunista pártjainak szolidaritása!
Éljen a magyar—arab barátság!
(Hosszan tartó, nagy taps, mindenki feláll a helyéről.)

PARAGUAY KOMMUNISTA PÁRTJÁNAK KÜLDÖTTE:

Kedves elvtársak!

Az észak-amerikai pénzmágnások érzik, hogy a vihar előszele terjed egész Latin-Amerikában. Hisztérikusan rikácsolnak a szocialista Magyarország ellen, hogy elterelj ék a figyelmét, megzavarják és csökkentsék a lelkesedését azoknak a népeknek, amelyek harcolnak azért, hogy felszabaduljanak a félgyarmati rendszer alól.

Még az olyan kis országokban is, mint a miénk, Nicaragua és a többi kis állam, amelyeket fasiszta típusú katonai diktatúrák nyomnak el — hasonló módon, mint ahogyan egykor az önök országát nyomták el „Horthy ellentengernagy" uralma alatt —, megkettőzik a munkások, parasztok, diákok harcaikat, politikailag felébrednek, és *felkészülnek a kubai forradalom által megnyitott út követésére.*

Ebben az évben a paraguayi nép fontos politikai tapasztalatokat szerzett. Tekintettel a munkások és a tömegek erősen növekvő harcára, az Egyesült Államok nagykövete bejelentette „a demokratizálás szakaszonként való megvalósítását". Természetesen ez csak manőver volt arra, hogy megzavarják és fékezzék a népet, és hogy megszilárdítsák a nemzetellenes diktatúrát. Néhány nappal később a kormány megszüntette az ostromállapotot, de fenntartotta a demokráciaellenes szigorú korlátozásokat és azt a törvényt, amely megtiltja és bünteti a kommunista párt működését.

A nép azonban kiment az utcára, hogy a szabadságáért és kenyeréért harcoljon. Alig egy hónappal később a kormány

visszaállította az ostromállapotot, hogy elkerülje a küszöbön álló bukást.

Ily módon a széles tömegek tapasztalatot szerezhettek arról, hogy a katonai uralom az Egyesült Államok olajtársaságainak és a földesuraknak az eszköze, és elzárja a békés út lehetőségeit. A nép tudatában egyre jobban érik a forradalom gondolata.

Mindez azt bizonyítja, hogy kemény harcok közelegnek.

Kedves elvtársak! Az Egyesült Államok imperialistái és reakciós szócsövei a Magyarországról terjesztett rágalmakkal le akarják rombolni népünkben a felszabadulás lehetőségébe vetett hitét, a forradalomba vetett hitét, le akarják rombolni a jobb élet iránti reménységét, szét akarják zúzni a kommunista párt — mint a nemzeti függetlenségért és demokráciáért folyó harc természetes vezetője — iránti bizalmat. De hazugságkampányuk csődöt mondott, és az önök VII. kongresszusa megadja nekik a végső választ. Ha a reakciósok kétszínűen azt kiabálják felénk, hogy „éljen a szabad Magyarország", mi most még inkább, mint valaha, azt válaszoljuk rá: igenis, éljen az *igazán szabad* Magyarország, a szocialista Magyarország, amely szabad az imperializmus elnyomásától, szabad a grófoktól, a földbirtokosoktól, a pénzmágnásoktól, a hazával kereskedő tábornokoktól, szabad az árulóktól, a revizionistáktól, szabad a munkanélküliségtől, a nyomortól és a jövő iránti félelemtől.

Éljen ez az új Magyarország!

Éljen a népek testvéri egysége és kölcsönös segítsége az imperialisták támadásai elleni harcban! *(Nagy taps.)*

1959. december 5

ZÁRSZÓ ÉS JELENTÉS AZ ÚJ KÖZPONTI BIZOTTSÁG ÉS A KÖZPONTI REVÍZIÓS BIZOTTSÁG MEGVÁLASZTÁSÁRÓL, AZ ÚJ KÖZPONTI BIZOTTSÁG ELSŐ ÜLÉSÉRŐL

ELŐADÓ:

KÁDÁR JÁNOS ELVTÁRS

Tisztelt kongresszus! Kedves elvtársak! Kedves elvtársnők!

A kongresszus folytatólagos ülését megnyitom. Jelentést teszek a kongresszusnak arról, hogy a Központi Bizottságot és a Revíziós Bizottságot pártunk szervezeti szabályzatának előírása szerint megválasztottuk.

A Központi Bizottság és a Revíziós Bizottság megválasztásánál szükségesnek tartom megemlíteni: jelölő bizottságunk abban a helyzetben volt, hogy — elvi engedmény nélkül — a Központi Bizottság minden egyes eddigi tagját újból jelölhette. A Revíziós Bizottságnál hasonló helyzet volt: egy tag kivételével, aki közben diplomáciai küldetésben külföldre került, és ott dolgozik, valamennyi eddigi tagját újra jelölték.

Örvendetesnek tartjuk, hogy a 667 szavazati joggal rendelkező elvtársunk közül 645, tehát óriási többség, minden változtatás nélkül, egyhangúlag jóváhagyta a jelölő bizottság javaslatát, továbbá, hogy a Központi Bizottság tagjai közül, akire a legkevesebb szavazat esett, az is mindössze öt ellenszavazatot kapott. Megítélésem szerint *ebben a választásban is nagyszerűen kifejezésre jutott pártunk elvi-politikai egysége.* (Nagy taps.)

A KÖZPONTI BIZOTTSÁG TAGJAI:

Aczél György munkás, a művelődésügyi miniszter első helyettese;

Antos István közgazdász, pénzügyminiszter;

Apró Antal munkás, a Minisztertanács első elnökhelyettese;
Bakó Ágnes munkás, a VIII. kerületi Pártbizottság első titkára;
Benke Valéria tanítónő, művelődésügyi miniszter;
Benkei András munkás, a Szabolcs megyei Pártbizottság első titkára;
Biszku Béla munkás, belügyminiszter;
Blaha Béla munkás, a bányászszakszervezet főtitkára;
Borka Attila munkás, a Központi Népi Ellenőrző Bizottság elnökhelyettese;
Brutyó János munkás, a SZOT főtitkára;
Czinege Lajos munkás, a Szolnok megyei Pártbizottság első titkára;
Cservenka Ferencné munkás, a Budapesti Pártbizottság titkára;
Cseterki Lajos tanító, a Fejér megyei Pártbizottság első titkára;
Dr. Dabronaki Gyula munkás, az élelmezésügyi miniszter első helyettese;
Darabos Iván szobrász, a Zala megyei Pártbizottság első titkára;
Dobi István mezőgazdasági munkás, az Elnöki Tanács elnöke;
Dögei Imre mezőgazdasági munkás, földművelésügyi miniszter;
Fehér Lajos tanár, az MSZMP Központi Bizottságának titkára;
Fock Jenő munkás, az MSZMP Központi Bizottságának titkára;
Fodróczi Lajos mezőgazdasági munkás, a mihályi Táncsics Tsz elnöke;
Földes László munkás, a belügyminiszter első helyettese;
Friss István közgazdász, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetője;
Gáspár Sándor munkás, a Budapesti Pártbizottság első titkára;
Harmati Sándor munkás, a Hazafias Népfront titkára;

Háy László közgazdász, a Marx Károly Közgazdasági Tudományegyetem rektora;

Hevesi Gyula mérnök, akadémikus;

Ilku Pál tanító, művelődésügyi miniszterhelyettes;

Kádár János munkás, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára;

Kállai Gyula újságíró, államminiszter;

Kilián József munkás, az építésügyi miniszter első helyettese;

Kiss Árpád mérnök, az Országos Tervhivatal elnöke;

Kiss Dezső munkás, a Budapesti Pártbizottság titkára;

Kiss Károly munkás, az MSZMP Központi Bizottságának titkára;

Komócsin Zoltán kereskedelmi alkalmazott, a KISZ Központi Bizottságának első titkára;

Kossa István munkás, közlekedés- és postaügyi miniszter;

Kreszán Lajos munkás, a Ganz—MÁVAG üzemi bizottságának elnöke;

Lombos Ferenc munkás, a Győr megyei Pártbizottság első titkára;

Losonczi Pál mezőgazdasági munkás, a barcsi Vörös Csillag Tsz elnöke;

Major Tamás színművész, a Nemzeti Színház igazgatója;

Marosán György munkás, az MSZMP Központi Bizottságának titkára;

Molnár Ernő munkás, a Csepel Vas- és Fémművek pártbizottságának első titkára;

Dr. Münnich Ferenc jogász, a Minisztertanács elnöke;

K. Nagy Sándor kertész, minisztériumi főosztályvezető;

Nemes Dezső történész, a Népszabadság szerkesztőbizottságának vezetője;

Németh Károly munkás, a Csongrád megyei Pártbizottság első titkára;

Dr. Nezvál Ferenc munkás, igazságügyminiszter;

Nógrádi Sándor munkás, a Központi Ellenőrző Bizottság elnöke;

Novobátzky Károly egyetemi tanár, akadémikus;

Nyers Rezső munkás, a SZÖVOSZ elnöke;

Oczel János munkás, a Központi Népi Ellenőrző Bizottság elnöke;

Orbán László jogász, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetője;

Papp János technikus, a Veszprém megyei Pártbizottság első titkára;

Pothornyik József munkás, a Nógrádi Szénbányászati Tröszt igazgatója;

Prieszol József munkás, a Borsod megyei Pártbizottság első titkára;

Révész Géza mérnök, honvédelmi miniszter;

Rónai Sándor munkás, az országgyűlés elnöke;

Sági György mérnök, üzemi főmérnök;

Sándor József munkás, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetője;

Sándor Kálmán mezőgazdasági munkás, a Csorbai Állami Gazdaság igazgatója;

Schercer Lajosné üzemi munkás;

Dr. Sík Endre jogász, külügyminiszter;

Somogyi Miklós munkás, a SZOT elnöke;

Szakasits Árpád munkás, a Magyar Újságírók Országos Szövetségének elnöke;

Szerényi Sándor munkás, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetőhelyettese;

Szilágyi Dezső munkás, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetője;

Szirmai István újságíró, az MSZMP Központi Bizottságának titkára;

Szurdi István technikus, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetője;

Tömpe István munkás, a földművelésügyi miniszter első helyettese;

Török István munkás, a vasasszakszervezet főtitkára;

Uszta Gyula munkás, a honvédelmi miniszter első helyettese;
Veres József munkás, a Fővárosi Tanács Végrehajtó Bizottságának elnöke.

A KÖZPONTI BIZOTTSÁG PÓTTAGJAI:

Borbély Sándor munkás, a KISZ Központi Bizottságának titkára;
Csergő János munkás, kohó- és gépipari miniszter;
Erdei Lászlóné munkás, a Magyar Nők Országos Tanácsának elnöke;
Galambos József munkás, minisztériumi főosztályvezető;
Gyurkó Lajos munkás, vezérőrnagy;
Halas Lajos munkás, a Munkásőrség országos parancsnoka;
Horváth András munkás, a Pest megyei Pártbizottság első titkára;
Horváth Ede munkás, a Győri Szerszámgépgyár igazgatója;
Kakuk Józsefné munkás, a KISTEXT Pártbizottságának titkára;
Kaszapovics András földműves, a kátolyi Új Élet Tsz elnöke;
Kiss János munkás, a XIII. kerületi Pártbizottság első titkára;
Klujber László munkás, a móri Járási Pártbizottság első titkára;
Martics Pál munkás, ezredes;
Martin Ferenc munkás, a SZOT titkára;
Nagy Józsefné munkás, a Goldberger Textilművek igazgatója;
Papp Sándor mezőgazdasági munkás, a Csongrád megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának elnöke;
Rapai Gyula mezőgazdasági munkás, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetőhelyettese;
Söjtör János munkás, a Nagykanizsai Járási Pártbizottság első titkára;

Schumeth János munkás, a XIV. kerületi Pártbizottság első titkára;

Dr. Szénási Géza jogász, legfőbb államügyész;

Tatár Kiss Lajos munkás, a Hajdú megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának elnöke;

Valkó Márton munkás, a Lenin Kohászati Művek igazgatója;

Varró György munkás, üzemi tisztviselő.

A KÖZPONTI REVÍZIÓS BIZOTTSÁG TAGJAI:

Fodor Gyula munkás, az Országos Nyugdíjintézet igazgatója;

Bojti János munkás, minisztériumi főosztályvezető;

Czett József munkás, a kispesti Vörös Október Férfiruhagyár igazgatója;

Csikesz Józsefné munkás, a Budapesti Pártbizottság titkára;

Győre József munkás;

Horváth János munkás, a IX. kerületi Pártbizottság első titkára;

Karakas László munkás, az ÉDOSZ főtitkára;

Kádas István munkás, a SZOT sportosztályának vezetője;

Kruzslák Béla munkás, minisztériumi osztályvezető;

Maros Józsefné munkás, az V. kerületi Pártbizottság első titkára;

Nöhrer Árpád munkás, az Élelmezésügyi Minisztérium pártbizottságának titkára;

Polonyi Szűcs Lajos munkás, a pénzügyminiszter első helyettese;

Ragó Antal mezőgazdasági munkás, a Pest és Nógrád megyei Állami Gazdaság igazgatóság vezetője;

Róka Mihály munkás, vezérőrnagy;

Terényi László munkás, a Nyomda-, a Papíripar és a Sajtó Dolgozói Szakszervezetének főtitkára.

Tisztelt kongresszus!

A Központi Bizottság és a Központi Revíziós Bizottság tag-

jai nevében hálásan megköszönöm önöknek a bizalmat, és nevükben kijelentem, hogy a bizalomnak igyekszünk megfelelni. *(A kongresszus küldöttei helyükről felállva, hosszan, ütemesen tapsolnak.)*

Tisztelt kongresszus!

Szeretném tájékoztatni önöket arról, hogy Központi Bizottságunk és Revíziós Bizottságunk megtartotta első ülését és megválasztotta tisztikarát.

A Politikai Bizottság tagjául választották az eddigi tagokat, továbbá Nemes Dezső elvtársat, aki eddig póttagja volt a Politikai Bizottságnak. A Politikai Bizottság póttagjaként megválasztotta a Központi Bizottság Komócsin Zoltán elvtársat, aki eddig is póttag volt — továbbá Gáspár Sándor és Szirmai István elvtársakat.

A Központi Bizottság titkáraként választották meg a következő hat elvtársat: Fock Jenő, Fehér Lajos, Kádár János, Kiss Károly, Marosán György és Szirmai István elvtársakat. *(Lelkes taps.)* A Központi Bizottság első titkárának engem választottak meg. *(Lelkes taps.)* Tájékoztatom a kongresszust arról, hogy a Központi Bizottság Kállai Gyula elvtársat — aki eddig a Központi Bizottság titkáraként dolgozott — a miniszterelnök első helyettesének rangjában, kormányzati munkára javasolta. Célunk az, hogy a kormányban is tovább erősítsük a vezetést. *(Nagy taps.)*

A Központi Revíziós Bizottság elnökéül Fodor Gyula elvtársat, az eddigi elnököt választották meg. *(Nagy taps.)*

A Központi Bizottság első ülésén megválasztotta továbbá — hatáskörében eljárva — az új Központi Ellenőrző Bizottság tagjait. A Központi Ellenőrző Bizottság elnökének megválasztotta Nógrádi Sándor elvtársat, tagjaivá Alpár Mihály, Asztalos Géza, Birkás Imre, Maróti Károly, Mózes Viktor, Mulató János, Nezvál Ferenc, Papp Lajos, Péter István és Sebes Sándor elvtársakat. *(Nagy taps.)* Továbbá a Központi Bizottság — hatáskörében eljárva — megválasztotta pártunk hivatalos központi lapjának, a „Népszabadság" szerkesztőbizottságának

vezetőjét — az eddigi vezető, Nemes Dezső elvtárs személyében. *(Nagy taps.)*

Örvendetes, hogy Központi Bizottságunk tisztikarának s a Revíziós Bizottság elnökének megválasztása is egyhangúlag történt. *A Központi Bizottság és a Revíziós Bizottság tagjainak a magam részéről jó munkát kívánok.* (Nagy taps.)

Elvtársaim!

Kongresszusunk ennek a napirendi pontnak a megtárgyalásával munkáját elvégezte. Engedjék meg, hogy megállapítsuk: *kongresszusunk eredményesen és jól végezte el munkáját.* Teljes egységben megerősítette pártunkban a követendő irányvonalat, megerősítette a pártmunka stílusának és módszereinek azokat a vonásait, amelyek az eddigi tapasztalatok szerint hasznosak és eredményesek voltak. A kongresszus megerősítette és jóváhagyta pártunk politikájának fő kérdéseit, mindazt, amit összefoglalóan úgy mondottunk: a legközelebbi években befejezzük a szocialista társadalom alapozási munkáját, s ezzel egy időben, erre támaszkodva, meggyorsítjuk a szocialista társadalom építését, s közelebb hozzuk azt a napot, amikor hazánkban a szocialista társadalom teljes és végleges győzelmet arat.

Kongresszusunk teljes egyöntetűséggel megállapította: e célok valóra váltásához az szükséges, hogy pártunk egységét tovább erősítsük, pártunk tagsága az eddigieknél is jobban tömörüljön a Központi Bizottság körül: a párt támaszkodjék még bátrabban és az eddigieknél is nagyobb bizalommal a munkásosztály tömegeire, a magyar népre, népünk még jobban felzárkózzon a párt mögé; szilárdítsuk tovább népünk egységét a szocialista tábor országainak népeivel, a nemzetközi munkásosztállyal és a világ valamennyi országában tevékenykedő haladó erőkkel.

Elvtársak! Kongresszusunk befejezte munkáját. Kongresszusunk tanácskozásainak befejezését követően megkezdődik a munka a kongresszus által meghatározott célok mielőbbi valóra váltása érdekében. Engedjék meg, hogy ehhez a munkához erőt és egészséget kívánjak mindenkinek, akinek szándé-

kában áll e munkában részt venni. Engedjék meg, hogy sikert kívánjak népünk javára és boldogulást kívánjak népünknek. *(Taps.)*

Elvtársak!

Őszinte, szívből jövő és hálás köszönetet mondunk testvérpártjaink küldötteinek, akik — élükön a Szovjetunió Kommunista Pártjának, Hruscsov elvtárs vezette küldöttségével *(hosszan tartó taps, mindenki feláll)* — kifejezésre juttatták szolidaritásukat pártunk és népünk harcával. *Személyes jelenlétükkel és felszólalásaikkal, dolgozóink körében tett látogatásaikkal segítettek még jobban elmélyíteni dolgozó tömegeink tudatában a proletár internacionalizmust, felszólalásaikban és beszédeikben gondolatokat adtak nekünk, amelyek segítik munkánkat.* Hálásan megköszönjük nekik tájékoztatásukat, amelyet saját harcaikról és munkájukról adtak. Szívből sok sikert kívánunk testvérpártjainknak, az általuk képviselt munkásoknak, népüknek és kívánjuk, hogy a mi céljainkkal azonos céljaikat mielőbb és minél teljesebben, nagy sikerrel valósítsák meg. *(Nagy taps.)*

Megkérem kongresszusunk nevében a testvérpártok küldötteit, hogy tolmácsolják odahaza pártjukban hálás köszönetünket azért, hogy küldöttséggel képviseltették magukat, s megkérjük őket, *vigyék el szívből jövő forró testvéri üdvözletünket népeiknek.* (Nagy taps.)

Engedjék meg, elvtársak, hogy az elnökség nevében hálás köszönetet mondjak a kongresszus megválasztott szerveiben dolgozó valamennyi elvtársunknak, köszönetet mondjak a kongresszuson részt vett meghívott vendégeinknek a figyelemért, és engedjék meg, hogy hálás köszönetet mondjak azoknak az öntudatos munkásoknak és dolgozóknak, akik kongresszusunk rövid tartama alatt is tettekkel juttatták kifejezésre, hogy szolidárisak céljainkkal.

Engedjék meg, hogy az elnökség nevében köszönetet mondjak mindazoknak, akik biztosították az összes feltételeket a kongresszus eredményes munkájához. *(Taps.)* Köszönetet mon-

dok a fordítóknak, akik nagy és nehéz munkát végeztek. Köszönetet mondok a hírközlő szerveknek, a sajtó, a rádió, a televízió, a filmhíradó valamennyi dolgozójának. Hálásan megköszönjük odaadó és fáradságos munkájukat, amellyel segítették, hogy eszméink, gondolataink, törekvéseink és céljaink még a kongresszus tartama alatt ismertekké váljanak a tömegek előtt. *(Nagy taps.)*

Engedjék meg, hogy a kongresszus elnöksége nevében köszönetet mondjak mindazoknak, akik biztosították a kongresszus munkájának a technikai feltételeit. *(Taps.)* Köszönetet mondok mindazoknak az elvtársaknak, dolgozóknak, akik biztosították kongresszusi küldötteink számára az ellátás, a szállás, a szállítás megfelelő feltételeinek megteremtését. *(Nagy taps.)*

Elvtársaim!

Nagy szavakkal nem szeretünk dobálózni, de azok a kérdések, amelyekről mi itt ez alatt a hat nap alatt tanácskoztunk, döntően befolyásolják népünk jövendőjét. Ezért ezeket a célokat nyugodtan nevezhetjük ezen ünnepélyes órában szent céloknak.

Előre szent céljaink eléréséért, a marxizmus—leninizmus, a kommunizmus győzhetetlen zászlaja alatt. *(Hosszan tartó nagy taps.)*

Éljen a dolgozó magyar nép! *(Nagy taps.)*

Éljen pártunk, amely népünket szolgálja! Virágozzék drága hazánk, a Magyar Népköztársaság! *(Nagy taps.)*

Éljen a legyőzhetetlen proletár nemzetköziség! *(Nagy taps.)*

Éljen és erősödjék a szocialista tábor! *(Nagy taps.)*

Éljenek mindazon haladó emberek, akik a föld valamennyi országában küzdenek az emberiség boldogulásáért! *(Nagy taps.)*

Éljen a szocializmus és a béke! *(Nagy taps.)*

FÜGGELÉK

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT VII. KONGRESSZUSÁNAK HATÁROZATA A NAPIREND 1. ÉS 2. PONTJÁHOZ

A kongresszus meghallgatta és megtárgyalta Kádár János elvtárs „A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának beszámolója és a párt feladatai", valamint Fock Jenő elvtárs „Irányelvek a gazdasági feladatok megoldásához és a második ötéves népgazdasági terv elkészítéséhez" című beszámolóját, és egyhangúlag a következő határozatokat hozta:

A kongresszus tudomásul veszi a Központi Bizottság beszámolóit, helyesli és jóváhagyja azt a politikát, amelyet a Központi Bizottság működése egész időszakában, 1956 november eleje óta folytat, és megbízza az új Központi Bizottságot e politika folytatásával.

A kongresszus ugyancsak tudomásul veszi, helyesli és jóváhagyja a Központi Bizottság 1956 november eleje óta követett gazdaságpolitikai elveit és tevékenységét, valamint javaslatát a gazdasági munka további feladataira.

A kongresszus határozattá emeli „A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának irányelvei a párt VII. kongresszusára" és „A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának irányelvei gazdasági feladatainkról és a második ötéves terv elkészítéséről" című okmányokat. Az okmányokban foglalt irányelvek kötelezőek és utasításként szolgálnak a párt minden tagja számára, a párt- és állami szervekben dolgozó elvtársak szerezzenek érvényt azoknak. A kongresszus ugyanakkor utasítja a Központi Bizottságot és felhívja a kormányt, hogy az irányelvek alapján gondoskodjanak az ötéves terv elkészítéséről, és azt megfelelő időben terjesszék jóváhagyásra az országgyűlés elé.

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT VII. KONGRESSZUSÁNAK HATÁROZATA A SZOCIALIZMUSÉRT FOLYÓ HARC TÖRTÉNELMI TAPASZTALATAIRÓL ÉS A TOVÁBBI FELADATOKRÓL

A párt VII. kongresszusának idején a nemzetközi helyzetet mindenekelőtt az jellemzi, hogy a Szovjetunió, az egész szocialista tábor, a nemzetközi kommunista mozgalom, az imperializmus ellen küzdő népek mozgalma, a béke erői gyorsan és szakadatlanul növekednek. Az imperializmus erői gyengülnek, bomlanak. A hidegháború, az „erőpolitika" kudarca és tarthatatlansága mind nyilvánvalóbb.

Hazánkban ma a párt, a népi demokratikus rendszer, a szocializmus erői szilárdak és növekedőben vannak. A párt egységes, erős, nagy tekintéllyel rendelkezik a nép körében, összeforrott a tömegekkel, eredményesen vezeti a szocialista társadalom építésének történelmi jelentőségű munkáját. A népi hatalom belső ellenségei súlyos vereséget szenvedtek, elszigetelődtek, és nem rendelkeznek jelentősebb szervezett erővel.

Pártunk a dolgozó tömegekkel összeforrva az előttünk álló években a következő alapvető feladatok megoldásáért küzd:

Befejezzük a szocializmus alapjainak lerakását, meggyorsítjuk a szocializmus építését hazánkban.

A hároméves terv túlteljesítésével magasabb indulási alapot teremtünk új ötéves tervünkhöz. Elkészítjük új ötéves tervünket, aminek megvalósításával elérjük, hogy az ország ipari termelése az 1958 végéig elért színvonalhoz képest 1965 végére legalább 65—70 százalékkal, a mezőgazdasági termelés az 1954—58. évek átlagához viszonyítva 30—32 százalékkal növekedjék. A termelés

növelését az iparban elsősorban a termelékenység 37—40 százalékos emelésével érjük el. A nemzeti jövedelmet legalább másfélszeresére növeljük, és annak helyes elosztásával is biztosítjuk a termelőerők gyorsabb fejlesztését, az egy főre jutó reáljövedelemnek legalább 26—29 százalékkal, a lakosság fogyasztási alapjának pedig 40—45 százalékkal való emelését.

Meg kell teremteni minden szükséges feltételét annak, hogy a még egyénileg dolgozó parasztokat meggyőzve, velük együttműködve, a következő években befejezzük a mezőgazdaság szocialista átszervezését.

A szocializmus alapjainak teljes lerakásával és lendületesebb építésével közelebb hozzuk azt a napot, amikor a szocialista társadalmi rend teljes győzelmet arat hazánkban. Megteremtjük a dolgozó nép anyagi és kulturális színvonala további és állandó emelésének, a népi hatalom további erősödésének, nemzeti függetlenségünk védelmének, hazánk felvirágoztatásának biztos alapjait. Ez lesz népünk újabb hozzájárulása a béke védelméhez és a szocialista társadalmi rend győzelméhez a két világrendszer közötti békés versenyben.

I

A PÁRT TÖRTÉNELMI ÚTJA

A Magyar Szocialista Munkáspárt marxista—leninista, kommunista párt, a munkásosztály élcsapata, a dolgozó nép pártja, társadalmunk vezető ereje, a nemzetközi kommunista mozgalom része. A párt magáénak vallja a magyar munkásmozgalom forradalmi hagyományait, utóda a Magyar Kommunista Pártnak s a két munkáspárt egyesüléséből létrejött Magyar Dolgozók Pártjának. E történelmi folytonosságnak megfelelően a Magyar Szocialista Munkáspárt jelenlegi kongresszusa a hetedik kongresszus a magyar kommunista munkásmozgalom történetében.

A párt négy évtizedes harcával bebizonyította, hogy a magyar munkásosztály, a dolgozók érdekeinek hű képviselője,

a nép nemzeti felemelkedésének hivatott vezetője. A párt négy évtizedes harca során sok győzelmes csatát nyert; átélt átmeneti kudarcokat is; de mindig, minden akadályon utat tört magának előre a történelmileg immár a láthatáron levő végső cél: a kommunista társadalom megteremtéséhez.

1. A párt negyven esztendővel ezelőtt maga köré tömörítette a magyar munkásosztály és a szegényparasztság többségét, az értelmiség legjobbjait. Elsőnek követve a Nagy Októberi Szocialista Forradalom példáját, népünk 1919-ben megteremtette a dicső Magyar Tanácsköztársaságot. Az első magyar proletárdiktatúrát imperialista csapatok külső fegyveres erőinek beavatkozásával verték le. A Tanácsköztársaság a magyar nép legértékesebb forradalmi, nemzeti öröksége, mai küzdelmeinknek, népünk, az ifjúság nevelésének nagy erőforrása.

2. A magyar nép nyakára ültetett ellenforradalmi Horthy-rendszer véres fehérterrorral állt bosszút a magyar dolgozó népen és mindent elvett tőle, amit a Tanácsköztársaság adott. Nyomort és munkanélküliséget hozott a munkásoknak, a szegényparasztoknak, megalázta az értelmiséget, megfosztotta alapvető szabadságjogaitól a dolgozó népet és eladta az országot a külföldi imperialistáknak. A kommunista párt a mártírok ezreit áldozva, minden veszéllyel és üldözéssel dacolva küzdött a Horthy-fasizmus ellen, a dolgozók kenyeréért és jogaiért, a társadalmi haladásért, a nemzeti függetlenségért. A második világháború idején a kommunisták szervezték és vezették az antifasiszta erők harcát a katasztrófába sodró hitleri háború ellen, a békéért, a függetlenségért, a demokratikus nemzeti újjászületésért.

3. A Szovjetunió győzelmes harca, amely hazánkat is felszabadította a hitleri megszállás alól, kedvező lehetőségeket nyújtott a magyar népnek arra, hogy megteremtse a népi hatalmat, s végleg megszabaduljon a kapitalizmustól. A munkásosztály, a kommunista párt vezetésével, a nemzet haladó erőinek élén felszámolta a nagybirtokrendszert, diadalra vitte a népi demokratikus forradalmat, kivívta a proletárdiktatúrát. A munkás-

osztály kisajátította a burzsoáziát, s az iparban, a közlekedésben, a kereskedelemben, a hiteléletben uralkodóvá tette a szocialista termelési viszonyokat. A magyar faluban megjelent és mély gyökeret eresztett a szocialista társadalmi tulajdon és termelési forma. Megszüntettük a kiváltságos osztályok kulturális monopóliumát, a kultúrát a tömegek közkincsévé tettük. Nagy eredményeket értünk el a szocializmus építésében.

A felszabadulás után a magyar nép az évszázados feudális és félgyarmati viszonyokból eredően elmaradott ipart és mezőgazdaságot kapott örökül. A 15 év alatt gyors ütemben fejlesztettük az ipart, mindenekelőtt a nehézipart, amelynek döntő szerepe volt a népgazdaság fellendítésében. Az ipari termelés a korábbi elmaradottság, a szörnyű háborús károk és az ellenforradalom pusztítása ellenére 1938-hoz képest 1958-ra három és félszeresére emelkedett. Fejlődött, bár korántsem kielégítő mértékben a mezőgazdaság is. A termelés az 1934—1938-as évek átlagához képest 1954—1958-ra mintegy 15 százalékkal emelkedett. A népgazdaság fejlődése megteremtette az anyagi alapokat a dolgozó nép életszínvonalának, kultúrájának jelentős emeléséhez.

4. A párt eredményes harcának és az ország újjáépítésében végzett jó munkájának évei után a szocializmus építése során 1949-től kezdődően Rákosi Mátyás körül személyi kultusz alakult ki. Rákosi Mátyás a korábbi években sok jó szolgálatot tett a magyar munkásosztálynak, a magyar nép forradalmi harcainak. A proletárdiktatúra kivívása után a hatalomtól megszédülve azonban Rákosi és szűk csoportja a pártélet lenini szabályainak félredobásával, a törvényesség megsértésével eltorzította a párt irányvonalát, és egyre súlyosabb károkat okozott a szocializmus ügyének. A gazdaságpolitikában elkövetett hibák, az iparosítás túlfeszített üteme következtében 1951 és 1953 között már nem emelkedett, sőt átmenetileg visszaesett a dolgozók életszínvonala. Ez rontotta a párt és a munkásosztály kapcsolatait. Súlyos hibák jelentkeztek az agrárpolitikában, melyek lazították a munkás-paraszt szövetséget.

Mindezek a párt által azóta már feltárt és kijavított hibák súlyosan ártottak a szocializmus építése ügyének, de nem változtattak azon az alapvető, történelmi tényen, hogy a felszabadulás óta eltelt másfél évtized a párt vezetésével elért nagyszerű demokratikus és szocialista vívmányok korszaka volt népünk életében.

5. A szocializmus építésében elkövetett hibákat a Magyar Dolgozók Pártja elvileg már 1953 júniusi határozatában feltárta. A hibák gyökeres kijavítása azonban csak 1956 novemberében és az azt követő időkben történt meg. Ennek a késésnek legfőbb oka az volt, hogy a korábbi pártvezetés, elsősorban Rákosi Mátyás, nem tudott és nem akart őszintén szakítani a dogmatikus, szektás hibákkal, és hogy a hibák kijavítása ürügyével ebben az időben lépett fel és jutott döntő szerephez a párt bomlasztására törő és az osztályellenséggel megalkuvó, Nagy Imre által vezetett revizionista csoport is. A szektás vezetés és a revizionista csoport egymással szemben folytatott elvtelen harca miatt nem érvényesülhetett a párttagság helyes politikát követelő akarata. A revizionista frakció a párton belül indított támadásában különféle pártellenes külső erőkre támaszkodott, és a reakciós erők szövetségét kereste.

A helyzet kritikussá vált 1956 márciusában. Az akkori pártvezetés képtelennek bizonyult arra, hogy éljen azzal a hatalmas eszmei segítséggel, amit a Szovjetunió Kommunista Pártja történelmi jelentőségű XX. kongresszusa nyújtott az egész nemzetközi kommunista mozgalom, s azon belül a magyar kommunisták számára is.

6. 1956 júliusában a következetes marxista—leninista politikáért harcoló erők győzelmeként megszületett a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének az a határozata, amely építve saját forradalmi tapasztalatainkra, felhasználva a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. kongresszusának útmutatásait, megmutatta a válságból kivezető utat. E határozat alkalmas volt arra, hogy kedvező változást hozzon a párt és az ország életébe. A revizionista elemek azonban, hogy meg-

akadályozzák a párt válságának leküzdését, szervezetten és teljes erővel a párt és a rendszer ellen támadtak, és mindent megtettek, hogy meggátolják a júliusi határozat végrehajtását.

7. 1956 nyarán a hazai ellenforradalmi erőknek sikerült a revizionista összeesküvők csoportjától a horthystákig és a nyilasokig terjedő, széleskörű politikai blokkot összekovácsolniuk a proletárdiktatúra ellen. Bomlasztották a párt sorait, zavart idéztek elő a kormányzati szervekben, megosztották a néphatalom híveinek táborát, s ily módon előkészítették a talajt a néphatalom elleni fegyveres támadásra.

Az amerikai monopoltőkések agresszív körei által vezetett nemzetközi reakció, amely támogat minden népelnyomó erőt az egész világon, a felszabadulás óta folytatja aknamunkáját hazánk ellen. Az imperializmus vissza akarta állítani hazánkban a burzsoá földesúri rendszert, a Magyar Népköztársaságot ki akarta szakítani a szocialista táborból, hogy ugródeszkának használja fel a Szovjetunió és az egész szocialista tábor ellen. Ezért nyíltan és titokban, a diplomácia és a propaganda fegyverével, az aknamunka különféle módszereivel, pénzzel, fegyvercsempészéssel és minden lehetséges eszközzel szította, szervezte s támogatta a fegyveres lázadást.

Az 1956. október 23-án kirobbantott magyarországi ellenforradalmi lázadás nemcsak a magyar nép szocialista vívmányait, nemzeti függetlenségét fenyegette, hanem támadás volt az egész szocialista világ, Európa és az egész emberiség békéje ellen. A harc nemcsak a magyarországi forradalmi és reakciós erők ütközete, hanem egyben a haladás és a reakció, a szocializmus és az imperializmus, a háború és a béke nemzetközi erőinek összecsapása is volt.

A súlyos helyzet, népünk szocialista vívmányainak, népköztársaságunknak és a békének védelme új, forradalmi központ létrehozását követelte, amely tömöríti a szocializmus erőit és megalkuvás nélküli szervezett harcot indít az ellenforradalom szétzúzásáért. A magyar kommunisták megteremtették az új forradalmi központot, a párt új Központi Bizottságát, a forra-

dalmi munkás-paraszt kormányt. A Központi Bizottság megkezdte a párt újjászervezését, a dolgozó tömegek új forradalmi tömörítését, irányította a kormányt, amely megfelelő állami intézkedéseket hozott az ellenforradalom leverésére, a népi demokratikus rend helyreállítására és megerősítésére. A forradalmi munkás-paraszt kormány segítséget kért a szövetséges Szovjetunió fegyveres erőitől, hogy elhárítsa a nyugati imperialisták fegyveres beavatkozását és elkerülje a hosszabb polgárháborút.

A Szovjetunió testvéri segítsége a szövetségi hűség és a proletár internacionalizmus nagyszerű tette volt, amely megakadályozta a fehérterror további vérengzéseit, hozzásegítette a szocializmus erőit az ellenforradalom katonai leveréséhez és elhárította a háború veszélyét.

A magyar nép támogatására megmozdult a szocialista tábor minden országa, hogy politikai, erkölcsi és anyagi segítséget nyújtson népi államunknak.

8. A forradalmi ellentámadás nehéz körülmények között bontakozott ki. Az ellenforradalom ádáz utóvédharcokat folytatott s terrorral, sztrájkkal, gazdasági kártevéssel, szervezkedéssel és propagandával gátolta a törvényes rend megszilárdítását, a termelőmunka megindítását. Kísérletei azonban megtörtek a szocializmushoz hű dolgozó tömegek ellenállásán, amelyek elfogadták és követték a párt helyes politikáját.

A Magyar Szocialista Munkáspárt szervezése az ellenforradalom elleni katonai és politikai harc közepette történt. A párt Központi Bizottsága 1956 decemberi határozatában egyértelműen, marxista—leninista módon tisztázta az események osztályjellegét és okait, helyesen állapította meg, hogy az ellenforradalmat négy együttesen ható tényező: a Magyar Dolgozók Pártja régi szektás vezetőinek hibái, a Nagy Imre-féle revizionista csoport áruló tevékenysége, a belső burzsoá ellenforradalmi erők és döntően a nemzetközi imperializmus aknamunkája idézte elő. A határozat hatásos eszmei-politikai fegyver volt abban a harcban, amelyet a párt az ellenforradalom leveréséért,

az eszmei tisztázódásért, a szocializmus erőinek tömörítéséért, a revizionizmus leleplezéséért és elszigeteléséért, a dogmatikus és szektás hibák felszámolásáért — két fronton vívott.

A Magyar Szocialista Munkáspárt 1957 júniusi országos értekezlete már az ellenforradalom leveréséről és a szocialista konszolidáció gyors és nagy sikereiről számolhatott be. A pártértekezlet megszilárdította az újjászervezett párt marxi—lenini egységét, elméletileg és politikailag megalapozta a párt tevékenységét, megszüntette a pártban az ideiglenesség állapotát.

Az ellenforradalom leküzdéséért folytatott harc a kommunisták, a munkásosztály, a dolgozó tömegek nagy eszmei-politikai nevelő iskolája volt. Az ellenforradalom még a fegyveres lázadás előtt bázist épített magának az értelmiség, főképp az irodalom, a sajtó munkásainak soraiban és megfertőzte a tapasztalatlan fiatalok, elsősorban az egyetemi ifjúság egy részét. A konszolidáció azért lehetett gyors és sikeres, mert a párt leleplezte az ellenforradalom igazi arculatát és cselekedeteit, leküzdötte az ellenforradalom által felszított eszmei-politikai zűrzavart, feltárva az ellenforradalmi eszmék népellenes tartalmát, felszabadította a félrevezetett rétegeket az ellenség eszmei hatása alól.

9. A politikai konszolidációhoz a termelőmunka megindítása, a népgazdaság helyreállítása adott szilárd alapot. Az ellenforradalom szétzilálta az ország gazdasági életét, súlyos anyagi károkat okozott a magyar népnek és átmenetileg visszavetette a szocializmus építését hazánkban. Az ellenforradalom leverése után helyreállítottuk az ország népgazdaságát és a nehéz gazdasági helyzet ellenére jelentős reálbéremelést hajtottunk végre. Ez év elején ismét emeltük a pedagógusoknak és az egészségügyi dolgozóknak a fizetését. Rendeztük és lehetőségeinkhez mérten felemeltük a nyugdíjakat és a családi pótlékot. Az elmúlt három évben végrehajtott bérrendezésekkel nemcsak azt az elmaradást számoltuk fel az életszínvonal terén, amit az 1953 előtt elkövetett hibák idéztek elő átmenetileg, hanem azon túlmenően jelentősen emeltük is az életszínvonalat.

A kormány intézkedéseket hozott a népgazdaság irányításának javítására. A központi irányítás hatékonyabbá tételével egyidejűleg megkezdte a túlzott központosítás megszüntetését; növelte a vállalatok önállóságát; javította a bér- és normarendszert; bevezette a nyereségvisszatérítési rendszert a termelőüzemekben. Bővült a szakszervezetek jogköre és irányításuk alatt létrehoztuk az üzemi tanácsokat. Fejlesztettük a gazdasági irányítás demokratizmusát.

A párt és a kormány megszüntette a parasztok beszolgáltatási kötelezettségét, áttért a szerződéses termeltetés és a szabad felvásárlás rendszerére. Az új rendszer bevált, s nagyban hozzájárult a munkás-paraszt szövetség megerősítéséhez és a mezőgazdasági termelés növekedéséhez.

Adó- és árpolitikánk is elősegítette a mezőgazdaság fejlődését. Termelőszövetkezeteinket védelmeztük és hatékonyan támogattuk. Javítottuk az állami gazdaságok vezetését. Mindezek nyomán a mezőgazdasági termelés kedvezően fejlődött és szerkezete megfelelően változott. Az ipar és a lakosság mezőgazdasági termékekkel való ellátása kielégítő volt.

10. A gyors és sikeres konszolidáció lehetővé tette a szocializmus építésének folytatását. Erről tanúskodnak hároméves tervünk eddigi sikerei. Az 1958. év és az 1959. év első háromnegyedévi tervét az ipar jelentősen túlteljesítette. A mezőgazdaság 1958. évi tervét a gyengébb gabona- és takarmánytermés ellenére is teljesítette, az idei termés pedig — az eddigi eredmények szerint — felülmúlja az előirányzatot. Viszonylag alacsony beruházási tervünket felemeltük, az életszínvonalat a tervezettnél jobban növeltük, és csökkentettük az ország külföldi adósságait.

A népköztársaság politikai és gazdasági konszolidációja, népünk politikai fejlődése, a parasztság megnövekedett bizalma pártunk és kormányunk iránt és a termelőszövetkezetek megerősödése lehetővé tették, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága 1958 decemberi határozatával új lendületet adjon a termelőszövetkezeti mozgalom fejlődésének.

A dolgozó parasztság, ezen belül a középparasztság jelentős része megértette és magáévá tette a párt politikáját, ez év elején nagy lépést tett a szocialista mezőgazdasági nagyüzemek kialakításában. Ma már az ország szántóterületének felén szocialista gazdálkodás folyik. A falu szocialista átalakításának fontos és jelentős vonása, hogy közel 1400 termelőszövetkezeti községünk van. A kongresszus helyesli a Központi Bizottság 1959. október 22-i határozatát, mely szerint a termelőszövetkezeti mozgalom fejlesztésében és megszilárdításában elért eredmények alapján a Központi Bizottság érettnek tartja a helyzetet arra, hogy az új gazdasági évben is jelentős lépést tegyünk a termelőszövetkezeti mozgalom fejlődésében mind a szervezés, mind a megszilárdítás terén.

Gazdasági és politikai eredményeink, a Szovjetunió Kommunista Pártja XXI. kongresszusának nagyszerű célkitűzései és a szocialista tábor többi országának gyors fejlődése növelték a dolgozók lelkesedését és öntudatát. Helyesléssel fogadták a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága 1959 márciusi határozatát, amelyben azt ajánlotta, hogy gyorsítsuk meg a szocializmus építését és 1959-ben érjük el főbb vonatkozásokban azt a színvonalat, amelyet a hároméves terv 1960-ra irányoz elő. A párt kezdeményezésére széleskörű, országos munkaverseny bontakozott ki a kongresszus tiszteletére. A munkaverseny eddigi eredményei arra mutatnak, hogy a lendület fokozásával elérjük a kitűzött célokat.

A magyar nép az ellenforradalom leverése óta eltelt három év alatt saját tapasztalatai alapján győződött meg arról, hogy a párt, a forradalmi munkás-paraszt kormány politikája a nép érdekeit eredményesen és jól szolgálja.

II

TÖRTÉNELMI TAPASZTALATOK ÉS A PÁRT TEVÉKENYSÉGÉNEK NÉHÁNY KÉRDÉSE

Pártunk tevékenységéért felelős népünknek és a nemzetközi munkásosztálynak, ezért köteles állandóan számbavenni és elemezni harcainak tapasztalatait. Most különösen fontos és időszerű az 1956-ban kirobbantott ellenforradalom és az ellene vívott harc tapasztalatainak elemzése, amit a párt Központi Bizottságának 1956 november eleje óta hozott határozatai tartalmaznak. Pártunk tevékenységéhez útmutatást adnak e határozatok, valamint a szocialista országok kommunista és munkáspártjainak 1957 novemberi moszkvai Nyilatkozata, amely a kommunista világmozgalom nemzetközi érvényességű tapasztalatait foglalja magában.

Kongresszusunk számbavette mind a hazánkban folyó osztályharc, mind a nemzetközi forradalmi munkásmozgalom, különösen az első lenini párt, a Szovjetunió Kommunista Pártja tapasztalatait, hogy a párt további munkájában megfelelően felhasználhassuk azokat népünk és szocialista ügyünk javára.

11. Az 1956-os ellenforradalom és az ellene folyó harc ismét bebizonyította annak az alapvető lenini tanításnak vitathatatlan igazságát, hogy a munkásosztály, a dolgozó nép csak akkor győzhet, ha egységes, szervezett élcsapat, a marxizmus—leninizmus elméletével felfegyverzett, a tömegekkel összeforrott és azokat vezető párt irányítja. A munkásosztály csak forradalmi pártja vezetésével győzheti le a burzsoáziát, csak a párt vezetésével tarthatja meg kivívott hatalmát és építheti fel a kizsákmányolástól mentes szocialista társadalmat.

A munkásosztály fegyvertelenné válik a dolgozó nép erőit egyesítő és a helyes irányban vezető párt nélkül. A revizionisták hamis nézeteivel ellentétben a munkásosztály forradalmi pártjának, a párt vezető szerepének jelentősége a proletárdiktatúra kivívása után nem csökken, ellenkezőleg: növekszik. A szocializmusba s majd a kommunizmusba való átmenet

időszakában a pártra hárul az egész ország életének irányítása, a gazdasági és kulturális munka, a szocialista társadalom építése bonyolult folyamatának vezetése.

Nemcsak a munkásosztály van tisztában a forradalmi munkáspárt jelentőségével, hanem a munkásosztály ellenségei is. Éppen ezért a reakciós burzsoázia, a szocializmus minden rendű és rangú ellensége, a munkásosztály és az egész dolgozó nép elleni harcában a fő tüzet minden országban a munkásosztály pártjára, a kommunistákra összpontosítja: harcol a párt és a kommunisták ellen rágalommal, provokációkkal és ahol teheti, betiltással, börtönnel, gyilkossággal.

A magyar munkásosztály négy évtizeddel ezelőtt megteremtette forradalmi pártját és mindenkor legjobb, legáldozatkészebb fiait küldte soraiba. A párt tagjai mindenütt hirdették a kommunizmus eszméit és szervezték a tömegeket az eszme győzelemre viteléért. A dicső Tanácsköztársaság idején a párt hívó szavára a munkások, a dolgozók tízezrei ragadtak fegyvert Tanács-Magyarország védelméért. A horthysta ellenforradalom idején a kommunista mártírok ezrei a fasiszta hóhérok előtt is hirdették a párt igazát, védték a nép ügyét. A kommunista párt vezette ki népünket a nemzeti katasztrófából, amelybe a horthysta uralom taszította. A felszabadulást követő években pártunk vezetésével vitte másodszor diadalra a magyar munkásosztály a szocialista forradalom ügyét.

A kegyetlen ellenforradalmi tőkés-földbirtokos hatalom súlyos csapásokat mért a pártra, de megsemmisíteni nem tudta, mert a munkásosztály, a nép — amely létrehozta — védte és kitartott mellette.

Negyven év alatt sokan meghaltak a pártért, a kommunizmus ügyéért, de ma még többen élnek, dolgoznak, harcolnak érte.

12. A pártot 1956 végén, 1957 elején az ellenforradalommal, az osztályellenséggel vívott harc súlyos körülményei között szerveztük újjá. A pártnak ma mintegy fele akkora taglétszáma van, mint az ellenforradalom előtt volt, de összetételében szilárdabb, egységesebb, s ennek eredményeképpen erősebb.

A párt nagy erőforrása — helyes politikája, amelyet a pártonkívüli tömegek is magukévá tesznek. A helyes politika mellett pártunk erejét más tényezők is növelik. Ezek közül a legelső: a párt ma sokkal inkább, mint korábban, az azonos elveket valló emberek önkéntes harci szövetsége. Olyan emberek vették kezükbe a párt újjászervezésének munkáját és tömörültek a pártban, akik bátran, önzetlenül és áldozatkészen védték a népi demokráciát, a párt, a szocializmus eszméit a vadul támadó ellenséggel és az ellenség által átmenetileg félrevezetett rétegekkel, emberekkel szemben is.

A párt lényegében megszabadult a karrierista, a kommunizmustól idegen és az ellenséges elemektől. Az ellenséggel szemben vívott kemény harcok és a revizionistáknak a párt újjászervezése ellen folytatott küzdelme idején ezek az elemek támadták a pártot vagy távol tartották magukat tőle. Később, a kellő politikai tapasztalatot szerzett szilárd kommunisták ébersége megakadályozta, hogy az ilyen elemek behatoljanak a pártba.

Nem került vissza a párt tagjai közé néhány százezer olyan becsületes dolgozó sem, akik ugyan rokonszenveztek és ma is rokonszenveznek a szocializmussal, a párt céljaival, de nem váltak állhatatos kommunistákká, és a régi hibák vagy a revizionista demagógia és az ellenforradalom támadásainak hatása alatt bizonytalanokká, tétovázókká váltak. Ezeknek a jóhiszemű, együttérző, de nem elég szilárd volt párttagoknak a párton kívül maradása eszmeileg-politikailag erősíti a pártot, mert mentesíti az ingadozásuktól. Ugyanakkor a párton kívül maradt ilyen emberek rokonszenvét és becsületes munkáját a párt ma is értékeli és harcában támaszkodik a segítségükre.

A párttagság politikai és szociális összetétele egészséges. A tagság mintegy 60 százaléka eredeti foglalkozás szerint munkás. A pártban tömörülnek a politikailag legöntudatosabb parasztok és értelmiségiek is. A párttagság megedződött és tapasztalatokban gazdagodott az elmúlt esztendők harcaiban. A párt élcsapat jellegének erősödése következtében vezető

szerepe hatékonyabban érvényesül a társadalmi és politikai életben. A kommunisták áldozatos munkája bizalmat és tekintélyt vívott ki a pártnak.

13. A párt csak úgy töltheti be feladatát és csak úgy fejlődhet egészségesen, ha a pártban a demokratikus centralizmus elvei és a pártélet lenini szabályai minden fokon érvényesülnek. Ez a párt egységének is, cselekvőképességének is elengedhetetlen feltétele.

A Központi Bizottság, a párt felső-, közép- és alsófokú irányító szervei az utóbbi években sokat tettek a pártélet lenini szabályainak, a demokratikus centralizmus elvének következetes érvényesítéséért, a kollektív vezetés elvének megvalósításáért. A párt eszmei-politikai és szervezeti egysége feltételezi a bírálatot és a vitaszellemet. A Központi Bizottság és általában a párt szervei jelentős intézkedések, határozatok meghozatala előtt tanácskoznak a kérdéssel foglalkozó párttagokkal és pártonkívüliekkel is. Ösztönzik a kommunista bírálatot és a pártszerű elvi vitát, amely erősíti a párt egységét, ugyanakkor elutasítják a demagógiát, amely eszmei és politikai zavart kelt s bomlasztja a párt sorait. A pártszerű elvi vita fontos feltétele, hogy ne az emberek, hanem a hibák ellen harcoljunk; a hibát vétő párttagokat neveljük és vezessük vissza a helyes útra.

A párt munkastílusának fontos, új vonása a helyi pártszervek és a pártmunkások önállóságának növekedése, a felesleges gyámkodás, a tömeges utasítgatás csökkenése. Az egészséges öntevékenység feltételezi a szigorú központosítás tiszteletben tartását, az alsó szervek állandó irányítását, rendszeres ellenőrzését és segítését. A helyi szervek önállóságát fejleszteni kell, de nem szabad megengedni, hogy az önállóság címén eltérjenek a párt határozataitól és irányvonalától, vagy megsértsék a pártfegyelmet.

14. A párt eszmei, politikai és szervezeti egységének védelme pártunk fejlődésének, a szocializmus felépítésének alapkérdése. A párt tevékenységének vezérfonala az elmélet. A forradalmi

elmélet elvi alapjain létrejött eszmei és politikai egység pedig a párt egységének első és elengedhetetlen feltétele. A marxizmus—leninizmus legyőzhetetlen eszme, élő, fejlődő tudomány, több mint száz éve a munkásosztály fegyvere, amelynek segítségével formálja az új világot, alakítja az emberiség történetét. A marxizmus—leninizmus eszméi a Szovjetunió, az első szocialista állam megteremtése óta, majd azt követően a szocialista országok egész sorában valóra váltak. Erre az eszmei alapra épül a kommunista és forradalmi munkáspártok proletár internacionalizmusa, a szocialista világrendszer egysége.

A munkásosztály eszmei fegyverét csorbítják a párton belül jelentkező dogmatikus és revizionista irányzatok. Ezek közül mind Magyarországon, mind nemzetközileg a fő veszély a revizionizmus. A modern revizionizmus azért veszélyesebb, mert feleleveníti a még le nem győzött régi, burzsoá eszméket; a nemzetközi imperializmus és a belső reakció kezére játszik, azokra támaszkodik, miközben a tömegek előtt marxista—leninista mezben jelentkezik.

15. A revizionizmus társadalmi alapja a kispolgárság, mégpedig a városi és falusi kispolgárság, az értelmiség kispolgári része. A revizionizmus elveti a proletárdiktatúrát, mint a szocializmus felépítésének szükséges feltételét, tagadja a szocialista forradalom és a szocializmus építésének nemzetközi törvényszerűségeit, tagadja a kommunista párt vezető szerepét és elveti a proletár internacionalizmust, szemben áll a szocialista táborral. A revizionizmus a nemzetközi munkásmozgalomban és egyes pártokon belül fellépő ellenséges irányzat. A burzsoázia a revizionizmust az egész világon a munkásmozgalmon belüli támaszának, szövetségesének tekinti, ezért támogatja, ösztönzi és felhasználja.

Mind a magyarországi, mind a nemzetközi tapasztalatok megmutatták, hogy a revizionizmus törvényszerűen osztályáruláshoz, szocialista országokban osztály- és hazaáruláshoz vezet. Az 1956-os ellenforradalom bebizonyította, hogy egy szocialista országban az imperializmus és a belső ellenforra-

dalom csak akkor tudja komolyan veszélyeztetni a munkásosztály hatalmát, ha revizionista szövetségeseket talál magának a kommunista párton belül.

A revizionizmus az ellenforradalom idején politikailag lelepleződött, majd eszmei harcban szétzúztuk. Újjáéledésének veszélye azonban mindaddig fennáll, amíg kapitalizmus lesz a világon. A hazai revizionizmus — amelyet táplál a nemzetközi revizionizmus és burzsoá propaganda — bár általában burkoltabban, de folytatja zavarkeltő kísérleteit. Továbbra is tagadja a munkásosztály vezető szerepét, uszít a Szovjetunióval való szövetség és a szocialista tábor egysége ellen, álhumanista jelszavakkal támadja rendszerünk szocialista demokratizmusát és burzsoá-nacionalista jelszavakkal lép fel. A párt és a nép érdeke, hogy még következetesebben folytassuk a revizionizmus elleni harcot és kiverjük utolsó menedékeiből is.

16. A szektásság, a dogmatizmus a kommunista mozgalmon belül jelentkező olyan irányzat, amely a politikai gyakorlatban türelmetlen, álradikális. Az irányzat hordozóit kispolgári türelmetlenség jellemzi. Általában becsületes szándékú emberek, akik nem értik és nem tudják alkotó módon alkalmazni a marxista—leninista elméletet. Ezek a „baloldali" túlzásokra és ugyanakkor pánikra hajlamos emberek szubjektivista módon s ezért tévesen ítélik meg a nemzetközi és a belső helyzetet. Szemléletük lényeges vonása a tömegek lebecsülése, a nemzeti sajátosságok elhanyagolása, az osztályharc éleződésének mechanikus értelmezése, a sablonosság, az adminisztratív intézkedések túlbecsülése, ami valójában meghátrálás a nehezebb feladat, a tömegek megnyerése elől. A dogmatikus-szektás irányzat képviselői mérhetetlen károkat okoznak a szocializmus ügyének, mert magatartásukkal gyengítik a párt egységét, lazítják a párt és a tömegek kapcsolatát, a munkás-paraszt szövetséget, nehezítik a munkásosztály és az értelmiség együttműködését.

A Magyar Szocialista Munkáspárt harcolt és harcol a szektarianizmus, a dogmatizmus ellen. A Központi Bizottság fontos politikai és személyi konzekvenciákat vont le a Magyar Dol-

gozók Pártja vezetőségének „baloldali" tévedéseiből. A dogmatikus nézetek, a szektás munkamódszerek maradványait még nem számoltuk fel teljesen. Kiújulásuk veszélye is mindaddig fennáll, amíg kispolgári elemek, a kispolgári gondolkodásmód és olyan emberek lesznek, akik hajlamosak arra, hogy a hatalomtól megszédüljenek. Ma is vannak olyanok, akiket az ellenforradalom legyőzése és a sikeres konszolidáció arra csábít, hogy megint a parancsolgatáshoz, az adminisztratív módszerek túlhajtásához folyamodjanak. A dogmatizmus és szektásság helyenként újra jelentkezik a politikai meggyőző munka lekicsinylésében, szövetségi politikánk meg nem értésében, az új kérdések alkotó megválaszolásától való félelemben, a pártonkívüliekkel szembeni indokolatlan bizalmatlanságban, értelmiségellenességben.

A Magyar Szocialista Munkáspárt eszmei és szervezeti egysége kétfrontos harcban jött létre. A párt leküzdötte a revizionizmus iránti békülékenységet és nem engedett a „baloldali" szektás befolyásnak.

17. A párt akkor küzdhet céljaiért eredményesen, amikor széles dolgozó tömegek bizalmát, cselekvő támogatását élvezi. Az elmúlt három év eredményei is elsősorban a párt és a nép növekvő egységének, a párt és a tömegek közötti kölcsönös bizalomnak és a dolgozók alkotó munkájának köszönhetők.

A párt és a pártonkívüli tömegek jó kapcsolatának alapvető feltétele a párt helyes politikája. E politika lényeges vonása az elvi következetesség, szilárdság és a tömegek iránti mély bizalom. A Magyar Szocialista Munkáspárt a Központi Bizottság vezetésével, az 1956 november—decemberi nehéz helyzetben is következetesen harcolt és nem tett elvi engedményeket: fegyverrel védte a munkáshatalmat az ellenforradalmárokkal szemben, visszaverte a revizionista követeléseket, ingadozás nélkül képviselte a proletár internacionalizmust. Ugyanakkor elvetette azt a „baloldali" felfogást is, mely figyelmen kívül hagyta, hogy a tömegek megnyerése, támogatása nélkül nincs népi hatalom és nincs szocialista építés. Teljes nyíltsággal és

bizalommal fordult a tömegekhez, de visszautasította a megtévesztett dolgozók helytelen követeléseit. A párt a munkásosztály és a nép valódi érdekeiért küzd, s ha ezek megkívánják, az ár ellen is úszik, azonban sohasem mond le a tömegek megnyeréséről.

A párt és a tömegek kapcsolatát ma mindinkább a kölcsönös bizalom, a légkör őszintesége, a tömegek növekvő alkotó kedve és aktivitása jellemzi. A pártot ezernyi szál köti a néphez. Növekedett a pártonkívüliek megbecsülése s közülük egyre többen vesznek részt a közügyek intézésében. De tapasztalható a párttagság soraiban elbizakodottság is, amely ismét veszélyezteti a párt és a tömegek közötti jó kapcsolatokat. Az elbizakodottságot részben a jó hazai és nemzetközi eredmények szülik, amelyek elfeledtetik a párt egyes harcosaival Lenin tanítását, hogy a tömegekért folyó harc állandó feladat, a tömegeket napról napra meg kell győzni a párt igazáról.

Minthogy a párt ma létszámában kisebb, lényegesen megnőtt a tömegszervezetek, különösen a szakszervezetek és a Kommunista Ifjúsági Szövetség jelentősége. A tömegszervezeteknek ma különösen fontos szerepe, hogy sajátos feladataik jó végrehajtásával is közvetítsék a párt politikáját a pártonkívüliekhez, neveljék, szervezzék, mozgósítsák a dolgozókat a szocialista építés feladatainak megoldására.

18. Az elmúlt három évben a szakszervezetek, az ifjúsági szövetség, a nőmozgalom, a Hazafias Népfront, általában a tömegszervezetek és tömegmozgalmak munkája eredményes volt és sokat fejlődött.

A szakszervezetek, a munkások és alkalmazottak legnagyobb szervezetei, legyőzték az ellenforradalom alatt és után jelentkezett jobboldali törekvéseket, amelyek arra irányultak, hogy a függetlenség jelszavával szembefordítsák a szakszervezeteket a párttal. A párt helyes politikájának és a szakszervezetekben dolgozó kommunisták meggyőző munkájának eredménye, hogy a szakszervezetek milliós tagsága követi a pártot és sok tízezer pártonkívüli funkcionáriusa igen tevékenyen segíti e politika megvalósítását.

Helyesnek bizonyult, hogy a párt létrehozta a Kommunista Ifjúsági Szövetséget, amelynek taglétszáma ma már meghaladja a 350 000-ret. A Kommunista Ifjúsági Szövetség jól közvetíti a párt szavát a magyar ifjúság tömegeihez. A Kommunista Ifjúsági Szövetség legfőbb feladata, hogy egészségesen növelje sorait, javítsa munkáját, segítse nevelni a fiatalokat a szocializmus lelkes építőivé, népi államunk hű és művelt polgáraivá, szocialista hazafiakká. Segítse kigyomlálni ifjúságunk gondolkodásából az ellenforradalom és revizionizmus maradványait, mindenekelőtt a nacionalizmust és a sovinizmust. Hirdesse a Kommunista Ifjúsági Szövetség a kommunizmus eszméit és készítse elő a párttagságra a kommunisták új, ifjú nemzedékét.

Népköztársaságunkban a nők politikai és gazdasági egyenjogúságát törvényeink biztosítják. Állampolgári egyenlőségük teljes. Gazdasági és társadalmi egyenjogúságuk teljességéért azonban még hosszú, szívós harcot kell vívnunk a maradi, konzervatív nézetek ellen.

E nagy fontosságú társadalmi feladat megoldását segíti a nőmozgalom, melynek szervei, a nőtanácsok megérdemelt közmegbecsülésnek örvendenek. Folytassák sokoldalú nevelő, szociális, politikai tevékenységüket, mellyel hozzájárulnak ahhoz, hogy a nők szélesebb rétegeit vonják be a közéletbe, fokozzák politikai érdeklődésüket, társadalmi aktivitásukat.

A párt vezetésével megélénkült és fejlődik a Hazafias Népfront-mozgalom, amelyben a kommunisták vezetésével helyet találnak azok a különböző nézetű pártonkívüliek, akik támogatják a szocialista építőmunkát, a nemzeti függetlenség védelmét és a békéért vívott harcot. Az elmúlt három esztendő során a népfront-politika segítségével széles pártonkívüli tömegek váltak az ország politikai életének cselekvő részeseivé, találták meg helyüket az ország közéletében. A népfront-mozgalomban is kifejezésre jut az az igazság, hogy a szocializmus felépítése nemcsak a kommunisták ügye. A nemzet felemelkedése, az ország békéjének védelme az egész társadalom ügye, amelyért

pártállásra való tekintet nélkül össze kell fognia minden hazafias erőnek.

A tömegszervezetek és mozgalmak alapjában eredményes munkát végeznek, tevékenységükben azonban még ma is sok a párhuzamosság, gyakran szűk körben munkálkodnak, az aktív közéleti emberek egy része túlterhelt. A tömegszervezetek vonjanak be friss erőket tevékenységükbe, növeljék tovább társadalmi-politikai befolyásukat.

19. A szocializmus építésének egyik alapvető, általános s nemzetközi törvénye és feltétele a proletariátus diktatúrája. A szocializmusért folyó harcban a párt legfőbb feladata a proletárdiktatúra érvényesítése és szüntelen erősítése.

A proletárdiktatúra legfőbb politikai alapja a munkásosztály által vezetett munkás-paraszt szövetség. Leglényegesebb vonása, hogy széles demokráciát biztosít a dolgozóknak és elnyomja a volt uralkodó osztályok, a nép ellenségeinek ellenállását. Nálunk 1956 őszén vált nyilvánvalóvá, hogy a következetes harc elmulasztása az osztályellenséggel szemben és a szocialista demokratizmus csorbítása, a munkás-paraszt szövetség megsértése, milyen súlyos következményekkel jár.

Az ellenforradalom elleni harcban a párt és a nép megvédte és megerősítette a proletárdiktatúrát, annak államát, a Magyar Népköztársaságot. Ez a dolgozók jogos sérelmeinek orvoslása, a munkás-paraszt szövetség szilárdítása, a rendszer demokratikus vonásainak erősítése és a rendszer ellen támadó ellenség ingadozás nélküli, következetes elnyomása útján ment végbe.

A párt hívó szavára fegyvert ragadtak a kommunisták, a szocializmushoz hű, egyszerű emberek, harcoltak az állambiztonság, a néphadsereg katonái sokszor elszigetelt csoportokban is. Ezekből a szocializmushoz hűséges, érte fegyverrel is harcoló kommunista és pártonkívüli erőkből született a forradalmi karhatalom, alakult újjá a honvédség, a határőrség, a rendőrség és szerveződött a nép új fegyveres ereje: a munkásőrség. Fegyveres erőink ma megbízható védelmezői társadalmi rendünknek,

nemzeti függetlenségünknek és a békének a belső és külső ellenséggel szemben.

Az ellenforradalom elleni harc kezdetén törvényszerűen előtérbe került a munkáshatalom diktatórikus oldala. Mivel a rendszerre támadó ellenségre mért kemény csapások idején maradéktalanul helyreállítottuk a törvényességet, és a szükséges szigort csak az ellenforradalom szervezőivel és vezetőivel, a főbűnösökkel és nem a megtévesztettekkel szemben alkalmaztuk, intézkedéseink megfeleltek a tömegek igazságérzetének, megnyerték támogatásukat.

20. Pártunk mindig híven képviselte a marxizmus—leninizmusnak azt a tanítását, hogy a munkásosztály érdekei a tőkés elnyomás elleni harcban a világon mindenütt azonosak. A nemzetközi imperializmust csak a munkásosztály nemzetközi erőinek egysége, proletárszolidaritása tarthatja féken és győzheti le. Az egyes országok munkásosztályai csak akkor vívhatnak sikeres harcot a tőke ellen, ha küzdelmükben az egész nemzetközi munkásosztály harcára támaszkodnak. Pártunk négy évtizedes harcai és az ellenforradalom ellen vívott harc tapasztalatai is a proletár internacionalizmus legyőzhetetlen erejét bizonyítják.

A szocialista tábor országai szoros egységbe tömörülve, egymást segítve és védve építik a szocializmust. A szocialista tábor szilárd egysége, növekvő gazdasági, politikai, katonai súlya, a tudományok és a műszaki haladás terén elért hatalmas eredményei biztosítják a benne tömörülő országok függetlenségét, népeik szabadságát. A szocialista tábor segíti a haladás erőit az egész világon, szolidáris ezekkel az erőkkel s egyben támaszkodik ezek együttérzésére a haladásért és a békéért folyó harcban.

Hazánk a szocialista tábor tagjaként, mindenekelőtt e tábor legelső és leghatalmasabb országának, a Szovjetuniónak mindenre kiterjedő, önzetlen, internacionalista segítségével érte el eredményeit. Amikor a nemzetközi imperializmus erői a belső ellenforradalmi erőkkel szövetkezve meg akarták dönteni né-

pünk szocialista társadalmi rendjét, a Szovjetunió sietett segítségünkre, hogy leverhessük az ellenforradalmi lázadást. Ugyanakkor élveztük a többi szocialista ország politikai és gazdasági segítségét is. Mellettünk álltak, harcoltak igazunkért a kapitalista országokban küzdő kommunista és forradalmi munkáspártok.

A nemzetközi burzsoázia és a revizionisták különféle rágalmakkal, nacionalista uszítással gyűlöletet próbáltak szítani a Szovjetunióval szemben. Az ellenségnek ez a kísérlete kudarcba fulladt, népünkben megerősödött a Szovjetunió iránti tisztelet és megbecsülés, a Szovjetunió népei iránti szeretet, megerősödött a szocialista táborhoz tartozás érzése, a proletár internacionalizmus eszméje. A proletár internacionalista nevelés folytatása, a magyar—szovjet barátság gondos ápolása és erősítése továbbra is elsőrendű kötelességünk. Az embereknek a Szovjetunióhoz való viszonya immár 42 esztendeje biztos mutatója annak, hogy ki haladó, és ki ellensége a haladásnak. A magyar nép a maga tapasztalatain okulva tudja már, hogy legjobb barátja, szabadságának és hazája függetlenségének legbiztosabb támasza a világ első szocialista állama, a Szovjetunió.

Önbizalmat és erőt ad, ugyanakkor büszkeséggel tölti el a magyar népet az a tudat, hogy a szocialista tábor tagjaként az emberi haladás élén járók közé tartozik.

III

GAZDASÁGI ÉPÍTŐMUNKÁNK FŐBB KÉRDÉSEI

Az ellenforradalom leverése, népgazdaságunk helyreállítása után mindinkább előtérbe került és ma már döntő szerephez jutott pártunk tevékenységében a gazdasági és kulturális építőmunka. Szocialista társadalmi rendünk csak akkor lehet szilárd, népünk csak akkor élhet bőségben, ha országunk népgazdasága fejlett, korszerű technikával, magas munkatermelé-

kenységgel, gazdaságosan termelő iparunk és mezőgazdaságunk van.

A párt gazdaságpolitikája az utóbbi három év alatt jelentős eredményeket hozott. A népgazdaság egészségesen fejlődik, a dolgozók életszínvonala emelkedik. Terveink reálisak, megalapozottak. Megnőtt a munkások, parasztok és értelmiségiek munka- és alkotókedve, fellendült a szocialista munkaverseny. Támaszkodva az eddigi eredményekre, építve a dolgozó tömegek öntudatára és lelkesedésére, új, nagyobb feladatokat tűzhetünk magunk elé.

Erőnket a hároméves terv, majd pedig új ötéves tervünk teljesítésére és túlteljesítésére kell összpontosítani, hogy gyorsabban elérjük nemzetünk felvirágzását szolgáló céljainkat, a szocializmus győzelmét. Népgazdaságunk feljesztésével el kell érnünk, hogy:

a) a munka termelékenysége, a műszaki színvonal emelkedése meggyorsuljon a népgazdaságban, hogy jobban megközelítsük az élenjáró országok színvonalát;

b) az ipar szerkezetének további javításával, a hazai nyersanyag- és energiabázisunk bővítésével szilárd alapot teremtsünk mind a termelőeszközöket, mind a fogyasztási cikkeket gyártó iparágak erőteljes fejlesztéséhez;

c) a mezőgazdaság szocialista átalakításával egy időben a szocialista mezőgazdasági nagyüzemekre támaszkodva leküzdjük mezőgazdaságunk viszonylagos elmaradottságát;

d) a termelés és a munka termelékenysége emelkedésének eredményeként 1965-ig legalább másfélszeresére növeljük a nemzeti jövedelmet és emeljük dolgozó népünk anyagi és kulturális színvonalát;

e) a népgazdaság fejlesztésének tervezésénél figyelembe kell venni a népgazdaság egyetemes érdekeivel együtt az ország egyes vidékeinek helyzetét is. Helyes ipartelepítéssel az iparilag elmaradott területeket, mindenekelőtt az Alföldet, fokozottan iparosítjuk. Ipartelepítési politikánkkal csökkenteni kell Budapest túlzsúfoltságát;

f) gazdasági feladataink megvalósításánál, új ötéves tervünk kidolgozásánál az eddiginél is nagyobb mértékben hasznosítsuk azt a felbecsülhetetlen segítséget, melyet a szocialista tábor országainak gazdasági-műszaki együttműködése minden szocializmust építő országnak, így a Magyar Népköztársaságnak is nyújt.

21. A népgazdaság fejlődésében, az ország társadalmi viszonyainak átalakításában, mint minden szocializmust építő országban, hazánkban is legfontosabb tényező az ipar. Az ipar fejlődése, a termelőeszközök gyártásának gyorsabb ütemű növelése az alapja a műszaki-technikai színvonal emelkedésének, a termelés növelésének és a dolgozó nép jóléte fokozásának. A szocialista ipar termelését 1958—1965 között 65—70 százalékkal emelve az ipari termelés részarányát népgazdaságunkban tovább növeljük.

Az ipari termelés növekedése, a falu villamosításának befejezése, általában a népgazdaság gyorsabb fejlődése egyre magasabb energiaigényeket támaszt. Új erőműveket építünk és áramtermelésünket az 1958. évi 6,5 milliárd kW-óráról 1965-re több mint 10 milliárd kW-órára növeljük. Az olajtermelést kétszeresére, a földgáz termelését mintegy háromszorosára emeljük.

Népgazdasági céljaink valóraváltásának továbbra is elsőrendű feltétele, hogy fejlesszük a bányászat legfontosabb ágazatait, valamint a vas- és acélkohászatot. A széntermelést az 1958. évi 24 millió tonnáról 1965-ig 27—29 millió tonnára, a nyersacél-termelést az 1958. évi 1,6 millió tonnáról 1965-ig legalább 2,4 millió tonnára növeljük.

A gépipar termelését 1965-ig 80—90 százalékkal emeljük, továbbra is előnyben részesítve azokat az ágazatokat és gyártmányokat, melyek iparunk szerkezetének javítása szempontjából fontosak.

A lakosság ellátásának javításáért, a népgazdaság műszaki kultúrájának emeléséért gyorsított ütemben kell fejleszteni vegyiparunkat: termelését 1958-hoz viszonyítva 1965-ig közel kétszeresére kell emelni.

Építőiparunk és építőanyagiparunk termelését ugyanezen idő alatt — a korszerű építési anyagok termelésével és építési módszerek alkalmazásával — legalább 75, illetve 85 százalékkal kell növelni.

A lakosság jobb ellátása céljából könnyű- és élelmiszeriparunkat jelentősen fejlesztjük: a textil- és cipőipar termelését legalább 32 százalékkal, az élelmiszeripart 36—40 százalékkal emeljük. Bővítjük a termékek választékát, javítjuk a gyártmányok minőségét is.

Az egyre növekvő szállítási és hírközlési igények hatékony kielégítéséért emeljük közlekedésünk és hírközlésünk teljesítőképességét, műszaki színvonalát és anyagi ellátottságát. A közlekedés műszaki színvonalának emelésével takarékosabb energiafelhasználást érünk el.

22. A következő években megteremtjük a politikai és gazdasági feltételeit annak, hogy a dolgozó parasztsággal egyetértésben befejeződjön a falu szocialista átalakítása és egyidejűleg növekedjen a mezőgazdasági termelés. A termelés 1961—1965. évi átlaga 30—32 százalékkal legyen magasabb az 1954—1958. évi átlagnál. Ennek érdekében a műtrágya-felhasználást az ötéves terv végére a jelenleginek mintegy háromszorosára, traktorállományunkat két és félszeresére növeljük, kiterjesztjük a belvízrendezést, az öntözést, a talajjavítást, jelentősen fokozzuk a nemesített vetőmagellátást.

23. A népgazdaság gyorsabb fejlesztése, az életszínvonal rendszeres emelése azt követeli, hogy a nemzeti jövedelemből az eddiginél nagyobb részt fordítsunk termelő beruházásokra. Ezért a következő ötéves terv időszakában 170—175 milliárd forintot fordítunk beruházásokra, másfélszer annyit, mint 1955—1960-ban.

Érvényre juttatjuk a további esztendőkben is gazdaságpolitikánk megmásíthatatlan alapelvét, amely szerint a szocialista építés célja a dolgozók életszínvonalának állandó és rendszeres emelése a termelés és a termelékenység állandó növelése útján. A terv termelési előirányzatának végrehajtásával, a

termelékenység 37—40 százalékos emelésével teremtjük meg az alapot ahhoz, hogy a bérek emelésével, a béraránytalanságok csökkentésével, árleszállítással, a nagycsaládos dolgozók és a munkából kiöregedettek anyagi helyzetének javításával, a munkaképes lakosság újabb rétegeinek munkába állításával az egy főre eső reáljövedelem 1965-ig 26—29 százalékkal növekedjen. A 15 éves lakásépítési programunk megkezdésével a második ötéves terv időszakában 250 000 lakást építünk.

24. Népgazdasági feladataink megvalósításának egyik legfontosabb feltétele a vezetés színvonalának további javítása. Az ellenforradalom után kialakított gazdaságvezetési módszerek kiállták a próbát. Egyszerűbb és közvetlenebb az irányítás a gazdasági élet minden területén. Csökkent az igazgatási szervekben dolgozók száma. Elérkezett azonban az idő, amikor a gazdasági élet minden szintjén az eddiginél hatékonyabb, tudományosabb, magasabb színvonalú vezetésre van szükség. Ennek szervezeti formáit ki kell dolgozni. A munkát annak tudatában kell végezni, hogy a dolgozók joggal elvárják a vezetés egyszerűsítését, a közbeiktatott felesleges szervek kikapcsolását, a bürokrácia csökkentését, a vezetés felelősségének növelését, az alsóbb szervek hatáskörének bővítését, a tervszerű vezetés és a demokratikus centralizmus lenini elveinek következetesebb érvényesülését.

Ezeknek a feladatoknak megoldása azt követeli, hogy minden pártszerv — a Központi Bizottságtól az alapszervi vezetőségekig — és minden pártszervezet jobban hangolja össze politikai és gazdasági irányító munkáját. A pártmunkások többet és szakszerűbben foglalkozzanak gazdasági kérdésekkel, ismerjék és rendszeresen elemezzék a termelés problémáit, tegyék hatékonyabbá a pártellenőrzést minden termelőüzemben, közlekedési, szolgáltató és kereskedelmi vállalatnál. A párt- és a gazdasági vezetők mindig tartsák szem előtt az egész ország politikai és gazdasági érdekeit és következetesen küzdjenek a társadalmi érdekek érvényesítéséért a gazdasági élet minden területén. Harcoljanak a szakmai vakság ellen, ne

tűrjék, hogy a szűkebb minisztériumi, helyi vagy vállalati érdekek a társadalmi érdek fölé kerekedjenek.

Népgazdaságunk jelenlegi adottságai, a kongresszusi szocialista munkaverseny eredményei és tapasztalatai reális alapot adnak ahhoz, hogy hároméves tervünket határidő előtt teljesítsük, illetve túlteljesítsük. Ezzel jó alapot teremtünk ötéves tervünk sikeres megvalósításához, a tervben kitűzött nagy országépítő célok eléréséhez.

IV

KULTURÁLIS FEJLŐDÉSÜNK EGYES KÉRDÉSEI

25. Az ellenforradalom leverése óta kulturális életünkben is megerősödtek a szocializmus erői. A kibontakozó nyílt eszmei harc meghátrálásra kényszerítette az antimarxista irányzatokat.

Az elvi bírálat egybekapcsolása az őszinte segítőkészséggel megkönnyítette az eszmei tisztázódást mindazoknak a téveszmékkel küzdő, de jóhiszemű embereknek, akik a szocialista építés ügyét őszintén segíteni akarják.

Iskoláink és egyetemeink leküzdötték az ellenforradalom okozta súlyos megrázkódtatást. Pedagógusaink túlnyomó többsége készségesen vállalja azokat a feladatokat, melyeket pártunk és a Magyar Népköztársaság kormányzata az ifjúság nevelésében eléjük állít.

Az ellenforradalom óta jelentős új eredmények születtek hazánkban a tudomány különböző ágaiban. Új lendületet vett irodalmunk fejlődése, melynek fontos jellemvonása, hogy egyre több mai tárgyú mű jelenik meg. Különösen értékes új alkotások születtek a drámaírásban és a filmművészetben. Új fejlődés indult meg színházaink munkájában, biztató új kezdeményezések vannak a képzőművészetben és más művészeti ágakban. Az értelmiség mind nagyobb része tanúsít eleven érdeklődést a marxizmus–leninizmus iránt.

26. Kulturális forradalmunkban új fellendülés bontakozott ki, ezt azonban még sok tényező akadályozza. Ideológiai és kulturális életünknek még ma is fő gyengesége, hogy az értelmiség jelentős része, a tudomány és kultúra sok művelője a marxista—leninista világnézetet még nem tette magáévá. Ideológiai és kulturális életünk egyes területein, még az irányító középszervekben is gyakran tapasztalható következetlenség, elvi bizonytalanság a párt művelődéspolitikai irányelveinek érvényesítésében.

Eszmei és kulturális munkánk legfőbb célja, hogy a munkásosztály, a dolgozó parasztság és az értelmiség egésze szocialista módon éljen és gondolkozzék. Előrehaladásunk egyik fő akadálya a kapitalista szemlélet maradványa, a nacionalizmus, a kistulajdonosi gondolkodás a parasztság soraiban, a városi kispolgárságban, az értelmiség egy részében. Még a munkásosztály elmaradottabb rétegeiben is hat a kispolgári gondolkozás, az individualizmus, a társadalmi érdekkel szembeni közömbösség. Folytatnunk kell az eszmei harcot ezek ellen a maradi nézetek ellen, hogy társadalmi és kulturális életünk minden területén uralkodóvá tegyük a marxizmus—leninizmus világnézetét.

27. Kulturális forradalmunk lényeges eleme köznevelésünk továbbfejlesztése, oktatásügyünk mélyreható javítása. Iskoláink neveljék következetesebben szocialista világnézetre a tanulókat. Ehhez szükséges, hogy megszűnjön az az ellentét, amely köznevelésünk szocialista céljai és pedagógusaink jelentős részének világnézeti elmaradottsága között ma még fennáll.

Köznevelésünk továbbfejlesztése gondosan előkészített iskolareformot tesz szükségessé. A reform legfőbb célkitűzése: közelebb hozni iskoláinkat az élethez, a termeléshez. Ugyanakkor biztosítani kell, hogy minden fiatal befejezze a 8 osztályos általános iskolát. Általános iskoláink felső tagozataiban bevezetjük a politechnikai képzést. Középiskoláinkat úgy alakítjuk át, hogy a fiatalok az általános műveltség mellett elsajátítsanak egy-egy szakmát is. Bővítjük a termelőmunkában már elhelyez-

kedett fiatalok és a felnőtt dolgozók továbbtanulási lehetőségeit.

Szükséges, hogy felsőoktatási intézményeink mind nagyobb számban világnézetileg tisztán látó, jó szakembereket neveljenek a gazdasági és kulturális élet számára. Ezért egyrészt emelni kell mind a marxista—leninista, mind a szakmai tudományos képzés színvonalát. Ugyanakkor az egyetemi és főiskolai hallgatóknak tanulmányi idejük alatt meg kell ismerkedniük hivatásuk gyakorlati tapasztalataival. A felsőoktatási intézmények növekvő mértékben vegyenek fel olyan tehetséges fiatal hallgatókat, akik a termelésben, a gyakorlati munkában már részt vettek. Nagyobb gondot kell fordítani a kellő színvonalú levelező oktatásra a munka megszakítása nélkül tanulók számára.

28. A szocialista építés nagy feladatokat állít a tudományok elé. Szükség van arra, hogy kidolgozzuk a tudományos kutatómunka hosszabb távlati tervét. Népgazdasági céljainkat az iparban és a mezőgazdaságban csak akkor érhetjük el, ha megfelelő tudományos bázist teremtünk, ha eredményes kutatások folynak, tudósaink és tudományos munkásaink vizsgálják, elemzik és magasabb szinten általánosítják a gyakorlat során, a termelésben szerzett tapasztalatokat. Fejlődésünk jelenlegi szakaszában különös fontosságú a fizika, a kémia, a műszaki tudományok művelése.

A társadalomtudományok, különösen a filozófia, a közgazdasági és történettudományok és a pedagógiai tudomány művelői a polgári és kispolgári áramlatok elleni harcban védelmezzék, alkalmazzák és fejlesszék a marxizmust, elemezzék és általánosítsák legújabbkori fejlődésünket, szocialista építésünk tapasztalatait.

29. Íróinkat, művészeinket a marxista—leninista világnézet és szocializmust építő népünk életének alaposabb ismerete, a szocializmus ügyének következetes és hű szolgálata teheti képessé nagy alkotásokra. Pártunk kívánja és a nép elvárja, hogy az írók, művészek alkotásaikban helyesen ábrázolják

korunkat, az új társadalmat építő embert, a szocializmus győzelméért küzdő népet, és tehetségüket szabadon kibontva, híven szolgálják hazánkat.

Az irodalom és a művészetek további előrehaladásának feltétele a marxista bírálat fejlődése. A marxista bírálat segítse az írók és a művészek világnézeti és művészi fejlődését. A művészeti szövetségek és az újjászervezett Írószövetség a szocialista építés odaadó támogatásával, pártunk politikájának szellemében munkálkodjanak irodalmi és művészeti életünk eszmei és művészi színvonalának emelésén.

A színház, a film, a rádió, a televízió, a sajtó, a könyvtárak és a művelődési otthonok szolgálják céltudatosabban a szocialista kultúra terjesztését, küzdjenek a polgári dekadencia, az eszmei és a művészi igénytelenség s a tudatlanság ellen. A tudományos felvilágosítás és eszmei meggyőzés eszközeivel, szívós és türelmes munkával kell a vallásos világnézet gátló hatásait fokról fokra leküzdeni.

Pártszervezeteink tekintsék mindennapi munkájuk fontos részének a kulturális munka segítését, irányítását és ellenőrzését minden szinten.

Kulturális intézményeink fordítsák figyelmüket társadalmunk vezető osztályára, a munkásosztályra. Javítsák az üzemek, a munkáslakta telepek és a munkásszállások kulturális ellátottságát. Ugyanakkor segítsék a dolgozó parasztság látókörének szélesítését, műveltségének gyarapítását, hogy leküzdhesse a társadalmi haladást fékező előítéleteket és érzelmi gátakat. Segítsék egész népünk gyorsabb kulturális felemelkedését, kulturális forradalmunk győzelmét.

V

TÁRSADALMI ÉS ÁLLAMI RENDÜNK TOVÁBBI ERŐSÍTÉSE ÉS FEJLESZTÉSE

Az előttünk álló nagy nemzeti feladatok mielőbbi és jó megoldása megköveteli, hogy tovább szélesítsük a szocializmus társadalmi bázisát, összefogjunk minden alkotó társadalmi erőt. Vegyük számba ezért társadalmi fejlődésünk néhány alapvető eredményét, társadalmunk egyes osztályainak és rétegeinek politikai fejlődését.

30. Társadalmunk vezető osztálya a munkásosztály. A szocialista építés előrehaladásával egyre jobban kidomborodik társadalom-politikai vezető szerepe, növekszik az ezzel együttjáró felelőssége, emelkedik politikai öntudata, szakmai tudása, kulturális igénye és életszínvonala. Az elmúlt évek harcaiban a szocialista építőmunkában is bebizonyosodott, hogy a munkásosztály épülő új társadalmunk hivatott vezetője, vállalja a szocializmus építésével járó áldozatokat és felelősséget.

31. A proletárdiktatúra politikai alapja a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetsége. E szövetség tartalma és célja: a szocialista hatalom védelme és erősítése, hazánk függetlenségének, békéjének oltalmazása, a szocialista társadalom felépítése. Az ellenforradalom elleni közös harc, a párt helyes falusi politikája eredményeképpen megerősödött a dolgozó parasztságnak a munkásosztály és a munkáshatalom iránti bizalma, megerősödött a munkás-paraszt szövetség.

A falu szocialista fejlődése növeli a munkásosztály feladatait és felelősségét. A munkásság minden erejével támogatja a szövetkezeti parasztságot, és a holnap szövetkezeti parasztjának, szövetségesének tekinti a még egyénileg dolgozókat is, segíti a szocialista útra térés nagy elhatározásában.

A falu termelőszövetkezeti fejlődése feloldja a munkásosztály és a kisárutermelő parasztság közötti ellentmondásokat és tovább erősíti a munkás-paraszt szövetséget. A falu e nagy átalakulása megváltoztatja a parasztság belső rétegeződését

és új, egységes szocialista szövetkezeti parasztságot teremt. A szövetkezetbe lépés az egyes embereknél még nem azonos a maradi nézetek azonnali, teljes és végleges feladásával. A tegnap még egyénileg gazdálkodó termelőszövetkezeti tagok csak fokozatosan vetkőzik le a kistulajdonosi vonásokat. Ezért a termelőszövetkezetek gazdasági megerősítése mellett fáradhatatlanul munkálkodnunk kell a termelőszövetkezeti parasztság politikai nevelésén.

32. Növekedett és megerősödött a párt befolyása és tekintélye az értelmiség soraiban. A pártonkívüli értelmiség többsége lojális a rendszer iránt és munkájával segíti a szocializmus építését. A technika, a tudomány, a kultúra fejlődése napról napra növeli az értelmiség társadalmi szerepét a szocializmus építésében. A párt növekvő bizalommal és megbecsüléssel tekint az értelmiség munkájára, alkotó tevékenységére: elveti az értelmiség magatartására vonatkozó hamis általánosításokat, a szektás elzárkózást és bizalmatlanságot. Meg kell nyernünk a ma még közömbös értelmiségieket is, ezért küzdünk ingadozásaik és az értelmiség „vezető szerepéről" szóló revizionista ideológia maradványai ellen.

33. A párt és a kormányzat a szocializmus építésébe bevonja a városi kispolgárságot. Támogatja a társadalom szempontjából szükséges és hasznos tevékenységüket, de korlátozza a kapitalista tendenciákat, szembeszáll a spekulációval, a jogtalan jövedelemszerzéssel. Arra törekszik, hogy a kispolgárságot átnevelje és számára is elfogadható módon vezesse rá a szocializmus útjára.

34. Pártunk a teljes politikai, társadalmi és állampolgári egyenjogúság marxi—lenini politikájának szellemében törődik a hazánkban élő nemzeti kisebbségekkel. A tőkés-földbirtokos uralom idején felszított gyűlölködést népi hazánkban a különböző nemzetiségek egyenjogú polgárainak fejlődő barátsága váltotta fel. A német kisebbséggel szemben a felszabadulást követő első években a demokratikus fejlődés érdekében megszorítások voltak, de ezek a szocialista fejlődés során meg-

szűntek. Most német ajkú polgáraink a magyar dolgozókkal és más nemzetiségűekkel együtt építik a szocialista Magyarországot. Hatástalanná váltak azok a kísérletek is, amelyek a délszláv kisebbség állampolgári hűségének megingatását célozták.

Pártunk és kormányzatunk gondoskodott és ezután is gondoskodni fog róla, hogy a nemzetiségek ápolják anyanyelvű kultúrájukat és ezzel is gazdagítsák egész népünk kultúráját; gyermekeik az általános és középiskolákban is saját anyanyelvükön tanulhassanak, a nemzetiségek tagjai társadalmi és állami életünkben a magyarokkal egyenlően vegyenek részt.

35. Az elmúlt évtized alatt a tőkés és földesúri osztályokat felszámoltuk. A volt kizsákmányolók egy része beilleszkedett társadalmunkba, tiszteletben tartja törvényeinket, más része ma is ellensége rendszerünknek. A volt városi és falusi kizsákmányoló osztályok ellenséges, törvényes rendünkkel szembeszegülő tagjaival szemben éberen védelmezni kell dolgozó népünk érdekeit, meg kell akadályoznunk népellenes tevékenységüket. Viszont népi államunk egyenjogú állampolgárokként védi mindazokat, akik beilleszkednek társadalmi rendünkbe, megtartják törvényeinket.

36. Népünk alkotó tevékenységének irányítására és védelmére a dolgozók érdekeit szolgáló erős, központilag irányított és a tömegek által támogatott államhatalomra van szükség.

A néphatalom szervei: az országgyűlés, az Elnöki Tanács, az államhatalom helyi szervei, a tanácsok megállták helyüket az ellenforradalom ellen, a konszolidációért folytatott harcban. Bebizonyosodott, hogy a tanácsi rendszer jól szolgálja a nép ügyét és elnyerte a tömegek bizalmát. Szocialista fejlődésünk jelenlegi szakaszán államunk fejlődésének fő jellemvonása: a szocialista demokratizmus erősödése. Ez megkívánja az országgyűléstől a községi tanácsokig a néphatalmi szervek fokozottabb aktivitását és munkájuk színvonalának emelését; a tanácsok hatáskörének és tömegszervezeti szerepének további növelését; mindenekelőtt a szocializmus ügyét támogató dol-

gozó tömegek még tevékenyebb közreműködését a néphatalmi szervek munkájában, a gazdasági és kulturális ügyek intézésében.

Párt- és állami szerveink a néptömegek bevonásával harcoljanak a társadalmi tulajdon fokozottabb védelméért, a szocialista törvényesség további erősítéséért, és küzdjenek a bürokrácia minden formája ellen. Támaszkodjanak ebben a népi ellenőrzés új, fejlődő rendszerére.

A munkásosztály hatalmát megtestesítő erős népi állam a dolgozók szervezett erejével védelmezi a nép, a szocializmus érdekeit minden belső és külső ellenséggel szemben. A népi állam politikai elnyomó szerepe elsősorban a volt kizsákmányoló osztályok tagjainak magatartásától, a nemzetközi helyzet alakulásától függően növekszik vagy csökken; gazdasági és kulturális szervező szerepe viszont mind jobban növekszik és nélkülözhetetlen feltétele a szocialista fejlődésnek.

Ennek megfelelően a jövőben is tovább erősítjük és fejlesztjük népköztársaságunkat, a proletárdiktatúra államát, annak szerveit és intézményeit, amelyek a szocializmus építését szolgálják, a nép hatalmát, békéjét és biztonságát védelmezik.

VI

A SZOCIALISTA ÉPÍTÉS NEMZETKÖZI FELTÉTELEI

37. Szocialista építőmunkánk nemzetközi feltételei kedvezőek. A második világháború befejezése óta történelmi jelentőségű változások mentek végbe a nemzetközi erőviszonyokban a szocializmus erői javára. A béke erői nagyobbak a háború erőinél. Az erőpolitika tarthatatlanná vált, az imperialisták különböző háborús provokációi kudarccal végződtek.

Korunk legfőbb jellemvonása a szocialista világrendszer kialakulása és gyors fejlődése. E világrendszer első és leghatalmasabb állama pártjának, a Szovjetunió Kommunista Pártjának XXI. kongresszusa kidolgozta a kommunizmus építése gigantikus hétéves tervét és a szovjet nép már ennek megvalósításán dolgozik.

A népi Kína a forradalom győzelme óta eltelt 10 év alatt a világ egyik nagyhatalmává nőtt. Gyors ütemben fejlődnek a népi demokratikus országok, a szabadság évei alatt megsokszorozták termelőerőiket, növelték népeik anyagi és kulturális színvonalát. Kialakult és megbonthatatlanná vált a szocialista tábor egysége. A szocializmus nemcsak eszmeileg legyőzhetetlen: az egységes és összeforrott szocialista tábor, az emberiség e nagy reménysége olyan legyőzhetetlen erővé vált, amelynek döntő szerepe van abban, hogy egy új világháború elkerülése ma már reális lehetőség, és egyre nagyobb teret hódít a békés egymás mellett élés, a békés verseny gondolata.

A szocialista világrendszer létrejöttével a proletár internacionalizmus értelme kibővül és kiterjed nemcsak a nemzetközi proletariátus összefogására a nemzetközi burzsoáziával szemben, hanem az államközi kapcsolatok rendszerére is azokban az országokban, ahol a proletariátus hatalomra került. A szocialista államok összefogása, a szocialista tábor létrejötte történelmi szükségszerűség. A szocialista tábor országaiban azonos a társadalmi és gazdasági rend, közös az uralkodó ideológia, s ez országok népeinek közösek céljaik is.

A szocialista országok kapcsolatait a proletár nemzetköziség eszméi szabályozzák. E kapcsolatok a békés egymás mellett élés elveinek betartásán messze túlmennek; a szocialista országok közötti új típusú kapcsolatok lényege az egymásnak minden téren nyújtott kölcsönös testvéri segítség. A gazdasági, politikai és kulturális együttműködés eredményeképpen minden szocialista ország maximálisan kihasználhatja a szocialista rendszer előnyeit. Az új típusú kapcsolatoknak ez a rendszere teszi lehetővé, hogy minden ország meggyorsítsa fejlődését, s a szocialista tábor országai történelmileg együtt jussanak el a kommunizmusba. Népköztársaságunk külpolitikájának sarkalatos eleme a szocialista tábor erősítése, a Varsói Szerződéshez való hűség.

38. A világ kommunista pártjai nagy történelmi feladatot vállaltak magukra, amikor a szocializmusért, a demokráciáért

és a békéért folyó harc élére álltak, szembeszálltak a reakció támadásával, védelmezik a demokratikus szabadságjogokat.

Nagy harcokat vívnak azok a testvérpártok, kommunisták, akik kapitalista országokban élnek. A legutóbbi időben több tőkésországban romlott a munkásosztály helyzete, ami az osztályharc éleződéséhez vezetett. Néhány ország burzsoáziája a személyi diktatúrával kísérletezik, s felidézi a neofasizmus veszélyét. E kísérletekkel szemben nagy sztrájkmozgalmak bontakoznak ki, s erősödik a munkásosztály gazdasági és politikai harca. A munkásosztálynak megvan a lehetősége és ereje arra, hogy megakadályozza a fasizmus újjászületésére irányuló próbálkozásokat. Pártunk a proletár internacionalizmus elvei alapján szolidáris a nemzetközi munkásosztály harcaival és a nemzetközi kommunista mozgalom egységét szolgálja.

A revizionisták az elmúlt időszakban támadást indítottak a nemzetközi kommunista mozgalom egysége és a szocialista tábor ellen. A kommunista pártok visszaverték e támadást, megőrizték és tovább erősítették egységüket. A revizionizmus ebben a harcban súlyos ideológiai, politikai vereséget szenvedett, elszigetelődött. A revizionizmus elleni eszmei küzdelemben a forradalmi nemzetközi munkásmozgalom megerősödött.

39. A világ különböző részein: Ázsiában, Afrikában, Latin-Amerikában a népek, nemzetek egész sora vívja imperialista-ellenes, nemzeti forradalmi harcát szabadságáért, függetlenségéért. A mi pártunk tagjai és az egész felszabadult magyar nép mélységesen együttérez az Algériában, Közép-Afrikában és az imperialisták ellen másutt harcoló népekkel. Győzelmük biztos, mert harcukat nemcsak nemzeti függetlenségük kivívásáért, hanem az egyetemes emberi haladásért is folytatják.

A szocialista világrendszer állandó erősödésével egy időben tovább mélyült a kapitalista világ általános válsága. Az imperializmus egyre szűkebb területre szorul vissza, nagy vereségeket szenvedett Ázsiában és recseg-ropog az egész világon az imperialisták népeket elnyomó, nyomorba döntő gyarmati rendszere.

40. Hazánk kormányzó pártja, a Magyar Szocialista Munkáspárt támogat minden olyan kezdeményezést, amely a béke megvédését és a népek közötti barátság fejlődését szolgálja. Békében akarunk élni, és fejleszteni kívánjuk kapcsolatainkat a kapitalista országokkal is, a békés együttélés és a kölcsönös előnyök alapján. Támogatjuk a Szovjetuniónak az általános és teljes leszerelésre, a Szovjetuniónak és más szocialista országoknak az atom- és hidrogénfegyverek eltiltására, atommentes övezetek létesítésére irányuló javaslatait. Népünk évszázadokon keresztül szenvedett a német hódító törekvésektől. Ezért fenyegető veszélynek tekinti a Német Szövetségi Köztársaság remilitarizálását, hadseregének atomfegyverzettel való ellátását, hidegháborús politikáját s tiltakozik ellene. A magyar nép a német kérdés békés rendezését, a német békeszerződés megkötését, demokratikus, békeszerető Németország megteremtését kívánja. Őszinte barátságban él és mélyen szolidáris az európai béke, biztonság és társadalmi haladás szempontjából különleges jelentőségű, most tízéves Német Demokratikus Köztársasággal.

41. Az erőviszonyok megváltozása és a néptömegek szembefordulása a háborús politikával, a Szovjetunió és a szocialista tábor következetes békepolitikája áttöri a hidegháború frontját és a tárgyalások útjára kényszeríti az imperialistákat. A kapitalista országokban is egyre nagyobb dolgozó tömegek — s hatásukra a józanabb polgári politikusok — fordulnak szembe a háborús politikával. A hadiipari termelésen milliárdokat kereső imperialistáknak azonban jelentős anyagi és politikai érdekük fűződik a nemzetközi feszültség fenntartásához. Ezért a különböző imperialista provokációk elhárítása, a hidegháborús légkör felszámolása további nagy erőfeszítéseket követel. A Magyar Népköztársaság, mint a hatalmas szocialista tábor tagja, megbonthatatlan egységben a többi szocialista országgal védelmezi az ország függetlenségét, népünk békés építőmunkáját, kiveszi részét a két világrendszer békés versenyéből és kitartóan küzd a két rendszer békés egymás mellett éléséért.

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT VII. KONGRESSZUSÁNAK IRÁNYELVEI GAZDASÁGI FELADATAINKRÓL ÉS A MÁSODIK ÖTÉVES TERV ELKÉSZÍTÉSÉRŐL

A felszabadulás óta történelmi jelentőségű változások mentek végbe népgazdaságunkban. Munkásosztályunknak, dolgozó parasztságunknak, értelmiségünknek, egész dolgozó népünknek a párt irányításával végzett lelkes munkája, a felszabadító Szovjetunióval és a többi szocialista országgal való gyümölcsöző testvéri együttműködés kiemelkedő eredményeket hozott népgazdaságunk fejlesztésében.

A súlyos háborús károkat szenvedett, a nácik és nyilas csatlósaik által kifosztott népgazdaságot alig négy év alatt helyreállítottuk. A mezőgazdaságban nő és erősödik a szocialista tulajdon. Iparunk termelésének értéke az 1938. évinek mintegy három és félszerese. Az ipar szerkezete átalakult. Az iparon belül jelentékenyen nőtt a nehézipar súlya és emelkedett az ipar műszaki színvonala. Növekedett — bár nem kielégítő módon — a mezőgazdaság termelése is. A gazdálkodás belterjesebbé vált.

Az 1945 óta eltelt évek erőfeszítései, a népgazdaság minden ágában eszközölt jelentős beruházások meghozták gyümölcsüket. Megszűnt a munkanélküliség, a múlté lett a létbizonytalanság, alapjában véve megszűnt az embernek ember által való kizsákmányolása. Lényegesen javult a dolgozók anyagi helyzete, jelentősen emelkedett a lakosság fogyasztása, szociális és kulturális ellátottsága.

A népgazdaság fejlődését megakasztotta és visszavetette az 1956. évi ellenforradalom. A párt vezetésével, dolgozó népünk

áldozatos munkájával és a szocialista tábor országainak segítségével úrrá lettünk az ellenforradalom okozta nehézségeken. Elkerültük a gazdasági bomlást, helyreállítottuk a népgazdaság egyensúlyát, nagyrészt kijavítottuk a korábbi gazdaságpolitikai hibákat, és ezzel megteremtettük a további felemelkedés szilárd alapjait.

Sikeresen hajtottuk végre hároméves tervünket. 1958-ban, a hároméves terv első évében, az előirányzott 7 százalék helyett 12 százalékkal emelkedett az ipari termelés. A termelés fejlődése következtében már 1958-ban egészségesen alakult külkereskedelmünk és az ország nemzetközi fizetési helyzete. 1959 első felében is 3 százalékkal túlteljesítettük az ipari termelési tervet. Meggyorsult a mezőgazdaság szocialista átalakulása. A termelőszövetkezetek földterülete ma már meghaladja az ország szántóterületének egyharmadát, az egész szocialista szektor részaránya pedig a szántóterü.et 50 százalékát.

A legutóbbi három év gazdasági sikereiből megállapítható, hogy tanultunk eredményeinkből és hibáinkból, s jól hasznosítottuk a népgazdaság fejlődésének tapasztalatait. A hozott intézkedések eredményesen szolgálják népünk anyagi és kulturális felemelkedését. A párt következetesen érvényesíti azt az elvet, hogy a szocializmus építése során a termelés növekedésének és a munka termelékenysége fokozódásának a dolgozó nép életszínvonalának emelkedését kell eredményeznie. A mennyiségi eredmények növelése mellett fokozott figyelmet szentelünk a gazdaságosságnak, a termelékenység emelésének és az önköltség csökkentésének. Javítottuk a gazdasági vezetést, helyesebben alkalmazzuk az anyagi érdekeltség elvét és jobban megbecsüljük az értelmiség alkotó munkáját. Intézkedéseink növelték egész dolgozó népünk alkotókészségét.

A hároméves terv során eddig elért eredmények azt mutatják, hogy megvannak a szocializmus gyorsabb építésének feltételei. A párt Központi Bizottságának ez évi márciusi határozata nyomán kibontakozott kongresszusi verseny tapasztalatai is bizonyítják, hogy a tömegek képesek feltárni a népgazdaság-

ban rejlő, a gazdaság fejlődésének és az életszínvonal emelésének meggyorsításában hasznosítható hatalmas tartalékokat.

Gazdasági téren most az a feladat áll előttünk, hogy a szocialista munkaverseny lendületét tovább fokozva, végrehajtsuk a kongresszus határozatait, s a hároméves terv túlteljesítésével magasabb szinten biztos kiindulási alapot teremtsünk az új ötéves tervhez.

A jövőben is változatlanul szem előtt kell tartanunk, hogy a termelés mennyiségi fokozására és a termelési tervek túlteljesítésére ott törekedjünk, ahol a termeléshez szükséges anyag és energia csakúgy, mint a termékek értékesítése, biztosítva van.

A hároméves terv következő, befejező évében különösen ügyelnünk kell arra, hogy az ideihez képest haladást érjünk el népgazdaságunk minőségi mutatóiban: hogy emeljük a munka termelékenységét az iparban és a mezőgazdaságban egyaránt, hogy csökkentsük termékeink önköltségét, emeljük a termékek minőségi színvonalát és bővítsük választékukat.

A népgazdaság fejlesztése során a következő alapvető feladatokat kell megoldani:

1. Iparunk fejlesztésénél arra kell törekednünk, hogy erőforrásainkat az ország nyersanyagellátásának további javítására, magas képesítésű munkát igénylő, a nemzetközi munkamegosztásba beilleszkedő, modern technikai eljárásokkal előállított, kiváló minőségű, korszerű és keresett termékek gyártására összpontosítsuk. Irányozza elő a terv, elsősorban a termelés műszaki színvonalának jelentős emelése alapján, a munka termelékenységének az eddiginél gyorsabb növekedését. Mindennek lényegesen meg kell javítania a termelés gazdaságosságát.

2. Biztosítva a mezőgazdaság számára a korszerű nagyüzemi gazdálkodáshoz szükséges építkezéseket, erő- és munkagépeket, üzemanyagokat, műtrágyát, növényvédő- és gyomirtószereket, győzelemre juttatva a szocialista nagyüzemi szervezeti formákat és termelési szerkezetet, jelentékenyen növelni kell mind a növénytermesztés, mind az állattenyésztés hozamait.

3. Változatlanul pontosan eleget kell tennünk nemzetközi fizetési és áruszállítási kötelezettségeinknek. Az egyenjogúság és kölcsönös előnyök elve alapján minden országgal tovább kell szélesíteni a kereskedelmi kapcsolatokat. A nem szocialista országokkal folytatott kereskedelmünkben fokozzuk forgalmunkat, különösen a gyarmati sorból felszabadult és nemzeti függetlenségük megszilárdításáért küzdő országokkal. Minden irányban fejleszteni és erősíteni kell a testvéri szocialista országokhoz fűződő kapcsolatainkat.

4. A tervszerű gazdálkodás és a honvédelem szükségletei megkövetelik, hogy növeljük anyag-, deviza- és egyéb tartalékainkat.

5. A második ötéves terv éveiben fokozott mértékben kell arra törekedni, hogy a termelés bővítését elsősorban ne új üzemek építésével érjük el, hanem a meglevők legjobb kihasználásával, szükség esetén bővítésével, a meglevő kapacitások gazdaságosabb kihasználásával, a termelési folyamatok korszerűsítésével, a legkorszerűbb gyártási technológiák alkalmazásával és a gyártmányok műszaki-gazdasági jellemzőinek jelentős javításával. Ezért javítani, tökéletesíteni kell a vezetés módszereit és szervezetét, különösen a beruházások tervezésében és kivitelezésében, valamint a termelőberendezések és termelési folyamatok korszerűsítésében, ahol ma még komoly hibák vannak.

6. A szocializmus gyorsabb építése, a technika általános fejlesztése követelményének megfelelően jelentősen növelni kell a megfelelő képzettségű és szaktudású munkások és műszaki vezetők számát, állandóan emelni kell szaktudásukat, hozzáértésüket.

A második ötéves terv kidolgozásához kedvezőek a feltételek. Társadalmunk termelőerői fejlettebbek, mint eddig bármikor, nagyot fejlődött népünk alkotó képessége, s jelentősek az elmúlt évek tervezési tapasztalatai is. Kiterjedtebb és megalapozottabb a szocialista országok gazdasági együttműködése, s tovább erősödtek a számunkra különösen fontos gazdasági

kapcsolatok a Szovjetunióval és a többi baráti szocialista országgal. A második ötéves terv legfőbb célkitűzései a következők:

I

AZ IPAR ÉS A KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE

A második ötéves tervben tovább kell folytatni az ország szocialista iparosítását. Ez biztosítja a jövőben is az újonnan munkába lépő és a mezőgazdaságból felszabaduló munkaerő foglalkoztatását, az ipari és mezőgazdasági termelés terjedelmének és műszaki színvonalának szakadatlan emelkedését és a dolgozók jólétének állandó növelését.

A szocialista iparosítás alapvető követelménye a termelés növelése és a műszaki színvonal emelése. A technikai színvonal emelését nemcsak nagy összegű beruházásokkal érhetjük el, hanem az egész iparban fel kell használni erre a célra a mindenütt meglevő lehetőségeket, az ésszerűsítést, a kisebb beruházásokat, a felújítást. Az iparfejlesztésnek azt kell eredményeznie, hogy az eddiginél gyorsabban növekedjék a munka termelékenysége, jelentősen csökkenjen a termelési költség, az anyag- és energiaigény, javuljon a termékek minősége és fokozódjék exportképességük.

A szocialista országok közötti nemzetközi munkamegosztás, szakosítás nagymértékben elősegíti termékeink gazdaságos gyártását, a gépesítést, az automatizálást és a technológia fejlesztését.

A kutatások és a gyártmányfejlesztés összehangolásával, koncentrálásával, továbbá a szocialista országokkal való műszaki és tudományos együttműködés hatékonyabbá tételével rövid idő alatt megszüntethetjük az egyes területeken fennálló lemaradásunkat, és biztosítani tudjuk, hogy a folyó kutatások valóban a jövő termelésének tökéletesítését szolgálják.

Folytatni kell a nehéz fizikai munka, valamint az egészségre ártalmas munkafolyamatok gépesítéssel való kiküszöbölését, ügyelve a munka termelékenységének növekedésére.

Az egész iparban fontos feladat a termelőberendezések műszerekkel való mind jobb ellátása, ami előkészíti az átmenetet a termelési folyamatok későbbi részleges vagy teljes automatizálására.

Az ipari termelés 65—70 százalékos emelkedésén belül a termelési eszközök termelésében legalább 70—75 százalékos, a fogyasztási cikkek termelésében 45—50 százalékos emelkedést kell tervezni.

Az állami nagyipar mellett növeljük a helyiipar és a szövetkezetek termelését is. A magánkisipar számára továbbra is biztosítani kell annak lehetőségét, hogy a szocialista helyiipar kiegészítéseként folytathassa a lakosság jobb ellátását szolgáló hasznos tevékenységét.

Az ipari termelésnek a tervidőszakra előirányzott növekedését nagyobb részben a munka termelékenységének növekedésével kell elérni, és csak kisebb részben a munkaerő létszámának növelésével, mert csak így biztosítható a dolgozók életszínvonalának megfelelő emelkedése. Ennek megfelelően az ipari munka termelékenysége hét év alatt legalább 37—40 százalékkal emelkedjen, ugyanakkor a termelési költségek színvonala legalább 12—14 százalékkal csökkenjen.

Az ipar egyes ágazatainak fejlődését a második ötéves tervben az alábbiak szerint kell meghatározni:

A) NEHÉZIPAR

1. Energiahordozók termelése

Növeljük a szén, de nagyobb mértékben a gazdaságosabb energiahordozók, a kőolaj és a földgáz termelését és felhasználását.

A *széntermelést* 1965-re 27—29 millió tonnára kell emelni. Az egyes szénfajták termelésénél, előkészítésénél és elosztásánál figyelembe kell venni a szénfogyasztók minőségi igényeit és területi elhelyezkedését. Az egyes szénbányászati munkákat

folyamatosan gépesíteni kell, a termelt szén felrakását 1965-re az 1958. évinek négyszeresére, 40—45 százalékos arányban.

A hazai *kőolaj* termelését 1965-re 1,7—1,8 millió tonnára kell emelni, tehát 1958-hoz képest meg kell kétszerezni. A kőolaj hazai felhasználásának kiterjesztésénél nagy segítséget nyújtanak a Szovjetunióból érkező kőolajszállítások. Ehhez megépítjük az olajszállító csővezeték magyar részét.

A gyorsan növekvő üzemanyagszükséglet kielégítésére új kőolajfeldolgozó üzemek építését kell megkezdeni. 1965 végéig több mint kétmillió tonnával növeljük az ország kőolajfeldolgozó kapacitását.

Az ipari úton nyert *gáz* mennyiségének növelésén kívül az üzemek és háztartások céljait szolgáló hazai földgáz termelését az 1958. évi 105 millió köbméterről az utóbbi időben feltárt alföldi földgázvagyonra támaszkodva 1965-re mintegy háromszorosára kell növelni. A gázt részben az Alföld egyes vidékei energiaellátásának megjavítására használjuk fel.

2. *Villamosenergia-termelés*

A folyamatban levő erőműépítkezések befejezésével és új erőművek létesítésével 860—870 000 kW új villamosenergia-teljesítőképességet kell üzembe helyezni, ami az erőművi kapacitást hét év alatt mintegy 65 százalékkal emeli.

A termelés energiaellátásának és a lakosság igényei kielégítésének biztosítására 1965-ben 1958-hoz képest, az importot is számítva, 72—75 százalékkal kell növelni a rendelkezésre álló villamos energia mennyiségét.

A második ötéves tervben modern erőművek építésével, kedvező telepítéssel és gazdaságos energiafelhasználást előmozdító beruházásokkal el kell érni a villamosenergia-termelés és hasznosítás nagyobb arányú megjavítását.

Az erőművi fejlesztést az eddiginél korszerűbb, jobb hatásfokú gépi berendezéssel, automatizálással kell megvalósítani.

3. Vegyipar

Népgazdaságunk fejlődésének egyik kulcskérdése a vegyipar gyors és nagyarányú fejlesztése. A mezőgazdasági hozamok fokozásához műtrágya és egyéb vegyszerek szükségesek, a gyógyszerek iránti hazai és külföldi igény gyorsan nő, az ipar és építőipar növekvő mértékben igényel és használ fel vegyianyagokat. A vegyipar lehetőséget nyújt a nyersanyagok legkorszerűbb színvonalon álló, magas termelékenységű ipari feldolgozására, illetőleg kevésbé értékes anyagokból igen sokoldalúan felhasználható szintetikus anyagok előállítására.

A vegyipari termelést 1958-hoz viszonyítva, 1965-re mindezek figyelembevételével, az ipar átlagos fejlesztését jelentékenyen meghaladó mértékben, kétszeresére kell emelni.

A *nitrogénműtrágya* termelését 1958-hoz viszonyítva 4—5-szörösére kell növelni. A hatóanyagban 82 000 tonna kapacitású Tiszapalkonyai Műtrágyagyár felépítésén kívül kétszeresére kell bővíteni a Borsodi Vegyikombinát nitrogénműtrágyagyárának kapacitását. A tervidőszak utolsó évére a szuperfoszfát termelését 1958-hoz viszonyítva 200 000 tonnáról 650 000 tonnára kell emelni.

A *műanyagok* gyártásának fokozására 10 000 tonna kapacitású polietiléngyár létesítését kell megkezdeni. Be kell fejezni az évi 6000 tonna kapacitású PVC-üzem építését és újabb 10 000 tonna kapacitású PVC-üzemet kell létesíteni.

Hazai *műszáltermelésünk* jelentős fokozására egy 3300 tonna kapacitású szintetikusszál-termelő üzemet kell felépíteni.

Korszerűbb gyártási eljárással és új gyár építésével kell fokozni a kénsavtermelést. Korszerűsítjük gyógyszergyárainkat és kétszeresére emeljük termelésüket. Fejlesztjük a gumigyártóipart.

4. Építőipar és építőanyagipar

A növekvő építési feladatok megvalósítása megköveteli, hogy az országos építőipar termelését 1958-hoz viszonyítva legalább 75 százalékkal emeljük. Az építési szervezet és irányítás tökéletesítésével, a korszerű építési anyagok és technológia bevezetésével csökkenteni kell az építkezések időtartamát és az építkezések költségét.

Az ötéves tervidőszakban újfajta falazóanyagok termelésével és felhasználásával lényegesen változtatni kell a jelenlegi építési módon. Az új falazóanyagok gyártásához nagymértékben kell felhasználni ipari hulladékanyagokat, elsősorban a habosított kohósalakot és az erőművi pernyét. A fejlesztés fő iránya falazóanyagokban a középblokk legyen. Jelentősen ki kell terjeszteni a kisebb súlyú kézi falazóblokkok gyártását és felhasználását is. Az ötéves tervidőszakban a különféle falazóblokkok alkalmazásával kell építeni a középületek és az állami lakóházak mintegy 40 százalékát.

A könnyű *falazóanyagok*, a feszített kivitelű vasbetonszerkezetek és a műanyag-padló alkalmazásával az építmények — főként lakó- és középületek — fajlagos súlyának jelentős csökkentését kell elérni.

A korszerű, előregyártott *vasbetonelemek* termelését 1965-re 2,5—3-szorosára kell emelni.

Az új építési anyagok alkalmazása, az új építési technológia, valamint az építőipar számára biztosított jelentős gépi beruházás eredményeképpen az állami nagyüzemi építőiparban a termelés növekedésének mintegy 65—70 százalékát a munkatermelékenység fokozásával kell biztosítani.

Biztosítani kell, hogy a vaskohászati üzemek a kívánt minőségben és műszaki feltételek mellett szállítsák az építőipar és az építőanyagipar számára a szükséges acélt. Ennek segítségével a betonacél fajlagos felhasználásában az 1965. évre a jelenlegi műszaki színvonalon alapuló szükséglethez képest fokozatosan mintegy 24—28 százalékos csökkentést kell elérni.

Az építőanyagipar termelését az 1965. évre 1958-hoz viszonyítva mintegy 85 százalékkal kell növelni. Az építőanyagipar korszerű gyártási ágainak továbbfejlesztése és az építkezések növekvő terjedelme által megkövetelt nagy mennyiségű cement biztosítására az 1958. évi 1,3 millió tonna cementtermelést az 1965. évre 2,2—2,4 millió tonnára szükséges felemelni. Ezt részint a folyamatban levő üzembővítések befejezésével, részint a váci cementgyár megépítésével kell elérni.

5. Vas- és fémkohászat

A kohászati termelést elsősorban a korszerűbb, értékesebb kohászati termékekből kell növelni, hogy az minőségben és választékban jobban kielégítse a korszerű gépgyártás és gépi megmunkálás követelményeit. Be kell fejezni a Dunai Vasmű meleg- és hideghengerművének építését. A finom hengereltacél- és betonacél-szükséglet kielégítése céljából Ózdon új finomhenger- és drótsort kell üzembe állítani.

A *vaskohászat* termelőberendezéseinek fejlesztése alapján 1965-re a következőket kell előirányozni:

A nyersvastermelésben új nagyolvasztók építése nélkül, a meglevő kohók térfogatnövelő átépítésével és az ércdarabosítás fokozásával az 1958. évi 1,1 millió tonnáról 1,6 millió tonnára kell növelni a termelést. Üzembe kell helyezni a rudabányai ércdúsítót. Fokozni kell a vastermelésben a hazai kohókoksz felhasználását s ehhez hét év alatt 335 000 tonnáról mintegy 640 000 tonnára kell emelni a kohókoksz-termelést.

Acéltermelésünket a martinkemencék teljesítőképességének lényeges emelésével, a termelési folyamatok korszerűsítésével az 1958. évi 1,6 millió tonnáról legalább 2,4 millió tonnára kell fokozni. A tervidőszakban meg kell oldani a folyamatos acélöntési technológia nagyüzemi bevezetését és ezzel csökkenteni kell a különböző kohászati gyártmányokhoz szükséges fajlagos acélmennyiséget.

A hazai *ércbányászat* által kitermelt ólomércek és a cinkérc eddiginél gazdaságosabb feldolgozásával és új létesítmények megvalósításával színesfém-kohászatunk termelését hét év alatt 50—52 százalékkal kell emelni.

Folytatni kell hazánkban a feltárt uránérc lelőhelyeinek kiaknázását és meg kell tenni az előkészületeket az uránérc későbbi hazai feldolgozásához.

A *timföldtermelést* 1958-hoz képest mintegy másfélszeresére kell emelni. Az alumínium gyártását, a meglevő üzemek intenzívebb kihasználásával, 35—40 százalék növekedéssel kell előirányozni.

6. Gépipar, vas- és fémfeldolgozás

Figyelembe véve a gépipar feladatait a többi iparág termelésének és a közlekedés teljesítményének növekedésében és műszaki fejlesztésében, mezőgazdaságunk gépesítésében, a lakosságnak fogyasztási cikkekkel való ellátásában és külkereskedelmünk fejlesztésében, a gépipar termelését 1958-hoz képest 1965-re 82—86 százalékkal kell emelni.

A gépipar ötéves tervének kidolgozása során ki kell alakítani a termelés gazdaságosabb, a nemzetközi szocialista együttműködés lehetőségeihez jobban igazodó szerkezetét. El kell hagyni a gazdaságilag előnytelen termékek gyártását, ha azoknak külföldről való beszerzése a népgazdaság számára előnyösebb. A termelésnek a szocialista táboron belüli szakosítása lehetővé teszi a termékek gyártásának magas műszaki színvonalú, gazdaságos előállítását.

A gépiparban az erőforrásokat elsősorban a híradástechnikai cikkek, műszerek, erősáramú villamosgépek és Diesel-motorok, valamint a vegyipari és élelmiszeripari gépek gyártásának fejlesztésére kell összpontosítani.

A *híradástechnikában* a fő célkitűzések: a vákuumtechnikának, a hírközlés korszerű eszközeinek, valamint az elektroakusztikai berendezéseknek fejlesztése.

A *műszergyártásban* elsősorban a villamos, orvosi és elektronikus műszerek, komplett laboratóriumi és kórházi felszerelések, a nukleáris technika egyes műszerei, a sorozatban gyártott geofizikai műszerek termelését kell növelni.

Villamosgépgyártásunk elégítse ki a hazai és az exportszükségletet transzformátorokban és villamos készülékekben, továbbá új, egységes motorsorozat kialakításával középméretű villamos motorokban. A kismotorgyártást fejlesszük meglevő termelőterületének jobb kihasználásával a korszerű követelményeknek megfelelő színvonalra.

Nagy fejlődést kell elérni egyes magas műszaki színvonalon álló *vegyipari és élelmiszeripari gépek és berendezések* gyártásában. Nagy figyelmet kell fordítani a hűtőberendezések, valamint a malomipari berendezések gyártására.

Az univerzális jellegű *szerszámgépek* gyártásáról fokozottabb mértékben kell áttérni a bonyolultabb, speciális szerszámgépek, célgépek, gépsorok gyártására. Az univerzális gépek közül elsősorban a nagy termelékenységű és nagy pontosságú gépeket kell gyártani.

A *járműiparban* a motorkocsik és motorvonatok, a korszerű közép és nagy teljesítőképességű Diesel-mozdonygyártás kapacitását kell bővíteni.

A gépipari termelés szerkezetének javításával, a gépek súlyának csökkentésével, valamint anyagtakarékos fémmegmunkálási eljárásokkal — korszerű öntési technológiák, kovácsolás, sajtolás —, továbbá fém helyett megfelelő műanyagok alkalmazásával el kell érni, hogy öt év alatt a fajlagos hengereltacél-felhasználás a gépiparban mintegy 15 százalékkal csökkenjen.

B) KÖNNYŰ- ÉS ÉLELMISZERIPAR

1. Textil- és cipőipar

A textil- és cipőipar termelését, a lakosság várható igényeihez alkalmazkodva, 1958-hoz viszonyítva legalább 32 százalékkal

kell emelni. A termelés mennyiségi növekedése mellett javítani kell a választékot, a termékek minőségét és kivitelezését.

A termelés növelését legnagyobb részben a meglevő üzemek korszerűsítésével, nagy teljesítményű új gépek beállításával, az üzemterületek gazdaságosabb kihasználásával kell elérni.

A *pamutfonodákban* magasabb műszaki színvonalat jelentő eljárások bevezetésével és új orsók üzembehelyezésével a fonókapacitás 28—30 százalékos emelkedését kell elérni. A meglevő üzemek korszerűtlen gépeinek kicserélésével a pamutszövödék kapacitását 26—28 százalékkal kell emelni az automata szövőgépek arányának 5-ről 35—40 százalékra való fokozása mellett.

A *gyapjúipari* fésűsfonodákban a korszerűtlen, nagy helyigényű gépek kicserélésével a meglevő üzemterületen mintegy 42—44 százalékos kapacitásnövekedést kell biztosítani.

A *konfekció- és a cipőiparban* a technológiai folyamatok és szervezési formák korszerűsítésével, a gépesítés továbbfejlesztésével kell a kapacitást tovább növelni.

2. *Papír-, fa- és bútoripar*

A második ötéves tervben a cellulóz- és papírgyártás hazai nyersanyagbázisra épülő nagyarányú fejlesztését kell előirányozni. A papíripar hazai nyersanyagbázisának kiszélesítésére fokozni kell a nyárfatelepítést. Ezenkívül fel kell használni cellulózgyártásra a szalmát, főleg a rizsszalmát, a hulladéknádat és más hazai, magas cellulóztartalmú növényeket is.

Cellulóztermelésünk a Dunai Szalmacellulózgyár megépítése és a Csepeli Cellulózgyár folyamatban levő bővítése után 1965-ben több mint háromszorosát érje el az 1958. évi termelésnek, és új nagy teljesítményű papírgépek üzembe helyezésével papírtermelésünket csaknem kétszeresére növeljük.

A *nyomdaipar* termelésének mintegy 75 százalékos emelését kell előirányozni. A nyomdaipar termelési kapacitását a meglevő üzemek korszerűsítése útján kell növelni.

Hazai nyersanyagbázison tovább kell fejleszteni a *farostlemezipart*. Bővíteni kell a Mohácsi Farostlemezgyárat. A farost-, forgács- és pozdorjalemez termelésének növelésével jelentős faimport-megtakarítást kell elérni.

A *bútorgyártást* 1965-re az 1958. évihez viszonyítva több mint kétszeresére kell emelni. A hazai bútorlemez- és furnérgyártás növelésével el kell érni, hogy a bútorgyártáshoz felhasznált anyagok legalább 80 százaléka hazai származású legyen. Félautomata és automata gépek beállításával a gépi munka részarányát az 1958. évi körülbelül 25 százalékkal szemben a bútoriparban 50—60 százalékra kell emelni.

3. Élelmiszeripar

Az élelmiszeripar termelését 1958-hoz képest, a mezőgazdasági termelés jelentős növekedése alapján, a lakosság és a külkereskedelem fokozódó igényeinek kielégítésére legalább 36—40 százalékkal kell emelni.

Az átlagosnál nagyobb mértékben kell növelni a tejipar, a baromfifeldolgozó ipar, a húsipar, valamint a cukoripar és konzervipar termelését. A fontosabb termékek közül a cukor gyártását az 1958. évinek 155—160 százalékára, a nyershústermelést 150—155 százalékára kell emelni. A fogyasztási tej termelését mintegy 60 százalékkal, a vajgyártást 26—28 százalékkal, a szalámigyártást 55—60 százalékkal, a főzelékkonzervek termelését csaknem 100 százalékkal kell emelni.

Korszerűsíteni kell a tejgyűjtő- és tejipari hálózatot, a sütőüzemek egy részét, bővíteni a tejfeldolgozó kapacitást. Közelebb kell vinni a termékek feldolgozását a termelőkhöz. A rekonstrukció során lényeges építkezések nélkül, új gépek üzembe állításával korszerűsíteni kell a termelési folyamatokat, számos üzemben gépesíteni kell az anyagmozgatást. Elő kell irányozni több új gyár, köztük egy új cukorgyár építésének megkezdését, új mosóporgyár létesítését, több mint 30 kenyérgyár, illetve

sütőüzem felállítását és a hűtőházi kapacitás lényeges bővítését. Növelni kell az ipar raktárterületét és az élelmiszeripari termékek szállítására szolgáló hűtővagonok és hűtő-tehergépkocsik számát. A konzerviparban fokozni kell a háztartások számára a félkészételek, gyermekélelmiszerek gyártását.

c) SZÁLLÍTÁS ÉS HÍRKÖZLÉS

Az ipari és mezőgazdasági termelés, a bel- és külkereskedelmi forgalom, továbbá az életszínvonal emelkedése szükségessé teszi, hogy a második ötéves terv időszakára mintegy 40—50 százalékkal több áru és 35—38 százalékkal több utas szállítását irányozzuk elő. Hazai közlekedésünkben — a vasút elsőbbségének megtartása mellett — fokozni kell a tehergépkocsi- és az autóbuszközlekedés, a nemzetközi forgalomban pedig a vízi és légi közlekedés részesedését.

A vasúti közlekedésben folytatni kell a villamos- és Diesel-vontatás fejlesztését. A Diesel- és elektromos vontatás együttes részesedését az 1958. évi 11 százalékról 1965-ben 38—40 százalékra kell emelni. A villamosított vonalak hosszát a legnagyobb forgalmú vonalakon mintegy 300 km-rel kell növelni. A tolatás négyötöd részét 1965-ben Diesel-mozdonyokkal kell végezni. Mindezzel 1965-ben 1,3 millió tonna szenet kell megtakarítani.

A második ötéves tervben a gépkocsiközlekedést mintegy 80 000—85 000 teher- és személyautó, több mint 5000 autóbusz beszerzésével kell fejleszteni. A gépkocsipark nagyarányú növekedése fontos feladattá teszi a közúti hálózat fejlesztését. Öt év alatt mintegy 5000 km-rel kell növelni az autóbuszközlekedésre megfelelő pormentes utak hosszát.

A hírközlés területén a második ötéves terv során el kell érni, hogy az ország egész területét besugározzuk televíziós és ultrarövidhullámú rádióműsorral, valamennyi szomszédos ország irányába kiépítsük a távbeszélésre és televíziós műsorátvételre alkalmas mikrohullámú összeköttetéseket.

II

A MEZŐGAZDASÁG FEJLESZTÉSE

A mezőgazdaságnak ki kell elégítenie a hazai élelmiszerfogyasztás növekvő szükségleteit, biztosítania kell az ipar jobb ellátását mezőgazdasági eredetű nyersanyagokkal és nagymértékben hozzá kell járulnia az export növeléséhez. E feladatok megoldása céljából tovább folytatjuk a mezőgazdasági termelés szerkezetének belterjes irányú átalakítását, a területegységen termelt érték állandó növelését. Az életszínvonal emelése és a nemzetközi piacokon való versenyképesség biztosítása megköveteli, hogy a termelés fejlesztése gazdaságos legyen és együtt járjon a munka termelékenysége növelésével és az önköltség csökkentésével.

A tervben a mezőgazdaság termelését az 1954—1958-as évek átlagához képest az 1961—1965. évekre mintegy 30—32 százalékkal magasabban kell előirányozni. A mezőgazdasági termelés fejlesztésén belül az állattenyésztés gyorsabb ütemű növekedését kell célul kitűzni.

A termelés fő célkitűzései a következők legyenek:

1. A növénytermesztésben a fő feladat a lakosság kenyér- és lisztellátásának biztosítása, a növekvő állattenyésztés takarmányszükségletének megtermelése és az ipari növények, valamint a kertészeti termékek termelésének fokozása.

A kenyérgabona hozamának emelését a nagyhozamú fajták terjesztésével kell elérni, hogy a jelenleginél kisebb területről biztosíthassuk az ország szükségleteit.

A takarmánynövények közül az egységnyi területről a legtöbb tápértéket adó kukorica és silókukorica, őszi árpa és fehérjében gazdag hüvelyes növények vetésterületét kell növelni.

A második ötéves terv végére a nagyobb és jobb minőségű termést hozó fajták vetőmagját kell szélesebb körben elterjeszteni, általánossá kell tenni a hibridkukorica-vetőmag használatát.

A mezőgazdaság általános színvonala szempontjából is kedvező cukorrépatermesztést a jelenleginél nagyobb arányúvá kell fejleszteni.

Alapvető változást kell elérni a korszerű nagyüzemi növénytermesztési módszerek alkalmazásában; a gépi mélyművelésben, a talajerő-visszapótlás korszerűsítésében.

A növényápolásban és a növényvédelemben a jelenleginél lényegesen nagyobb mértékben kell alkalmazni a tudomány legújabb eredményeit.

Fokozni kell a talajjavítási munkákat; öt év alatt mintegy 600 000 kat. hold gyenge termőképességű talaj megjavítását kell előirányozni, ugyancsak intézkedéseket kell tenni a szél- és vízkárok csökkentésére.

A műtrágyaipar számottevő fejlesztésével el kell érni, hogy az egy kat. hold szántó-, kert- és szőlőterületre jutó műtrágya mennyisége 1965-re mintegy 140—150 kg-ra emelkedjék, szemben az 1958. évi 46 kg-mal.

A növényvédelem korszerű módszereit kell alkalmazni a növényi kártevők és a növénybetegségek ellen. 1965-ben mintegy 1,5 millió kat. hold szántóterületen kell vegyszeres gyomirtást végezni.

Tovább kell fejleszteni az öntözéses gazdálkodást, elsősorban a meglevő öntözőtelepek és berendezések eddiginél lényegesen jobb kihasználásával. A Keleti-főcsatorna mellékágainak kiépítésével biztosítani kell a csatorna megfelelő hasznosítását. El kell érni, hogy a jelenleg öntözés alatt álló terület mintegy két és félszeresére növekedjen. Az öntözött területet elsősorban a helyi adottságoknak megfelelő, egyszerű, olcsó megoldásokkal, jelentős társadalmi munkával kell növelni.

A városok és ipari települések egyenletes ellátásának biztosítására tovább kell növelni a zöldségfélék, főleg a korai zöldségek termelését.

Fejleszteni kell a hazai adottságok között igen jó eredményeket adó takarmány- és konyhakerti magtermesztést, valamint a gyógynövények és kertészeti növények termesztését.

A nagyüzemi gyümölcsösök területének további növelésével, gondosabb és szakszerűbb ápolással a gyümölcstermelést 5 év alatt mintegy 20 százalékkal kell növelni. A szőlő- és bortermelés fokozását elsősorban a kiöregedett szőlők felújítása és a hiányzó tőkék pótlása útján kell megvalósítani. A felújítással a minőségi bor- és csemegeszőlő-fajták arányát kell növelni.

A zöldség-, gyümölcs-, szőlő- és borárutermelés növelése és a minőség megjavítása céljából növelni kell a tároló-, csomagolóhelyek és a hozzájuk tartozó berendezések, eszközök kapacitását.

2. Az állattenyésztésben alapvető célkitűzés a hozamok erőteljes növelése. 1961—1965-re a vágóállat-termelést 30—33 százalékkal, a tejtermelést 50—55 százalékkal, a tojástermelést 45—50 százalékkal, a gyapjútermelést pedig 50—55 százalékkal kell 1954—1958-hoz képest növelni.

A nagyüzemi szarvasmarha-tenyésztés fejlesztésével, a takarmányozás és a gondozás további megjavításával el kell érni, hogy a tervidőszak végére a tehenenkénti évi tejhozam mintegy 2700 liter, az állami gazdaságokban 3500—4000 liter legyen.

A hústermelés gazdaságosságának fokozása végett a sertésállományon belül tovább kell növelni a hússertés-fajták arányát.

A mezőgazdasági melléktermékek értékesítése és a könnyűipar nyersanyagszükségletének fokozott biztosítása céljából 30—35 százalékkal kell növelni a juhállományt. Szocialista nagyüzemeinknek nagymértékben fokozniuk kell a baromfihús és tojás árutermelését.

Növelni kell az állati eredetű fehérjetakarmányok, valamint a húsliszt, a halliszt, a fölözött tej, valamint az antibiotikumok felhasználását.

3. A második ötéves terv időszakában növekvő mennyiségben kell korszerű gépekkel ellátni a mezőgazdaságot. Országosan 1965-ben 1 kat. hold szántóterületen legalább háromszor annyi gépi munkát végezzenek, mint 1958-ban.

A traktorállományt mintegy két és félszeresére, 62—63 000 darabra kell növelni, a munkagépeket pedig olyan mértékben

kell biztosítani, hogy az állami gazdaságokban és termelőszövetkezetekben 1965-re a gabonafélék, továbbá a legfontosabb szálastakarmányok betakarítása nagyobbrészt, a kapásnövények közül pedig a kukorica, burgonya vetésének és ápolásának jelentős része géppel történjék. Növelni kell a cukorrépa- és burgonyaszedés gépesítését is.

4. A második ötéves terv időszakában a lakosság élelmiszerszükségletének kielégítésére és a mezőgazdasági kivitel növelése céljából fokozni kell az árutermelést. 1965-ig 1958-hoz képest mintegy 45—50 százalékkal kell emelkednie a mezőgazdasági termékek felvásárlásának. Fenn kell tartani a jelenleg érvényben levő felvásárlási rendszert, biztosítva a mezőgazdasági termelők anyagi érdekeltségét.

Ki kell terjeszteni a termelési és értékesítési szerződések rendszerét.

5. Tovább kell fejleszteni az erdőművelésben már elért eredményeket. A második ötéves terv időszakában, az ifjúság társadalmi munkáját is igénybe véve, összesen mintegy 170—180 000 kat. hold új erdőtelepítést és fásítást kell végezni.

A fakitermelést az 1958. évihez képest 1965-re 6—7 százalékkal kell emelni. Ezt elsősorban a gyengébb minőségű sarjerdők és főleg a cserállomány kitermelésének növelése révén érjék el. Az állami erdőkben az ipari fakitermelést 1965-re 1958-hoz képest 35—37 százalékkal kell emelni.

6. A mezőgazdasági termelés biztonsága és továbbfejlesztése, valamint a lakosság élet- és vagyonbiztonságának fejlesztése érdekében tovább kell fokozni az árvízvédelmi művek védőképességét és növelni kell a belvízvédelmi művek vízlevezető képességét, hogy tovább rövidüljön a belvizek levezetésének időtartama. A folyamszabályozásban és a kis vízfolyások rendezésében is előrehaladást kell elérni.

7. Az egyénileg dolgozó parasztság anyagi érdekeltségét termelése fejlesztésében biztosítani kell a második ötéves terv időszakában is. Az egyéni gazdaságok fokozzák árutermelésüket, járuljanak hozzá a lakosság jobb ellátásához. Termékeik át-

vételét az állam szerződéses termeltetés és felvásárlás útján biztosítja.

A termelés gyors és nagyarányú növelését azonban csak a kisparcellák nagyüzembe való egyesítésével érhetjük el, mert csak ez teszi lehetővé a modern technika és tudomány alkalmazását a mezőgazdaságban. A dolgozó parasztság anyagi felemelkedésének útja épp ezért a szocialista mezőgazdasági termelőszövetkezet. Második ötéves tervünk egyik legfontosabb feladata a termelőszövetkezetek uralkodóvá tétele a mezőgazdaságban, politikai, gazdasági és szervezeti megszilárdításuk, közös gazdaságaik állandó erősítése és üzemszervezésük javítása.

A mezőgazdaság gépesítése a szocialista átszervezés befejezéséig alapvetően a gépállomási hálózaton keresztül történjék. A gépállomások elégítsék ki körzetük gépi munka és gépjavítás iránti igényeit, de növekvő mértékben kell lehetővé tenni a termelőszövetkezetek számára is a gépvásárlást.

Állami gazdaságaink elégítsék ki a termelőszövetkezetek minőségi vetőmag- és tenyészállat-szükségletét, és segítsék a szövetkezeteket nagyüzemi gazdálkodásuk kialakításában és megszilárdításában. Bátor kezdeményezéssel hozzanak létre és honosítsanak meg nagyhozamú növény- és állatfajtákat, érjenek el jelentős előrehaladást a példaszerű mezőgazdasági nagyüzemek megszervezésében.

III

BERUHÁZÁS, TERÜLETI FEJLESZTÉS

A második ötéves terv időszakában — 1959. évi árakon számítva — állami erőforrásokból 170—175 milliárd forintot, mintegy másfélszer annyit, mint a megelőző öt évben, szövetkezeti, vállalati és egyéb erőforrásokból mintegy 30 milliárd forintot, összesen mintegy 200—205 milliárd forintot kell beruházni.

Az állami eszközökből termelő célokra 130—132 milliárd forintot, lakásépítésre, szociális, kulturális és egyéb nem termelő célokra 37—38 milliárd forintot kell előirányozni. Megfelelő

tartalékot kell képezni a népgazdaságunk fejlődése folyamán fellépő új szükségletek kielégítésére.

Az ipar fejlesztésére mintegy 80 milliárd forintot, a mezőgazdaság fejlesztésére a termelőszövetkezeteknek nyújtott hosszúlejáratú hitelekkel együtt 37—39 milliárd forintot, a közlekedés fejlesztésére mintegy 22 milliárd forintot kell előirányozni.

A tervidőszakban épülő új ipari létesítményeink jelentős részét az alapanyagok és a villamos energia előállításának növelésére irányozzuk elő. A feldolgozó iparokban kevesebb építkezést igénylő és gyorsan megvalósítható beruházásokkal főként a meglevő üzemeket kell korszerűsíteni, újjáalakítani és bővíteni. Ennek megfelelően a második ötéves terv időszakában körülbelül 85 milliárd forintot fordítsunk gépek, szállító eszközök és technológiai berendezések beszerzésére, 70—75 százalékkal többet, mint a megelőző öt évben.

Tovább kell javítani a beruházások gazdasági és műszaki előkészítését. A beruházási eszközök koncentrálása és a megkezdett beruházások tervszerű üzembe helyezése végett csak olyan mértékben lehet elkezdeni az új beruházásokat, hogy ne szenvedjen késedelmet a már megkezdett beruházások előírt ütemű végrehajtása.

Az új beruházásokra fordított összegeken kívül öt év alatt mintegy 40 milliárd forintot kell biztosítani állóalapok rendszeres és tervszerű felújítására. A felújításoknak nemcsak az állóalapok megóvását, üzemképességét, hanem az avult technika fokozottabb korszerűsítését is szolgálniuk kell. Ezért a felújítási munkáknál is fokozottan mérlegelni kell a gazdaságosságot.

A beruházásoknak a második ötéves tervben elő kell segíteniük a termelőerők, ezen belül pedig elsősorban az ipar arányosabb területi elhelyezését. A második ötéves tervben növelni kell a vidéken levő ipar részarányát. Az ipar területi elhelyezésénél célul kell kitűzni, hogy vegyipari, gépipari, könnyűipari és élelmiszeripari üzemek létesítésével növekedjék a terv-

időszak alatt az iparban elmaradottabb vidéken, elsősorban az Alföldön foglalkoztatott munkások részaránya. Miskolc, Győr, Pécs, Debrecen és Szeged nagyipari centrummá való fejlesztésén kívül elő kell mozdítani a lakosság növekvő foglalkoztatását a kisebb városok ipari fejlesztése útján is.

A főváros ipari termelésének bővítését nem új üzemek létesítésével, hanem a meglevők olyan korszerűsítésével és átalakításával kell tervezni, hogy az elegendő legyen a főváros természetes szaporodásából eredő, illetve az itt jelentkező munkaerő foglalkoztatására.

Az Erzsébet-híd újjáépítését az eredetileg tervezettnél előbb, már 1964-ben be kell fejezni. A földalatti vasút építését folytatni kell úgy, hogy az a harmadik ötéves terv időszakában üzembe helyezhető legyen.

IV

ÉLETSZÍNVONAL, KULTÚRA, TUDOMÁNY

1. A Központi Bizottság kongresszusi irányelveinek megfelelően az ötéves terv végére, az 1957—1959. év átlagához képest legalább 26—29 százalékkal kell növelni a munkások és alkalmazottak egy főre eső reáljövedelmét. Ugyanebben a mértékben kell emelni az egy keresőre jutó reálbért, valamint a parasztság egy főre jutó reáljövedelmét. A reáljövedelem növekedését elsősorban béremeléssel és árleszállítással kell biztosítani.

A bérek emelését fel kell használni a bérrendszer további tökéletesítésére és a fennálló béraránytalanságok fokozatos javítására. Az átlagosnál nagyobb mértékben kell emelni a magasabb szakképzettséget igénylő, a nagyobb felelősséggel járó munkát és a különösen nehéz vagy az egészségre ártalmas munkát végző dolgozók bérét. Ezután is külön figyelmet kell fordítani a nagycsaládos dolgozók és a munkából kiöregedettek anyagi helyzetének javítására. Ezért a tervidőszak folyamán

további intézkedéseket kell tenni a családi pótlékok és a nyugdíjak emelésére.

2. A párt a legközelebbi évek egyik legfontosabb feladatának tartja a lakáshelyzet gyökeres megjavítását. A nem termelési célokat szolgáló beruházások közt feltétlen elsőbbséget kell biztosítani a lakásépítésnek. Az iskolák kivételével minimálisra kell csökkenteni a középületek építését. Öt év alatt állami erőből, valamint állami támogatással és a lakosság megtakarításaiból a 15 éves lakásépítési terv részeként mintegy 250 000 lakást kell építeni. Ez idő alatt 5 milliárd forintot kell fordítani a lakóházak tatarozására és karbantartására.

Az új lakások többségét ipari településeken, főleg pedig a városokban kell felépíteni. Meg kell gyorsítani az állami erőből történő lakásépítkezést. A lakások többsége a két- és többgyermekes családok igényeinek megfelelően két és három lakóhelyiségből álljon. Az állami erőből épülő lakásokat általában közművesítéssel, nagyrészt gáz bevezetésével, mintegy 40—45 százalékot pedig beépített konyhabútorral és szekrénnyel kell megépíteni.

3. A lakosság fogyasztási alapja hét év alatt legalább 40—45 százalékkal emelkedjék. Biztosítani kell, hogy a dolgozók növekvő pénzjövedelmükből elegendő mennyiségben, megfelelő minőségben és választékban vásárolhassák meg a kívánt árukat. Ezért tovább kell javítani a lakosságnak élelmiszerekkel és iparcikkekkel való ellátását. A kereskedelem 1965-ben mintegy 45 százalékkal több árut hozzon forgalomba, mint 1958-ban. A várható kereslet szerint tovább kell növelni az iparcikkek, ezen belül pedig a tartós fogyasztási cikkek arányát.

Lehetővé kell tenni, hogy 1965-re, 1958-hoz képest húsból 44 kg-ról 52 kg-ra, tejből és tejtermékekből (tejre átszámítva) 130 literről 182 literre, tojásból 137 darabról 162 darabra, cukorból 26 kg-ról 31 kg-ra emelkedjék az egy főre eső évi fogyasztás.

Az életszínvonal emelkedésével egyidejűleg biztosítani kell, hogy mind bőségesebben, ízlésesebben, választékosabban elégítsük ki dolgozó népünk ruházkodási igényeit. Számolni kell

az egy főre jutó évi fogyasztás növekedésével, pamutszövetekből 36—38, gyapjúszövetekből 34—36, cipőből 42—44 százalékkal kell többet termelni.

Lényegesen növelni kell a forgalomba kerülő különböző személyi eszközök mennyiségét. Öt év alatt 800 000 kerékpárt, 300 000 különféle motorkerékpárt és 39 000 személyautót kell a vásárolni kívánó magánszemélyek rendelkezésére bocsátani.

Jelentősen fokozni kell a termelést és a behozatalt a nők háztartási munkáját megkönnyítő műszaki cikkekből. Az ötéves terv folyamán mintegy 100 000 padlókefélőt, 120 000 porszívógépet, 150 000 villamos hűtőszekrényt és 460 000 mosógépet kell a lakosság rendelkezésére bocsátani.

A kulturális fejlődés előmozdítására az öt év alatt 450 000 televíziós készüléket kell a lakosság számára biztosítani a televíziós adás hatósugarának az egész országra való kiterjesztése mellett.

Az állami kereskedelem öt év alatt több mint 9,5 milliárd forint értékű bútort hozzon forgalomba, 80 százalékkal többet, mint az előző öt (1956—1960) évben.

Fejleszteni kell a kereskedelem kultúráltságát. Fokozni kell a kereskedelem gépi ellátottságát, főleg hűtőgéppel. Folytatni kell a gyorsabb, kényelmesebb kiszolgálást nyújtó és egyúttal kevesebb anyagi eszközt és munkaerőt igénylő eladási formák nagyobb ütemű fejlesztését. Megfelelő üzlethálózattal kell ellátni az új lakótelepeket és fejleszteni kell különösen a nagyobb városok munkáslakta kerületeinek kereskedelmi hálózatát.

Fejleszteni kell a közétkeztetés hálózatát, javítani kell az ételek minőségét és széles körben el kell terjeszteni az olcsó, egyszerű étkezési formákat. Jobban ki kell használni a közétkeztetés meglevő konyhai és éttermi hálózatát. Fokozni kell a konzervek, a korszerűen csomagolt hidegkonyhai és féligkész készítmények értékesítését.

Jelentős további eredményeket kell elérni a lakosság kényelmét szolgáló, a család életkörülményeit javító szolgáltatások, a mosás, a vegytisztítás, a javítás rendszerének kiszélesítésében.

4. Nagy gondot kell fordítani arra, hogy egyes, egészségre ártalmas munkaterületeken, a hő- és hidegártalmakkal, fertőző és sugárártalmakkal járó munkakörökben a fejlettebb technika és technológia alkalmazásával egészségesebb munkafeltételeket teremtsünk. Ezeken a területeken a bérek csökkentése nélkül tovább kell folytatni a hároméves tervben megkezdett munkaidőcsökkentést, a 36—42 órás munkahétre való áttérést.

5. A második ötéves terv időszakában jelentős beruházásokat kell előirányozni a városok jobb vízellátására. Mintegy 20 város víz- és csatornahálózatát kell bővíteni, illetve megépíteni olyan városokban, ahol eddig semmiféle közműves ivóvízellátás nem volt.

6. A második ötéves tervidőszak végére be kell fejezni a falvak villamosítását; hazánk minden falujába jusson el a villanyfény.

7. Tovább kell javítani a lakosság egészségügyi ellátását. A mezőgazdaság szocialista átszervezésével a társadalombiztosításban részesülők száma a jelenlegi 7,3 millió főről 9,5 millió főre fog emelkedni, azaz országunk majdnem egész lakosságára kiterjed. Több új kórházat kell építeni, és öt év alatt összesen 10 000-rel kell növelni a gyógyintézeti ágyak számát. A betegellátás jelentős javítása végett a körzeti orvosi állások számát mintegy 10 százalékkal, a szakorvosi óraszámokat csaknem 25 százalékkal kell növelni. Növelni kell az ipari munkásság üzemorvosi ellátását. Az egészségügyi személyzet létszámának növelésével, a betegek gyógyszer- és élelmiszerellátásának fokozásával magasabb színvonalra kell emelni a kórházakban és gyógyintézetekben a betegápolást.

Tovább kell fejleszteni az anya- és csecsemővédelmet. A dolgozó anyák helyzetének megkönnyítésére, gyermekeik nevelésének segítésére növelni kell az óvodák számát és befogadóképességét. A bölcsőde- és óvodahálózat kiszélesítése céljából az állami erőkön kívül igénybe kell venni társadalmi erőforrásokat is.

Fokozni kell a társadalom gondoskodását az idős, munka-

képtelen dolgozókról és a gyermekekről. Mintegy 3000 új szociálisotthoni férőhelyet kell létesíteni az egyedülálló, idős emberek elhelyezésére. Nagy gondot kell fordítani az elhagyott, családi nevelésben nem részesülő fiatalkorúak nevelésére. Létesíteni kell mintegy 3500 új gyermekotthoni férőhelyet, és javítani kell a gyermekotthonokban az ellátást.

8. A dolgozó nép kulturális igényeinek és a gazdasági élet követelményeinek megfelelően tovább kell emelni dolgozó népünk szaktudását és általános műveltségét. A műszaki fejlődés és a mezőgazdasági nagyüzemi termelés szükségessé teszi az ipari, építőipari és a mezőgazdasági tanulóképzés fejlesztését, egyes újabb szakmákban a szakemberképzés megindítását, a lányok szakmatanulási lehetőségeinek kiterjesztését. Különleges jelentősége van a mezőgazdasági szakmunkásképzés fejlesztésének. Szaktanfolyamok, ismeretterjesztő előadások, a szakkönyvkiadás jelentős bővítése útján kell gondoskodni a munkásság szaktudásának állandó emeléséről, ami feltétele a termelés műszaki színvonala emelésének.

Az ötéves terv során jelentősen emelkedik a különböző iskolatípusokban tanulók száma. A növekvő feladatok figyelembevételével öt év alatt mintegy 4800-zal kell emelni az általános és középiskolai osztálytermek számát. A középiskolákat úgy kell fejleszteni, hogy tanulóik száma a jelenlegi 137 000-ről több mint 170 000-re emelkedjék. Annyi fiatalt kell különböző technikumokban oktatni, hogy a népgazdaság növekvő szükségletét megfelelő számú és szakmai színvonalú technikussal ki tudjuk elégíteni. A népgazdaság szükségleteinek figyelembevételével mintegy 30—35 százalékkal kell növelni a Műszaki Egyetemre, és csaknem 50 százalékkal a pedagógus intézményekbe való felvételeket. A gyakorlati oktatás fejlesztése céljából javítani kell az egyetemeknek korszerű gépekkel, műszerekkel való ellátottságát.

A felnőtt dolgozók továbbtanulásának előmozdítására minden iskolatípusban jelentősen növelni kell a levelező, illetve esti tagozatok hallgatóinak létszámát.

Az egyetemi és főiskolai oktatás fejlesztése céljából be kell fejezni a Veszprémi Vegyipari Egyetem, és folytatni kell a Budapesti Műszaki Egyetem, valamint a Miskolci Nehézipari Egyetem építését.

9. A tervidőszakban a szervezetileg erősen tagolt kutatóhálózat munkáját egységesen meghatározott feladatokra kell összpontosítani. A második ötéves terv fő kutatási feladatainak kijelölésénél nagyobb mértékben kell támaszkodni a kutatási munka szocialista táboron belüli nemzetközi szakosításának előnyeire.

A második ötéves terv kutató munkájának fő irányai a következők legyenek:

Az alapkutatások közül mindenekelőtt a fizikai és kémiai alapkutatásokat kell bővíteni és továbbfejleszteni. A fizikai alapkutatás területén különös figyelmet kell fordítani a magenergia békés felhasználására, a szilárd testek fizikájára és a félvezetők szerkezetének és sajátosságainak kutatására. A kémiai alapkutatás bővítésével kell megteremteni a vegyipar egyes ágai és technológiai folyamatai továbbfejlesztésének elméleti alapjait. A matematikai alapkutatások fejlesztésénél szem előtt kell tartani az elért eredményeknek a termelés irányításában, az automatizálásban, a tervezésben és egyéb gazdasági problémák megoldásában történt felhasználását. A biológiai alapkutatások járuljanak hozzá mind az orvostudományi, mind a mezőgazdaságtudományi kutatás fellendítéséhez.

Az egészségügyi helyzet további javítására folytatni kell a legelterjedtebb népbetegségek, valamint a csecsemő- és újszülötthalandóság megelőzésére vonatkozó kutatásokat. A munkaegészségügy terén az ipari és mezőgazdasági munkák egészségi ártalmának megelőzését kell előtérbe helyezni.

A műszaki tudományos kutatásokat elsősorban olyan kérdések megoldására kell irányítani, amelyek a nemzetközi munkamegosztás alapján Magyarország közeli és távoli termelési feladataival függnek össze.

Fokozni kell a geológiai kutatásokat új szén-, ásvány-, olaj-,

földgáz-, érc- és egyéb ásványi nyersanyaglelőhelyek felderítése céljából.

Kutatásokat kell folytatni az energiahordozó anyagokkal való leghatékonyabb gazdálkodásra.

A vegyiparban fokozni kell az értékes nyersanyagbázist jelentő szén-, olaj-, és gázkészletek vegyipari anyagokká történő feldolgozására vonatkozó kutatásokat.

Folytatni kell a gyógyszerek és antibiotikumok kémiájának és ipari előállításának kutatásait.

A műanyagok és műszálak előállításának és a népgazdaság nyersanyagbázisának fejlesztése céljából bővíteni kell a műanyagkutatást. A tudományos kutatás is járuljon hozzá a termelés és feldolgozás technológiájának fejlesztéséhez.

Az ipar műszaki színvonalának emelésére tanulmányozni kell a termelési folyamatok technológiájának modernizálását, s tudományosan fel kell dolgozni az automatizált termelési módszereket és folyamatokat.

Biztosítani kell az építkezések nagyipari módszereinek megvalósításához szükséges új építőanyagok, szerkezeti elemek előállításának és gyártásának kutatását.

A mezőgazdasági termelés hatékonyságának fokozására folytatni kell a talaj termelékenységének növelésére irányuló talajtani, talajbiológiai és agrokémiai kutatásokat. A növényi termékek terén a kenyérgabona-, a zöldség-, szőlő- és gyümölcstermelés tudományos kérdéseinek megoldása egész mezőgazdaságunk továbbfejlődésének igen fontos feltétele. Az állati termékekkel kapcsolatban a hús-, tej- és tojástermeléssel, valamint az élelmiszerek tartósításával összefüggő kutatásokat kell végezni.

Lényegesen fokozni kell a népgazdasági fejlődés elméleti és gyakorlati kérdéseinek marxista közgazdasági kutatását, különös figyelemmel a tervezés tökéletesítésére, a munka termelékenysége növelésére, a szocialista mezőgazdaság fejlesztésére és a szocialista nemzetközi munkamegosztás magasabb színvonalra emelésére.

*

Hazánk gazdasági fejlődésének üteme a legközelebbi években nagymértékben függ attól, mennyire tudjuk megjavítani a tervezés, irányítás, általában a vezetés színvonalát.

A gazdasági vezetésnek számolnia kell a munkásosztály és a műszaki értelmiség körében egyre terjedő és fejlődő szocialista öntudattal, építeni kell a dolgozó tömegeknek a szocialista haza és a szocializmus ügye iránti szeretetére és lelkesedésére, de ugyanakkor nem szabad szem elől tévesztenie a gazdasági építés egyetlen területén sem a személyes érdekeltség alapvető fontosságát, a társadalom érdekét szolgáló egyéni anyagi ösztönzés folytonos tökéletesítését. Az anyagi érdekeltség elvét a mainál hatékonyabban kell alkalmazni a műszaki fejlesztés hathatósabb segítésére, az újítómozgalom fellendítésére, az építkezések és általában a beruházások kivitelezésének olcsóbbítására és meggyorsítására.

Sikereink csak akkor lehetnek teljesek, ha a ma még gyakorta megtalálható, fegyelmezetlenségből, kényelemszeretetből, hozzá nem értésből és hiányos felkészültségből fakadó pazarlást, veszteséget megszüntetjük és fegyelmezett munkát biztosítunk a népgazdaság minden területén.

A második ötéves terv megkezdéséig még több mint egy év áll rendelkezésünkre. Minden pártszervezet, minden kommunista, minden magyar dolgozó tekintse hazafias kötelességének a tartalékok lelkiismeretes feltárását, hogy tovább gyorsíthassuk a népgazdaság fejlődését. Dolgozó népünk boldogulása, jólétben való gyarapodása nem csupán a feladatokat kijelölő népgazdasági terven múlik, hanem mindenekelőtt az azt végrehajtó emberen. A párt számít a fejlődésünket előrelendítő hatalmas erők, a kommunisták, a Kommunista Ifjúsági Szövetség és a kétmilliós szakszervezeti tagság odaadó támogatására és arra, hogy dolgozó népünk tudása legjavát nyújtva munkálkodik majd a második ötéves terv céljainak megvalósításán, a szocialista társadalom felépítésén.

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT VII. KONGRESSZUSÁNAK HATÁROZATA A NAPIREND 3. PONTJÁHOZ

A Magyar Szocialista Munkáspárt 1957 júliusi országos pártértekezletén elfogadott szervezeti szabályzat — a két év tapasztalatait figyelembe véve — helyesnek bizonyult. Szervezeti szabályzatunk, megtartva és megőrizve a szervezeti elvekre vonatkozó lenini útmutatásokat — a pártegység megszilárdításában, a pártélet lenini szabályainak helyreállításában és a párt munkastílusának fejlesztésében fontos szerepet töltött be.

Ezért a kongresszus a szervezeti szabályzatot alapvetően a jelenlegi formájában erősíti meg. Néhány kisebb módosítást szükségessé tesz a pártnak az utóbbi két és fél év során szerzett tapasztalata.

Ezek a módosítások a következők:[1]

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT SZERVEZETI SZABÁLYZATA

I
A PÁRT

1. pont utolsó bekezdés:

A Magyar Szocialista Munkáspárt *célja* a szocialista társadalom felépítése, a dolgozó nép anyagi jólétének és kulturális színvonalának állandó emelése. A párt végső célja a kommunista társadalom felépítése.

[1] A módosított részeket a dőlt betűs szöveg jelzi.

II

A PÁRTTAGOK, KÖTELESSÉGEIK ÉS JOGAIK

3. A párttag kötelessége, hogy

a) őrködjék a párt ideológiai, politikai és szervezeti egységén, küzdjön az egység állandó erősítéséért. A párt ideológiai, politikai és szervezeti egysége a párt erejének alapfeltétele.

A Magyar Szocialista Munkáspárt csak akkor teljesítheti feladatát, őrizheti meg egységét és szilárdságát, ha engesztelhetetlen harcot folytat mindenféle elhajlás ellen, a revizionizmus és a dogmatizmus ellen, a szektás és pártellenes nézeteket vallók, a megalkuvó és fegyelmezetlen elemek ellen. A pártban nincs helye semmiféle külön csoportosulásnak vagy frakciónak, mert ezek megrendítik a párt egységét és harckészségét. Aki a pártban frakciót szervez vagy abban részt vesz, azt el kell távolítani a pártból;

g) biztosítsa és gyakorolja a bírálatot és az önbírálatot minden fokon. Személyekre való tekintet nélkül tárja fel a párt előtt a munkában észlelt hibákat és rendellenességeket; küzdjön megszüntetésükért, harcoljon a munkában a látszatsikerre való törekvés, az önteltség és az önelégültség ellen. *Aki a bírálatot elnyomja, azt pártfegyelmi úton felelősségre kell vonni. A párttag legyen éber az osztályellenséggel szemben; minden körülmények között őrizze meg a párt- és államtitkokat;*

IV

A PÁRTTAGOK ÉS TAGJELÖLTEK FELVÉTELE, A PÁRTTAGSÁG ÉS A TAGJELÖLTSÉG MEGSZŰNÉSE. A PÁRTTAGOK ÉS TAGJELÖLTEK ÁTIGAZOLÁSA. A PÁRTFEGYELMI ELJÁRÁS

13. A budapesti, a megyei, a kerületi, a járási és a városi pártbizottság, továbbá a Központi Bizottság által felhatalmazott nagyüzemek pártbizottsága tagjai közül fegyelmi bizottságot választ. *Az elnök személyén kívül a fegyelmi bizottság tagjai*

lehetnek olyanok is, akik nem tagjai a pártbizottságnak. A fegyelmi bizottság megvizsgálja a fegyelmi ügyeket, és ezekben javaslatot tesz a pártbizottságnak.

15. Jóváhagyás végett a budapesti-kerületi, járási, városi, illetve a Központi Bizottság által felhatalmazott üzemi pártbizottság elé kell terjeszteni minden kizárási határozatot. Az illetékes pártbizottság döntéséig az alapszervezetek által kizárt párttag megtarthatja tagsági könyvét, s részt vehet az alapszervezet taggyűlésén. A kiszabott pártbüntetés ellen a felsőbb szervekhez fellebbezhet, egészen a pártkongresszusig. *Az illetékes pártszervek írásos utasításainak kézhezvétele után 6 hónapon belül kell a közvetlen felettes pártszervnél fellebbezni.* A pártbüntetés mindaddig érvényes, amíg felsőbb szerv nem változtatja meg a döntést.

17. *A taggyűlésen hozott kizárási vagy más fegyelmi büntetésről szóló határozatot csak a felsőbb szerv:* a budapesti, illetve a megyei pártbizottság vagy a Központi Ellenőrző Bizottság jóváhagyásával szabad nyilvánosságra hozni.

V

A PÁRT SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE

19. pont:

d) A pártszervezetek és a pártvezetőségek demokratikusan megvitatják a párt politikáját és feladatait. Véleményeltérés esetén a kisebbség köteles alávetni magát a többség határozatának; a határozatot minden párttag és tagjelölt köteles végrehajtani.

Az alsóbb pártszervek és a pártszervezetek, valamint a párttagok és a tagjelöltek akkor is kötelesek végrehajtani a pártkongresszus és a vezető szervek határozatait, ha e határozatokkal nem értenek egyet.

e) Minden pártszervezet önállóan dönthet helyi kérdésekben, de döntéseik nem ellenkezhetnek a párt irányelveivel, politikájával és a felsőbb szervek határozataival.

20. A párt üzemi és területi elv szerint épül fel, az üzemben, illetve a területen csak egy vezető szerv lehet. A budapesti, a megyei, a kerületi, a járási, a városi stb. pártbizottság a területén levő valamennyi alsóbb pártbizottság és alapszervezet felettes szerve. *Ettől eltérést egyes esetekben a Központi Bizottság engedélyezhet.*

VIII

AZ ORSZÁGOS PÁRTÉRTEKEZLET

32. A Központi Bizottság két kongresszus között országos pártértekezletet hívhat össze. Az országos pártértekezlet részvevői a budapesti és a megyei pártbizottságok küldöttei. A párttagság számaránya és a pártszervezet jelentősége alapján képviselik az egyes pártbizottságokat az országos pártértekezleten.

X

A PÁRT BUDAPESTI, MEGYEI, JÁRÁSI, VÁROSI, KERÜLETI, ÜZEMI, HIVATALI, INTÉZMÉNYI, KÖZSÉGI SZERVEI

35. A budapesti, a megyei, a budapesti-kerületi, a járási, a városi stb. pártszervezetek felsőbb szerve a pártértekezlet, amelyet az illető terület pártbizottsága legalább két évenként összehív. A pártértekezlet megvitatja és elbírálja a budapesti, a megyei, a budapesti-kerületi, a járási, a városi pártbizottság és a revíziós bizottság beszámolóját, megválasztja a budapesti, megyei, a budapesti-kerületi, a járási, a városi pártbizottság tagjait és póttagjait, valamint a revíziós bizottságot. *A budapesti és megyei pártbizottságok 41—51, a többi pártbizottságok 25—41, a revíziós bizottságok 7—9 tagúak legyenek.* A pártbizottság tagjai egyenjogúak. *A pártbizottságok póttagjainak száma nem haladhatja meg a pártbizottsági tagok egyharmadát.* A pártbizottság póttagjai tanácskozási joggal részt vesznek a pártbizottság ülésein. A budapesti kerületek és a járások, valamint

a Központi Bizottság által kijelölt városok pártértekezlete küldötteket választ a budapesti, illetve a megyei pártértekezletre.

37. Abban a városi kerületben, községben, üzemben, hivatalban, intézményben stb., ahol a párttagok és a tagjelöltek száma meghaladja a *200-at*, két évenként pártértekezletet hívnak egybe, s megválasztják a pártbizottság tagjait és póttagjait. A pártbizottság tagjai egyenjogúak. A pártbizottság póttagjai tanácskozási joggal részt vesznek a pártbizottság ülésein. A pártbizottság saját tagjai közül 5—7 tagú párt-végrehajtó bizottságot választ. Kivételes esetekben a budapesti és a megyei pártbizottságok engedélyével olyan helyeken is lehet pártértekezletet összehívni és pártbizottságot választani, ahol a párttagok és a tagjelöltek száma nem éri el a *200-at*.

A Központi Bizottság hagyja jóvá minden minisztériumi pártbizottság titkárának megválasztását. A Központi Bizottság által kijelölt üzemek, hivatalok stb. pártbizottságának titkárát is a Központi Bizottság erősíti meg tisztségében.

40. *A pártbizottságokat végső fokon a felettes pártszervek erősítik meg. A felsőbb pártszervek megokolt esetben semmisnek nyilváníthatják egyes pártbizottságok vagy egyes pártbizottsági tagok megválasztását, rendkívüli körülmények között pedig ideiglenes pártbizottságot jelölhetnek ki. A Központi Bizottság bármely pártszerv vagy pártszervek egyes tagjainak megválasztását felülbírálhatja és a szükségnek megfelelő intézkedéseket foganatosíthat.*

XI

A PÁRT ALAPSZERVEZETE

42. Az alapszervezet feladata, hogy

a) hirdesse és népszerűsítse a párt politikáját, végrehajtsa a felsőbb pártszervek határozatait, *illetve azt* helyi viszonyokra alkalmazza. Megszervezze és ellenőrizze a párttagok munkáját, emelje a párttagság politikai színvonalát, rendszeresen terjessze a pártirodalmat és a pártsajtót, beszedje a tagsági díjat;

43. pont második bekezdés helyett:

A hivatali és intézményi pártszervezetek a hivatalok és intézmények vezetőit és vezetőségeit, azok munkáját a Központi Bizottság külön határozatainak rendelkezései szerint ellenőrizhetik.

44. Azokban az üzemekben, *községekben*, hivatalokban és intézményekben, amelyekben *200-nál* kevesebb párttag van, *de több* alapszervezet működik, összevont párttaggyűlésen 5—11 tagú pártvezetőséget választanak. A pártvezetőség köteles évenként legalább egyszer beszámolni az összevont párttaggyűlésnek.

Az alapszervezet a folyó munka intézésére két évenként vezetőséget választ.

46. Azokban a pártszervezetekben, amelyeknek taglétszáma nem haladja meg a tízet, a taggyűlés által megválasztott titkár *és helyettese* látja el a pártvezetőség feladatait.

XII

A PÁRT SZERVEZETEI A FEGYVERES ERŐKNÉL

49. A Magyar Néphadseregben, a határőrségnél, a rendőrségnél *és más fegyveres erőknél működő* pártszervezet munkáját a pártdemokrácia elvei alapján minden fokon választott pártszervek, alapszervezeti vezetőségek és pártbizottságok irányítják.

A fegyveres erőknél működő pártszervezetek a párt szervezeti szabályzata és a párt Központi Bizottsága által elfogadott irányelvek alapján végzik munkájukat. A honvédség és a határőrség felsőbb pártbizottságainak munkáját a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága irányítja.

A fegyveres erők pártszervezeteinek szoros kapcsolatban kell állaniuk a területi pártbizottságokkal.

XV

A PÁRT ANYAGI ESZKÖZEI

53. A párttagok és a tagjelöltek az alábbiak szerint fizetik tagsági díjukat:

		800	Ft	keresetig	havonta	2 Ft-ot
800	Ft-tól	1200	Ft	keresetig	havonta	3 Ft-ot
1201	Ft-tól	1500	Ft	keresetig	havonta	10 Ft-ot
1501	Ft-tól	1800	Ft	keresetig	havonta	20 Ft-ot
1801	Ft-tól	2100	Ft	keresetig	havonta	30 Ft-ot
2101	Ft-tól	2500	Ft	keresetig	havonta	45 Ft-ot
2501	Ft-tól	3000	Ft	keresetig	havonta	60 Ft-ot
3001	Ft-tól	4000	Ft	keresetig	havonta	90 Ft-ot
4001	Ft-tól	5000	Ft	keresetig	havonta	120 Ft-ot
5001	*Ft-tól*	*feljebb*			*havonta*	*160 Ft-ot.*

TESTVÉRPÁRTOK ÜDVÖZLETEI A KONGRESSZUSHOZ

A Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusához a következő testvérpártok küldtek üdvözlő táviratokat, amelyek személyesen nem képviseltethették magukat a kongresszuson:

Ausztrália Kommunista Pártja
Brazília Kommunista Pártja
Burma Kommunista Pártja
Chile Kommunista Pártja
Ciprusi Haladó Párt
Equador Kommunista Pártja
Guatemalai Munkapárt
India Kommunista Pártja
Ír Kommunista Párt
Japán Kommunista Pártja
Kolumbia Kommunista Pártja
Luxemburg Kommunista Pártja
Malájföldi Kommunista Párt
Mexikói Munkás—Paraszt Párt
Nepal Kommunista Pártja
Portugál Kommunista Párt
San Marino Kommunista Pártja
Thaiföld Kommunista Pártja.

VILAG PROLETARJAI EGYESÜLJETEK

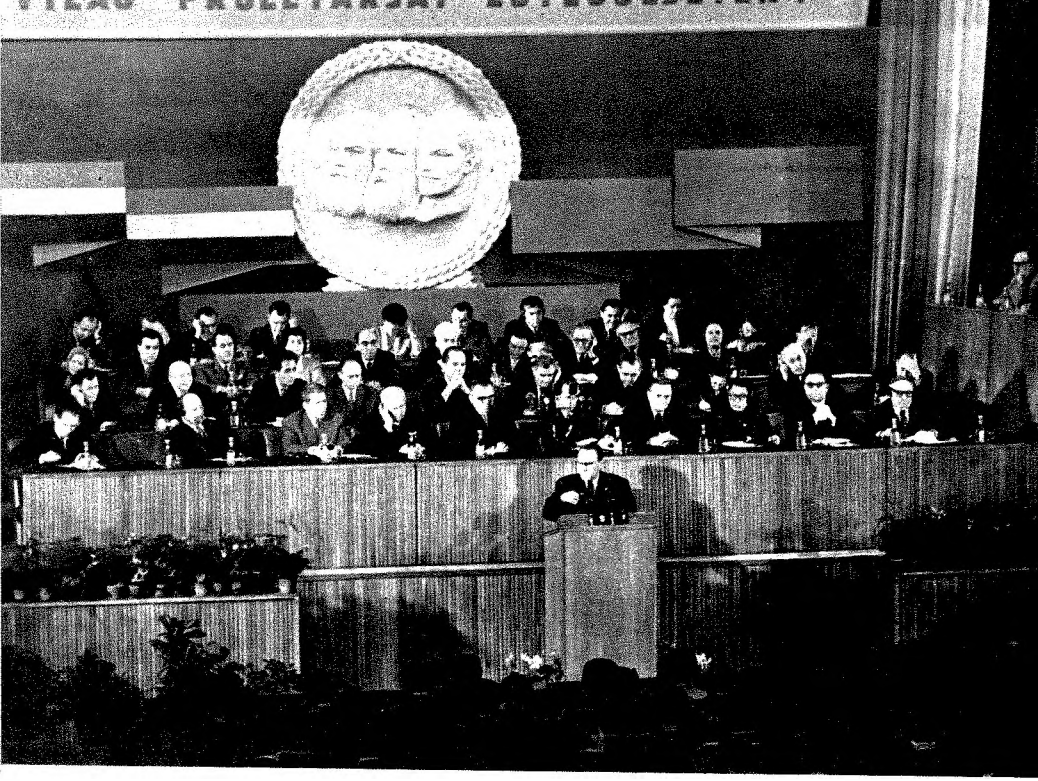

A kongresszus elnöksége

A külföldi küldöttek egy csoportja a beszámolót hallgatja

Kádár János elvtárs, a Központi Bizottság első titkára, a napirend 1. pontjának előadója

Úttörők és KISZ-tagok üdvözlik a kongresszust

Tan Csen-lin elvtárs, a Kínai Kommunista Párt küldöttségének vezetője Dobi István elvtárssal beszélget

Nyikita Szergejevics Hruscsov elvtárs a mikrofon előtt

Hruscsov elvtársnak bemutatják Krizsanik Jánosné Nógrád megyei küldöttet, a pásztói „Szabadság" tsz elnökét

A kongresszus részvevői

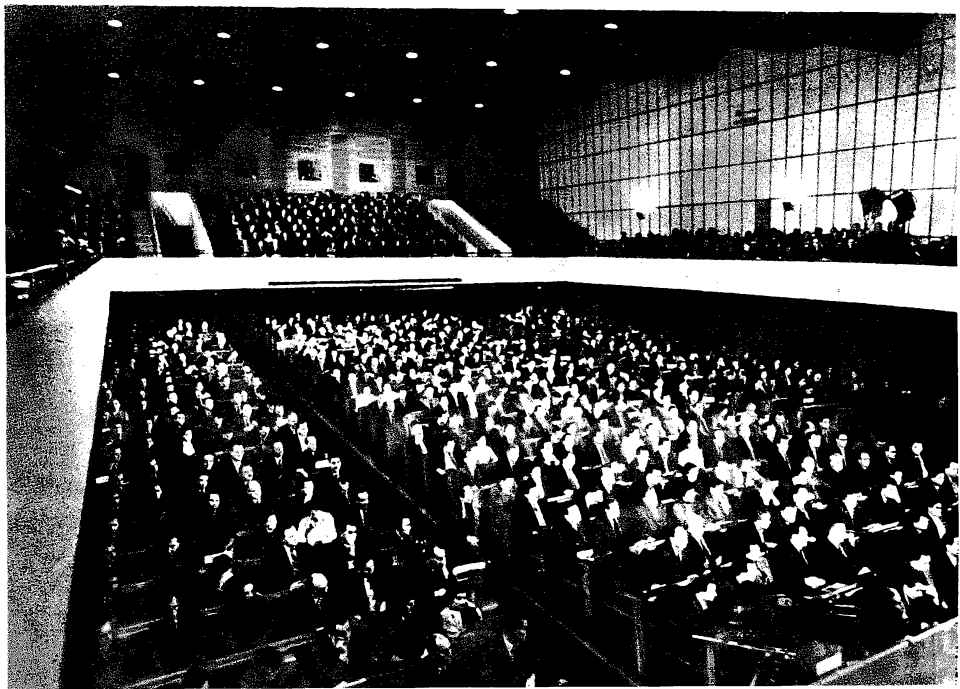

Fock Jenő elvtárs, a Központi Bizottság titkára, a napirend 2. pontjának előadója

A Magyar Szocialista Munkáspárt vezetői fogadják a Szovjetunió Kommunista Pártjának küldöttségét

Kádár és Kállai elvtársak Jacques Duclos elvtárssal, a Francia Kommunista Párt küldöttségének vezetőjével

Marosán György elvtárs, a Központi Bizottság titkára, a napirend 3. pontjának előadója

Hruscsov elvtársnak a Ganz—MÁVAG gyárban a dolgozók ajándékot nyújtanak át

Az olasz és a svéd testvérpárt küldötteinek látogatása a Ruggyantaárugyárban

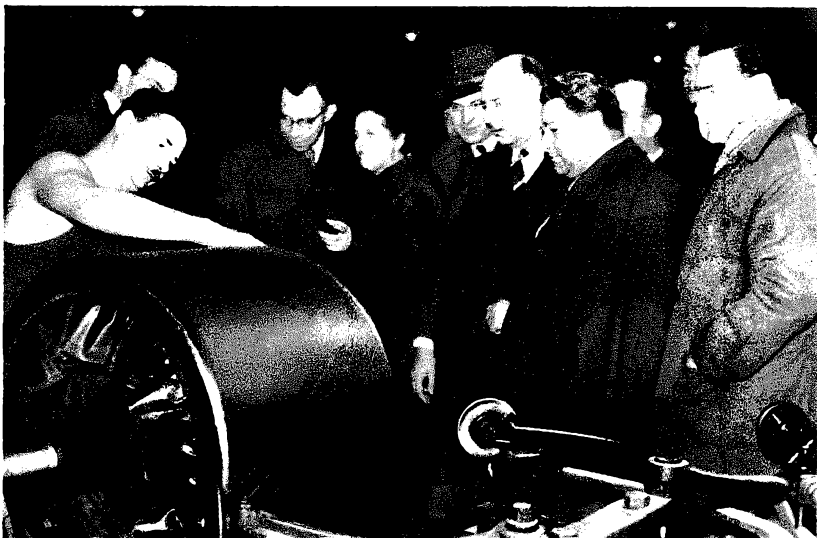

Kádár elvtárs üdvözli a Parlamentben a kongresszus tiszteletére rendezett fogadás vendégeit

A kongresszus részvevőinek egy csoportja

Walter Ulbricht elvtárs, a Német Szocialista Egységpárt vezetője Münnich Ferenc elvtárssal

Kádár elvtárs a parlamenti fogadáson üdvözli a Koreai Munkapárt küldöttségét

A POLITIKAI BIZOTTSÁG TAGJAI:

KÁDÁR JÁNOS

APRÓ ANTAL

BISZKU BÉLA

FEHÉR LAJOS

FOCK JENŐ

KÁLLAI GYULA

KISS KÁROLY

MAROSÁN GYÖRGY

DR. MÜNNICH FERENC

NÉMES DEZSŐ

RÓNAI SÁNDOR

SOMOGYI MIKLÓS

A POLITIKAI BIZOTTSÁG PÓTTAGJAI:

GÁSPÁR SÁNDOR

KOMÓCSIN ZOLTÁN

SZIRMAI ISTVÁN

TARTALOM

Bevezető 3

1959. november 30

A kongresszus megnyitása 5
A kongresszus elnökségének megválasztása 5
Megnyitó beszéd. *Münnich Ferenc*, a Politikai Bizottság tagja, a Minisztertanács elnöke 6
A kongresszus titkárságának és bizottságainak megválasztása 10
A kongresszus napirendjének megállapítása 12
A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának beszámolója és a párt feladatai. Előadó: *Kádár János* elvtárs 13
I. A proletár internacionalizmus, a magyar—szovjet barátság, a két világrendszer békés egymás mellett élése — külpolitikánk alapelvei 15
II. Az ellenforradalom leverésének tanulságai, a Magyar Népköztársaság törvényes rendjének megszilárdítása 27
III. Népgazdaságunk fejlődése és további feladataink .. 41
IV. Kulturális fejlődésünk kérdései 54
V. A mezőgazdaság szocialista átszervezése és társadalmunk osztályösszetétele 60
VI. A pártmunka kérdései, pártunk nemzetközi kapcsolatai 68
Irányelvek a gazdasági feladatok megoldásához és a második ötéves népgazdasági terv elkészítéséhez. Előadó: *Fock Jenő* elvtárs 86

Készülő ötéves tervünket megvitatjuk a dolgozók széles körével ... 86
Befejezzük a szocializmus alapjainak lerakását, meggyorsítjuk a szocialista építést ... 88
Növeljük a munka termelékenységét ... 92
Folytatjuk az ipar szerkezetének átalakítását, műszaki színvonalának emelését ... 94
Növeljük beruházásaink hatékonyságát ... 102
Szakembereink, újítóink tárják fel a rejtett tartalékokat 106
Használjuk ki jobban a nemzetközi együttműködés előnyeit ... 107
Fejlett nagyüzemi mezőgazdaságot ... 109
Tovább javítjuk az élet- és munkakörülményeket ... 114
Emelni kell a gazdasági vezetés színvonalát ... 117
Győzelemre visszük a szocializmus ügyét hazánkban... 122

1959. december 1

N. Sz. Hruscsov, a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának első titkára ... 129
Nemeskéri János, a Lenin Kohászati Művek pártbizottságának titkára ... 157
Németh Károly, a Csongrád megyei Pártbizottság első titkára 159
Tatár Kiss Lajos, a Hajdú-Bihar megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának elnöke ... 161
Hidasi István, a Középdunántúli Szénbányászati Tröszt igazgatója ... 162
Kiss Dezső, a Budapesti Pártbizottság titkára ... 164
Darabos Iván, a Zala megyei Pártbizottság első titkára ... 166
Münnich Ferenc, a Politikai Bizottság tagja, a Minisztertanács elnöke ... 168
Tan Csen-lin, a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságának titkára ... 182
Simon József, a Beloiannisz-gyár pártbizottságának titkára ... 188

Benkei András, a Szabolcs-Szatmár megyei Pártbizottság első titkára 190
Jacques Duclos, a Francia Kommunista Párt Központi Bizottságának titkára 192
Erdei Lászlóné, a Magyar Nők Országos Tanácsának elnöke 195
Lombos Ferenc, a Győr-Sopron megyei Pártbizottság első titkára 197
Mesterházi Lajos, író, budapesti küldött 199
Giancarlo Pajetta, az Olasz Kommunista Párt Központi Bizottságának titkára 202
Dr. Antalffy György, a Szegedi Tudományegyetem rektora... 207
Ali Jata, a Marokkói Kommunista Párt főtitkára 209
Klaukó Mátyás, a Békés megyei Pártbizottság első titkára.. 212
Cseterki Lajos, a Fejér megyei Pártbizottság első titkára.... 214
Kaszapovics András, a kátolyi „Új Élet" tsz Kossuth-díjas elnöke 215
Apró Antal, a Politikai Bizottság tagja, a Minisztertanács első elnökhelyettese 216

1959. december 2

A Mandátumvizsgáló Bizottság jelentése. *Ilku Pál*, a Központi Bizottság póttagja, művelődésügyi miniszterhelyettes..... 230
Fábri Tibor, vasöntő, budapesti küldött 233
Kállai Gyula, a Központi Bizottság titkára, államminiszter . 234
Walter Ulbricht, a Német Szocialista Egységpárt első titkára 254
Szentistváni Gyuláné, Baranya megyei küldött 258
Söjtör János, Zala megyei küldött 259
Karol Bacilek, a Csehszlovák Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja 261
Friedl Fürnberg, Ausztria Kommunista Pártja Politikai Bizottságának tagja..... 264
Emil Bodnaraș, a Román Munkáspárt Politikai Bizottságának tagja..... 266

Ignacy Sowinski-Loga, a Lengyel Egyesült Munkáspárt Politikai Bizottságának tagja 269
Czinege Lajos, a Szolnok megyei Pártbizottság első titkára... 272
Valter Imre, Somogy megyei küldött 274
Szabópál Antal, Tolna megyei küldött..... 276
Encso Sztajkov, a Bolgár Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja..... 277
Max Reimann, a Németországi Kommunista Párt főtitkára.. 280
Gábor Márton, budapesti küldött 282
Fehér Lajos, a Központi Bizottság titkára, a Politikai Bizottság tagja..... 283
Szőcs Gyula, Nógrád megyei küldött 297
Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke 298
Hysni Kapo, az Albán Munkapárt Politikai Bizottságának tagja..... 302
Pak Den Aj, a Koreai Munkapárt alelnöke 306
Dr. Drenyovszky Gyuláné, budapesti küldött 309
Gosztonyi János, a Vas megyei Pártbizottság első titkára..... 311
Brutyó János, a Központi Bizottság tagja, a SZOT főtitkára 313
Petőfi Sándor, Bács megyei küldött 326
D. N. Aidit, az Indonéz Kommunista Párt főtitkára 327
John Mahon, az Angol Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja 330
L. Cend, a Mongol Népi Forradalmi Párt Központi Bizottságának másodtitkára 333
Hoang Van Hoan, a Vietnami Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának tagja 337

1959. december 3

Mohammed Husszein Abu Al-Eisz, az Iraki Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja 339

Eladio Ladislao Carbajal, a Kubai Népi Szocialista Párt Központi Bizottságának tagja ... 343
Biszku Béla, a Politikai Bizottság tagja, belügyminiszter ... 345
Putnoki László, a Heves megyei Pártbizottság első titkára ... 360
Novobátzky Károly, akadémikus ... 362
Óvári Júlia, a Műszaki Gumigyár KISZ-titkára ... 364
Prieszol József, a Borsod megyei Pártbizottság első titkára ... 365
Jean Terfve, a Belga Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja ... 367
Yrjö Murto, a Finn Kommunista Párt alelnöke, a Politikai Bizottság tagja ... 369
Antonio Mije, a Spanyol Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja ... 371
Jörgen Jensen, a Dán Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja ... 374
György Gyula, budapesti küldött, az Egyesült Izzó dolgozója ... 376
Komócsin Zoltán, a KISZ Központi Bizottságának első titkára, a Politikai Bizottság póttagja ... 377
Molnár Frigyes, a Bács megyei Pártbizottság első titkára ... 388
Rasid Dani Bej, Algéria Kommunista Pártja Politikai Bizottságának tagja ... 389
Petrosz Ruszosz, a Görög Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja ... 391
Larsen Reidar Thoralf, a Norvég Kommunista Párt titkára ... 395
Fritjof Lager, a Svéd Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja ... 398
Abdallah Madzseri, a Tunéziai Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja ... 400
Kiss Károly, a Központi Bizottság titkára, a Politikai Bizottság tagja ... 401
Major Tamás, a Központi Bizottság tagja, a Nemzeti Színház igazgatója ... 413
Révész Géza, a Központi Bizottság tagja, honvédelmi miniszter 415

Karkész Sándor, Pest megyei küldött, a Szerszámgépfejlesztő Intézet kutatómérnöke 417
Kiss Árpád, a Központi Bizottság tagja, az Országos Tervhivatal elnöke 419
Nemeslaki Tivadar, a Komárom megyei Pártbizottság első titkára 431
Nagy Józsefné, könnyűipari miniszter 432
Armand Magnin, a Svájci Munkapárt Politikai Bizottságának tagja 434
Eloy Torres, a Venezuelai Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja 437
Van Turhaut Lambertus, a Holland Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja 439
Bruce Magnusson, a Kanadai Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja 441

1959. december 4

Haled Bagdas, a Szíriai Kommunista Párt főtitkára 445
Artine Madejan, a Libanoni Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja 448
A kongresszusi szerkesztőbizottság jelentése. *Kállai Gyula*, a Központi Bizottság titkára, államminiszter 451
Zárszó az első két napirendi ponthoz. *Kádár János* 452
A párt szervezeti szabályzatának módosítása. Előadó: *Marosán György* elvtárs 479
Paolino González Alberdi, Argentína Kommunista Pártja Központi Bizottságának tagja 501
Ahmed Kaceni, az iráni Tudeh Párt Politikai Bizottságának tagja 505
Dr. Mose Szneh, az Izraeli Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja 507
A Szudáni Kommunista Párt küldötte 511
A Török Kommunista Párt küldötte 513

Jesús Lara, a Bolíviai Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja 516
Kiss János, a XIII. kerületi Pártbizottság első titkára..... 519
Árvai István, Szolnok megye küldötte 520
Maros Józsefné, az V. kerületi Pártbizottság első titkára..... 521
Jakab Sándor, a Nógrád megyei Pártbizottság első titkára... 523
Tóth Gyula, Vas megyei küldött 525
Zárszó a harmadik napirendi ponthoz. *Marosán György*..... 526
A Központi Revíziós Bizottság jelentése. Előadó: *Fodor Gyula* elvtárs 528
A Fellebbviteli Bizottság jelentése. Előadó: *Harmati Sándor* elvtárs 535
Philibert Duféal, a Martinique-i Kommunista Párt titkárságának tagja..... 537
Steinper Gudmundsson, az Izlandi Szocialista Egységpárt Politikai Bizottságának tagja 538
Fuad Nasszar, Jordánia Kommunista Pártjának főtitkára.. 540
Paraguay Kommunista Pártjának küldötte 543

1959. december 5

Zárszó és jelentés az új Központi Bizottság és a Központi Revíziós Bizottság megválasztásáról, az új Központi Bizottság első üléséről. Előadó: *Kádár János* elvtárs..... 545

Függelék

A Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának határozata a napirend 1. és 2. pontjához 557
A Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának határozata a szocializmusért folyó harc történelmi tapasztalatairól és a további feladatokról 558

I. A párt történelmi útja 559
II. Történelmi tapasztalatok és a párt tevékenységének néhány kérdése 568
III. Gazdasági építőmunkánk főbb kérdései 579
IV. Kulturális fejlődésünk egyes kérdései 584
V. Társadalmi és állami rendünk további erősítése és fejlesztése 588
VI. A szocialista építés nemzetközi feltételei 591

A Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának irányelvei gazdasági feladatainkról és a második ötéves terv elkészítéséről 595

I. Az ipar és a közlekedés fejlesztése 599
II. A mezőgazdaság fejlesztése 610
III. Beruházás, területi fejlesztés 614
IV. Életszínvonal, kultúra, tudomány 616

A Magyar Szocialista Munkáspárt VII. kongresszusának határozata a napirend 3. pontjához 624
A magyar Szocialista Munkáspárt szervezeti szabályzata 624
Testvérpártok üdvözletei a kongresszushoz 631
Képmelléklet

A kötésterv Erdélyi János munkája. A szedést 1960. I. 7-én kezdték meg. Megjelent 1960. III. 30-án 24 300 példányban (ebből 4300 Pártmunkások Könyvtára). Tartalmaz 40 (A/5) ívet, + 1 ív képmellékletet. 602673/1 — Zrínyi Nyomda, Budapest